

SENDEBUDET

HISTORIEN OM
PROFETEN
MUHAMMED
OG ISLAM

AMÉR MAJID

TRONEN

SENDEBUDET

HISTORIEN OM
PROFETEN
MUHAMMED
OG ISLAM

AMÉR MAJID

TRONEN

Sendebudet

Historien om profeten Muhammed og islam.

Udgivet første gang i 2004 af Forlaget Gyldendal.

2. revideret udgave, 2011, Forlaget Tronen.

1. e-bog (pdf) udgave, 2011, Forlaget Tronen

Copyright © A. Majid og Tronen

446 sider

e-bog (pdf) ISBN: 978-87-993484-1-1

2011 © Ophavsret beskyttet.

Dette personlige e-bogseksemplar må ikke mangfoldiggøres eller videredistribueres i elektronisk eller printet form, hverken delvist eller i sin helhed, uden forudgående tilladelse fra forlaget. Køberen af e-bogen må dog udprinte ét eksemplar af e-bogen, eller dele deraf, til personligt brug.

www.tronen.dk

Bogen kan hentes som lydbog p www.netlydbog.dk

INDHOLD

- Forord *5*
- Indledning *9*
1. Allåhs Hus *12*
2. Barndomsårene *33*
3. Den vordende profet *41*
4. De Hellige *50*
5. Åbenbaringen *59*
6. De første muslimer *66*
7. Islam kundgøres *74*
8. Forfølgelse *82*
9. Forvrængning *91*
10. Abessinien *102*
11. Udstødelse *110*
12. Sorgens År *126*
13. Et gennembrud *139*
14. Udvandringen *152*
15. Medina *161*
16. På tærsklen til krig *167*
17. Det første slag *173*
18. Krigsfangerne *189*
19. I kølvandet på slaget
195
20. Dobbeltspil *204*
21. Slaget ved Uhud-
bjerget *216*
22. Sårbarhed *236*
23. Oprejsning *247*
24. Løgnens Historie *255*
25. Alliancen *267*
26. Fredspagt *280*
27. Sejrgang *298*
28. Bude til omverdenen *310*
29. Valfart til Mekka *321*
30. Sammenstød med
Byzantinerne *334*
31. Mekkas fald *340*
32. Folket vindes *353*
33. Slaget ved Hunain *358*
34. Gaver til fordums
fjender *365*
35. Mod nord *372*
36. Gudindens undergang *385*
37. Delegationernes år *391*
38. Det islamiske Arabien *402*
39. Religionen fuldendt *408*
40. Afsked *414*
- Bibliografi *423*
- Indeks *429*

FORORD

DET GUDDOMMELIGE, DET MENNESKELIGE OG DET HISTORISKE

– OM OVERLEVERINGEN AF OPLYSNINGER OM MUHAMMED

Muhammed er en af verdenshistoriens store og centrale personligheder, der har sat sit mærke på det historiske forløb. For troende muslimer er han Guds Sendebud, den sidste af en lang række profeter, der siden Gud skabte verden er blevet sendt til menneskeheden med vejledning, så det er muligt at leve i overensstemmelse med den plan Gud har for skabningen.

Derfor fremhæves Muhammed i Koranen som et forbillede for alle rettroende. Det hedder i *sûra* 33 vers 21: „I har visselig i Allåhs Sendebud et godt og skønt forbillede for den, som håber på (og frygter) Allåh og den yderste dag og ihukommer Allåh meget.“ Derfor kender muslimer over hele verden historien om Profeten, om hans barndom og ungdom, om hans tvivl da han af Gud ifølge overleveringen blev kaldet til at være profet, om hans usikkerhed derefter og om hans hengivenhed og tro på den ene sande Gud han var udvalgt til at forkynde for sin samtid.

Islam er i dag den næststørste religion i Danmark. Ingen ved med sikkerhed, hvor mange muslimer der er bosat i landet, men et tal på ca. 185.000 er sandsynligt. Islam er derfor en del af det danske samfund, og alene af den grund er der grund til at glæde sig over, at alle interesserede med

udgivelsen af Sendebudet - Historien om profeten Muhammed og islam får adgang til en præsentation af Muhammed, der i enhver henseende er identisk med det billede, den klassiske islamiske tradition gør gældende. Det er så meget desto bedre al den stund, at der i den vestlige verden næppe findes mange, der er blevet omgærdet med så mange fordomme som profeten Muhammed, og fordomme er som vi alle ved sejlivede og vanskelige at ændre.

Amér Majids biografi hviler – som andre moderne skildringer af Profeten – i et meget betydeligt omfang på den ældste samlede beskrivelse eftertiden overhovedet har af Muhammed og som skyldes Muhammed ibn Ishâq, der døde i 767. Ibn Ishâq var barnebarn af en kristen, der blev taget som krigsfange ved lokaliteten Ain al-Tamr i den nordlige del af Den Arabiske Halvø i ca. 634, da erobringerne indledt af kalifferne efter Muhammeds død i 632 tog deres begyndelse.

Eftertiden har ingen samtidige kilder til personen Muhammed – med undtagelse af Koranen, der et stykke ad vejen kan bruges som en primær kilde til at kaste lys over personen Muhammed, men også kun et stykke ad vejen. Det diskuteres fortsat hvornår Koranen fik den form, vi kender i dag. Men meget taler for, at det skete i løbet af de første årtier efter Profetens død i 632. Men uanset hvornår den endelige samling fandt sted, har vi i Koranen en række billeder af den virkelighed, profeten Muhammed var en del af. Derom hersker ingen tvivl.

Det er imidlertid et noget utilstrækkeligt billede vi af Koranen kan udlede af personen Muhammed. Vi kan slutte, at han af sin samtid blev betragtet som besat (*sûra* 15 vers 5-7), at han voksede op uden sine forældre antyder en række hensyn han gør gældende i forhold til forældreløse (*sûra* 4 vers 3, vers 7, vers 11 og vers 128), at hans familie ikke var blandt de rigeste i Mekka (*sûra* 43 vers 32), og at han var overbevist om at være den sidste af en lang række profeter sendt af den ene sande Gud for at vejlede mennesket (*sûra* 42 vers 14 og *sûra* 33 vers 41). Når vi når frem til midten af 700-tallet forholder det sig helt anderledes. Så har den

islamiske tradition et sammenhængende billede af Muhammed fra fødsel til død.

En gennemlæsning af Ibn Ishâq er interessant fordi den på meget pædagogisk vis kaster lys over det behov, der førte til en særlig biografisk genre i den islamiske overlevering: *Sîraen*. Her er oplysningerne om Muhammed og hans liv samlet og redigeret. En metodisk, kritisk gennemlæsning af Ibn Ishâqs *Sîra* giver en række fine eksempler på, hvorledes overleveringen så at sige har været nødt til at lade sig inspirere af den virkelighed Koranen gjorde gældende. Det hedder eksempelvis i Koranen, at jøderne og de kristne ændrede i den åbenbaring først Moses og siden Jesus blev overdraget, for at skjule at der engang i fremtiden ville komme endnu en profet – Muhammed (se *sûra* 4 vers 47 og *sûra* 3 vers 24). Den påstand synes at være tæt forbundet med den historie, vi finder i Ibn Ishâqs *Sîra* om munken Bahîra, der mens Muhammed endnu var barn ser profetmærket på hans ryg og dermed som kristen kommer til at fremstå som et vidnesbyrd om, at nogle kristne kendte den sande overlevering og derfor vidste, at en ny profet ville komme og afslutte åbenbaringsforløbet. Af samme legendariske karakter er andre af de enkelte beretninger, der tilsammen udgør Ibn Ishâqs *Sîra*. Derfor er der en tæt indre forbindelse mellem Koranen på den ene side og de beretninger der tilsammen udgør *Sîraen* på den anden side.

Derfor ved vi faktisk meget lidt om mennesket Muhammed. Allerede Koranen gør gældende, at han er Guds sendebud, og som sådan et menneske, der er anderledes end mennesker er flest. Men det siger sig selv, at troende muslimer fra tidligste tid har været interesseret i at lære den person de tror på er Guds sendebud nærmere at kende. Hvordan var han? Hvad gjorde han i bestemte situationer? Hvordan gik han klædt, hvordan behandlede han sine venner og så fremdeles. Ønsket bliver ikke mindre relevant al den stund, at Muhammed i Koranen er omtalt som et forbillede for alle muslimer.

Her har vi efter alt at dømme den historiske forudsætning for den interesse eftertiden viste Muhammeds sædvane, hans *sunna*. Vi er ude af stand til i detaljer at følge, hvordan det tidlige islamiske samfunds billede af Muhammed gradvist voksede frem, men vi kan med Ibn Ishâqs *Sîra* fra midten af 700-tallet se, at traditionen i den mellemliggende periode havde fået kortlagt et sammenhængende billede af Profetens liv fra fødsel til død.

Det billede overleveringen giver er ikke historisk i den forstand, at alt hvad der gøres gældende faktisk er sket som det skildres. Verdenshistoriske personer bliver altid mytologiseret, og det var også tilfældet med Muhammed. Men troen på ham som Guds sendebud er reel, og derfor er en stor del af verdens befolkning i dag muslimer. Vi der ikke er, kan nu på dansk læse en skildring af islams profet, der giver os en mulighed for at stifte bekendtskab med den muslimske overlevering. Dermed har vi fået gode forudsætninger for at forstå, hvorfor mange muslimer også i dag er interesserede i at lære Muhammed nærmere at kende: af den enkle grund, at Koranen fastholder ham som et umiddelbart forbillede for et godt liv.

Jørgen Bæk Simonsen,

Professor, dr.phil., Carsten Niebuhr Instituttet.

INDLEDNING

Interessen for islam er steget betydeligt, og det er et emne der til tider debatteres heftigt. Med det skærpede fokus er fulgt en voksende søgning efter afstemt og informativ litteratur om islam – Danmarks næststørste religion. Imidlertid er udvalget af læsning på dansk om emnet stadig begrænset. Denne bog er således den første udførlige biografi over islams profet Muhammed på dansk baseret på tidlige primærkilder. Bogen belyser profeten Muhammeds liv og virke, fra hans tidlige forkyndelse i ørkenen og gennem de næste to årtier, hvor islam udvikler sig til den dominerende religion i Arabien. Bogen er baseret på tidlige klassiske værker over profeten Muhammed og hans liv, kendt som *sira*-litteraturen. Det er *sira*-historiske værker som Ibn Ishâqs (d.767) *Sirat Rasûl Allâh*, i ‘Abdul-Malik ibn Hishâm (d. 834) overlevering, *Sirah an-Nabawiyah*, samt Ibn Kathîrs (d.1372) *Al-Biddâya wan-Nihâya*, Ibn Sa‘ads (d.845) *Tabaqât al-Kubrah* og At-Tabaris (d.923) *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*. Derudover er der suppleret med beretninger fra de berømte traditionssamlinger, *hadith*-litteraturen, der udgøres af beretninger over hvad profeten Muhammed sagde og gjorde gennem sit liv. Denne biografi er således en genfortælling af historien om profeten Muhammed med afsæt i islams ældste kilder. Hensigten er at formidle historien om profeten Muhammad som de tidlige kilder gengiver, men på en læsevenlig form, der bl.a. er fri for tyngende overleveringskæder og hyppige gentagelser, som kendetegner de gamle klassiske værker.

Profeten Muhammed anses for at være blandt de mest toneangivende personligheder i historien. I beskedne omgivelser lagde han fundamentet til en af verdens største

religioner, og i dag, knap fjorten århundreder efter hans død, er hans indflydelse stadig stærk.

Et indblik i Muhammeds liv og personlighed er væsentligt for en forståelse af muslimerne og deres tro. Koranen anses som regel for at være den primære kilde til islam. Muslimerne betragter imidlertid både Koranen (*Al-Qur'ân*) og Muhammeds liv og eksempel (*Sunnâ*) som to fundamentale kilder til deres religion. De to kaster lys over og supplerer hinanden og udgør sammen islams kerne. For en udbytterig forståelse af Koranen, der er en ukronologisk samling af åbenbaringer, er det vigtigt at forholde den til profeten Muhammed, da Koranen knytter sig til forhold og begivenheder under hans virke som profet.

Profeten Muhammed begyndte at modtage Koranens åbenbaring og forkynde en monoteistisk lære blandt de polyteistiske arabere i 610 e.Kr. Samtidig fremførte han en samfundskritisk ideologi der dadlede folkets skikke og magthavernes begær. Det var en sammensætning som ansporede Mekkas spidser til at kue den nye bevægelse og førte til at muslimerne udvandrede til oasebyen Medina, hvor Muhammed lagde fundamentet til det første islamiske samfund. Medina blev base for den nye religion med profeten Muhammed som politisk og religiøst overhoved. Islam slog snart rødder og udviklede sig i løbet af de næste ti år til den dominerende magt i Arabien. Og i år 630 formåede Muhammed, uden kamp, at erobre sin fødeby, Mekka, i spidsen for den største hær udrustet på Den Arabiske Halvø.

I bogen er arabiske ord først og fremmest skrevet med læsbarhed for øje. Et standardiseret transskriptionssystem, med dets mange særegne tegn, kan gøre læsningen anstrengende og få ordene til at fremstå mere fremmedartede. Transskriptionen er derfor holdt til et minimum og begrænset til følgende tre tegn: En apostrof ['] markerer bogstavet 'ayn (ع), for eksempel i ordet *Ka'ba*. Lyden frembringes ved at indsnævre passagen i bagerste del af struben og forcere luften igennem. En accent aigu ['] markerer 'det afbrydende hamza' (ء), som i *Al-Qaswa'*, hvor

a'et 'afbrydes' så det lyder som et kort gisp. En cirkumfleks [ˆ] over en vokal angiver en lang lyd. I arabiske personnavne optræder typisk *ibn* og *bint* som betyder 'søn af' og 'datter af'. Titlerne *Abu*, *Umm* og 'Abd betyder henholdsvis 'fader til', 'moder til' og 'tjener af'. Alle korancitater i bogen efterfølges af en parentes der refererer til deres position i Koranen. Det første tal henviser til det pågældende kapitel (*sûra*) og det andet tal til verset (*âyah*). Koranoversættelserne er fra denne forfatters kommende nye danske koranoversættelse.

Der skal lyde en dybfølt tak til alle der har bidraget med forslag, kritik og værdifulde kommentarer til bogen, der blev udgivet første gang i 2004 og derpå genoptrykt i 2011 i nærværende reviderede udgave.

Amér Majid

1.

ALLÅHS HUS

*Og ihukom da Vi opførte Huset
som et samlingssted og ly
for menneskene*

– Koranen, 2:125

Profeten Abraham bliver som regel nævnt når talen falder på de tidlige profeter. Ikke fordi han var den første profet, men fordi Gud, ifølge den islamiske overlevering, skænkede ham den særlige hæder at lade profeter nedstamme fra ham.

Da Abraham var aldrende, var han imidlertid stadig barnløs, og hans kone Sarah, som han elskede højt, var også oppe i årene. Men med en uomtvistelig tro på *Allâh*¹ håbede Abraham dog stadig at de en dag ville få et barn som kunne bringe dem lykke og glæde i deres alderdom.

Sarah havde en tjenestepige ved navn Hagar som hun havde bragt med sig fra Ægypten. Hun gav hende til Abraham og sagde: „Jeg er nu en gammel kvinde og har for længst passeret alderen for børn. Jeg giver dig min tjenestepige, Hagar, og håber at Allâh vil give dig et barn med hende.“

1. *Allâh* er i overensstemmelse med den mest korrekte betydning et egenavn, som henfører til det væsen, der eksisterer nødvendigt ved sig selv og omfatter alle fuldkommenhedens attributter, et behørigt navn der betegner Den Eneste Gud (*Lane, Arabic-English Lexicon*). Yderligere har det arabiske *Allâh* aldrig været anvendt om noget andet end Den Eneste Gud og kan, i modsætning til ordet 'Gud', hverken bøjes i køn eller tal.

Inden længe blev Hagar gravid. Hun fødte en dreng som fik navnet Ismael. Abrahams lykke var stor, og ligeså var Hagers glæde. Hun følte at hendes stilling i hjemmet ikke længere blot var som en tjenestepige, da hun nu var moderen til familiens eneste barn.

Også Sarah var lykkelig over barnet. Men for hver dag hun iagttog Abrahams kærlighed og omsorg for Hagar og Ismael, tiltog hendes følelse af nag og jalousi. Trods dette var Abraham opsat på at gøre Sarah lykkelig. Hun var nu engang hans kone som han havde levet et langt liv med.

Mens Abraham funderede over hvordan han kunne gøre begge kvinder lykkelige, modtog han guddommelige anvisninger som afgjorde sagen. Han blev instrueret om at drage med Hagar og Ismael ind i ørkenen og efterlade dem.

Abraham drog derpå af sted med Hagar og Ismael, via ukendte strækninger, langt ind i Den Arabiske Halvø indtil han ankom til den dal som senere fik navnet Mekka. Dengang var området ubeboet, og der var ingen vegetation eller vand. Abraham gav Hagar en pose dadler og noget vand og forlod dem derpå.

Hagar kaldte på ham og spurgte hvorfor han blot efterlod dem i den gølge dal, men Abraham var tavs. Han kunne ikke engang få sig selv til at se tilbage. Hagar spurgte da om han forlod dem på Allâhs befaling. Da han svarede bekræftende, sagde hun: „Han som har befalet dig dette, vil ikke forlade os.“

På rejsen hjem løftede Abraham sine hænder mod himlen og bad inderligt Allâh om at velsigne og tage sig af de to forsvarsløse sjæle.

Hagar priste Allâh og bad Ham om at vise dem barmhjertighed. Hendes forråd af dadler og vand blev imidlertid snart opbrugt. Hagar følte sig prisgivet, og blev desperat. Hun løb fortvivlet omkring i dalen i søgen efter vand.

Hun besteg den nærmeste høj Safâ for at overskue området, men hun kunne hverken få øje på mennesker eller

vand. Hun besteg den næste høj Marwa, men endnu en gang fandt hun intet tegn på liv i dalen.

Hagar løb fortvivlet tilbage og fortsatte med at løbe frem og tilbage mellem de to høje. Hver gang troede hun at hun hørte stemmer fra den anden retning. Da hun havde løbet frem og tilbage syv gange og befandt sig på toppen af Marwa, hørte hun en stemme tæt på, men kunne ikke se nogen. Hun sagde: „Hvem du så end er – hjælp os hvis du kan!“

Hun vendte sig mod sit barn som lå og skrabede benene mod sandet. Så hørte hun en engel spørge hvem hun var. Hun svarede:

„Jeg er Hagar, moder til Abrahams søn.“

„Til hvem har han betroet dig på dette øde sted?“

„Han har betroet os til Allâh,“ svarede Hagar.

„Så har han betroet dig til Den Barmhjertige, Den Almægtige,“ sagde stemmen.

I samme øjeblik, mens Ismael lå og gned sine ben i sandet, begyndte vand at fosse frem mellem hans fødder, og Hagar udbrød: „Allâh er stor!“ Hun ilede hen til sit barn og begyndte at forme en afspærring, så vandet ikke løb ud i sandet. Hun fyldte sin vandsæk, men vandet brusede stadig frem. Efter at have slukket Ismaels tørst drak hun selv og faldt ned mod sandet til ære for Allâh. Hun var overbevist om at Allâh havde et særligt formål med at bringe dem til dalen.

Vandet blev ved med at fosse frem fra det sted hvor Ismael havde ligget, og kilden begyndte at tiltrække fugle. Det hændte samtidigt med at en arabisk stamme ved navn Jurhum var i færd med at rejse nordpå. Den opdagede en fugl i nærheden og indså at der måtte være vand i området.

Den sendte derfor folk ud for at finde kilden. De vendte snart tilbage med gode nyheder, og folkene fra Jurhum-stammen tog hen til kilden for at drikke og vaske sig. Da de så Hagar, forstod de at kilden tilhørte hende. Hun var

imidlertid fornøjet over at se dem og sagde at de var velkomne til at slå lejr ved kilden.

Jurhum-stammen kunne lide stedet, og Hagar var også glad for dens tilstedeværelse. Folkene fra Jurhum syntes at de burde slå sig ned i stedet for at drage videre. Det var begyndelsen til fast bosættelse i Mekka-dalen.

Den lille Ismael voksede op blandt Jurhum-stammen. Han lærte dens sprog, arabisk, og legede med dens børn. Da Ismael blev en ung mand, giftede han sig med en pige fra Jurhum som han fik en del sønner og døtre med. Han levede i dalen med sin familie, og mange generationer senere blev profeten Muhammed, som var direkte efterkommer af Abraham og Ismael, født samme sted.

Abraham forlod ikke blot Hagar og Ismael og glemte dem. Til trods for den store afstand mellem Palæstina og den dal han havde efterladt dem i, besøgte han dem nu og da.

Under et af sine besøg blev Abraham i sin drøm beordret til at ofre sin søn Ismael for Allåhs skyld. Drømmen gentog sig de tre efterfølgende nætter, og Abraham erkendte at han som profet ikke havde andet valg end at efterkomme den guddommelige befaling. Han forelagde sagen varsomt for sin søn.

På det tidspunkt var Ismael en ung dreng. Han forstod at en profets drøm var noget særligt og sagde: „Fader, gør som du er blevet befalet.“ Fader og søn gik derpå et stykke bort til et sted der i dag er kendt som Minâ hvor de gjorde sig klar til at fuldbyrde Guds befaling.

Men Satan forsøgte at tale Abraham fra at ofre sin søn. Abraham viste imidlertid ingen tegn på svækkelse, og bortstenede Satan på tre forskellige steder. Abrahams handling bliver mindet af muslimske pilgrimme den dag i dag når de symbolsk stener Satan som en del af pilgrimsritualet.

Idet Abraham skulle til at føre kniven, dukkede en engel op og sagde at han skulle standse. Englen sagde at Allåh

havde godtaget Abrahams offer og var behaget over hans hengivenhed. Englen gav i stedet Abraham et fuldvoksnet får at ofre.

Under et andet besøg, formentligt engang da Ismael var blevet gift og havde fået børn, fortalte Abraham ham at Allâh havde beordret ham at opføre en helligdom i Mekka. Fader og søn arbejdede hårdt med at lægge fundamentet og opføre bygningen. Ismael hentede stenene og stablede dem mens Abraham sikrede sig at konstruktionen var fast og stabil.

Da bygningen nåede højere end Abrahams rækkevidde, bragte Ismael en stor sten som Abraham kunne stå på og fortsætte sit arbejde. Abrahams fodaftryk findes stadig på stenen. Under deres slid bad de Gud om at billige deres indsats og velsigne deres slægt, en bøn som Koranen gengiver:

"Vor Herre! Tag imod (dette) fra os, Du er Den Althørende, Den Altseende. Vor Herre! Lad os begge overgive os til Dig (som muslimer), og skab af vore efterkommere et fællesskab der overgiver sig til Dig, og vis os vore tilbedelsesritualer, og vend Dig nådigt mod os - Du er bestemt Den Atter Nådige og Den Barmhjertige. Vor Herre! Lad der blandt dem, fra deres egne, opstå et Sendebud, som kan oplæse Dine tegn for dem og lære dem Skriften og visdom og og rense dem. Du er bestemt Den Almægtige, Den Vise."

(Koranen, 2:128-129)

Allâh anerkendte Abrahams og Ismaels indsats og svarede deres bøn. Han befalede Abraham at proklamere for alle folkeslag at de skulle drage på pilgrimsfærd til den hellige bygning. Abraham spurgte: „Hvor langt kan min stemme række, min Herre?“ Han fik at vide at det blot var hans opgave at forkynde det han var blevet pålagt, og Allâh ville sørge for at budskabet blev hørt.

Abrahams bekendtgørelse blev hørt nær og fjern, og folk begyndte at valfarte til helligdommen, som blev kaldt *Ka'baen*. Det var en terningformet bygning af mørke sten.

Loftet blev støttet af søjler af det ypperste træ. *Ka'baen*, også betegnet 'Allåhs Hus', skulle fungere som midtpunkt for dem der ikke tilbød andre end Allåh og fulgte Abrahams religion.

Allåh lod Abraham vide at det var Hans vilje at gøre Mekka til en hellig by hvor kamp og ihjelslagning var forbudt. Byens dyr skulle frit kunne bevæge sig, uden fare for at blive jaget, og det skulle være forbudt at nedfælde træer. Folk skulle føle sig sikre i Mekka. Denne status har Mekka haft siden.

Ka'baen fortsatte med at blive æret og helliget af araberne, endda på højdepunktet af deres afgudsdyrkelse. Arabere fra nær og fjern plejede at drage af sted for at besøge den hellige bygning. Quraish-stammen, som var efterkommer af Abraham og Ismael og den ledende stamme i Arabien, opnåede senere megen af sin prestige som forvalter af *Ka'baen*.

Ka'baens beliggenhed i Mekka og den regelmæssige valfart til helligdommen gav byen en fremtrædende betydning i Arabien, og med tiden bosatte flere stammer sig i og omkring Mekka-dalen.

Autoriteten i Mekka lå hos den stamme der forvaltede *Ka'baen*. Den havde nøglen til *Ka'baen* og anviste de valfartende dens ritualer. Det var et hæderfuldt hverv, og de arabiske stammer konkurrerede indbyrdes om forvaltningen af *Ka'baen* og dermed om autoriteten i byen. Når en stamme overtog denne myndighed, beholdt man den så længe man kunne modstå den bestandige opposition fra andre stammer.

Ansvar for *Ka'baen* lå først og fremmest hos Ismael og hans slægt. Den fortsatte som forvaltere af *Ka'baen* indtil den senere blev overtaget af Jurhum-stammen. Overdragelsen skete ubesværet idet Jurhum blev anset for 'onkler' til ismaelitterne da Ismael var vokset op blandt dem og gift med en kvinde fra Jurhum.

Jurhum-stammen forvaltede Ka'baen i en lang periode, men med tiden lod den imidlertid hedenske forestillinger krybe ind i pilgrimsritualerne, og dens styre blev despotisk.

Senere måtte Jurhum afstå denne hæder til Khuza'a-stammen, men lederne af Jurhum afstod ikke frivilligt. Da de indså at de var ude af stand til at bibeholde deres status, samlede de Ka'baens rigdomme og begravede dem i Zamzam-brønden. Det var den kilde der bruste frem mellem den unge Ismaels fødder. De lukkede brønden til, fjernede sporene af den og forlod Mekka.

Ien lang periode fortsatte Khuza'a med at forvalte Ka'baen og lede Mekka. De var byens overhoveder indtil Quraish-stammen overtog. Quraish kunne bryste sig af en fornem herkomst idet de var direkte efterkommere af profeterne Ismael og Abraham. Manden der sikrede Quraish-stammen Mekkas lederskab var Qusai ibn Kilâb, profeten Muhammeds tip-tip-tipoldefar.

Her er det relevant at nævne at ændringerne i de politiske forhold i Mekka blev ledsaget af vidtrækkende forandringer i det arabiske folks tro. Med årene blev forestillingen om monoteismen, om eksistensen af én Gud, svagere. Indførelsen af gudfigurer som symbol på guddommelig magt blev begyndelsen til afgudsdyrkelse. Som figurerne steg i antal begyndte araberne at betragte dem som guddomme og Allâhs fæller. På det tidspunkt da Qusai ibn Kilâb var Mekkas overhoved havde hedensk tro spredt sig vidt i Arabien.

Qusai ibn Kilâbs historie er værd at berette. Hans far døde da Qusai var dreng, og hans mor giftede sig senere med en mand fra Quda'a-stammen ved navn Rabi'a ibn Harâm. Rabi'a rejste med sin kone og hendes søn til det nordlige Arabien, tæt på grænsen til Palæstina, for at forene sig med sin stamme.

Qusai voksede op med den forvisning at han var Rabi'as søn. Senere fandt han imidlertid ud af at han tilhørte

Quraish-stammen og at hans broder Zuhrah var leder af Quraish. Han rejste derfor til Mekka hvor han forenede sig med sin broder.

Der skulle ikke gå lang tid før man i Mekka indså at Qusai var en ung mand med en lovende fremtid. Han havde en god karakter og besad et gavmildt hjerte. Han var afholdt og fik mange venner og støtter.

Da Qusai skulle til at gifte sig, faldt hans valg på ingen ringere end datteren af Hulail ibn Hubshiya, som var Khuza'a-stammens overhoved, stammen som forvaltede Ka'baen. Hulail bed mærke i Qusais evner og holdt meget af sin svigersøn. På sit dødsleje lod han kundgøre at Qusai skulle efterfølge ham som Mekkas leder.

Men overdragelsen af magten forløb ikke uden modstand fra Khuza'a-stammen. Qusai søgte støtte hos Quda'a-stammen som udrustede en stor styrke. Qusai fik snart tæmmet Khuza'a og blev Mekkas nye overhoved. Men efterfølgende udbrød der kampe mellem de to sider som førte til store tab. Der blev enighed om at mægle i sagen, og mægleren afgjorde striden i Qusais favør.

Da Qusai var blevet den ubestridte leder af Mekka, indkaldte han alle de quraishitiske klaner, som havde spredt sig vidt. Han overdrog hver klan sit eget distrikt så de i fællesskab havde autoriteten i Mekka.

Quraish-stammen var særdeles tilfreds med Qusais ledelse. Man kaldte ham for 'Samleren' fordi han havde genforenet Quraish. Mekkanerne ærede ham i den grad at ingen mand eller kvinde blev gift uden Qusais billigelse.

Qusai lod en stor rådssal opføre tæt på Den Hellige Moské, området omkring Ka'baen, der skulle fungere som mødested for Quraish. Her forsamlede mekkanerne sig ved enhver slags begivenhed, glædelig eller sørgelig. De holdt samråd og arrangerede sociale begivenheder i rådssalen.

Blandt Qusais velgerninger var indførelsen af en praksis der blev kendt som Rifadah-traditionen. Qusai bemærkede at de fleste pilgrimme ankom til Mekka fra fjerne egne. Når de

var fremme, var både pilgrimme og ridedyr udmattede. Deres klæder var forslidte og de var afmagrede, især dem med begrænsede midler. Qusai indså at Mekka skulle stille sig mere gæstfrit over for pilgrimmene. Han indkaldte de quraishitiske overhoveder og sagde:

Folk fra Quraish, I er Allâhs naboer og forvaltere af Hans Hus i denne hellige by. Allâh har udvalgt jer til denne særlige hæder. Under valfartssæsonen byder I pilgrimmene velkommen, som kommer til Allâhs Hus for at ære dets hellighed og udøve dets ritualer. De er alle Allâhs gæster i Hans Hus. De gæster der er den største gæstfrihed værdig, er Allâhs gæster. Lad os derfor forsyne dem med mad og drikke under valfartsdagene, indtil de forlader vores by og vender tilbage til deres hjem og familier.¹

Quraish reagerede positivt på hans forslag. Hver klan bidrog med en bestemt mængde midler. Qusai tilså ordningen som sikrede at alle pilgrimmene fik tilstrækkeligt mad og drikke. Qusai tog selv del i arbejdet. Det forhøjede Quraish-stammens omdømme og befæstede Qusais ry.

Da Qusai døde, fortsatte de foranstaltninger han havde iværksat med at blomstre. Qusai blev efterfulgt af en række dygtige ledere fra sin egen slægt. De fortsatte traditionen med at tage sig af pilgrimmene. Denne skik, Rifâdah, samt ansvaret for Ka'baen var hæderværdige anliggender for Quraish.

Hashim ibn Abd Manâf, Qusais barnebarn, hævdede gæstfriheden over for de valfartende endnu mere. Han var velbemidlet, og hans gæstfrihed svarede til hans velstand. Han sagde til mekkanerne at han aldrig ville have bedt dem om deres støtte hvis egne midler havde været tilstrækkelige.

Hashim erhvervede sin rigdom via handel. Da han blev Mekkas overhoved og Quraish-stammens ankermand, var han opsat på at Quraish skulle få gavn af hans

1. Ibn Hishâm, *Sîrah al-Nabawiyah*, vol.1, s.131, Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.47.

handelserfaringer. Han påbegyndte en halvårlig handelsrejse som snart blev en veletableret praksis i mekkanernes liv. Om sommeren drog en stor karavane fra Mekka til Syrien, og om vinteren drog en karavane til Yemen. Hver karavane var et udbytterigt foretagende som alle i Mekka deltog i. Det bragte overskud til folket og velstand til byen.

Hashim ibn Abd Manâf blev efterfulgt af sine brødre, indtil hans egen søn ‘Abdulmuttalib overtog. ‘Abdulmuttalib var profeten Muhammeds farfar. Han viste sig at være en retskaffen mand med gode lederevner og opnåede stor popularitet blandt sit folk.

‘Abdulmuttalib holdt også Rifâdah-skikken i hævd. Men det blev dog snart vanskeligt at tilvejebringe tilstrækkeligt drikkevand til pilgrimmene. Der var få brønde i Mekka som knap rakte til Mekkas egen befolkning. At hente vand fra disse brønde var et desuden møjsommeligt arbejde. ‘Abdulmuttalib spekulerede indgående over en løsning på dette problem.

En nat, mens ‘Abdulmuttalib grublede over sagen, faldt han i søvn. I sin drøm hørte han nogen sige: „‘Abdulmuttalib, grav Den Gode op.“ Han spurgte: „Hvad er Den Gode?“ men fik intet svar. Den efterfølgende nat hørte han samme stemme sige: „‘Abdulmuttalib, grav Den Velsignede op.“ Han spurgte: „Hvad er Den Velsignede?“ men endnu en gang uden at få noget svar.

Den tredje nat sagde stemmen at han skulle grave ‘Den Rige’ op. Hele dagen tænkte han over den gådefulde besked. Han var utilpas ved at lægge sig til at sove den efterfølgende aften og bad til at problemet blev løst på en eller anden vis.

Den pågældende nat hørte ‘Abdulmuttalib stemmen sige: „Grav Zamzam op.“ Han udbrød: „Hvad er Zamzam?“ Denne gang fik han det svar han søgte. Stemmen sagde at det var den kilde som ville række til de valfartende og gav ham tilstrækkelige instrukser til at lokalisere kilden. Da ‘Abdulmuttalib vågnede, var han derfor fuld af håb.

Stedet lå mellem de to høje Safâ og Marwa hvor pilgrimmene udfører deres vandreritual for at symbolisere Hagars søgen efter vand. Araberne havde anbragt en afgudsfigur på hver høj som de ofrede til.

Samme morgen red 'Abdulmuttalib hen til stedet med sin eneste søn, Al-Hârith. De havde medbragt graveudstyr, og begyndte at grave i sandet.

Bestyrtet over udgravningen ankom flere oprørte mænd til stedet. De sagde til 'Abdulmuttalib at han ikke kunne grave på et sted der lå så tæt på Ka'baen og deres guder. Han forsøgte at forklare dem at han blot gjorde hvad han var blevet påbudt. Men de lod sig ikke overtale og var parate til at hindre ham.

Nogle hånedede ham endda med at han kun havde én søn. Det var meget smertefuldt for 'Abdulmuttalib, og han bad siden Allâh om at give ham ti sønner. Han aflagde endda løfte om at ofre en søn for Allâhs skyld hvis hans ønske blev opfyldt.

'Abdulmuttalibs status og hans åbenbare kvaler fik dog folk til at formilde sig. De lod 'Abdulmuttalib og hans søn fortsætte udgravningen, men ingen ville imidlertid hjælpe dem.

Fader og søn fortsatte med at grave tre dage i træk mens deres fortvivlelse blev større. 'Abdulmuttalib begyndte at tvivle på hvorvidt stemmen han havde hørt var ægte.

Da han tænkte på at indstille udgravningen, ramte skovlen noget metallisk, og 'Abdulmuttalib fik fornyet håb. Han gik i gang med at fjerne sandet omkring den metalliske genstand og fandt snart to hjortestatuetter af guld og et parti skjolde, sværd og våben.

Han indså at det måtte være de ting som Jurhum-stammen begravede da den forlod Mekka. Han fortsatte energisk opgravningen og stødte snart på selve brønden, og råbte begejstret: „Allâh er stor! Dette er sandelig Ismaels kilde. Dette er Zamzam, pilgrimmenes drikkevand!“

Da folk hørte 'Abdulmuttalib, forstod de at han havde fundet vand og ilede til stedet for at gøre krav på deres andel.

‘Abdulmuttalib sagde imidlertid at guldet og våbnene ikke tilhørte nogen. Det var gaver tildelt Ka‘baen, og det skulle de forblive med at være. Vandet derimod var hans, og ingen anden kunne gøre krav på det. Trods alt var det ham der havde fået instrukserne om brøndens beliggenhed og udgravet den.

Mændene fra Quraish sagde at brønden tilhørte deres stammefader Ismael. Den tilhørte dem alle, og ‘Abdulmuttalib kunne ikke alene gøre krav på den. Der opstod en heftig diskussion iblandt dem.

‘Abdulmuttalib foreslog at de skulle udpege en mægler. Hvis mægleren afgjorde at brønden tilhørte dem, ville han opgive sit krav. Men hvis mægleren dømte i hans favør, skulle de gøre ligeså. Folk mente at det var en retfærdig løsning og godtog forslaget.

Det var tidens skik at henvise sådanne stridigheder til spåkoner og deslige, der hævdede at besidde overnaturlige evner. Ali ibn abi Tâlib, som var ‘Abdulmuttalibs barnebarn og profeten Muhammeds fætter, beretter at man henviste den pågældende sag til en spåkone der levede nær Syrien.

Quraish udvalgte en delegation på tyve mand fra forskellige klaner. ‘Abdulmuttalib samlede også tyve mænd fra sin klan, Abd Manâf. Begge delegationer rejste sammen gennem ørkenen

Mens de rejste gennem en ørkenstrækning, fór de imidlertid vild, og snart løb ‘Abdulmuttalib og hans folk tør for vand. De ville gå en sikker død i møde, medmindre de snart fandt vand. De bad mændene fra den anden delegation om at dele deres vand med dem, men de afslog. De sagde at de alle befandt sig i ørkenen og at de selv frygtede samme skæbne.

‘Abdulmuttalib spurgte sine mænd til råds. En af dem sagde: „Vi er nu ganske sikre på at dø. Hvis vi fortsætter rejsen, vil vi dø en efter en. Lad os i stedet blive her og grave

vores egen grav. Når en af os dør, kan vi skubbe ham ned i hans grav. På denne vis vil kun én blive tilbage. Det er bedre end at alle går tabt. Hvem ved, måske finder vores folk en dag vores grave.“

De accepterede forslaget og påbegyndte gravearbejdet. ‘Abdulmuttalib sagde imidlertid: „At vente på døden, uden at gøre noget for at forhindre den, er ikke en løsning. Hvem ved, Allâh vil måske skænke os vand et eller andet sted. Lad os drage videre og håbe på at blive reddet.“ De samlede deres ting og gjorde deres kameler klar mens den anden delegation betragtede dem på afstand.

‘Abdulmuttalib gjorde sin hunkamel klar og steg op på den. Idet kamelen rejste sig, fossede en kilde frem under dens ene hov. ‘Abdulmuttalib og hans folk udbrød: „Allâh er stor!“ De steg af deres kameler, slukkede tørsten og fyldte deres vandsække. ‘Abdulmuttalib kaldte på mændene fra den anden delegation og bad dem om at forsyne sig med vand.

Da de havde drukket, sagde de til ham: „Allâh har afgivet sin kendelse i din favør, ‘Abdulmuttalib. Vi vil ikke bestride din ret til Zamzam. Han som har givet dig vand i denne ørken, har også givet dig Zamzam. Lad os ride tilbage, så vi kan aflægge løfte om at vi anerkender din ret til Zamzam.“ De afbrød derpå deres rejse og vendte tilbage til Mekka.

Zamzam forblev ‘Abdulmuttalibs og hans efterkommeres eje, som brugte kilden til at forsyne pilgrimmene til Mekka med drikkevand. Med årene havde ‘Abdulmuttalib også fået sit kæreste ønske opfyldt; han var nu far til ti voksne sønner. Derudover havde han seks døtre. I alt havde ‘Abdulmuttalib fem koner.

En dag kaldte ‘Abdulmuttalib på sine sønner og fortalte om det løfte til Gud han havde aflagt under udgravningen af Zamzam. Han sagde at tiden var moden til at indfri løftet om at ofre en søn for Allâhs skyld. Han foreslog at de fulgte den arabiske skik om at lade Ka‘baens opsynsmand trække lod. De gik derfor alle hen til Ka‘baen.

‘Abdullah var den yngste af ‘Abdulmuttalibs ti sønner. Han var også hans mest elskede søn. Han besad et behageligt væsen og var meget afholdt. Den aldrende ‘Abdulmuttalib håbede derfor at ‘Abdullah ville blive skånet.

Lodtrækningen gik imidlertid imod ‘Abdulmuttalibs ønske, og det blev ‘Abdullah som skulle ofres. ‘Abdulmuttalib tøvede dog ikke med at fuldbyrde sit løfte. Han tog sin søn i hånden, tog en kniv og gik hen til Moskéen, som er området omkring Ka‘baen.

En af ‘Abdullahs søstre forsøgte at holde fast i ham. Hun råbte og skreg og bønfuldt folk om at redde sin bror. Nogle mænd fra Quraish forsøgte at gribe ind. De sagde: „Du kan ikke ofre ham, ‘Abdulmuttalib, før alle tænkelige alternativer er blevet undersøgt.“

Da ‘Abdulmuttalib indvendte at han var nødt til at indfri sit løfte og at han ikke havde noget andet valg, påpegede de den fare hans handling ville indebære: „Du er vores leder, og du er respekteret og hædret i hele Arabien. Hvis du ofrer din søn, vil andre også følge din handling. Mange vil gøre det til en skik og bringe deres sønner her for at dræbe dem. Det vil uundgåeligt føre til en svækkelse af os og skade vores samfund.“

Al-Mughîra ibn ‘Abdullah, der tilhørte samme klan som ‘Abdullahs moder, sagde: „Kun i det tilfælde hvor vi finder at der absolut ingen anden mulighed er, kan du ofre ham. Hvis der er mulighed for at betale en stor løsesum for din søn, vil vi afgjort betale den, uanset beløbet.“

Nogle mænd fra Quraish slog til lyd for at rådspørge en bestemt spåkone som var kendt for at være i kontakt med jinnerne². Hvis hun kunne opdrive en løsning på problemet, ville ‘Abdullahs liv blive skånet.

De drog derfor af sted for at besøge spåkonen. Da hun var blevet underrettet om sagen, bad hun ‘Abdulmuttalib og

2. Usynlige væsener der ifølge Koranen er skabt af "den glødende vinds ild" (Koranen,15:27). Den mest kendte blandt *jinnerne* er Iblîs, som nægtede at bøje sig for Adam og blev siden kaldt 'Den forkastede Satan' (se bl.a. Koranen 2:34-36, 2:168, 6:100, 6:112, 7:11, 15:27-42, 18:50).

hans følge om at vente indtil hun havde kontaktet jinnerne. ‘Abdulmuttalib bad Allâh om at skåne ‘Abdullah. Selvom han ikke umiddelbart kunne se nogen anden udvej, nærrede han dog et spinkelt håb. Snart kom spåkonen tilbage med sin løsning.

Hun spurgte hvor meget de betalte i blodpenge for en person der blev dræbt ved et uheld. De svarede at de gav ti kameler i sådanne tilfælde. Hun sagde: „Vend tilbage til jeres by, og foretag en lodtrækning mellem jeres mand og ti kameler. Hvis loddet ikke falder i mandens favør, suppler da med ti kameler. Fortsæt sådan så længe loddet ikke er til hans fordel. Når lodtrækningen falder i mandens favør, vil det betyde at jeres Gud godkender kamelerne som offer og sparer manden. I skal derpå slagte kamelerne som løsesum for manden.“ ‘Abdulmuttalib og hans følge vendte tilbage til Mekka. De var tilfredse med udfaldet af deres rejse.

Under lodtrækningen bad ‘Abdulmuttalib for sin søn. Men hver gang gik lodtrækningen imod ‘Abdullah, og de måtte hver gang lægge ti kameler til. Da antallet af kameler var nået op på hundrede, faldt lodtrækningen endelig til ‘Abdullahs fordel. Under hele episoden bønfuldt ‘Abdulmuttalib Allâh om at skåne hans søn. Da han fik overbragt den gode nyhed, ville han imidlertid være helt sikker.

Han bad om at få lodtrækningen gentaget tre gange. Hver gang blev resultatet det samme. Hundrede kamelerne blev derpå bragt frem og slagtet, og kødet blev uddelt. ‘Abdulmuttalib var lykkelig over at hans søns liv var blevet frelst.

‘Abdulmuttalib gik snart i gang med at arrangere ‘Abdullahs ægteskab. Han besøgte Wahb ibn Abd Manâf, Zuhrah-klanens overhoved, og tilbød ægteskab mellem sin søn og hans datter Aminah. Frieriet blev vel modtaget, og få dage efter var bryllupsfestlighederne i gang.

‘Abdulmuttalib ønskede at hans børn skulle erhverve sig al den handelserfaring de kunne. Han rådede derfor sin yngste

søn til at deltage i handelskaravanen til Syrien samme sommer.

Selvom Aminah ikke var fornøjet ved tanken om at være adskilt fra sin mand så hurtigt efter deres bryllup, vidste hun at ‘Abdulmuttalib ønskede det bedste for sin søn. Da ‘Abdullah skulle til at tage af sted, gav Aminah ham den glædelige nyhed at hun var gravid.

‘Abdullah drog af sted med tankerne hos sin kone og sit kommende barn. Rejsen var imidlertid meget barsk for den unge ‘Abdullah. Han havde vanskeligt ved at klare færden gennem ørkenen i den gløhede sommersonne. Selvom han var en sund ung mand i starten af turen, ramte en sygdom ham som tappede ham for hans kræfter. På vejen hjem blev hans tilstand kritisk, og den rette pleje blev livsnødvendig.

Da karavanen ankom til Yathrib, en oaseby nord for Mekka som senere blev kendt som Medina, efterlod den ‘Abdullah i byen hvor hans slægtninge fra An-Najjar-klanen kunne pleje ham.

Da karavanen vendte tilbage til Mekka, blev ‘Abdulmuttalib foruroliget over ikke at se sin søn. Da han fik at vide at ‘Abdullah var blevet efterladt hos An-Najjar-klanen, sendte han sin ældste søn, Al-Hârith, af sted. Men da Al-Hârith ankom til Yathrib, modtog han beskeden at ‘Abdullah var død.

Den tragiske besked var meget smertelig for den gamle ‘Abdulmuttalib og ikke mindst for Aminah, den unge brud. Alligevel kunne ‘Abdulmuttalib ikke lade være med at spekulere over meningen med at hans søns liv i første omgang blev skånet for at han blot kunne leve nogle få måneder mere. Det var som om det var ‘Abdullahs lod at leve indtil Aminah var blevet svanger. ‘Abdulmuttalib havde imidlertid ingen anelse om at det barn Aminah ventede var en profet.

Omtrent på samme tid skete en vigtig begivenhed i Arabien. Hændelsen påvirkede araberne så stærkt og

blev husket så tydeligt at de begyndte at datere deres kalender ud fra den.

Efter at abessinerne havde fordrevet perserne fra Yemen, opførte den abessinske guvernør Abraha en overdådig kirke i sit embedsområde, Sana. Anledningen til opførelsen af kirken var den ærbødighed de yemenitiske arabere viste Ka'baen i Mekka. Abraha ønskede at araberne skulle opgive Ka'baen til fordel for den nye kirke.

Men araberne havde ikke i sinde at opgive Ka'baen. De opfattede sig selv som efterkommere af profeterne Abraham og Ismael der havde opført 'Allåhs Hus'. Det forbandt de med særdeles stor ære. Tanken om at de skulle hengive sig til en kirke, opført af en simpel hærfører fra Abessinien, det nuværende Etiopien, som fulgte en religion de betragtede som ringere end deres egen, forekom dem tåbelig. Abrahams foretagende blev derfor genstand for latterliggørelse blandt araberne.

Abraha besluttede derfor at tilintetgøre Ka'baen for at nå sit mål. Han udrustede og anførte en stor hær på elefantryk. I spidsen marcherede en stor elefant som var meget populær blandt Abrahams soldater.

Nyheden om 'Elefanthæren' spredte sig hurtigt blandt araberne, som blev oprørte over at den abessinske guvernør ville nedrive deres helligdom. En mand fra Yemens kongelige familie ved navn Thu Nafar opfordrede araberne til at forsvare Ka'baen. Nogle arabiske stammer slog sig sammen med ham for at kæmpe mod Abraha, men de blev overmandet, og Thu Nafar blev taget til fange.

På et senere tidspunkt, mens Abrahams hær marcherede frem, forsøgte en mand ved navn Nufail ibn Habib, som havde samlet nogle arabiske stammer, at konfrontere 'Elefanthæren'. Men også Nufail led nederlag. Han blev taget til fange og gik med til at være Abrahams vejviser.

Da den abessinske guvernør nåede frem til byen Taif, sydøst for Mekka, modtog nogle af byens overhoveder ham og skyndte sig at fortælle ham at Ka'baen lå i Mekka, ikke i Taif. De ønskede at undgå at deres eget tempel, som de

havde opført for gudinden Al-Lat, skulle blive ødelagt. De sørgede også for en vejviser som kunne lede hæren til Ka'baen.

Ved ankomsten til Al-Mughammas, en dal mellem Taif og Mekka, sendte Abraha en af sine feltherrer til Mekka. Han plyndrede nogle af mekkanernes besiddelser, heriblandt 200 kameler der tilhørte Mekkas overhoved, 'Abdulmuttalib.

Abraha sendte et bud til Mekka som skulle meddele byens overhoved at han ikke var kommet for at bekæmpe dem, men blot ønskede at nedrive Ka'baen. Hvis de lod guvernøren udføre sin opgave, ville de undgå blodsudgydelse. Abraha beordrede også budbringeren til at bringe Mekkas leder med sig.

Da budskabet blev overbragt til 'Abdulmuttalib, sagde han: „Ved Allâh, vi ønsker ikke at kæmpe mod ham, og vi har ikke styrke til at hindre ham i hans forehavende. Dette er Allâhs Hellige Hus, opført af Hans udvalgte ven, Abraham. Hvis Han beskytter Huset, er det fordi det er Hans Hus, og hvis ikke, kan vi ikke hindre at det bliver ødelagt.“ 'Abdulmuttalib tog derpå med budbringeren hen til Abraha.

Trods sin alder var 'Abdulmuttalib en flot og ærværdig mand. Da Abraha så ham, følte han agtelse for ham. Han følte at 'Abdulmuttalib var for nobel til at blive bedt om at sidde på gulvet, men samtidig ønskede han ikke at abessinerne skulle se 'Abdulmuttalib sidde på den royale løjbænk sammen med ham. Han gik derfor frem og satte sig på tæppet med 'Abdulmuttalib.

Han bad sin tolk om at spørge sin gæst hvad han ønskede. 'Abdulmuttalib anmodede Abraha om at levere de 200 kameler tilbage som var blevet røvet fra ham.

Abraha sagde: „Jeg beundrede dig da jeg så dig, men nu, efter at have talt med dig, er jeg dog skuffet. Kommer du for at tale med mig om sølle 200 kameler og ikke om Huset som jeg er kommet for at vælte?“

'Abdulmuttalib svarede: „Jeg er kun mine kamelers herre, men Huset har sin egen Herre, som helt sikkert vil værne om

det." Abraha sagde: „Det kan ikke værnes mod mig!“ ‘Abdulmuttalib sagde: „Forsøg du blot.“ Abraha leverede ‘Abdulmuttalibs kameler tilbage.

I en anden version af beretningen nævnes at en håndfuld arabiske overhoveder tog sammen med ‘Abdulmuttalib. De tilbød Abraha halvdelen af deres godsindtægter hvis han vendte tilbage uden at nedrive Ka‘baen. Men Abraha afslog imidlertid tilbuddet.

‘Abdulmuttalib vendte tilbage til Quraish og fortalte om mødet. Han befalede folk at forlade Mekka og søge tilflugt i de omkringliggende bjerge. Derefter gik han, sammen med nogle få betydningsfulde personer fra sin stamme, hen til Ka‘baen hvor de indtrængende bad Allâh om støtte. ‘Abdulmuttalib holdt fast i Ka‘baens dørgreb og fremsagde nogle poesistrofer:

Vor Herre, en herre beskytter sit eje,
beskyt Du også Dit.

Lad ej deres harme og styrke overvinde Din magt.
Men hvis Du lader dem knuse vort bedehus,
så har Du uden tvivl en hensigt dermed.

Næste morgen gav Abraha sin elefanthær ordre til at gøre sig parat og marchere mod Ka‘baen. Mens hæren marcherede, gik den tilfangetagne Nufail, der fungerede som hærens vejviser, hen til den store førerelefant og hviskede den i øret: „Sæt dig, o elefant, eller gå tilbage hvor du kom fra! Dette er Allâhs hellige by“

Den store elefant satte sig netop da hæren var ved at rykke ind i Mekka og nægtede at gå videre. Soldaterne forsøgte forgæves at få elefanten til at rejse sig.

Denne begivenhed henviste profeten Muhammed til på et senere tidspunkt. Da hans hunkamel satte sig ned et stykke fra Mekka, mente nogle af hans ledsagere at hun var blevet stædig. Han svarede at stædighed ikke var en del af hendes karakter: „Men hun holdes tilbage af den samme kraft der hindrede elefanten i at gå ind i Mekka.“

‘Abdulmuttalibs bøn blev hørt. Mens Abrahams folk forsøgte at få elefanten til at rejse sig, dukkede store sværme af fugle frem på himlen og overførte den abessinske hær med småsten. De fleste soldater blev ramt af stenene og døde på stedet. Abrahama selv blev såret, og de overlevende soldater bragte ham hjem til Yemen. Han døde imidlertid før han nåede hjem.

På denne vis blev Abrahams ønske om at ødelægge Ka‘baen forpurret, og araberne takkede Allâh for at redde ‘Det Hellige Hus’. Koranen³, der senere blev åbenbaret til profeten Muhammed, beskriver begivenheden i en kort *sûra* med titlen ‘Elefanten’:

Har du ikke set hvorledes din Herre
håndterede Elefantens Folk?
Forpurrede Han ikke deres sindrige plan?
Og Han sendte sværme af fugle mod dem,
som overødede dem med sten af brændt ler.
Så gjorde Han dem som en nedmejet mark.

(Koranen, 105)

3. Koranen (*Al-Qur‘ân*) refererer til den guddommelige åbenbaring profeten Muhammed modtog i en periode på 22 år (610-632 e.Kr.) Koranen blev memoreret og nedskrevet på bl.a. træbark, skind og pergament mens den blev åbenbaret. Koranens inddeling er imidlertid ikke kronologisk. Hver gang Muhammed modtog en åbenbaring, bad han sine skrivere om at nedskrive den og fortalte hvordan teksten skulle arrangeres i forhold til hinanden. Skrivelserne nedfældede teksten og oplæste den efterfølgende for Profeten. Den berømteste af Profetens skrivere, Zaid ibn Thâbit (d. 665), samlede senere Koranen i bogform under Abu Bakrs kalifat (632-635) med en standardiseret vokalisering, baseret på den oprindelige quraishitiske dialekt, for at sikre ensartet recitation. Det arabiske *Qur‘ân* bliver ofte oversat med ‘recitation’ eller ‘læsning’. Nogle muslimske kommentatorer har foreslået at det stammer fra verbet *qarana*, ‘at samle’ eller ‘binde sammen’, og dermed benyttet tilnærmelsesvis oversættelser som ‘kohærent recitation’, ‘uafbrudt læsning’ eller ‘evig læsning’. (Se bl.a. Burton, *The Collection of the Qur‘ân*, 1977 samt Esposito, *The Oxford Encyclopaedia of the Modern Islamic World*, 1995)

Referencer til kapitlet: Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahih*, vol.5, s.56, Ibn Hishâm, *Sirah an-Nabawiyah*, vol.1, s. 1-4, 43-56, 130-137, 142-147, 150-155, 165, Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol. 1, s. 43, 47-51, 54-58, Koranen, 2:125-129, 3:97, 14:35-40, At-Tabari, *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*, vol. 2, s. 239-276, Zurqâni, *Sharh 'ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.1, s.169, 178-180.

2.

BARNDOMSÅRENE

Fire år efter Justinians død i 569 e.Kr., blev der i Mekka, i Arabien, født den mand som af alle mænd udøvede den største indflydelse på menneskeheden ... Muhammed ...

– John William Draper,
A History of the Intellectual Development of Europe

Historikere kan ikke sætte præcist årstal på hvornår profeten Muhammed, i de klassiske kilder almindeligvis betegnet *Rasûl Allâh*, 'Allâhs Profet', eller blot 'Profeten', blev født. De fleste kilder hævder dog at det var år 570 e.Kr., 'Elefantens År', samme år som Yemens guvernør Abraha marcherede mod Mekka.

Det berettes at Muhammeds moder, Aminah, undergik en nem graviditet. Hun håbede at barnet ville bringe glæde og lykke tilbage i hendes liv efter sin mands pludselige død. Da fødslen var overstået, sendte Aminah bud efter barnets farfar, 'Abdulmuttalib. Han var meget lykkelig over at se sit barnebarn. Han var stadig tynget af tabet af sin søn 'Abdullah, men Muhammeds fødsel lindrede hans sorg, og han følte at den nyfødte dreng ville få en lysende fremtid.

'Abdulmuttalib tog barnet med til Ka'baen hvor han længe bad for ham og takkede Allâh for at have skænket ham et barnebarn der kunne holde hans afdøde søns navn i live. Da han bragte drengen tilbage til sin moder, sagde hun at barnet skulle hedde Muhammed. Hun havde haft et drømmesyn og hørt en stemme sige: „Du bærer i dit skød dette folks herre, og når han er født, sig: „Jeg sætter ham under Den Enes

beskyttelse mod enhver fjende.“ Navngiv ham derpå Muhammed.“

‘Muhammed’ betyder ‘Den Lovpriste’ eller ‘Prisværdige’, og det var på daværende tidspunkt et relativt ukendt navn i Arabien. Ikke desto mindre tøvede ‘Abdulmuttalib ikke med at navngive sit barnebarn Muhammed. Da Mekkas adelsstand spurgte til det usædvanlige navn, svarede han at han ønskede at Muhammed skulle blive prist af mennesker på jorden og af Allâh i Himlen.

Det var skik blandt Mekkas overklasse at give deres spædbørn til beduinkvinder for at blive ammet. Man mente at ørkenlandskabet var sundt for børnenes opvækst, og der kom ofte beduinkvinder til Mekka i søgen efter nyfødte. De tilbød at amme børnene til gengæld for forældrenes betaling eller gaver. Der var ingen bestemt hyre for denne opgave, belønningen afhang af barnets faders generøsitet.

En gruppe beduinkvinder ankom til Mekka kort efter Muhammeds fødsel. De besøgte alle Muhammeds hjem, men afslog at tage ham da de fik at vide at han var faderløs. Alle beduinkvinderne fik et barn, undtagen en enkelt kvinde ved navn Halimah bint abi Thu’aib. Hun beretter:

Jeg rejste med min mand og vores barn med en gruppe kvinder fra vores stamme, Sa’ad ibn Bakr, i søgen efter spædbørn som vi kunne amme. I vores del af ørkenen havde det været tørkeår. Vi havde intet at leve af. Jeg red på et muldyr, og vi havde en gammel hunkamel med os, som ikke gav os en eneste dråbe mælk. Vi tilbragte mange søvnløse nætter, fordi vores barn altid græd af sult. Jeg havde ikke nok mælk til at mætte ham. Vores kamel var håbløs, men vi håbede stadig på regn og bedre tider. Da mit muldyr også var svækket, sakkede jeg hele tiden bagud. Da vi ankom til Mekka, havde hver enkelt kvinde fra vores stamme fået tilbudt Muhammed. Men da de opdagede at

han var faderløs, afslog de. Vi håbede blot på gaver og donationer fra barnets fader, derfor svarede alle kvinderne „En forældreløs – hvad vil hans moder og farfar kunne give os?“ Hver kvinde fik et barn, undtagen mig. Da vi skulle til at drage tilbage, sagde jeg til min mand: „Jeg kan ikke udstå tanken om at være den eneste der vender tomhændet hjem. Jeg vil tage imod den faderløse dreng.“ Han svarede: „Det er en god ide. Det kan være han bringer os velsignelse.“ Jeg vendte tilbage og hentede ham. Så snart jeg lagde ham til mit bryst, mærkede jeg at begge mine bryster var fulde af mælk. Han fik sin mængde, og det samme gjorde hans broder, min egen søn. Begge faldt straks i søvn. Vi havde ikke fået meget søvn de foregående nætter grundet vores barns gråd. Min mand syntes at vi skulle forsøge at malke kamelen. Han opdagede at hun var fuld af mælk. Han malkede nok til os begge. Det var vores bedste nat i lang tid. Min mand sagde til mig den næste morgen: „Er du klar over, Halimah, at du har taget et velsignet barn?“ Vi begyndte vores hjemrejse om morgenen, og jeg red på det samme muldyr bærende på Muhammed. Muldyret gik hurtigt, foran alle de andre. De andre var overraskede og spurgte om det var det samme muldyr som jeg havde redet på til Mekka. Da jeg sagde at det var det samme, blev de meget forbløffede. Da vi ankom til vores kvarter, var det ramt af hård tørke. Ikke desto mindre var mit fårs yver altid fuld af mælk. Vi havde mere end vi behøvede. Folk bad deres fårehyrder om at holde deres får tæt op ad mit i håb om at få noget mælk. Det var kun mit får der var fuld af mælk. Denne guddommelige velsignelse fortsatte med at være med os indtil Muhammed var to år, da jeg vænnede ham fra. Han voksede som intet andet barn, og da han var to år, var han meget sund og stærk i forhold til sin alder. Jeg drog med ham tilbage til hans moder mens jeg i tankerne forsøgte at formulere de bedste grunde til at beholde ham. Jeg sagde til hans moder: „Jeg ønsker at du lader min dreng være hos mig lidt længere, indtil han vokser sig stærkere. Jeg frygter at han vil få en eller form for

sygdom i Mekka.“ Jeg forsøgte ihærdigt og overtalte hende til at sende ham tilbage med mig.¹

Muhammed levede med sin plejemor i ørkenen i omtrent fire år. Intet bemærkelsesværdigt er optegnet omkring denne periode. Dog beretter Halimah om en begivenhed der gjorde hende så foruroliget at hun foretrak at levere drengen tilbage til hans moder.

En dag da Muhammed legede med de andre drenge, kom englen Gabriel og tog ham i hånden. Englen lagde Muhammed ned, åbnede hans bryst og bug og tog hans hjerte ud. Han fjernede en sort klump fra hjertet som han kastede væk og sagde: „Dette er hvad Satan har i dig.“ Derefter skyllede han Muhammeds hjerte i en guldskål med isvand og lagde det tilbage. Han lukkede brystkassen og forlod ham.

Muhammeds ammebror, Halimahs søn, løb forskrækket hen til sin mor og sagde at Muhammed var død. Hun løb hen for at se til ham og fandt ham stående, men helt bleg i ansigtet. Hun spurgte hvad der var hændt, og han fortalte hvad 'to ukendte mænd i hvidt tøj' havde gjort ved ham.

Hændelsen foruroligede Halimah. Hendes mand frygtede at Muhammed var blevet overfaldet af en ond ånd og foreslog: „Det er klogest at levere ham tilbage til hans folk nu før noget skadeligt hænder.“

Aminah blev overrasket over at se Halimah vende tilbage med Muhammed og spurgte til grunden. Halimah svarede: „Der er intet galt med ham eller os. Vi har udført vores opgave så godt som vi kunne. Vi synes at det er bedst at han er hos dig, hvis der nu skulle ske ham noget.“ Aminah spurgte Halimah ind til den virkelige årsag, og Halimah fortalte derpå hvad de havde oplevet.

Aminah svarede: „Frygt ikke Satan for denne dreng, for han er beskyttet mod Satan. Min dreng vil få en stor fremtid. Jeg

1. Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol. 1, s. 172-173, Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.72-74. Zurqâni, *Sharh 'ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.1, s.307.

siger dig at min graviditet var den nemmeste en kvinde har været igennem. En nat under min graviditet så jeg i min drøm et lys skinne fra mig der var så stærkt at det oplyste Syriens paladser. Og da jeg fødte, løftede han sit ansigt mod himlen. Efterlad ham hos mig, og vend tilbage til dit folk.“

Muhammed levede herefter med sin moder, som tog sig kærligt af ham. Det er værd at bemærke at Aminah ikke giftede sig på ny, hvilket synes utraditionelt i det arabiske samfund hvor giftermål med enker og fraskilte var almindeligt.

Aminah besad adskillige kvaliteter der tiltalte enhver bejler, blandt andet en fornem herkomst der var en betydelig faktor i det arabiske stammesamfund. Ikke desto mindre giftede Aminah sig ikke igen. Måske på grund af de begivenheder der var sket op til hendes mands død og sine drømmesyner. Hun følte at hendes søn var noget ganske særligt og ønskede at hengive sig til opfostringen af ham.

Det er i dette lys Aminahs rejse til Yathrib skal ses. Hun rejste sammen med Muhammed, der nu var seks år gammel, og hans barnepige, Umm Ayman. Aminah ønskede at Muhammed skulle besøge sin faders grav og An-Najjar-klanen, som 'Abdulmuttalibs moder tilhørte og blev betegnet Muhammeds morbrødre.

Muhammed og hans mor blev i Yathrib i en måned før de påbegyndte rejsen tilbage. Det skulle vise sig at blive en trist rejse for ham. De havde ikke rejst langt før Aminah pludselig blev alvorligt syg. Det var en uventet og skæbnsvanger sygdom og hun døde under rejsen. Hun blev begravet hvor hun døde, i en landsby kaldet Al-Abwa'. Den sorgbetyngede Muhammed fortsatte rejsen mod Mekka sammen med sin barnepige.

Efter Aminahs død kom den unge Muhammed under sin farfars, 'Abdulmuttalib, omsorg og varetægt. Hans barnepige, Umm Ayman, fortsatte med at tage sig af ham.

‘Abdulmuttalib, Mekkas overhoved, forkælede ham mere end almindeligt for det mekkanske samfund hvor vægten blev lagt på streng disciplin. Eksempelvis lod han sit barnebarn sidde sammen med sig på sin løjbænk under møder med byens notabiliteter.

Hvis Muhammeds onkler forsøgte at standse ham, bad ‘Abdulmuttalib dem om at lade være. Ved en lejlighed sagde han til dem: „Lad mit barn være. Han føler at han en dag vil opnå et kongerige.“ Og på et andet tidspunkt: „Han vil bestemt få en stor fremtid.“

‘Abdulmuttalib var klar over at han ikke havde mange år tilbage. Den forældreløse Muhammeds fremtid var derfor hans umiddelbare bekymring. Han kaldte sin søn Abu Tâlib ind til sig og bad ham tage sig af Muhammed efter sin død. Abu Tâlib var den mest omsorgsfulde af ‘Abdulmuttalibs sønner. Det forklarer hvorfor han blev valgt til at tage sig af Muhammed, til trods for at han selv havde børn og var en mand med få midler.

‘Abdulmuttalib døde inden for to år efter at Muhammed var kommet i hans varetægt. Det berettes at han var hundrede og tyve år da han døde, og hans barnebarn var blot otte.

Abu Tâlib elskede Muhammed højt og fortsatte med at tage sig af sin nevø til han blev voksen. Også derefter fortsatte han med at vise ham en faders kærlighed. Da Muhammed begyndte at modtage Koranens åbenbaring og forkynde sit budskab, støttede Abu Tâlib ham mod den stærke modstand fra hans egen stamme, Quraish.

Under hans onkels varetægt bemærkede folk omkring ham flere tegn på at en særlig velsignelse omsluttede den unge dreng. Flere personer genkendte ham også som profet. En beretning skildrer eksempelvis Muhammeds møde med en kristen munk fra Busra i det sydlige Syrien.

Da Abu Tâlib skulle til at rejse med handelskaravanen til Syrien, klamrede Muhammed sig til ham og sagde at han ville med. Abu Tâlib besluttede at tage sin tolvårige nevø

med sig. Da karavanen var på vej hjem fra Syrien, inviterede en kristen munk, Bahîra, karavanen på middag.

Det berettes at munken bl.a. havde bemærket at karavanen blev fulgt af en sky der gav Muhammed skygge for solen. Han udspurgte Muhammed og fandt også et særligt tegn på hans skulder. Han spurgte Abu Tâlib hvilket forhold drengen havde til ham. Da Abu Tâlib svarede at Muhammed var hans søn, sagde Bahîra: „Han er ikke din søn. Denne dreng bør være forældreløs.“

Abu Tâlib fortalte munken at Muhammed var hans nevø, og at hans fader døde inden hans fødsel. Bahîra svarede: „Det er sandt. Tag din nevø tilbage til hans hjemby, og pas godt på ham. Hvis jøderne genkender ham, vil de forsøge at gøre ham fortræd. Din nevø vil sandelig få en stor fremtid.“

Muhammed var klar over at hans onkels kår var trange, og han ønskede at hjælpe ham. I det mekkanske samfund var der imidlertid ikke meget en dreng på Muhammeds alder kunne tage sig til.

Samfundet ernærede sig ved hjælp af handel, som primært foregik via de regelmæssige karavaner til Syrien og Yemen. Det var et foretagende der krævede erfaring. Der var næsten intet landbrug eller håndværksmæssige foretagender i Mekka og omegn. Mekkanerne anså kun handel som en tilfredsstillende levevej. Muhammed begyndte derfor at arbejde som fårehyrde ligesom andre jævnaldrende drenge.

Drengene mødtes ofte og udviklede venskaber. Der blev tit holdt fester og arrangementer i Mekka, og drengene talte om hvad de havde foretaget sig om aftenerne. Muhammeds fætter 'Ali ibn abi Tâlib citerer Muhammed for følgende begivenhed:

Jeg deltog aldrig i *uvidenhedens*¹ festligheder, undtagen ved to aftener. Ved begge lejligheder beskyttede Allâh mig mod det onde. En aften sagde jeg til en af hyrdedrengene: „Vil

1. 'Uvidenhedens tid' eller 'barbariets tid', før profeten Muhammeds indtræden. På arabisk *jâhiliya*.

du være så venlig at passe mine får så jeg har mulighed for at deltage i festligheden i Mekka ligesom de andre drenge?”

Det ville han gerne, og jeg tog ind til byen. Da jeg gik ind, hørte jeg musik og sang fra det første hus. Jeg spurgte hvad anledningen var og fik at vide det var en bryllupsfest. Jeg satte mig ned for at se på. Men snart blev mit hoved tungt, og jeg faldt i søvn. Næste morgen blev jeg vækket af den varme sol. Jeg gik tilbage til min ven og fortalte hvad der var sket. Jeg forsøgte at tage derhen igen, og det samme hændte for mig. Derefter deltog jeg ikke i noget sådant eller lignende indtil Allâh hædrede mig med profetskab.²

Referencer til kapitlet: Hanbal, *Musnad Ahmad*, vol. 4, s.127-128, vol.5, s.262. Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.1, s.172-176, 189-191, Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.2, s.287, Ibn Sa‘ad, *Tabaqât al- Kubrah*, vol. 1, s.72-75, 77-79. Muslim, *Sahîh Muslim*, vol.1, s.92, At-Tabari, *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*, vol.2, s.156-157, 278, 289, Al-Qaiyim, *Zadul-Ma‘ad*, vol.1, s.19.

2. Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.2, s.287.

3.

DEN VORDENDE PROFET

*Fandt Han dig ikke forældreløs
og gav dig ly?*

– Koranen, 93:6

Skildringer af Muhammeds ungdomsår er ikke talrige. Det ser heller ikke uventet idet analfabetisme var normen i Arabien, og ingen havde forestillet sig den toneangivende rolle Muhammed skulle få. Trods dette kan man ud fra de få beretninger der eksisterer, slutte at Muhammed fra tidlig ungdom var kendetegnet ved sin ærlighed, beskedenhed og hjælpsomhed. Han var også kendt for ikke at deltage i druk, hasard og de løsslupne udsvævelser som i vid udstrækning eksisterede i det mekkanske samfund.

Muhammed deltog heller ikke i de højtideligheder som hans folk arrangerede til ære for deres guder. Hans barnepige, Umm Ayman, beretter at mekkanerne plejede at hylde en afgud ved navn Buwâba. Hvert år arrangerede de en særlig fest til gudens ære og kronragede deres hoveder.

Muhammeds onkel Abu Tâlib deltog også i denne højtid. Han bad sin nevø om at tage med, men Muhammed afslog hver gang. Det gjorde Abu Tâlib vred, og selv Muhammeds tanter påpegede hans tilsyneladende mangel på respekt og sagde: „Det virker som om du ikke ønsker at være en del af dit folk, når du aldrig vil deltage i festivalen.“

Til sidst gav Muhammed dog efter og gik med dem til festivalen. Han vendte tilbage i en tilstand af rædsel og fortalte sine tanter at han frygtede at en ond ånd havde besat ham. De forsikrede ham om at Allâh ikke ville lade noget sådan overgå ham.

Muhammed beretter: „Hver gang jeg nærmede mig afguden, så jeg en høj mand der sagde at jeg skulle gå tilbage og ikke røre afguden!“ Umm Ayman fortæller at det var den første og sidste festival Muhammed deltog i indtil han begyndte at modtage Koranens åbenbaring.

Selvom Muhammed holdt sig fra visse ting, levede han et ganske normalt liv blandt sit folk. Han var særdeles vellidt, og det forhold at han ikke deltog i usædelig livsførelse, øgede blot befolkningens agtelse for ham.

Muhammed holdt sig imidlertid ikke tilbage fra sager der relaterede sig til hans stamme eller samfund. Et eksempel er hans deltagelse i en stammekrig der er kendt under navnet Al-Fijâr, et navn der understreger krænkelser af noget helligt. Krigens baggrund var et forræderisk mord på en mand fra Hawâzin-stammen. Mordet blev begået af en mand fra Quraish i en af de fire fredhellige måneder.

Muhammed var kun femten år da krigen mellem de to stammer brød ud. Kampene varede i fire år. Han deltog ikke direkte i kampene, men hjalp sine onkler med at indsamle fjendens pile og gøre dem klar til brug.

En anden vigtig begivenhed som den unge Muhammed deltog i, var oprettelsen af en alliance mellem de forskellige klaner fra Quraish. Han var på det tidspunkt næsten tyve år. Det var en alliance som han senere roste og sagde: „I ‘Abdullah ibn Jud‘ans hjem deltog jeg i oprettelsen af en pagt som jeg ikke ville bytte for nogen verdslig gevinst. Hvis jeg i dag, efter islam, blev bedt om at hædre den alliance, ville jeg bestemt gøre det.“

Anledningen til alliancen var en købmand fra Zubaid-klanen som ankom til Mekka for at afsætte sine varer. En fremstående mand ved navn Al-Âs ibn Wa‘il købte alle hans

varer, men betalte ham ikke. Da købmanden indså at han stod til at blive ruineret, bønfuldt han adskillige quraishitiske klaner om deres støtte. Men de afslog alle at modsætte sig Al-Âs og bebrejdede i stedet købmanden.

I sin desperation klatrede manden op på en bakke med udsigt til Ka'baen. Han bad indtrængende quraishiterne om deres støtte og mindede dem om deres status som Det Hellige Hus' forvaltere.

Zubair ibn 'Abdulmuttalib, en af profeten Muhammeds onkler, var den første købmandens handling gjorde indtryk på. Han rejste sig og sagde til de folk der var forsamlet ved Ka'baen at en sådan urimelighed ikke kunne tillades.

Et rådslagningsmøde blev arrangeret hos 'Abdullah ibn Jud'an som var en velrespekteret mand i Mekka. Repræsentanter fra flere quraishitiske klaner var til stede, og betingelserne for en alliance blev vedtaget. De fremmødte aflagde løfte om at støtte enhver i Mekka der blev udsat for uretfærdighed, uanset om det var en mekkaner eller en fremmed. De ville stå sammen mod den skyldige indtil ret og rimelighed var genoprettet. Efter indgåelsen af denne pagt tvang man Al-Âs til at tilbagelevere købmandens varer.

Muhammed var nu en ung mand først i tyverne. Hans folk beundrede hans høje moral og gavmilde karakter i den grad at de kaldte ham Al-Amîn, 'Den Sandfærdige'. Hans samtidige beskriver ham som en køn mand af middel højde. Han havde sort hår og skæg og en lys hud. Hans hår var let bølget og nåede til midt mellem hans øreflip og skuldre.

Muhammeds fætter 'Ali ibn abi Tâlib beskriver ham således: „Allâhs Sendebud var hverken høj eller lav. Han havde en hvid lød med et rødtligt skær, store sorte øjne med lange øjenvipper. Håret på hans bryst var tyndt, og hans kindben var fine, og hans skæg var tykt og langt. Håret fra den øverste del af hans bryst til hans navle gik som bladgrene fra et træ. Hans håndflader og fodsåler var barkede. Når han gik, gik han som om han gik ned ad en skråning. Når han vendte sig, vendte han sig helt. Jeg har aldrig set nogen som ham før eller siden.“

Materiel berigelse fristede ikke Muhammed. Han foragtede ikke rigdom, men stræbte heller ikke efter velstand. Han begyndte snart at søge efter en hæderlig beskæftigelse, og det blev besluttet at han skulle forsøge sig inden for handel. Han havde imidlertid ikke selv penge til at etablere et handelsforetagende, og hans onkel Abu Tâlib havde heller ikke midler til at hjælpe sin nevø i gang. Muhammeds eneste mulighed var derfor at finde beskæftigelse som handelsrepræsentant for nogen.

Muhammed begyndte at handle i forskellige lokale markeder og basarer. Man ved ikke med sikkerhed hvem han arbejdede for i begyndelsen. Det kan dog med stor rimelighed antages at han repræsenterede Khadijah bint Khuwailed, en velhavende enke. Senere sendte Khadijah ham på en handelsrejse til Syrien med et stort varesortiment. Det ville hun nok ikke have gjort uden først at have afprøvet ham på de lokale markeder.

Muhammed tilegnede sig god handelserfaring. Han arbejdede på provision. Imidlertid betalte Khadijah Muhammed mere end sine andre agenter på grund af hans hæderlighed og resultater.

Tilværelsen i Mekka var begyndt at blive besværlig. Byens handel var dalet efter et par års tørke, og handelsfolkene måtte sætte deres lid til de traditionelle handelskaravaner til Yemen og Syrien. Et år, da forberedelserne til karavanen til Syrien var i gang, talte Abu Tâlib med sin nevø om at rejse som Khadijahs agent.

Abu Tâlib var ikke meget for at sende Muhammed på den lange og farefulde rejse, men familiens situation var tilspidset, og handelsrejsen kunne føre til bedre kår. Abu Tâlib havde hørt at Khadijah ønskede at sende en repræsentant af sted, og at karragen var to kameler. Abu Tâlib mente at Khadijah glædeligt ville tilbyde Muhammed det dobbelte, men Muhammed ønskede ikke selv at tale med hende om det.

Snart modtog Muhammed besked om at Khadijah ønskede at han skulle repræsentere hende. Kilder peger på at det var Khadijah der først kontaktede Abu Tålib og gik med til at fordoble Muhammeds provision. Hendes tjener skulle rejse med ham.

Handelsrejsen blev meget udbytterig. Muhammed formåede at afsætte sine varer med god fortjeneste og medbragte syriske varer som solgte vel i Mekka. Khadijah blev så glad over Muhammeds resultater at hun endnu en gang øgede hans provision. Khadijahs tjener gav hende en redegørelse over rejsen og priste Muhammed som et hjælpsomt og hæderligt menneske.

Khadijah var en begavet kvinde af fornem herkomst. Hun besad et godt væsen og modtog mange ægteskabstilbud. Hun var dog klar over at det først og fremmest var hendes velstand der tiltrak bejlerne og afslog hver gang.

Imidlertid var hendes beundring for Muhammed stor, og hun overvejede at tilbyde ham ægteskab. Hun rådførte sig med nogle af sine nære slægtninge der også roste Muhammed. En af dem var hendes gamle onkel Waraqa ibn Nawfal, som mente at Muhammed ville få en betydningsfuld fremtid. Khadijah sendte derfor sin nære veninde Nufaisah bint Munyah til Muhammed. Hun spurgte ham:

„Muhammed, hvad holder dig fra at blive gift?“

„Jeg har ikke nok til at afholde udgifterne til mit ægteskab,“ svarede han.

„Hvad nu hvis du ikke behøver at tænke på disse udgifter. Hvad vil du så sige til en kvinde af skønhed, velstand og status som er villig til at gifte sig med dig?“

„Hvem er denne kvinde?“

„Khadijah.“

„Hvem kan arrangere et sådant ægteskab for mig?“

„Overlad det til mig,“ sagde Nufaisah.

„Det vil jeg gerne,“ svarede Muhammed.

Da Khadijah fik tilkendegivet Muhammeds holdning, meddelte hun ham at hun beundrede hans væsen og

ønskede at indgå ægteskab med ham. Muhammed var glad og fortalte det til sine onkler som også blev fornøjede.

Muhammed gik med sine onkler hen for at besøge en af Khadijahs onkler ved navn Amr ibn Asad. Abu Tâlib talte på sin nevøs vegne: „Denne min nevø Muhammed ibn ‘Abdullah er uden lige i sit væsen og sin herkomst. Hvis han ikke er rig, vid da at penge er noget der kommer og går, og mange rige bliver fattige. Han vil afgjort få en stor fremtid. Han frier hermed til din ærværdige datter Khadijah. Han giver hende en brudegave af det og det.“ Khadijahs onkel var meget glad og tøvede ikke med at acceptere.

Det viste sig at blive et lykkeligt ægteskab. Flere kilder fastsætter profeten Muhammeds alder til 25 år og Khadijahs til 40 år da de giftede sig. Nogle kilder hævder imidlertid at Khadijah var omkring tredive, hvilket synes mere sandsynligt i lyset af at de fik seks børn sammen, fire døtre og to sønner.

Uanset deres respektive alder skulle de tilbringe 25 lykkelige år med hinanden. Khadijah elskede Muhammed, som var en kærlig og hengiven ægtefælle. Da han begyndte at modtage åbenbaringen og blev udsat for en hård modstand fra sin stamme, stod Khadijah altid ved hans side. Selvom flerkoneri var en udbredt sædvane i Arabien, ægtede Muhammed ikke andre kvinder mens han var gift med Khadijah.

Khadijah fødte først en dreng, Al-Qasim. Herefter fulgte fire døtre; Zainab, Ruqayyah, Umm Kulthûm og Fatimah. ‘Abdullah var den sidste dreng Khadijah fødte. Begge drenge døde mens de var små. Tre af døtrene døde senere i Medina, og Fatimah var det eneste barn der overlevede sin far.

Da Muhammed var 35 år, overvejede Quraish-stammen at istandsætte Ka‘baen. Det var en gammel bygning og var forfaldet med tiden. Efter nogle oversømmelser i Mekka var Ka‘baens vægge revnet. Den gamle struktur måtte derfor nedrives og genopbygges. Det var ikke en nem beslutning, og

Mekkas overhoveder tøvede med at rive helligdommen ned. Til sidst bestemte de sig dog for at påbegynde arbejdet.

Mekkas overhoveder og prominente mænd fra alle klaner fra Quraish deltog i arbejdet. De betragtede det som en stor hæder at deltage. Mændene arbejdede parvis med at fjerne stenene og genanbringe dem. Kvinderne bar mørtel til stenene. Muhammed deltog også i byggearbejdet sammen med sin onkel Al-Abbâs.

Det berettes at da arbejdet med at nedrive Ka'baen skulle igangsættes, ønskede ingen at indlede. Folk var særdeles modvillige og frygtede at der ville ske dem noget. Det var Al-Walid ibn al-Mughîra, en af deres ledere, der indledte nedrivningen.

Han tog sin økse, gik frem mod Ka'baen og gentog: „Min Herre, vi ønsker ikke at krænke. Min Herre, vi vil kun tjene et godt formål.“ Han begyndte derefter at rive et stykke af bygningen ned nær hjørnet hvor 'Den Sorte Sten' er placeret.

Folk sagde til hinanden: „Lad os vente og se. Hvis der hænder Al-Walid noget, vil vi ikke fortsætte, men i stedet sætte det stykke han har revet ned på plads. Hvis intet sker, så har Allâh billiget det vi er i gang med, og vi vil fortsætte.“

Al-Walid ibn al-Mughîra var blandt de første til at møde op den følgende morgen. Han fortsatte nedrivningen, og de andre begyndte at hjælpe til. De nåede snart ned til Ka'baens fundament, som i sin tid var blevet lagt af profeten Abraham. Det bestod af pukkelformede grønlig sten.

Ifølge en af skildringerne satte en mand en stang mellem to af stenene for at frigøre dem. Da stenene begyndte at give sig, skælvede det i hele Mekka. Folk tog det som et tegn på at de skulle lade fundamentet være og standsede straks nedrivningsarbejdet. De gik i stedet i gang med opbygningen.

På daværende tidspunkt var Ka'baen meget lavere end den er i dag. Højden svarede omtrent til ni armlængder, og man besluttede sig for at fordoble højden. Da Ka'baen igen blev ombygget 90 år senere, blev højden hævet til de nuværende på 27 armlængder.

Udvidelsen betød at der skulle bruges endnu flere sten. Alle de quraishitiske klaner arbejdede hårdt med denne opgave. Hver klan arbejdede for sig selv og ønskede større ære og anseelse end de andre for deres indsats. Gammel skinsyge begyndte snart at dukke op til overfladen, og der opstod en fjendtlig stemning under arbejdet.

Splittelsen nåede sit kulminationspunkt da 'Den Sorte Sten' skulle sættes på plads. Hver enkelt klan gjorde krav på denne enestående ære. Sindene kom i kog, og folk var snart rede til at kæmpe mod hinanden.

'Den Sorte Sten' er placeret i Ka'baens østlige hjørne. Det berettes at da Abraham havde færdiggjort opførelsen af Ka'baen, befalede Gud ham at udføre *tawâf*, et ritual hvor man går rundt om Ka'baen syv gange mod urets retning. Abraham havde imidlertid svært ved at holde tal på runderne, og han følte at andre ville blive lige så forvirrede under *tawâf*-ritualet. Han bad da Gud om et tegn til at holde tal på runderne, og englen Gabriel bragte ham 'Den Sorte Sten', som blev fæstnet i Ka'baen. Ifølge den islamiske overlevering stammer stenen fra Paradis; oprindeligt var stenen hvid, men menneskets synder har gjort den sort.

Fire eller fem nætter forløb mens anspændtheden var på sit højdepunkt. En alliance blev dannet mellem Abdaddâr- og Addi ibn Ka'ab-klanen om at kæmpe til den bitre ende. Pagten blev forseglet med blod.

Nogle forstandige mænd fra Quraish forsøgte dog at løse konflikten på fredelig vis. Et møde blev arrangeret i Moskéen hvor sagen blev diskuteret. Det var dog ikke let at nå frem til en fredelig udvej. Til sidst rejste Abu Umayyah ibn al-Mughîra, den ældste blandt Quraish, sig og fremsatte et forslag som alle godtog. Han sagde at den første mand der trådte ind i Den Hellige Moské skulle afgøre sagen. Uanset hvad han sagde, skulle alle rette sig efter ham.

Den første mand der trådte ind i Moskéen viste sig at være Muhammed, der lige var ankommet til Mekka efter et stykke tids fravær. Da folk så ham, udtrykte alle deres tilfredshed.

Nogle sagde: „Her har vi en mand vi kan stole på“, andre: „Dette er ‘Den Sandfærdige’, ham tager vi som mægler!“

De fremlagde sagen for ham. Muhammed indså at det var et følsomt anliggende som måtte håndteres med taktfølelse. Han bad dem om at hente et klæde og udvælge en repræsentant fra hver klan. Da de havde gjort det, anbragte Muhammed ‘Den Sorte Sten’ på klædestykket og bad repræsentanterne om i fællesskab at bære klædet til det hjørne hvor stenen skulle anbringes, hvorefter Muhammed tog stenen og lagde den i Ka’baen.

Alle var tilfredse med denne løsning der sikrede at ingen klan alene kunne prale af at have sat ‘Den Sorte Sten’ i Ka’baen. De havde alle fået del i denne hæder, og Muhammeds rolle, der sikrede en fredelig udgang på konflikten, blev værdsat.

Referencer til kapitlet: Al-Bukhâri, *Al-Jâmi‘ as-Sahih*, vol. 1, s. 3, 215, Al-Hâkim, *Al-Mustadrak*, vol.1, s.458, vol.2, s.220, Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.1, s. 113, 135, 166, 184-188, 197, 204, Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.2, s.293, Ibn Sa‘ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol. 1, s. 85-88, 98, 224, At-Tabari, *Tarîkh al-Umam wal-Mulûk*, vol.2, s.289, Zurqâni, *Sharh ‘ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.1, s.222, 370.

4.

DE HELLIGE

Quraish-stammen besad, i kraft af sin myndighed i Mekka, den dominerende magt og indflydelse i Arabien. Mekka var den største by i Arabien, og dens status som religiøs og økonomisk midtpunkt overstrålede Sana i Yemen og byer i de nordlige områder under byzantinsk og persisk herredømme.

Mekkas status havde trukket en del mindre arabiske stammer til byen hvor de kunne leve nær Ka'baen og Den Hellige Moské. Det førte til en blomstrende byggeaktivitet og en udvidelse af byen i alle retninger. I begyndelsen undlod mekkanerne at bygge deres huse terningformede for ikke at efterligne Ka'baen. Efterhånden lempede man dog på dette forbehold, men folk fortsatte med ikke at bygge højere end Ka'baen.

Som nævnt arrangerede Quraish to årlige handelskaravaner, til Syrien om sommeren og til Yemen om vinteren. De var ryggraden i Mekkas økonomi. Flere af Mekkas dignitarer rejste med karavanerne i deres unge år. Da de havde tilegnet sig tilstrækkelig erfaring, betroede de opgaven til deres børn eller nogle af deres assistenter som havde udmærket sig inden for handel.

Ud over handelskaravanerne blev der organiseret sæsonmæssige basarer og markeder. Mekkas købmænd rejste også til flere dele af Afrika og Asien hvilket tilskyndede en større og aktiv udenrigshandel.

Digtning var en velrenommeret kunstart og den mest udbredte formidlingsform blandt araberne. Mekkas overklasse samledes ofte ved Ka'baen hvor poeter fremsagde

deres digte. Majoriteten af araberne var imidlertid analfabeter.

I stammesamfundet var det yderst vigtigt for den enkelte at kende sin klan, slægt og tilhørsforhold, idet stammen ydede beskyttelse til det enkelte medlem. Derfor var enhver opsat på at kende sine stammemæssige aner. Der var personer i Mekka som førte kontrol med og sporede hver enkelt stammes herkomst og slægt. Den mest prominente blandt disse stammehistorikere var Abu Bakr, profeten Muhammeds barndomsven og nærmeste ledsager.

Flere kim til enkel videnskab, såsom astronomi og simpel lægevidenskab, kunne spores i 600-tallets Mekka. Derimod udvikledes kun få håndværksmæssige fag, da mekkanerne ikke værdsatte fysiske erhverv. Kun håndværk der var absolut nødvendige, eksempelvis fremstilling af sværd og spyd samt byggehåndværk, blev udviklet. De fleste bygningsarbejdere var dog persere og byzantinere.

Med hensyn til militær kraft var Quraish-stammen i stand til at opbyde en styrke tilstrækkelig til at drive enhver potentiel fjende tilbage. Quraish havde desuden indgået alliancer med flere stammer der levede omkring Mekka. Imidlertid foretrak quraishiterne en stabil og fredelig tilværelse. De var altid rede til at leve fredeligt med naboerne, forudsat at ingen truede deres dominans.

Religiøse og etiske forestillinger havde forandret sig med tiden, og afvigelsen fra den monoteistiske religion som profeterne Abraham og Ismael engang forkyndte begyndte længe før Muhammeds fødsel.

Araberne havde indlemmet afgudsdyrkelse og hedensk tro i deres religiøse forestillinger, og afguder befandt sig overalt i Mekka. Araberne tilbad afgudsfigurerne, ofrede til dem og skænkede dem en del af deres kvæg og afgrøder. De tillagde særlige guder bestemte evner; nogle var i stand til at frembringe regn, andre kunne helbrede og skænke afkom. Afguderne fungerede desuden som mellemlid og formidlere og appellerede til Allâh på folkets vegne.

Der var 360 afguder i og omkring Ka'baen. De mest prominente var guderne Hubal, Al-Lat og Al-Uzza. Hubal var fremstillet af rødt karneol og havde en mands skikkelse. Da Quraish overtog ledelsen af Mekka, fandt de Hubal med den ene arm ødelagt, og de erstattede den med en guldarm. Hubal var Mekkas ypperste afgud, gudinden Al-Lats tempel befandt sig i Taif, en by nær Mekka, og Al-Uzza nød størst anseelse i Arafat-området.

Når araberne skulle indlade sig på noget vigtigt, tog de hen til Ka'baen. Her tilbød de Ka'baens opsynsmand en mængde penge og en kamel, og han trak derpå lod med guden Hubals bistand. Folk accepterede loddets udfald som endeligt. Hvis der for eksempel var begået en forbrydelse, og man ikke kunne afgøre hvem den skyldige var, tyede man til lodtrækning.

Blandt de hedenske forestillinger var også at Allâh havde viet sig med jinner og fået engle som døtre. Araberne tilbad derfor engle og jinner. De frygtede jinnerne, som de opfattede som onde ånder. De forsøgte at beskytte sig mod dem med amuletter og ved at bede højerestående jinner om beskyttelse. Galskab og mentale lidelser var tegn på at jinner havde været på færde. Spåkoner havde deres egen jinn som oplyste om det skjulte. Digtere var også i kontakt med sådanne væsener der bl.a. inspirerede dem med velklingende poesi.

Mekkas overklasse kappedes om magt og velstand og kuede samfundets svage, især slaverne måtte udstå megen møje. Kvinder havde heller ikke megen værdi. De blev for eksempel betragtet som en del af en afdøds arv, og arvtageren havde råderet over den afdødes koner. En pigefødsel blev modtaget med misstemning, da piger blev anset som en byrde. Faderen betragtede det som regel som ikke mindre end en ulykke, og spæde piger blev nogle gange begravet levende. Faktisk blev det sommetider på forhånd aftalt at skille sig af med nyfødte piger når et ægteskab blev indgået.

Hedensk indflydelse og overtro havde ledt til forvirring og nyskabelser i nogle af tilbedelsesritualerne under valfarten. Det kan ikke med nøjagtighed fastslås i hvilken periode disse forandringer begyndte at finde sted, men det skete omtrent et halvt århundrede før Koranens åbenbaring.

Nogle af ritualerne under valfarten bliver udført uden for *Haram*, det hellige område der strækker sig op til en radius på 20 kilometer omkring Ka'baen. En af hovedpligterne under pilgrimsfærden er tilstedeværelsen ved Arafat-bjerget, der ligger uden for *Haram*-området. Quraish bekendtgjorde imidlertid at de var fritaget for denne pligt. De ræsonnerede at Ka'baen var det helligste sted på jorden, og *Haram*, der omgav Ka'baen, høstede sin hellighed fra Ka'baen. Det var således ikke nødvendigt for folk der boede i det helligste område i verden at tage til et mindre helligt sted for tilbedelse.

Quraishiterne kaldte sig selv *hum*, 'De Hellige'. Denne betegnelse omfattede alle mennesker fra *Haram*-området samt deres afkom, uanset om de boede i det hellige område eller ej. Det ledte til en kategorisering af pilgrimmene i to grupper og en ubeføjet begunstiggelse af mekkanerne, noget der var uforeneligt med den religion som blev proklameret af Abraham og Ismael, og senere af profeten Muhammed.

Quraish-stammen formåede med tiden at udstrække sine beføjelser, men samtidigt indførte den også nogle religiøse restriktioner for sig selv som måske var en slags kompensation for de uberettigede beføjelser. Quraishiterne påstod bl.a. at de ikke måtte tilberede mad fra mælkefedt eller smør mens de var i den hellige tilstand *ihrâm*¹ under pilgrimsritualet. Ej heller måtte de gå ind i bosteder fremstillet af dyrehår, men kun i bebyggelser eller telte af

1. En tilstand hvor der er forbud mod bestemte handlinger der ellers er tilladt under normale omstændigheder. Valfarten udføres i denne tilstand. *Ihrâm* er også betegnelsen på den dragt pilgrimmene iklæder sig ved valfartens begyndelse, som består af to lagener uden syninger. *Ihrâm*-klædets beskedenhed og ensartethed symboliserer de troendes lighed og ydmyghed over for Gud.

dyreskind. Der var ingen særlige grunde til disse forskrifter bortset fra en betoning af at 'De Hellige' var en klasse for sig. Endnu strammere restriktioner blev imidlertid pålagt pilgrimme der kom udefra. Valfartende og besøgende til Mekka måtte ikke spise mad som de selv havde medbragt. De måtte kun spise det de fik tilbudt af Mekkas beboere eller det de købte i den hellige by.

De fik samtidig forbud mod at udføre *tawâf*-ritualet i tøj der ikke var fremstillet i Mekka. I tilfælde af at de ikke kunne finde eller købe noget tøj, skulle de gennemføre *tawâf* nøgne. Mænd måtte slet ikke have noget på, og kvinder havde lov til at tage et enkelt klæde på, forudsat at det var ituklippet, således at deres ædlere dele var synlige. Quraishiternes begrundelse var at pilgrimmene ikke kunne udføre *tawâf*-ritualet iklædt de samme klæder som de havde begået synder i.

I det mekkanske samfund boede der imidlertid også personer der betragtede arabernes forestillinger og praksis som absurde og forkvaklede. Det var folk der ikke stillede sig tilfreds med afgudsdyrkelse og hedensk tro. Der er mindst fire personer der vides at have taget en klar beslutning i denne henseende før profeten Muhammeds åbenbaringer. De fire var Khadijahs gamle onkel Waraqa ibn Nawfal samt 'Abdullah ibn Jahsh, Uthmân ibn al-Huwairith og Zaid ibn Amr.

Tilsyneladende mødtes de under en af quraishiternes årlige offerfestivaler til hæder for en af deres guder. De udtrykte skuffelse og sagde: „Lad os være ærlige. Vores folk følger ikke den oprindelige tro. De har forvansket vor fader Abrahams religion. Hvad er denne stenfigur, som hverken kan se eller høre? Vi er samlet her for at hylde den med ofre og dans, selvom den hverken kan gavne eller skade os?“

De overvejede hvordan de skulle sikre at de selv fulgte den rette religion. Til sidst besluttede de sig for hver især at drage

ud for at finde præster eller lærde i håb om at tilegne sig Abrahams oprindelige religion.

Khadijahs onkel Waraqa ibn Nawfal konverterede snart efter til kristendom og blev en kendt kristen lærd. ‘Abdullah ibn Jahsh kunne ikke beslutte sig for om han skulle konvertere til kristendom eller jødedom. Da profeten Muhammed begyndte at bekendtgøre sit budskab, antog ‘Abdullah i første omgang islam, og var blandt de muslimer der udvandrede til det kristne Abessinien. Der konverterede han imidlertid til kristendom.

Uthmân ibn al-Huwairith mødte den byzantinske kejser og blev også kristen. Tilsyneladende fik han et ret godt forhold til kejseren som ønskede at gøre ham til Mekkas konge. Men det ville Quraish ikke høre tale om, og han blev senere forgiftet af lederen af en arabisk stamme i Syrien.

Den sidste i gruppen, Zaid ibn Amr, rejste vidt i Syrien og Irak. Han overvejede at blive jøde eller kristen. En gammel kristen præst fortalte ham imidlertid at tiden var moden til en ny profets fremtræden i arabernes land. Zaid vendte derfor tilbage til Mekka og afventede denne profets komme. Han tog ikke del i afgudstilbedelse og forsøgte også at redde spæde piger fra at blive levende begravet.

Han fortalte sit folk at han var den eneste der fulgte Abrahams tro. Han plejede at henvende sig til Gud med ordene: „Havde jeg vidst hvilken form for tilbedelse Du billiger, ville jeg have fulgt den. Men jeg er uvidende“, hvorefter han lagde panden på sine håndflader som et tegn på ærbødighed.

Zaid var nok den mest dristige af de fire. Han klandrede afgudsdyrkelsen og tilskyndede offentligt folk til at opgive den. Det provokerede nogle af hans slægtninge, især hans onkel Al-Khattâb, til at få deres nevø på bedre tanker.

Al-Khattâb frarådede sin nevø gentagne gange at opgive sit folks tro. Han forsøgte også at hindre ham i at drage af sted for at søge religiøs lærdom og bad en kvinde i huset om at holde øje med ham, så han ikke stak af.

Da Zaid's bebrejdelse af afgudsdyrkelse blev stærkere, formåede hans onkel at få ham udvist til et område uden for Mekka hvor han kunne holde sine synspunkter for sig selv. Al-Khattâb udpegede et antal unge mænd fra Quraish som skulle informere ham om Zaid's færden. Han traf disse forholdsregler af frygt for at Zaid's holdninger ville føre til splid i det mekkanske samfund.

Imidlertid evnede Zaid i al hemmelighed at rejse til Syrien. Det var på denne rejse en kristen præst fortalte ham om den forventede profets forestående indtræden i Arabien. Zaid besluttede sig for straks at vende tilbage til Mekka. Imidlertid blev han likvideret på sin tilbagerejse.

Det er værd at bemærke at Zaid's søn Sa'id skulle blive en af de første til at antage islam da profeten Muhammed begyndte at forkynde i Mekka. Desuden blev Al-Khattâb's søn 'Umar senere blandt de største talsmænd for islam og en af profetens nære ledsagere².

Engang spurgte Sa'id og 'Umar Profeten om det var tilladt at bede Allâh om barmhjertighed og tilgivelse for Zaid selvom han døde før islam. Profeten svarede bekræftende og sagde at Zaid på genopstandelsens dag ville befinde sig i en særlig gruppe da han helhjertet og havde søgt sandheden.

Både jødiske og kristne skriftkloge ventede en ny profets indtræden. Jøderne i Yathrib, senere kendt som Medina, plejede at fortælle de polyteistiske arabere at en ny profet snart ville fremkomme i Arabien, og at jøderne ville være de første til at følge ham. Hver gang der opstod konflikter mellem jødiske og arabiske grupper i Medina, truede jøderne med at den nye profet ville bekæmpe deres modstandere.

En mere ordrig beskrivelse af jødernes forventning om denne profets indtræden stammer fra en muslim ved navn Salama ibn Waqash:

2. De muslimer der har set eller talt til profeten Muhammed mindst én gang mens han var i live, har status som hans ledsagere og disciple, på arabisk *sahâba*.

Da jeg var dreng, havde vi en jødisk nabo som en dag kom for at tale med en mand fra vores klan. Han talte om Dommens Dag, om at alle mennesker skal stå til regnskab og enten komme i Himlen eller Helvede. Vores folk var polyteister og troede ikke på genopstandelse eller et liv efter døden. De spurgte ham om han virkelig troede på et liv efter døden og på Himmelen og Helvede. Han svarede: „Ja, jeg sværger på det. Jeg vil endda være rede til at bytte min del af Helvede med den største smelteovn I har. Jeg er parat til at blive låst inde i denne smelteovn hvis det ville skåne mig for Helvedes pinsler.“ De spurgte ham hvilket bevis han havde for sin påstand. Han svarede: „Der vil komme en profet til jer fra det sted“ (han pegede med sin hånd mod Mekka og Yemen). De spurgte ham hvor lang tid der ville gå før han dukkede op. Han så på mig, som var den yngste i gruppen, og sagde: „Hvis denne dreng lever indtil han bliver gammel, vil han med sikkerhed se ham.“ Det varede ikke længe før Allâh sendte sin budbringer Muhammed, fred være med ham. Jøden boede stadig blandt os. Vi troede på Profeten, men han afviste sandheden i Profetens budskab. Da vi bebrejdede ham hans holdning og huskede ham på det han havde fortalt os, svarede han: „Det jeg fortalte jer er sandt, men jeres mand er ikke den rette.“³

En anden beretning skildrer ankomsten af en jødisk lærd ved navn Ibn al-Hayyabân fra Syrien til Medina nogle få år før islams fremkomst. Han var en meget from person. Det siges at når regnen var knap, bad jøderne ham om at bede Gud om regnvejr. Men han nægtede, medmindre de gav noget til godgørelse. Snart efter at han havde bedt, blev himlen overskyet og regnen begyndte at styrte ned.

Ikke længe efter sin ankomst til Medina blev Ibn al-Hayyabân syg og var sikker på at dø. Han talte med det jødiske fællesskab og spurgte hvad de mente grunden var til at han var emigreret fra et frodigt land i velstand til et ørkenlandskab. Han forklarede at han var draget til Medina

3. Guillaume, *The Life of Muhammad*, s. 93-94.

fordi tiden var inde til en ny profets fremkomst, og at Medina var det sted denne profet ville emigrere til.

Han sagde: „Jeg håbede at han ville indtræde før min død, så jeg kunne følge ham. Hans komme er nær, så lad ingen andre følge ham før jer.“ Da profeten Muhammed senere emigrerede til Medina og blev trodset af jøderne, gjorde nogle jøder deres stamme opmærksom på at Muhammed var den profet som Ibn al-Hayyabân havde omtalt.

Referencer til kapitlet: Al-Asqalâni, *Fath-ul-Bari*, vol.8, s.277, Guillaume, *The Life of Muhammad*, s. 93-94, Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahih*, vol.1, s.222-226, Ibn Hishâm, *Sirah an-Nabawiyah*, vol.1, s.152-153, 202-203, 222, Koranen 2:189, 81:8.

5.

ÅBENBARINGEN

*Han er den som til de uvidende sendte et
Sendebud, fra iblandt dem selv,
for at oplæse Hans Tegn for dem,
for at rense dem og lære dem
Skriften og visdom, skønt de ft rhen
befandt sig i åbenlys vildfarelse.*

– Koranen, 62:2

Schildringerne af Muhammeds liv fra ægteskabet med Khadijah til åbenbaringens begyndelse er sparsomme. Dog er det vist at ægteskabet med Khadijah var meget lykkeligt. Det formodes at Muhammed fortsatte med at håndtere sin hustrus forretninger i denne periode. Sandsynligvis udvalgte han de folk der skulle rejse på hendes vegne og tilså forberedelserne af sendingen samt videresalget af varerne efter karavanens hjemkomst.

Araberne havde forsamlingssteder omkring Ka'baen hvor de opholdt sig morgen og aften. Selvom Muhammed besad et imødekommende væsen og folk nød hans tilstedeværelse, deltog han ikke i disse selskaber som tit bar præg af letfærdighed.

Det virker som om der var en åndelig kløft mellem Muhammed og hans folk. Det var måske på grund af denne kløft at han i perioder begyndte at drage bort fra Mekka for at være alene. Hvert år i *Ramadhân*-måneden gik han hen til

et bjerg ved navn Hirâ, nogle kilometer borte, hvor han kunne nyde total afsondrethed.

På bjerget var der en lille hule, hvor Muhammed plejede at opholde sig flere dage i træk. Når hans forråd af mad og drikke var opbrugt, vendte han tilbage til Mekka efter nye forsyninger. For at komme op til hulen måtte han kravle helt op på toppen af bjerget og stige en smule nedad på den anden side. I hulen tilbragte han dage og nætter med meditation og tilbedelse. Han fortsatte med dette gennem flere år.

Hulen i Hirâ-bjerget er akkurat stor nok til at rumme én person. Indgangen er snæver foroven og knap to meter høj. Ud for indgangen er der to store sten som dækker hulen. Loftet går skråt nedad jo længere man bevæger sig ind, og mod enden er der en lille åbning som sikrer en god udluftning. Hvis man står ved indgangen og kigger gennem åbningen, kan man skue Ka'baen.

Muhammed begyndte i løbet af denne periode at opleve særlige fænomener. Det han drømte hændte i virkeligheden. Når han var alene, så han nogle gange et lys, hørte en stemme eller oplevede nogen tiltale ham som 'Allâhs Sendebud'. Disse episoder begyndte at bekymre ham. Han betroede hændelserne til sin kone, Khadijah, og udtrykte sin bekymring. Hun plejede at berolige ham og sagde at Gud ikke ville tillade at noget ondt skulle hænde ham: „Ved Allâh,“ sagde hun, „du er ordholdende, venlig over for dine slægtninge og du siger altid sandheden.“

Khadijah tog hen til sin kristne onkel Waraqa ibn Nawfal og spurgte ham til råds angående det hendes mand så og hørte. Han beroligede hende og sendte også Muhammed besked om ikke at bekymre sig.

Så indtraf tidspunktet for den første åbenbaring. Det skete i Hirâ-bjergets hule i *Ramadhân*-måneden. Året var 610 e.Kr., og Muhammed var 40 år. 'Aisha, som Muhammed senere giftede sig med, beretter:

Det første tegn på åbenbaringen til Allåhs Sendebud, fred være med ham, var at hans drømme blev virkelige. De syn han havde haft i sin søvn, hændte nøjagtigt som han havde drømt. Han havde for vane at trække sig tilbage i Hirâhulen hvor han tilbragte adskillige dage i tilbedelse før han igen vendte tilbage til sin familie. Han plejede at tage noget mad med sig, og når han kom hjem, tog han et nyt forråd med sig til en ny periode. Han fortsatte med dette indtil han modtog sandheden i Hirâs hule. Englen kom til ham og sagde: „Forkynd!“ Han svarede: „Jeg er ikke en forkynder.“ Allåhs Sendebud sagde: „Han tog fat i mig og omklamrede mig indtil jeg var udmattet. Derpå løslod han mig og sagde: „Forkynd!“ Men jeg gentog: „Jeg er ikke en forkynder.“ Så tog han igen fat i mig og omklamrede mig indtil jeg var afkræftet, slap mig og gentog: „Forkynd!“ Jeg svarede igen: „Jeg er ikke en forkynder.“ Derpå tog han fat i mig for tredje gang og sagde: „Forkynd, i Din Herres navn som skabte (alt). Det er Ham som skabte mennesket som en igle (i livmoderen). Forkynd; din Herre er den mest gavmilde, Han som har lært (mennesket at læse og skrive) med pennen. Der lærte mennesket hvad det ikke vidste.“ (Koranen, 96:1-5). Allåhs Sendebud vendte skælvende hjem til Khadijah og sagde: „Dæk mig til! Dæk mig til!“ Hun dækkede ham til, og hans skælven aftog. Han fortalte derpå Khadijah om hændelsen og sagde: „Jeg frygter for mig selv.“ Khadijah beroligede ham: „Du har intet at frygte, vær rolig og slap af. Allåh vil ikke lade noget ondsindet overgå dig. Du er venlig mod dine slægtninge, du taler sandt, du hjælper enhver og du støtter det der er ret.“ Derefter tog hun ham med til sin gamle skriftkloge onkel Waraqa ibn Nawfal som var konverteret til kristendommen. Han havde mistet sit syn med alderen. Khadijah sagde til Waraqa: „Onkel, vil du gerne høre hvad din nevø siger?“ Waraqa sagde: „Nå, nevø, hvad har du set?“ Profeten berettede hvad der var hændt. Da han var færdig, udbrød Waraqa: „Det er den samme engel som blev sendt til Moses! Jeg ville ønske at jeg var en

ung mand, så ville jeg måske være i live når dit folk driver dig ud af denne by.“ Profeten spurgte: „Vil de fordrive mig?“ Waraqa svarede: „Ja, intet menneske har nogensinde forkyndt et budskab som dit uden at blive mødt med fjendtlighed. Hvis jeg lever til den dag, vil jeg bestemt støtte dig.“ Men Waraqa døde kort efter.¹

I en anden overlevering, *hadith*², beretter Muhammed:

Mens jeg lå og sov, kom englen til mig med et overdådigt silkestof, hvorpå noget stod skrevet. Han sagde: „Forkynd!“ Jeg svarede: „Jeg er ikke en forkynder.“ Han omfavnede mig så hårdt at jeg troede jeg skulle dø. Så løslod han mig og sagde: „Forkynd!“ Jeg sagde: „Hvad skal jeg forkynde?“ Han sagde derpå: „Forkynd, i Din Herres navn som skabte (...)“ Jeg læste det, og han forlod mig derefter. Jeg vågnede op og følte at det var blevet prentet i mit hjerte (...) Jeg hørte en stemme fra himlen: „Muhammed, du er Allåhs Sendebud, og jeg er Gabriel!“ Jeg kiggede mod himlen og så Gabriel i en mands skikkelse i horisonten. Han gentog: „Muhammed, du er Allåhs Sendebud, og jeg er Gabriel!“ Jeg stod der, ude af stand til at bevæge mig. Jeg forsøgte at vende mig bort, men hvor jeg end vendte mit blik, om det var mod nord eller syd, øst eller vest, så jeg ham foran mig. Jeg blev stående, ude af stand til at bevæge mig. Khadijah sendte folk ud for at lede efter mig, og jeg blev stående, indtil de

1. Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahîh*, vol.1, s. 2-3.

2. *Hadith*-litteraturen udgøres af øjenvidneberetninger om hvad profeten Muhammed sagde og gjorde gennem sit liv. De seks mest kendte kanoniske *hadith*-værker med normativ status kendes under navnet på deres samlere; Al-Bukhâri (d.870), Muslim (d. 875) Ibn Mâja' (d. 886), Abu Dawûd (d.888), At-Tirmidhî (d. 892) og An-Nasâi (d. 915). Hver enkelt *hadith* består af en tekst (*matn*) som indledes ned rækken af dens overbringere (*isnâd*) der går tilbage til Muhammed selv. *Hadith*-samlingerne supplerer og kommenterer Koranen, men de to sammenblandes ikke.

vendte tilbage til hende. Han forlod mig så, og jeg vendte tilbage til min familie.³

Da Muhammed kom hjem, bemærkede Khadijah at han var bleg. Hun spurgte hvad der var galt og begyndte at tørre hans ansigt. Hun spurgte om han havde set eller hørt noget.

Han sagde: „Husker du hvad jeg fortalte dig? Om mine drømme og stemmen jeg plejede at høre når jeg vågnede. Det er Gabriel som viste sig og talte til mig og lod mig oplæse ord som har foruroliget mig. Han fortalte mig at jeg er denne nations profet. Da jeg gik tilbage fra bjerget, hørte jeg stemmer sige: „Fred være med dig, Allåhs Sendebud.“ Men jeg kunne ikke få øje på nogen, og det var som om træer og sten havde sagt det.“

Khadijah udbrød: „Ved Allåh, jeg var sikker på at Allåh kun vil forvolde dig godt. Jeg håber bestemt du er denne nations profet. Khadijah fortsatte med at opmuntre ham indtil han blev rolig og begyndte at spise.

Derefter tog hun hen til sin onkel Waraqa ibn Nawfal som forvissede hende og sagde: „Hvis Muhammed virkelig er Profeten nævnt i Toraen og evangeliet og hvis han kalder folk til sit budskab mens jeg stadig er i live, vil jeg støtte Allåhs Sendebud hele vejen.“

Waraqa mødte Muhammed mens han udførte *tawâf* ritualet ved at gå om Ka'baen. Han beroligede Muhammed og kyssede hans pande. Waraqa døde blot nogle få dage senere. Profeten sagde senere om den gamle mand: „Jeg har i min drøm set præsten (Waraqa) ikklædt silkedragt i Himlen fordi han troede på mig.“

Tilsyneladende dukkede englen Gabriel op flere gange. Khadijah var sikker på at intet ondt ville hænde Muhammed. Hun sagde: „Vil du lade mig vide næste gang han dukker op?“

3. Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahih*, vol. 1, s. 2-3.

Da han fortalte hende at Gabriel var kommet, bad hun Muhammed om at sætte sig ved siden af sig. Da han havde sat sig, spurgte hun om han stadig kunne se englen. Han svarede bekræftende. Khadijah bad ham derpå sætte sig på hendes skød, og spurgte om englen stadig var til stede. Han sagde at han stadig kunne se Gabriel. Hun tog derpå sit hovedklæde af, og i samme øjeblik sagde Profeten at han ikke kunne se englen mere. Khadijah udbrød: „Dette er sandelig en engel og ikke en dæmon!“ Hun sagde at en engel ikke ville overvære en mand og kone i en intim situation.

Herefter fulgte en periode hvor Gabriels opdukken holdt op. Det så ud til at besøgene og åbenbaringen var stoppet lige så uventet som de begyndte. Der eksisterer ikke sikkerhed om denne periodes varighed. Formentlig var der tale om en kort periode i hvilken Profeten skulle rumme og begribe den mageløse oplevelse og sin nye situation. Hans nye rolle og opgave var på ingen måde enkel og skulle vise sig at kræve en usædvanlig viljestyrke og udholdenhed.

Koranen blev åbenbaret for profeten Muhammed på forskellige måder. Åbenbaringen kunne ske i et drømmesyn eller mens han var vågen. Den første åbenbaring antog formentlig begge former; først kom den i hans drøm for senere at blive bestyrket i vågen tilstand.

Åbenbaringen fulgte ofte efter en støjende klokkelyd. Det var den mest belastende form for Profeten. Eller også kunne englen Gabriel antage et menneskes skikkelse. Navnlig kom han i skikkelse af Dihya ibn Khalifa, en af Profetens ledsagere og en meget køn mand. Eller også dukkede han op i sin egen skikkelse. Profetens hustru 'Aisha beretter at han altid svedte når han modtog åbenbaringen, selv på de koldeste dage.

Ifølge Profeten var det mest forunderlige når Alláh henvendte sig direkte til ham. Han beretter bl.a.: „Min Herre viste sig for mig i den mest prægtige skikkelse og sagde: 'Om hvilket strides Det Højtstående Selskab?' Jeg svarede: 'Du ved bedst, min Herre.' Han lagde derpå sin hånd på min

brystkasse, og jeg følte dens kølighed, og samtidig blev al viden åbenbar for mig.“

Efter en periodes ophold, hvis længde ikke vides med sikkerhed, fortsatte Koranens åbenbaring. Profeten beretter: „Mens jeg gik, hørte jeg en stemme fra himlen. Jeg løftede mit blik mod himlen og så englen, som var kommet til mig på Hirâ, sidde på en stol der var hævet mellem himlen og jorden. Jeg satte mig ned og faldt. Derefter fór jeg hjem og sagde til min kone: 'Dæk mig til, dæk mig til'. Allâh åbenbarede mig derpå: 'O du tild kkedede! Rejs dig og giv varsel, og herliggør Din Herre'.“ (Koranen, 74:1-3).

Referencer til kapitlet: Al-Asqalâni, *Fath-ul-Bari*, vol.1, s.27, Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahih*, vol.1, s. 2-4, vol.2, s.340, Ibn Hishâm, *Sirah an-Nabawiyah*, vol.1, s.235-236, 254, Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.133, At-Tabari, *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*, vol.2, s.47, Al-Qaiyim, *Zadul-Ma'ad*, vol.1, s.18.

6.

DE FØRSTE MUSLIMER

Islam er funderet på fem søjler; at bevidne at der ingen gud er foruden Allâh, og at Muhammed er Hans budbringer (shahâda), forrettelse af bønnen (salâh), betale almisse (zakâh), pilgrimsfærden til Ka'baen (Hajj) og fasten under Ramadhân (sawm).

– profeten Muhammed,
Al-Bukhâri og Muslim

Profeten Muhammed havde fået til opgave at overbringe Allâhs budskab, *islam*¹, til menneskeheden. Opgavens format og karakter afskrækkede ham dog ikke, og han var rede til at undergå alle slags strabadser for at overbringe sit folk det guddommelige budskab. Åbenbaringen instruerede ham imidlertid om at holde budskabet hemmeligt og i første omgang kun henvende sig til de personer som han mente ville reagere positivt.

Den første til at tage imod islam var Profetens hustru Khadijah. Hun skulle komme til at yde ham en uvurderlig støtte de kommende år hvor modstanden mod hans budskab

1. *Islam* er udledt af roden *s-l-m* der på arabisk betyder 'fred', 'harmonisk' og 'hængivelse'. Muslimer er dem som hengiver sig til Allâh og opfatter sig dermed som værende i harmonisk med sig selv og Gud. Islam betragtes af muslimer som den guddommelige vejledning som alle profeterne, fra Adam til Muhammed, forkyndte og som fik sin endelige form via Koranen.

tiltog. Da Profeten senere offentligt proklamerede sit budskab, blev han mødt med fornærmelser og fysiske overgreb. Han kom somme tider nedslået hjem, men Khadijah støttede og opmuntrede ham altid.

Den næste til at tage imod islam var den tiårige 'Ali ibn abi Tâlib. Det var Profetens fætter og Abu Tâlibs søn som blev opfostret i Profetens hjem. Nogle år tidligere gennemgik Quraish-stammen trange tider, og Muhammed ønskede at hjælpe sin onkel. Han talte med sin onkel Al-Abbâs og sagde: „Du ved at din broder Abu Tâlib har en stor familie at forsørge, og alle har det vanskeligt. Jeg foreslår vi går hen til ham med tilbud om hjælp. Du tilbyder at tage et af hans børn, og jeg tager også et til at opfostre. Således vil hans byrde blive formindsket.“

Al-Abbâs samtykkede, og de gik begge til Abu Tâlib og tilbød at tage sig af to af hans børn, så længe de trange tider stod på. Abu Tâlib tog imod tilbuddet. Profeten tog 'Ali med sig hjem, og Al-Abbâs tog Ja'far med.

Den første voksne mand der blev muslim var Profetens unge tjener Zaid ibn Hâritha. Det er ikke overraskende at Zaid ikke tøvede med at tage imod islam når man betragter hans historie og forhold til Profeten.

Da Zaid var otte år, tog hans mor ham med på en rejse for at besøge sit folk. På vejen angreb en gruppe beduiner dem og kidnappede Zaid som de efterfølgende solgte som slavedreng i en af de arabiske basarer. Det lader til at Zaid blev videresolgt en eller to gange før han endte i Syrien. Senere købte en mand fra Quraish ved navn Hakîm ibn Hizam ham og bragte ham til Mekka. Hakîm, som var en nevø til Khadijah, havde taget en hel del unge slaver med sig.

Khadijah besøgte Hakîm efter hans tilbagekomst. Han sagde: „Tante, tag et kig på disse slaver og udvælg en.“ Hun valgte Zaid og tog ham med sig hjem. Det skete mens hun var gift med Profeten, men længe før han modtog sine åbenbaringer. Da Profeten mødte Zaid, bad han Khadijah om at give ham Zaid som gave.

Zaids far var særdeles bedrøvet over at have mistet sin søn. Han kunne ikke lade være med at tænke på ham. Traditionen tro udtrykte han sine kvaler gennem rørende poesi:

Jeg tænker om du nogensinde vender tilbage?
Mit dyrebareste ønske ville da blive opfyldt.
Jeg bliver erindret om ham når solen står op.
Hans minde bliver stærkere når solen går ned.
Når vinden blæser, flyver mine tanker mod ham.
Ak, stærk er min bedrøvelse og svagt er mit håb.

At kvæde sådanne digte ved selskaber og basarer var den almindeligste form for formidling blandt araberne. Rejsende lærte sig versene og underholdt sig med at synge dem undervejs.

Når de rejsende slog lejr, var fremsigelse af disse digte også måden nyheder blev udbredt. Det var derfor ikke usandsynligt at Zaid kom til at høre sin faders poesi genlyde i Mekkas basarer. Han besvarede sin faders digt med poesistrofer der beskrev at han var bosat i Mekka. Inden længe nåede budskabet frem til Zaids far som besluttede sig for at opsøge sin søn.

Det var et stykke tid før Muhammeds åbenbaringer at Zaids fader og onkel ankom til Mekka. De fandt ud af at Zaid befandt sig i Muhammeds husstand. De gik derfor hen til Muhammed og appellerede indtrængende:

„Du er ‘Abdulmuttalibs barnebarn, denne bys gamle herre. Du er søn af dette folks store leder. Du og dit folk er naboer til Allåh i denne velsignede by. Jeres omdømme har længe været fastslået som dem der bespiser de sultne og hjælper dem der er i nød. Vi er kommet til dig for vor søn, din slaves, skyld. Vi beder dig vise gavmildhed og sælge ham til os.“

Muhammed svarede: „Hvad siger I til at jeg giver jer et bedre tilbud?“

„Hvilket tilbud?“ spurgte de undrende.

„Jeg vil kalde på Zaid og lade ham vælge. Hvis han ønsker at tage med jer, så kan han gøre det. Men hvis han vælger at blive hos mig så, ved Alláh, vil jeg ikke skuffe en der vælger mig.“

„Dit forslag er meget rimeligt,“ sagde de.

Muhammed kaldte på Zaid og spurgte ham: „Hvem er disse to, Zaid?“

„Denne mand er min fader, Hâaritha ibn Sharahîl, og det er min onkel Ka‘ab ibn Sharahîl,“ sagde Zaid.

„Jeg giver dig et valg, Zaid. Hvis du ønsker, kan du tage af sted sammen med dem, og hvis du hellere vil blive hos mig, kan du gøre det.“

„Jeg vil blive hos dig,“ svarede Zaid.

De to mænd blev overrumplede over Zaid's svar. Hans far sagde: „Zaid, foretrækker du at være slave frem for at forenes med dine forældre, dit hjem og din stamme?“

„Jeg har oplevet nogle ting hos denne mand, og jeg vil aldrig forlade ham for et andet sted,“ svarede Zaid.

Muhammed tog derpå Zaid i hånden og gik hen til Ka‘baen hvor mekkanerne plejede at mødes. Her erklærede han: „Vær vidner på at denne unge mand er min søn. Han er min arvtager, og jeg er hans arvtager.“

Det var den formelle adoptionsmetode blandt araberne. Zaid's fader var fornøjet over det uforudsete udfald af sin rejse. Han vidste at ingen kunne gøre Zaid fortræd i Muhammeds varetægt.

Det var nogen tid før Koranens åbenbaring at Zaid indså at der var noget særligt ved Muhammed. Han holdt meget af ham, og Muhammeds kærlighed til den unge Zaid var også stor. Efter Zaid's død omtalte Profeten ham med ordene: „Han var en af dem som jeg elskede højest.“

Den første muslimske familie bestod således af Muhammed og hans kone, den tiårige ‘Ali og den unge Zaid. Den første person der blev muslim uden for Profetens husstand, var hans barndomsven Abu Bakr.

Abu Bakr var dog ikke hans rigtige navn. 'Abu' er en almindelig betegnelse, som betyder 'fader til'. Hans rigtige navn kendes ikke med sikkerhed. Nogle kilder foreslår at han hed Atîq, andre hævder at hans navn var 'Abdulka'ba.

En kilde påpeger at Abu Bakrs moder havde adskillige børn, men ingen af dem levede ret længe. Hun aflagde derfor løfte om at hvis hun fik en søn mere, ville hun til ære for Ka'baen kalde ham 'Abdulka'ba, der betyder 'Ka'baens tjener'. Senere ændrede Profeten imidlertid hans navn til 'Abdullah, 'Allåhs tjener'.

Da Profeten talte med sin barndomsven om islam, betænkte Abu Bakr sig ikke før han tog imod budskabet. En beretning skildrer at Abu Bakr kort tid inden havde haft en drøm hvor han så månen stige ned over Mekka og flække i småstykker, og hvert stykke fløj ind i forskellige hjem. Dernæst samlede månen sig på ny i hans skød.

Han nævnte sin drøm for nogle kristne og jøder der fortolkede den. De sagde at Abu Bakr ville følge den nye profet som snart ville fremstå, og at han ville blive den lykkeligste blandt hans ledsagere.

Abu Bakr var stammehistoriker. Han var blandt de mest anerkendte autoriteter i Arabien inden for de enkelte stammers oprindelse og slægt. Det var et studieområde som havde stor betydning for araberne, som satte en stor ære i deres herkomst. Der eksisterede en streng hierarkisk struktur i stammesamfundet som skelnede klaner og stammer fra hinanden. For at bestemme stammernes status var studiet af herkomst afgørende. En ekspert indenfor dette område kendte til hver enkelt stammes og klans svage og stærke aspekter gennem tiden.

Abu Bakr var derfor respekteret i det mekkanske samfund. Han var en velbeslået købmand og kendt for sin venlighed og milde væsen. Folk holdt af at komme hen til ham for at høre om de arabiske stammers historie.

Abu Bakr ønskede også at andre skulle få kendskab til det guddommelige budskab, og han begyndte at tale med de personer han kendte særlig godt. Han fik besøg af folk i alle

aldre i sit hjem. Det var derfor nemt for ham at håndplukke nogle af de mest håbefulde unge mennesker og fortælle dem om islam.

Abu Bakr erkendte at det nye budskab havde brug for veltalende talsmænd. Han talte med personer som han stolede på og mente var i besiddelse af begavelse og klarsyn. Snart reagerede nogle af dem positivt på islam.

Den første der blev muslim på baggrund af Abu Bakrs anstrengelser var Uthmân ibn Affân, som tilhørte den umayyadiske klan af Quraish. Fire andre fulgte lige efter; Khadijahs nevø Zubair ibn al-Awwam, Abdurrahman ibn Auf, Sa'ad ibn abi Waqqâs og Talha ibn Ubaidalla.

Da alle fem havde taget imod islam, tog Abu Bakr dem med til Profeten. De erklærede alle foran ham at de troede på islam og Muhammed som Allâhs Sendebud.

Andre fulgte snart efter, og i alt var der omkring 40 personer der tog imod islam i løbet af de næste tre år. I dette tidsrum forkyndte Profeten sit budskab i hemmelighed. Selvom de tidlige muslimer ikke var talstærke, besad de kvaliteter der styrkede det nye kald.

Flertallet af de tidlige muslimer var meget unge – flere af dem var endnu ikke fyldt tyve år. Blandt disse var blandt andre 'Abdullah ibn Mas'ud, som stiftede bekendtskab med islam en dag han vogtede får.

Han beretter at Profeten og Abu Bakr fik øje på ham. De var tørstige, og Profeten spurgte om han havde noget mælk. Det havde han ikke. Profeten spurgte derpå 'Abdullah: „Har du et får som endnu ikke har parret sig?“ 'Abdullah hentede et får hvis yver endnu ikke var vokset frem. Profeten strøg fårets yver, og snart var det fuld af mælk.

'Abdullah hentede en stenskal. Profeten malkede fåret og gav Abu Bakr og 'Abdullah skålen hvorefter han selv drak. Han sagde derefter: „Vend tilbage til din tilstand“, og fårets yver svandt ind. Da 'Abdullah så dette, blev han forbløffet og begyndte at stille spørgsmål. Profeten fortalte ham om islam, og han tog imod budskabet.

‘Abdullah fortæller om en senere hændelse: „Jeg sagde: „Allåhs Sendebud, lær mig.“ Han strøg sin hånd over mit hoved og sagde: „Må Allåh velsigne dig, du er en lærd fyr.“ Senere tog jeg af sted sammen med Profeten, og da vi var med ham på Hirâ-bjerget, blev *sûraen* med titlen ‘De Udsendte’ åbenbaret for ham, og jeg lærte den mens han reciterede den for første gang. Jeg lærte tyve *sûraer* direkte fra Profeten gennem årene. Resten af Koranen lærte jeg af nogle af Profetens ledsagere.“

Der var også nogle ældre personer blandt de første muslimer. Det var for det meste mennesker der kendte Profeten godt, for eksempel var Abu Bakr hans barndomskammerat og jævnaldrende. De første muslimer tilhørte ikke en bestemt klan, stamme eller social klasse. De udsprang fra alle lag i Mekkas samfund. Der var prominente personer der nød høj agtelse blandt dem, men også fattige og slaver.

Som hovedkvarter anvendte de en af muslimernes, Al-Arqam, hus som lå centralt i Mekka, nær Safâ-bakken. Her blev den nye religions tilhængere i hemmelighed vejledt i islam af Profeten. Faktisk var Al-Arqams hus både en moské, en slags skole og et mødested hvor det nye fællesskab diskuterede sine anliggender. Dér tilbragte Profeten en betydelig mængde tid med at tage sig af sine ledsagere.

I denne periode pålagde Gud muslimerne at overholde tidebønnen, *salâh*², som skulle blive kendetegnet for det muslimske fællesskab. Der foreligger forskellige skildringer af antallet og længden af bønnerne som muslimerne forrettede i begyndelsen. Sikkert er det dog at der endnu ikke var de fem

2. *Salâh* tilkendegiver åndelig tilknytning og nærhed til Allåh. *Salâh* udføres med mental concentration, koran-recitation og bestemte fysiske bevægelser, for at opnå spirituel højnelse og indre harmoni. Koranen indikerer dog at *salâh* i sig selv kun kan blive en gyldig form for åndelighed hvis den ledsages af en række positive adfærdsmæssige karakteristika. Manglen på et dækkende begreb gør at *salâh* som regel bliver oversat med ‘bøn’. Men *salâh* er rettere en tilbedelsesakt og lovprisning af Gud, hvori bønnen (*du‘â*) også optræder som et element.

obligatoriske tidebønner. Formentlig var der kun to, en om morgenen og en ved skumring. Afif al-Kindi, som var fra Yemen og ven af Profetens onkel Al-Abbâs, besøgte engang Al-Abbâs i Mekka. Han beretter:

Da jeg var hos Al-Abbâs, i Minâ, kom en velagtet mand forbi, vaskede sig og rejste sig til bøn. En kvinde fulgte ham, vaskede sig og deltog i bønnen. Dernæst kom en halvvoksen dreng og vaskede sig og stillede sig ved siden af den bedende mand. Jeg spurgte: „Abbâs, hvad er det for en religion?“ Han svarede: „Det er min nevø Muhammed ibn ‘Abdullahs religion, som hævder at Allâh har sendt ham som sin budbringer. Drengen dér er min nevø ‘Ali ibn abi Tâlib, som følger hans religion, og kvinden er hans kone, Khadijah, som også følger hans tro.“³

Mange år senere, da Afif al-Kindi var blevet muslim, udtalte han: „Jeg ville ønske at jeg havde været den fjerde person i den lille gruppe.“

Referencer til kapitlet: Ibn Hishâm, *Sirah an-Nabawiyah*, vol.1, s.245-262, 267-269, 275-276, 281. Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.3, s.26-29, 40. At-Tabari, *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*, vol.2, s.63.

3. Abu Ya'la, *Musnad*, vol.3, s.117, Nasâi, *Khasâs ‘Ali ibn abi Tâlib*, s.26, Nasâi, *Sunan al-Kubra*, vol.5, s.106, Tabrâni, *Mujma ul-Kubra*, vol.16, s.101.

7.

ISLAM KUNDGØRES

*Sig: "Han er Alláh, Den Ene.
Alláh, Den Evige og Uafhængige.
Han avler ikke, ej heller er Han født
Ingen er Hans lige."*

– Koranen, 112

Efter en periode på tre år, i hvilken profeten Muhammed forkyndte islam i hemmelighed, var tiden moden til at offentliggøre det guddommelige budskab. Befalingen blev åbenbaret med følgende ord: „Sig: Jeg er sandelig den tydelige advarer (...) Advar dine nærmeste slægtninge, og sænk din vinge for enhver af de troende som end måtte følge dig“ (Koranen, 15:89, 26:214-15).

Muhammed steg op på Safâ-bakken, som lå centralt i Mekka, og råbte navnene på hver eneste klan i Mekka så højt han kunne og bad dem om at komme og lytte til ham. Det var en almindelig måde at sprede vigtige nyheder på. På kort tid spredtes nyheden om at Muhammed havde noget vigtigt at sige, og folk strømmede til fra hver alle kvarterer i byen.

Da folk havde forsamlet sig ved Safâ-bakken, indledte Profeten med at stille et spørgsmål: „Hvis jeg nu fortalte jer at der er et kavaleri bag denne dal som er på vej for at angribe jer, ville I så tro mig?“

Folk svarede: „Du er til at stole på, og vi har aldrig hørt dig sige en løgn.“ Han sagde dernæst: „Så hør; jeg er blevet sendt

til jer for at varsko jer mod frygtelige lidelser.“ Han henvendte sig til hver enkel quraishitisk klan og sagde:

Allâh har befalet mig at advare mine nærmeste slægtninge. Det ligger ikke i min magt at sikre jer nogen fordel i dette liv eller nogen nåde i livet herefter, medmindre I tror på Allâhs enhed. Folk fra Quraish, værn jer selv mod Helvede, for jeg kan ikke være jer til nogen hjælp. Min stilling er som en der ser en fjende og løber hen for at advare sit folk før de bliver overraskede og råber: Pas på, pas på!²

Tilhørerskaren blev overrumplet. Folk havde ikke forventet sådan en håndfast advarsel. Imidlertid var det Abu Lahab, en af Profetens onkler og en prominent personlighed i Mekka, der reagerede mest aggressivt og råbte: „Gid pokker tage dig! Er det derfor du har kaldt os herhen!“

Andre fulgte Abu Lahabs eksempel. De spottede Profeten og anklagede ham for at lyve. Menneskemængden begyndte at opløse sig, og Profeten stod alene tilbage på højen. Han havde håbet på en positiv reaktion fra sit folk. Han indså imidlertid at han stod over for en opgave der ville byde på svære anstrengelser og formentlig betyde et brud med sine nærmeste. I lyset af Arabiens stammekultur, hvor støtte fra stammen var afgørende, må afvisningen have været yderligere tyngende.

Selvom det var første gang Profeten offentliggjorde sit budskab og hverv, var mekkanerne ikke desto mindre klar over at en ny lære blev udbredt blandt dem. Det var en lære der ikke blot talte for en forkastelse af flerguderi, men også for en ændring af samfundets værdier og normer. Det islamiske budskab udfordrede rodfæstede traditioner og talte underklassens sag. Det er her årsagen til oppositionen fra Mekkas traditionalister og spidser skal søges. Folk som Abu Lahab brød sig ikke om at høre at de var på afveje, og deres

2. Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahîh*, vol.2, s. 702. Muslim, *Sahih Muslim*, vol.1, s.114.

modstand skulle senere vise sig at antage en meget grummere form.

Profeten ønskede også at nærme sig sine nære slægtninge, men han var bekymret for at hans ensprogede onkel Abu Lahab ville spolere hans bestræbelser.

Abu Lahab, hvis rigtige navn var 'Abduluzza, havde fået sit øgenavn, 'Flammens Fader', på grund af sit blege ansigt og rødlige kinder. Han var meget rig og påfaldende forstokket. Hans temperament kunne hurtigt koge over hvis nogen klandrede gamle traditioner eller mente at nogle af forfædrene havde taget fejl. Kritik af polyteismen tog Abu Lahab som en grov fornærmelse.

Profeten ønskede at tale med sin familie i en afspændt atmosfære og inviterede sine nærmeste slægtninge til middag. Over 40 familiemedlemmer deltog. Da de var færdige med at spise, rejste Profeten sig for at tale, men Abu Lahab kom ham i forkøbet og sagde:

Dette er dine onkler og fætre. Du kan tale med dem, men du bliver nødt til at holde dig fra apostasi. Vend dig ikke fra dit folks tro, og lad være med at udsætte dem for arabernes fortørnelse. Dit folk kan ikke modsætte sig hele Arabien, og de kan ikke forventes at møde dem i krig. Dit folk er klar over hvad du har til hensigt at gøre ved deres tro. De har ikke været ligegyldige over for det du er i gang med og det du taler for; opstand mod religionen og traditionerne nedarvet fra vore forfædre. Pas derfor på dig selv og dine efterkommere. For araberne vil bestemt ikke lade dig være, og det vil ikke være vanskeligt for dem at dræbe dig. Det er bedre for dig at du vender tilbage til din faders og bedstefaders religion. I modsat fald bliver vi nødt til at sætte dig i arrest indtil du er blevet helbredt for den sygdom du lider af, så vi kan redde dig fra arabernes angreb. Det er bedre at vi tager os af dig indtil du har genvundet dit normale sindelag og er blevet rask. Det er helt sikkert bedre at din faders efterkommere går i rette med dig og spærres

dig inde hvis du holder fast ved det du er i færd med. Dette er bedre for dig og for dem end et angreb fra andre quraishitiske klaner støttet af araberne. Jeg har aldrig hørt om nogen der har tilført sin faders afkom så meget skade som du har!²

Mens Abu Lahab talte, var han meget ophidset. Hans kinder var ildrøde, og da han var færdig dirrede hans krop. Alle var stille, og Profeten sagde heller ikke noget.

Profeten lod sagen køle ned i et par dage før han atter inviterede sine onkler og fætre på middag. En af Profetens tanter foreslog at han ikke inviterede Abu Lahab. Men Profeten inviterede ham alligevel. Abu Lahab var hans onkel og nabo, og desuden ville han formentlig føle sig foranlediget til at forvolde yderligere ravage hvis han ikke blev indbudt. Denne gang tog Profeten dog selv initiativet og talte til sine slægtninge umiddelbart efter de havde spist:

Allâh være lovet! Jeg lovpriser Ham, søger Hans støtte, tror på Ham og fæster min lid til Ham. Jeg bevidner at der ingen gud er foruden Allâh, Den Eneste Gud, uden partnere. En bebuder fortæller ikke sit eget folk løgne. Hvis jeg skulle lyve for hele menneskeheden, ville jeg ikke lyve for jer. Ved Allâh, som er Den Eneste Guddom, jeg er Allâhs Sendebud til jer i særdeleshed og til hele menneskeheden generelt. Han har beordret mig til at kalde jer til at tro på Ham med ordene: „Advar dine nærmeste slægtninge.“ Jeg opfordrer jer til at udtale to sætninger der er lette at ytre, men vægtige på Allâhs skala; bevidne at der ingen guddom er undtagen Allâh og at jeg er Hans sendebud. Ved Allâh, I vil dø som I sover og blive genopvakt som I vågner, og I vil blive stillet til regnskab for jeres gerninger og blive belønnet vel for jeres gode handlinger og straffet for de dårlige. Det vil enten blive Himlen for evigt eller Helvede for evigt. O børn af

2. Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahih*, vol.2, s. 702. Muslim, *Sahih Muslim*, vol.1, s.114.

‘Abdulmuttalib, ved Allâh, jeg ved at ingen nogensinde har bragt til sit folk noget bedre end det jeg bringer jer. Jeg tilbyder jer denne verdens glæder og lykken i den hinsidige. Hvem vil tage imod mit kald og støtte mig?’³

Abu Tâlib, Profetens onkel som havde taget sig af Muhammed siden han var barn, sagde: „Vi vil hjertens gerne hjælpe dig, og vi tager bestemt imod dit råd og tror på hvad du har sagt. I dag er din faders efterkommere forsamlet, og jeg er en af dem, skønt jeg er den første med et imødekommende svar. Gå blot i kast med det du er blevet påbudt, og jeg giver dig et løfte om fortsat at yde dig min støtte og beskyttelse. Jeg finder det dog brydsomt at forlade ‘Abdulmuttalibs religion.“

Abu Tâlibs svar opildnede formentligt Abu Lahab mere end Profetens egne ord. I et anfald af harme sagde han: „Hvilken vanære! Stands ham, før han bliver standset af nogen andre. Hvis det udvikler sig og I forlader ham, vil I blive overvældet af skam, og hvis I prøver på at beskytte ham, vil I selv blive dræbt!“ Abu Lahab kunne ikke beherske sit temperament og fortsatte sine glødende udbrud.

Abu Tâlib, den hashimidiske klans gamle mand, holdt imidlertid fast ved sin indstilling, og alle de tilstedeværende hældede til hans synspunkt. De mente at det var deres pligt at beskytte Muhammed og at de ikke kunne vende ham ryggen. Abu Lahab forlod harmdirrende forsamlingen med besværgelser om at gøre alt hvad der stod i hans magt for at standse sin nevøs forsøg på at ændre quraishiternes religion.

Denne episode giver et fingerpeg om hvilke kræfter der var på spil i det mekkanske samfund. På den ene side var der traditionalister som Abu Lahab der opfattede det som deres pligt at holde gamle skikke i hævd. På den anden side var der også mere vidtskuende folk som Abu Tâlib der betragtede sin nevøs budskab fra en bredere vinkel; Muhammed ønskede

3. Al-Bukhâri, *Al-Jâmi’ as-Sahîh*, vol.2, s. 702. Muslim, *Sahih Muslim*, vol.1, s.114. At-Tabari, *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*, vol.3, s.62.

ikke at gøre nogen fortræd og opfordrede ikke til noget forkert. Han talte blot for en anden anskuelse. Hvis det skulle hænde at hans anskuelse blev mødt med modstand, var den hashimidiske klan og 'Abdulmuttalib-klanen, der begge udsprang fra Abd Manâf-klanen, forpligtede til at yde Muhammed beskyttelse. Trods alt havde arabiske stammer ud kæmpet blodige og langvarige kampe for at forsvare eller hævne deres sønner i sager der var mindre betydningsfulde. Selv hvis en af deres egne havde begået en overlagt forbrydelse, tøvede stammen ikke med at beskytte ham.

Abu Lahab fastholdt sin fjendtlige indstilling og tog straks skridt til at demonstrere sin fornægtelse af Muhammed og hans budskab. Abu Lahabs to sønner Utba og Utaiba var gift med Profetens døtre Ruqayyah og Umm Kulthûm. Abu Lahab beordrede sine sønner til at skille sig fra Profetens døtre.

Abu Lahabs kone Umm Jamil Arwa bint Harb støttede sin mand til fulde i han modstand mod islam. Hun var desuden søster til Abu Sufyân, en af Mekkas rige notabiliteter som senere skulle blive ankermand for Quraish-stammens undertrykkelse af muslimerne. Hun plejede at håne Profeten og smide skrald og skadelige genstande foran hans dør. Hun forfattede desuden fornærmende digte og sange om ham. Ganske vist blev Profeten mødt med en del modvilje fra sin onkel Abu Lahab og hans samstemmige da han første gang kundgjorde det islamiske budskab på toppen af Safâ-bakken. Men efterdønningerne af hans erklæring var betydelige. I hvert hjem i Mekka var det nye budskab blevet et samtaleemne. Folk vidste at der havde været en kerne af muslimer, men nu var budskabet officielt. Mekkas ældre sad derfor snart i rådslagning og diskuterede hvilke skridt de skulle tage.

Mekkas overhoveder gjorde imidlertid ikke nogle bemærkelsesværdige tiltag for at dæmme op for det islamiske budskab den første tid. Men da Profeten offentligt begyndte

at kritisere overklassens magtbegær og livsførelse, mente de dog at sagen var blevet for alvorlig til at lade hånt om. De kunne imidlertid ikke gøre meget ved det, fordi den agtværdige Abu Tålib holdt hånden over sin nevø. At ignorere denne beskyttelse ville være en overtrædelse af grundliggende bestemmelser i det arabiske stammesamfund.

I stedet besøgte en mindre delegation af de mest indflydelsesrige personer i Mekka Abu Tålib for at klage over hans nevøs adfærd. De gav ham valget mellem at bede sin nevø ikke at bebrejde dem deres livsførelse og guder eller at lade dem om at standse Muhammed. Abu Tålib lyttede til dem og beroligede dem, men han lovede imidlertid ikke meget.

Profeten fortsatte uanfægtet med at forkynde islam. Mekkas overhoveder følte at der måtte gøres noget. Endnu en gang gik delegationen hen til Abu Tålib og sagde: „Abu Tålib, du besidder en respekteret stilling iblandt os. Vi har anmodet dig om at standse din nevø, men du har ikke gjort noget ved sagen. Vi kan bestemt ikke se passivt til mens han fortsætter med at tale nedsættende om vores forfædre og klandrer vores guder. Du bliver nødt til at standse ham, ellers vil vi tage kampen op med ham og dig om dette spørgsmål, indtil en af parterne er tilintetgjort!“

Abu Tålib befandt sig i et dilemma. Han brød sig ikke om at skændes med sit folk, men ville heller ikke svigte sin elskede nevø. Han fortalte Muhammed hvad der var sket og sagde: „Min nevø, nu ser du den vanskelige position jeg befinder mig i. Lad være med at risikere dit liv og mit liv, og lad være med at tynde mig med noget jeg ikke kan bære.“

Profeten sagde bedrøvet: „Onkel, skulle de give mig solen i min højre hånd og månen i min venstre hånd mod at jeg forkaster mit kald, ville jeg aldrig gøre det, før Allâh har bragt sit budskab til sejr, eller før jeg går til grunde.“ Han begyndte at gå, men Abu Tålib kaldte på ham og sagde: „Min kære nevø, gå og sig som du vil. Jeg vil aldrig ophæve min beskyttelse over dig, og jeg vil aldrig svigte dig.“

Profeten var glad for sin onkels støtte og fortsatte med at forkynde islam. Lederne af Quraish følte at deres samtaler med Abu Tâlib ikke havde bragt resultater. De måtte derfor overveje andre tiltag for at holde Profeten og hans budskab i skak. Samtidig var traditionalister og tilhængerne af en hårdere kurs begyndt at få magten blandt Mekkas overhoveder.

Referencer til kapitlet: Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahih*, vol.2, s. 702. Hanbal, *Musnad Ahmad*, vol. 3, s. 492, vol.4, s.34. Ibn Hishâm, *Sirah an-Nabawiyah*, vol. 1, s.265-267, 271, 284. Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.3, s.40. Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.36, 137. Muslim, *Sahih Muslim*, vol.1, s.114. At-Tabari, *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*, vol.3, s.62.

8.

FORFØLGELSE

Når end en troende møder genvordigheder, eller lidelser, eller angst, eller sorg, eller kvaler, selv hvis det er en torn der har skadet ham, Gud forløser ham derved for nogle af hans synder.

– profeten Muhammed,
Al-Bukhâri og Muslim

Da Profeten kundgjorde sit budskab for mekkanerne, gik han egentlig i kast med et livslangt bryderi. Før offentliggørelsen af islam havde han kun henvendt sig til en mindre gruppe. Imidlertid havde han fået en stærk kerne af loyale tilhængere.

Offentliggørelsen af det islamiske budskab markerede begyndelsen på den næste fase i forkyndelsen hvor der blev opfordret til en afvisning af de principper og værdier samfundet hævdede. Afvisningen gik ud på mere end blot en forkastelse af afgudsdyrkelse. Folk skulle efterleve Allåhs budskab, islam. Et budskab der ud over at forkynde moral, åndelighed og monoteisme dadlede overklassens magtbegær og talte for en ændring af den uretfærdige sociale og samfundsmæssige orden.

Reaktionen fra magthaverne var derfor, ikke uventet, meget vrangvillig. De forstod at medmindre de håndterede den nye bevægelse med hård hånd, kunne den få tilslutning fra den brede befolkning – i særlig grad fra de ubemidlede og slaverne. For at undgå at islam skulle vinde fodfæste, blev

der derfor lanceret en intensiv forfølgelseskampagne mod dens tilhængere.

De tidlige muslimer kom fra alle klasser i det mekkanske samfund. Størstedelen tilhørte dog underklassen. Stammetraditioner dikterede at et stammemedlem blev beskyttet af sin stamme mod enhver udefra kommende trussel. På grund af denne beskyttelse formåede nogle af de første muslimer at undgå fysisk forfølgelse.

Mange var imidlertid mindre gunstigt stillede. Det var for eksempel slaverne og de såkaldte 'allierede' der var enkeltpersoner tilknyttet forskellige klaner og stammer via en mundtlig alliance. Selvom sidstnævnte var omfattet af stammebeskyttelsen under normale omstændigheder, var deres status i selve stammen ambivalent, og de var mere sårbare end øvrige stammemedlemmer.

Blandt polyteisternes første manøvrer for at kvæle det islamiske kald var en afskrækkelseskampagne hvis form varierede afhængig af personen den blev rettet mod. Muslimer som tilhørte højere klasser blev spottet og fornærmet, og de mere hjælpeløse blev fysisk afstraffet.

Den mest ambitiøse modstander af islam på det tidspunkt var en mand ved navn Amr ibn Hisham, som tilhørte Makhzûm-klanen. Han fik snart øgenavnet Abu Jahl, 'Uvidenhedens Fader'. Han var hjernen bag en afskrækkelseskampagne der havde til hensigt at håne de muslimer der nød stammemæssig beskyttelse og afstraffe de svage muslimer.

Når Abu Jahl blev bekendt med at en mekkaner havde taget imod islam, gik han hen til vedkommende og gjorde nar af ham: „Du har rømmet din faders religion, og han var en bedre mand end dig. Vi vil lade hånt om enhver god mening du end måtte have, modsætte os dine synspunkter og behandle dig med foragt!“ Hvis personen var købmand, truede Abu Jahl med et boykotte ham. Hvis der var tale om en muslim fra en lavere klasse, stod Abu Jahl ikke tilbage for fysisk afstraffelse.

Abu Jahl var dog ikke den eneste modstander af islam, han var blot den mest hårdhuede. Andre forsøgte dog at overgå ham. Det som hændte for slaven Bilal er et eksempel på kampagnens brutalitet.

Bilal var en etiopisk slave som var født i trældom. Hans herre, Umayyah ibn Khalaf, lederen af Jumah-klanen, ønskede at vise alle og enhver i Mekka at han var lige så energisk som Abu Jahl efter at bevare de gamle traditioner.

Bilal blev dagligt bragt ud i den åbne ørken for at blive gennempryglet. Ved middagstid, når solen var på sit højdepunkt, blev han tvunget til at ligge på det brandvarme sand, og en stor sten blev lagt på hans brystkasse. Han blev bundet og slæbt gennem ørkensandet. Hans herre befalede at han skulle opgive islam og bekendtgøre sin tro på afguderne. Men Bilal udbrød hver gang: „Han er én, Han er én ...“

En dag, mens Bilal blev torteret, dukkede Abu Bakr op. Han prøvede at formilde Umayyah, men uden resultat. Umayyah beskyldte Abu Bakr for at være ansvarlig for Bilals brøde og opfordrede ham til at redde ham. Abu Bakr tilbød Umayyah en byttehandel; Bilal til gengæld for en mere ungdommelig og energisk slave, som ikke var muslim. Umayyah accepterede, og Bilal sluttede sig til Abu Bakr som satte ham fri.

Abu Bakr gentog denne gerning adskillige gange og købte blandt andre også Amir ibn Fuhaira fri. Han var blandt de første muslimer og led også under afskrækkelseskampagnen. Amir fortsatte med at arbejde for Abu Bakr som fårehyrde og spillede på et senere tidspunkt en betydelig rolle under Abu Bakrs og Profetens udvandring til Medina.

Profeten var særdeles glad for Abu Bakrs handling og opfordrede ham til at gøre sit ypperste for at hjælpe ofrene for polyteisternes hetz. Abu Bakr forsøgte derfor at få frisat de mest prisgivne personer.

Blandt dem var en slavinde ved navn Zunairah. Hun tilhørte Abu Jahls klan, Makhzûm, og han kunne derfor tortere hende som han lystede. Mishandlingen førte til at

hun mistede sit syn. Abu Jahl sagde: „Det er de to guder Al-Lat og Al-Uzza der har gjort dette mod dig!“ Hun udbrød: „Hvordan kan Al-Lat og Al-Uzza vide hvem der tilbeder dem? Dette er blot Allâhs vilje, og min Herre er i stand til at give mig synet tilbage.“

Da Zunairah vågnede den efterfølgende morgen, havde hun fået synet igen, og polyteisterne begyndte at sige: „Dette er en del af Muhammeds trolddom ...“ Abu Bakr købte den arme slavinde og løslod hende.

Abu Bakr frisatte også en slavinde der tilhørte Addi-klanen, hvor ‘Umar ibn al-Khattâb var muslimernes plageånd. ‘Umar plejede at tæve slavinden dagligt. En dag, efter at have pryglet hende, sagde han: „Undskyld mig. Jeg er kun holdt op med at slå dig fordi det keder mig.“ Ingen kunne på det tidspunkt forvente at ‘Umar senere skulle blive en af profeten Muhammeds nærmeste ledsagere og blandt islams ledende personligheder.

Sammenlagt befriede Abu Bakr syv slaver og skåned dem fra quraishiternes vold. Hans gamle fader, der ikke var muslim, var forundret over sin søn og sagde til ham: „Søn, jeg ser at du løskøber svage slaver. Hvorfor frisætter du ikke i stedet nogle stærke mandlige slaver som vil være i stand til at beskytte dig?“ Abu Bakr sagde at det eneste han ønskede var den belønning Allâh havde lovet for at frisætte slaver.

Abu Bakrs tiltag var mønsterværdigt. Men hverken han eller andre prominente muslimer kunne imidlertid svække Quraish-stammens afstraffelseskampagne mod muslimerne. Selvom Abu Bakr var velhavende, kunne han ikke befri alle muslimske slaver. Desuden kunne mange ikke købes fri fordi deres herrer nægtede at sælge dem.

Abu Bakrs gerning fremhævede at den nye religions tilhængere var ligeværdige, og mange år senere, da ‘Umar ibn al-Khattâb var blandt islams mest prominente personligheder, understregede han dette da han kommenterede Abu Bakrs løskøbelse af Bilal: „Abu Bakr er vores mester, og han har befriet vores mester.“

Til trods for strabadserne for at hjælpe ofrene for Quraishiternes mishandling, blev presset på de nye muslimer ikke væsentligt mindsket. Tværtimod ansporede det islams modstandere til at intensivere forfølgelsen.

De mest forpinte under denne hetz var et aldrende ægtepar og deres søn. Faderen, Yassir, kom oprindeligt fra en yemenitisk stamme. Han var i sin ungdom draget til Mekka i søgen efter sin broder. Han kom til at holde af Mekka og ønskede at slå sig ned. Han indgik en alliance med sin vært, en højtstående mand fra Makhzûm-klanen. Det var samme klan som Abu Jahl tilhørte. Uden en sådan pagt kunne intet enkeltindivid føle sig sikker i det arabiske samfund. Stammen ydede ham beskyttelse, men han blev til gengæld bebyrdet med alle de pligter som svage stammemedlemmer blev pålagt.

Yassir giftede sig med Sumayyah, en af stammens tjenestepiger, og hun fødte deres eneste søn, Ammar. Yassir angrede aldrig sin beslutning om at blive i Mekka.

Da Profeten begyndte at forkynde islam, var Yassirs søn, Ammar, blandt de første der var imødekommende over for det nye budskab. Han sluttede sig til det lille muslimske fællesskab i Al-Arqams hus, der var muslimernes første samlingssted. Ammar overbeviste snart sine forældre om at blive muslimer.

Den lille families lykke blev dog snart forstyrret af Abu Jahl som samlede en virksom gruppe af unge mænd og slaver for at afstraffe den. Abu Jahl havde besluttet sig for at afstraffelsen af Yassir og hans familie skulle tjene som et afskrækkende eksempel for enhver der tænkte på at slutte sig til muslimerne. Han overvågede en systematisk tortur af forældre og søn.

Profeten kom en dag forbi mens mishandlingen stod på. Han kunne intet gøre for at befri dem, men sagde til dem: „Yassir og familie, vær standhaftige, Paradis er vores mødested.“

Efter ugers mishandling gav Yassirs kone sin plageånd sin uforbeholdne mening om ham. I raseri tog Abu Jahl et spyd

og jog det i hende. Han vendte sig dernæst mod hendes mand, som lå i det bagende sand, og gik i et anfald af galskab i gang med at sparke ham i brystkassen, indtil den gamle mand udåndede. Således blev Sumayyah og Yassir de første martyrer i islam.

Abu Jahl og hans folk lod Ammar være. Men kun for en kort stund. De kom regelmæssigt og pinte ham og sagde: „Vi løslader dig aldrig medmindre du spotter Muhammed og lovpriser Al-Lat og Al-Uzza!“

En dag under sine pinsler sagde Ammar det polyteisterne ønskede at høre. De lod ham derefter være. Da han fik samlet kræfter, gik han hen til Profeten. Profeten spurgte Ammar hvad der besværede ham.

Han svarede: „Det er dårlige nyheder, Allåhs Sendebud“, og fortalte hvad der var sket. Profeten spurgte hvad Ammar følte i sit hjerte. Han svarede at hans tro var urokkelig. Profeten sagde at hvis polyteisterne pinte ham igen, kunne han sige det de tvang ham til at sige. Det afgørende var at han troede i sit hjerte.

Da forfølgelsen og torturen var blevet ulidelig for muslimerne, klagede nogle af dem til Profeten. Sværdsmeden Khabbâb ibn al-Aratt beretter:

Vi klagede til Allåhs Sendebud, fred være med ham, mens han hvilede sig i Ka‘baens skygge. Vi sagde: „Kan du ikke bede Allâh om at hjælpe os?“ Han svarede: „Blandt de troende som levede før jer blev mange kastet ned i et hul i jorden og flænset fra hoved til fødder, og andres kød blev flået med jernkamme, som også knuste deres knogler. De gav ikke afkald på deres tro. Ved Allâh, jeres Herre vil afgjort gennemføre sin vilje, indtil en enlig rejsende kan rejse fra Sana til Hadramût uden at frygte andre end Allâh.¹

Da Quraish-stammens overhoveder indså at forfølgelse af en håndfuld hjælpeløse individer ikke afskrækkede folk fra at

1. Al-Bukhâri, *Al-Jâmi‘ as-Sahîh*, vol.1, s. 510, 543.

antage det nye budskab, overvejede de et nyt forsøg på forhandling. Endnu en gang besøgte en delegation Profetens onkel Abu Tâlib. Denne gang var flere notabiliteter med, heriblandt en ung mand ved navn Imâra ibn al-Walid.

Delegationen fremsatte et forslag: „Vi har taget Imâra, den kvikkeste og mest energiske unge mand blandt Quraish, med os for at tilbyde ham til dig som din søn. Han vil være dig til nytte med sit mod og sunde sind. Til gengæld giver du os din nevø, der har gjort oprør mod den religion du og dine forfædre har fulgt og har sået splid blandt dit folk og latterliggjort deres traditioner. Vi vil tage ham og dræbe ham, mens du får en mand for en mand.“

Abu Tâlib svarede fortørnet: „Hvilken uforskammet handel I tilbyder mig. I vil give mig jeres søn, som jeg skal brødføde, mens jeg giver jer min søn til at blive myrdet. Aldrig i livet!“

Al-Mut‘im ibn Addi sagde til ham: „Dit folk har bestemt stillet dig et rimeligt forslag. De gør deres bedste for at tilfredsstille dig, men du virker ikke indstillet på at tage imod nogen af deres forslag.“

Abu Tâlib svarede: „De har bestemt ikke været rimelige over for mig. Jeg ser at du er gået sammen med dem om at svingte mig!“ Diskussion blev mere og mere ophedet, og delegationen vendte hjem i vrede.

Alle forsøg på forhandlinger var endt i fiasko. Quraish-stammens overhoveder mente derfor at der ikke var andre udveje end at skærpe forfølgelsen. Hver klan skulle afstraffe de af dens mænd der sluttede sig til islam. Nu skulle afstraffelsen også omfatte frie og prominente mænd i Mekka.

Blandt disse unge mænd var Uthmân ibn Affân. Han tilhørte den umayyadiske klan af Quraish og kom fra en velhavende og fornem familie. Uthmâns onkel Al-Hakam ibn abi al-Âs bandt ham fast til en pæl og sværgede på at han ikke ville befri ham, medmindre han gav afkald på islam.

Uthmân var blandt Profetens nære ledsagere og blev senere islams tredje kalif².

Ikke engang en agtværdig mand som Abu Bakr kunne føle sig sikker. En dag var han i færd med at henvende sig til folk og opfordre dem til at tro på Allâhs Sendebud. Nogle af tilhørerne holdt sig ikke tilbage for at håne ham. Snart opstod der uro, og Abu Bakr blev holdt fast og tævet af flere personer. Iblandt dem var Utba ibn Rabi'a, som tog sin sandal af og begyndte at slå Abu Bakr i ansigtet med den.

Da nogle mænd fra Abu Bakrs klan kom ham til undsætning, troede de at han var død. Først på aftenen kom han igen til hægterne og spurgte efter Profeten. Han nægtede at hvile før han havde set Profeten med sine egne øjne. Nogle af hans slægtinge tog ham hen til Profeten.

Abu Bakr gik, støttet af sin moder og en muslimsk kvinde, indtil de ankom til Profetens hjem. Profeten blev bedrøvet over at se hans tilstand. Han talte med Abu Bakrs moder, og hun antog islam den pågældende aften. Det gjorde Abu Bakr meget glad.

Profetens onkel Abu Tâlib holdt godt øje med udviklingen i Mekka. Hans bekymring for sin nevø blev større, og han bad sin klan, hashimiderne, om at aflægge løfte om deres fulde støtte til Muhammed mod enhver form for mishandling og trusler.

De var alle imødekommende over for hans ønske, på nær Abu Lahab. Selvom Abu Lahab var Profetens onkel holdt han ufravigelig fast ved sin modstand mod islam og var blandt ankermændene for afstraffelseskampagnen mod muslimerne.

Abu Tâlib var imidlertid særdeles tilfreds med sin klans støtte. Han udtrykte sin glæde i et langt digt i hvilket han priste sin klan og mindede quraishiterne om deres ædle historie. Som følge af Abu Tâlibs tiltag kunne Profeten

2. *Stedfortræder*. Betegnelse for den person der efter profeten Muhammed ledte det islamiske samfund. Den fulde titel er *Khalifah Rasûl Allâh*, 'Stedfortræder for Gus Sendebud'. Islams fire første kaliffer, Abu Bakr, 'Umar ibn al-Khattâb, Uthmân ibn Affân og 'Ali ibn abi Tâlib, betegnes 'De Retledte Kaliffer'.

fortsætte med at forkynde sit budskab under sin klans beskyttelse.

Referencer til kapitlet: Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahîh*, vol.1, s.510, 543, Ibn Hishâm, *Sirah an-Nabawiyah*, vol.1, s.313-314, 330, 340-342, 366, 380-389, Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.3, s.47-60., Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.3, s.248-249, Al-Qaiyim, *Zadul-Ma'ad*, vol.3, s.18.

9.

FORVRÆNGNING

*De der ihukommer Gud og de som ikke gør,
er lige så forskellige som de levende og de døde.*

– profeten Muhammed,
Al-Bukhâri og Muslim

Der eksisterer intet nøjagtigt tal på hvor mange der sluttede sig til islam de første år. Men efter udgangen på den treårige fase, hvor islam blev forkyndt i hemmelighed, var der formentlig ikke mere end 60 muslimer. Senere, da den første muslimske udvandring til Abessinien fandt sted, i åbenbaringens femte år, var antallet af muslimer i Mekka fordoblet.

Profeten arbejdede flittigt på at forme de nye muslimer til ét sammensmeltet fællesskab. Det forenende punkt var troen, og hver enkelt muslim skulle forstå at antagelsen af islam betød en gennemgribende ændring af tilværelsen.

Blandt det vigtigste særkende ved det nye muslimske fællesskab var *salâh*, den muslimske bøn. Det var en tilbedelseshandling der udtrykte muslimernes hengivenhed over for Gud. Profeten instruerede muslimerne i den rituelle afvaskning, *wudhû*¹, samt to daglige bønner, om morgenen og ved skumring.

1. Rituel afvaskning med vand af hænder, ansigt og fødder. *Wudhû* udtrykker renselse af krop og sind, og er påkrævet i forbindelse med bønnen (se bl.a. Koranen, 5:6)

De nye muslimer forrettede *salâh* enten individuelt eller i små grupper. De plejede at gå uden for Mekkas bebyggede område hvor de ikke kunne blive opdaget af polyteisterne.

En dag gik Abu Tâlib forbi og overværede den islamiske bøn for første gang. Han spurgte sin nevø om *salâh* og sin søn 'Ali hvorfor han deltog. 'Ali fortalte at han havde taget imod islam og at han troede på Muhammed som Allâhs Sendebud. Abu Tâlib sagde: „Siden han har kaldt dig til noget godt, så følg ham.“

Menighedsbønnen er karakteristisk for den islamiske tro. I islams tidlige periode gav den de nye muslimer en følelse af identitet og sammenhold, og de var flittige til at bede i grupper. En dag blev en gruppe bedende muslimer opdaget af polyteisterne som begyndte at latterliggøre dem. Snart var de to grupper involverede i en glødende diskussion.

Den unge Sa'ad ibn abi Waqqâs tog en kamelknogle og slog en af polyteisterne i hovedet med den og sårede ham. Denne episode tilkendegav muslimernes vilje til at forsvare sig. Imidlertid havde åbenbaringen bekendtgjort at muslimerne ikke måtte slås eller kæmpe mod deres forfølgere.

Profetens stræben efter at forme sine efterfølgere til et harmonisk samfund tilskyndede ham til at oprette et tilholdssted for muslimerne. Det var ikke muligt for muslimerne at forsamle sig offentligt hvorfor han valgte en af sine ledsageres hus.

Huset tilhørte som nævnt Al-Arqam, som på det tidspunkt var omtrent tyve år. Han kom fra Makhzûm-klanen, ligesom Abu Jahl. Huset lå nær Safâ-bakken og profeten valgte således et sted der lå midt iblandt polyteisterne. Årsagen var at Quraish ikke forventede at muslimerne ville mødes et så centralt sted og lige for næsen af Abu Jahl.

Ikke desto mindre var Profeten i stand til at møde sine tilhængere i Al-Arqams hus hvor han lærte dem om islam, styrkede deres samhørighed og skabte det første muslimske samfund.

Med tiden forstærkede Quraish sin modstand mod islam. Polyteisterne blev opmærksomme på at Muhammeds tilhængere formede sig som et adskilt samfund, og de anså det nødvendigt at anlægge en modstrategi. Polyteisterne ønskede også at deres religion skulle overskygge alle familie- og stammemæssige relationer, og de besluttede at anvende endnu hårdere metoder mod de klanmedlemmer der gik over til islam.

Men da Mekkas overhoveder gjorde deres konflikt med Muhammed op, indså de imidlertid at hans tilhængerskare voksede til trods for deres hårdnakkede modstand.

En af de første til at forstå at islam blev stærkere, var en ældre mand ved navn Utba ibn Rabi'a, en af Mekkas ledende figurer. En dag da Utba sad sammen med en håndfuld notabiliteter, bemærkede han at Profeten sad alene tæt ved Ka'baen. Utba foreslog sine venner: „Skal vi gå hen til Muhammed og give ham nogle tilbud? Han tager nok imod det ene eller det andet. Og hvis han gør, giver vi ham det og kan dermed tilendebringe vores strid med ham.“

De syntes alle at det lød som et godt forslag. Utba satte sig med Profeten og sagde: „Min nevø, du besidder en stilling af hæder og nobel slægt iblandt os. Du har sandelig bragt noget alvorligt ind i dit samfund og har sået uenighed blandt folket. Du har nedgjort deres idealer, hånet deres guder og religion og talt ilde om deres forfædre. Hør på mig. Jeg vil give dig nogle tilbud, som jeg ønsker at du skal overveje. Måske finder du nogle af dem antagelige.“

Profeten bad Utba om at fremlægge sine tilbud. Utba sagde: „Min nevø, hvis du har påbegyndt dette anliggende for at tjene penge, er vi villige til at give dig noget af vores rigdom, så du bliver den rigeste blandt os alle. Hvis det er hæder og ære du ønsker, så vil vi gøre dig til vores leder og søge din vejledning i alle anliggender. Hvis du stræber efter en trone, er vi rede til at gøre dig til vores konge. Eller er du, på den ene eller anden måde, blevet besat, eller ude af stand

til at bekæmpe det som har overmandet dig, så vil vi med stor glæde prøve at finde en kur til dig.“

Profeten spurgte Utba om han var færdig, og bad ham derpå om at lytte til hans budskab og reciterede de første *âyat*² af Koranens *sûra 'Fussilat', 'Forklaringen'*:

I Allâhs navn, Den Nådige, Atter Barmhjertige.

1. *Hâ Mim.*

2. (Dette er) En åbenbaring fra Allâh,
Den Nådige, Atter Barmhjertige.

3. En Bog hvis tegn er udførligt fremlagt;
en Koran på arabisk, for folk der har viden.

4. Den forkynder et glædeligt budskab og advarer (også);
dog vender de fleste af dem sig bort, uden at lytte (til den).

5. De siger: „Vort hjerte er tilsløret for det som du kalder os til, og i vore ører er der en døvhed, og imellem os og dig er der et gærde.

Så gør du som du vil, og vi vil gøre som vi vil!“

6. Sig (O Sendebud): „Jeg er blot et menneske som jer. Det er blevet mig åbenbaret at jeres Gud er én Gud, ret jer da mod Ham (alene), og bed om (Hans) tilgivelse.“ Ve dem som sidestiller andre (magter) med Allâh.

(Koranen, 41:1-6)

Utba lyttede opmærksomt. Da Profeten havde afsluttet sin recitation, lagde han panden til jorden i ydmyghed over for

2. Koranen er inddelt i 114 kapitler eller *sûraer*, og hver enkelt *sûra* indeholder fra tre til 286 eller 287 vers, eller *âyat* (sing. *ayâh*). Selvom *âyat* almindeligvis oversættes med 'vers', er dette imidlertid ikke nøjagtigt, da det bibelske koncept for kapitler og vers ikke på samme vis anvendes i Koranen. I Koranen referer *âyat* nemlig også til tegn, fænomener og beviser i naturen og universet, der demonstrerer Guds eksistens. Andre gange kan det referere til mirakler. 'Tegn' er således det mest accepterede synonym for *âyat*.

Allâh. Han sagde til Utba: „Du har hørt hvad jeg har at sige, og du kan nu selv tage stilling.“

Utba rejste sig og forlod Profeten. Han gik hen til sine venner og sagde: „Jeg har i dag hørt noget hvis lige jeg aldrig før har hørt. Det er hverken poesi eller trolddom. Tag imod mit råd. Lad den mand være. Det jeg har hørt fra ham, vil bestemt føre til store begivenheder. Skulle resten af Arabien dræbe ham, vil I være skånet for den byrde. Hvis han vinder, vil I få del i den hæder han end måtte tilegne sig.“

De sagde: „Han har sandelig forhekset dig!“ Utba svarede: „Jeg har blot givet jer min mening, og I kan gøre som I lyster.“

Utba var velrenommeret blandt sit folk. Han var kendt som en mand med et fattet temperament. Det han i virkeligheden foreslog var en 'se tiden an'-politik som i bedste fald kunne komme Quraish selv til gode. Men polyteisterne ville imidlertid ikke ændre deres indstilling.

Tiden gik sin gang, og det var blevet et yndet tidsfordriv blandt polyteisterne at chikanere muslimerne. Selv Profeten blev ikke skånet til trods for sin onkels og klans beskyttelse. De mekkanske overhoveder fik deres håndlangere til at fornærme ham. De anklagede ham for at være en troldkarl, digter og tosse. Han fortsatte imidlertid med at forkynde islam og opfordre sit folk til at give afkald på afguderi.

En dag var en gruppe af de ældste fra Quraish forsamlet ved Ka'baen. Deres samtale kunne ikke undgå at bevæge sig hen mod deres vedvarende problem med Muhammed.

Nogle af dem sagde: „Vores tålmodighed med den mand og vores tolerance over for det han gør, er utrolig. Han har latterliggjort vores forfædre og vores guder, ringeagtet vores religion og sået splid blandt vore rækker. Vi har uden tvivl lidt meget på grund af ham.“

Mens de sad og diskuterede, dukkede Profeten op. Han gik hen til Ka'baen og begyndte at udføre *tawâf*-ritualet ved at

gå rundt om Ka'baen. Da han passerede dem, håned og fornærmede de ham. Profetens ansigtskulør ændrede sig, men han fortsatte sin *tawâf*. Da han gik forbi dem for anden gang, gentog de fornærmelsen, og hans ansigtsfarve ændrede sig igen. Det samme gjorde de tredje gang han passerede dem. Denne gang standsede han og udbrød: „Hører I mig, folk fra Quraish? Ved Ham som har min sjæl i sin hånd, jeg truer jer med henrettelse!“

De blev alle overrumplede og skræmte over denne reaktion fra Profeten. Selv de mest forhærdede blandt dem var raske til at berolige Profeten, og forsonende ord kom fra dem alle: „Fortsæt med dit ærinde, Abu al-Qasim³. Du er ikke en person, der er kendt for at miste fatningen.“ Profeten forlod dem og gik.

Den efterfølgende dag mødtes de gamle quraishiter igen ved Ka'baen. De begyndte at bebrejde hinanden deres underdanige adfærd over for Profeten. Mens de opmuntrede hinanden til at være mere barske over for Muhammed, dukkede han op. De sprang op og tog fat i ham. De spurgte ham gentagne gange om han stadig mente at deres guder var falske. Han svarede hver gang: „Ja, sandelig siger jeg det!“

En af dem greb ham i kraven mens de andre skubbede til ham. Abu Bakr dukkede op og forsøgte at forsvare ham. Han råbte: „Vil I dræbe en mand for blot at sige Allâh er min Herre?“ De gav slip på Profeten og gik.

Det var det første fysiske overfald på Profeten. Hidtil havde Quraish til en vis grad anerkendt den beskyttelse Abu Tâlib og hans klan ydede ham. Denne hændelse fik imidlertid polyteisterne til at mene at de kunne slippe godt fra at mishandle Profeten, og Abu Jahl blev endnu mere ivrig efter at bekæmpe ham.

En dag kom Abu Jahl forbi Profeten et kort stykke fra Ka'baen. Da han så at Profeten var alene, begyndte han at håne ham. Han satte sig sammen med nogle af sine venner nær Ka'baen og gjorde nar af ham. Profeten forblev tavs.

3. '*Qasims fader*'. Qasim var profeten Muhammeds første søn, der døde som spæd.

Hændelsen blev imidlertid overværet af en tjenestepige der kikkede ud ad vinduet fra det hus hvor hun arbejdede.

Ikke længe efter vendte Hamza, endnu en af Profetens onkler, hjem fra jagt. Hamza var kendt for sit mod, og han nød at drage på jagt. Han havde for vane at udføre *tawâf* når han vendte tilbage og hilse på dem der sad ved Ka'baen. Han var respekteret, og folk nød hans selskab. Tjenestepigen standsede ham og fortalte om Abu Jahls adfærd over for Hamzas nevø.

Hamza blev rødglødende af raseri. Han gik direkte hen til Abu Jahl og slog ham i hovedet med sin bue. Det forårsagede en lang flænge i hans pande. Hamza udbrød: „Fornærmer du ham, når jeg følger hans religion? Jeg siger det samme som min nevø. Prøv at standse mig hvis du kan!“

Abu Jahls kammerater rejste sig. Abu Jahl indså imidlertid at situationen mellem deres klaner kunne forværres og sagde: „Lad Abu Imâra være. Jeg har rigtigt nok hånet hans nevø slemt.“

Abu Jahls forsonende ord skyldtes at han ønskede at undgå et sammenstød mellem to klaner. Han tænkte formentlig at Hamzas udtalelse bundede i raseri og at han stadig kunne overtales til at se anderledes på tingene. Men på det punkt tog Abu Jahl fejl. Hamza gik nemlig efterfølgende hen til sin nevø for at høre om islam og erklærede kort efter sin tro på islam.

Hamzas antagelse af islam styrkede muslimerne betydeligt, da han var en navnkundig og frygtet kriger. Det muslimske fællesskab havde fået en mand af styrke og agtelse iblandt sig.

Folk havde valfartet til Mekka lige siden profeterne Abraham og Ismael opførte Ka'baen. De efterfølgende generationer af arabere fortsatte med at holde 'Allâhs Hus' i ære og besøge det for at vise Allâh deres hengivenhed.

Da Profeten begyndte at forkynde islam i Mekka, var pilgrimsfærden en gammel og veletableret tradition, og

valfarten til Ka'baen forstærkede quraishiternes stilling som den mest magtfulde stamme på Den Arabiske Halvø.

Quraish-stammen nød godt af de fordele den høstede fra valfarten og forsøgte at beskytte den mod enhver form for trussel. Nu indså den imidlertid at valfarten kunne få en uønsket effekt; nemlig et øget kendskab til og spredning af islam.

Denne bekymring førte til forskellige præventive tiltag. Et stort møde blev arrangeret af en gruppe mekkanere og ledt af Al-Walid ibn al-Mughîra, en aldrende quraishitisk leder. Her blev man enige om en fælles strategi. Al-Walid indledte mødet:

Nu, da pilgrimssæsonen nærmer sig, vil folk fra alle egne begynde at drage hertil. De må have hørt om jeres mand. Så I må hellere være enige om hvad I skal sige når I bliver spurgt om ham. Vi må være påpasselige med ikke at have for mange meninger, især hvis de viser sig at være indbyrdes modsigende.¹

Da forsamlingen spurgte Al-Walid hvad han mente de burde fortælle folk, foretrak han først at høre deres mening. Det som foruroligede Al-Walid var at pilgrimmene ville blive betaget af Koranen og tiltrukket af Profetens tale.

Forslag som 'spåmand', 'galning', 'poet' og 'magiker' kom på bordet, men Al-Walid syntes ikke at betegnelserne var plausible. Han sagde at Muhammeds budskab ikke lignede det som blev sagt af sådanne folk. De måtte derfor tænke forslagene godt igennem. Da ingen kunne foreslå noget bedre, blev Al-Walid anmodet om at komme med et forslag. Han sagde:

Det Muhammed siger, er uden tvivl smukt. Det er som en daddelpalme med stærke rødder og sunde frugter. Alle de forslag I er kommet med vil ikke holde. De vil ikke virke

1. Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.1, s.271

troværdige. Det mindst anfægtelige af forslagene er dog betegnelsen 'magiker'. En magiker der forhekser en mand med magiske ord, så han kommer i splid med sin fader, sin moder, sin kone og sin klan.²

De blev enige om denne betegnelse og gik i gang med at forberede en kampagne der skulle advare pilgrimmene mod islam og Muhammed.

Det var den første større rådslagning organiseret af islams modstandere. Formålet var at sværte Profeten til og få folk til at tage afstand fra det nye budskab før de fik en chance for selv at stifte bekendtskab med det.

Quraish iværksatte kampagnen ved valfartsæsonens begyndelse. De mere hårdhuede gjorde særlig meget ud af at opsøge så mange pilgrimme som muligt og fortælle om deres problem med Muhammed. De advarede mod hans 'magi' og sagde at man risikerede at blive besat hvis man forsøgte at møde ham.

Smædekampagnen viste sig at være effektiv. Ingen ønskede at lære om islam i den pågældende pilgrimssæson. Alle de valfartende stammer holdt sig til quraishiternes råd. Men kampagnen havde imidlertid også en anden og uforudset virkning. De samme folk som havde lyttet til formaningerne og mente at det var klogest at holde sig væk fra Muhammed og hans tilhængere, bragte nyheden med hjem. De gentog hvad quraishiterne havde sagt om Profeten og hans budskab. Men nyheder kan ændre sig undervejs, og i dette tilfælde blev quraishiternes falske beskyldninger nedtonet.

På daværende tidspunkt, hvor ingen andre kommunikationsmidler var til rådighed ud over mundtlig overlevering, gjorde Quraish-stammen faktisk muslimerne en utilsigtet tjeneste; den fik informeret hele Arabien om islams eksistens. Det var en betydningsfuld grund til at islam senere kunne sprede sig ud over Mekkas grænser.

2. Ibid.

Et eksempel på hvorledes quraishiternes bestræbelser fik den stik modsatte virkning, er historien om Dhammad, en mand fra Shanu'a-stammen der var kendt for at helbrede sindslidende. Dhammad hørte nogle påstå at Muhammed var en galning. Han spurgte: „Hvor er denne mand? Jeg håber jeg kan helbrede ham, med Allâhs vilje.“

Han mødtes med Profeten og sagde at han var en helbreder, og at han med Guds hjælp kunne kurere folk med sindslidelser. Han spurgte Profeten om han havde lyst til at forsøge sig.

Profeten sagde: „Al lovprisning tilkommer Allâh, vi forherliger Ham og søger Hans hjælp. Enhver som Allâh leder til sandheden, vil ej kunne misledes, og enhver som Allâh lader komme på afveje, vil ej have nogen til at vejlede sig. Jeg bevidner at der ingen guddom er undtagen Allâh. Han er Den Eneste Gud, og Han har ingen partnere.“

Dhammad sagde forundret: „Ved Allâh, jeg har hørt mange spåmænd, magikere og poeter, men jeg har aldrig hørt noget som disse ord.“ Han bad Profeten om at gentage ordene og udtrykte sin beundring. Han sagde derpå: „Lad os give hinanden hånden. Jeg erklærer at jeg er muslim.“

Profeten spurgte om han var villig til at give denne erklæring på sit folks vegne. Dhammad svarede bekræftende. Han vendte derefter hjem og begyndte at forkynde islam blandt sin stamme.

Profetens onkel Abu Tâlib overværede quraishiternes bestræbelser på at snakke pilgrimmene fra at lytte til hans nevø. Han var også opmærksom på at Quraish formentligt ville forsøge sig med en kollektiv aktion mod den hashimidiske klan.

Situationen i Mekka var meget skrøbelig. For at komme enhver aktion fra Quraish i forkøbet sikrede Abu Tâlib sig at mekkanerne ikke var i tvivl om hans ståsted og om hvad der kunne forventes hvis Quraish tænkte på at afstraffe den hashimidiske klan eller Muhammed.

I et langt digt understregede han Mekkas hellighed, skitserede den hashimidiske arv i den hellige by, hædrede

Mekkas rangspersoner og forvissede dem om at han var en af dem. Men han kundgjorde samtidig sin beslutning om at forsvare sin nevø til den bitre ende.

Referencer til kapitlet: Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahih*, vol.1, s.37, vol.4, s.239, Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.1, s. 311-312, 335-336, 361-362, 380-389, 416, vol.2, s.3, Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.3, s. 33, 62-63, Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.141, Muslim, *Sahih Muslim*, vol.1, s.868. Zurqâni, *Sharh 'ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.1, s.477.

10.

ABESSINIEN

Situationen i Mekka blev mere og mere anspændt. De Quraishitiske overhoveder måtte indse at islam begyndte at slå rod og rekrutterede folk fra alle klasser og klaner i det mekkanske samfund.

Til trods for den intensive kampagne mod muslimerne fortsatte Profeten med at forkynde det guddommelige budskab. Han forstod samtidig at ingen form for forhandling eller overtalelse kunne få Mekkas ledere til at se nøgternt på islam.

Profeten var en fremsynet leder, og han rådede snart en stor del af sine tilhængere til at emigrere til Abessinien, det nuværende Etiopien. Her var den kristne konge, Negus, velrenommeret for sin retskaffenhed.

Selvom de fleste historikere betoner at hovedårsagen bag udvandringen til Abessinien var at muslimerne ganske enkelt måtte flygte for livet, ønskede Profeten også at etablere en platform for det islamiske budskab uden for Mekkas grænser.

I år 616 e.Kr., åbenbaringsens sjette år, udvandrede den første gruppe muslimer til Abessinien. Den bestod af ti mænd og fire kvinder. De mest prominente personer blandt dem var Uthmân ibn Affân og hans hustru Ruqayyah, Profetens datter.

Muslimerne formåede at stige om bord på en båd som bragte dem til deres destination. Da Quraish fik viden om udvandringen, forsøgte de at fange dem, men da de nåede frem til kysten, var båden sejlet. Flere grupper af muslimer fulgte efter med jævne mellemrum.

Omkring ti af dem som emigrerede til Abessinien vendte snart tilbage til Mekka, ikke fordi de var utilfredse med deres nye domicil, men fordi de havde hørt rygter om at Quraish havde accepteret islam. Kort efter deres tilbagevenden fandt de imidlertid ud af at der ikke var hold i rygterne.

Indledningen til disse rygter var at Profeten en dag havde reciteret Koranens *sûra An-Najm*, 'Stjernen', mens en stor flok mennesker, mange af dem polyteister, opholdt sig i Moskéen.

Denne *sûra* har en stærk afslutning der beskriver Allâhs storhed og genopstandelse efter døden. Den når sit højdepunkt i sidste *âyah* som befaler mennesket at bøje sig for Allâh og kun tilbede Ham. De sidste vers lyder:

Til din Herre er det endelige mål. Han forvolder latter og gråd. Han bringer død og skænker liv. Han skabte kønnene; mand og kvinde, af en dråbe (sæd) når den stødes ud (i livmoderen). Den anden fremskabelse (til livet efter døden) påhviler Ham. Han er den som beriger og begaver. Han er Herre over (stjernen) Sirius (som blev tilbedt i fordums tider). Han tilintetgjorde det tidligere Âd(-folk), og ligeså Thamûd(-folket), og efterlod ingen af dem (i live). Og før dem Noahs folk, for de var sandelig uretfærdige og trodsige. Han sænkede Den Omstyrtede By i grus, og lag på lag dækkede den til. Så hvilke af din Herres velsignelser vil du anfægte (o menneske)? Dette (sendebud) er en formaner som de tidligere formanere. Det overhængende (tidspunkt for Dommedag) er nært forestående. Ingen andre end Allâh kan frembringe det. Forundres I da over dette ord? Og ler I frem for at græde? Og fornøjer I jer? Kast jer (i stedet) ned for Allâh, og tilbed (kun) Ham!

(Koranen, 53:42-62)

Folk lyttede forstummede til Profetens recitation. Når man tager Koranens kraftfulde rytmik i betragtning, må versene have lydt som buldrende trommeslag i deres ører.

Da han var færdig, gjorde de som befalet i sidste *ayah*; de kastede sig alle ned i støvet, muslimer som polyteister. Al-Walid ibn al-Mughîra kunne ikke bøje sig ned og tog i stedet en håndfuld støv og førte sin pande ned mod det. Det var nyheden om denne begivenhed der nåede til Abessinien i en forvrænget udgave og fik muslimerne til at tro at Quraish havde taget imod islam.

Det gik snart op for polyteisterne hvad de havde gjort. De var alle flove over at have kastet sig ned sammen med muslimerne. Da Abu Jahl hørte om hændelsen, kunne han ikke tro sine egne ører. Quraishiterne måtte på en eller anden måde forklare og omstøde den pinlige episode.

En af deres poeter fik den idé at Muhammed havde forherliget deres guder, og derfor havde de bøjet sig i ærefrygt. De gik så langt at de opdigtede nogle vers der lovpriste deres guder og påstod at det var versene som Profeten havde reciteret. Det var nemt for dem at give det indtryk, idet *sûraen* nævner polyteisternes højtstående guder Al-Lat, Al-Uzza og Manât. Men Koranen taler imidlertid om dem som afmægtige og kraftesløse afguder.

Quraishiternes opdigtede vers lød: „Disse er De Ædle Traner hvis forbøn er attråværdig.“ De gjorde deres bedste for at fordreje episoden, men deres forsøg var ikke overbevisende. Selv Mekkas polyteister var ikke overbeviste, og Quraish opgav snart historien.

Muslimerne udvandrede til Abessinien i små grupper af to eller tre familier. Mange af de unge muslimer var stadig ugifte. Derfor var antallet af mænd langt større end antallet af kvinder. Sammenlagt ankom omtrent 82 eller 83 mænd til Abessinien og 19 kvinder. De udgjorde en stor del af det muslimske samfund. Antallet af muslimer tilbage i Mekka var sandsynligvis mindre end det der var udvandret.

Quraishiterne var aldeles misfornøjede over at muslimerne uden videre var i stand til at undslippe deres tyranni og søge

ly uden for Mekka. Et møde blev arrangeret for at diskutere sagen. Her blev det besluttet at udsende en delegation til Kong Negus, der skulle anmode ham om at udlevere muslimerne til Quraish.

Amr ibn al-Âs og ‘Abdullah ibn abi Rabi‘a blev valgt til denne opgave. Amr var navnlig kendt for sine diplomatiske evner. Han bragte en hel del gaver med sig til Abessinien, som skulle hjælpe til at gøre stemningen i kongens hof mere gunstig når han fremsatte sin anmodning.

Amrs plan var at få rådgiverne ved Negus’ hof på sin side. Han gav dem fine dyreskind i gave. Overbevist om at han kunne regne med deres støtte, forklarede han sit ærinde med ordene:

Nogle få frafaldne fra vort folk er ankommet til jeres land. De har gjort opstand mod vores religion og heller ikke antaget jeres. I stedet er de kommet op med en ny retning, der både er fremmed for os og for jer. Vi er kommet som repræsentanter for vores ledere, som anmoder Kongen om at udlevere dem. Når vi vil fremsætte vor anmodning til Kongen, håber vi at I vil rådgive ham til at imødekomme den, uden at tage besværet med først at indkalde og tale med disse folk. I vil uden tvivl være enige i at deres eget folk er bedre i stand til at bedømme dem retfærdigt og afgøre hvorvidt deres tro er til nogen nytte.¹

Kongens rådgivere lovede Amr og hans ledsager deres støtte. Dermed var vejen banet for at Negus kunne træffe en hurtig afgørelse i deres favør.

Da de to mænd fik adgang til hoffet, forærede de kongen kostbart dyreskind. For Negus var det de fineste gaver de kunne bringe. Han var så fornøjet at han med det samme bad dem om at fremsætte deres anmodning.

1. Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.1, s.334-338, Ibn Sa‘ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.138-139, Al-Qaiyim, *Zadul-Ma‘ad*, vol.3, s.23, Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.3, s.66-75, Hanbal, *Musnad Ahmad*, vol.1, s.202.

De to udsendinge ønskede under ingen omstændigheder at Negus skulle sende bud efter muslimerne, så de fik lejlighed til at fortælle om deres sag. Derfor påpegede de at muslimerne ikke antog kristendom, abessinernes religion. De betonedes også at de fremsatte deres anmodning på vegne af flygtningenes egne forældre og onkler, der ikke kunne formodes at nære ønske om at gøre dem fortræd.

Kongens rådgivere støttede delegationen og sagde: „Ganske vist, deres eget folk er bedre i stand til at bedømme dem. Udvisning er det rigtige valg for Kongen i denne situation.“

Negus blev vred og sagde: „En gruppe mennesker der har søgt ly hos mig, foretrukket mig frem for alle andre, vil ikke blive bedømt overfladisk. Jeg vil først kalde dem ind og give dem mulighed for at svare på anklagerne. Hvis jeg finder anklagerne sandfærdige, vil jeg udvise dem. I modsat fald vil de bestemt få min beskyttelse.“

Dermed blev scenen sat for et stormøde, til stor skuffelse for den quraishitiske tomandsdelegation.

Muslimerne i Abessinien rådførte sig med hinanden. De var enige om at de ville besvare ethvert spørgsmål sandfærdigt. Da de blev ført ind i hofsalen, gik Negus direkte til sagen og spurgte muslimerne: „Hvad er det for en religion om hvilken I strides med jeres eget folk, og som er i disharmoni med min religion og med alle andre kendte religioner?“

Muslimerne havde valgt Profetens fætter Ja‘far ibn abi Tålib som deres talsmand. Han fremlagde deres sag:

Vi havde længe været et uoplyst folk; vi tilbad afguder, spiste ådsler, begik alle former for synd, tillagde det liden værdi at være gode mod vores slægtninge og opførte os slet over for vores naboer. Vores overordnede leveregel var at magt er ret. Dette fortsatte indtil Allâh sendte os et Sendebud fra vore egne rækker hvis gode navn, hæderlighed og oprigtighed var velkendt iblandt os. Han kaldte os til at tro på Allâh, Den Eneste Gud, og at afstå fra

at tilbede afguder som vi og vores forfædre tilbad ved siden af Ham. Han befalede os at tale sandt og at være ærlige, at være gode mod vore naboer, at bevare liv og ikke udgyde blod. At afholde os fra synd, mened og fra at tage de forældreløses ejendom, som er betroet i vor varetægt og fremsætte falske anklager mod ærbare kvinder. Han befalede os også kun at tilbede Allâh og ikke tilskrive Ham nogen partnere. Han befalede os at bede regelmæssigt, give almisser og faste. Vi gav ham et gunstigt svar, troede på ham og gav ham vores fulde støtte. Vores folk derimod håned os og torterede os for at tvinge os til at vende tilbage til afgudsdyrkelse og forfalde til de syndige handlinger som vi før bedrev. Efter forfølgelse, undertrykkelse og modstand mod at udøve vores religion søgte vi tilflugt i dit land og valgte dig frem for alle andre herskere i håb om at vi i dit ly ikke ville lide uretfærdighed.²

Amr ibn al-Âs brød ind og indvendte at muslimernes religion var i modstrid med kristendommen. Negus bad derpå, Ja'far om at oplæse en passage fra Koranen. Ja'far valgte en passage fra *sûraen* med titlen Maria:

Og ihukom Maria i Skriften; da hun trak sig tilbage fra sin familie til et sted mod øst (for at bede). Hun satte et forhæng op for (at isolere sig fra) dem. Derpå sendte Vi Vor Ånd (Gabriel) til hende, som viste sig for hende som et fuldkomment menneske. Hun sagde: "Jeg søger tilflugt hos Den Nådige imod dig, (nærm mig ikke) hvis du er gudfrygtig!" (Gabriel) Han sagde: "Jeg er kun din Herres udsending, (sendt) for at skænke dig en ren søn." Hun sagde: "Hvordan skulle jeg få en søn, når intet menneske har rørt mig, og jeg har (heller) ikke været usømmelig? Han sagde: "Således (skal det være). Din Herre siger: 'Det er let for Mig. Vi vil gøre ham til et tegn for menneskene og en barmhjertighed fra Os. Det er en afgjort sag.'"

2. Ibid.

Så blev hun med barn og trak sig tilbage med ham til et afsondret sted. (...) Han (Jesus) sagde: "Jeg er Allåhs tjener. Han har givet mig Skriften og gjort mig til profet. Han har gjort mig velsignet, hvor jeg end er, og pålagt mig bøn og almisse så længe jeg lever, og ærbødighed over for min moder, og hverken gjort mig hovmodig eller ynkelig. Fred være med mig den dag jeg blev født, den dag jeg dør, og den dag jeg bliver genopvakt til livet!" Således er Jesus, Marias søn, en sandhedserklæring hvorom de nærer tvivl.

(Koranen, 19:16-34)

Da Ja'far var færdig, var der stille i hofsalen. Negus sagde: „Det jeg lige har hørt, kommer fra den samme kilde som Jesus' åbenbaring.“ Han forsikrede derpå muslimerne om at de ville nyde hans fulde beskyttelse.

Amr protesterede igen og sagde: „Men disse folk kommer med vilde påstande om Jesus! Vil du ikke udspørge dem om det?“ Negus spurgte til muslimernes syn på Jesus, og Ja'far svarede: „Vores syn er sådan som vores profet har lært os: Jesus er Guds tjener og sendebud. Han er Hans ånd og Hans ord, født af jomfru Maria.“

Negus samlede en stilk op og sagde til den muslimske forsamling: „Det I lige har sagt om Jesus, er ikke længere fra sandheden end længden på denne pind. I er trygge i mit land. Enhver som gør jer fortræd, vil blive stillet til regnskab.“ Han beordrede derefter sine rådgivere til at tilbagelevere de gaver som delegationen fra Quraish havde medbragt.

Muslimernes udvandring til Abessinien var en betydningsfuld begivenhed. Det var det første større politiske træk fra Profetens side som tog brodden af en potentiel eksplosiv situation. Hvis antallet af muslimer i Mekka blev reduceret, ville problemet forekomme mindre påfaldende, og dermed ville argumentet hos tilhængerne af en hård kurs blive svækket.

Selvom historikere fremhæver at Profeten først og fremmest ønskede at skåne sine ledsagere fra quraishiternes afstraffelse, viser et nærmere syn på de folk der udvandrede at der var tale om et fåtal af svage muslimer. For eksempel blev den tidligere slave Bilal tilbage, hvorimod flere prominente personer fra ansete klaner og familier drog af sted. For at søge årsagen må man betragte muslimer-nes udvandring i en bredere kontekst.

Da de første muslimer begyndte at emigrere til Abessinien, havde Profeten forkyndt sit budskab i fem år. Selvom det nye budskab blev officielt da han erklærede islam på toppen af Safâ-højen, var det stadig begrænset til Mekka. Islam var ganske ukendt uden for Mekkas grænser. Kun de arabere der kom til Mekka under valfarten eller for at besøge Ka'baen, fik kendskab til islam, og de fleste af dem afholdt sig fra at møde profeten Muhammed som følge af quraishiternes advarsler. Udvandringen til Abessinien skulle bringe islam ud på en international platform. Desuden skulle udvandringen vise at det var muligt at etablere et islamisk samfund uden Profetens fysiske tilstedeværelse.

Referencer til kapitlet: Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahîh*, vol.1, s.149, Hanbal, *Musnad Ahmad*, vol.1, s. 202, Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.1, s.334-338, 344, 359, Koranen, 3:42-60, Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.138-139, Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.3, s.66-75. Al-Qaiyim, *Zadul-Ma'ad*, vol.3, s.18-23.

11.

UDSTØDELSE

*Tror I at I vil træde ind i Paradis, uden
at blive prøvet som dem før jer?*

– Koranen, 2:214

Det faktum at muslimerne tilhørte alle klaner fra Quraish var en ulempe for ekstremisterne der argumenterede for en total udslettelse af islam. De fleste muslimer var unge mænd, som deres klaner holdt af og værdsatte. Ingen klan ville beredvilligt ofre sine unge mænd for at værne sig mod en fare hvis eksistens den ikke var overbevist om. En yderliggående løsning på problemet krævede enstemmig støtte fra alle klaner.

Udvandringen gjorde imidlertid de tilbageblevne muslimer mere sårbare, da der nu var flere plageånder for hver enkelt muslim. I stammesamfundet, hvor personlig og stammemæssig indflydelse betød mere end talmæssig styrke, kunne balancen dog genoprettes hvis man sikrede sig støtte hos toneangivende personer.

Profeten bad ofte Allâh om at forskåne og styrke muslimerne ved enten at lade Abu Jahl eller ‘Umar ibn al-Khattâb træde ind i muslimernes rækker. De to var blandt muslimernes største fjender.

‘Umar ibn al-Khattâb var en stivnakket modstander af islam. Han vægrede sig ikke ved en hurtig og endelig løsning på problemet mellem Quraish og islam. Den nemmeste løsning var at dræbe selveste Profeten.

‘Umar var ikke en mand der veg tilbage for en sådan opgave. Hvis Profeten skulle dræbes, ville han være manden der udførte den opgave. Han gik derfor en dag ud med sit sværd for at lede efter Profeten.

Snart mødte han Nu‘aim ibn ‘Abdullah. Ligesom mange andre mekkanere hemmeligholdt Nu‘aim også at han var blevet muslim. Han spurgte ‘Umar hvor han var på vej hen med sit sværd i hånden. ‘Umar fortalte uden tøven om sit forehavende.

Nu‘aim sagde: „Din styrke har bestemt narret dig. Tror du virkelig at Abd Manâf-klanen vil lade dig gå fredeligt rundt i disse gader efter at have myrdet Muhammed? Det er måske bedre at du i stedet tager hjem til din egen husstand og får den på rette kurs.“

‘Umar spurgte: „Hvad mener du? Hvem i min husstand taler du om?“ Nu‘aim svarede: „Din fætter og svoger, Sa‘id ibn Zaid, og din søster, Fatimah, er begge blevet muslimer, og de følger Muhammed.“

Nu‘aims mål var tydeligvis at aflede ‘Umars opmærksomhed. Hvis ‘Umar blev optaget af sin egen familie, ville Profeten ikke befinde sig i nogen overhængende fare.

Sa‘id og hans kone, Fatimah, holdt det hemmeligt at de var muslimer. Da ‘Umar nærmede sig deres hjem, var sværdsmeden Khabbâb ibn al-Aratt i færd med at recitere et stykke fra Koranen for dem. Da de så ‘Umar nærme sig, gemte Khabbâb sig, og Fatimah skjulte det pergamentstykke de oplæste. ‘Umar spurgte rasende Fatimah hvis stemme han havde hørt.

Da han ikke fik noget tilfredsstillende svar fra sin søster, greb han fat i sin svoger og sagde at han kendte til deres hemmelighed. Hans søster prøvede at komme imellem, men ‘Umar slog hende i ansigtet så blodet begyndte at strømme. Hun udbrød: „Ja, vi er muslimer, vi tror på Allâh og Hans Sendebud. Du kan gøre som du vil!“

Synet af sin søsters blodige ansigt formildede dog ‘Umar. Han fattede sig og sagde: „Giv mig det I var i gang med at læse. Lad mig se hvad Muhammed forkynder.“

Fatimah tøvede og sagde at hun var bange for at han ville rive bladet i stykker. ‘Umar svor ved sine guder at han ville give det tilbage. Bladet indeholdt de indledende *âyat* af *sûra-en* med titlen “Tâ Hâ”¹.

‘Umar var målløs over det han læste. De stærke vers rørte ham dybt. Han holdt et øjeblik pause og kiggede ned i gulvet. Han gentog derpå:

Sandelig, Jeg er Allâh;
der er ingen gud foruden Mig.
Så tilbed Mig (alene), og hold bøn,
til ihukommelse af Mig.

(Koranen, 20:14)

Han så op og sagde: „Hvor smukt og hvor ædelt ...“ Khabbâb kom frem og fortalte ‘Umar om Profetens bøn om at styrke islam: „Jeg håber indtrængende, ‘Umar, at du vil træde frem som svar på Profetens bøn“, sagde han.

‘Umar sagde at han ønskede at blive muslim. Han bad om at blive ført til Profeten for at erklære sin tro på islam. De besluttede at det ville være bedre hvis han tog af sted alene med sit sværd i dets skede. ‘Umar gik derpå hen til Al-Arqams hus, som jo tjente som muslimernes tilholdssted.

En muslim kiggede gennem et hul i døren da ‘Umar bankede på. Profetens onkel Hamza sagde: „Skal vi lade ham komme ind? Hvis han kommer i et godt ærinde, vil vi tage imod ham. Hvis hans ærinde er ondsindet, vil vi dræbe ham med hans eget sværd!“

¹ Nogle af Koranens *sûraer* begynder med særlige bogstaver, ‘De Mystiske Bogstaver’ (*Al-Muqattâf*). Der eksisterer forskellige bud på bogstavernes betydning. Dog er der enstemmighed om at kun Allâh og Profeten kender deres eksakte betydning.

Døren blev åbnet, og ‘Umar trådte ind. Profeten gik hen til ham, tog fat i hans krave og sagde: „Hvad bringer dig hid, ‘Umar? Det forekommer mig at du ikke vil forbedre dig før en ulykke rammer dig!“

‘Umar sagde: „Allåhs Sendebud, jeg er kommet til dig for at erklære min tro på Allåh og Hans Sendebud, og jeg tager imod det Allåh har åbenbaret.“ Profeten sagde: „Allåh er stor.“

Alle i huset indså at ‘Umar var blevet muslim, og det vakte stor glæde blandt muslimerne. En mand af ‘Umars format gjorde den muslimske lejr betydeligt stærkere.

‘Umar beretter efterfølgende: „Den nat, da jeg var blevet muslim, sad jeg og tænkte på hvem der var den mest forhærdede modstander af Profeten. Abu Jahl var det indlysende svar. Derfor gik jeg hen til ham om morgenen. Han bød mig hjerteligt velkommen og spurgte hvad jeg ville. Jeg sagde: ‘Jeg er kommet for at fortælle dig at jeg har taget imod islam og at jeg nu tror på Allåhs Sendebud, Muhammed.’ Abu Jahl troede ikke sine egne ører. Han smækkede rasende døren i hovedet på mig med ordene: ‘Pokker tage dig og det du er kommet her for!’“

Samme morgen fortalte ‘Umar at han var blevet muslim til Jamil ibn Ma‘mar, som levede af at sprede nyheder. Jamil gik straks i gang med at sprede denne opsigtsvækkende nyhed i Mekka.

‘Umar var i nærheden og bekræftede det Jamil sagde med en udfordrende attitude. En gruppe polyteister gik hen til ham, og han kom snart i klammeri med dem. Snart kom en gammel mand fra Quraish forbi. Han bebrejdede mændene klammeriet og mindede dem om at Addi-klanen, som ‘Umar tilhørte, ikke ville holde sig tilbage fra at hævne ‘Umar hvis de gjorde ham fortræd. Mændene lod ‘Umar være og gik.

‘Umar foreslog Profeten at muslimerne burde komme ud af deres skjul og bede samlet ved Ka‘baen. Han sagde: „Følger vi ikke sandheden?“ Profeten svarede bekræftende. „Følger de ikke falske overbevisninger?“ Endnu en gang svarede

Profeten bekræftende. „Hvorfor skal vi så være de underdanige når det drejer sig om tro?“ spurgte ‘Umar.

Profeten valgte 40 af sine ledsagere som gik i to rækker fra Al-Arqams hus til Ka‘baen. Profetens onkel Hamza gik i spidsen for den ene række og ‘Umar i spidsen for den anden. De holdt samlet bøn, *salâh*, ved Ka‘baen. Herefter opløste den muslimske forsamling sig. Denne demonstration var et signal til Quraish om at muslimerne ikke længere ville lade sig kue.

Det kunne godt være at islams tilhængere så ud til at være i fåtal, men dens budskab tiltrak flere mekkanere. Denne udvikling bekymrede Quraish-stammens overhoveder som besluttede sig for at sende en delegation til Profeten. Den var anført af Al-Walid ibn al-Mughîra og Al-Âs ibn Wa‘il.

Delegationen gav Profeten et attraktivt tilbud: „Muhammed, vi vil gøre dig til den mest velhavende blandt os alle, og vi vil give dig de smukkeste af vores ungmøer i ægte. Vi beder dig om intet til gengæld, bortset fra at du holder op med at spotte vore guder og gøre nar af vores traditioner.“

Profeten spottede eller hånedede imidlertid aldrig polyteisternes afguder. Han fastholdt blot tilbedelsen af én Gud, Allâh, og dadlede sit folks usømmelige og lastefulde skikke samt magthavernes begær. De quraishitiske overhoveder kendte til indholdet af Profetens budskab, og de frygtede at den sociale struktur, der gav dem alle deres privilegier, ville smuldre hvis islam forplantede sig.

Quraish-stammens ledere indvilligede tilsyneladende i at påskønne Profetens budskab hvis han til gengæld anerkendte deres religion: „Vi vil tilbede din Gud den ene dag, og I tilbeder vores guder den anden dag,“ foreslog de. Samtidig fristede de ham med velstand og kvinder.

Profeten gjorde det imidlertid klart at han ikke ønskede noget for sig selv og ikke ville gå på kompromis med principperne i sit budskab. Han havde i sinde at fortsætte

med at forkynde islam, uagtet modstanden fra sine stammefæller.

Polyteisternes tilbud var i virkeligheden et skalkeskjul. De håbede at Muhammed ville lade sig friste og dermed give dem anledning til at afsløre ham som en mand der i virkeligheden begærede penge og magt.

Åbenbaringen afviste polyteisternes tilbud med versene: „Sig: O I, som fornægter troen! Jeg tilbeder ikke hvad I tilbeder, og I tilbeder ikke hvad jeg tilbeder. Jeg vil ikke tilbede hvad I tilbeder, og I vil ikke tilbede hvad jeg tilbeder. I har jeres religion og jeg har min.“ (Koranen, 109:1-6).

En aften var et selskab forsamlet ved Ka'baen. Navnkundige personligheder som Abu Sufyân, Al-Walid ibn al-Mughîra, Abu Jahl, Umayyah ibn Khalaf og flere andre var til stede. Deres samtale førte snart til deres problem med Profeten. Siden så mange højtstående personligheder var til stede, syntes nogle af dem at de skulle benytte lejligheden til at tale med Muhammed.

De aftalte hvad de skulle sige og sendte besked til Profeten om at hans folks ledere ønskede at tale med ham. Han kom derfor og satte sig med dem.

Profeten indså imidlertid snart at han befandt sig i endnu en omsonst samtale. Parolen om at han havde skadet sit samfund og sået splid blandt sit folk blev gentaget. Han blev på ny tilbudt velstand og udnævnelse som konge hvis han opgav sin forkyndelse. De tilbød også at få ham behandlet hvis han var blevet besat af en ond ånd.

Mekkas overhoveder håbede på det mindste vink fra Muhammed om at han var interesseret i materiel vinding og magt. Det ville retfærdiggøre anvendelsen af mere rabiate metoder til at standse ham. Profeten sagde imidlertid:

Jeg tilsigter ikke jeres penge, og jeg stræber ikke efter en krone. Allâh har gjort mig til sit sendebud og åbenbaret mig en Bog og påbudt mig at tilkendegive jer et glædeligt og

advarende budskab. Jeg har overbragt jer Allåhs budskab så godt som jeg kunne og rådgivet jer vel. Hvis I tager imod det, vil det være godt for jer i dette liv og livet herefter. Hvis I afviser det, vil jeg fortsætte med at forkynde det indtil Allåh afgør sagen mellem os.¹

Quraishiternes talsmand sagde:

Du ved at der eksisterer barske forhold i vores land; der er knaphed på vand, og vi er fattige. Bed derfor til din Herre, som har sendt dig til os, og få ham til at fjerne de bjerge der omringer os og gøre vores land til en åben mark med floder som løber igennem landet, ligesom i Syrien og Irak. Bed ham også om at genoplive nogle af vore forfædre, heriblandt Qusai ibn Kilâb, som var en sandfærdig mand, så vi kan spørge dem om hvorvidt det du siger er sandt eller falsk. Hvis du gør det og de vidner for dig, vil vi anerkende din høje stilling og tro på at du er Allåhs Sendebud.²

Profeten svarede: „Det er ikke hvad jeg er blevet sendt for. Jeg har overbragt jer det budskab som Allåh har betroet mig. Hvis I antager det, vil I selv drage nytte af det i dette liv og livet herefter. Hvis I benægter det, så vil jeg vente på Allåhs afgørelse mellem os.“

Mekkas ledere fortsatte imidlertid med at kræve mirakuløse gerninger og udfordrede Profeten: „Siden du nu afviser dette, hvorfor beder du ikke om noget til dig selv? Sig til din Herre at Han skal sende en engel for at bevidne det du siger og drøfte din sag med os. Bed Ham desuden om at give dig et palads og en have og en stor mængde guld og sølv, så du ikke behøver at arbejde for føden. Så vil vi forstå at du er begunstiget af Allåh, og vi vil vide at din påstand om at du er Allåhs Sendebud er sand.“

Profeten gentog: „Jeg vil ikke bede Ham om noget sådant. Jeg er blot blevet sendt for at overbringe et glædelig og

1. Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.1, s.298.

2. Ibid.

advarende budskab. Hvis I antager det, begunstiger I jer selv. Hvis I forkaster det, vil jeg afvente Allâhs dom.“

Forsamlingen begyndte at udfordre og håne ham: „Få himlen til at rive sig op, og lad den falde ned på os som du påstår din Herre er i stand til. Vi nægter at tro på dig medmindre du gør det!“ Profeten svarede skuffet: „Det er op til Allâh. Hvis Han beslutter at gøre det, vil Han gøre det.“

Folk råbte i munden på hinanden. En af dem sagde: „Vi vil ikke tro på dig før du bringer os Allâh og englene opstillet i rækker!“ En anden sagde: „Vi tilbeder englene, som alle er Allâhs døtre!“ og en tredje udbød: „Vi har hørt at alt det du prædiker har du lært fra en mand fra Yamama kaldet Rahmân. Vi vil aldrig tro på denne Rahmân, uanset hvad der sker!“

Polyteisterne truede og hånede Profeten. Han rejste sig og forlod dem, bedrøvet og skuffet. Mens han gik, kom en mand ved navn ‘Abdullah ibn abi Umayyah hen til ham og sagde:

Muhammed, dit folk er kommet med praktiske forslag, men du har afvist dem alle. De bad dig om at udrette noget så de kunne anerkende den høje stilling hos Allâh som du påstår du har, men du afviste. Du benægtede endda at bede om ting til dig selv, der beviser at du har en begunstiget stilling hos Allâh. Ved Allâh, jeg vil aldrig tro på dig, før du rejser en stige til himlen og klatrer op ad den foran mine øjne indtil du når himlen. Dernæst skal du så komme ned med fire engle som bevidner sandheden i det du siger. Ved Allâh, selvom du gør det, tror jeg ikke at jeg vil tro på dig.³

Abu Jahl, som endnu ikke havde sagt noget, greb sin mulighed for at sætte hårdt ind. Han slog mønt af den ophidsede stemning og bragte nu sit inderlige ønske på bordet:

3. Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.1, s.298. Jf. Koranen, 17:90-93.

Folk fra Quraish! I har set at Muhammed nægter at holde op med at fornærme vores religion og rakke ned på vore forfædre og vore guder. Jeg sværger ved Den Højeste Guddom at jeg vil vente på ham i morgen med en tung sten som jeg knap kan bære. Når han bøjer sig ned i bøn, vil jeg kaste stenen på hans hoved. Det er så op til jer enten at give mig til hans klan eller beskytte mig. Lad bare folkene fra Abd Manâf gøre som de vil!⁴

I Abu Jahls forslag lå løsningen på hele konflikten. Selv de personer der ellers ikke ville have argumenteret for at dræbe Muhammed, gjorde ikke indsigelser.

Den efterfølgende dag satte Abu Jahl sig ved Ka'baen. Han havde en stor sten ved siden af sig. Sædvanen tro kom Profeten hen til Ka'baen og forrettede sin bøn. Flere polyteister var også dukket op og havde indtaget deres vante pladser. De snakkede og sludrede som de plejede, men denne dag var der en særlig anspændthed i luften.

Da Profeten var i gang med sin bøn og førte panden til jorden, listede Abu Jahl hen bag ham med stenen balancerende over sit hoved. Da han nærmede sig Profeten, begyndte hans ansigtskulør at ændre sig, og hans arme stivnede. Han trådte rædselsslagen tilbage og smed stenen.

Hans venner gik forundret hen til ham og spurgte hvad der var gået galt. Abu Jahl sagde forskræmt: „I så mig gå hen mod ham, besluttet på at gennemføre min plan som jeg forklarede jer i går. Men da jeg nærmede mig, så jeg en kæmpe kamel stå mellem ham og mig. Aldrig i mit liv har jeg set sådan en kamel med så stort hoved og så store og skarpe tænder. Havde jeg nærmet mig ét skridt mere, ville den have ædt mig!“

Polyteisternes forsøg på at dræbe Profeten var mislykkedes. Profeten kommenterede på et senere tidspunkt hændelsen: „Det var Gabriel, fred være med ham. Havde han nærmet sig yderligere, ville han have taget ham bort.“

4. Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.1, s.298-299.

Quraish-stammens overhoveder var fortvivlede. De holdt et nyt møde for at diskutere hvad der skulle til for at standse Profeten. En mand ved navn An-Nadhr ibn al-Hârith tog ordet. Han var en lærd mand og havde opholdt sig i Persien, et af tidens store imperier, hvor han havde studeret historie. An-Nadhr tegnede omridset af sin stammes knibe:

Folk fra Quraish, I konfronterer os med et problem som I endnu ikke har været i stand til at opdrive en løsning på. Da Muhammed stadig var en ung mand der levede iblandt jer, opnåede han jeres respekt for sin sandfærdighed og hæderlighed. Da han kom op i årene og begyndte at forkynde hvad det end er han forkynder jer, begyndte I at påstå at han var en troldmand. Vi har set troldmænd og deres magi før. I anklagede ham også for at være en spåmand. Ved Allâh, det er han ikke, for vi har set spåmænd og hørt deres fraser. I beskyldte ham også for at være en digter. Ved Allâh, han er ikke en digter, for vi har set digtere og lyttet til al slags digtekunst. I påstod også at han var en galning, men det er han heller ikke. Vi har set hvad galskab har gjort ved folk og hvordan det får dem til at sige mærkværdige ting. Jeg siger jer, o folk fra Quraish, I må se meget påpasseligt på sagen, fordi I står over for et stort problem.⁶

Det var helt sikkert en meget rigtig beskrivelse af det Quraish opfattede som ikke mindre end en katastrofe der måtte afværges. Under mødet besluttede man at sende to personer, den kyndige An-Nadhr ibn al-Hârith og Uqba ibn abi Mu‘ait, til Yathrib hvor de skulle mødes med de jødiske lærde og spørge dem om Muhammed og hans budskab.

Forud for rejsen påbegyndte An-Nadhr sin egen agitation mod islam. Han indrettede sig et bestemt sted i Moskéen, og hver gang Profeten havde prædiken til en gruppe, ventede An-Nadhr på at han forlod Moskéen. Derefter sagde han til

6. Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.1, s.362

forsamlingen: „Jeg har noget bedre at sige jer. Kom og lyt til et bedre foredrag end dette.“ Han fortalte derpå historier om gamle konger og spurgte folk: „Hvad har Muhammed at sige der er bedre end det jeg fortæller?“ An-Nadhr plejede at beskrive Koranen som ‘sagn fra oldtiden’.

Da tomandsdelegationen forberedte sig på at drage til Yathrib, der senere blev kendt som Medina, blev den instrueret i hvordan den skulle referere situationen. De ældre blandt Quraish sagde at de skulle beskrive Muhammed og hans åbenbaringer: „Jøderne,“ sagde de, „er et folk med gamle skrifter, og de har en overflod af viden om profeter som ikke er tilgængelig for os.“

Da delegationen ankom til Yathrib, nord for Mekka, fremlagde den sin sag for de jødiske skriftkloge og beskrev Muhammed. Rabbinerne lyttede til quraishiterne og sagde at de skulle stille Muhammed tre spørgsmål:

Hvis han giver tilfredsstillende svar på disse tre spørgsmål, så er han en profet og sendebud fra Allâh. Hvis han ikke er i stand til at svare, så opdiger han det han siger. Spørg ham om en flok unge mænd der havde en mærkværdig historie i gamle tider, og lad ham fortælle jer hvad der skete med disse mænd. Spørg ham også om en mand der rejste vidt og drog til det fjerneste øst og det fjerneste vest. Det tredje spørgsmål I skal stille ham, er at han skal fortælle jer om sjælen.⁷

Quraishiterne var tilfredse med udsendingenes resultat og ventede ikke med at stille Profeten de tre spørgsmål. Profeten sagde at han ville besvare spørgsmålene, og snart efter blev *sûra* Al-Kahf, ‘Hulen’, åbenbaret.

Den indleder med en lovprisning af Allâh og befæster Muhammeds rolle som sendebud. Den giver dernæst en redegørelse for gruppen af de unge mænd som det første spørgsmål gik på. Mændene beskrives som ‘Hulens Folk’.

7. Ibid.

Senere besvares spørgsmålet om manden der var meget berejst. Der bliver redegjort for en retskaffen konge *Thul-Qarnain* og hans tre rejser (Koranen, 18:83-98). Med hensyn til det tredje spørgsmål er der en reference til dette i *sūra 'Bani Israil'*, 'Israels Børn': „De spørger dig om sjælen. Sig: 'Sjælen er til af min Herres befaling, og I er kun blevet skænket lidt viden herom'“ (Koranen, 17:85).

Men Profetens besvarelse af rabbinernes spørgsmål ændrede imidlertid ikke ved polyteisternes holdning, og de opretholdt forfølgelsen af muslimerne.

Flere mekkanere sluttede sig til islam efter at Hamza og 'Umar var blevet muslimer. Muslimerne i Mekka følte at de ikke fortsat kunne tillade polyteisternes hetz, og de begyndte at praktisere deres religion mere utilsløret. Nogle af dem holdt endda samlet bøn og andagt ved Ka'baen.

Polyteisterne var efterhånden klar over at de tiltag som de hidtil havde gjort for at kvæle det islamiske budskab ikke havde været succesfulde. I begyndelsen af det syvende år for Koranens åbenbaring arrangerede de mekkanske overhoveder et nyt rådslagningsmøde hvor de besluttede sig for at boykotte den hashimidiske klan.

Vedtægterne for boykotten blev nedskrevet på en skriftrulle som blev hængt op i Ka'baen. Det gav dokumentet et mere andægtigt islæt. Betingelsen for boykottens ophør var at hashimiderne skulle overgive Muhammed til Quraish med tilladelse til at dræbe ham. Boykotten, som skulle vise sig at vare tre år, udelukkede endvidere giftermål og enhver handelsvirksomhed mellem den hashimidiske klan, herunder 'Abdulmuttalib-klanen, og resten af Quraish.

Men hashimiderne var trodsige, og de holdt sammen, muslimer som ikke-muslimer. Alle støttede deres overhoved, Abu Tâlib, og han støttede sin nevø helhertet. Abu Tâlibs bror Abu Lahab var dog en undtagelse. Han havde fra begyndelsen antaget en fjendtlig indstilling til islam. Han afbrød forholdet til sin egen klan og tilsluttede sig boykotten.

Selvom Abu Lahabs handling var et brud på hævdvundne normer og gamle traditioner, var de quraishitiske overhoveder ikke desto mindre særdeles fornøjede over hans beslutning. Hans skridt demonstrerede nemlig at modstanden mod Muhammed var så stor at selv hans slægtninge vendte ryggen til ham.

Den hashimidiske klan måtte udstå megen møj som følge af boykotten. Den befandt sig i kvarterarrest. Hvis en købmand eller landmand bragte varer og provisioner til Mekka, blev han tilbudt overpris for sine varer forudsat at han ikke handlede med hashimiderne. Hashimiderne sultede som følge af boykotten. De måtte forlade sig på venligtsindede sjæle der hændelsesvis smuglede forsyninger ind i deres kvarter.

Boykotten betød store kvaler. I tre år var hashimiderne praktisk talt forhindrede i at købe noget på det åbne marked. Følgende skildring af Sa'ad ibn abi Waqqâs beskriver den elendige situation de befandt sig i: „En nat gik jeg ud en nat for at lade vandet. Urinen ramte noget som knitrede. Jeg samlede det op. Det var et stykke udtørret kamelskind. Jeg vaskede det grundigt før jeg stegte det og blandede det med vand. Det var min føde i tre dage.“

Situationen fik imidlertid nogle mekkanere til at føle medlidenhed med hashimiderne. En mand ved navn Hisham ibn Amr begyndte i ly af natten at sende mad og tøj til dem. Han plejede at læsse en kamel med forsyninger og følge den til den hashimidiske bydel hvor han løslod den.

Med tiden var der sket noget forunderligt med skriftrullen i Ka'baen. Møl havde fortæret dokumentet der beskrev vedtægterne for boykotten, men alle de steder Allâhs navn var skrevet, var rullen intakt. Profeten gav sin onkel Abu Tâlib besked om dette og han sagde det videre til sine brødre.

De gik sammen hen til Ka'baen hvor Abu Tâlib sagde til de quraishitiske ledere: „Min nevø, som aldrig har fortalt mig en løgn, har underrettet mig om at Allâh har ladet møl æde alt hvad der var uretfærdigt i jeres dokument. Det eneste der er

tilbage er Alláhs navn. Lad os gå sammen hen og se hvorvidt min nevø har talt sandt. Hvis det han siger er sandt, så standser denne urimelighed. Hvis han derimod taler usandt, vil jeg overgive ham til jer. Så kan I enten dræbe ham eller skåne ham.“

De blev enige om dette, og der blev sendt en mand ind for at undersøge skriftrullen. Den viste sig at være som Profeten havde beskrevet. Quraishiterne blev rådvilde og fortrød snart at de havde accepteret Abu Tâlibs forslag. De gjorde det klart at de ville opretholde boykotten. Abu Tâlib udbrød: „Hvad har vi gjort for at fortjene denne belejringstilstand, nu når alt er blevet tydeliggjort?“

Han gik med sine brødre ind i Ka'baen og bad indtrængende: „Vor Herre, tildel os sejr over dem der har behandlet os uretfærdigt, gjort det møjsommeligt for os og nægtet os det som de ikke har nogen ret til at tage fra os!“

Scenen blev bevidnet af mange fra Quraish. Flere af dem havde det ikke godt med den hårde boykot, der nu havde været i tre år. De følte at de ikke kunne fortsætte med at ignorere deres slægtnings lidelser.

Som nævnt var Hisham ibn Amr blandt de første til at støtte hashimiderne. Han måtte dog snart indse at han ikke alene kunne udrette meget. Han havde brug for folk der kunne hjælpe ham med at forpurre Abu Jahls forsøg på at opretholde boykotten.

Han gik hen til Zuhair ibn Umayyah fra Makhzûm-klanen, samme klan som Abu Jahl tilhørte, og sagde:

Er du fornøjet over at kunne spise, klæde dig og gifte dig som du lyster, mens dine onkler er indelukket i deres kvarterer? Ingen køber noget fra dem eller sælger dem noget. Ved Alláh, havde det været Abu al-Hakam ibn Hishams (Abu Jahls) onkler og du bad ham om at udstøde dem, ligesom han har bedt dig udstøde dine egne onkler,

ville han aldrig gå med til det.⁸

Zuhair svarede: „Men hvad kan jeg alene gøre, Hisham? Hvis jeg havde en mand til at støtte mig, ville jeg gøre alt i min magt for at boykotten blev ophævet.“ Hisham forsikrede ham om sin støtte. Zuhair foreslog imidlertid at de burde få fat i en mand mere.

Hisham gik derpå hen til Al-Mut‘im ibn Addi. Han var en respekteret mand fra Abd Manâf-klanen, som hashimiderne udsprang fra. Hisham sagde: „Er du munter over at se to klaner (Hashim og ‘Abdulmuttalib) fra Abd Manâf sulte til døde for øjnene af dig? Indser du ikke at hvis du forbliver tavs, vil resten af Quraish ufortrødent fortsætte og slippe helskindet fra det?“

Al-Mut‘im indvendte også at han alene ikke kunne gøre meget ved sagen. Hisham sagde at han kunne tilbyde sin egen og Zuhairs støtte. Al-Mut‘im mente dog at der var brug for yderligere opbakning. Hisham sikrede sig efterfølgende hjælp fra to mænd mere, Abu al-Bakhtari ibn Hisham og Zama‘a ibn al-Aswad. Disse fem personer mødtes og aftalte en strategi.

Den følgende morgen kom Zuhair hen til Ka‘baen iklædt sit fineste tøj. Han udførte *tawâf*-ritualet før han henvendte sig til folk med følgende ord: „Mine mekkanske fæller! Skal vi nyde vores mad og iklæde os vores bedste tøj mens hashimiderne sulter? Ingen tør købe fra dem eller sælge til dem. Ved Allâh, jeg vil ikke sidde ned før dokumentet er revet i småstykker!“

Abu Jahl, som sad i et hjørne, råbte: „Du er en løgner! Ved Allâh, ingen skal røre det!“ Zama‘a var også dukket op, og han sagde: „Du er en større løgner! Vi anerkendte det ikke da det blev nedskrevet.“ Abu al-Bakhtari bistod ham: „Zama‘a har ret. Vi godkendte ikke dens betingelser.“

8. Ibn Hishâm, *Sīrah an-Nabawīyah*, vol.2, s.16. Ibn Sa‘ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s. 142.

Al-Mut'im sagde: „Du har ret, og enhver der bestrider hvad du siger, er en løgner. Vi forkaster det i Allåhs nærvær!“ Hisham tilkendegav også sin støtte. Abu Jahl var forvirret. Han sagde: „Dette er blevet planlagt. Det kan ikke være opstået på stående fod!“

Al-Mut'im rejste sig derpå, gik ind i Ka'baen og rev dokumentet itu. På denne vis ophørte den treårige boykot og dermed de plager som Profeten og hans tilhængere havde dt jet med som følge af boykotten.

Profeten havde nu forkyndt islam i knap ti år. Muslimernes generelle tilstand kunne imidlertid ikke beskrives som lovende. Profeten og hans ledsagere var en forpint gruppe, og bortset fra den fjerne platform i Abessinien var islam så godt som ukendt uden for Mekkas grænser. Der syntes ikke at være stort håb for det islamiske budskab. Trods trængslerne fortsatte Profeten imidlertid tålmodigt med at forkynde islam.

Referencer til kapitlet: Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahîh*, vol.3, s.529, vol.4, s. 344, Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol. 1, s.366-368, vol.2, s.3, 14-16, Koranen, 6:109, 11:12, 15:5-7, 8:31-32, Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s. 141-142. Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol. 3, s.57-59, 96, At-Tirmidhî, *Jami' At-Tirmidhî*, vol.2, s.20, Al-Qaiyim, *Zadul-Ma'ad*, vol.2, s.46.

12.

SORGENS ÅR

På Dommens Dag vil Allâh sige: „O søn af Adam, Jeg var syg, men du så ikke til Mig?” Manden vil svare: „O min Herre, hvordan kunne jeg se til dig, universets Herre?” Allâh vil sige: „Vidste du ikke at den og den mand var blevet syg? Alligevel så du ikke til ham. Vidste du ikke at hvis du havde besøgt ham, havde du fundet Mig hos ham?”

– profeten Muhammed,
Sahih Muslim

Selvom den treårige boykot af hashimiderne betød kvaler, skom den imidlertid også til at gavne muslimerne. Den sikrede at de nyankomne til islam var hårdføre personer der gik ind for budskabet. Endvidere fik hashimidernes lidelser nogle medfølede personer blandt polyteisterne til at reagere imod folk som Abu Jahl. Det førte til et skisma i polyteisternes lejr, og høgene iblandt dem, som modsatte sig imødekommenhed over for egne slægtninge, begyndte at fremstå i et dårligt lys.

Samtidig var de tre år relativt afdæmpede, da der var ringe kontakt mellem muslimer og polyteister. Det gav mekkanerne tid til at reflektere over islam. For dem var Koranen ganske forbløffende, og når den blev reciteret, havde de svært ved at lade være med at lytte til den.

De forhærdede iblandt polyteisterne mente at der måtte gøres noget, og folk fik besked på ikke at lytte til Koranen når den blev oplæst. I stedet skulle de hæve deres stemmer så meget at de ikke kunne høre den.

Men selv de mest frimodige modstandere havde svært ved at beherske deres nysgerrighed. Profeten reciterede hver nat Koranen, og nogle af dem satte sig i al hemmelighed uden for hans hus for at lytte til De kom hver især alene, og da det begyndte at blive lyst, listede de bort igen. Formodentlig var bevæggrunden et forsøg på en ufarvet bedømmelse af Koranens budskab.

En nat stødte tre personer, selveste Abu Jahl, Abu Sufyân og en mand ved navn Al-Akhnas ibn Shariq på hinanden. Der var ikke grund til at spørge hinanden hvorfor de skjulte sig uden for Profetens hjem. De begyndte i stedet at bebrejde hinanden: „Skulle nogle af jeres folk se jer,“ sagde en af dem, „vil det føre til vaklen i deres sind.“

Den følgende nat var de tre imidlertid på færde igen, og endnu en gang stødte de på hinanden ved daggry. De bebrejdede også hinanden denne gang. Ikke desto mindre gik de alle tre hen til Profetens hus den tredje nat. Da de opdagede hinanden, var de flove over deres handling. En af dem foreslog at de skulle aflægge hinanden løfte om ikke at gå derud igen.

Senere på dagen besøgte Al-Akhnas ibn Shariq Abu Sufyân i hans hjem. Han spurgte Abu Sufyân hvad hans mening var om det de havde hørt Muhammed oplæse. Abu Sufyân svarede: „Jeg hørte ting som jeg forstår og genkender, men jeg hørte også ting som jeg ikke forstår.“ Al-Akhnas sagde at han havde det p samme m de.

Han gik derefter hjem til Abu Jahl og spurgte ham om det samme. For en gangs skyld var Abu Jahl ærlig og sagde forbitret:

Jeg skal fortælle dig hvad jeg hørte! Vi har konkurreret med Abd Manâf-klanen om hæder; den bespiste de fattige, og vi gjorde det samme; den sørgede for storsindet støtte til de forarmede, og vi gjorde det samme. Da vi befandt os på samme stade, som to væddeløbsheste løbende side om side, erklærede de at der var en profet iblandt dem, som

modtog åbenbaringer fra himlen. Hvornår vil vi opnå sådan en ære? Ved Allâh, vi vil aldrig tro på ham!

Kort efter blev Profetens onkel Abu Tâlib ramt af sygdom. Han var en gammel mand, og boykotten havde svækket hans helbred. Det var tydeligt at han var døden nær. De quraishitiske overhoveder mødtes for at diskutere hvilken betydning Abu Tâlibs død ville få for deres forhold til hans nevø Muhammed.

En delegation af de mest prominente personer fra Quraish, blandt andre Utba ibn Rabi'a, Abu Jahl, Umayyah ibn Khalaf og Abu Sufyân, besøgte Abu Tâlib og spurgte til hans helbred.

Delegationen sagde derefter: „Du ved hvor anset du er blandt os og hvor meget vi respekterer dig. Ud fra din nuværende tilstand siger vi uden omsvøb at vi frygter det værste for dig. Du er klar over den spændte situation mellem os og din nevø. Vi foreslår at du kalder på ham og lader både ham og os aflægge dig løfte om at hver part lader hinanden være og opretter et fredeligt forhold til hinanden.“

Abu Tâlib sendte bud efter sin nevø og sagde: „Dette er dit folks ledere. De har bedt om at møde dig i gensidig imødekommenhed.“

Profeten sagde til delegationen: „Jeg beder jer kun om et enkelt ord. Hvis I giver mig det, vil jeres myndighed over araberne blive styrket, og ikke-araberne vil også hædre jer.“

Abu Jahl troede at Profeten måske havde ændret holdning og sagde: „Ja vist. Vi vil give dig det, og ti ord som det. Hvad er det du beder os om?“ Profeten sagde: „I erklærer at I tror på Guds enhed og giver afkald på tilbedelse af enhver guddom ved siden af Ham.“

De quraishitiske spidser klappede i misbilligelse. En af dem sagde: „Ønsker du, Muhammed, kun at have én Gud i stedet for alle disse guder? Det er sandelig meget underligt!“ De gik derefter.

Da delegationen var gået, sagde Abu Tâlib til Profeten: „Min nevø, jeg synes ikke at du bad dem om for meget.“

Profeten sagde: „Så du, onkel, erklær den sætning. Det vil gavne dig på Dommens Dag.“

Abu Tâlib svarede: „Hvis det ikke var af frygt for at du og din klan vil blive mishandlet efter jeg er borte og af frygt for at Quraish vil tro at jeg sagde det fordi jeg var ængstelig for døden, ville jeg bestemt have udtalt det for at behage dig.“

Ifølge en kilde ænsede Abu Tâlibs broder Al-Abbâs at hans læber bevægede sig inden han udåndede. Al-Abbâs bøjede sig for at lytte og bekræftede over for Profeten at Abu Tâlib havde ytret den islamiske trosbekendelse, *shahâda*. Profeten svarede imidlertid: „Jeg har intet hørt.“ Det vides derfor ikke med sikkerhed hvorvidt Abu Tâlib var muslim da han døde.

Profeten var særdeles trist over tabet af sin onkel. Abu Tâlib havde taget sig af den forældreløse Muhammed og været hans værg og beskytter. Abu Tâlibs død betød at Profeten nu var mere sårbar over for quraishiternes fremstød.

Omtrent en måned efter sin onkels død måtte Profeten lide endnu et smertefuldt tab da hans kone Khadijah døde. Kilder er ikke enstemmige med hensyn til hvem af de to der døde først. Imidlertid er det sikkert at de døde kort tid efter hinanden efter boykotten. Året var 619 e.Kr., benbaringens niende år – kendt som ‘Sorgens År’.

For Muhammed var Khadijah en kærlig hustru som han havde tilbragt 25 lykkelige år med. Khadijah drog stor omsorg for sin mand og hans kald. Da han modtog åbenbaringen, var hun den første til at støtte ham. Han elskede sin hustru højt og har sagt om hende: „Den bedste kvinde i Himlen er Maria, datter af Imrân, og den bedste kvinde på jorden er Khadijah.“

Da Abu Tâlibs hånd ikke var over Profeten længere, begyndte letsindige individer i Mekka at håne ham. En dag standsede en mand ham og kastede snavs i hovedet på ham. Profeten gik nedslået hjem. En af hans døtre fjernede snavset fra hans hoved mens tårerne løb ned ad hendes kinder. Han

trøstede hende og sagde: „Græd ikke, unge datter, Allâh vil beskytte din far.“

Polyteisterne var fornøjede over at beskæmme Profeten offentligt. En af Profetens ledsagere, ‘Abdullah ibn Mas‘ud beretter:

Allâhs Sendebud, fred være med ham, var en dag ved at bede ved Ka‘baen. Abu Jahl sad sammen med nogle venner et stykke derfra. Nogle kameler var blevet slagtet dagen før. Abu Jahl kom med et djævelsk forslag: „Hvem af jer er rede til at tage bugen fra kamelen der blev slagtet i går og lægge den på Muhammeds ryg når han bøjer sig ned?“ En af dem gjorde det mens alle de andre grinede. Jeg stod og følte min magtesløshed over ikke engang at kunne fjerne skidtet fra Profetens ryg. Profeten havde ansigtet mod jorden, ude af stand til at løfte sit hoved, indtil en eller anden gik hen og fortalte det til hans datter Fatimah, som blot var en ung pige på det tidspunkt. Hun kom og fjernede det fra hans ryg. Hun gik hen til folkene fra Quraish og klandrede dem. Da Profeten havde afsluttet sin bøn, så han mod himlen og sagde: „Min Herre, jeg bønfalder dig mod Quraish!“ Det gentog han tre gange. Da de hørte ham sige dette, holdt de op med at grine og blev angste. Derefter sagde han: „Min Herre, jeg bønfalder dig mod Abu Jahl ibn Hisham, Utba ibn Rabi‘a, Shaiba ibn Rabi‘a, Al-Walid ibn Uqba, Umayyah ibn Khalaf, Uqba ibn abi Mu‘ait“ (og han nævnte en syvende person, hvis navn jeg ikke kan huske). Ved Allâh, som sendte Muhammed med sandhedens budskab, jeg så alle disse blive dræbt ved Badr. De blev begravet der i den brønd som fungerede som grav for de polyteister der døde ved Badr.²

Nogle af Profetens naboer holdt sig heller ikke tilbage med at genere ham. Når han eller hans familie tilberedte mad til ham, lagde de møg på panden. Profeten fjernede det med en

2. Al-Bukhâri, *Al-Jâmi‘ as-Sahîh*, vol.1, s.37. Ibn Hishâm, *Sirah an-Nabawiyah*, vol.2, s.58. Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.3, s.133.

pind, gik hen til dørtrinet og sagde: „Abd Manâfs børn! Hvilken form for nabovenlighed er dette?“

Hashimidernes vedtagelse om at beskytte Muhammed stod betydeligt svagere efter Abu Tâlibs død. Med stadig friske minder om den hårde tid de havde været igennem var hashimiderne ganske klar over den pris de betalte for at beskytte Muhammed.

Flertallet blandt hashimiderne holdt, som resten af Quraish, stadig fast ved deres gamle tro. Det var derfor ikke overraskende at flere af dem nu besluttede sig for at ophæve den støtte og beskyttelse som de indtil videre havde ydet Muhammed.

De nye kår betød at Profeten måtte se sig om efter ny beskyttelse og en eventuel ny base for islam. Sammen med sin adoptivsøn, Zaid ibn Hâritha, drog han til fods mod Taif, en bjergrig by cirka 100 kilometer sydøst for Mekka.

Taif var befolket af Thaqîf-stammen, den næststørste stamme i Arabien. Da Profeten påbegyndte sin rejse, var han forhåbningsfuld. Hvis Thaqîf reagerede positivt på islam, ville det betyde et nyt og lovende stadie i islams historie.

På nogle måder var Taif en mindre kopi af Mekka, selvom der også var vigtige forskelle. Taif var et handelscenter, der havde nære forbindelser til Yemen. Området havde et mildere klima end Mekka, og mange velhavende mekkanere havde grunde i Taif som de brugte som sommeropholdssted.

Taif var byen hvor den højtstående gudinde Al-Lat havde sit tempel. Thaqîf-stammen havde bestræbt sig på at tillægge Al-Lat en særlig status og gøre hendes tempel til et valfartsmål for alle arabere på lige fod med Ka'baen. Thaqîf-stammen kendte til Profetens budskab, og dens overhoveder havde gjort sig samme overvejelser som Quraish.

Da Profeten ankom til Taif, henvendte han sig til byens ledende personligheder. Han forklarede dem sit budskab og opfordrede dem til at støtte ham i bestræbelserne for Guds sag.

Ti dage i træk henvendte han sig til det ene overhoved efter det andet. Ingen af dem gav ham imidlertid et positivt svar. Han besøgte blandt andre brødrene Abd Yalil, Mas'ud og Habib ibn Abd Kallal, som var Taifs agtværdige ledere. En af dem var gift med en quraishitisk kvinde, og Profeten håbede at kunne drage fordel af den relation. Men de var alle tre fornærmede og afviste ham.

Den ene sagde: „Jeg vil sønderrive Ka'baens beklædning hvis det er sandt at Allâh har valgt dig som sit sendebud!“ Den anden sagde: „Har Allâh ikke fundet nogen bedre end dig til at være sit sendebud?“ Og en tredje bror sagde spydigt: „Ved Allâh, jeg vil aldrig tale med dig. Hvis det er sandt at du er Allâhs Sendebud, er du for ædel til at tale med for mig. Hvis du på den anden side lyver, så er du ikke værd at tale med.“

De tre brøders reaktion giver et vink om årsagen til en del af modviljen mod Muhammed. Mekkas og Taifs overklasse havde svært ved at affinde sig med at Allâh, som de betragtede som den højeste gud blandt alle deres guder, ville vælge et almindeligt menneske til at overbringe sit budskab. Polyteisternes ledere, der kappedes om hæder og prestige, kunne ikke uden videre unde nogen almindelig person en sådan stilling.

Profeten anmodede notabiliteterne fra Thaġif om ikke at fortælle Quraish om sit ærinde, men selv det nægtede de ham. De satte i stedet en hob af slaver og tjenere efter ham som jagede og stenede ham. Profeten blev meget slemt tilredt, og hans fødder blødte. Zaid forsøgte at beskytte ham.

De søgte tilflugt i en frugtplantage som tilhørte to brødre fra Mekka. De to brødre befandt sig i deres plantage da de så Profeten humpe ind. De betragtede ham i stilhed. Han satte sig ned og fremsagde denne bevægende bøn:

Til Dig, min Herre, klager jeg over min svaghed, mangel på støtte og den fornedrelse jeg må døje! Du Barmhjertige og Medfølende. Du er de svages Herre, og Du er min Herre. Til hvem efterlader du mig da? Til en fjern slægtning, der

modtager mig med fjendtlighed? Eller til en fjende, som Du har givet magt over mig? Hvis Du ikke er misfornøjet med mig, er jeg sorgløs over hvad jeg måtte stå igennem. Jeg vil dog være lykkeligere over Din barmhjertighed. Jeg søger tilflugt i Dit ansigts lys, hvori al mørke fordrives. Til Dig underkaster jeg mig, indtil jeg fortjener Din nåde. Alt er afmægtigt uden Din støtte.³

Ejerne af frugtplantagen var Utba og Shaiba ibn Rabi'a. Selvom de to brødre var imod islam, følte de medlidenhed med Profeten da de så hans tilstand. De kaldte på deres tjener og befalede ham at hente en klase druer til Profeten. Tjeneren hed Addâs og var en kristen fra den irakiske by Nineveh.

Da Profeten tog imod druerne, sagde han: „I Allâhs navn, den atter Barmhjertige,“ før han spiste. Addâs sagde: „Det er noget ingen på disse egne siger.“ Profeten spurgte Addâs til hans religion og oprindelse og sagde: „Så kommer du fra samme sted som den ædle og gudbenådede Jonas, søn af Mattal.“

Addâs spurgte nysgerrigt: „Hvordan kender du til Jonas? Da jeg forlod Nineveh, var der ikke engang ti personer der kendte til ham.“ Profeten svarede: „Han var min broder. Han var en profet ligesom mig.“ Overvældet begyndte Addâs at kysse Profetens hænder og fødder. Plantageejerne så hvad der foregik, og en af dem sagde: „Denne mand har bestemt spoleret din slave.“

Senere spurgte de Addâs til hans ærbødighed over for Muhammed. Han sagde: „Der kan ikke være nogen på jorden bedre end ham. Han har sandelig fortalt mig ting som ingen anden end en profet kan vide.“

De sagde: „Du bør være varsom, Addâs. Han vil måske forsøge at få dig til at konvertere, selvom din religion er bedre end hans.“ Nu var de to plantageejeres reelle mening

3. Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.2, s.61. Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.3, s.136. At-Tabari, *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*, vol.2, s.81. Al-Qaiyim, *Zadul-Ma'ad*, vol.3, s.25.

om deres slaves religion ikke særlig smigrende. Alligevel foretrak de at han holdt sig til den frem for at følge Muhammed.

Profeten forlod skuffet Taif. På hjemvejen gjorde han ophold et sted kaldet Nakhla-dalen, ikke langt fra Mekka. Han indså at Quraish antagelig ville hindre ham i at komme ind i Mekka igen. Værre endnu, de ville måske dræbe ham eller tage ham til fange. Han var derfor nødsaget til at søge en af de quraishitiske rangspersoners beskyttelse.

Det arabiske stammesamfunds beskaffenhed gjorde at enhver der ankom til en by, var nødt til at sikre sig beskyttelse eller indgå en alliance med en velagtet person fra området. Sædvanligvis udvidede man sin beskyttelse til enhver der anmodede herom for sit omdømmes skyld.

I Profetens tilfælde afslog de første to personer som hans budbringer henvendte sig til. Den tredje person, Al-Mut'im ibn Addi, reagerede positivt. Han og hans sønner tog deres våben og gik hen til Moskéen. De sendte derefter bud efter Profeten. Profeten ankom til Moskéen og udførte *tawâf* om Ka'baen mens Al-Mut'im ibn Addi og hans sønner bevogtede ham.

Abu Jahl var til stede og spurgte Al-Mut'im: „Er du en tilhænger eller en beskytter?“ Al-Mut'im sagde at han blot beskyttede Muhammed. Abu Jahl erklærede at man ville respektere beskyttelsen. Profeten kunne derfor gå hjem i sikkerhed.

Rejsen til Taif havde gjort et dybt indtryk på Profeten. Han var nedslået og såret over Tha'qîf-stammens holdning og fremfærd. Adskillige år senere spurgte Profetens hustru 'Aisha ham om den værste dag han havde oplevet. Han svarede:

Jeg er blevet pint meget af dit folk, men det værste jeg har gennemgået var dagen jeg henvendte mig til Abd Yalîl ibn Abd Kulal. Han afslog mit tilbud. Jeg forlod ham bedrøvet,

og jeg kom ikke til mig selv igen før jeg nåede til Qarn ath-Ta'lib. Jeg så op, og der befandt sig en sky over mig. Jeg kiggede op og så Gabriel, fred være med ham, tale til mig: „Allâh har hørt det svar dit folk har givet dig, og Han har sendt dig Bjergenes Engel, for at adlyde din befaling!“ Bjergenes Engel hilste på mig og sagde: „Allâh har hørt dit folks svar og sendt mig til din tjeneste. Hvis du ønsker det, vil jeg knuse dem mellem bjergene, og hvis du ønsker det, vil jeg få jorden til at opsluge dem.“ Jeg sagde: „Nej, jeg håber at Allâh fra deres efterkommere vil bringe folk der kun tilbeder Ham alene og ikke tillægger andre end Ham guddommelighed.“⁴

Da Profeten vendte tilbage til Mekka, må han have følt sig i en meget fortvivlet situation. Kort forinden havde han mistet både sin elskede kone og sin onkel, som begge havde ydet ham en værdifuld støtte. Forsøget på at forkynde islam i Taif og opnå Thaqîf-stammens støtte havde heller ikke båret frugt. Profeten var også klar over at han ikke længere kunne regne med hashimidernes beskyttelse. Trods dette fortsatte han imidlertid at forkynde sit budskab og satte al sin lid til Allâh.

I dette år, 'Sorgens År', indtraf en mirakuløs begivenhed. Det var 'Nattefærden' til Jerusalem (*Isrâ*) og den efterfølgende 'Himmelfærd' (*Mi'râj*). En underfuld rejse der skildres i både traditionssamlingerne og i Koranen, hvor Profeten bevidnede eksistensen i det hinsides og flere af Guds tegn.

Profeten beretter at da han en nat sov i sin kusine Umm Hani' bint abi Tâlibs hjem, kom englen Gabriel og vækkede ham. Han tog ham i hånden og gik hen til Moskéen. Der stod et væsen, som var mindre end et muldyr, men en anelse større end et æsel. Det var lysende hvidt og svævede let.

4. Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahîh*, vol.1, s.458. Muslim, *Sahîh Muslim*, vol.2, s.109.

Væsenet kaldes *Burâq*, et navn der indikerer lynglimt, da det bevæger sig med en ufattelig hastighed. Profeten og Gabriel satte sig på lysvæsenet som på et øjeblik bragte dem til Jerusalem.

Her mødte de Abraham, Moses, Jesus og andre profeter. Muhammed ledte dem alle i bøn. Derefter blev tre bægre bragt til ham. Det ene bæger indeholdt vand, det andet mælk og det tredje vin. Muhammed drak af bægeret med mælk. Da han var færdig, sagde Gabriel: „Du og dit folk er retledt.“

Herefter blev Profeten og Gabriel ført mod himlen. Profeten fortæller at da de ankom til hver af de syv himle, mødte de den pågældende himmels skytsengel. Gabriel bekræftede over for hver skytsengel at Muhammed havde modtaget sit hverv. I hver himmel mødte de profeter der tidligere havde forkyndt Allâhs budskab til menneskeheden, blandt andre Adam, Jesus, Jonas, Josef, Moses og Abraham.

Muhammed overværede også Helvedets lidelser og Paradisets lykke. Han udtrykte ønske om at alle hans tilhængere skulle få del i Paradisets glæder. Da han befandt sig i Paradis, gav Allâh ham tidebønnerne, *salâh*, som en gave.

På vej tilbage mødte han Moses som spurgte ham om *salâh*. Da han oplyste at muslimerne var blevet påkrævet 50 bønner i døgnet, foreslog Moses ham at han skulle drage tilbage og bede Allâh om at indskrænke antallet: „Bønnen udgør en stor byrde, og din nation er svag.“ Profeten fulgte hans råd, og antallet af bønner blev reduceret til 40.

På vej tilbage blev Profeten igen standset af Moses, som bad ham om at anmode Allâh om at reducere antallet af bønner. Dette blev ved med at gentage sig indtil kravet var blevet nedsat til fem. Moses syntes stadig at det ville være for besværligt for Muhammeds tilhængere og bad ham endnu en gang om at få antallet indskrænket. Profeten var imidlertid for forlegen til at bede Allâh om dette.

Profeten blev derefter ført tilbage til Mekka hvor kun en bid af natten var passeret. Snart vågnede alle i Umm Hani's hjem til morgenbøn. Efter bønnen fortalte Profeten Umm

Hani' om nattens begivenhed. Hun nærede ingen tvivl med hensyn til det han sagde. Da han skulle til at tage til Moskéen, standsede hun ham imidlertid og sagde: „Jeg frygter at folk ikke vil tro dig, hvis du fortæller dem det du lige har fortalt mig.“ Profeten sagde at han havde til hensigt at fortælle folk det, selvom de ikke ville tro ham.

Da Profeten sad i Moskéen, var han fordybet i sine tanker. Abu Jahl, islams ærkefjende, bemærkede ham og spurgte: „Noget nyt?“ Profeten svarede: „Ja, i nat blev jeg ført til Jerusalem.“ Abu Jahl ville sikre sig at han havde hørt korrekt og spurgte: „Til Jerusalem?“ Profeten svarede bekræftende.

Det var en rejse der normalt tog en hel måned for en karavane. Abu Jahl indså at det var en oplagt mulighed for at latterliggøre Profeten og islam. Han spurgte: „Hvis jeg kalder på de andre, vil du så gentage det du lige har fortalt mig?“ Profeten svarede bekræftende.

Abu Jahl fik straks folk til at forsamle sig, for at lytte til Muhammeds utrolige historie. Da Profeten var færdig med at fortælle om sin oplevelse, udtrykte folk mistro og tvivl, og nogle af dem klappede i hån. Nogle spurgte til enkeltheder omkring en karavane som Quraish havde sendt til Syrien og som Profeten måtte have set. Profeten gav en beskrivelse af omstændighederne omkring karavanen og specificerede også hvilket tidspunkt den ville ankomme til Mekka.

Til deres store forbløffelse så folk karavanen ankomme på det tidspunkt og i den tilstand Profeten havde skildret. Det påvirkede imidlertid ikke deres anfægtelse af ham. Flere af polyteisterne gik rundt i Mekkas gader og stræder for at viderebringe historien, hvis lige de aldrig før havde hørt. Nogle af dem gik direkte til Abu Bakr, Profetens nærmeste ven og ledsager, for at se hans reaktion.

Abu Bakr anklagede dem i første omgang for at lyve. Da de forsikrede ham om at Muhammed faktisk påstod at v re rejst til Jerusalem og retur i nattens løb, var Abu Bakrs svar: „Hvis han virkelig siger det, siger han sandheden.“

Da de udtrykte deres forbavselse over at han ville tro sådan en historie, sagde Abu Bakr: „Hvad er det der er så overraskende? Jeg tror på ham, når han siger noget der er endnu mere ubegribeligt. Han siger at han modtager åbenbaring fra Allâh, og jeg tror ham.“

Abu Bakr gik hen til Moskéen, hvor folk stadig var samlet omkring Profeten og udtrykte deres mistro. Han spurgte Profeten om det var korrekt at han havde været i Jerusalem og tilbage samme nat. Da Profeten svarede bekræftende, sagde Abu Bakr: „Jeg tror dig, du siger altid sandheden.“ Han bad Profeten beskrive Jerusalem. Mens Profeten beskrev, blev Abu Bakr ved med at gentage: „Jeg tror dig, du siger altid sandheden.“ Profeten blev så fornøjet over Abu Bakr at han senere gav ham navnet *Siddiq*, 'Den Sande'.

Denne episode resulterede i at et mindre antal troende forlod islam og genoptog afgudsdyrkelse. De fandt det vanskeligt at acceptere at Profeten havde været på sådan en ubegribelig færd. Profeten selv fortsatte imidlertid målbevidst med at forkynde sit budskab.

Referencer til kapitlet: Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahîh*, vol.1, s. 37, 455-458, Ibn Hishâm, *Sirah an-Nabawiyah*, vol.1, s. 397-399, 402-406, 419-421, vol.2, s.37-49, 58-61. Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.3, s.108-118, 133, 136. Koranen, 53:1.18, Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.144-145, Muslim, *Sahîh Muslim*, vol.1, s.91-96, vol.2, s.109, At-Tabari, *Tarîkh al-Umam wal-Mulûk*, vol.2, s.81, Al-Qaiyim, *Zadul-Ma'ad*, vol.3, s.24-25.

13.

ET GENNEMBRUD

Allâh elsker dem der sætter deres lid til Ham.

– Koranen, 3:159

På under et år havde Profeten været udsat for nogle væsentlige og dramatiske begivenheder. Først indtraf Abu Tâlibs død, og kort efter mistede han sin kone Khadijah. Med deres bortgang mistede han en uvurderlig støtte og omsorg. Dernæst fulgte den skuffende rejse til Taif, hvor Thaqifstammen demonstrerede den voldsomme modstand Profeten stod overfor. Derpå indtraf 'Natte- og himmelfærden', *Isrâ'* og *Mi'raj*, en underbar begivenhed, der styrkede og opmuntrede Profeten i den svære stund.

Muslimerne i Mekka befandt sig i et dødvande. Selvom nye folk stadig sluttede sig til islam, syntes et større fremstød fjernere end nogensinde. Standpunkterne mod islam blev mere og mere forstokkede, og velforskanset stammelojalitet var en hæmsko for mange som ellers ville vurdere Profetens budskab nøgternt.

Udvandringen til Abessinien og Profetens rejse til Taif kan opfattes som to skridt i en ny retning. Samtidig forsøgte Profeten gentagne gange at drage gavn af valfartssæsonen. Han henvendte sig til pilgrimmene, forklarede dem islams principper og opfordrede dem til at tage imod og viderebringe det guddommelige budskab. Endskønt nogle af dem reagerede gunstigt, var det ikke tilstrækkeligt til at ændre muslimernes generelle situation.

Da tiden for den næste pilgrimssæson kom, henvendte Profeten sig til folk fra Arabiens store og betydningsfulde stammer. Han besøgte pilgrimmene fra hver stamme og sagde at han var Allâhs Sendebud og betroet hvervet med at kalde folk til at tilbede Ham alene. Profeten forsøgte også at indgå alliancer med stammerne og bad dem om at yde ham beskyttelse, så han frit kunne forkynde sit budskab.

Tydeligvis kunne Quraish, som ikke undte Profeten den mindste vinding, ikke stiltiende billige sådanne tiltag. Profetens onkel Abu Lahab, 'Flammens Fader', der var en stivnakket modstander af islam, iværksatte en personlig modkampagne og snakkede folk fra at lytte til Muhammed. Den følgende skildring er fra Rabi'a ibn Ibad fra Dîl-klanen, en gren af Kinana-stammen:

Jeg var en ung dreng som ledsagede min fader i Minâ, hvor pilgrimmene slog lejr, da jeg så Allâhs Sendebud komme hen til de arabiske stammers lejrsted. Han tiltalte hver enkelt stamme ved navn og sagde: „Jeg er Allâhs Sendebud til jer. Han befaler jer at tilbede Ham alene og ikke tilskrive Ham nogen som helst partner. Han påbyder jer også at give afkald på alle de afguder I tilbeder frem for Ham, tro på mig, tage imod det jeg siger og beskytte mig, for at jeg kan overbringe det budskab Allâh har betroet mig.“ Bag ham stod en skeløjet mand med et glødende ansigt og håret i to fletninger. Da Allâhs Sendebud var færdig, tiltalte den anden mand hver stamme ved navn: „Det denne mand beder jer om er at forsage Al-Lat og Al-Uzza og opgive jeres alliance med jinnerne for i stedet at følge hans galskab. Lyt aldrig til ham, og adlyd ham aldrig!“ Jeg spurgte min far om manden der sagde Profeten imod. Han fortalte mig at det var hans egen onkel Abu Lahab.¹

Profetens bestræbelser på at opnå opbakning blev kuet med al den kraft Quraish-stammen kunne opdrive. Trods det

1. Ibn Hishâm, *Sirah an-Nabawiyah*, vol.2, s.65. At-Tabari, *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*, vol.2, s.83. Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.3, s.138.

fortsatte han med at opfordre enhver stamme, der kunne yde ham den fornødne beskyttelse, til at tage imod islam. For de arabiske stammer ville det imidlertid betyde at de skulle modsætte sig Quraish, hvilket uvægerligt ville føre til en strid med Arabiens mægtigste stamme. Det var derfor ikke uventet at de ikke var særlig interesserede i at tage imod Profetens tilbud. Mange gav ham et klart afslag.

Profeten begrænsede sig ikke til stammedelegationer. Hver gang han hørte om en prominent og velagtet persons ankomst til Mekka, henvendte han sig til vedkommende og fortalte om islam. I disse tilfælde anmodede han imidlertid ikke om beskyttelse.

Lederen af Daws-stammen, en mand ved navn At-Tufail ibn Amr, valfartede også til Mekka. De gamle fra Quraish sikrede at han blev advaret mod Profeten. De sagde han ikke skulle lytte til eller mødes med ham. At-Tufail beretter:

De pressede mig i den grad at jeg besluttede mig for ikke at lytte til noget som helst af det han sagde, ej heller at tale med ham. Da jeg gik hen til Moskéen den følgende morgen, stoppede jeg bomuld i mine ører, så jeg ikke kom til at høre det han sagde. Jeg ønskede simpelthen ikke at høre på ham. Ikke desto mindre bad han kun et kort stykke fra mig da jeg var i Moskéen, og Allâh ville ganske enkelt have mig til at høre hans ord. Jeg indså at det han sagde bestemt var godt. Jeg sagde til mig selv: Du er helt sikkert på galt spor. Du kan skelne gode ord fra dårlige. Hvad holder dig fra at lytte til denne mand og bedømme det han siger? Hvis det er godt, kan du tage imod det, og hvis det er dårligt, kan du afvise det. Jeg ventede indtil Allâhs Sendebud gik hjem og fulgte efter ham. Jeg sagde til ham: „Muhammed, dit folk har sagt dit og dat til mig og advaret mig kraftigt mod at lytte til dig, indtil jeg lukkede mine ører til for det du sagde. Dog ønskede Allâh at jeg skulle høre hvad du sagde, og jeg syntes om det. Vil du være venlig at forklare mig dit budskab?“ Profeten fortalte mig om islam og reciterede en passage fra Koranen. Ved Allâh, jeg har aldrig hørt noget

bedre. Jeg antog straks islam og erklærede min tro på Allåhs enhed og på Muhammeds budskab.²

Oasebyen Yathrib, der efter Profetens udvandring blev kendt som Medina, var beboet af to store arabiske stammer, Aws og Khazraj. De havde en lang historie med blodige og udmattende krige bag sig. Det seneste slag blev udkæmpet cirka to år før de begivenheder der nu skildres.

Et stort jødisk samfund havde levet i Medina i mere end et århundrede. Kilder angiver at jøderne bosatte sig i Medina fordi deres hellige skrifter angav Medina som byen hvor Guds sidste Sendebud ville etablere sit rige.

Aws og Khazraj var polyteister og som alle andre arabere agtede og ærede de Ka'baen og valfartede til Mekka. Quraish anerkendte Aws' og Khazrajs status, og indbyrdes giftermål mellem de to stammer og Quraish var meget almindelige. Imidlertid anså Quraish sig selv som den mægtigste stamme i Arabien.

Under pilgrimssæsonen mødte Profeten en delegation på seks mand fra Khazraj-stammen. Profeten traf den ved Aqaba, i Minâ, hvor pilgrimmene slog lejr i tre dage. Da mændene fra Khazraj hilste på Profeten og han konstaterede at de var naboer til jøderne, forklarede han dem sit budskab. Delegationen var villig til at lytte til ham.

Tydeligvis rørte Profetens ord ved en følsom nerve hos delegationen. Araberne i Medina plejede at agte den jødiske religion. De forstod at deres egen hedenske tro ikke stod mål med jødedommen, som hævdede at have nær viden om både Gud, profeter og mennesker i deres skrifter.

De seks mænd fra Khazraj vaklede ikke med at antage Profetens budskab og kundgjorde deres tro på islam. De sagde: „Vi har efterladt vort folk i indbyrdes fjendskab. Må Allåh forårsage fred imellem dem via dig. Vi vil opfordre dem til at tro på dig og fortælle om din religion. Skulle Allåh samle

2. At-Tabari, *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*, vol.2, s.83. Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.3, s.138.

dem i at følge dig, vil du nyde en position af høj anseelse iblandt dem.“

De seks nye muslimer fungerede som Profetens udsendinge og overbragte hans budskab til deres folk. De var åbenbart meget energiske fortalere for deres nye religion, og snart talte hele byen om Profeten og hans kald. Mange arabere i Medina antog islam som følge af deres bestræbelser.

I Medina, der lå nord for Mekka, var der et frodigt miljø for det islamiske budskab. For det første eksisterede der ikke en aversion mod islam, som tilfældet var i Mekka. For det andet var den monoteistiske tanke særlig tiltalende for araberne i Medina, hvilket skyldtes deres respekt for den jødiske religion. Imidlertid havde jøderne gjort det klart at jødedommen var israeliternes religion. Derfor fandt araberne islam, som blev forkyndt af en arabisk profet, særligt tiltrækkende.

Endvidere tørstede araberne i Medina efter fred efter deres mange indbyrdes krige. Det var ikke nemt for Aws og Khazraj at opnå en slidstærk forsoning uden en stærk katalysator. De seks mænd fra Khazraj ønskede at Profeten skulle være igangsætter for et bedre forhold mellem de to stammer.

Med islams fremskridt i Medina higede de medinensiske muslimer efter at møde Profeten. Det oplagte tidspunkt for sådan et møde var næste pilgrimssæson hvor de første seks personer blev ledsaget af seks mere, heraf to mænd fra Awstammen. Profeten var meget glad for den entusiasme de tolv viste for islams sag.

Profeten bad dem på dette tidspunkt ikke om beskyttelse. Det hastede mere at konsolidere islams nye base i Medina, og han indgik en pagt med de tolv repræsentanter fra Khazraj og Aws.

Pagtens vilkår var at de skulle aflægge løfte om: „Ikke at tilbede andre guddomme end Allâh, ikke at begå tyveri, hor, barnemord, ikke ytre uhyrlige usandheder og ikke at være ulydige mod Profeten over noget retfærdigt og rimeligt.“

Pagten inkluderede imidlertid ingen militære bestemmelser. Selvom Profeten vidste at Quraish ikke up agtet ville lade islam brede sig uden for Mekka, var en militær konfrontation ikke umiddelbart truende. Han ønskede i første omgang at islam skulle rodfæste sig i Medina.

Profeten sendte sin ledsager Mus'ab ibn Umair til Medina sammen med de tolv udsendinge. Mus'ab var en grebet fortaler for islam og besad et taktfuldt gemyt. Hans opgave var at instruere de nye muslimer i deres tro og kalde folk til islam. Han skulle også lede muslimerne i Medina i bøn. Da erindringerne om de nylige kampe mellem de to stammer Aws og Khazraj stadig var friske i deres sind, fandt ingen af dem det nemt at blive ledt i bøn af en person fra den anden stamme. Mus'ab var derfor et upåklageligt valg.

Profeten havde også tildelt ham en yderligere opgave; at granske og vurdere situationen i Medina på nært hold, så Profeten kunne træffe sine beslutninger på basis af førstehåndsinformation. Mus'ab boede hos As'ad ibn Zurâra fra Khazraj-stammen. De to arbejdede ihærdigt på at forkynde islam. Følgende er et eksempel på deres resultater.

En dag gik As'ad og Mus'ab hen til en frugthave, der tilhørte en klan fra Aws-stammen. De to mest toneangivende personer fra denne klan var fætrene Sa'ad ibn Mu'ath og Ussaid ibn Hudhair.

Da de opdagede de to muslimer, sagde Sa'ad: „Gå hen til disse to mænd, der er kommet her for at sprede deres forestillinger blandt vores simple folk, og sig til dem at de ikke skal komme her igen. Havde As'ad ikke været min egen fætter, ville jeg have sparet dig besværet. Men jeg føler mig forlegen ved selv at afvise ham.“

Da Ussaid nærmede sig, sagde As'ad til Mus'ab: „Den mand er sit folks overhoved. Gør et åbenhjertigt forsøg med ham.“ Mus'ab svarede: „Jeg vil bestemt forsøge, hvis han indvilliger i at sidde sammen med os.“

Ussaid antog imidlertid en barsk attitude og gjorde indsigelser mod deres tilstedeværelse. Han fulgte sine protester op med en trussel: „Hold jer fra os, hvis I ikke ønsker at komme til skade!“

Mus'ab sagde: „Kunne du tænke dig at sætte dig med os og høre på det vi har at sige? Hvis du synes det er rimeligt, tager du imod det. Hvis ikke, vil vi ikke genere dig igen.“ Ussaid indvilligede.

Mus'ab redegjorde for islam og reciterede en passage fra Koranen. Det påvirkede Ussaid dybt. Han sagde: „Det er sandelig et godt ord. Hvad gør man hvis man ønsker at følge denne religion?“ Mus'ab instruerede ham i den rituelle afvaskning, *wudú*, og Ussaid erklærede derpå at han troede på Allåhs enhed og Muhammed som Hans sendebud. Han sagde dernæst: „Jeg sender en mand hen til jer som vil blive efterfulgt af hele sit folk, hvis han beslutter sig for at følge jer. Det er Sa'ad ibn Mu'ath.“

Da Ussaid kom tilbage, bemærkede Sa'ad en forandring hos ham. Ussaid sagde at han ikke syntes at de to mænd gjorde noget forkert. Sa'ad sagde da: „Jeg vil selv gå hen og fortælle dem at de skal holde sig fra os.“

Mus'ab foreslog ham imidlertid det samme som han havde foreslået Ussaid, og Sa'ad satte sig med dem og lyttede. Han blev også grebet af Mus'abs recitation af Koranen og gav bagefter udtryk for at han ønskede at tage imod islam.

Da Sa'ad vendte tilbage til sin klan, spurgte han den: „Hvad er jeres syn på mig?“ Hans folk svarede: „Du er vores leder og den klogeste blandt vores mænd.“

Han sagde: „Så hør her, jeg forbyder mig selv al samtale med jer alle, mænd og kvinder, indtil I tror på Allåh og Hans profet.“ Den samme aften blev hver mand og kvinde fra hans klan muslim.

De nye muslimers opgave var at rekruttere flere mennesker og styrke islams fundament i Medina. De var meget virkelystne med hensyn til at forkynde det islamiske budskab og gjorde særlig meget ud af at henvende sig til personer der nød agtelse og indflydelse.

Mus'ab ibn Umair vendte tilbage til Mekka kort inden den næste pilgrimssæson. Han gav den gode nyhed til Profeten at der næppe var en arabisk husstand i Medina der ikke havde mindst én muslim iblandt sig. Han rapporterede desuden om sammensætningen af byens befolkning og om forholdene i Medina.

Mus'abs informationer blev nøje overvejet for at afgøre hvorvidt Medina var et passende sted til at etablere et islamisk samfund. På baggrund af informationerne kunne Profeten udlede at der foruden muslimerne eksisterede forskellige grupper i Medina. For det første var der de polyteistiske arabere, der endnu ikke havde antaget islam. De var splittet internt, men der var grundlag for at sprede islam blandt dem. Der levede også kristne arabere i Medina, som Profeten forudså gode relationer med. Endelig var der et stærkt jødisk samfund, hvis holdning til det nye budskab endnu ikke var kendt. Profeten måtte være forberedt på hvad som helst fra denne front, men agtede at antage en åben indstilling og stræbe efter et godt forhold til jøderne.

Muslimerne måtte også imødegå et presserende økonomisk problem. Immigranterne fra Mekka ville få brug for indkvartering og arbejde. Desuden ville det islamiske samfund blive truet af eksterne kræfter. Det kunne nemlig ikke forventes at Quraish ville ignorere udviklingen af en islamisk nation, der kunne udfordre deres overlegenhed i Arabien. Det var derfor nødvendigt at opbygge Medinas forsvar.

Medina var i særdeleshed egnet som base for det første islamiske samfund. Byens naturlige befæstning var unik. Både på Medinas østlige og vestlige side var der udstrakte områder med stenblokke, som var praktisk umuligt for en angribende styrke at krydse. Medina var omringet af svært gennemtrængelige plantager og et utal af daddelpalmer, og kun byens nordlige front var tilgængelig for en eventuel hær. Medina var således let at forsvare fra en militær synsvinkel. Et mindre antal vagtenheder var tilstrækkelige til at opsnappe en større styrke.

Desuden var stammerne Aws og Khazraj navnkundige for deres krigserfaring. De var aldrig blevet overvundet af en angribende styrke. Enhver person eller mindre stamme der nød disse to arabiske stammers beskyttelse, følte sig ganske sikker.

De to stammer var desuden i familie med Profeten. De blev betragtet som hans onkler. Profetens bedstefars, 'Abdulmuttalib, moder var nemlig fra An-Najjar-klanen i Medina, og 'Abdulmuttalib var vokset op i Medina. Profeten havde som barn besøgt sine slægtninge i Medina sammen med sin moder.

Det første skridt var at møde de nye muslimer. Et hemmeligt møde blev aftalt på Aqaba, ved pilgrimmenes lejrplads, den sidste nat for valfarten. Det var måske det vigtigste møde i islams tolv år i Mekka. 73 mænd og to kvinder fra Medina deltog.

Da alle lå og sov, listede muslimerne ud af deres telte en eller to ad gangen og hen til mødestedet. Profeten var den eneste muslim fra Mekka til mødet. Hans eneste ledsager var hans onkel Al-Abbâs, der på det tidspunkt endnu ikke var muslim. Al-Abbâs indledte:

I ved hvor højt vi værdsætter Muhammed. Vi har beskyttet ham mod vort eget folk. Han er sandelig godt beskyttet i sin egen by. Ikke desto mindre har han besluttet at forene sig med jer. Hvis I mener at I kan opfylde jeres løfter til ham og vil beskytte ham mod hans fjender, er I velkomne til at gøre som I vil. Føler I imidlertid at I måske må svigte ham efter at have bragt ham til jeres by, vil det være bedre for alle parter hvis I bestemmer jer her og for at lade ham være, for han er ganske sikker i sin egen hjemby.³

3. Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.2, s.84-85. Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.150-151. Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.3, s.160-161. At-Tabari, *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*, vol.2, s.92-93.

Muslimerne fra Medina svarede: „Vi har sandelig forstået det du har sagt,“ og bad Profeten om at tale.

Profeten reciterede en passage fra Koranen og redegjorde for islam og dens indflydelse på mennesker. Han afsluttede med denne korte beskrivelse af et løfte han ønskede de skulle give ham: „I skal aflægge løfte om at I vil beskytte mig, som I beskytter jeres kvindfolk og jeres egne børn.“

Al-Bara‘ ibn Ma‘rur sagde: „Ved Ham, som har sendt dig med sandheden, vi vil beskytte dig som vi beskytter vores kvinder. Tag imod vores løfte, for vi er krigens børn og det bedste folk med våben.“

Abu al-Haitham sagde: „Vi har relationer til jøderne som nu vil blive endnu mere bistre. Hvis vi lever op til vores løfte og Allâh skænker dig sejr, vil du, Allâhs Sendebud, så forlade os og vende tilbage til dit eget folk?“

Profeten smilede og forvissede muslimerne fra Medina om at han ikke ville forlade dem: „Jeg tilhører jer som I tilhører mig. Jeg kæmper mod jeres fjender og indgår fred med jeres venner.“

Muslimerne stillede sig i kø for at afgive Profeten deres løfte. En mand ved navn Al-Abbâs ibn Ubâda afbrød dem og sagde:

Er I klar over hvad I lover denne mand? I forpligter jer til at gå i krig mod hele verden. Hvis der er nogen som helst tvivl i jeres sind, eller hvis I føler at I vil svigte ham såfremt jeres rigdom bliver plyndret og jeres ærede ledere bliver dræbt, så er det mere ærefuldt for jer at I lader ham være nu. At svigte ham i sådan en situation vil vanære jer både i dette liv og i livet herefter. Hvis I derimod føler at I vil overholde jeres løfte, uanset følgerne, så fortsæt da, for det vil øge jeres ære både i denne verden og i den hinsidige.⁴

4. Ibid.

De sagde: „Vi står fast, uanset hvad der vil ske.“ Nogle spurgte: „Hvad vil vores belønning blive hvis vi holder vores løfte?“ Profeten svarede: „Paradis.“

Da hver især havde givet sit personlige løfte, bad Profeten dem om at udvælge tolv repræsentanter, der skulle tage sig af muslimerne i Medina. Der blev udvalgt ni personer fra Khazraj-stammen og tre fra Aws.

Det var usandsynligt at et møde som dette, på et åbent sted som Aqaba, ville forblive hemmeligt. Før mødet var færdigt, kunne man høre en stemme råbe: „Der er Muhammed sammen med dem der har svigtet deres religion!“

Profeten sagde til sine nye allierede at de skulle gå tilbage til deres telte. De forsvandt i ly af natten. Imidlertid var råbene nok til at røbe nattens møde, og da det blev morgen reagerede Quraish straks. De iværksatte en forespørgsel og fandt ud af hvad der var sket. En gruppe quraishitiske ledere gik hen til den lejr hvor pilgrimmene fra Medina befandt sig og sagde: „Vi har fået kendskab til at I har været i kontakt med vores mand, og I har anmodet ham om at tage med jer og lovet ham at kæmpe mod os sammen med ham. Nu vil vi forsikre jer om at I er det sidste folk som vi ønsker at kæmpe mod.“

Polyteisterne blandt gruppen fra Medina var raske til at benægte kendskab til mødet. De forsikrede de mekkanske overhoveder om at de ikke kendte noget til et møde mellem deres folk og Muhammed. Muslimerne fra Medina forblev tavse.

En meget prominent polyteist fra Medina ved navn ‘Abdullah ibn Ubbai forvissede den quraishitiske delegation: „Det er bestemt en alvorlig sag. Mit folk ville ikke holde mig uvidende om det hvis det havde været tilfældet. Jeg har ganske enkelt ingen viden om at noget sådant har fundet sted, så jeg må formode at det ikke er sket.“

Tilfreds med denne udmelding vendte folkene fra Quraish tilbage. Men et par dage senere, da pilgrimmene begyndte at drage hjem, blev quraishiternes anelse bekræftet, og de udsendte en enhed for at opsnappe muslimerne fra Medina.

De fik imidlertid kun fat i to mænd, Al-Munthir ibn Amr og Sa'ad ibn Ubâda. Det lykkedes førstnævnte at flygte hvorimod Sa'ad blev taget til fange. Han blev bagbundet og slæbt til Mekka hvor han blev gennempreglet.

Abu al-Bakhtari, en af dem der havde sørget for ophævelsen af boykotten af hashimiderne, fik medlidenhed med den arme mand. Han hviskede Sa'ad i øret: „Har du nogensinde haft en pagt eller omgang med nogen fra Quraish?“ Sa'ad svarede: „Ja, faktisk. Jeg har altid beskyttet Jubair ibn Mut'im og Al-Hârith ibn Harbs handelskaravaner og sikret at de ikke led nogen skade.“ Abu al-Bakhtari sagde: „Så råb deres navne højt, og nævn dit venskab med dem.“ Derefter gik han hurtigt videre for at lede efter de nævnte personer.

Han fandt dem i Moskéen og sagde: „Jeg er lige kommet fra Al-Abtah, hvor jeg overværede en mand fra Khazraj blive gennemtævet. Han blev med at kalde jeres navne højt og sagde at I har en aftale om gensidig beskyttelse.“ De to mænd forstod at der var tale om Sa'ad, og skyndte sig hen og reddede ham fra hans pinsler.

Det var imidlertid alt hvad Quraish kunne gøre ved den nye pagt mellem muslimerne fra Medina og Profeten. Pagten var blevet forseglet og markerede begyndelsen på en ny epoke i islams historie. Snart anbefalede Profeten sine tilhængere at emigrere til Medina og sagde: „Allâh har givet jer et nyt hjem og nye brødre.“

Muslimerne begyndte i hemmelighed at udvandre i små grupper. Profeten selv blev i Mekka. Inden for få uger var hovedparten af de mekkanske muslimer udvandret til Medina. Kun dem der var fysisk hæmmede i at foretage rejsen blev tilbage sammen med Profeten, Abu Bakr og 'Ali. Faktisk søgte Abu Bakr Profetens tilladelse til at tage af sted, men Profeten bad ham om at udsætte sin afgang og sagde: „Allâh vil måske give dig en rejsedsager.“

Referencer til kapitlet: Ibn Hishâm, *Sirah an-Nabawiyah*, vol.2, s.65, 70-73, 84-85, 111, vol.3, s.150-153. Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.3, s.138, 149-153, 160-163, 175. Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.147-153. At-Tabari, *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*, vol.2, s.83, 86-97. Al-Qaiyim, *Zadul-Ma'ad*, vol.3, s.36

14.

UDVANDRINGEN

Muslimerne begyndte at udvandre til Medina. De fleste drog af sted i små grupper i ly af mørket og efterlod deres hjem og ejendele. Det var åbenbart for muslimerne at der var tale om et endeligt farvel til deres hjemby, hvor polyteisternes indstilling til det islamiske budskab var så rødeles fjendtlig.

Muslimernes udvandring var egentlig en erklæring om at nye loyalitetsbånd var stiftet, der prioriterede troen over de stammemæssige relationer. Dette blev til fulde værdsat af muslimerne i Medina, der betegnes *Ansâr*, 'Hjælperne', som tog imod de mekkanske muslimer, *Muhajirûn*, 'Emigranterne'. Hver muslim som ankom til Medina blev vel modtaget og indlogeret i et muslimsk hjem. De nyankomne spredte en forventningsfuld atmosfære blandt muslimerne i Medina, som nu udgjorde en anelig del af byens befolkning.

Muslimernes udvandring fra Mekka blev snart iøjnefaldende for polyteisterne, på trods af at de fleste drog af sted i al hemmelighed. Huse stod tomme, og kendte ansigter forsvandt fra bybilledet.

Faren ved muslimernes udvandring blev snart tydelig for Mekkas øverste, som energisk forsøgte at standse dem. Nogle af muslimerne blev taget til fange af deres egen stamme, og andre blev jaget langt ind i ørkenen.

Abu Jahl drog af sted efter sin halvbror, Ayyash ibn Rabi'a, og narrede ham til at vende tilbage og se til sin moder. Da de nærmede sig Mekka lykkedes det Abu Jahl at binde Ayyash og slæbe ham tilbage til Mekka.

‘Umar ibn al-Khattâb var den eneste der offentligt erklærede at han ville emigrere. Han udfordrede Quraish til at standse ham og sagde: „Jeg udvandrere. Han som ønsker at efterlade sig en sørgende moder, en enke eller et forældreløst barn, kan møde mig på den anden side af denne dal!“ ‘Umar var en berygtet kriger, og ingen tog imod udfordringen. Desuden ønskede ingen skærmydsler med ‘Umars klan, Addi.

Der gik ikke længe før alle muslimerne havde forladt Mekka, undtaget dem som Quraish formåede at tage til fange. Profeten selv ventede på guddommelig befaling om hvornår han skulle tage af sted. Han bad sin nærmeste ven, Abu Bakr, og sin unge fætter ‘Ali om at blive sammen med ham.

Quraishiterne var aldeles klar over at hvis Profeten grundlagde en ny base for sin bevægelse, stod de til at miste deres dominerende position i Arabien. De måtte tage affære omgående, og der blev hasteindkaldt til et møde i rådssalen.

Det var klart for de fremmødte at situationen var alvorlig. De frygtede at Muhammed på sigt kunne iværksætte et angreb mod Mekka med nye tilhængere og alliancer. Udvandringen til Medina blev betragtet som en alvorlig trussel mod den quraishitiske overmagt i Arabien. Den måtte derfor standses.

De mere besindige forslag blev først diskuteret. Nogle foreslog at Profeten skulle holdes i livslang arrest. Den idé blev hurtigt fejlet af bordet, da en indespærring af Profeten sandsynligvis ville opildne hans tilhængere til at forsøge at redde ham.

Rabi‘a ibn Amir sagde: „Lad os sende ham i eksil. Når han en gang er langt væk, vil han ikke skabe flere problemer for os, og vi kan rette op på den skade han har forvoldt blandt os og genoprette vores nationale enhed.“

Det blev imidlertid pointeret at Profeten var en forførende taler. Han ville være i stand til at få andre stammer på sin side, og så ville truslen mod Mekka være ganske alvorlig.

Abu Jahl, der indtil videre havde lyttet i stilhed, følte at det var rette tidspunkt for at fremsætte sit synspunkt. Han insisterede på at problemet kaldte på en radikal løsning. Han foreslog at hver enkelt klan skulle stille en ung mand til rådighed som skulle forsynes med et sværd. De skulle alle dræbe Muhammed samtidig. Således ville alle klaner få del i mordet på Profeten. Profetens klan, Abd Manâf, ville have valget mellem at gå i krig mod hele Quraish eller at tage imod blodpenge, som Quraish med glæde ville betale.

Abu Jahls forslag blev mødt med billigelse. Polyteisterne blev også enige om at planen skulle føres ud i livet med det samme, og man besluttede at attentatet på Muhammed skulle udføres samme nat. De forskellige overhoveder forlod rådssalen for at udvælge repræsentanter til det kollektive attentat.

Kort før middag gik Profeten hen til Abu Bakr og talte alene med ham. Han fortalte at han havde fået Guds tilladelse til at tage af sted. Abu Bakr havde købt to hurtige kameler i forventning om at han skulle ledsage Profeten. De aftalte at Profeten skulle komme hen til Abu Bakrs hjem ved midnat hvorfra de begge skulle tage af sted i ly af natten.

Blandt de få der kendte til Profetens afrejse var hans unge fætter 'Ali, der havde taget imod islam som dreng. 'Ali var nu i starten af tyverne. Profeten bad 'Ali om at sove i hans seng den pågældende nat. Det indebar stor fare. Profeten forsikrede imidlertid 'Ali om at han ikke ville lide overlast.

Da snigmorderne indtog deres stillinger omkring Profetens hjem, blev de pludselig overvældet af søvn. Profeten kom ud, tog en håndfuld støv og lagde det på deres hoveder. Derefter gik han direkte hen til Abu Bakr, som havde forberedt de to kameler til afrejsen.

Profeten insisterede på at han ville betale for sin kamel. Abu Bakr forsøgte at overtale ham til at modtage den som en gave. Profeten sagde imidlertid: „Denne udvandring sker for Allâhs skyld, og jeg ønsker at bruge mine egne penge på at dække mine udgifter, så jeg kan belønnes for det.“

Til trods for at Medina ligger nord for Mekka, red Profeten og Abu Bakr i sydlig retning. De red mod en hule der ligger i Thaur-bjerget, et af de talrige bjerge der omgiver Mekka, hvori de skjulte sig i tre dage.

Uden for Profetens hjem sov snigmorderne stadig da en af polyteisterne kom for at se om attentatet var lykkedes. Han vækkede dem og sagde at støvet på deres hoveder var tegn på at det var lykkedes Muhammed at flygte. De kiggede gennem døren og sagde: „Dér er Muhammed i sin seng!“ De slog døren ind, men opdagede at det var ‘Ali der lå i sengen.

De begyndte at råbe at Muhammed var flygtet. Abu Jahl sendte straks flere mænd til hest ud for at fange Profeten og hans ledsager. En dusør på hundrede kameler blev udlovet til den som kunne bringe Profeten – død eller levende. Forfølgerne red i alle retninger. En deling drog også mod syd og kom meget tæt på hulen som Profeten og Abu Bakr gemte sig i.

Profeten og Abu Bakr befandt sig imidlertid i sikkerhed i Thaur-bjergets hule. Profetens forberedelse havde været grundig. Så snart han nåede frem til hulen, gav han de to kameler til ‘Abdullah ibn Arqat, en stifinder de havde lejet, og sagde at han skulle føre kamelerne tilbage til Mekka via en ny rute. Abu Bakrs fårehyrde, Amir ibn Fuhaira, forsynede dem med proviant. Han lod fårene græsse i retning mod hulen i løbet af dagen. Efter solnedgang gik han hen til hulen for at give Profeten og Abu Bakr forsyninger.

Abu Bakrs egen søn ‘Abdullah havde fået en vigtig opgave som deres meddeler. Han bevægede sig rundt i Mekka om dagen og lyttede ved forsamlingsstederne. Ved skumring drog han ud til hulen og informerede sin fader og Profeten om situationen i Mekka. ‘Abdullah vendte tilbage sammen med Abu Bakrs fårehyrde og fåreflokken for ikke at efterlade fodspor.

Profeten havde også tildelt ‘Ali en opgave. Han skulle tilbagelevere de penge og værdisager som folk havde opbevaret hos Profeten. Mekkanerne plejede at opbevare værdier og penge hos ham p grund af hans

hæderlighed. Det var man fortsat med, til trods for modstanden mod islam. 'Ali sørgede for at levere værdierne tilbage til deres ejermænd.

Efter tre dage i hulen var Profeten og Abu Bakr klar til at fortsætte. Deres stifinder bragte dem deres kameler. Da alt var klar, genoptog de to deres vovelige færd med bevidstheden om at Quraish havde sat en stor pris, en dusør på hundrede kameler, på deres hoveder.

Som nævnt kom nogle af forfølgerne meget tæt på hulen som Profeten og Abu Bakr havde skjult sig i. De to sad stille indenfor, og Abu Bakr hviskede til Profeten: „Hvis nogen af dem kigger ned, vil de helt sikkert få øje på os.“

Profeten sagde beroligende: „Vær ikke urolig, Alláh er med os.“ Koranen skildrer dette, og nogle af traditionssamlingerne nævner desuden et par duer som byggede rede uden for hulen og en edderkop i færd med at spinde sit net ved hulens indgang. Da forfølgerne så fuglereden og spindelvævet konkluderede de at hulen måtte være tom.

Profeten og Abu Bakr fortsatte deres rejse via en ukendt rute. Rejsen til Medina var på omtrent 500 kilometer, og der levede flere beduin-stammer i ørkenen. Dusøren på de to rejsendes hoveder ville friste enhver. De måtte derfor tilbagelægge distancen uden at blive bemærket. Det var yderst vanskeligt, og der var derfor brug for en rejsefører med stor erfaring og viden om ørkenen.

Mens de bevægede sig frem, indså de imidlertid at næsten alle og enhver havde fået kendskab til deres flugt og til dusøren. Quraish havde sikret sig at alle stammer der lå på vejen til Medina og alle kendte opholdssteder var blevet informeret.

Da Profeten og Abu Bakr red nær Mudlij-stammens område, blev de bemærket af en mand der med det samme fortalte sit folk hvad han havde set. En mand fra stammen ved navn Suraqa ibn Málík var den første der øjnede muligheden for at opnå dusøren. For at sikre sig at ingen

anden skulle fange dem, sagde han skødesløst at han selv havde set de nævnte personer, som blot var ude for at lede efter en vildfaren kamel.

Kort efter forlod Suraqa imidlertid de andre og gik ind i sit telt. Han tog sit sværd og spyd og red hurtigt af sted. Snart fik han øje på de to rejsende i ørkenen og begyndte at forfølge dem. Følgende er Suraqas egen skildring:

Da jeg nærmede mig dem, snublede min hest, og jeg faldt ned. Jeg undrede mig over hvordan det kunne ske. Jeg var dog udholdende og red videre. Da jeg igen fik øje på dem, styrtede min hest, og jeg faldt ned for anden gang. Jeg blev dog ikke afskrækket og genoptog forfølgelsen. Da jeg nærmede mig dem, sank min hests forben ned i sandet, og jeg faldt ned igen. Da hesten trak sine forben ud af sandet, blev de fulgt af en røgsky. Jeg indså at jeg på ingen måde kunne overmande Muhammed. Jeg råbte derfor efter dem og bad dem om at standse. Jeg forsikrede dem om at jeg blot ønskede at tale med dem og ikke ville gøre dem fortræd. De standsede. Jeg bad Profeten om at skrive mig en seddel som skulle være et tegn han kunne genkende senere. Profeten bad Abu Bakr om at skrive en seddel som jeg brugte efter erobringen af Mekka til at få adgang til Profeten og erklære min tro på islam. Efter at have modtaget sedlen, steg jeg op for at ride hjem. Profeten kaldte på mig og sagde: „Suraqa, hvad vil du sige til at bære den persiske herskers guldarmbånd?“ Jeg sagde: „Khusru ibn Hormuz?“ Han sagde: „Ja.“ Jeg svarede ikke. Jeg drog tilbage og mødte flere personer i færd med at forfølge de to. Jeg fortalte enhver jeg mødte at jeg var sikker på at Muhammed ikke var redet i den retning.¹

Det er værd at bemærke at da muslimske styrker besejrede Det Persiske Rige, få år efter Profetens død,

1. Ibn Hishâm, *Sīrah an-Nabawiyah*, vol.2, s.134-135. Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.46,

kaldte ‘Umar ibn al-Khattâb, islams anden kalif, Suraqa ind og gav ham den persiske herskers armbånd.

Suraqas tilfælde var det nærmeste polyteisterne kom i jagten på Profeten under hans historiske udvandring til Medina. Under sin planlægning af sin flugt havde Profeten truffet alle tænkelige forholdsregler. Han forberedte sig med minutøs omhu og gjorde alt hvad han selv kunne for at sikre sit liv. Derefter rejste han i fuld tillid til at Allâh ville beskytte ham.

Det berettes at Profeten og Abu Bakr gjorde ophold hos Umm Ma‘bad, en beduinkvinde som havde slået lejr et sted på deres rute. Hun havde ingen mælk eller mad at tilbyde de to gennemrejsende. Hendes mand havde taget deres får ud for at græsse og kun efterladt et enkelt får med indtørret yver. Vilkkårene var meget umilde i ørkenen, og der var ganske få steder hvor dyrene kunne græsse. Beduinkvinden udtrykte sin beklagelse over at hun ikke kunne tilbyde sine gæster noget. Profeten bad om sin værtindes samtykke og strøg derpå sin hånd over fårets yver mens han sagde Allâhs navn. Yveret blev fuldt af mælk, og alle drak sig mætte hvorefter de to genoptog deres rejse sammen med deres rejsefører.

Da Profeten ankom til Qubâ, en lille landsby få kilometer fra Medina, blev han modtaget varmt og opholdt sig der i nogle dage. Her byggede han en lille moské. Det var den første moské der blev opført i den islamiske æra og den bliver den dag i dag besøgt af muslimske pilgrimme.

I Medina ventede de troende på Profeten og hans ledsagers ankomst. Selvom han ikke havde oplyst dem om sin afgang eller hvornår han forventede at dukke op, var de klar over at han var på vej. Faktisk var hele Arabien klar over denne begivenhed. Den islamiske kalender dateres ud fra Profetens historiske udvandring fra Mekka il Medina, *Hijra*. Den indtraf den 23. september år 622 e.Kr. – i åbenbaringens tolvte år.

Muslimerne i Medina gik dagligt ud til byens udkant og ventede forhåbningsfuldt på Profetens opdukken. De tog tidligt af sted ved daggry og fortsatte med at vente indtil middag, hvor solen blev uudholdelig.

En dag, da folk begyndte at tage hjem, bemærkede en jøde, der var klatret op i et træ i sin frugtplantage, to mænd og en rejsefører nærme sig. Han råbte med det kaldenavn jøderne plejede at bruge for de medinensiske arabere: „Børn af Qailah! Dør kommer jeres lykke!“

Alle ilede tilbage for at tage imod Profeten. De sang en velkomstsang, ledsaget af musikken fra tamburiner, for at udtrykke deres glæde. Muslimerne fra Medina, *Ansâr*, og muslimerne der var udvandret fra Mekka, *Muhajirûn*, eskorterede jublende Profeten og hans ven ind i byen. Mange fra *Ansâr* havde ikke set Profeten tidligere, men de forstod hurtigt hvem af de to det var ud fra den ærbødighed Abu Bakr viste ham.

Da optoget gik ind i Medina, inviterede hver klan Profeten til at være sin gæst. Det var vanskeligt at behage dem alle, men samtidigt ønskede Profeten ikke at krænke nogen. Han bad derfor hver klan, der holdt fast i hans kamels tøjler, om at give slip og lade kamelen gå. „Hun har sine ordrer“, sagde han. Profetens hunkamel, Al-Qaswa', fortsatte med at gå i Medinas gader indtil hun til sidst standsede foran Abu Ayyûbs hus, som glædestrålende straks bar Profetens oppakning ind i sit hjem.

Der var intet særligt ved det sted hvor Profeten indkvarterede sig de første par uger, men Profeten måtte træffe et valg der kunne bevare alle tilfredse. Hvis han valgte en klan frem for en anden, var der risiko for at klanen ville prale over denne ære. Al-Qaswa' standsede imidlertid hos Abu Ayyûb, der var kendt for sin beskedenhed.

Abu Ayyûbs hus var en lille toetagers bygning. Profeten valgte at indkvartere sig i stueetagen. Abu Ayyûb følte sig forlegen over at skulle bo med sin kone ovenpå mens Profeten boede nedenunder. Han talte med Profeten om det,

men Profeten sagde at det var mere belejligt for ham og hans besøgende at opholde sig nedenunder.

Dermed var Profetens rejse fra Mekka til Medina overstået. Profetens udvandring, *Hijra*, var en skelsættende begivenhed der angav nye tider for islam. Byens egentlige navn var Yathrib, men blev herefter kaldt *Madinat an-Nabi*, 'Profetens By', forkortet *Madina*, der ganske enkelt betyder 'Byen'. Profeten begyndte umiddelbart efter sin ankomst at lægge grundstenen til det første islamiske samfund.

Referencer til kapitlet: Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahîh*, vol.4, s.308, 321, vol.5, s.75, Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.2, s.124-141, Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.3, s.176-179, 197-200, 214, Koranen, 9:40, Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.154-16, Al-Qaiyim, *Zadul-Ma'ad*, vol.2, s.94-95, vol.3, s.42-52.

15.

MEDINA

Det formodes at store jødiske grupper kom til Arabien i det første århundrede. I Medina var der tre jødiske hovedstammer; Qainuqa', An-Nadhîr og Quraizah. Forholdet mellem Qainuqa' og de to andre stammer var langt fra idyllisk. Under den såkaldte Buâth-krig kæmpede An-Nadhîr og Quraizah mod Qainuqa'-stammen og dræbte mange af dens mænd.

Jøderne boede i deres egne kvarterer og landsbyer. Qainuqa'-stammen havde oprettet sit kvarter inde i Medina, efter at være blevet forjaget fra sine fæstninger af de to andre jødiske stammer. An-Nadhîr havde deres område i en frugtbar dal tre til fire kilometer nord for Medina, og Quraizah levede nogle få kilometer syd for Medina.

Alle tre jødiske stammer havde deres egne fæstninger og distrikter. De havde imidlertid ikke formået at danne en central myndighed til at lede Medina. I stedet blev de beskyttet mod eksterne trusler af ledende arabiske stammer, som de til gengæld betalte en årlig skat. Qainuqa'-jøderne havde indgået en alliance med Khazraj, og jøderne fra Quraizah havde allieret sig med Aws-stammen. I deres fæstninger havde jøderne deres skriftskoler og synagoger, hvor de studerede deres skrifter, love og historie og holdt deres gudstjenester.

Hovedparten af jødernes finansielle og kommercielle anliggender var baseret på pantsættelse og ågerhandel. Da økonomien i Medina hvilede på landbrug, var ågerhandel et indbringende foretagende, idet landmændene tit havde brug for at låne penge indtil høstsæsonen. I deres butikker tog

jøderne ikke blot imod almindelige værdigenstande som pant, men de tog også kvinder og børn som sikkerhed for lånet. Det var noget der gav grobund for mishag blandt araberne. Imidlertid sikrede det jøderne en stærk økonomisk position i Medina.

Sproget jøderne talte til daglig var arabisk. I deres ritualer og i de lærdes arbejder blev der imidlertid brugt hebraisk. Havde jøderne ønsket det, kunne de have påvirket araberne religiøst. De var imidlertid ikke interesserede i at forkynde deres religion uden for egne rækker. Der var dog arabere der selv konverterede til jødedom, eller også antog de jødedom på grund af ægteskab med jøder eller simpelthen fordi de voksede op blandt jøderne.

Medina var opdelt i flere områder, som hvert tilhørte en arabisk eller jødisk klan. Hvert distrikt bestod af landbrugsområder og en eller flere fæstninger. Der var 59 jødiske fæstninger i Medina. De var af essentiel betydning og ydede jøderne beskyttelse under krige. Fæstningerne blev, ud over bibliotek og bedesteder, også anvendt som depoter til forråd og våben. De fungerede også som hvilesteder for handelskaravaner.

Den økonomiske tilstand var generel bekvem i Medina. Oasebyen var særlig kendt for sine dadler og druer. Lokalbefolkningens kost bestod hovedsagelig af dadler, især under perioder med tørke. Faktisk blev dadler brugt som valuta. Daddelpalmen blev også brugt til byggeri, brændsel og dyrefoder. Landbruget i Medina fremelskede en mangfoldighed af daddelsorter, og landmændene var kyndige til at udnytte deres produkter.

Medinenserne var også aktive inden for handel, dog i mindre udstrækning end man var i Mekka. En række forretninger trivedes i Medina, men det var imidlertid jøderne der udmærkede sig inden for dette erhverv. Jøderne fra Qainuqa'-stammen var erfarne juvelerer og ganske velstående i forhold til den øvrige befolkning.

Den største afgrøde, som Medinas landbrug frembragte, var byg og hvede og desuden grønsager og forskellige bøttesorter. Det frodige landbrug skyldtes den frugtbare jordbund samt en overflod af vandtilstrømning. Der var talrige vandløb og brønde, der sikrede vand året rundt. Mekka og Medina havde samme valuta, det var enten den byzantinske eller den persiske møntfod, som begge var af sølv.

Til trods for sit frodige landbrug måtte Medina importere bestemte madvarer, for eksempel mel, fedt og honning fra Syrien. Medina var også rig på kreaturer, herunder kameler, køer, heste og får. Der var mange farverige basarer og markeder i Medina. De mest betydningsfulde var Qainuqa'-jødernes juvelermarked, duftmarkederne og et stofmarked, hvor silke, bomuld og andre tekstiler blev handlet.

Livet i Medina var generelt mageligt. Nogle af husene havde mere end én etage, og nogle havde egen have. Folk kunne lide at indrette deres huse med fine møbler og pyntelige genstande. Kvinderne arbejdede med vævning, syning og farvning af stoffer. Billedhuggerkunst og fremstilling af mursten var blandt de mest kendte håndværksmæssige færdigheder i Medina.

I dette panorama trådte Profeten ind for at danne et harmonisk islamisk samfund. Som nævnt var Profetens vært Abu Ayyûb som var lykkelig og beæret over at have Profeten som sin gæst. Han var ikke en særlig velhavende mand, men han var meget gæstfri og forsøgte sammen med sin kone at gøre Profetens ophold i deres hjem så godt som muligt.

Eksempelvis gik en vandkande itu en dag, og vandet løb ud på gulvet. Ægteparret blev urolig for at vandet skulle sive gennem gulvet og dryppe ned på Profeten, som boede nedenunder. De skyndte sig at tørre vandet op med et velourtæppe fra deres seng.

Konen, Umm Ayyûb, plejede at tilberede mad til Profeten. Hverken hun eller hendes mand ville spise før Profeten var færdig med at spise. Hvis han afleverede tallerkenen med

efterladt mad, begyndte de at spise fra det sted hvor Profeten havde spist.

Profeten ønskede imidlertid ikke at opholde sig længere end nødvendigt hos ægteparret. Han byggede snart en moské med to tilstødende værelser hvor han indkvarterede sig med sin kone Sawdah bint Zama'a.

Sawdah var en ældre enke, som Profeten ægtede efter Khadijahs død. Hun var blandt de muslimer som udvandrede til Abessinien. Efter sin mands død vendte hun fortvivlet tilbage til Mekka og søgte Profetens beskyttelse. Profeten tilbød hende ægteskab. Samme år indgik Profeten en forlovelse med Abu Bakrs datter 'Aisha. Hun sluttede sig også senere til Profeten i Medina.

Kort efter sin ankomst til Medina sendte Profeten Zaid ibn Hâritha af sted for at hente sine to døtre Fatimah og Umm Kulthûm samt sin kone Sawdah til Medina. Profetens datter Ruqayyah var allerede emigreret til Medina med sin mand og Profetens nære ledsager, Uthmân ibn Affân. Profetens ældste datter, Zainab, forblev i Mekka med sin mand, Abu al-Âs, som endnu ikke var muslim.

Zaid ibn Hâritha bragte også sin egen kone, Umm Ayman, med sig til Medina. Umm Ayman havde været Profetens barnepige. Sammen med dem kom også Abu Bakrs søn 'Abdullah, hans datter 'Aisha og resten af hans familie til Medina.

Det første Profeten gjorde efter sin ankomst, var at bygge en moské. Over for Abu Ayyûbs hus lå der en åben jordlod, som blev brugt til at tørre dadler. Stedet tilhørte to forældreløse drenge. En mand gav drengene en rundhåndet betaling for området, så det kunne benyttes som moskégrund.

Profeten kaldte på sine ledsagere for at bygge moskéen. Han deltog selv i opførelsen og arbejdede ihærdigt. Man huggede daddelpalmer ned i området og lagde fundamentet for bygningen. Det blev en kvadratisk bygning. Loftet var

lavet af stilkene fra daddelpalmernes grene. Ingen særlig gulvbelægning eller gulvtæppe blev brugt. Nogle få stråmætter blev lagt ud, som dog ikke dækkede hele sandgulvet. Mange muslimer bad derfor på det bare sand. Bederetningen, *qibla*, var på det tidspunkt mod Jerusalem.

Ved siden af bederummet blev to værelser bygget til Profeten, og han flyttede ind så snart de var færdige. Opførelsen af moskéen, der kaldes 'Profetens Moské', var det første vigtige skridt efter Profetens ankomst til Medina. 'Profetens Moské' i Medina var ud over et tilbedelsessted også et sted hvor muslimerne drøftede deres anliggender, en læreanstalt og et socialt samlingssted.

Profeten gik straks igang med at håndtere de forskellige problemstillinger der lå i at opbygge et sammentømret islamisk fællesskab. Han gik straks i gang med at oprette solide bånd mellem de forskellige grupper i det islamiske samfund.

Man må huske på at muslimerne i Medina tilhørte to forskellige stammer, Aws og Khazraj, der indtil for ganske nylig havde været involveret i opslidende kampe.

Der var også emigranterne fra Mekka, som tilhørte flere forskellige grene af Quraish. De havde efterladt deres ejendom, værdier og forretning i Mekka og befandt sig i en ganske ubemidlet situation i deres nye hjemsted. Selvom de blev modtaget vel i Medina, var de ikke vant til det livsmønster som var fremherskende i byen. Majoriteten af mekkanerne var handelsfolk, mens hovederhvervet i Medina var landbrug.

Profeten indledte med at stifte et særligt broderskabsbånd mellem de to grupper af muslimer. Han erklærede at hver muslim fra *Ansâr*, 'Hjælperne', skulle tage en muslim fra *Muhajirûn*, 'Emigranterne', som sin broder, der skulle være tættere på ham end enhver anden. Det nye broderskab var mere end en åndelig forening og betød i praksis at en muslim der var emigreret fik del i sin hjælpebrors midler og var hans arvtager og ice versa.

Dette bånd kan illustreres med et eksempel. Abdurrahman ibn Auf havde som sin ansariske bror Sa'ad ibn ar-Rabi'. Sa'ad sagde til ham: „Takket være Allâh er jeg ganske velhavende, og jeg har besluttet mig for at dele min rigdom med dig ligeligt. Jeg har også to koner. Lad mig vide hvilken af de to du foretrækker, så vil jeg lade mig skille fra hende, og du kan gifte dig med hende.“

Abdurrahman var taknemmelig. Imidlertid afslog han og bad blot om at blive vist markedspladsen hvor han påbegyndte en mindre handelsvirksomhed. Nogle dage senere gik han hen til Profeten og sagde at han for nylig var blevet gift med en kvinde fra *Ansâr*. Han fortalte glad at hans bryllupsgave til hende var et stykke guld, så stor som en daddelsten.

Muhajirûn udtrykte senere deres tanker til Profeten: „Vi har aldrig kendt et folk der har været så elskværdigt mod os som vores værter. De er de bedste til at opmuntre når deres midler er knappe, og de er de mest gavmilde når de er bedre stillet. De har sparet os for møje og delt deres bekvemmelighed med os. Vi frygter at de vil få al belønningen fra Allâh, mens vi må nøjes med en mindre del.“ Profeten svarede: „Det vil ikke være tilfældet hvis I er oprigtigt taknemmelige over for dem og beder til Allâh for dem.“

Efter at have oprettet broderskabet mellem 'Emigranterne' og 'Hjælperne', satte Profeten fokus på det islamiske samfunds relationer til byens øvrige beboere og til stammer uden for Medina.

Referencer til kapitlet: Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahih*, vol.5, s.88, 312, Ibn Hishâm, *Sirah an-Nabawiyah*, vol.2, s.47, 150, vol.3, s.215, Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.3, s.125, 215-228, Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.162, 173, Koranen, 3:103, At-Tabari, *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*, vol.2, s.116-117, Zurqâni, *Sharh 'ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.2, s.175, Al-Qaiyim, *Zadul-Ma'ad*, vol.2, s.56, vol.3, s.52.

PÅ TÆRSKLEN TIL KRIG

Enhver som ser en ond handling, lad ham hindre den med sin hånd. Hvis han ikke er i stand til det, så med sin tunge. Hvis han ikke er i stand til det, så med sit hjerte.

– profeten Muhammed,
An-Nasâi

Profeten havde formået at gøre muslimerne i Medina til ét fællesskab. Nu koncentrerede han sig om det islamiske samfunds relationer til omverdenen. Først og fremmest var der forholdet til Quraish-stammen. Det var uafvendeligt at Quraish ville udgøre en alvorlig, men ikke umiddelbar, trussel mod det islamiske samfund i Medina. Det øvrige Arabien havde antaget en 'se tiden an'-politik og foretrak ikke at støtte eller alliere sig med muslimerne før konflikten med Quraish var overstået.

Dernæst var der forholdet til Medinas øvrige befolkning. Profeten ønskede at tydeliggøre forholdet mellem muslimerne og det øvrige samfund, især det jødiske. Et dokument som skitserede relationen mellem muslimer og de øvrige samfund blev nedskrevet. Dokumentet sagde bl.a.:

Parterne i denne aftale vil støtte hinanden mod enhver tredje part der angriber dens underskrivere. Jøderne, som er med os, har krav på støtte. De skal ikke lide uret, ej heller skal deres fjender støttes. Dokumentets parter vil yde hinanden gensidig rådgivning og udvise gensidig loyalitet.

De undertrykte skal ydes støtte. Ingen af parterne skal yde Quraish eller nogen af deres støtter beskyttelse. Yathrib (Medina) skal være et ly for dette dokumentes folk. Dokumentets parter skal komme hinanden til undsætning mod enhver der angriber Yathrib. Dette dokument skal ikke give immunitet til nogen som helst som synder eller begår uret.¹

Dette dokument, 'Medina-traktaten', som det islamiske samfund blev baseret på, var det første af sin slags i Arabien. Traktaten beskrev de forskellige grupper i Medina som borgere med ret til beskyttelse mod deres fjender. Jøderne og de andre befolkningsgrupper blev til gengæld påkrævet at støtte fællesskabet mod enhver aggressor og ikke sammensværge sig mod det eller tilbageholde information der var værdifuld for dets sikkerhed.

Quraish kunne ikke forholde sig passiv mens islam grundfæstede sig i Medina. De så denne udvikling som en trussel mod deres herredømme i Arabien. Det var forventet at Quraish-stammen inden længe ville opruste og indlede et angreb for at eliminere truslen fra Medina. Muslimerne måtte forberede sig på en sådan situation, og Profeten gik i gang med at befæste Medinas militære anlæg.

Det må i denne sammenhæng bemærkes at Koranen havde befalet muslimerne ikke at gengælde polyteisternes overgreb under den mekkanske periode. Denne forkyndelsesperiode var først og fremmest karakteriseret ved at Profeten opfordrede sit folk til at tage imod islam og vejledte dem i deres nye religion. Det muslimske samfund skulle formes og konsolideres, og det var ikke stærkt nok til en fysisk konfrontation. Efter udvandringen blev der imidlertid givet tilladelse til at kæmpe mod aggressorerne:

1. Ibn Hishâm, *Sīrah an-Nabawiyah*, vol.2, s.147-150. Ibn Kathīr, *Al-Biddāya wan-Nihāya*, vol.3, s.224-226.

Og kæmp mod dem, indtil der ikke er mere splid og underkuelse og religionen alene bliver (underlagt) Allåhs (vilje). Men hvis de holder inde, skal der intet fjendskab være, undtagen til dem der begår uret.

(Koranen, 2:193)

Grundlæggelsen af det første islamiske samfund i Medina var ganske vist en stor bedrift, en slags kronen på værket for Profetens strabadser gennem de sidste fjorten år. Imidlertid forestillede Profeten sig på intet tidspunkt dannelsen af et islamisk samfund som sit endelige mål. Hans hverv var at forkynde Allåhs budskab til menneskeheden. Medina skulle ganske enkelt være en sikker base hvorfra det islamiske budskab kunne spredes.

Medina var ikke en isoleret by. Derfor var byens forhold til dens naboer vigtig. Profeten begyndte at udsende bevæbnede spejderekspeditioner, som skulle afpatruljere de omgivende områder. Spejderpatruljerne satte muslimerne i stand til at danne sig et overblik over geografien og topografien omkring Medina. Samtidig etablerede de kontaktnetværk til adskillige stammer og indgik alliancer og handelsforbindelser med nogle af dem. Desuden demonstrerede de at muslimerne nu var rede til at kæmpe og forsvare sig.

Den første patrulje begav sig ud knap seks måneder efter Profetens ankomst til Medina. Tredive mænd fra emigranterne fra Mekka, *Muhajirîn*, under ledelse af Profetens onkel Hamza, red i retning af kysten for at standse en quraishitisk handels-karavane. Lederen af denne karavane var ingen mindre end Abu Jahl, som havde 300 mænd med sig. Der opstod imidlertid ingen karambolage mellem de to

parter. Denne ekspedition fandt sted i fastemåned, *Ramadhân*¹, i det første år i den islamiske kalender.

Medina var omkranset af beduinstitammer. Beduiner på plyndringstogter var et hyppigt syn i befolkede områder. For at undgå sådanne overfald og styrke det ny islamiske samfund sørgede Profeten også for at indgå alliancer med betydningsfulde beduinstitammer.

Med tiden steg hyppigheden af spejderpatruljeringsene, som havde stor betydning for det islamiske samfunds sikkerhed. Blandt disse patruljeringer var følgende af særlig betydning på grund af dens udfald.

Kun ni muslimer, alle fra *Muhajirûn*, drog af sted på denne ekspedition. Da de var klar til afgang, gav Profeten dens leder, 'Abdullah ibn Jahsh, skriftlige instrukser. Profeten sagde at han ikke måtte læse dem før han havde rejst i to dage. Han betonedede at 'Abdullah ibn Jahsh ikke skulle tvinge sine mænd til at fortsætte. Hvis nogle ønskede at vende tilbage, skulle de have lov til det.

Da patruljen havde redet i to dage, læste 'Abdullah Profetens instrukser op: „Når du har læst dette, fortsæt da indtil du ankommer til Nakhla-dalen, halvvejs mellem Mekka og Taif. Forsøg der at indhente så meget information om Quraish som muligt.“

'Abdullah sagde: „Det vil jeg gøre.“ Han sagde til sine ledsagere: „Allåhs Sendebud har befalet mig at drage til Nakhla på en spejdermission, for at skaffe nyt om Quraish. Han har påbudt mig ikke at tvinge nogen af jer til at følge med. De af jer der stræber efter at blive martyrer, er velkomne. De som har andre ønsker, kan vende tilbage. Jeg

1. Fastemåned, *Ramadhân*, er karakteristisk for islam. Fasten (*sawm*) er pålagt enhver voksen og rask muslim. Foruden den obligatoriske faste anbefales det at faste frivilligt på bestemte dage. Fasten foregår i praksis ved afholdelse fra mad, drikke og sex fra daggry til solnedgang. Syge, gravide og gamle er blandt dem der er undtaget fra at faste, forudsat at de overholder visse betingelser. *Sawm* betyder 'afholdenhed', og tanken bag er bl.a. distance til verdslige fristelser, selvkontrol og spirituel renselse.

vil gøre som Profeten har befaleet mig." Alle hans mænd fortsatte med ham.

De havde kun fire kameler, som de skiftedes til at ride på. På et tidspunkt fór en af kamelerne vild. Dens ryttere, Sa'ad ibn abi Waqqâs og Utba ibn Ghazwân, drog af sted for at lede efter den mens resten fortsatte indtil de nåede deres bestemmelsessted, Nakhla-dalen.

Her havde en mindre quraishitisk karavane, med tørrede rosiner, skind og andre varer, slået lejr. Da quraishiterne opdagede muslimerne, blev de urolige. Ukkasha ibn Mihsân fra den muslimske patrulje gik frem, så polyteisterne kunne se ham, og begyndte at kronrage sig. Det var et ritual blandt pilgrimme. Quraishiterne troede derfor at der var tale om pilgrimme.

I mellemtiden diskuterede muslimerne hvad de skulle gøre ved den quraishitiske karavane. De befandt sig i et dilemma. Det var den sidste dag i *Rajab*-måned, en af de fire fredhellige måneder, hvor kamphandlinger anses som forbudt. Hvis muslimerne ventede en dag mere, ville karavanen nå frem til Mekkas hellige område, hvor den ikke kunne angribes. Selvom Profetens instrukser blot gik på at indhente information, besluttede muslimerne sig til at forsøge at angribe karavanen.

Karavaneføreren, Ibn al-Hadrami, blev dræbt under sammenstødet. To af quraishiterne overgav sig til muslimerne, og en fjerde flygtede. Den muslimske patrulje bemægtigede sig karavanen og vendte tilbage til Medina.

Da den ankom til Medina, nægtede Profeten at tage imod byttet og de to fanger og sagde: „Jeg har ikke bedt jer om at kæmpe i den hellige måned.“ De andre muslimer bebrejdede den også for ikke at have holdt sig til Profetens instrukser. Muslimerne fra patruljen var nedslåede og følte sig fortabte. Imidlertid dulmede nye åbenbaringer deres kvaler. Koranen kundgjorde at drab og forfølgelse af et folk, der ønsker at praktisere sin religion, var en større brøde end at kæmpe i den hellige måned:

De spørger dig om at kæmpe i den fredhellige måned. Sig: "At kæmpe i den er bestemt en alvorlig sag, men at hindre adgang til Allåhs sti og fornægte Ham og hindre (folk fra) Den hellige Moske og fordrive dem der bor der, er bestemt endnu alvorligere (synd og uret) hos Allåh. Sådan undertrykkelse er værre end drab. De vil blive ved med at bekæmpe jer indtil de vender jer fra jeres religion, hvis de formår det. (Koranen, 2:217)

Efter denne åbenbaring blev de to fanger taget i forvaring, og Profeten delte karavanen mellem muslimerne. Quraish sendte besked om at de ønskede at løskøbe fangerne. Profeten sagde at det ikke kunne lade sig gøre, før de to resterende fra den muslimske enhed, Sa'ad og Utba, som var draget af sted for at lede efter deres kamel, var vendt sikkert tilbage til Medina. De to mænd ankom kort efter.

Profeten tog dernæst imod løsesummen og frigav de to fanger. En af dem erklærede imidlertid sin tro på islam og ytrede ønske om at blive i Medina. Den anden mand drog tilbage til Mekka.

Quraishiterne forsøgte at indlede en smædekampagne mod muslimerne for ikke at have respekteret kampforbuddet i de hellige måneder. Kampagnen søgte at tilsøle muslimernes ry blandt de øvrige arabere, men den fik imidlertid ikke fodfæste og falmede hurtigt.

Referencer til kapitlet: Al-Asqalâni, *Fath-ul-Bari*, vol.1, s.399, Al-Bukhârî, *Al-Jâmi' as-Sahîh*, vol.5, s.177, Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.2, s.147-150, 199, 248, Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.3, s.224-226, Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s. 351, Koranen, 2:142-144, 217, At-Tabari, *Tarîkh al-Umam wal-Mulûk*, vol.2, s.121-127.

DET FØRSTE SLAG

Vi er i denne skildring af profeten Muhammeds liv nået til det andet år efter udvandringen fra Mekka til Medina, *Hijra*. Fastemåned, *Ramadhân*, nærmede sig, og sammen med denne en begivenhed der skulle blive et vendepunkt i islams historie.

Via sit spejdnetwork kunne Profeten holde sig underrettet om bevægelser i Medinas omkringliggende områder. Han modtog snart efterretning om at en stor quraishitisk handelskaravane var på vej tilbage til Mekka efter en succesrig handelsrejse til Syrien. Karavanen blev anført af Abu Sufyân, en af Mekkas højtstående notabiliteter og leder af den umayyadiske klan af Quraish. Abu Sufyân var blandt de mest inkarnerede modstandere af islam.

Da muslimerne i hemmelighed begyndte at emigrere til Medina, efterlod de deres hjem, forretninger og ejendele i Mekka. Polyteisterne havde lagt beslag på disse værdier, og en del af dem blev afsat af Abu Sufyâns handelskaravane.

Profeten sagde til sine ledsagere at de skulle prøve at standse karavanen: „Her er en quraishitisk karavane med meget af jeres rigdom. Hvis I bemægtiger jer den, er det muligt at Allâh vil belønne jer med den.“ Profeten ønskede desuden at demonstrere quraishiternes manglende evne til at beskytte deres handelsruter. En sådan aktion ville fastslå det ny islamiske samfunds styrke og forkleje Quraish-stammens omdømme i Arabien.

En muslimsk deling på 313 mand gjorde sig klar til at marchere i fastemåned anført af Profeten. Abu Sufyân var imidlertid en kløgtig mand og opmærksom på muslimerne i

Medina. Han indhentede derfor oplysninger om Profetens bevægelser.

Da han modtog efterretning om at en mindre muslimsk styrke var på vej, hyrede han et bud ved navn Dhamdham, som fik til opgave at drage til Mekka og bede Quraish sende opbakning. Samtidig gjorde han sit bedste for at undvige den muslimske styrke. Da han ankom til Badr, en halvmåneformet dal, som var hjemsted for arabernes årlige basar og festivitás, opdagede han at muslimerne var tæt på karavanen. Han ændrede derfor karavanens rute og tog i stedet kystruten.

Tre dage før Dhamdhams ankomst til Mekka havde Profetens tante Atikah bint ‘Abdulmuttalib haft en ejendommelig drøm. Hun sendte besked efter sin bror Al-Abbás og fortalte at hun i sin drøm havde set en mand på en kamel ride til et sted i Mekka kaldet Al-Abtah hvor han stod og råbte: „Rejs jer folk, og gå jeres død i møde om tre dage!“ Folk samlede sig omkring ham og fulgte ham mens han red mod Moskéen, hvor han gentog sin advarsel. Derefter red han mod et nærliggende bjerg, hvor han for tredje gang gentog advarslen. Herefter samlede han en stor sten op og smed den ned fra bjerget. Da stenen ramte jorden, blev den splintret, og stykkerne fløj ind i hver enkelt af Mekkas huse.

Profetens onkel Al-Abbás sagde til sin søster at hendes drøm bestemt var betydningsfuld, men han tilrådte hende at holde den for sig selv. Imidlertid fortalte han selv sin ven Al-Walid ibn Utba om drømmen og han nævnte den bagefter for sin far, og snart havde de fleste i Mekka fået kendskab til historien.

Den følgende dag gik Al-Abbás hen til Ka‘baen for at udføre *tawâf*. Her blev han opdaget af Abu Jahl, som bad ham om at komme og tale med ham når han var færdig. Abu Jahl sagde: „Siden hvornår er denne kvindelige profet opstået blandt jer?“

Al-Abbás sagde: „Hvad taler du om?“ Abu Jahl nævnte derpå Atikah og hendes drøm, men Al-Abbás foregav at han intet kendskab havde til historien.

Abu Jahl sagde: „I, ‘Abdulmuttalibs klan, er ikke tilfredse med at hævde at have en mandlig profet blandt jer? Nu påstår I også at have en kvindelig profet! Atikah påstår at en mand i hendes drøm sagde: „Rejs jer om tre dage.“ Nuvel, vi vil vente tre dage, og hvis intet hænder, som bekræfter hendes drøm, vil vi skrive en formel erklæring om at I er de største løgnere i hele Arabien!“

Al-Abbâs sagde ikke meget ud over at benægte historien. Om aftenen samlede ‘Abdulmuttalib-klanens kvinder sig hos Al-Abbâs og bebrejdede ham at han ikke havde givet Abu Jahl et mere bestemt svar. Al-Abbâs lovede at håndtere situationen mere beslutsomt.

Den tredje dag gik Al-Abbâs hen til Ka’baen for at svare Abu Jahl igen. Her så han Abu Sufyâns budbringer, Dhamdham, som stod på sin kamel og råbte. Han havde skåret en flænge i kamelens snude og flået sin skjorte itu, for at demonstrere alvoren i sit budskab.

Han råbte: „Hvilken tragedie! Hvilken katastrofe! Jeres ejendom hos Abu Sufyân vil blive konfiskeret af Muhammed og hans følgere. Jeg tvivler på hvorvidt I kan redde karavanen. Hjælp, hjælp!“

Polyteisterne blev angstfulde, da de hørte Dhamdham overbringe Abu Sufyâns budskab på sin dramatiske facon. Angsten blev snart afløst af en beslutning om at sætte en stopper for den trussel muslimerne i Medina udgjorde for Mekkas handelskaravaner. Folk begyndte at sige: „Tror Muhammed at denne karavane er et lige så let bytte som Ibn al-Hadramis karavane? Han vil tage fejl!“

Quraish mobiliserede hastigt en styrke på 1.000 mand. Alle prominente personligheder fra Quraish deltog. De som ikke var i stand til at tage med hæren, sendte en anden i deres sted. Blandt andre besluttede Profetens onkel Abu Lahab at sende en mand ved navn Al-Âs ibn Hisham i sit sted. Al-Âs var gået fallit og skyldte Abu Lahab penge. Abu Lahab sagde at han ville stryge hans gæld, hvis han deltog som hans stedfortræder.

Da den quraishitiske hær var mobiliseret og begyndte at marchere, modtog den en ny meddelelse fra Abu Sufyân. Beskeden var at han havde formået at undgå sine forfølgere og at karavanen nu var i sikkerhed. De kunne derfor spare besværet med at marchere. Nyheden blev modtaget med tydelig lettelse.

Abu Jahl sagde imidlertid: „Vi vil ikke vende tilbage, men marchere videre til Badr hvor vi vil slå lejr i tre dage og feste. Vi vil slagte kameler, bespise folk, drikke vin i overflod og lade os underholde af sangere og dansere. Hele Arabien skal høre om os og fyldes med ærefrygt for os for stedse!“

Abu Jahl ønskede at demonstrere sin stammes styrke og at quraishiterne var i stand til at beskytte deres karavaner. Tydeligvis var han klar over den moralske sejr muslimerne tidligere havde fået ved at beslaglægge en mindre quraishitisk karavane. Han ønskede at opveje muslimernes triumf og befæste sin stammes ry som den mægtigste i Arabien.

I mellemtiden marcherede Profeten i spidsen for den muslimske enhed på 313 mand. Muslimerne havde kun 70 kameler og to heste og måtte ride på skift. Profeten, ‘Ali og en tredje muslim deltes om én kamel. Da Profeten var færdig med at ride, forsøgte hans to ledsagere at overtale ham til at blive siddende. Profeten insisterede imidlertid på at gå og sagde: „I er ikke mere i stand til at gå end jeg er, og jeg har ikke mindre brug for den særlige belønning fra Allâh end I har.“

Profeten og hans ledsagere nærmede sig Badr-dalen, der lå på karavanens rute til Mekka. Ved solnedgang slog muslimerne lejr tæt ved Badr. Ved daggry sendte Profeten nogle af sine ledsagere af sted, for at fastslå karavanens position og indsamle information. De vendte snart tilbage med to drenge, som havde været ude for at lede efter vand til den quraishitiske hær. Profetens ledsagere havde fejlagtigt troet at drengene tilhørte Abu Sufyâns karavane.

Da Profeten udsurgte drengene, blev det dog hurtigt tydeligt at der var tale om en quraishitisk hær. Ud fra drengenes oplysninger kunne Profeten bedømme hærens størrelse til at være mindst tre gange så stor som muslimernes enhed.

Profeten forstod at Abu Sufyâns karavane havde formået at undg muslimerne. I stedet stod de over for en kampklar hær. Han kunne forstå at et stort antal mekkanske ledere deltog i den. Efter at have talt med drengene vendte han sig mod muslimerne og sagde: „Mekka har sendt jer sine kæreste børn.“

Profeten ønskede at rådspørge sine ledsagere og fremlagde sagen for dem. Han forklarede at en konfrontation var uundgåelig, hvis de skulle hindre Quraish i at opnå en moralsk sejr.

Abu Bakr var den første der tog ordet. Han forsikrede Profeten om at han stod bag ham. ‘Umar sagde noget tilsvarende. Den næste der udtalte sig var Miqdâd ibn Amr:

Allâhs Sendebud, gør det du føler er bedst. Vi vil ikke sige til dig som israelitterne sagde til Moses: „Drag med din Herre, og kæmp mod fjenden mens vi bliver tilbage.“ Vi vil derimod sige: „Drag med din Herre, og kæmp mod fjenden, og vi vil kæmpe med dig.“ Ved Ham som har sendt dig med sandhedens budskab, hvis du beder os om at marchere med dig til Bark al-Ghimmad (i Yemen), vil vi kæmpe på din side mod enhver der står i vejen for dig indtil vi når frem.¹

Profeten takkede ham og bad for ham. Han anmodede imidlertid endnu en gang muslimerne om at fremføre deres mening. Grunden var at de tre personer der indtil videre havde talt, tilhørte *Muhajirûn*, emigranterne fra Mekka. Denne gruppe udgjorde en mindre del af den muslimske trop. Flertallet var fra *Ansâr*, muslimerne fra Medina, og ingen af dem havde endnu sagt noget.

1. Al-Bukhâri, *Al-Jâmi’ as-Sahih*, vol.5, s.93. Zurqâni, *Sharh ‘ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.2, s.264.

Desuden var der et væsentligt spørgsmål som Profeten var ganske bevidst om. Da *Ansâr* indgik pagten med Profeten ved Aqaba, for omtrent to år siden, aflagde de løfte om at beskytte ham mod hans fjender, når han ankom til Medina. De havde ikke lovet at beskytte ham uden for deres by. Måske antog *Ansâr* at deres løfte kun gjaldt i tilfælde af at fjenden angreb Profeten i selve Medina. Profeten ønskede derfor at vide hvad *Ansâr* følte.

Sa'ad ibn Mu'ath, en af Aws-stammens ledere, var den første der forstod hvad Profeten ønskede. Han sagde: „Det lader til at du ønsker at høre vores holdning, Allâhs Sendebud?“ Da Profeten svarede bekræftende, sagde Sa'ad:

Vi har erklæret vores tro på dig og modtaget dit budskab som sandhedens budskab. Vi har aflagt løfte om at gøre som du siger. Fortsæt derfor, Allâhs Sendebud, og gør det du ønsker, og vi vil gå med dig. Ved Ham som har sendt dig med sandheden, hvis du tager os helt til havet, vil vi følge dig. Ingen af os skal blive tilbage. Vi har ingen skruler ved at møde vores fjender i morgen. Vi kæmper hårdt og beslutsomt når krige bryder ud. Vi beder Allâh om at gøre os i stand til at vise dig det som vil gøre dig tilfreds. Så marchér du, med Allâhs velsignelse.²

Profeten blev glad for Sa'ads ord og sagde til sine ledsagere: „Jeg kan give jer den glædelige meddelelse at Allâh har lovet mig at en af de to fjender (karavanen eller hæren) vil tilfalde os. Jeg kan se deres ledere blive dræbt når vi støder sammen.“

Den muslimske enhed marcherede videre til Badr-dalen. Her var der en overflod af brønde, og Profeten besluttede at slå lejr ved den første brønd. En muslim fra *Ansâr* foreslog: „Det vil være bedre hvis vi bevæger os frem til den nærmeste brønd ved fjenden, hvor vi kan slå lejr og lave en kumme

2. Zurqâni, *Sharh 'ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.2, s.268

fuld af vand. Derefter vil vi så lukke alle de andre brønde til, så vi har vores vandforråd og de ikke har noget.“

Profeten accepterede forslaget og befalede at det skulle gennemføres. Det var Profetens sædvane at rådføre sig med sine ledsagere, og han var altid rede til at føre et godt råd ud i praksis.

Sa‘ad ibn Mu‘ath foreslog at et beskyttet telt skulle opføres til Profeten. Han sagde: „Du må have din hest klar. Hvis vi vinder, så er det som vi ønsker. Hvis udfaldet bliver anderledes, kan du ride tilbage til resten af vores folk. De, der er blevet tilbage, elsker dig lige så meget som vi gør. Hvis de havde vidst at du drog ud i krig, ville de ikke være blevet tilbage. De ville have beskyttet dig, givet deres gode anvisninger og kæmpet på din side mod dine fjender.“

Profeten takkede Sa‘ad og bad for ham. Et telt blev derpå opført til ham. Snart efter faldt der en sagte finregn, som gjorde sandgrunden mere fast, og det blev nemmere for den muslimske enhed at bevæge sig frem.

Den quraishitiske hær marcherede stadig. Da Profeten så den marchere ind i dalen, bad han: „Min Herre, dette er Quraish, som demonstrerer deres arrogance for at udfordre Dig og kalde Din budbringer en løgner. Min Herre, giv mig den sejr Du har lovet mig. Min Herre, tilintetgør dem i dag!“

Da quraishiterne slog lejr, gik nogle af dem hen til den kumme muslimerne havde bygget. Profeten sagde til sine ledsagere at de ikke skulle modsætte sig det.

Begge sider sendte spejdere ud for at indhente oplysninger om forholdene i modstanderens lejr. Profetens spejdere vendte tilbage med denne indberetning: „Der er en stemning af frygt i deres lejr, så meget at hvis en hest prøver at fnyse, slår de den i ansigtet. Det regner også stærkt derhenne.“

Hos Quraish blev Umair ibn Wahb bedt om at foretage et skøn over størrelsen på den muslimske styrke. Han gik langt ind i dalen for at sikre sig at der ikke stod ventende styrker.

Han kom tilbage og sagde: „De er tre hundrede, en håndfuld over eller under dette. Men jeg kan se en katastrofe og megen ihjelslagning. De har ingen beskyttelse, udover deres sværd. Hvis han dræber os først, er vi ude af stand til at dræbe dem. Hvis det lykkes dem at dræbe deres mandtal iblandt os, vil livet ikke være værd at leve. Træf I jeres beslutning.“

Hans melding skabte en del røre blandt Quraish. Ikke alle de polyteistiske ledere havde været meget for en konfrontation med muslimerne. Mange foretrak at blive hjemme efter at Abu Sufyân's karavane havde formået at undfly. Men høgene blandt dem havde formået at overtale resten af Quraish. Nu da de stod over for en krigssituation, syntes nogle imidlertid at en kamp var upåkrævet.

Klanerne Addi og Zuhrah besluttede at trække sig fra den quraishitiske hær. De øvrige quraishitiske klaner bukkede dog under for Abu Jahls og hans samstemmiges pres, selvom nogle af dem stadig syntes at de havde indtaget en forfejlet kurs.

Profeten forstod at polyteisterne ikke stod samlet i ønsket om et militært sammenstød med muslimerne. Han brød sig heller ikke om udsigten til at kæmpe mod sit eget folk. I et forsøg på at undgå et sammenstød sendte han ‘Umar ibn al-Khattâb af sted, for at anmode Quraish om at vende om. Den meddelelse skabte yderligere postyr i polyteisternes lejr. Trods alt havde de ikke meget at hævne sig på Profeten og hans følgere over. Da han forkyndte islam i Mekka, var det dem der havde været forfølgerne. Efter hans udvandring til Medina var det eneste klagemål de havde mod ham en flok muslimers angreb på en mindre karavane.

Det var Hakîm ibn Hizam, Khadijahs nevø, som forsøgte at gøre noget for at undgå kamp. Da han hørte ‘Umar overbringe Profetens meddelelse, sagde han til sine stammefæller: „I er blevet tilbudt et rimeligt forslag. Det er bedst hvis I tager imod det.“

Han gik hen til Utba ibn Rabi‘a og sagde: „Du er den agtværdige mand hos Quraish og en ret leder. Skal jeg sige

dig noget som vil bringe dig hyldest for altid?" Da Utba tilkendegav sin interesse, sagde Hakîm: „Sig til Quraish at de skal vende om, og at du vil betale erstatningen for Ibn al-Hadramis liv og godtgørelse for karavanen, fordi han var din allierede.“

Utba kunne se gevinsten ved sådan en gerning og accepterede forslaget. Han bad Hakîm om at være sit vidne. Han bad ham også om at gå hen til Abu Jahl og forsøge at overtale ham til ikke at modsætte sig hans forslag. Derefter rejste han sig og henvendte sig til Quraish:

Tag imod mit råd, og kæmp ikke mod denne mand og hans tilhængere. Jeg vil bære ansvaret på mine skuldre. I kan lægge al skylden på mig for denne fejhed. Blandt disse folk er mange af vores egne slægtninge. Skulle vi vinde, vil mange af os kunne se sig omkring og se sin faders eller broders drabsmand. Det vil føre til megen fjendtlighed i vores rækker. I kan ikke dræbe dem alle, før de har dræbt et tilsvarende antal blandt jer. Hvad ønsker I at hævne, foruden en dræbt mand og en karavane de har plyndret? Alt det vil jeg godtgøre. Stammefæller, hvis Muhammed er en løgner, vil ulvene blandt araberne gøre det af med ham. Hvis han er en konge, vil I drage nytte af hans kongerige. Hvis han på den anden side virkelig er en profet, vil I være det lykkeligste folk af alle for at have ham. Mine stammefæller, afslå ikke mit råd, og lad ikke hånt om mit synspunkt.³

Lidet er berettet om Utbas tales virkning på den quraishitiske hær. Da Hakîm gik hen til Abu Jahl med samme opfordring, sagde Abu Jahl fortørnet: „Utbas fejhed er blevet tydelig, nu da han har set Muhammed og hans følgere. Vi vil ikke gå tilbage, før Allâh har fældet dom mellem vore to grupper. Utba tror ikke på det han selv siger. Det er kun fordi han har set at

3. Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol. 2, s.273. Zurqâni, *Sharh 'ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.2, s.273

de er få i antal og at hans søn er blandt dem, og han frygter nu at hans søn vil blive dræbt.“

Abu Jahl slog meget på dette tema. Han henvendte sig også til broderen til den karavanefører der blev dræbt under sammenstødet med muslimerne og opfordrede ham til at hævne sin broders død. Det druknede Utbas fredelige forslag, og de fleste polyteister var snart opsatte på at kæmpe.

Det berettes at Profetens ledsagere blev foruroligede, da de indså at den fjendtlige styrke var mindst tre gange så stor som deres egen. Pludselig blev de overvældet af søvn, og da de vågnede et øjeblik efter, var deres bekymring forsvundet og erstattet af selvsikkerhed. Det skildres i Koranen med dette vers:

Og Han lod en døs komme over jer, som en betryggelse fra sig, og Han sendte vand ned over jer fra himlen, for at rense jer dermed og fjerne Satans snavs fra jer og styrke jeres hjerte og gøre jer standhaftige dermed.

(Koranen, 8:11)

Tilbage i polyteisternes lejr havde Utbas bestræbelser på at overtale Quraish til at vende om fejlet totalt. Abu Jahl var god til at opildne folk, og han beskyldte Utba for at være en kryster.

Utba blev såret over Abu Jahls anklager og ønskede at vise at beskyldningerne var falske. Han trådte frem, ledsaget af sin bror Shaiba og dennes søn Al-Walid, og udfordrede muslimerne til en seksmands duel.

På daværende tidspunkt var den quraishitiske hær allerede begyndt at rykke frem. Al-Aswad fra Makhzûm-klanen sprang frem fra polyteisternes geledder og råbte: „Jeg aflægger Gud løfte om enten at drikke fra deres kumme eller ødelægge den, eller også vil jeg dø i mit forsøg!“

Profetens onkel Hamza red frem med sit sværd i hånden og huggede hans ben af. Al-Aswad fortsatte imidlertid med at

kravle frem mod vandkummen, men Hamza fulgte efter og dræbte ham.

Den muslimske styrke var organiseret. Profeten overvågede personligt styrkens opmarching. Han henvendte sig til sine ledsagere og betonede vigtigheden af at kæmpe resolut.

Han sagde: „Ryk ikke frem, før jeg giver jer ordre til det. Når de rykker frem, forsøg da at drive dem tilbage med jeres pile. Træk ikke jeres sværd før de når ind til jer!“ Derefter gik han ind i sit telt.

Utba, hans bror og dennes søn udfordrede Profeten med ordene: „Muhammed! Lad vores lige træde frem til en duel!“ Profeten sendte sin onkel Hamza og sine to fætre ‘Ali og Ubaida for at kæmpe mod dem.

Duellanterne var Ubaida mod Utba, Hamza mod Shaiba og ‘Ali mod Al-Walid. Hamza og ‘Ali formåede at dræbe deres modstandere mens Ubaida og Utba ramte hinanden samtidigt, og begge faldt til jorden. Hamza og ‘Ali sikrede sig at Utba var død og bar derefter Ubaida hen til Profeten.

Ubaidas ene ben var blevet hugget af, og marven fra hans knogle løb ud. Han lå med hovedet hvilende på Profetens lår. Profeten beroligede ham og sagde at han ville blive den første martyr ved Badr.

Efter de indledende dueller begyndte slaget for alvor. Den quraishitiske hær rykkede frem. Profeten havde opstillet sine enheder og befalede dem at vente indtil angriberne kom helt nær. Indtil da skulle de forsøge at tilbagedrive dem med deres pile. Han samlede en håndfuld støv op og sagde: „Lad deres ansigt blive fortrukket,“ og kastede støvet mod den quraishitiske hær.

Mens de to styrker nærmede sig, råbte Abu Jahl: „Herre! Lad den lejr der løsriver slægtsbånd og opdiger forandringer blive tilintetgjort i dag!“

Profeten gjorde belønningen klar for sine ledsagere og sagde: „Ved Ham, der har Muhammeds sjæl i sin hånd, enhver der bliver dræbt i kamp med disse folk, tilegner sit liv til Allâhs sag, enhver der bevæger sig fremad og ikke bagud,

vil få adgang til Paradis!“ Da de fjendtlige tropper kom tættere på, gav Profeten ordre til at angribe.

Profeten gik ind i sit telt og skuede ud over slagmarken. Derefter gik han ud igen og deltog i kampene. Han blev ved med at gå ind i sit telt og ud til slagmarken og kæmpe, for at opmuntre sine ledsagere.

Når han var inde i teltet, bad han indtrængende: „Min Herre, jeg bønfalder Dig om at opfylde Dit løfte til mig! Skulle denne gruppe af troende blive overvundet, vil Du aldrig igen blive tilbedt på denne jord. Skænk mig den sejr, som du har lovet mig. Min Herre, slå frygt i deres hjerte, få dem til at vakle!“

Profeten bad indtrængende Allâh om støtte med hænderne mod himlen, og hans kappe faldt af hans skuldre. Abu Bakr, Profetens eneste ledsager som gik med ham ind i teltet, holdt om ham og lagde kappen om hans skuldre. Han sagde: „Allâhs Sendebud, ikke så voldsom med din bøn til Din Herre. Han vil bestemt opfylde hvad Han har lovet dig.“

Profeten fortsatte imidlertid med at bønfalde Allâh. Han blev snart overvældet af en flygtig søvn. Da han vågnede, var han sorgfri og sagde til sin ven: „Glæd dig, Abu Bakr, sejren kommer med sikkerhed fra Allâh. Dér er englen Gabriel, på toppen af støvet fra slagmarken, med sin hests tøjler i hånden!“ Han gik ud for at give sine ledsagere den glædelige meddelelse at de ville sejre.

Inden slaget havde Profeten sagt til sine ledsagere: „Jeg har fået kendskab til at nogle få mænd fra den hashimidiske klan og andre er blevet tvunget til at være med i hæren mod deres ønske. De har intet udestående med os. Enhver af jer der møder en hashimide skal ikke dræbe ham. Hvis I støder på Abu al-Bakhtari ibn Hisham, dræb ham ikke. Hvis I møder Al-Abbâs ibn ‘Abdulmuttalib, dræb ham ikke, han drog af sted imod sin vilje.“

Abu al-Bakhtari, som ikke var fra den hashimidiske klan, blev nævnt fordi han var blandt de fem mænd som iværksatte den plan der satte en stopper for den treårige bojkot af hashimiderne.

Slaget ved Badr var det første slag mellem muslimerne og Quraish, og dets udfald var essentielt. En sejr til polyteisterne ville måske friste dem til at marchere videre mod Medina og tilintetgøre muslimerne for stedse. En sejr til muslimerne ville gøre dem til en påskønnelses-værdig magt i Arabien. Derfor var Slaget ved Badr afgørende for islams fremtid, og muslimerne var klar over at intet mindre end en entydig sejr ville tjene deres mål.

Efter at Utba og Shaiba var dræbt, gik muslimerne efter andre toneangivende personer blandt Quraish. Umayyah ibn Khalaf var lederen af Jumah-klanen. Under islams tidlige periode påtog hans sig en ledende rolle i forfølgelsen af de nye muslimer. Hans hovedoffer var den sorte slave Bilal som måtte udstå mange lidelser indtil han endelig blev købt fri af Abu Bakr.

Umayyah var ikke meget for at deltage i den quraishitiske hær, men ekstremisterne blandt polyteisterne begyndte at håne ham og han deltog alligevel. Da slaget brød ud, tænkte Umayyah først og fremmest på at redde sit eget skind. Han blev derfor henrykt da han stødte ind i Abdurrahman ibn Auf, en af dem der antog islam meget tidligt. Abdurrahman, som var en gammel ven af Umayyah, bar nogle beskyttelsesplader. Umayyah spurgte: „Vil du ikke hellere have mig i stedet for dine plader? Det vil være en meget bedre handel for dig.“

Abdurrahman indvilligede, smed sin rustning og førte Umayyah og hans søn væk fra slagmarken til et sted hvor de kunne være i sikkerhed som krigsfanger. Da de gik, sagde Umayyah at det var bemærkelsesværdigt at muslimerne ikke var ivrige efter at tage krigsfanger, som kunne indbringe dem løsepenge.

Bilal bemærkede at Umayyah blev ført bort og råbte: „Umayyah! Afguderiets overhoved! Må jeg gå til grunde hvis han overlever!“ Abdurrahman gjorde det tydeligt for Bilal at de to mænd var hans fanger og ikke skulle gøres fortræd. Men Bilal gentog sine ord.

Da Abdurrahman svarede at han ville forsvare sine fanger, påkaldte Bilal folkene fra *Ansâr*. „Støtter af Allâhs sag, her er Umayyah, afguderiets overhoved. Må jeg gå til grunde hvis han overlever!“

En gruppe fra *Ansâr* omringede dem. Abdurrahman forsøgte at beskytte sine fanger, men en mand fra *Ansâr* huggede Umayyahs søn i benet, og han faldt. Umayyah udstødte et højt skrig, og både far og søn blev dræbt.

Muslimerne formåede at dræbe adskillige ledende personer blandt de mekkanske polyteister. Abu Jahl, islams ærkefjende, blev også dræbt. En mand fra *Ansâr* ved navn Mu'ath ibn Amr beretter at han under slaget bemærkede flere mænd fra Quraish i en kreds omkring Abu Jahl. De sagde til hinanden: „Abu al-Hakam må ikke blive ramt.“ Mu'ath fortæller:

Da jeg hørte dem sige det, besluttede jeg mig for at komme tæt på ham. Jeg foretog et resolut angreb mod ham da han var inden for min rækkevidde. Jeg huggede ham én gang med mit sværd. Det var nok til at sende halvdelen af hans ben i luften, som en valnød der flyver fra en valnøddeknuser. Hans søn Ikrima stødte ud mod mig og huggede min arm af som forblev fæstnet til min krop med et stykke hud. Kampens hede holdt mig fra at vende tilbage til ham. Imidlertid fortsatte jeg med at kæmpe resten af dagen ved at trække min arm bag mig. Da den blev alt for besværlig, bøjede jeg mig ned, lagde hånden under min fod og skar den fri.⁴

Senere ramte en muslim Abu Jahl hårdt nok til at han ikke kunne komme op igen. Han forlod ham derefter, men Abu Jahl var stadig ikke død.

Da slaget var forbi, bad Profeten nogle af sine mænd om at lede efter Abu Jahl blandt de dræbte. Manden der fandt ham var 'Abdullah ibn Mas'ud, en lille mand som i sin tid var

4. At-Tabari, *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*, vol.2, s.254, Zurqâni, *Sharh 'ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.2, 302.

fårehyrde i Mekka og på et tidspunkt måtte lide under Abu Jahls afstraffelse.

Han satte sin fod på Abu Jahls nakke og sagde: „Du, Allâhs fjende, er du ikke blevet ydmyget?“ Abu Jahl svarede: „Hvordan? Jeg er blot en mand dræbt af sit eget folk. Fortæl mig, hvem er slagets sejrherre?“ ‘Abdullah sagde at sejren tilhørte Allâh og Hans Sendebud og dræbte ham.

Flere ledende quraishitiske personligheder mødte deres livs ende ved Badr, og den quraishitiske hær trak sig tilbage efter et ydmygende nederlag. Tabet på polyteisternes side løb op i 70 dræbte og 70 tilfangetagne, hvorimod kun 14 muslimer mistede livet under slaget.

Blandt de faktorer der gjorde sejren mulig, var at den muslimske hær var velorganiseret og kæmpede under én leder. Profeten selv var hærfører og deltog i kampene.

Mens Profeten rådførte sig med sine ledsagere, dominerede der en atmosfære af uenighed i polyteisternes lejr, og holdningen hos deres ledere var modstridende. Desuden havde to klaner, Addi og Zuhrah, trukket sig inden kampene. Endvidere var formålet med de to styrkers fremmarch ganske forskelligartet. Muslimerne ønskede frihed til at overbringe det islamiske budskab, som var blevet undertrykt af Quraish i halvandet årti. Quraish-stammen ønskede derimod, opildnet af folk som Abu Jahl, at demonstrere sin styrke og overlegenhed.

Da kampene var overstået og den quraishitiske hær havde trukket sig tilbage, befalede Profeten at alle de døde skulle begraves. De 14 muslimer blev begravet for sig. En udtørret brønd blev anvendt til at begrave fjendens døde.

Da alle 70 mænd fra polyteisternes styrke var begravet, stillede Profeten sig ved brønden og sagde: „Brøndens folk, har I set hvordan Allâhs løfte bliver opfyldt? Allâhs løfte til mig er bestemt blevet opfyldt.“ Nogle af Profetens ledsagere undrede sig over at han talte til de døde. Profeten sagde til dem: „De ved nu at Allâh har indfriet sit løfte.“

Profeten sendte to af sine ledsagere af sted, for at overbringe de gode nyheder til Medinas befolkning. Usâma ibn Zaid beretter at hans far, Zaid ibn Hâritha, ankom for at bringe nyheden om sejr kort efter begravelsen af Profetens datter Ruqayyah, som havde været syg da Profeten tog af sted. Hun havde bedt sin mand og Profetens nære ledsager, Uthmân ibn Affân, om ikke at drage med på ekspeditionen. Han blev tilbage og tog sig af hende. Senere giftede Uthmân sig med Profetens datter Umm Kulthûm.

Referencer til kapitlet: Al-Asqalâni, *Fath-ul-Bari*, vol.7, s.245, Al-Bukhârî, *Al-Jâmi' as-Sahîh*, vol.5, s. 93, Guillaume, *The Life of Muhammad*, s. 289-307, Ibn Hishâm, *Sirah an-Nabawiyah*, vol. 2, s.267-279, Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.352, Koranen, 3:13,123-124, 8:5-12,17, 41, Muslim, *Sahîh Muslim*, vol.2, 93, At-Tabari, *Tarîkh al-Umam wal-Mulûk*, vol.1, s.131, vol.2, s.149-150, 254, At-Tirmidhî, *Jami' At-Tirmidhî*, vol.1, s.201, Zurqâni, *Sharh 'ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.2, s.264-302, 325-327.

18.

KRIGSFANGERNE

De meste fuldkomne blandt de troende, med henblik på tro, er dem som besidder de bedste manerer.

– profeten Muhammed,
Abu Dawûd

Støvet fra det voldsomme slag havde lagt sig, og muslimerne var færdige med at begrave de døde. De betragtede det indsamlede krigsbytte. Det var stort, og de som havde indsamlet byttet gjorde krav på det. De som havde bekæmpet den quraishitiske hær mens den trak sig tilbage, og sørget for at den ikke omgrupperede sig, gjorde ligeledes krav på krigsbyttet. De folk som holdt vagt ved Profetens telt, mente også at de var berettiget på lige fod.

Profeten iagttog diskussionen mellem sine ledsagere, men forsøgte ikke at afgøre striden. I stedet sagde han at de skulle samle byttet i en pulje, indtil Allâh havde åbenbaret sin kendelse.

Da de havde gjort det, blev *sûraen* med titlen 'Byttet' åbenbaret. Den indleder med disse *âyat*: „De spørger dig om (krigs)byttet. Sig: "Byttet tilhører Allâh og Sendebudet. Så vær bevidste om Allâh, og bring jeres indbyrdes forhold i orden, og adlyd Allâh og Hans Sendebud, hvis I er troende.“ (Koranen, 8:1).

Det kan forekomme besynderligt at folk, som havde udstået megen møje og endda forladt deres hjem for deres tros skyld, nu skændtes om et krigsbytte. Muslimerne generelt levede imidlertid under fattige kår. *Muhajirûn* havde

efterladt deres ejendom og værdier i Mekka og befandt sig i en ubemidlet situation. Det var derfor naturligt at spørgsmålet om andel i krigsbyttet ville stå højt på dagsordenen så snart fjenden var slået. Desuden blev kampindsats målt ud fra det bytte man sikrede sig, og muslimerne var opsatte på et vidnesbyrd om deres rolle i det første store sammenstød med islams fjender.

Profeten og hans styrke tilbragte natten i Badr. Tidligt om morgenen drog de af sted mod Medina sammen med krigsfangerne og krigsbyttet. Om formiddagen standsede Profeten for at fordele byttet. Han delte det ligeligt blandt alle i styrken.

Han gav én andel til infanteristerne og to andele til kavaleristerne. Den ekstra andel var til hesten. Han inkluderede også mænd som var blevet sendt ud på særlige missioner og dem der var nødsaget til at blive i Medina af særlige grunde, blandt andre Uthmân som tog sig af sin syge kone. Andelene til de dræbte tilkom deres arvinger.

Profeten havde bevidst valgt ikke at fordele byttet på slagmarken. Hvis den muslimske styrke lod sig optage af krigsbyttet, kunne fjenden benytte situationen til at omgruppere sig og indlede et overraskelsesangreb.

Da Profeten ankom til et sted kaldet Ar-Rahwa', blev han modtaget af muslimer fra Medina, som lykønskede ham med sejren. De beklagede også at de ikke deltog i slaget. Ussaid ibn Hudhair, en af Aws-stammens ledere, talte på vegne af dem: „Allâh være æret for at have tildelt dig denne sejr, som bringer jer glæde. Havde jeg vidst at I ville drage ud i krig, ville jeg ikke være blevet tilbage. Jeg troede at det kun var en karavane I skulle konfiskere og ikke at I kæmpede mod en fjende.“ Profeten tog imod deres lykønskninger og sagde til Ussaid: „Du siger bestemt sandheden.“

Det umiddelbare problem som måtte håndteres da Profeten ankom til Medina, var krigsfangerne. Muslimerne havde taget 70 krigsfanger, og de håbede at krigsfangerne ville indbringe en god løsesum.

Profeten anviste fangerne fra Badr til forskellige grupper blandt sine ledsagere og befalede at de skulle behandles vel. En af fangerne, Abu Aziz ibn Umair, beretter: „Jeg blev henvist til en gruppe fra *Ansâr*. Hver gang de skulle spise, gav de mig brødet mens de selv spiste dadler. Det skyldtes Profetens instrukser til dem. Hver gang en af dem havde et stykke brød, gav han det til mig. Nogle gange følte jeg mig forlegen over dette, og jeg gav brødet videre til en af dem. Men vedkommende gav det tilbage til mig, uden at have taget et enkelt bid.“

Profeten rådførte sig med sine ledsagere i moskéen. Abu Bakr sagde: „Allâhs Sendebud, de er dit eget folk og dine stammefæller. Hvis du skåner dem og tager imod løsesum for dem, vil løsesummen være gavnlig for os, og de vil måske med tiden tage imod islam.“

Da Profeten bad ‘Umar ibn al-Khattâb om hans mening, modtog han et anderledes svar: „Jeg foreslår at du lader mig dræbe min slægtning og du tillader ‘Ali at dræbe sin bror Aqîl og du lader Hamza dræbe sin broder. Sådan kan vi demonstrere over for Allâh at vi ikke nærer nogen form for kærlighed eller loyalitet til de vantro. Disse fanger er deres ledere.“

Profeten rejste sig og gik for en stund ind i sit værelse. Da han kom ud, sagde han: „Allâh gør nogle hjerter så milde at de er blødere end mælk, og han gør andre hårdere end sten.“

Han sammenlignede Abu Bakrs holdning med profeterne Abrahams og Jesus’, som var nænsomme over for deres folk. Og han sammenlignede ‘Umars indstilling med profeterne Noahs og Moses’, som påkaldte en hård straf over dem der benægtede deres budskab. Han sagde dernæst: „I er i sandhed fattige. Ingen krigsfange skal derfor løslades uden løsesum, i modsat fald skal han henrettes.“

Det var imidlertid ikke alle fanger der kom til at betale løsesum. ‘Umar ibn ‘Abdullah fra Jumah-klanen var blandt de fattige fanger. Han appellerede til Profeten med disse ord: „Allâhs Sendebud, du ved at jeg ikke har nogen penge. Jeg er virkelig en af de nødlidende, og jeg har en stor familie at

forsørge. Jeg appellerer derfor til din gavmildhed og beder dig sætte mig fri.“

Profeten efterkom hans ønske og lod ham gå efter et løfte om at han aldrig mere ville kæmpe mod muslimerne. Profeten løslod en hel del fattige krigsfanger uden løsesum.

Profeten erklærede desuden at enhver krigsfange som kunne læse og skrive ville blive løsladt uden løsesum, hvis han til gengæld lærte ti muslimer at læse og skrive.

Tilbage i Mekka forsøgte de quraishitiske overhoveder at anlægge en brav mine. De bad folk om ikke at græde offentligt over de dræbte ved Badr. De besluttede også ikke at skynde sig til Medina for at tilbyde løsesum for krigsfangerne.

En vigtig person blandt fangerne var Suhail ibn Amr. Han var en dygtig taler og brugte sit talent på at spotte Profeten. En mand ved navn Mikraz ibn Hafs blev sendt til Medina for at forhandle hans løsladelse. Da man var blevet enig om vilkårene, anmodede ‘Umar Profeten om tilladelse til at trække Suhails fortænder ud, så hans tale ville blive forringet og han ikke offentligt kunne bagvaske Profeten. Profeten ville imidlertid ikke høre tale om noget sådan og sagde til ‘Umar: „Jeg vil ikke lemlæste dem, for det tilfælde at Allâh skulle lemlæste mig, selvom jeg er en profet.“

Blandt fangerne var også Profetens svigersøn Abu al-Âs ibn ar-Rabi‘ som var gift med Profetens ældste datter, Zainab. Hun fortsatte med at leve med sin mand i Mekka efter Profetens udvandring, til trods for den omstændighed at hendes mand ikke var muslim. På det tidspunkt var anvisningerne vedrørende sådanne ægteskaber ikke blevet åbenbaret.

Abu al-Âs var nevø til Khadijah, Profetens første hustru. På hendes begæring havde Profeten billiget ægteskabet før han endnu havde modtaget sine første åbenbaringer. Zainab havde et lykkeligt ægteskab med sin mand, der var kendt som et retsindigt menneske.

Da Profeten forkyndte sit budskab i Mekka, gik nogle af de quraishitiske ledere hen til Abu al-Âs og opmuntrede ham til at skille sig fra Profetens datter. De tilbød ham i stedet at gifte sig med enhver anden kvinde han ønskede. Abu al-Âs betakkede sig imidlertid og sagde at han ikke ville lade sig skille fra Zainab.

Nu da Abu al-Âs var krigsfange i Medina, sendte også Zainab penge som løsesum. I løsesummen inkluderede hun en halskæde, som hun havde fået af sin mor på sin bryllupsnat.

Da Profeten så halskæden, blev han meget bevæget. Han sagde til sine ledsagere: „Hvis I synes det er korrekt at løslade hendes fange og refundere hendes penge, kan I gøre det.“ Muslimerne løslod uden tøven Abu al-Âs.

Profetens onkel Al-Abbâs var også blandt krigsfangerne. Han var en af dem som Profeten havde beordret ikke måtte dræbes under kampene. Hans sag blev overdraget til Profeten, da ingen vovede at kræve løsesum for Profetens egen onkel.

Al-Abbâs hævdede at han var muslim, selvom han ikke offentligt havde erklæret sin tro. Profeten sagde til ham: „Allâh ved hvorvidt du oprigtigt er muslim. I så fald vil Han bestemt belønne dig. Dog var du efter alt at dømme imod os. Derfor må du betale løsesum for dig selv, dine to nevøer Nawfal ibn al-Hârith og Aqîl ibn abi Tâlib og din allierede Utba ibn Amr.“

Al-Abbâs svarede at han ikke havde penge. Profeten spurgte: „Hvad med den skat du og din hustru Umm al-Fadl begravede i jorden? Du sagde til hende at hvis du blev dræbt, skulle pengene deles mellem dine tre børn.“

Al-Abbâs sagde: „Du er bestemt Allâhs Sendebud! Dette var der ingen der havde kendskab til foruden min hustru og jeg.“ Han bad derpå Profeten om at modregne det halve kilo sølv, som muslimerne opnåede fra ham under slaget. Profeten nægtede og sagde at det var krigsbytte, som med rette tilhørte muslimerne. Al-Abbâs havde derfor intet andet valg end selv at betale den fulde løsesum.

Som bekendt var det lykkedes Abu Sufyân at slippe fra muslimerne og føre sin karavane sikkert til Mekka. Imidlertid deltog to af hans sønner i den quraishitiske hær. En af dem blev dræbt, mens den anden blev taget til fange. Da de fleste fanger var blevet løsladt, var nogle folk i Mekka forundrede over at Abu Sufyân ikke forsøgte at få sin søn frigivet.

De talte med ham om betaling af løsesum for hans søn. Hans ræsonnement for ikke at betale var at han ikke ønskede at lide et økonomisk tab i tillæg til tabet af sin ene søn. Han sagde at muslimerne i sidste instans ville lade hans søn gå.

Kort efter slaget drog en ældre mand fra Medina sammen med sin kone på den lille valfart, *'umra*. Det faldt ikke manden ind at han ville være i fare, fordi det var en etableret tradition ikke at gøre pilgrimmene fortræd. Imidlertid tog Abu Sufyân og hans mænd den gamle mand til fange. Ingen blandt Quraish opponerede mod denne handling, der ellers var en tilsidesættelse af hævdvundne traditioner.

I Medina opstod der uro blandt de muslimer, der tilhørte den gamle mands klan. De gik til Profeten og bad ham om at godkende en fangeudveksling, hvor de kunne give Abu Sufyân hans søn og få deres mand løsladt. Profeten gav sin godkendelse og udvekslingen blev gennemført.

Referencer til kapitlet: Hanbal, *Musnad Ahmad*, vol.1, s.246, Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol. 2, s.279-282, Koranen 8:1, 41-44, At-Tabari, *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*, vol.2, s.159-162, Zurqâni, *Sharh 'ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol. 2, s.279-285.

19.

I KØLVANDET PÅ SLAGET

Som nævnt blev Abu al-Âs løsladt uden løsesum. Da han skulle til at forlade Medina, sagde Profeten noget til ham lige før han drog af sted. Ingen ved nøjagtig hvad Profeten sagde til sin svigersøn, men det formodes at det enten var en betingelse for hans løsladelse eller også bad han Abu al-Âs om at sende Zainab til Medina.

Kort efter bad Profeten Zaid og en anden af sine ledsagere om at drage til et sted kaldet Yajaj, omtrent 13 kilometer fra Mekka, og vente indtil Zainab dukkede op. Derfra skulle de så eskortere hende til Medina.

Da Abu al-Âs ankom til Mekka, omtrent en måned efter Slaget ved Badr, sagde han til Zainab at hun skulle gøre sig klar til at forene sig med sin fader.

Abu Sufyâns kone Hind bint Utba mødte tilfældigvis Zainab og spurgte om hun gjorde sig klar til at tage til Medina. Zainab benægtede, af frygt for at Hind ville hindre hende i at rejse. Både Hinds far, bror og onkel var blevet dræbt ved Badr.

Hind blev dog ved og tilbød Zainab sin hjælp med at forberede turen: „Hvis du har brug for noget som helst, der kan gøre din rejse mere bekvem, så hold dig ikke tilbage. Vi kvinder har vores særlige forhold til hinanden.“ Zainab sagde senere at hun mente at Hind var oprigtig. Ikke desto mindre fortalte hun hende ikke noget og fortsatte med at forberede sig alene.

Da Zainab var klar til at rejse, bragte hendes svoger Kinana ibn al-Rabi' hende en kamel. Han havde bevæbnet sig med bue og pil. Han førte Zainabs kamel og drog ud med hende ved højlys dag.

Polyteisterne havde imidlertid fået kendskab til Zainabs planer. Da hun drog af sted, jagede en gruppe mænd hende og indhentede hende. De kastede et spyd mod hendes teltsæde. Hendes kamel blev forskrækket og faldt. Det siges at Zainab på det tidspunkt var i sin tidlige graviditet og aborterede som følge af faldet. Overfaldet bevirkede at hun fortsatte med at bløde med mellemrum og døde nogle år senere i Medina.

Da de blev angrebet, tog Kinana sin bue og spændte an til at skyde og sagde: „Ved Allâh! Enhver der nærmer sig, vil få én af disse pile i sin krop!“

Abu Sufyân, nu den mest betydningsfulde figur blandt Quraish, ankom også til stedet sammen med en håndfuld dignitarer fra sin stamme. Han sagde til Kinana: „Hold dine pile igen, indtil vi har talt med dig!“ Kinana lod ham tale ud. Abu Sufyân kom hen til ham og sagde dæmpet:

Du har sandelig ikke gjort klogt i at tage denne kvinde ud ved højlys dag, selvom du er ganske klar over den katastrofe Muhammed og hans tilhængere har forvoldt os. Hvis du bringer hans datter hen til ham på en sådan åbenlys måde, vil folk sige at vi var for ydmyge til at standse hende. Mange stammer vil tro at vi er svage og krysteragtige. Vi nærer bestemt intet ønske om at forhindre hende i at forene sig med sin fader. Vi kan ikke se at vi kan få nogen hævn over ham ved at standse hende. Jeg vil råde dig til at tage hende tilbage nu og blive i Mekka indtil denne episode er glemt.¹

Kinana syntes at det lød rimeligt og vendte tilbage med Zainab. Nogle få dage senere drog han af sted med hende i

1. Guillaume, *The Life of Muhammad*, s. 315. Ibn Hishâm, *Sirah an-Nabawiyah*, vol. 2, s.278.

nattens ly. Ingen forsøgte at fange dem. Da de ankom til Yajaj, mødte de Zaid og hans makker, som eskorterede dem til Medina.

Da mændene, som overfaldt Zainab, vendte tilbage til Mekka, blev de mødt af Hind, som dadlede dem: „Under fredstid viser I al jeres grusomhed og mod, mens I under krig er som kvinder, der er svækket af deres blødninger!“

Profeten havde bedt sin datter om at slutte sig til ham i Medina, fordi åbenbaringen forbød en muslimsk kvinde at forblive gift med en ikke-muslim. Nu da muslimerne havde deres eget domæne i Medina og selv var herre over deres anliggender, kunne et sådant forhold ikke længere tillades.

Zainab blev i Medina, men hun giftede sig ikke med nogen, indtil hendes mand, omtrent fire år senere, blev muslim og forenede sig med hende i Medina.

Profeten udsendte i det sjette år efter sin udvandring, *Hijra*, en ekspedition, under ledelse af Zaid ibn Hâritha, for at konfiskere en quraishitisk handelskaravane på vej tilbage fra Syrien. Zaid formåede at bemægtige sig karavane og tage nogle af dens mænd til fange. Zainabs mand, Abu al-Âs, havde kommandoen over denne karavane. Det lykkedes ham imidlertid at undslippe.

Da Abu al-Âs var sikker på at han havde undvejet sine forfølgere, satte han sig ned og reflekterede over sin situation. Han indså at han ville støde ind i problemer. Den kendsgerning at han var i familie med Profeten, kunne føre til anklager om at han ikke havde gjort sit bedste for at beskytte karavane. Han ville måske endda blive anklaget for at være medskyldig. Han mente at han ikke kunne vende tilbage til Mekka og valgte i stedet at tage til Medina.

Abu al-Âs var nødt til at nærme sig byen forsigtigt, for ikke at blive taget til fange. Han bevægede sig kun om natten. Da næsten alle i Medina lå og sov, nærmede han sig Zainabs hjem, som lå ved siden af ‘Profetens Moské’. Han bankede på

og søgte om at blive hendes gæst under hendes beskyttelse. Zainab indvilligede.

Snart blev det tid til morgenbøn, og de troende forsamlede sig i moskéen, hvor Profeten ledte bønnen. Da alle muslimerne var optagede af tilbedelse, kom Zainab ud fra kvindernes rum og sagde højt: „Lad alle og enhver vide at jeg har udvidet min beskyttelse til Abu al-Âs ibn ar-Rabi‘!“

Da bønnen var overstået, vendte Profeten sig mod menigheden og spurgte hvorvidt den havde hørt det samme som ham. Da folk svarede bekræftende, sagde han: „Ved Ham, som har min sjæl i sin hånd, jeg vidste intet om dette, indtil jeg hørte hvad I hørte. De troende er én enhed. De mest ydmyge blandt dem kan tale for dem alle og udvide beskyttelse på deres vegne. Vi vil respektere hendes løfte.“

Da folk havde forladt moskéen, sagde Profeten til sin datter at hun skulle være gæstfri over for Abu al-Âs. Han gjorde det imidlertid tydeligt at hun ikke måtte forholde sig til ham som sin ægtemand.

Zainab anmodede sin far om at give karavanen tilbage til Abu al-Âs. Hun følte at en sådan gestus ville føre til et bedre resultat. Profeten var imødekommende over for sin familie og det muslimske fællesskab generelt, og der er talrige eksempler på at han gavmildt efterkom alle slags anmodninger fra folk.

I denne situation lå sagen imidlertid ikke alene i hans hænder. Han sagde derfor til sine ledsagere: „I kender det forhold der binder os til denne mand. I har taget nogle penge og værdier fra ham. Hvis I er så imødekommende at I vil give det tilbage til ham, vil vi værdsætte det. Hvis I nægter, er det jeres fulde ret at gøre det. Det I har opnået, er noget som Allâh har skænket jer.“

Muslimerne gav Abu al-Âs tingene fra hans karavane tilbage. Han blev bevæget over denne gestus. Abu al-Âs rejste derefter tilbage til Mekka. Han betalte alle der havde haft del i karavanen, og spurgte bagefter: „Skylder jeg stadig nogen noget?“ Da folk svarede benægtende, sagde han: „Har jeg forvaltet det som var mig betroet og udført min opgave til

jeres tilfredshed?" De svarede enstemmigt: „Ja bestemt. Vi har set dig som vi altid har kendt dig; som en pålidelig og retskaffen mand.“

Han sagde dernæst: „Jeg ønsker I skal vide at jeg erklærer at der ingen guddom er foruden Allâh og at Muhammed er Hans sendebud. Jeg ønsker at tilføje at intet holdt mig fra at erklære min tro på islam i Medina, undtagen min frygt for at I måske ville tænke at jeg ville beholde jeres penge. Nu, da Allâh har tilbageleveret jeres penge og jeg har fuldbyrdet mit hverv, føler jeg mig fri for enhver forpligtelse over for jer og kundgør min tro på islam.“ Abu al-Âs drog derefter til Medina, hvor han blev genforenet med sin hustru.

Slaget ved Badr havde en væsentlig betydning for både muslimerne i Medina, polyteisterne i Mekka og Arabiens generelle befolkning. Høgene blandt Quraish havde næret håb om en hurtig ende på den trussel som det islamiske samfund i Medina udgjorde. Imidlertid blev dette håb brat slukket ved Badr, halvmånedalen.

Mange havde tydeligvis troet at ingen kunne måle sig med Quraish-stammens styrke. Et hovedkulds nederlag til en styrke der var betydelig mindre end deres egen var en ulidelig ydmygelse for polyteisterne. De nærrede nu det spinkle håb at noget ville hænde som, i det mindste midlertidigt, kunne genoplive deres beklemte stolthed.

Profetens onkel Abu Lahab, som ihærdigt bekæmpede islam fra begyndelsen, havde som nævnt ikke deltaget i den quraishitiske styrke, men sendt en anden mand i sit sted. Han blev stærkt chokeret da han modtog besked om nederlaget.

En dag gik Abu Lahab hen til Zamzam-brønden hvor hans svigerinde Umm al-Fadl overvågede sin tjeners arbejde. Umm al-Fadl var hustru til Profetens onkel Al-Abbâs, og de var, ligesom deres tjener, begge muslimer, men holdt det hemmeligt.

Abu Lahab satte sig ved brønden. Kort efter ankom Al-Mughîra, en af hans nevøer. Al-Mughîra havde været blandt de første der vendte tilbage fra Badr. Abu Lahab råbte at han skulle komme hen til ham. Nogle få andre personer kom også. Abu Lahab sagde at han skulle forklare hvordan Quraish kunne lide så stort et nederlag.

Al-Mughîra svarede: „Så snart vi tørnede sammen, lod vi dem tage fat i vores skuldre og slæbe os rundt som de ønskede. Ikke desto mindre bebrejder jeg ingen. Vi så bestemt hvide mænd ridende på hvide og sorte heste over horisonten. De fjernede alt og alle foran sig. Ingen var simpelthen i stand til at modsætte sig dem.“

En tjener sagde: „Det var bestemt englener!“ Abu Lahab blev rasende og slog ham i ansigtet. Tjeneren forsøgte at slå igen, men han var en lille mand, og Abu Lahab væltede ham omkuld. Han satte sig på ham og begyndte at tæve ham.

Umm al-Fadl samlede en pæl op og slog Abu Lahab så han fik en stor flænge i hovedet. Hun sagde: „Du tror at du kan slå ham som du vil, blot fordi hans herre ikke er her!“

Abu Lahab rejste sig og slentrede slukøret bort. Åbenbart var denne ydmygelse oven på traumet over polyteisternes nederlag for meget for ham, og han døde få dage efter.

Andre quraishitiske rangspersoner grublede intensivt over hvordan der kunne opnås en hurtig hævn. Safwân ibn Umayyah var deprimeret over at både hans far og bror var blevet dræbt ved Badr. Kort efter slaget talte han med sin ven Umair ibn Wahb om nederlaget. Umair var en kløgtig og modig mand. Det var ham som meget præcist skønnede muslimernes antal før slaget. Selvom han selv undgik at blive dræbt eller taget til fange under slaget, blev hans søn taget til fange. Safwân og Umair satte sig alene ved Ka'baen.

De talte om de dræbte, og Safwân sagde nedslået: „Nu, da de er borte, er livet ikke værd at leve.“ Umair sagde: „Det er ganske rigtigt. Hvis det ikke havde været fordi jeg var tynget af gæld og mine børn er så små at de ville lide meget hvis

noget skulle ske mig, ville jeg tage hen til Muhammed og dræbe ham. Jeg har et godt påskud til at gå derhen; de holder min søn fanget, og jeg kan lade som om jeg er kommet for at løskøbe ham.“

Safwân øjnede en mulighed og sagde: „Du behøver ikke at bekymre dig om din gæld, jeg vil betale den. Vær forvisset om dine børn, jeg vil passe på dem for dig. de vil ikke komme til at mangle noget, som er muligt for mig at fremskaffe.“

Umair lovede derpå sin ven at han ville tage af sted så snart som muligt, og han fik Safwân til at love ikke at fortælle nogen om deres aftale. Hemmeligholdelse var afgørende for deres vovestykke. Umair hvæssede og forgiftede sit sværd og drog snart efter mod Medina.

I Medina sad ‘Umar sammen med en gruppe muslimer og talte om sejren ved Badr. De lovpriste Allâh for Hans støtte. Pludselig dukkede Umair op. ‘Umar var den første til at bemærke ham da han steg af sin hest ved dørrinet til moskéen. Han sagde: „Den hund, Umair ibn Wahb, er Allâhs fjende, og han kan kun være kommet her i en ond sag!“ ‘Umar gik direkte til Profeten og sagde: „O Profet, Umair ibn Wahb, Allâhs fjende, er lige ankommet med sit sværd.“

Profeten bad ham om at lade Umair komme ind. ‘Umar gik ud til ham. Han lagde det hylster, som Umair havde sit sværd i, rundt om hans nakke og trak ham ind. Han sagde også til de muslimer som sad sammen med ham: „Kom og sæt jer hos Profeten. Vær på vagt over for denne mand, han er udspekuleret og listig.“

Da Profeten så ‘Umar trække Umair ind, sagde han at han skulle slippe ham. Han sagde til Umair at han skulle komme nærmere. Umair trådte nærmere og hilste på alle med den hilsen som araberne plejede at bruge: „Glædelig morgen.“ Profeten sagde: „Allâh har velsignet os med en hilsen bedre end din, Umair. Det er en fredshilsen blandt folket i Paradis.“ Umair svarede: „Ved Allâh, Muhammed, jeg har kun lige hørt den for nylig.“¹

1. Den islamiske hilsen, *As-salamu ‘alykum*: „fred være med dig.“

Profeten spurgte ham til formålet med hans rejse til Medina. Umair sagde: „Jeg er kommet efter den fange du har. Jeg vil anmode dig om at være venlig mod ham.“ Profeten spurgte hvorfor han havde sit sværd på sig. Umair sagde: „Gid pokker havde disse sværd, de er bestemt ubrugelige.“ Profeten gentog sit spørgsmål og sagde at han skulle sige sandheden. Umair svarede at han blot var kommet for fangens skyld, og ikke med noget andet formål.

Profeten sagde: „Det er der helt bestemt. Du sad med Safwân ibn Umayyah ved Al-Hijr og talte med ham om nederlaget ved Badr. Derpå sagde du til ham: 'Havde det ikke været for min gæld og mine børn, ville jeg gå hen og dræbe Muhammed.' Safwân sagde at han vil betale din gæld og tage sig af dine børn, til gengæld for at du slår mig ihjel. Men Allâh vil at din hensigt forpurres.“

Umair udbrød derpå: „Jeg erklærer at du er Allâhs budbringer! Vi plejede at sige at du var en løgner da du talte med os om den åbenbaring du modtog. Dette er noget ingen vidste noget om, foruden Safwân og jeg selv. Ved Allâh, jeg ved at ingen kunne have fortalt dig det ud over ham. Æret være Ham, for Han har ført mig til islam og vist mig den rette vej. Jeg erklærer at der ingen guddom er foruden Allâh og at du er Hans sendebud.“

Profeten vendte sig mod sine ledsagere og sagde: „Oplær jeres broder i troen og lær ham Koranen, og frigiv hans fange for ham.“

Nogle dage senere kom Umair til Profeten og sagde: „Allâhs Sendebud, jeg har gjort store bestræbelser på at slukke islams lys og plaget dem der fulgte Allâhs religion. Jeg søger nu din tilladelse til at tage til Mekka og opfordre folk til at tro på Allâh og Hans sendebud og antage islam. Jeg håber at de vil lytte til mig og at Allâh vil lede dem på rette vej.“ Profeten gav ham sin tilladelse.

Tilbage i Mekka kunne Safwân ikke skjule sin spænding over Umairs mission. Han sagde til nogle af sine venner: „Om nogle få dage vil I modtage en nyhed, der vil få jer til at glemme Slaget ved Badr.“

Hvis nogen ankom til Mekka fra Medinas retning, gik Safwân hen til vedkommende og spurgte til Umair. Han fik imidlertid snart at vide at Umair havde antaget islam. Safwân svor at han aldrig ville tale med Umair.

Da Umair ankom til Mekka, begyndte han at kalde folk til islam. Der var flere der reagerede positivt. Slaget ved Badr havde haft en enorm effekt på de mekkanere som tænkte over islam, men holdt sig tilbage for at antage den af frygt for konsekvenserne. Andre, som havde hemmeligholdt at de var muslimer, var nu mere åbne omkring at de fulgte Profeten, og en god del rejste til Medina, hvor de forenede sig med muslimerne.

Referencer til kapitlet: Guillaume, *The Life of Muhammad*, s. 315-320. Ibn Hishâm, *Sirah an-Nabawiyah*, vol. 2, s.282-285. Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.358. At-Tabari, *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*, vol.1, s.162-164

DOBBELTSPIK

*På Dommens Dag vil I opdage den værste mand
være ham som havde to ansigter.*

– profeten Muhammed,
Al-Bukhâri

Muslimernes sejr ved Badr sendte et gys gennem dem som havde håbet på islams ende. Islams tilhængerskare voksede sig nu større for hver dag. Ikke desto mindre holdt en stor del af befolkningen i Medina stadig fast ved flerguderi.

Mange af de arabere som valgte ikke at blive muslimer, indså at sejren ved Badr øgede muslimernes agtelse i Arabien. De følte derfor at de bedst kunne beskytte deres interesser ved at forene sig med den muslimske lejr. Dette træk var ikke funderet på nogen anerkendelse af islam, men på den tanke at Profeten og hans ledsagere sandsynligvis ville følge deres triumf op med flere store sejre, der kunne gøre dem til Arabiens herskere.

Dilemmaet for polyteisterne i Medina var hvordan de kunne indlemme sig i det islamiske samfund uden at tro på islam og Muhammed. Desuden grublede de over hvor stor sandsynlighed der var for at muslimerne ville sejre igen. Hvad ville der ske når Quraish kom sig over nederlaget og mobiliserede en ny styrke for at angribe muslimerne? Hvis Quraish tilføjede muslimerne et knusende nederlag, kunne det betyde islams ende, og så ville de medinensiske polyteister ikke have opnået andet end Quraish-stammens fjendskab.

Imidlertid fandt de snart en vej ud af deres klemme. De besluttede sig for at antage en forstilt position og lade som om de var muslimer. Koranen beskriver dem som 'hyklerne': „Når de (der er hyklere) møder de troende, siger de: 'Vi tror også!', men når de er alene med deres djævla, siger de: 'Vi er bestemt på jeres side! Vi håner blot (de troende).'" (Koranen, 2:14).

På overfladen så 'hyklerne' ud til at være muslimer. De bad og fastede og opførte sig som om de tilhørte det muslimske samfund. Men i virkeligheden forsøgte de at sabotere islams sag. Flere af dem var nær bristepunktet af nid og misundelse over for Profeten og hans ledsagere og higede efter at der skulle ske noget der kunne give islam dødsstødet.

'Hyklerne' var i stand til at skaffe sig indsigt i det islamiske samfunds hemmeligheder og overgive informationer til islams fjender. De greb enhver mulighed for at skade muslimerne. De forsøgte for eksempel at nedbryde muslimernes moral når de skulle i krig og arbejdede ihærdigt på at så splid blandt muslimerne. De bagatelliserede Profetens budskab og opretholdt hemmelig forbindelse med islams modstandere.

Åbenbaringen instruerede imidlertid Profeten om at affinde sig med hvad disse folk gav sig ud for og lade det være op til Gud at fælde dom over dem. Profeten udtrykte imidlertid sin bedrøvelse over deres indstilling og gav dem ved flere anledninger vink om at han var klar over deres hykleri.

Som nævnt var der en stor population af jøder i Medina. Sifølge egne udsagn kom de til Medina fordi deres hellige skrifter bebudede at det var stedet hvor den sidste profet ville etablere sit rige. De håbede at den sidste profet ville opstå fra iblandt dem og at de sammen med ham kunne etablere et rige som det profeterne David og Salomon havde.

En anset og velhavende rabbiner ved navn Mukhairiq genkendte Muhammed som den forjættede profet i de jødiske

skrifter. Imidlertid fandt han det vanskeligt at forlade jødedommen til fordel for islam. Da Quraish forsøgte at angribe muslimerne under Slaget ved Uhud-bjerget, i det tredje år i den islamiske kalender, sagde Mukhairiq til sit folk: „Mit jødiske folk, I ved ganske vist at det er jeres simple pligt at støtte Muhammed.“ De svarede at det var sabbat og de derfor ikke kunne gøre noget. Mukhairiq iførte sig sin rustning og red ud til slagmarken. Før han tog af sted, skrev han et testamente der sagde at hvis han blev dræbt den dag, skulle hans ejendom tilkomme Muhammed. Han blev dræbt under kampene. Profeten modtog hans rigdom og gav det meste af den som almisse.

‘Abdullah ibn Sallâm, en anden prominent rabbiner, beretter:

Da jeg hørte om Allâhs Sendebud, fred være med ham, genkendte jeg beskrivelsen af ham, hans navn og tiden han skulle indtræde. Jeg afslørede ingen af disse tegn, men holdt dem for mig selv, indtil Allâhs Sendebud ankom til Medina. Da han ankom til Qubâ og opholdt sig hos Amr ibn Auf-klanen, kom en mand for at fortælle om hans ankomst. Jeg var helt oppe i daddelpalmen og arbejdede, mens min tante Khalidah bint al-Hârith sad under palmen. Da jeg hørte nyheden om ankomsten af Allâhs Sendebud, lovpriste jeg Allâh. Da min tante hørte mig, sagde hun: „Pokker tage dig!“ Jeg sagde til hende: „Han er, ved Allâh, broder til Moses, og han følger Moses’ tro, og han er blevet sendt med samme budskab som Moses.“ Hun sagde: „Nevø, er han den profet som vi er blevet fortalt vil blive sendt når Timen er nær?“ Det var han sagde jeg. Jeg gik hen for at møde Allâhs Sendebud og antog islam. Jeg bad min familie om at gøre det samme, og den tog også imod islam. I begyndelsen holdt jeg det hemmeligt at jeg var blevet muslim. Jeg gik derefter til Profeten og sagde til ham: „Allâhs Sendebud, jøderne er altid rede til at følge løgn. Jeg vil bede dig om at anbringe mig i et af dine værelser og spørge til mig mens de ikke har kendskab til min tilstedeværelse. Så kan de fortælle

dig hvilken position jeg har iblandt dem før de får viden om min antagelse af islam. Hvis de ved det i forvejen, vil de håne mig og tale nedsættende om mig." Profeten gav mig tilladelse til at gå ind i sit værelse. De kom og talte med ham og stillede nogle spørgsmål. Dernæst spurgte han dem: „Hvad er jeres syn på ‘Abdullah ibn Sallâm?’“ De svarede: „Han er vores leder, og hans fader var også vores leder. Han er en lærd rabbiner.“ Da de havde sagt det, kom jeg ud af værelset og sagde: „Mit folk, frygt Allâh og tag imod det Muhammed siger jer. Ved Allâh, I ved bestemt at han er Allâhs Sendebud, som er nævnt ved navn og karakter i jeres Tora. For mit vedkommende bevidner jeg at han er Allâhs Sendebud og tror på ham som profet.“ De sagde: „Du er en løgner!“ og begyndte at ringeagte mig. Jeg vendte mig mod Profeten og sagde: „Allâhs Sendebud, sagde jeg ikke til dig at de følger løgn, og de er et svigefuldt folk, som ikke tøver med at lyve. Jeg erklærer at jeg og min familie følger islam.“ Min tante Khalidah bint al-Hârith tog også imod islam og blev en god muslim.¹

Til trods for at jøderne valgte at modsætte sig Profeten og hans budskab, opgav han ikke håbet og opfordrede jøderne til at være redelige over for sig selv. Bl.a. sendte han et brev til jødernes højborg, Khaibar, i det nordlige Arabien:

I Allâhs navn, Den Nådige, Atter Barmhjertige. Fra Muhammed, Allâhs Sendebud, Moses' fælle og broder, som befæster det budskab Moses har overbragt. Allâh har sagt til jer, o Toraens Folk, hvad I utvivlsomt finder i jeres skrifter: „Muhammed er Allâhs Sendebud, og de der er med ham er beslutsomme og urokkelige over for de vantro, dog fulde af barmhjertighed over for hinanden. I ser dem bøje sig ned, kaste sig ned i bøn, søge Allâhs gunst og Hans anerkendelse. Deres mærker er på deres pander, kendelige efter knæfald.“ Dette er eksemplet på dem i Toraen og

1. Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.2, s.163-164.

i evangeliet: „De er som et frø der skyder blomst og derpå styrker Han den så den gror sig stærk og står sikkert fast på sin stilk til glæde for avlerne.“ Allâh har lovet dem som tror og udfører gode gerninger sin tilgivelse og høje belønning. Jeg appellerer til jer ved Allâh og ved det som er blevet åbenbaret jer og ved det Allâh har næret jeres forgængere med, og jeg appellerer til jer ved Ham som delte havet for jeres forgængere, for at redde dem fra Farao og hans magt, om at sige mig: Finder I, i de skrifter som er blevet jer åbenbaret, at I skal tro på Muhammed? Hvis I ikke finder det i jeres skrifter, så lad det være sådan. Den rette vej er nu blevet tydelig adskilt fra vildfarelsens vej. Jeg opfordrer jer derfor til at tro på Allâh og Hans Sendebud.

Jøderne nægtede imidlertid at anerkende Muhammed som profet, og jødiske overhoveder i Medina havde besluttet sig for at modarbejde islams sag. De forsøgte blandt andet at genopblusse fordums fjendskab mellem stammerne Aws og Khazraj, der tilhørte *Ansâr*-muslimerne.

Shâs ibn Qais var en gammel jøde med en stærk aversion mod islam. En dag gik han forbi en gruppe muslimer fra både Aws og Khazraj.

Da han så dem sidde sammen, kaldte han på en ung jøde som sad med dem og sagde at han skulle minde dem om Slaget ved Buâth og lignende kampe der havde fundet sted mellem de to stammer og fremsige nogle af de digte og slagsange der dengang blev komponeret.

Den unge jøde gjorde som den gamle mand havde foreslået. Det var tilstrækkeligt til at forsamlingen begyndte at tale om fortiden og førte til en genoplivelse af bitre følelser. Diskussionen fortsatte hedt. Følelserne kom i kog og førte endda til at nogle foreslog at genoptage kampene med det samme.

Profeten fik kendskab til klammeriet og skyndte sig hen til stedet. Han sagde: „Muslimer, frygt Allâh! Vil I genoptage uvidenhedens fjendskab mens jeg stadig er iblandt jer, efter at Allâh har ledet jer til at tro på islam og underkaste jer

Ham? Glemmer I Allåhs velsignelse, idet Han har udfriet jer fra uvidenhed og vantro¹ og plantet kærlighed og barmhjertighed i jeres hjerter i stedet for fjendskab?”

Profetens ledsagere var angerfulde. De indså at de have ladet sig vildlede af deres fjender. De omfavnede hinanden hvorefter de gik sammen med Profeten og bad Allåh om tilgivelse.

Til trods for det faktum at Profeten ved sin ankomst til Medina indgik en traktat med jøderne, som fastsatte at jøderne skulle støtte muslimerne og vice versa, blev det snart tydeligt at jøderne ikke havde til hensigt at leve op til deres forpligtelser.

Jøderne i Medina viste flere tegn på at de ikke betragtede deres fredstraktat med Profeten som forpligtende. Deres digtere begyndte at latterliggøre muslimerne og forklejne deres sejr. De forsøgte også at så splid mellem *Ansâr* og *Muhajirûn*. De udtrykte endvidere sorg over polyteisternes nederlag ved Badr, og en af de jødiske stammers ledere drog til Mekka på en kondolencevisit, hvor han endda opfordrede Quraish-stammen til at hævne sig på muslimerne.

Der var som nævnt tre store jødiske stammer i og omkring Medina; An-Nadhîr, Qainuqa‘ og Qurai-zah. Stammen Qainuqa‘ var blandt alle jøderne navnkundig for sit mod. Dens kvarter lå nærmest muslimerne. Det var måske denne nærhed der fik den til at nære en tiltagende aversion mod muslimerne. Atmosfæren mellem jøderne fra Qainuqa‘ og muslimerne blev snart ildevarslende, og en mindre

¹. Et nøglekoncept i islam er begrebet ‘vantro’ og ‘trosfornægtelse’ (*kufîr*). Ordet *kufîr* er udledt af roden *k-f-r*, som betyder at ‘tildække’, ‘afvise’ eller ‘fornægte’ og dermed være utaknemlig og ‘vantro’. Den mest grundlæggende betydning er ‘utaknemlighed’, forstået som en forsætlig afvisning af at anerkende Gud og Hans velsignelser. *Kufîr* er et væsentligt begreb i Koranen, og omkring dette sværmer en del negative kvaliteter, eksempelvis hovmod og arrogance, der er uacceptable hos Gud. *Kufîr* er diametralt modsat begrebet *imân* eller ‘tro’.

provokation ville være nok til at indlede en krig mellem de to parter. En sådan provokation skulle snart komme.

En muslimsk kvinde var en dag taget til Qainuqa's marked og satte sig foran en juvelerbutik. En jøde sneg sig bag hende, løftede den nederste del af hendes klæde og fæstnede det til hendes ryg, så hendes bag blev blottet. Da hun rejste sig, lo folk ad hende.

Kvinden var sønderknust og kaldte på hjælp. En mand fra *Ansâr* angreb den pågældende jøde og dræbte ham. Flere jøder gik derpå til modangreb og dræbte ham. Der opstod stor tumult og forvirring. Både muslimer og jøder råbte efter støtte, og folk begyndte at samle sig.

Lederne af Qainuqa' besluttede sig for at give de ubudne muslimer en lærestreg. De sendte bud efter forstærkning hos 'Abdullah ibn Ubbai og Ubâda ibn as-Sâmit fra Khazraj mens de midlertidigt trak sig tilbage til deres fæstninger. Qainuqa' kunne ruste en styrke på 700 mand, dobbelt så stor som den muslimske styrke ved Badr, og de regnede med at deres tidligere allierede ville støde til med mindst lige så mange mand.

Profeten ankom hurtigt til markedet og forsøgte at berolige folk. Han advarede jøderne mod ethvert brud på deres traktat: „I må tage jer i agt for en katastrofe, som den der ramte Quraish. Det vil være bedst hvis I antager islâm, da I ved at jeg er en budbringer fra Allâh. I finder det i jeres egen bog, og det er omfattet i Allâhs løfte til jer!“

Qainuqa'-stammens overhoveder var udfordrende. De sagde: „Muhammed, tror du at vi er et let bytte? Lad ikke sejrusrusen overvælde dig. I mødte blot nogle folk der ikke havde forstand på krigsførelse, hvilket gjorde jer i stand til at opnå en nem sejr. Hvis vi skulle kæmpe mod jer, ville I bestemt få at vide at vi er sande krigere!“ Profeten erklærede derpå at han opfattede sig selv i krig med Qainuqa'-stammen og forlod dem.

Tydeligvis forventede Qainuqa'-jøderne at deres tidligere allierede ville komme til deres undsætning, men i stedet blev de overraskede over at opdage at de inden for få timer var

blevet belejret af en muslimsk styrke der krævede deres betingelsesløse overgivelse.

Belejringen varede i femten dage. I denne periode modtog Qainuqa' ingen hjælp fra deres tidligere allierede eller fra nogen anden stamme. To arabere der havde solide alliancer med Qainuqa'-stammen var Ubâda ibn as-Sâmit og 'Abdullah ibn Ubbai. Ubâda var blevet muslim. Da han fik kendskab til Qainuqa's brud på fredstraktaten, gik han hen til Profeten og sagde: „Allâhs Sendebud, min loyalitet tilhører Allâh, Hans Sendebud og de troende. Jeg frasiger mig alliancen med disse jøder, og jeg vil på ingen måde støtte dem.“

'Abdullah ibn Ubbais tilfælde var anderledes. Han foregav at han var muslim, men modarbejdede muslimerne. I de kommende år skulle han fremstå som lederen af den gruppe der blev betegnet 'hyklerne'. Ved flere anledninger antog han standpunkter som var yderst skadelige for muslimerne i Medina.

'Abdullah ibn Ubbai havde en stor tilhængerskare blandt de arabere i Medina som så på islam med nag og mistro. Han var en mand med stor indflydelse, og før Profetens udvandring stod han til at blive konge af Medina. Det var kun på grund af Profetens indtræden at han blev unddraget denne position. Imidlertid fortsatte han med at udøve stor indflydelse blandt de medinensiske arabere.

Ved denne lejlighed frygtede 'Abdullah ibn Ubbai at et nederlag til Qainuqa' ville udhule hans position i Medina. Han gik til Profeten og sagde: „Vær god mod mine allierede.“

Profeten svarede ikke, og 'Abdullah gentog strengt sin anmodning. Profeten vendte sig bort fra ham. 'Abdullah tog fat i indersiden af Profetens rustning. Profeten sagde at han skulle give slip, men 'Abdullah holdt fast. Profeten blev vred og gentog: „Giv slip!“ 'Abdullah sagde: „Jeg vil ikke slippe dig, før du er god ved mine allierede. De er 700 krigere, som beskyttede mig mod alle mine fjender!“ Profeten sagde: „De er dine.“

Belejringen begyndte snart at blive uudholdelig for Qainuqa'-stammen. Den modtog ingen støtte og indså snart

at dens sag var håbløs. Den blev grebet af angst og besluttede sig for at bede Profeten om tilladelse til at forlade byen.

Profeten accepterede og tilbød jøderne at forlade byen sammen med deres kvinder og børn, forudsat at de efterlod deres ejendom og våben. Han udpegede deres tidligere allierede Ubâda ibn as-Sâmit til at overvåge deres afgang, så de var sikre på en god behandling. Således forlod Qainuqa'-jøderne Medina.

Det kunne ikke forventes at Quraish, Arabiens mægtigste stamme, uden videre ville affinde sig med sit nederlag. Polyteisterne i Mekka måtte gøre noget for at genrejse deres stolthed. Men Quraish-stammen var imidlertid rystet og lammet over det ydmygende nederlag ved Badr. Mange af de ældre ledes død havde desuden efterladt et tomrum.

Polyteisterne i Mekka jamrede og klagede over deres døde i en hel måned. De holdt kun op fordi nogen påpegede at muslimerne ville blive henrykte over at se dem græde. Imidlertid fortsatte de med at bære sørgedragter. Kvinderne klippede deres hår mens mændene, fortvivlede og usoignerede, passede deres daglige erhverv med et tungsindigt udtryk.

Tragedien var især mærkbar for Abu Sufyân og hans kone Hind. Ved Badr mistede Hind sin far, bror og onkel mens en anden bror kæmpede på muslimernes side. Hind erklærede at hun ikke ville anvende parfume før hun havde taget hævn, og Abu Sufyân svor at han ikke ville tage et bad før han havde taget en eller anden form for hævn, som kunne genrejse Quraish-stammens ære.

Omtrent to og en halv måned efter Slaget ved Badr mobiliserede Abu Sufyân et rytteri på 200 mand og red mod Medina. Han red først hen til den jødiske stamme An-Nadhîr i udkanten af Medina. Her sendte han bud efter dens leder, en rabbiner ved navn Huyay ibn Akhtab, for at indhente oplysninger om Profeten og hans ledsagere. Men Huyay

ønskede ikke at bryde traktaten med muslimerne og nægtede at tage imod ham. Abu Sufyân forsøgte sig derfor med en anden jøde ved navn Sallâm ibn Mishkam som tog godt imod den quraishitiske styrke. Han opvartede dem og fortalte hvad de ønskede at vide om muslimerne.

Den følgende dag, inden daggry, red Abu Sufyân og hans styrke mod et sted kaldet Uraidh, nær ved fem kilometer fra Medina, hvor de pågreb og dræbte to muslimer fra *Ansâr* og nedbrændte nogle muslimske huse. Abu Sufyân syntes at det var tilstrækkeligt til at indfri sit løfte om hævn og red hurtigt bort igen.

Da Profeten hørte om episoden, samlede han en styrke på 200 mand for at forfølge Abu Sufyân. Da Abu Sufyân og hans mænd opdagede at de blev forfulgt, begyndte de at smide deres forsyninger, så de kunne ride hurtigere. Provianten bestod for det meste af brød, kaldet *Sawîq*, der var fremstillet af byg og havde lang holdbarhed.

Abu Sufyân havde et stort forspring, og det lykkedes ham at undfly Profeten og hans styrke. Muslimerne samlede i stedet provianten og tog den med sig. Af denne grund blev denne forfølgelsesekspedition gennem ørkenen kaldt 'Sawîq-ekspeditionen'.

Abu Sufyân opnåede dog ikke meget med sit hævntogt, og Quraish forberedte sig på et større slag. Ønsket om hævn var koblet sammen med behovet for at sikre handelsruterne til Syrien, som var kommet under en permanent trussel fra muslimerne i Medina.

Safwân ibn Umayyah sagde: „Muhammed og hans ledsagere har ruineret vores handel, og vi kan intet gøre. Han truer konstant kystområdet, og dets beboere har enten en fredsftale eller alliance med ham. Hvor skal vi bo, og hvor skal vi leve? Hvis vi bliver her, i vores hjemby, er vi tvunget til at tære på vores egne resurser, som snart vil være opbrugt. Vores liv afhænger af handelen med Syrien om sommeren og med Yemen og Abessinien om vinteren.“

Nogen anbefalede at man opgav kystlinjen og i stedet tog ruten der førte til Irak, via Najd, for det var et område der ikke blev afpatruljeret af muslimerne. En quraishitisk karavane med varer blev derfor udrustet og anført af Safwân. Den begav sig mod Irak. Profeten fik imidlertid oplysninger om karavanen via sine spejdere. Han sendte en enhed på hundrede mand af sted, anført af Zaid ibn Hâritha, for at bemægtige sig karavanen.

Muslimerne kom i kontakt med karavanen nær en kilde i Najd. Da Zaid og hans mænd pludselig dukkede op og omringede karavanen, flygtede alle karavanens mænd med undtagelse af dens vejviser, Furat ibn Hayyan, som blev taget til fange. Han antog kort efter islam. Karavanen havde en værdi på 100.000 dinarer, hvilket var et betydeligt beløb. Profeten fordelte udbyttet mellem muslimerne.

Muslimerne havde svækket Mekkas forsyningsruter. Det var noget der tærede hårdt på Quraish, og forberedelserne til en ny konfrontation blev optrappet. Dog varede det flere måneder før Quraish kunne mobilisere en veludrustet styrke.

I mellemtiden var der flere mindre træninger mellem muslimerne og nogle af de arabiske stammer, som levede nær Medina. I disse situationer anvendte Profeten en overraskelsesstrategi. Hver gang han modtog oplysninger om at en eller flere stammer forberedte sig på en offensiv mod Medina, kom han dem i forkøbet med et overraskelsesangreb.

Historikere angiver forskellige grunde til disse sammenstød. Nogle foreslår at stammerne havde en alliance med Quraish, og andre fremhæver at disse stammers indtægter i stor grad afhang af Quraish-stammens brug af handelsruten fra Mekka til Syrien som muslimerne truede. Desuden var der også tale om sammenstød med beduinstammer på plyndringstogter. Imidlertid afledte disse småkampe ikke muslimerne fra at forberede sig på en eventuelt ny konfrontation med Quraish-stammen.

Referencer til kapitlet: Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahih*, vol.8, s.69, Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.2, s.204-205, vol.3, s.51, Koranen, 2:14, 4:60-63, 81, 141-143, 5:61-62, Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.2, s.367, Sijistani, *Sunan Abu Dawûd*, vol.2, s.6, At-Tabari, *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*, vol.2, s.182-183, Zurqâni, *Sharh 'ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.2, s.254, 355-365, Al-Qaiyim, *Zadul-Ma'ad*, vol.2, s.90-91.

SLAGET VED UHUD-BJERGET

Quraish-stammen havde øremærket hver eneste dinar af indtægten fra Abu Sufyâns karavane til en ny krig mod muslimerne. Der blev udsendt delegationer til flere arabiske stammer for at indhente støtte. Våben blev købt og indsamlet fra flere steder. Mobiliseringen varede et helt år. Herefter mente Quraish at de var klar til at indlede et angreb på Medina.

I *Shawwâl*-måneden, i det tredje år efter Profetens udvandring, begyndte en quraishitiske hær på 3.000 mand at marchere mod Medina. En stor gruppe frivillige og støtter af Quraish var også med i hæren. Nogle kvinder, heriblandt Abu Sufyâns kone Hind, sluttede sig også til, for at opmuntre soldaterne og afskrække mulige afhoppere.

I hæren var også en mand ved navn Abu Amir. Han var fra Aws-stammen, en af de to hovedstammer i *Ansâr*. Abu Amir var en lærd mand der plejede at fortælle sit folk at tiden var moden til en profets indtræden. Da profeten Muhammed emigrerede til Medina, afviste Abu Amir ham imidlertid.

Abu Amir besad samme position i Medina som 'Abdullah ibn Ubbai. Begge mænd var skinsyge på Profeten, men de indtog forskellige standpunkter. 'Abdullah ibn Ubbai hævdede at han var muslim, men forsøgte at sabotere islams sag. Han blev kendt som 'Hyklernes Leder'. Abu Amir afviste islam og Profeten og rejste til Mekka sammen med halvtreds mænd fra sin stamme for at støtte Quraish. Han sagde til

quraishiterne at han var i stand til at overtale sine stammefæller fra Aws til at desertere fra muslimernes styrke.

Den quraishitiske hær begyndte at marchere med Abu Sufyân som hærfører. Khalid ibn al-Walid og Abu Jahls søn Ikrima var henholdsvis anfører for hærens højre og venstre flanke, mens Safwân ibn Umayyah anførte infanteriet. Et stort antal kameler var med som transport- og slagtedyr. Der var rigeligt med slaver og tjenere til at tage sig af de mere simple opgaver.

Quraish havde en klar strategi. De ville overraske og overrumple muslimerne i deres egen by. Hvis det imidlertid ikke lykkedes, var planen at så splid blandt muslimerne umiddelbart før slaget. Skulle det også mislykkes, var det direkte mål at dræbe selve Profeten og de muslimske ledere.

Den quraishitiske hær bevægede sig frem i hemmelighed. Der blev ikke foretaget nogen form for magtdemonstration denne gang. Man ønskede at opnå målet hurtigst muligt. Hæren bevægede sig hurtigt, indtil den nåede til Uhud-dalen, kun otte kilometer fra Medina, hvor den slog lejr.

Måske kunne Quraish have overlistet muslimerne hvis det ikke havde været for Profetens onkel Al-Abbâs, som hemmeligholdt at han var muslim. Han sendte Profeten et brev der oplyste om quraishiternes fremmarch og gav detaljerede informationer om hæren og dens udrustning.

Al-Abbâs' sendebud rejste dag og nat indtil han ankom til Medina, hvor han fik oplyst at Profeten befandt sig i landsbyen Qubâ, et kort stykke fra Medina. Han drog derpå til Qubâ og gav Profeten brevet. Profeten overrakte brevet til Ubbai ibn Ka'ab, som læste det op. Profeten bad dem om ikke at lade nyheden cirkulere.

Tilbage i den quraishitiske hærs lejr sagde Abu Sufyân da han vågnede om morgenen: „Jeg sværger på at de har informeret Muhammed om vores march og at han nu ved alt hvad han behøver om os. Det vil ikke overraske mig hvis hans tilhængere opholder sig i deres fæstninger og vi ikke kommer til at møde nogen af dem ansigt til ansigt!“

Safwân ibn Umayyah sagde: „Hvis de ikke kommer ud for at møde os, hugger vi daddelpalmerne ned, der tilhører Aws og Khazraj. De vil blive ladet uden afgrøder. Hvis de kommer ud for at møde os, er vi flere end dem, og vi er bedre udrustede. Vi har flere heste end dem, og vi er her for at hævne os, mens de ikke søger nogen hævn.“

Profetens spejdere meddelte ham at den quraishitiske hær havde slået lejr ved Uhud-dalen. De gav et skøn over hærens størrelse og udrustning. De fortalte også at polyteisterne lod deres kameler og heste græse på Medinas tilstødende marker og ødelagde afgrøderne.

Muslimerne indså at de befandt sig i en truende situation. Der blev holdt vagt hele natten ved indfaldsvejene til Medina. Mange muslimer opholdt sig i moskéen den nat med deres våben ved deres side. Profetens værelse stødte op til moskéen, og muslimerne frygtede at Quraish ville rette et direkte angreb mod ham.

Den næste dag var en fredag. Efter morgenbønnen, *Fajr*, rådførte Profeten sig med sine ledsagere om en strategi. Han fortalte dem at han havde haft en drøm den foregående nat hvor han så nogle få køer blive slagtet og et lille hak i sin sværdklinge. Han havde sin hånd i et stærkt skjold. Profeten sagde at han var forhåbningsfuld på grund af sin drøm, og at køerne var et billede på at nogle få af hans ledsagere ville blive dræbt, mens hakket indikerede at et medlem af hans familie ville blive dræbt. Skjoldet symboliserede Medina.

Han foreslog derfor at de skulle blive i Medina og lade polyteisterne blive hvor de havde slået lejr: „Hvis de bliver der, vil de opdage at deres position er lidet misundelsesværdig. Hvis de forsøger at angribe Medina, vil vi bekæmpe dem i gaderne og stræderne, som vi kender meget bedre end dem, og de vil blive angrebet med pile og kasteskyts fra tagtoppene.“

Flere af de unge muslimer, som ikke havde deltaget i Slaget ved Badr, var imidlertid opsatte på at kæmpe på slagmarken

og bad Profeten om at få lov til at møde fjendens styrker uden for Medina. Nogle mere modne mænd sagde også: „Vi frygter at hvis vi ikke går ud og konfronterer os med fjenden, vil de måske tro at vi er svage og krysteragtige. Det vil måske friste dem til at indlede et frimodigt angreb på os. Ved Badr var I kun tre hundrede mand, og I opnåede en stor sejr. I dag kan vi stille med et meget større antal. Vi har håbet på sådan et sammenstød og bedt Alláh om at opfylde vort ønske. Nu da fjenden står på vores dørrin, så lad os møde dem hvor de er.“

Profetens onkel Hamza sagde: „Ved Ham som har åbenbaret sin Bog til dig, jeg vil ikke smage noget i dag før jeg har kæmpet mod dem med mit sværd uden for Medina!“

Iyâs ibn Aws havde denne kommentar: „Det forurolicher mig at Quraish skulle vende hjem og sige: „Vi har belejret Muhammed og hans ledsagere i Medinas fæstninger og høje.“ De vil da føle at de kan forsøge sig med os til enhver tid. Desuden har de brugt vores marker til græsning, og medmindre vi forsvarer vores marker, vil de ikke kunne dyrkes igen.“

Flere af Profetens ledsagere udtrykte således ønske om at møde fjenden på slagmarken. Profeten kunne have befalet muslimerne at blive i Medina, men han ønskede at betone vigtigheden af samråd og påskønnede flertallets beslutning.

Ved middag, da det var tid til fredagsbøn, fremhævede han under sin prædiken behovet for et forenet skridt mod fjenden. Han sagde at de ville opnå sejr, hvis de kæmpede hårdt og udstod hvad de end måtte gennemgå.

De fleste muslimer var henrykte over Profetens beslutning, men der var imidlertid nogle som følte at folk havde presset ham til at acceptere deres vilje.

Mange af muslimerne gik hjem for at gøre sig klar til slaget og kom derefter tilbage til moskéen. Profeten ledte dem i eftermiddagsbønnen, *Asr*, og gav dem besked om at holde deres kvinder og børn indendørs, før han gik ind i sit værelse for at gøre sig klar.

I moskéen fortsatte diskussionen om hvorvidt man burde kæmpe mod fjenden på slagmarken eller blive i Medina. Flere

af dem ombestemte sig, fordi de følte at det var forkert af de havde insisteret på noget som gik imod Profetens egen anbefaling.

Lederne af Aws, Sa'ad ibn Mu'ath og Ussaid ibn Hudhair, sagde: „I har presset Profeten til at gå ud og møde fjenden, skønt I ved at han modtager åbenbaring. I gør bedst i at lade ham afgøre sagen. Hvad end han befaler jer, bør I gøre det, og når I ser at han hælder til et bestemt synspunkt, gør I bedst i at følge hans mening.“

Mens diskussionen stod på, kom Profeten ud af sit værelse iført sin rustning. Folk sagde: „Allâhs Sendebud, vi ønsker ikke at være ulydige mod dig. Gør som du ønsker, og vi vil følge dig.“

Profeten svarede: „Jeg bad jer om at blive, men I nægtede. Det sømmer sig ikke for en profet som har iført sig sin rustning at tage den af igen, før Allâh har dømt mellem ham og hans fjender. Adlyd mine ordrer og vær standhaftige, og I vil opnå sejr.“

Da muslimerne havde mobiliseret deres styrke, var den på cirka 1.000 mand. Profeten opdelte den i tre delinger med ét flag for hver enhed. Aws- og Khazraj-stammerne fra *Ansâr*-gruppen udgjorde to enheder, og den tredje enhed bestod af *Muhajirûn*. Amr ibn Makhtûm, en blind mand fra *Muhajirûn*, fungerede som stedfortræder for Profeten i Medina og ledte bønnerne i moskéen.

Da Profeten ankom til et sted kaldet Ash-Shaikhain, slog han lejr for at tilse sin hær. Han fandt ud af at der var mange drenge i geledderne og befalede dem at vende hjem.

Blandt dem var to drenge Rafi' og Samura. Profeten fik at vide at Rafi' var en god bueskytte og gav ham lov til at blive. Da Samura hørte dette, græd han og sagde: „Profeten har givet Rafi' tilladelse og afvist mig, selvom jeg er stærkere end Rafi' og kan tæske ham.“ Profeten smilede og sagde at de to skulle tage en brydekamp. Samura vandt og fik også lov til at blive.

Det blev snart mørkt, og hæren overnattede i Ash-Shaikhain. Inden morgenrøde begyndte hæren at bevæge sig

frem, indtil den nåede til en frugtplantage mellem Medina og Uhud.

På det tidspunkt deserterede ‘Abdullah ibn Ubbai, ‘Hyklernes Leder’, fra den muslimske hær. Han forlod hæren med ikke mindre end 300 mænd – en tredjedel af styrken. Hans grund var at: „Profeten har lyttet til de unge knægte frem for mig. Hvorfor skal vi så lade os dræbe på dette sted?“ ‘Abdullah ibn Ubbai havde nemlig foreslået at muslimerne burde blive i Medina.

‘Abdullah ibn Amr forsøgte at overtale ‘Abdullah ibn Ubbai og hans folk til at komme tilbage. Han bad dem om ikke at forårsage splittelse i styrken, når konfrontationen med fjenden stod lige for døren.

Hans bestræbelser var imidlertid frugtesløse. ‘Abdullah ibn Ubbai og hans folk sagde: „Vi tror ikke på at der vil være nogen kamp. Hvis vi vidste at et sammenstød ville finde sted, ville vi deltage.“

Deserteringen var ikke uden betydning. Bruddet i den muslimske styrke var alvorligt. En tredjedel af hæren var væk, og styrkeforholdet mellem den muslimske hær og fjenden var nu én til fire. Imidlertid var det tydeligt at de personer som havde forladt styrken ikke var interesserede i islams bedste. Det kunne ikke forventes at de ville kæmpe med livet som indsats, og deres tilstedeværelse kunne være til større skade end gavn. Desuden havde ‘hyklerne’ nu givet sig til kende.

Profeten og hans styrke, der nu talte 700 muslimer, marcherede videre, indtil de nåede til Uhud-bjerget. Det er et bjerg med talrige passager. Der er mange lommer i bjergets skråninger med god mulighed for at skjule sig i. Profeten slog lejr ved siden af Uhud-bjerget, nær en bakke kaldet Ainan med udsigt over sletten. Han opstillede sine tropper og udnyttede bakkens beliggenhed. Med bakken i ryggen var muslimerne beskyttede mod en eventuel knibtangsmanøvre.

Profeten placerede 50 dygtige bueskytter på toppen af Ainanbakken under 'Abdullah ibn Jubairs kommando. Profeten gav bueskytterne udtrykkelige ordrer om at beskytte muslimerne bagfra og ikke under nogen omstændigheder tillade fjenden at løbe dem over ende. Han gav dem klare ordrer om ikke at forlade deres stilling på bakken, uanset udfaldet af slaget. Denne ordre understregede han kraftigt og sagde at de ikke måtte forlade bakken, selv hvis de med egne øjne så muslimerne blive dræbt til højre, venstre og foran dem. Hvis polyteisternes kavaleri skulle forsøge at bestige bakken, for at angribe muslimerne bagfra, skulle bueskytterne drive det tilbage med deres pile.

Da Profeten havde grupperet sine tropper, opmuntrede han dem til at kæmpe og anstrenge sig til det yderste. Han sagde også at de ikke skulle begynde at kæmpe før han gav ordre til kamp.

De to hære stod over for hinanden på sletten foran Ainanbakken. De quraishitiske kvinder sang og spillede musik for at opmuntre deres hær.

Abu Sufyân, nu den ubestridte leder af Quraish, begyndte at iværksætte sin strategi. Han henvendte sig til *Ansâr* i håb om at så splid i muslimernes rækker. Han sagde til Aws og Khazraj, der udgjorde Medina-muslimerne, at Quraish ikke havde noget udestående med dem. Hvis Aws og Khazraj lod Quraish afgøre deres mellemværende med deres slægtninge, *Muhajirîn*, havde de intet at frygte fra Quraish. Men der var imidlertid ingen der viste interesse for Abu Sufyâns ord og han modtog intet svar.

Dernæst forsøgte Abu Amir sig. Det var manden fra Aws der havde forladt Medina sammen med 50 af sine stammefæller og forenet sig med Quraish. Han forsøgte at overtale Aws til at forlade den muslimske styrke. Han råbte til Aws at de skulle svare ham, men den eneste respons han fik var forbandelser og sten. Han løb slukøret tilbage til polyteisternes lejr og sagde: „Et ukendt onde har ramt mit folk efter jeg forlod dem!“

Quraish indledte slaget og forsøgte at omringe muslimerne med en knibtangsmanøvre. Den venstre flanke, anført af Ikrima ibn abi Jahl, forsøgte at presse muslimerne til at vende om, men uden resultat. Den højre flanke, under Khalid ibn al-Walids kommando, gjorde også et lignende forsøg, men blev drevet tilbage af en kraftig byge af pile fra toppen af Ainain-bakken. De to hæere var nu tilbage ved deres udgangsposition.

En mand trådte frem fra de quraishitiske geledder og udfordrede muslimerne til en duel. En muslim tog imod udfordringen og dræbte ham. Muslimerne råbte: „Allâh er stor!“

Slaget begyndte nu for alvor. Forinden løftede Profeten sit sværd og spurgte sine ledsagere mens han grupperede dem: „Hvem vil tage dette sværd for dets retmæssige værdi?“ Flere viste interesse, men Profeten gav det ikke til nogen.

Abu Dujâna rejste sig og spurgte: „Hvad er dets retmæssige værdi, Allâhs Sendebud?“ Profeten svarede: „At du støder fjenden med det, indtil det bøjer sig.“ Abu Dujâna sagde: „Jeg tager det for dets retmæssige værdi.“

Abu Dujâna var kendt for at være en tapper kriger, og under kamp gik han med en særlig overlegen gang. Han bandt et rødt bånd om sin pande. Profeten sagde: „Denne form for gang afskyer Allâh, undtagen under krig.“

Abu Dujâna kæmpede hårdt og dræbte alle der forsøgte at standse ham. En polyteist, der havde gjort det til sin opgave at lede efter sårede muslimer og dræbe dem, blev også dræbt af Abu Dujâna. Han fortsatte og mødte en soldat med hjelm på. Abu Dujâna skulle til at angribe, da soldaten udstødte et skrig og han opdagede at det var en kvinde. Han lod hende være. Kvinden var Hind, Abu Sufyâns kone.

Muslimerne koncentrerede deres angreb mod den enhed der holdt den quraishitiske hærs flag. Traditionen tro var det Abdaddâr-klanen som havde denne ære.

Abdaddâr-klanen kæmpede resolut, men kunne imidlertid ikke hamle op med sine modstandere. Dens flagholder blev dræbt af Profetens fætter 'Ali. Flaget blev samlet op af den dræbte soldats broder, som blev dræbt af Profetens onkel Hamza. Mønsteret gentog sig, og ikke færre end syv brødre holdt quraishiternes flag efter hinanden og blev alle dræbt. Flaget endte med at ligge på slagmarken, og fjendens styrker var i vildrede.

Wahshi, en abessinsk slave, var en dygtig spydkaster. Hans herre havde lovet at sætte ham fri hvis han dræbte Hamza. Også Hind havde lovet Wahshi en rundhåndet belønning hvis han gjorde det af med Hamza, som hævn for hendes far, bror og onkel.

Wahshi var med den quraishitiske styrke, men han deltog ikke i de egentlige kampe. Han ledte kun efter Hamza. Da Wahshi var på rette afstand, sigtede han og kastede sit spyd. Spyddet gik tværs igennem Hamzas krop. Hamza prøvede at gå frem mod Wahshi, men faldt. Wahshi ventede til Hamza var død og trak sit spyd ud. Han havde sikret sig sin frihed og forlod slagmarken.

Hind gik hen til Hamzas lig og begyndte at skamfere det. Hun flåede hans bug op og skar leveren ud som hun forsøgte at spise. Da hun ikke kunne bide igennem leveren, smed hun den væk.

Muslimerne fik snart overtaget, og fjendens styrker begyndte at trække sig tilbage. Imidlertid ændrede manglende standhaftighed hos nogle af muslimerne situationen.

De muslimske bueskytter på Ainan-bakken havde fået strenge ordrer på ikke at forlade deres stilling. Til trods for Profetens udtrykkelige befaling mente bueskytterne at slaget var forbi, da de så den fjendtlige hær trække sig tilbage og muslimerne gå i gang med at indsamle krigsbyttet. De mente at de derfor godt kunne forlade deres stilling.

Deres leder, ‘Abdullah ibn Jubair, mente at det ville være i strid med Profetens befaling. Men bueskytterne var imidlertid ikke enige og mente at Profetens befaling kun gjaldt så længe kampene stod på. De fleste forlod derfor deres stilling. ‘Abdullah ibn Jubair blev imidlertid på toppen af bakken sammen med en håndfuld bueskytter.

Khalid ibn al-Walid, anfører for den quraishitiske hærs højre flanke, var en dygtig hærfører. Han antog på et senere tidspunkt islam og demonstrerede sine strategiske evner under flere slag. Under Slaget ved Uhud-bjerget kæmpede han imidlertid på polyteisternes side.

Mens polyteisternes styrker begyndte deres tilbagetog, kiggede Khalid ibn al-Walid mod toppen af Ainan-bakken. Han vurderede situationen og overvejede endnu et forsøg på at bestige bakken. Da han opdagede at størstedelen af de muslimske bueskytter begyndte at forlade deres stilling, dirigerede han straks sine tropper væk fra slagmarken i en halvkreds til bagsiden af bakken.

På Ainan bekæmpede Khalid ibn al-Walid de tilbageblevne bueskytter. Khalid blev fulgt af Ikrima ibn abi Jahl, anføreren for den venstre flanke, og de to gjorde det hurtigt af med muslimerne der var tilbage på bakken.

Khalid og Ikrima indledte dernæst et resolut angreb mod muslimerne bagfra. De trængte ind i deres geledder, mens de råbte navnene på deres guder. Det forårsagede rådvildhed blandt muslimerne.

For de quraishitiske enheder, som var i færd med at trække sig tilbage, var det imidlertid en behagelig overraskelse, og de udnyttede forvirringen blandt muslimerne til at indlede et modangreb. En kvinde samlede det nedtrampede quraishitiske flag op og hævdede det højt. Muslimerne var overrumplede. De forstod ikke hvordan styrken, som for et øjeblik siden var på flugt, pludselig kunne angribe dem forfra og bagfra. En hel del muslimer blev dræbt.

På dette tidspunkt var der nogen der råbte: „Muhammed er blevet dræbt!“ Råbet blev gentaget, og det skabte yderligere tumult blandt muslimerne. De fleste var rystede, og mange

følte at et nederlag var uafvendeligt. Muslimerne havde ikke overblik over situationen. Nogle af dem steg op på Uhud-bjerget for at søge sikkerhed. Andre flygtede ganske enkelt fra slagmarken. Nogle fortsatte med at kæmpe. Der var også nogle som var så rådvilde at de lagde deres våben.

Profeten var imidlertid ikke blevet dræbt. Han stod på slagmarken og råbte til sine ledsagere: „Kom til mig, I som tilbeder Allâh! Kom tilbage til mig, jeg er Allâhs Sendebud!“ Han råbte efter nogle af muslimerne ved navn. Men de fleste af dem hørte ham ikke. Omtrent ti af hans ledsagere kom dog hen til ham og aflagde løfte om at kæmpe til døden.

Quraish indledte et målbevidst angreb på Profeten, som befandt sig på slagmarken med en håndfuld af sine ledsagere, der forsøgte at beskytte ham. En af dem var Talha ibn Ubaidullah fra *Muhajirûn*, som beskyttede Profeten med sin krop. Han fór rundt om Profeten med sit sværd stødende her og der, indtil angrebet mod Profeten var slået tilbage. For det roste Profeten ham og sagde: „Talha har gjort det uafvendeligt.“ Dermed mente han at Talhas bedrift havde sikret ham Paradis.

Andre muslimer forsøgte ihærdigt at tilbagevise angrebet på Profeten. En af dem, Abu Talha fra *Ansâr*, var blandt de bedste bueskytter. Han lagde alle sine pile foran Profeten og anvendte dem en efter en. Profeten fulgte hver eneste af Abu Talhas pile for at se hvor den ramte.

Sa'ad ibn abi Waqqâs var formentlig den dygtigste bueskytte blandt *Muhajirûn*. Han forsøgte også at forsvare Profeten med sine pile. Profeten gav ham selv pilene og sagde at han skulle skyde. Han gav ham endda en pil uden spids og Sa'ad skød med den.

En af Profetens beskyttere, Mus'ab ibn Umair, stillede sig i vejen da en fjendtlig soldat huggede ud mod Profeten. Han blev dræbt, og soldaten troede at han havde slået Profeten ihjel. Han vendte tilbage og sagde det til de andre. Det var sådan rygtet om at Profeten var blevet dræbt spredte sig.

Flere muslimer stødte til for at forsvare Profeten, og i alt blev omtrent tredive personer dræbt mens de beskyttede Profeten.

Fire mænd fra Quraish var fast besluttet på at gøre det af med Profeten. De havde aflagt løfte om at dræbe ham, og deres løfte var velkendt i Mekka. Da angrebet mod Profeten kulminerede, deltog de fire. Det lykkedes for en af dem at ramme ham. Profeten fik en flænge i panden og hans skæg blev rødt af blod. En anden ramte hans underlæbe og flækkede et stykke af hans tand. Den tredje huggede mod hans kæbe, og to ringe fra hjelmen trængte ind i hans ansigt. Profeten afværgede et stød med sin skulder og faldt ned i en fordybning, ude af stand til at rejse sig. 'Ali tog Profetens hånd mens Talha ibn Ubaidullah løftede ham op. Den fjerde mand, hvis navn var Ubbai ibn Khalaf, sigtede med sit spyd mod Profeten og sagde: „Din løgner, hvordan vil du flygte fra mig!“ Profeten ramte imidlertid Ubbai i skulderen med sit spyd, og Ubbai trak sig fnysende tilbage.

Da den quraishitiske hær vendte om mod Mekka, havde Ubbai ibn Khalaf opgivet alt håb om overlevelse. De andre soldater sagde: „Der er næsten ingen skade sket på din skulder. Hvorfor opfører du dig da som en døende mand?“ Han sagde: „Har I ikke hørt hvad Muhammed sagde? Han sagde han ville dræbe mig. Ved Allâh, havde han spyttet på mig, ville han have dræbt mig.“ Ubbai døde før han nåede Mekka.

Muslimerne opdagede at Profeten ikke var død og genoptog kampene. Den første til at opdage Profeten var Ka'ab ibn Mâlik, som sagde: „Jeg genkendte ham på hans øjne, som strålede gennem hans hjelm. Jeg råbte den glædelige nyhed til muslimerne, men Profeten gjorde tegn til mig om at tie.“

Flere kom Profeten til undsætning. Han var blevet slemt tilredt. En gruppe muslimer hjalp ham hen til et sikkert sted ved foden af Uhud-bjerget. Profeten forsøgte at klatre over en sten, men havde ikke kræfter til det. Talha ibn Ubaidullah

bar ham over stenen på sine skuldre. Profeten blev rørt over denne gestus og gav ham kaldenavnet 'Talha Den Gode'.

Flere muslimer var ved at komme sig. Mange var dog stadig rådvilde, og nogle af dem kæmpede uden at vide hvem de kæmpede mod. Under kaosset blev en ældre muslim Al-Yaman, som var fader til en kendt muslimsk hærfører ved navn Huthaifa, dræbt ved et uheld. Huthaifa så sin far blive angrebet af muslimerne og forsøgte forgæves at advare dem. Efter slaget gjorde han imidlertid intet krav gældende mod drabsmændene.

Efterhånden som muslimerne samlede sig hos Profeten, blev de overvældet af søvn. Alle blev døsig et kort øjeblik og tabte deres sværd. Derpå vågnede de i en styrket og behjertet tilstand. Koranen refererer til dette: „Efter kvalerne nedsendte Han så betryggelse over jer i form af en død, som overvældede en del af jer.“ (Koranen, 3:154).

Muslimerne kæmpede videre. Imidlertid var begge parter udmattede. De quraishitiske hærførere syntes at de havde opnået et resultat der rådede bod på deres nederlag ved Badr. Som situationen var nu, var der ingen mulighed for at de kunne tildele muslimerne det knusende nederlag de havde håbet på. Snart døde kampene hen, og begge parter trak sig.

Abu Sufyân slentrede rundt på slagmarken og så på de døde. Han håbede på at finde Profetens lig. Da han ikke kunne finde Profeten, gik han tilbage til sin lejr, hvor hans soldater forberedte sig på at forlade slagmarken. Abu Sufyân steg op på en forhøjning og råbte: „Vores bedrift har været stor! Stillingen er lige! Dette er en dag for os, som kan måle sig med Badr. Æret være Hubal!“

Profeten sagde til 'Umar at han skulle svare ham. 'Umar råbte: „Allâh er mere hæderværdig! Den Højeste! Vi står ikke lige. Vores martyrer er i Paradis, og jeres døde er i Helvede!“

Abu Sufyân sagde til 'Umar at han skulle komme nærmere og sagde derpå: „Jeg spørger dig ved Allâh, 'Umar, har vi dræbt Muhammed?“ 'Umar svarede: „Ved Allâh, det har I ikke. Han hører jer mens I taler nu.“ Abu Sufyân sagde: „Efter min mening er du mere troværdig end Ibn Qami'a.“ Ibn

Qami‘a var den mand som påstod at have slået Muhammed ihjel.

Abu Sufyân råbte derpå: „Der skete nogen lemlæstelse af jeres døde. Jeg sværger ved Allâh, jeg var hverken fornøjet eller misfornøjet. Jeg hverken godkendte eller forbød det.“ Abu Sufyân hentydede til de lig, som nogle af hans folk, heriblandt hans egen kone, havde skamferet. De skar næse og ører af de dræbte muslimer og lavede hals- og armbånd af dem. Før han drog af sted, sagde han også: „Lad os mødes igen ved Badr til næste år!“ Profeten sagde til ‘Umar at han skulle tage imod udfordringen.

Da den quraishitiske styrke begyndte at vende tilbage, sendte Profeten sin fætter ‘Ali af sted med instrukserne: „Følg dem, og hold øje med hvad de gør og hvad de har i sinde. Hvis de lader deres kameler gå foran deres heste, er deres retning Mekka. Hvis de på den anden side lader deres heste ride foran og kamelerne følge efter, er deres mål Medina.“

Efter at ‘Ali var draget af sted, sagde Profeten: „Ved Ham, som har min sjæl i sin hånd, hvis de vil angribe Medina, vil jeg marchere frem mod dem og kæmpe mod dem til det sidste.“ ‘Ali kom snart tilbage og fortalte at Quraish var på vej mod Mekka.

Muslimerne plejede Profeten og behandlede hans sår. Abu Ubaida trak de to metalstykker ud, som var trængt ind i Profetens ansigt. Han trak dem ud med sine egne tænder og knækkede en tand da han fjernede dem.

Muslimerne undersøgte om der lå levende på slagmarken. Profeten gik rundt og tilså folk. Da han stod ved sin onkel Hamzas lig og så hvor ilde tilredt han var, blev han trist. Han sagde: „Jeg har aldrig set et mere sørgeligt og kvalfuldt syn.“

Han kiggede derefter bedrøvet på Mus‘ab ibn Umair fra *Muhajirûn*, som lå dræbt iført en beskeden dragt. Han sagde: „Jeg så dig i Mekka, da ingen var bedre klædt og kønnere end dig. Nu ligger du her med støv på hovedet, ikke iført andet end denne simple dragt.“

Han så på de dræbte og sagde: „Jeg er vidner for dem. Enhver der pådrager sig et sår kæmpende for Allâhs sag, vil genopstå med sit sår blødende. Farven vil være som blod og duften som moskus.“

Profeten befalede at alle de døde skulle begraves dér hvor de var blevet dræbt. Han instruerede sine ledsagere i at svøbe ligene. Der blev lagt to eller tre døde i én grav. Profeten ønskede ikke at udmatte sine ledsagere yderligere ved at grave en grav for hver enkelt person. I hver grav blev den person med mest viden om Koranen lagt forud for de andre.

Muslimerne mistede i alt 70 mænd under Slaget ved Uhud-bjerget. Fire af dem var fra *Muhajirûn* og resten var fra *Ansâr*. Tabstallet på quraishiternes side var på 24 mand. Da begravelsen af muslimerne var overstået, red Profeten og hans ledsagere tilbage til Medina. Mange af muslimerne var sårede. De bebrejdede alle sig selv for ikke at have overholdt Profetens instrukser og bad Allâh om tilgivelse.

Da muslimerne ankom til Medina, blev de modtaget af en gruppe kvinder som græd over de døde. Da de så Profeten, holdt de op med at græde og skyndte sig hen for at se til ham. Sa‘ad ibn Mu‘aths mor løb hen til ham og udbrød: „Nu da jeg ser at du er velbeholden, synes omfanget af vores ulykke meget mindre!“

Profeten udtrykte sin medfølelse for hendes søn Amrs død og sagde: „Umm Sa‘ad, vær sorgfri, og overbring martyrernes familier den glædelige nyhed at alle deres døde er venner i Paradis.“ Hun bad Profeten om at bede for de døde. Profeten bad: „Min Herre, lad deres sorg være kortvarig, lemp deres ulykke, og giv de efterladte en god belønning.“

Profeten sagde til de sårede at de skulle blive hjemme og pleje deres sår. Han blev selv hjulpet ned af hesten og lænede sig op ad to af sine ledsagere hele vejen hjem.

Da Bilal kaldte til aftenbøn, blev Profeten hjulpet ind i moskéen. Et antal ledende personer fra Aws og Khazraj tilbragte natten i moskéen og holdt vagt.

Profeten gav tilladelse til at græde over de døde. Dog forbød han enhver anden form for klageudbrud, som at rive sig i håret og kradse ansigtet, som havde været kutyme i den førislamiske tid.

Alerede den følgende dag sendte Profeten bude ud i Medinas gader, som indkaldte folk til en omgående militær aktion. Kun de personer som havde deltaget i gårsdagens kampe måtte deltage. Folk reagerede hurtigt på det nye kald. Alle som deltog ved Uhud, også de sårede, stillede op.

To brødre, ‘Abdullah og Rafi’, havde pådraget sig flere sår. Imidlertid tøvede de ikke med at deltage i den nye aktion. Rafi’ kunne ikke gå hele vejen til moskéen, og ‘Abdullah bar ham på sin ryg noget af vejen. Profeten blev rørt da han så deres tilstand og bad for dem.

Mange personer, som ikke var med ved Uhud, søgte tilladelse til at deltage. Men Profeten afslog. Selv ‘Abdullah ibn Ubbai, som havde deserteret med en tredjedel af styrken lige før ankomsten til slagmarken, bad Profeten om lov til at deltage. Men Profeten afviste ham. Eneste undtagelse var en ung mand ved navn Jâbir ibn ‘Abdullah. Han sagde: „Allâhs Sendebud, det var min fader som befalede mig at blive, for at tage mig af mine syv søstre. Han sagde til mig: „Søn, vi kan ikke begge to drage af sted uden en mand til at tage sig af dem. Jeg er ikke en mand der vil begunstige dig med at deltage i Profetens kamp frem for mig selv. Så du må blive her og se efter dine søstre.“ Det var min grund til ikke at deltage i første omgang.“ Jâbirs far var blandt de dræbte ved Uhud. Profeten gav ham tilladelse til at deltage.

Da styrken var samlet, ledte Profeten den i en kort bøn i moskéen før han steg til hest i fuld udrustning. Han gav hærens flag til ‘Ali og bad den blinde Amr ibn Makhtûm om at være sin stedfortræder. Muslimerne marcherede til et sted kaldet Hamra’ al-Asad, fjorten kilometer fra Medina, hvor de opholdt sig i tre dage.

I løbet af deres ophold befalede Profeten sine ledsagere at samle så meget træ som de kunne. Ved mørkning befalede han at der skulle tændes så mange bål som muligt. Bålene kunne ses på lang afstand. Det gav indtryk af at den muslimske styrke var meget større end i virkeligheden. Nyheden om at muslimerne havde mobiliseret en stor styrke blev hurtigt spredt vidt og bredt.

Kort efter muslimernes ankomst til Hamra' al-Asad besøgte en mand ved navn Ma'bad fra Khuza'a-stammen, som var på venskabelig fod med muslimerne, Profeten og udtrykte sin medfølelse. Han sagde: „Vi er meget kede af det som er tilstødt dig og dine ledsagere. Vi ville ønske at Allâh havde tildelt dig den sejr vi så frem til og at ulykken havde ramt dine fjender.“

Ma'bad spurgte om han kunne være til nogen hjælp. Profeten bad ham om at skynde sig at følge efter den quraishitiske hær og forsøge at snakke Abu Sufyân fra at indlede et nyt angreb på muslimerne.

Ma'bad red så hurtigt han kunne og indhentede polyteisterne omtrent 60 kilometer fra Medina. De quraishitiske ledere var i gang med at diskutere deres præstation. De fleste af dem var utilfredse og bebrejdede sig selv for at have trukket sig fra slagmarken. Muslimernes ledende personligheder var stadig i live, og Profeten havde overlevet til trods for et forstærket angreb på ham. Flere af dem pressede på for at overrumple muslimerne med et nyt angreb.

Da Ma'bad ankom, bød Abu Sufyân ham velkommen i håb om at han havde oplysninger om muslimernes situation. Ma'bad sagde: „Muhammed har mobiliseret en styrke så stor som jeg aldrig før har set. De koger alle af raseri. Alle hans tilhængere, som ikke deltog i konfrontationen, er med ham. De er i en tilstand af så stor vrede som sjælden er blevet set!“

Foruroliget spurgte Abu Sufyân om han var sikker i sin sag. Ma'bad spillede imidlertid sin rolle med overbevisning. Abu Sufyân sagde at de havde besluttet sig for et overraskelsesangreb, som ville gøre det definitivt af med

muslimerne i Medina. Ma'bad frarådede ham dette, og Abu Sufyân valgte at marchere hastigt mod Mekka.

På sin vej mødte Abu Sufyân en person på vej mod Medina. Abu Sufyân sagde: „Vil du overbringe en besked til Muhammed, og jeg vil give dig et kamellæs rosiner næste gang du er i Mekka. Fortæl Muhammed at vi er på vej for at gøre det af med ham og hans tilhængere.“

Muslimerne modtog beskeden og blev i Hamra' al-Asad i tre dage. De brød op og vendte hjem da de indså at Abu Sufyân bluffede.

Udfaldet af Slaget ved Uhud-bjerget kom som et chok for muslimerne. De reflekterede over hvad der var hændt og bebrejdede sig selv ikke at have overholdt Profetens instrukser. Muslimerne havde haft overtaget, og fjendens styrker havde været nødsaget til at trække sig. På det tidspunkt begik muslimernes bagtrop på Ainan-bakken imidlertid en fejltagelse der kostede muslimerne sejren.

Endnu en brist hos muslimerne var deres rådvildhed da polyteisterne indledte et modangreb. De var forvirrede og fortunlede, og mange af dem søgte ly på bjerget. Kun nogle få reagerede da Profeten kaldte på dem. Da rygten om at Profeten var blevet dræbt spredte sig, holdt nogle af muslimerne op med at kæmpe og accepterede nederlaget. Nogle af dem sagde: „Hvad med at sende bud til 'Abdullah ibn Ubbai om at arrangere en våbenstilstand med Abu Sufyân. Hvis Profeten er død, er det bedst at vende tilbage til vort folk før Quraish kommer og dræber os.“ Koranen kommenterer denne holdning og betoner at muslimerne ikke kæmpede for Profetens skyld, men for Guds budskab:

Muhammad er kun et sendebud; før ham er sendebude gået bort. Vil I da (opgive troen og) vende om på jeres hæl hvis han skulle dø eller blive slået ihjel? Den som vender om på sin hæl, kan ikke volde Allâh nogen skade. Allâh vil snart belønne dem der udviser taknemmelighed.

(Koranen, 3:144)

Profeten bebrejdede imidlertid ikke nogen af muslimerne efter slaget, men tilgav dem alle. Han opmuntrede dem og sagde: „De vil aldrig få en lignende fordel over os indtil vi træder ind i Ka‘baen.“ Han talte også om de dræbte muslimer ved Uhud og sagde at de befandt sig i Paradis:

Da jeres brødre blev dræbt ved Uhud, anbragte Allâh deres sjæl i brystet på grønne fugle, som blev ladet ind i Paradis. De drikker af dets floder, spiser af dets frugter og har deres bosted i gyldne lanterner under Allâhs Trone. Mens de nyder deres mad, drikke og hjemsted, siger de: „Vidste vores brødre hvad Allâh har givet i belønning, så ville de ikke blive svage i *Jihâd*¹ eller tøve i kamp.“ Allâh sagde til dem: „Jeg vil overbringe dette til dem på jeres vegne,“ og derpå åbenbarede Han: „Betragt ikke dem der er blevet slået ihjel for Allâhs sag som døde. Nej, de er levende hos deres Herre og bliver forsørget (i Paradis). De er lykkelige over det Allâh har skænket dem af sin gunst og glæder sig over dem som følger efter dem, men endnu ikke har nået dem, over at de heller ej vil rammes af frygt eller blive bedrøvede. De fryder sig over Allâhs velsignelse og gunst og over at Allâh ikke lader de troendes løn gå tabt.“ (Koranen, 3:169-171)

¹ *Jihâd* er udledt af roden *j-h-d*, der betyder 'anstrengelse' eller 'stræben'. Der skelnes overordnet mellem 'den lille *Jihâd* (*Al-Jihâd al-Asghar*) og 'den store *Jihâd* (*Al-Jihâd al-Akbar*). Første tilfælde betegner almindeligvis kamp for at værne islams sag. Koranen opfordrer eksempelvis de troende til kamp (*qitâl*) mod dem der undertrykker og forfølger de troende (fx Koranen, 3:190-193, 4:74-74). 'Den store *Jihâd*', og kaldt 'kampen mod selvet', udtrykker den enkeltes kamp mod sine lastefulde tilbøjeligheder og bestræbelser på at leve som en god muslim.

Til trods for at Quraish formåede at overrumple muslimerne, evnede de ikke at tildele muslimerne det svidende nederlag de havde ønsket. Ni tiendedel af den muslimske styrke var velbeholden og i stand til at drage ud på en ny aktion den følgende dag. Foruden at komme et eventuelt overraskelsesangreb i forkøbet var dette en styrkedemonstration der tilkendegav at den muslimske styrke var intakt og beredt på at konfrontere sig med enhver fjendtlig styrke.

Referencer til kapitlet: Al-Asqalâni, *Fath-ul-Bari*, vol.7, s.345-377, Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahîh*, vol.1, s.426, vol.5, s.35-45, Ibn Hishâm, *Sirah an-Nabawiyah*, vol.3, s.65-103, Koranen, 3:121-122, 140, 152-155, 166-171, Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.371-380, *Sahîh Muslim*, vol.2, s.108, At-Tabari, *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*, vol. 2, s.205-210. Zurqâni, *Sharh 'ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.2, s.401-418, 464-467, Al-Qaiyim, *Zadul-Ma'ad*, vol.2, s.91-108.

SÅRBARHED

De troende er som kroppens dele i forhold til hinanden. Når én del af kroppen bliver ramt, føler hele kroppen det.

– profeten Muhammed,
Al-Bukhâri og Muslim

Muslimernes styrkedemonstration ved Hamra' al-Asad, dagen efter Slaget ved Uhud-bjerget, havde været effektiv. Den havde fået Quraish til at afstå fra et overraskelsesangreb på Medina og samtidig tilkendegivet at muslimerne var kampklar. Imidlertid kunne den ikke opveje den realitet at muslimerne havde lidt et militært nederlag ved Uhud.

Jøderne og 'hyklerne' i Medina lagde ikke skjul på deres tilfredshed. Slaget ved Uhud-bjerget blev deres foretrukne diskussionsemne, og de udnyttede situationen til at håne Profeten og muslimerne.

Jøderne benyttede anledningen til at drage tvivl om hvorvidt Muhammed virkelig var en profet. De sagde til folk: „Hvordan kan et sendebud fra Allâh blive besejret af afgudsdyrkere? Havde Muhammed været en sand profet, ville han ikke have lidt nederlag. Han er ikke mere end en ambitiøs eventyrer. Som sådan vinder han nogle gange og taber andre gange.“

'Hyklerne', med 'Abdullah ibn Ubbai i spidsen, forsøgte at gengive tilbageslaget ved Uhud som en fuldstændig katastrofe. De var stolte over at have deserteret fra styrken og sagde at muslimerne burde have fulgt deres eksempel.

Men dette var dog ikke muslimernes største bekymring. Den eksterne trussel var blevet mere alvorlig efter Slaget ved Uhud. Flere af de beduinstammer, som lå omkring Medina og jævnlig drog ud på plyndringstogter, mente at det islamiske samfund var blevet svækket, og begyndte at forberede plyndringstogter mod Medina.

Asad-stammen var den første der påtænkte at angribe Medina, og den begyndte at mobilisere sine mænd. Profeten havde imidlertid et effektivt netværk som konstant informerede ham om enhver udvikling, der havde betydning for Medinas sikkerhed. Da han modtog oplysning om Asad-stammens mobilisering, udrustede han en enhed på 150 mand, under ledelse af Abu Salama, som overrumplede Asad-stammen. Den formåede at sprede fjenden og indfange dens kvæg, som den bragte med til Medina.

Profeten modtog dernæst efterretning om at Khalid ibn Sufyân fra Huthail-stammen var i færd med at ruste en større styrke for at plyndre Medina. Profeten bad sin ledsager ‘Abdullah ibn Anîs om at tilintetgøre Khalid ibn Sufyân. ‘Abdullah ibn Anîs bad Profeten om at beskrive ham. Profeten sagde: „Når du ser ham, vil han minde dig om Satan. Det tegn der vil bekræfte at det er ham, er at han skælver.“ ‘Abdullah ibn Anîs beretter:

Jeg så ham med sine kvinder; han forsøgte at finde et sted de kunne slå lejr. Tiden var inde til eftermiddagsbønnen. Da jeg så ham, genkendte jeg det tegn Profeten havde fortalt om; han skælvede. Jeg gik frem mod ham, men så frygtede jeg at der kunne ske noget der ville hindre mig i forrette min *salâh*. Jeg forrettede derfor min *salâh* mens jeg gik hen imod ham ved at gøre tegn med mit hoved. Da jeg nåede hen til ham, spurgte han mig hvem jeg var. Jeg sagde: „Jeg er en araber, og jeg har hørt at du mobiliserer en styrke for at angribe den mand (Muhammed). Jeg har besluttet mig for at slutte mig til dig.“ Han sagde: „Ja, det gør jeg.“ Jeg gik et stykke med ham, indtil jeg kunne overrumple ham. Dernæst, på det rette tidspunkt, dræbte jeg ham med mit

sværd. Jeg forlod stedet, og hans kvinder græd over hans lig. Da jeg ankom til Medina, så Profeten mig og sagde: „Din mission er vellykket.“ Jeg sagde: „Allåhs Sendebud, jeg har dræbt ham.“ Han svarede: „Det er sandt.“¹

Huthail-stammen indså at den ikke kunne hævne sig på muslimerne hvis den skulle angribe dem i Medina. Den følgende måned angreb den i stedet en muslimsk delegation, som var på vej for at forkynde islam til to af dens nabostammer.

Delegationen på seks mand slog lejr ved en kilde kaldet Ar-Raji'. Snart blev muslimerne omringet af omtrent hundrede mænd fra Huthail-stammen. Muslimerne forsøgte at søge tilflugt på en nærliggende bakke og trak deres sværd.

Fire muslimer blev dræbt, de resterende to blev taget til fange. En af de dræbte muslimer, Âsim ibn Thâbit, var særlig interessant for Huthail-stammen. Under Slaget ved Uhud dræbte han to brødre, og deres mor svor at hvis hun nogensinde fik ram på Âsim, ville hun bruge hans kranie som vinbæger.

Hans drabsmænd mente at de kunne få en god pris for hans hoved og ville hugge det af. Da de nærmede sig hans lig, der lå ved bredden, opdagede de imidlertid at det var dækket af hvepse. De frygtede at hvepsene ville angribe og foreslog at de burde vente til hvepsene var væk. Da solen begyndte at gå ned blev der imidlertid højvande, og Âsims krop forsvandt med bølgerne.

Da 'Umar ibn al-Khattâb senere hørte om hændelsen, sagde han: „Allâh vil altid beskytte sine trofaste tjenere. Âsim aflagde løfte om aldrig at røre en afgudsdyrker så længe han levede. Allâh holdt løftet for ham efter hans død.“

De to fanger, Khubaib ibn Addi og Zaid ibn ad-Dathinna, blev ført til Mekka og solgt til Qurasih. De blev købt af folk, som ønskede hævne slægtninge dræbt ved Badr. De to blev

1. Al-Qaiyim, *Zadul-Ma'ad*, vol.2, s.109

ført til en plads cirka seks kilometer nord for Mekka for at blive henrettet. En stor folkeskare var mødt op.

En slave blev beordret til at dræbe Zaid. Da han blev bragt frem, sagde Abu Sufyân til ham: „Jeg spørger dig i Allâhs navn, ville du ikke foretrække at Muhammed var i dit sted og blev slået ihjel af os og du var i sikkerhed hos din familie?“

Zaid svarede: „Jeg ønsker ikke at være hos min familie, eller at Muhammed bliver forstyrret af en tjørn i sin krop hvor end han befinder sig.“ Abu Sufyân kommenterede: „Jeg har aldrig set nogen elske andre så meget som Muhammeds tilhængere elsker ham.“

Efter henrettelsen af Zaid ibn ad-Dathinna blev Khubaib bragt frem. Han anmodede om at forrette en kort *salâh* før henrettelsen, og polyteisterne indvilligede. Da han var færdig, sagde han: „Jeg ville havde bedt længere hvis det ikke var af frygt for at I ville tro at jeg er bange for døden.“

Polyteisterne bandt Khubaib til en træpæl og hævede den. Mens han hang der, kiggede han mod himlen og sagde: „Min Herre, vi har overbragt Dit Sendebuds budskab. Giv ham besked om hvad der er blevet gjort ved os.“ Han kiggede på sine drabsmænd og sagde: „Min Herre, tæl dem alle og dræb dem alle, og lad ingen undslippe!“

Da polyteisterne hørte det, kastede de sig ned på siden. Det var en arabisk skik, for at værne sig mod forbandelser. Khubaib blev derefter slået ihjel.

Likvideringen af muslimerne forårsagede stor bedrøvelse blandt Profeten og hans ledsagere. Smerten blev endnu større da en større gruppe fra *Ansâr* næsten samtidig blev ofre for et bagholdsangreb.

Amir-stammens gamle overhoved Abu Bara' kom til Medina for at besøge Profeten. Hans stamme holdt til i Najd. Profeten præsenterede ham for islam. Abu Bara', der var en højt agtet leder blandt sit folk, hverken accepterede eller afviste budskabet. Dog foreslog han Profeten at han skulle sende nogle af sine ledsagere til Najd, hvor de kunne kalde de forskellige stammer og klaner til islam. Han sagde at han forventede at folk i Najd ville reagere positivt.

Profeten udtrykte sin bekymring, men Abu Bara' sagde at han ville udvide sin beskyttelse til Profetens ledsagere. Hans stamme ville forpligte sig til at forsvare den muslimske delegation mod enhver der forsøgte at gøre dem fortræd.

Profeten udsendte en delegation på mindst 40 muslimer. Nogle kilder anslår at antallet var 70. De var alle, på nær en enkelt, fra *Ansâr*. Abu Bara' rejste i forvejen og informerede alle stammerne i området om at Profetens forkyndere var under hans beskyttelse.

Da den muslimske delegation ankom til et sted kaldet Bi'r Ma'una, der lå midtvejs mellem Abu Bara's stamme og et område som tilhørte Sulaim-stammen, sendte den en budbringer til Amir-stammen med Profetens brev.

Abu Bara's nevø Amir ibn at-Tufail dræbte imidlertid den muslimske budbringer på stedet. Han beordrede dernæst et angreb på den muslimske delegation, men hans stammefæller afslog. De gjorde det tydeligt at de ikke ville bryde deres overhoveds løfte. Amir ibn at-Tufail lå i strid med sin onkel og attråede stammens lederskab. Han bad i stedet Sulaim-stammen om støtte. Den indvilligede og samlede en styrke under hans ledelse. Snart havde den omringet muslimerne og gik til angreb.

Muslimerne forsøgte at forsvare sig. Imidlertid var de talmæssigt underlegne. Alle muslimerne blev dræbt, undtagen en enkelt, som blev såret og så ud til at være død.

To muslimer fra delegationen var gået ud for at lade dyrene græsse og overværede ikke massakren. De fik mistanke om at der var sket noget alvorligt da de så en stor sværm af fugle dér hvor de havde forladt delegationen. De skyndte sig tilbage. Da de ankom til stedet, mødte der dem et grufuldt syn. Muslimernes lig lå spredt omkring, og jorden var dækket af blod. Overfaldsmændene var stadig på stedet.

Den ene af de to muslimer gik til angreb og formåede at dræbe to mænd før han selv blev slået ihjel. Den anden muslim Amr ibn Umayyah blev taget til fange. I stedet for at dræbe ham, kronragede de ham og lod ham vende hjem.

Amr ibn Umayyah drog tilbage til Medina. Undervejs standsede han for at hvile sig og satte sig et skyggefuldt sted. To mænd fra Abu Bara's stamme sluttede sig til ham. De havde været på besøg hos Profeten, som havde givet dem et beskyttelsesdokument.

Amr vidste ikke at de to var under Profetens beskyttelse. Da han blev klar over deres stammemæssige tilknytning, besluttede han sig for at dræbe dem for at hævne drabet på muslimerne. Han ventede til de var faldet i søvn og slog dem begge ihjel.

Da Amr ankom til Medina, fortalte han Profeten om massakren på muslimerne ved Bi'r Ma'una. Profeten blev meget oprørt og nedslået over den koldblodige nedsabling af sine ledsagere, som han havde sendt ud for at forkynde islam. Han bønfuldt Allâh om at straffe de klaner som havde deltaget i massakren. Det fortsatte han med at gøre femten dage i træk under morgenbønnen. Han nævnte hver enkelt klan ved navn.

Bagholdsangrebet ved Ar-Raji' og massakren ved Bi'r Ma'una indtraf på omtrent samme tidspunkt. Ifølge nogle kilder modtog Profeten besked om begge hændelser samme dag.

Det var tydeligt at muslimernes nederlag ved Uhud havde gjort flere af de omkringliggende stammer mere udfordrende. I Medina var der desuden en konstant trussel fra 'hyklerne' og de jødiske stammer, der ikke holdt sig tilbage for at slå mønt af muslimernes kvaler. Muslimerne befandt sig derfor i en sårbar situation. Profeten var imidlertid årvågen og sørgede for konstant at holde sig underrettet om sine modstanderes bevægelser.

Massakren på de muslimske delegationer efterlod det indtryk at muslimerne kunne overlises. Jødiske overhoveder fra An-Nadhîr-stammen begyndte at overveje et attentat mod selveste Profeten og ventede på en passende lejlighed.

Selvom jøderne fra An-Nadhîr også havde indgået en fredstraktat med Profeten, holdt de sig ikke tilbage fra at bryde traktatens betingelser. For eksempel rejste Ka‘ab ibn al-Ashraf, en prominent mand fra An-Nadhîr, til Mekka kort efter polyteisternes nederlag ved halvmånedalen, Badr, for at kondolere og opmuntre Quraish til at hævne sig på muslimerne og gøre en ende på islam. Profeten var derfor konstant vagtsom over for ethvert tegn på forræderi fra jødernes side.

En anledning til at prøve jødernes loyalitet dukkede op da Amr ibn Umayyah, den eneste overlevende fra den muslimske delegation, vendte tilbage og fortalte Profeten hvad der var hændt. Profeten ønskede at betale blodpenge for de to mænd fra Abu Bara’s stamme, som Amr havde dræbt på vej til Medina. Da muslimerne generelt var ubemidlede, ville hjælp fra jøderne være kærkommen.

Profeten besøgte An-Nadhîr-stammen, der var allieret med Abu Bara’s stamme. An-Nadhîr-jøderne havde deres område tre til fire kilometer nord for Medina i en frugtbar dal. Profeten bad dem om at bidrage til blodpengene. An-Nadhîr-stammen gav ham en positiv respons og sagde: „Vi vil bestemt støtte dig i denne sag, Abu al-Qasim (‘Qasims fader).“

Profeten havde nogle af sine nære ledsagere med sig, blandt andre Abu Bakr, ‘Umar og ‘Ali. Han satte sig med dem tæt ved et hus der tilhørte jøderne. An-Nadhîr-stammens ledere forlod dem under påskud af at de skulle hente deres bidrag til blodpengene.

Da jøderne var alene, sagde en af deres ledere: „I vil aldrig få bedre mulighed for at få ram på denne mand. Lad en stærk person klatre op på taget af det hus Muhammed sidder ved og kaste en stor sten ned på hans hoved og skaffe os af med ham.“

En jøde ved navn Amir ibn Jihâsh ibn Ka‘ab meldte sig. Men før han nåede op på taget, rejste Profeten sig og forlod sine ledsagere, uden at fortælle hvor han skulle hen. Han gik direkte mod Medina.

Da hans ledsagere følte at han havde været borte længe, blev de bekymrede. De begyndte at lede efter ham. Snart mødte de en mand der fortalte at han havde set Profeten gå mod Medina. De tog straks tilbage til Medina, hjem til Profeten, som fortalte dem om An-Nadhîrs hensigter.

Profeten gav udtryk for at han ikke ville tolerere An-Nadhîr-stammens svigefuldhed. I Medina skulle de forskellige befolkningsgrupper leve fredeligt med hinanden. Rænkespil og brud på fredstraktaten måtte derfor håndteres med resolutthed.

Profeten sendte en af sine ledsagere med følgende budskab til An-Nadhîr-stammen: „Begiv jer ud af min by. I har ikke længere lov til at dele den med mig, efter jeres forræderiske komplot mod mig. Jeg giver jer ti dages frist til at opfylde dette krav.“ Profeten gav An-Nadhîr-jøderne tilladelse til at tage al deres ejendom med sig og udpege folk som kunne tage sig af deres marker og frugtplantager på deres vegne.

De fleste jøder begyndte at forberede sig på at forlade Medina. En ny udvikling fik dem imidlertid til på ny at overveje deres situation. De modtog besked fra ‘Abdullah ibn Ubbai, ‘Hyklernes Leder’. Han opfordrede dem til at ignorere Profetens ultimatum og nægte at rømme Medina. Han lovede dem sin støtte og sagde at han kunne mobilisere 2.000 mand, som var rede til at kæmpe på deres side og forsvare dem fra deres fæstninger sammen med den jødiske stamme Quraizah. Den arabiske stamme Ghatafân, der havde en alliance med An-Nadhîr, kunne også støtte dem. ‘Abdullah ibn Ubbai lovede også at hvis det værste skulle hænde og An-Nadhîr blev nødsaget til at forlade Medina, ville hans folk også forlade byen med dem.

An-Nadhîr-stammens leder var Huyay ibn Akhtab. Han var en prominent rabbiner, hvis slægt kunne føres tilbage til profeten Aron, Moses’ broder. Huyay var begejstret over ‘Abdullah ibn Ubbais tilbud. Han følte at det var en enestående mulighed for en gang for alle at besejre muslimerne, som måtte være svækkede og modløse efter

nederlaget ved Uhud-bjerget og de efterfølgende massakrer på de muslimske delegationer.

Huyay ibn Akhtab sendte denne besked til Profeten: „Vi er ikke rede til at rømme vores hjem. Vi vil modsætte os ethvert forsøg på at blive bortvist. Du kan gøre som du vill“ Da Profeten modtog meddelelsen, priste han Gud og sagde til muslimerne: „Jøderne har besluttet sig for at kæmpe.“

Muslimerne mobiliserede deres styrker, og Profeten marcherede i spidsen af den muslimske styrke, som omringede An-Nadhîr-stammens kvarter. An-Nadhîr-jøderne trak sig tilbage i deres fæstninger og ventede på ‘Abdullah ibn Ubbais mænd og Quraizah-stammen. Imidlertid ventede de forgæves. Hverken ‘Abdullah ibn Ubbai, Ghatafân-stammen eller jøderne fra Quraizah kom til deres undsætning.

Belejringen varede 26 dage, og jøderne begyndte at blive rastløse og bange. De sendte Profeten besked om at de alligevel var rede til at forlade Medina under de oprindelige betingelser. Profeten meddelte imidlertid at de oprindelige betingelser ikke gjaldt længere da jøderne, i stedet for at forlade Medina fredeligt, havde forsøgt at samle en styrke mod muslimerne.

Profeten ønskede imidlertid at løse problemet uden kamp. Han tillod dem derfor at gå under nye betingelser. Jøderne fra An-Nadhîr kunne forlade Medina med deres kvinder og børn. Hver enkelt måtte tage et kamellæs ejendele med sig, men ingen våben. De skulle opgive deres marker og jord.

Jøderne fra An-Nadhîr læssede deres kameler og begav sig mod jødernes højborg, Khaibar, i det nordlige Arabien. Nogle af dem drog mod Syrien. Nogle af dem ødelagde deres hjem før de tog af sted.

Således endte striden med den anden jødiske stamme i Medina. Muslimernes stilling i Medina var blevet stærkere, og det islamiske samfund blev betydelig mere velstillet som følge af den jord og de besiddelser An-Nadhîr efterlod.

Profeten delte An-Nadhîr-stammens efterladte jord og ejendom blandt *Muhajirûn*. Kun to personer fra *Ansâr* blev

indbefattet, fordi de var særdeles fattige. Dette var imidlertid en afvigelse fra de etablerede regler for distribuering af krigsbytte. Under konfrontationen med An-Nadhîr-stammen opstod der ingen kampe. Derfor blev besiddelserne ved denne konfrontation ikke behandlet som krigsbytte, men som *fay'*, bytte erhvervet uden kamp.

Forskrifterne for *fay'* er at den tilhører det islamiske samfunds skatkammer, og grundlaget for dens fordeling er lagt i Koranen:

Det som Allâh giver som bytte til sit Sendebud fra byområdernes folk, tilhører Allâh og Hans Sendebud, (dennes) nærmeste slægtninge, de forældreløse, den nødlidende og den vejfarende, for at den (rigdom) ikke (kun) kommer i omløb mellem de velstående iblandt jer. Hvad end Sendebudet påbyder jer, tag imod det. Og hvad end han forbyder jer, afhold jer fra det.

(Koranen, 59:7)

Men 'nærmeste slægtninge' hentydes til Profetens slægtninge. De har ikke ret til at få del i *zakâh'*, og de kan heller ikke arve fra Profeten. I stedet fik de del i *fay'*-udbyttet.

Muhajirûn, som havde efterladt deres besiddelser i Mekka, var stadig en økonomisk byrde for *Ansâr*. Nogle af dem havde formået at finde arbejde og blive selvstændige, men de fleste var afhængige af de medinensiske muslimer. Den situation ønskede Profeten at råde bod på med fordelingen af *fay'*-udbyttet. Han sammenkaldte *Ansâr*, priste deres venlighed og gavmildhed over for *Muhajirûn* og sagde:

1. En obligatorisk årlig almisse pålagt enhver muslim med midler i overskud, efter at have tilfredsstillet sin families grundlæggende behov. *Zakâh* udgør 2,5% årligt at dette overskud og fordeles blandt samfundets fattige og trængende.

Jeg vil fordele denne *fay'*, som Allâh har skænket mig fra An-Nadhîr-stammen, blandt jer og *Muhajirûn* ligeligt hvis I ønsker det. I så fald vil de fortsat leve med jer i jeres hjem og have del i jeres penge. Alternativt, vil jeg kun fordele denne *fay'* mellem dem, og de vil forlade jeres hjem hvis I hellere foretrækker dette.

*Ansâr*s to overhoveder fra Khazraj og Aws, Sa'ad ibn Ubâda og Sa'ad ibn Mu'ath, sagde: „O Profet, del den blandt dem, og vi vil være glade ved fortsat at have dem boende i vores hjem.“ Muslimerne fra *Ansâr* støttede deres ledes beslutning. Profeten blev glad for deres svar og bad for dem.

Referencer til kapitlet: Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahih*, vol.5, s.40-48. Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.3, s.178-214. Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, 380-388. Al-Qaiyim, *Zadul-Ma'ad*, vol.2, s.109, vol.3, s.245. Zurqâni, *Sharh 'ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.2, s.374, 471, 487-516.

OPREJSNING

Gud er gavmild; Han føler forlegenhed hvis en person løfter sine hænder mod Ham og Han må skuffe ham ved at lade ham vende om tomhændet.

– profeten Muhammed,
At-Tirmidhî

Knap to måneder efter muslimernes konfrontation med An-Nadhîr-jøderne modtog Profeten efterretning om at to beduinklaner Bani Muhârib og Bani Tha'labah, fra Ghatafân-stammen, oprustede for at foretage et plyndringstogt mod Medina. Profeten rustede en styrke på 700 mand og marcherede et langt stykke, indtil han nåede til Nakhla-dalen, i hjertet af Den Arabiske Halvø. Der stod muslimerne ansigt til ansigt med en stor fjendtlig styrke.

Muslimerne var bekymrede på grund af deres talmæssige underlegenhed. Men fjenden følte sig også foruroeligt ved at konfrontere muslimerne. Ingen af parterne var opsatte på at angribe.

Det var en hård ekspedition for muslimerne. De havde tilbagelagt en lang strkning og krydset et barskt terræn. Ekspeditionen kaldes 'Klædestykke-ekspeditionen' fordi nogle af muslimerne vikledede fødderne ind i stofstykker da de vandrede gennem stenede områder.

Da de to styrker stod over for hinanden, blev det tid til bøn. Muslimerne antog en særlig bedeform, '*salâh* under fare'. De stillede sig i to geledder bag Profeten. Da han knælede og førte ansigtet mod jorden, gjorde det forreste

geled ligeså. Det bagerste geled blev stående og bevogtede de andre. Da forreste geled havde rejst sig, knælede det bagerste geled og førte ansigterne mod jorden. Derefter trak det forreste geled sig tilbage, og bageste geled stillede sig bag Profeten som fortsatte bønnen. Sledes kunne alle deltage i bønnen samtidig med at halvdelen af styrken var i stand til at holde vagt.

En mand ved navn Ghorâth fra Bani Muhârib sagde til sit folk fra Ghatafân: „Skal jeg dræbe Muhammed for jer?“ De svarede: „Ja, men hvordan vil du bære dig af med det?“ Han sagde: „Jeg vil overliste ham og dræbe ham.“

Ghorâth formåede at liste ind i muslimernes lejr, hvor han fandt Profeten sidde alene. Han sagde: „Muhammed, må jeg se nærmere på dit sværd?“ Profeten gav ham sit sværd, som var dekoreret med sølv. Ghorâth trak det af skeden og sagde: „Muhammed, frygter du mig?“ Profeten svarede: „Nej. Hvorfor skulle jeg frygte dig?“ Ghorâth sagde: „Hvordan kan du ikke frygte mig, når jeg har sværdet i min hånd?“ Profeten sagde: „Jeg frygter dig ikke. Allâh vil beskytte mig mod dig.“

Da tabte Ghorâth pludselig sværdet. Profeten samlede det op og sagde: „Hvem vil beskytte dig mod mig?“ Ghorâth sagde rystet: „Du kan, hvis du ønsker.“ Profeten bad ham om at erklære at han troede på Allâh som den eneste Gud og Muhammed som Hans sendebud.

Ghorâth sagde: „Jeg giver dig mit ord på at jeg aldrig vil bekæmpe dig eller slutte mig til nogen der ønsker at kæmpe mod dig.“ Profeten lod ham gå. Ghorâth vendte tilbage til sin lejr og sagde: „Jeg har været sammen med den bedste mand på jorden.“

Der blev intet sammenstød mellem de to parter. Profeten havde imidlertid demonstreret at muslimerne var kommet sig over tilbageslaget ved Uhud og var rede til at forsvare Medina.

En af Profetens unge ledsagere Jâbir ibn ‘Abdullah beretter om sin oplevelse under ‘Klædestykke-ekspeditionen’. Han

red på en svag kamel og blev ved med at sakke bagud. Da Profeten bemærkede dette, bad han Jâbir om at få kamelen til at stå stille sig. Da den havde sat sig, sagde Profeten: „Giv mig kæppen i din hånd, eller skær en gren til mig fra et træ.“ Profeten prikkede kamelen i siden med kæppen og bad Jâbir om at stige op. Jâbir beretter: „Ved Ham, som sendte Profeten med sandhedens budskab, kamelen var hurtigere end nogen anden!“

Profeten var klar over at Jâbir var en fattig ung mand, som forsørgede sine søstre. Mens de red, småsnakkede han med Jâbir og spurgte: „Kunne du tænke dig at sælge mig din kamel, Jâbir?“ Han svarede: „Det er din, som en gave.“ Profeten sagde: „Nej, men sælg den til mig.“ Jâbir sagde: „Så giv mig et tilbud.“

Profeten sagde spøgefuldt: „Jeg vil give dig én dinar for den.“ Jâbir afslog og sagde: „Så vil du give mig en urimelig pris.“ Profeten smilede og sagde: „Hvad siger du så til to dinarer?“ Jâbir afslog igen. Profeten blev ved med at øge prisen, og Jâbir fortsatte med at afslå, indtil Profeten tilbød ham en unse guld. Jâbir sagde: „Vil du være glad for at betale denne pris, Allâhs Sendebud?“ Profeten svarede bekræftende, og Jâbir tog imod tilbuddet.

Profeten spurgte Jâbir om han var blevet gift. Jâbir svarede bekræftende. Profeten spurgte til hans kone, om hun var en ung jomfru eller en kvinde der havde været gift tidligere. Jâbir sagde at hun havde været gift tidligere.

Da Profeten spurgte ham om årsagen til hans valg, sagde Jâbir: „O Allâhs Sendebud, min fader blev dræbt ved Uhud og efterlod mig med mine syv søstre som jeg skulle tage mig af. Jeg giftede mig derfor med en kvinde som kan tage sig af dem og holde familien sammen.“

Profeten svarede: „Så har du gjort det rette, om Allâh vil. Når vi ankommer til Sirar, vil vi slagte nogle kameler og vi vil fejre det. Din kone bliver glad når hun hører vi har fejret dit bryllup. Når du ankommer til Medina, bør du arrangere et godt festmåltid.“

Da den muslimske styrke ankom til Sirar, cirka fem kilometer fra Medina, befalede Profeten muslimerne at slagte og tilberede nogle kameler. Hele den muslimske styrke deltog i fejringen af Jâbirs bryllup. Ved solnedgang fortsatte den ind i Medina. Jâbir fortalte sin kone om dette og at Profeten havde købt hans kamel.

Den følgende morgen tog Jâbir sin kamel og satte den uden for 'Profetens Moské'. Derefter gik han ind i moskéen. Da Profeten kom, spurgte han til kamelen og fik at vide at Jâbir var kommet med den. Han sagde til Jâbir: „Tag din kamel, min nevø, den er din.“ Han kaldte dernæst på Bilal, som fungerede som kasserer, og sagde at han skulle give Jâbir en unse guld. Bilal gjorde som Profeten havde befalet.

Denne hændelse giver et glimt af den omsorg Profeten drog for sine ledsagere. Der er talrige beretninger af denne art, der viser at han var inderligt optaget af hver enkelt muslims ve og vel. At købe noget af sine mindre bemidlede ledsagere for derefter at forære det tilbage var meget karakteristisk for ham.

'Klædestykke-ekspeditionen' var fordelagtig for muslimerne, selvom det ikke kom til noget sammenstød. At muslimerne var rede til at marchere en betydelig distance for at møde fjenden, antydede at de ikke var svækkede. Den kendsgerning at fjenden ikke kæmpede mod dem, viste desuden at fjenden var usikker på hvorvidt muslimerne kunne besejres.

Knap tre måneder efter denne ekspedition opfordrede Profeten muslimerne til at gøre sig klar til at opfylde deres løfte til Quraish. Efter Slaget ved Uhud-bjerget havde Abu Sufyân nemlig udfordret muslimerne til at mødes igen ved Badr, halvmånedalen, om et år.

I Mekka så Abu Sufyân imidlertid ikke frem til at opfylde sit løfte. Han foretrak at slå mønt af polyteisternes triumf ved Uhud. Desuden havde det år bragt en længere tørke i Mekka, der tærede på byens resurser. Samtidig hindrede muslimerne Quraish-stammens karavaner i at rejse til Syrien. Quraish led

derfor under en mærkbar økonomisk krise det pågældende år.

Men hvis Abu Sufyân ikke dukkede op, ville det være et tegn på svagheit. Han greb derfor til fiksfakseri i håb om at afskrække muslimerne fra at møde Quraish. Han hyrede en mand til at sprede et rygte i Medina om at Quraish havde mobiliseret en kæmpe hær som muslimerne ikke kunne måle sig med.

Profeten sagde imidlertid til sine ledsagere: „Ved Ham som har min sjæl i sin hånd, jeg går ud for at møde ham, selv hvis ingen andre vil komme med mig!“

Han marcherede derpå i spidsen af en styrke på 1.500 muslimer. Som sin stedfortræder i Medina udpegede han ‘Abdullah ibn Ubbais søn, som også hed ‘Abdullah. Han var imidlertid, i modsætning til sin forstilte far, en oprigtig muslim.

Da muslimerne ankom til Badr-dalen, cirka 160 kilometer fra Medina, fandt de imidlertid ingen spor af fjenden. Den quraishitiske styrke var marcheret mod Badr, men Abu Sufyân var utilpas ved at møde muslimerne og overbevist om at tidspunktet ikke var passende. Han talte til sine soldater og fremhævede den tørke de havde været igennem og sagde at de ikke kunne regne med at vinde. De burde vente på en bedre og mere frugtbar sæson. Hans mænd tog imod hans råd, og hæren vendte om.

Mekkanerne anklagede imidlertid hæren for at være krysteragtig. Den kendsgerning at hæren vendte tilbage efter at have begyndt sin march, fik araberne til at tvivle på betydningen af quraishiternes triumf ved Uhud.

I Badr-dalen blev der afholdt et stort sæsonmæssigt marked. Folk fra alle arabiske stammer samlede sig i halvmånedalen under *Sha‘bân*-månedens og udvekslede varer. Det velbesøgte marked varede i otte dage. Profeten og hans ledsagere drog stor nytte af at være til stede på det tidspunkt. Ud over at muslimerne fik et handelsmæssigt udbytte, spredte rygten sig om en kampstærk muslimsk hær,

der ikke frygtede Quraish. Da markedet var forbi, vendte muslimerne tilbage til Medina.

Kort efter sin tilbagevenden giftede Profeten sig med Umm Salama, som var en enke fra en anset familie. Hendes afdøde mand, Abu Salama, var blandt Profetens første ledsagere som emigrerede til Abessinien og siden til Medina. Abu Salama blev såret under Slaget ved Uhud, og selvom hans sår helede og han var i stand til at lede endnu et togt, blussede den gamle skade op og medførte hans død.

Da Profeten sendte en af sine ledsagere til Umm Salama for at fri til hende på sine vegne, blev hun henrykt. Imidlertid bekymrede det hende at hun ikke længere var helt ung, var bebyrdet af børn og at Profeten havde andre koner.

Hun sendte denne besked: „O Allåhs Sendebud, jeg lider af tre svagheder. Jeg er en meget jaloux kvinde, og jeg frygter det vil få mig til at gøre ting du vil misbillige. For det andet er jeg en gammel kvinde, og endelig har jeg mange børn.“

Profeten svarede hende: „Med hensyn til din jalousi, vil jeg bede Allåh fjerne den fra dig. Hvis du er gammel, er jeg ældre end dig. Du kan betro de der er afhængige af dig til Allåh og Hans Sendebud.“

Ægteskabet mellem Profeten og Umm Salama fandt derpå sted. Hun var på det tidspunkt enten Profetens tredje eller fjerde hustru i Medina. Han var allerede gift med Sawdah, også en tidligere enke, og Abu Bakrs datter ‘Aisha. Formentlig havde han på det tidspunkt også ægtet ‘Umar ibn al-Khattâbs datter Hafsah, efter at hendes mand døde under Slaget ved Badr.

Profetens ægteskaber skal først og fremmest ses i et politisk og socialt perspektiv. Målet var at danne nære relationer mellem muslimerne og vigtige personer eller stammer. Ægteskab mellem personer fra forskellige stammer etablerede nære bånd mellem de pågældende stammer. De fleste af Profetens hustruer var desuden enker eller fraskilte kvinder uden forsørger. Et sådant ægteskab fandt

eksempelvis sted da Profeten senere giftede sig med Umm Habiba, datter af selveste Abu Sufyân.

Abu Sufyâns datter var blandt de tidlige muslimer. Hun var gift med en mand ved navn Ubaidullah ibn Jahsh. De var blandt de muslimer som emigrerede til Abessinien. Kort efter slaget der kendes som 'Skyttegravsslaget' fik Profeten oplyst at Umm Habibas mand var død. Hun befandt sig alene med sit barn i sit nye tilflugtssted. Profeten sendte hende et tilbud om ægteskab. Da Abu Sufyân hørte om sin datters bryllup med Muhammed, sagde han: „Muhammed er en person om hvem ingen kan sige noget dårligt.“

Profeten ønskede ikke at det islamiske samfund i Medina skulle anses for et let mål. Hans spejdere bragte efterretning om at arabiske stammer i Dûmat, i det nordlige Arabien nær Palæstina og Syrien, havde angrebet handelskaravaner og truet rejsende, og at de mobiliserede en større styrke for at angribe Medina.

Profeten rustede en styrke på 1.000 mand og marcherede mod nord. Denne ekspedition fandt sted i det femte år efter Profetens udvandring til Medina. Muslimerne marcherede om natten og slog lejr om dagen. Det tog 15 nætter at nå frem.

Muslimerne formåede at overraske fjenden og fór gennem deres lejrplads. De fjendtlige styrker blev overrumplede og havde intet andet valg end at flygte. De forsvandt i alle retninger og efterlod deres kvæg, som muslimerne indfangede.

Muslimerne slog lejr på stedet og blev der i flere dage. Profeten udsendte et antal forfølgelsestropper, for at sikre at fjenden ikke var i færd med at omgruppere sig. Imidlertid var fjenden flygtet, og muslimerne kunne vende tilbage til Medina.

Selvom det ikke kom til noget egentligt sammenstød, var ekspeditionen betydningsfuld, da den befæstede muslimernes myndighed i det nordlige Arabien og reducerede faren for et plyndringstogt mod Medina.

En anden faktor der nødvendiggjorde en ekspedition mod nord var at Profeten på sigt anede en ny fare – Det Byzantinske Rige. Alle områder nord for Arabien, fra Palæstina og hinsides, tilhørte nemlig den byzantinske hersker, som regerede over Syrien og så langt østpå som grænsen til det nuværende Irak.

De arabiske stammer i det nordlige Arabien frygtede ingen anden magt mere end byzantinerne. Profeten lagde derfor meget vægt på at de nordlige arabiske stammer skulle se det islamiske samfund i Medina som en magtfuld og anerkendelsesværdig autoritet, som det ville være gavnligt at have et godt forhold til.

Referencer til kapitlet: Al-Asqalâni, *Fath-ul-Bari*, vol.7, s.416, Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahih*, vol.2, s.592, Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.3, s.214-220, Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.387-388, Muslim, *Sahih Muslim*, vol.2, s.118. Zurqâni, *Sharh 'ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.2, s.535-538.

24.

LØGNENS HISTORIE

*Den som forfalder til bagvaskelse,
vil ikke træde ind i Paradis.*

– profeten Muhammed,
Al-Bukhâri

Muslimernes seneste ekspeditioner havde genoprettet deres ry som en fremgangsrig styrke, der ikke holdt sig tilbage fra at konfrontere fjendtlige kræfter. De genvordigheder muslimerne havde lidt under som følge af tilbageslaget ved Uhud og bagholdsangrebene på de to muslimske forkyndelsesdelegationer havde ikke gjort dem mismodige. Islams fjender måtte på ny overveje deres strategi.

Som bekendt havde nogle af Medinas arabere fra første færd tyet til hykleri. De lod som om de var muslimer, men under overfladen modarbejdede de Profeten og støttede islams fjender. De holdt sig ikke tilbage med hensyn til at latterliggøre muslimerne hvis lejligheden bød sig.

‘Hyklernes’ fjendtlighed over for islam blev stærkere i takt med muslimernes fremgang, og de forsøgte, med ‘Abdullah ibn Ubbai i spidsen, at så splid mellem muslimerne. Begivenhederne i forbindelse med Profetens ekspedition mod Al-Mustalaq-stammen er et eksempel.

Profeten modtog efterretning om at Al-Mustalaq-stammen, under ledelse af Al-Hârith ibn abi Dhirar, forberedte et

angreb på Medina. Muslimerne mobiliserede derfor en større styrke.

Det var Profetens sædvane at tage mindst én af sine hustruer med hver gang han drog ud på en ekspedition. Han plejede at trække lod mellem sine hustruer. Denne gang kom 'Aisha med.

Ekspeditionen var kendetegnet ved det store antal 'hyklere' som deltog i den muslimske styrke. Normalt sluttede disse folk sig ikke til de muslimske ekspeditioner, og siden Slaget ved Uhud-bjerget havde de ikke deltaget i nogen af ekspeditionerne.

Der var to åbenlyse grunde til deres deltagelse denne gang. De seneste ekspeditioner havde været succesfulde for muslimerne og uden blodsudgydelse. Det forestående sammenstød var med en enkelt arabisk stamme, som formentlig ikke kunne måle sig med muslimerne. En sejr, og dermed et stort krigsbytte, var forventet. 'Hyklerne' følte at de havde lidt at tabe og meget at vinde ved at deltage. Den anden grund var at de konstant var på udkig efter en lejlighed til at hæmme Profetens sag. En sådan lejlighed kunne meget vel dukke op under en sådan ekspedition.

Den muslimske hær marcherede indtil den nåede frem til en bæk kaldet Al-Muraisi' hvor Al-Hârith og hans styrke havde samlet sig. Profeten bad 'Umar om at opfordre folkene fra Al-Mustalaq-stammen til at tage imod islam. 'Umar rejste sig og råbte at hvis de erklærede troen på Allâh som den eneste Gud, ville de og deres ejendele være i sikkerhed. De afslog imidlertid, og begge sider vendte deres pile mod hinanden. Muslimerne overmandede imidlertid hurtigt fjenden, som overgav sig samlet efter at ti af dem var blevet dræbt.

Det var tidens praksis at krigsfanger, mænd såvel som kvinder, blev taget som slaver. Profeten brød sig dog ikke om denne udsigt for krigsfangerne. Han ønskede at vinde fangernes hjerte for islam. Blandt de tilfangetagne var stammelederen Al-Hârith ibn abi Dhirars datter. Profeten valgte hende til sig selv, frisatte hende og friede dernæst til

hende. Da hun gav sin accept, ægtede han hende og gav hende navnet Juwairiyah.

Da folk i Medina opdagede at Profeten havde ægtet en kvinde fra Al-Mustalaq, kunne de ikke få sig selv til at holde stammens folk som slaver. Hele stammen blev nu betragtet som slægtninge til Profeten, og muslimerne satte frivilligt fangerne fra Al-Mustalaq-stammen fri. Juwairiyah blev lovprist af sin stamme, og mange af hendes folk antog islam.

Efter Al-Mustalaq-stammens overgivelse forsøgte 'hyklerne', som udgjorde en klækkelig del af den muslimske styrke, at spolere muslimernes triumf. Følgende to begivenheder illustrerer deres bestræbelser på at undergrave islam.

Den første episode fandt sted da muslimerne stadig lå i lejr ved den bæk hvor slaget fandt sted. Tjenestefolk var i færd med at vande hestene. Blandt dem var 'Umars tjener Jahja. Tilsyneladende opstod der slagsmål mellem tjenerne, og Jahja havde et sammenstød med en anden tjener ved navn Sinan, som var Khazraj-stammens allierede. De kaldte begge på deres folk om hjælp. Jahja råbte efter *Muhajirûn*, og Sinan kaldte på *Ansâr*.

Profeten blev informeret og skyndte sig hen til bækken. Han var vred og sagde: „Hvordan kan det være at I påberåber jer uvidenhedens loyalitet?“ Han beroligede de to sider og sagde at stammemæssig loyalitet ikke var dem værdig. Det islamiske broderskab overgik alle sådanne bånd. Han betonedede det muslimske samfund som ét fællesskab.

Hændelsen gav 'hyklerne' en gylden mulighed for at fiske i rørte vande. 'Abdullah ibn Ubbai forsøgte at fremkalde uroligheder efter Profetens indgriben. Han sagde til muslimerne fra *Ansâr*. „Jeg har aldrig været ude for sådan en ydmygelse som i dag. De (*Muhajirûn*) gør front mod os i vores egen hjemby. De er utaknemmelige over for vores tjenester. Vores situation med dem er et passende eksempel på ordsproget: 'Lader du hunden mæske sig, s vil den æde

dig.' Når vi kommer tilbage til Medina, vil den ærefulde af os bestemt jage den underdanige ud af byen."

En dreng ved navn Zaid ibn Arqam gik direkte til Profeten, som befandt sig sammen med nogle af sine ledsagere, og fortalte ham hvad 'Abdullah ibn Ubbai havde sagt. Da Profeten hørte det, ændrede hans ansigtskulør sig. Imidlertid ville han forvisse sig om at drengens beretning var korrekt og spurgte:

"Har du nogen grund til at være vred på ham?"

"Jeg sværger at jeg har hørt det fra ham," svarede Zaid.

"Måske har du ikke hørt rigtigt?" sagde Profeten. Zaid sagde at det ikke kunne være tilfældet. Profeten spurgte ham endnu en gang: "Måske tænkte du at du hørte ham sige det?"

"Jeg sværger ved Allâh at jeg hørte alt dette fra ham, Allâhs Sendebud," sagde drengen.

'Umar foreslog at Profeten skulle udstede befaling om at dræbe 'Abdullah ibn Ubbai. Profeten sagde: "Hvad vil du synes om, 'Umar, hvis folk begynder at sige at Muhammed er begyndt at dræbe sine ledsagere? Det vil jeg sandelig ikke gøre. Giv imidlertid ordre om straks at bryde op."

'Abdullah ibn Ubbai fik at vide at Profeten havde et kendskab til sagen. Han skyndte sig hen til ham og svor at han ikke havde sagt noget i den retning. Nogle muslimer forsøgte at berolige ham og antydede at drengen kunne have fejlciteret 'Abdullah eller have hørt forkert. Profeten sagde imidlertid intet.

Da ordren om at marchere blev udstedt, kom Ussaid ibn Hudhair, en af Aws-stammens ledere, til Profeten. Han sagde: "O Allâhs Sendebud, jeg ser at du marcherer om dagen, hvor du ikke plejer at marchere?"

Profeten sagde: "Har du ikke hørt hvad din ven siger? Når vi kommer tilbage til Medina, vil den ærefulde af os bestemt jage den underdanige ud af byen."

Ussaid sagde: "Ja sandelig, Allâhs Sendebud. Du kan vise ham ud af Medina hvis du ønsker. Du er den ærefulde, og han er den underdanige." Han opfordrede til en mild straf og sagde: "Allâh sendte dig til os da hans folk forberedte sig på

at krone ham. Han føler måske at du har taget hans kongerige fra ham.“

Profeten marcherede i spidsen af den muslimske styrke resten af dagen og hele natten uden stop. Han fortsatte med at marchere indtil middag næste dag, hvor det var brændende varmt. Først da tillod han styrken at hvile sig. Folk var trætte og døde hurtigt hen. Profeten ønskede ikke at folk skulle blive optaget af ‘Abdullah ibn Ubbais udtalelser. Han marcherede derfor det meste af tiden med så korte ophold som muligt, så hele episoden kunne blive glemt inden ankomsten til Medina.

Kort efter blev *sûraen* med titlen *Al-Munafiqûn*, ‘Hyklerne’, åbenbaret. Den beskriver denne gruppe og dens holdning til muslimerne, og den gengiver også ‘Abdullah ibn Ubbais udtalelser. Der herskede ikke længere tvivl om rigtigheden af drengens beretning. Profeten tog fat i Zaidis øre og sagde smilende: „Det er ham som bruger sit øre godt for Allåhs skyld.“

‘Abdullah ibn Ubbai havde som nævnt en søn, som også hed ‘Abdullah. I modsætning til sin fader var han en hengiven muslim. Det pinte ham derfor inderligt at hans far modarbejdede Profeten. Da han hørte om sin fars bemærkninger og at nogle af Profetens ledsagere havde foreslået at dræbe ham, gik han til Profeten og sagde:

Allåhs Sendebud, jeg har hørt at I har i sinde at dræbe ‘Abdullah ibn Ubbai for hvad han har sagt. Hvis du vil dræbe ham, så befal mig det blot, og jeg vil bringe hans hoved. Khazraj-stammen er til fulde klar over at jeg er en pligttro søn. Imidlertid frygter jeg at hvis du befaler en anden at dræbe ham, vil jeg måske ikke være i stand til at se min faders drabsmand gående på gaden. Jeg vil måske gå hen og dræbe ham. Hvis jeg gør det, vil jeg dræbe en troende som hævn for en ikke-troende. Helvede vil da være min skæbne.¹

1. Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.3, s.305. Ibn Sa‘ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.391.

Profeten smilede og beroligede ‘Abdullah. Han sagde: „Vi vil være venlige mod ham og behandle ham godt, så længe han er med os.“

Denne episode og den følgende, hvor ‘Abdullah ibn Ubbai også spillede en væsentlig rolle, var tilstrækkelige til at afsløre hans indstilling til islam. Han blev i Medina og forspildte ingen chance for at håne islam og Profeten. Imidlertid var hans troværdighed blevet kraftigt udhulet, og hans eget folk var også begyndt at bebrejde ham.

Profeten sagde senere til ‘Umar: „Ser du nu, ‘Umar? Havde jeg dræbt ham, som du foreslog mig, ville nogle folk være blevet meget vrede. Nu er de selv rede til at dræbe ham, hvis jeg blot befalede dem det.“ ‘Umar sagde: „Jeg ved bestemt at Allâhs Sendebud ved bedre end jeg gør, og at hans skridt er mere velsignede end mine.“

Som nævnt var det Profetens sædvane at tage en af sine hustruer med på sine rejser. Under ekspeditionen mod Al-Mustalaq var det den unge ‘Aisha som ledsagede Profeten. ‘Aisha var Abu Bakrs datter, og Profeten elskede hende højere end sine andre hustruer. Amr ibn al-Âs beretter at han engang spurgte Profeten: „O Allâhs Sendebud, hvem elsker du mest blandt folk?“ Han svarede: „‘Aisha.“ „Og blandt mændene?“ Profeten svarede: „Hendes fader.“

Til trods for den store kærlighed Profeten viste ‘Aisha, var hun ofte jaloux på hans øvrige hustruer. ‘Aisha beretter om en nat Profeten var hos hende. Profeten tog sit øvre klædningsstykke og sine sko af og lagde sig i sengen ved siden af hende. Efter noget tid tog han sit klædestykke og sko på igen og gik ud af værelset. ‘Aisha klædte sig hurtigt på og listede efter ham.

Profeten gik hen til Medinas gravplads, Al-Baqi, nord for moskéen, hvor mange af hans ledsagere er begravet. Han stod der længe og løftede sine hænder tre gange. ‘Aisha betragtede ham på afstand. Profeten vendte sig om, og ‘Aisha vendte sig også. Han begyndte at gå, og hun gjorde ligeså.

Han begyndte at løbe, og 'Aisha løb også indtil, de begge nåede hendes værelse.

'Aisha skyndte sig at gå ind. Så snart hun havde lagt sig i sengen, kom Profeten ind og sagde: „Hvad er der galt med dig, o 'Aisha, du gisper og din mave hæver og sænker sig?“ Hun svarede: „Intet, Allåhs Sendebud.“ Profeten sagde: „Enten fortæller du mig det, eller også vil Den Alvidende fortælle mig det.“ Hun sagde derpå at hun var bange for at Profeten var gået hen til en af sine andre hustruer.

Profeten sagde spøgefuldt: „Så du var den sorte ting jeg så foran mig?“ og skubbede til hende: „Troede du at Allåh og Hans Sendebud ville være urimelige mod dig?“ 'Aisha sagde: „Allåh ved hvad end folk skjuler.“ Profeten sagde: „Ja sandelig, Gabriel kom til mig. Han kaldte på mig, og jeg reagerede uden at lade dig vide det. Jeg troede at du sov og ville ikke vække dig. Gabriel sagde til mig: 'Din Herre befaler dig at gå til Baqis folk og bede for deres tilgivelse'.“

Under ekspeditionen mod Al-Mustalaq-stammen forsøgte 'hyklerne' at tilsøle 'Aishas navn. Koranen henviser til deres beskyldninger som 'Løgnens historie'. 'Aisha beretter:

Hver gang Profeten, fred være med ham, rejste, trak han lod mellem sine koner, for at afgøre hvem der skulle ledsage ham. Under Al-Mustalaq-ekspeditionen faldt valget på mig, og jeg rejste med ham. Sådanne stunder spiste kvinder ikke meget, hvilket betød at de var tynde og spinkle. Mens min kamel blev gjort klar, plejede jeg at sætte mig i mit teltsæde, som derpå blev løftet op på kamelens ryg. Da Profeten havde udført sin opgave på denne ekspedition og var på vej tilbage, slog han lejr et sted ikke særlig langt fra Medina. Han blev der kun en del af natten før ordren til at marchere videre blev udstedt. Folk begyndte at gøre sig klar, og i mellemtiden gik jeg ud for at forrette min nødtørft. Jeg bar en halsk de, og jeg lagde ikke mærke til at det faldt af, før jeg kom tilbage. Tilbage i lejren opdagede jeg at min

halsk de var væk. Jeg ledte efter den dér, men kunne ikke finde den. Folk var lige ved at tage af sted. Jeg skyndte mig tilbage til det nøjagtige sted og ledte efter min halsk de, indtil jeg fandt den. I mellemtiden gjorde de folk som forberedte min kamel deres arbejde færdig og løftede telt-sædet i den tro at jeg sad i det. De satte det på kamelens ryg og sikrede det. De førte derefter kamelen væk. Da jeg kom tilbage til lejrstedet, var der ingen mennesker. Hæren var brudt op. Jeg bandt min dragt rundt om mig og lagde mig ned. Jeg vidste at når jeg blev meldt savnet, ville nogen komme tilbage efter mig. Jeg faldt snart i søvn. Safwân ibn al-Muattal fra Sulaim-stammen rejste efter hæren. Han var tilsyneladende forsinket af nogle opgaver og tilbragte ikke den nat i lejren. Da han lagde mærke til at nogen lå på jorden, kom han hen til mig. Han genkendte mig, fordi han plejede at se mig før vi (Profetens hustruer) blev befaleet at tilsløre os. Han sagde: „Vi tilhører alle Allâh, og til Ham skal vi vende tilbage.“ Jeg vågnede, da jeg hørte ham. Jeg svarede ham ikke da han spurgte mig hvorfor jeg var blevet efterladt. Imidlertid fik han sin kamel til at sætte sig og bad mig om at stige op på den, hvilket jeg gjorde. Han førte kamelen og forsøgte at indhente hæren. Ingen savnede mig før de gjorde holdt for at hvile. Da alle havde sat sig ned for at slappe af, dukkede Safwân op med sin kamel som jeg sad på. Det drev folk til at udklække ‘Løgnens historie’. Hele hæren var tynget af den, men jeg hørte intet.²

Da ‘Abdullah ibn Ubbai så dem nærme sig, forhørte han sig om hvem kvinden var. Da han fik at vide at det var ‘Aisha, sagde han: „Jeres profets hustru har tilbragt hele natten med en mand, og nu dukker hun op med ham på hans kamel!“ ‘Aisha fortæller videre:

Kort efter vores ankomst til Medina blev jeg meget syg. Ingen fortalte mig noget om hvad der foregik. Profeten og

2. Al-Bukhâri, *Al-Jâmi’ as-Sahîh*, vol.6, s.6-7. Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.3, s.310-311. Ibn Sa’ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.390-391.

mine forældre hørte historien, men de nævnte intet for mig. Imidlertid følte jeg at Profeten ikke var lige så imødekommende over for mig under min sygdom som han plejede at være. Når han kom ind, spurgte han min mor som plejede mig: „Hvordan har jeres datter det?“ Han sagde ikke andet. Jeg var bedrøvet og bad om hans tilladelse til at blive plejet i mine forældres hjem. Han indvilligede. Jeg tog derhen og hørte intet. Jeg var syg i 20 nætter, før jeg begyndte at få det bedre. I modsætning til andre folk havde vi, araberne, ikke toiletter i vore hjem. For os var de frastødende. Vi plejede at gå ud om natten, et sted uden for Medina, hvor vi forrettede vores nødtørft. Kvinderne gik kun ud om natten. En nat gik jeg ud med Umm Mistah (Abu Bakrs kusine). Mens vi gik, snublede hun over sin egen dragt og udbrød: „Gid pokker havde Mistah!“ om sin egen søn. Jeg sagde: „Det er sandelig upassende hvad du har sagt om en mand fra *Muhajirûn*, der kæmpede ved Badr.“ Hun spurgte mig: „Har du ikke hørt historien?“ Da jeg spurgte hende hvilken historie, fortalte hun mig hvad ‘Løgnens Folk’ sagde om mig. Jeg sværger, jeg kunne ikke forrette min nødtørft den nat. Jeg gik tilbage og græd forbitret, indtil jeg følte at gråden ville nedbryde mig. Jeg sagde til min mor: „Må Allâh tilgive dig. Folk sagde hvad de sagde om mig, og du nævnte intet for mig!“ Min mor sagde: „Fald til ro, barn. Enhver smuk kvinde, der er gift med en mand som elsker hende, vil altid blive misundt, især hvis hun deler andre koner med ham.“ Jeg sagde: „Ære være Allâh, at folk vil viderebringe noget sådan!“ Jeg græd hele den nat, indtil det blev morgen, uden et øjeblik søvn. Profeten sendte bud efter ‘Ali ibn abi Tâlib og Usâma ibn Zaid for at rådføre sig med dem angående at lade sig skille fra mig. Usâma, som mente at jeg var uskyldig, sagde: „Allâhs Sendebud, hun er din hustru, og du har ikke oplevet noget dårligt fra hende. Denne historie er en grov løgn.“ ‘Ali sagde: „Allâhs Sendebud, Allâh pålagde dig ikke begrænsninger i ægteskabelige sager. Der er mange kvinder foruden hende. Hvis du finder det passende at spørge

hendes tjenestepige, vil hun fortælle dig sandheden.“ Profeten indkaldte min tjenestepige, Barîrah, og spurgte hende hvorvidt hun havde set noget mistænkeligt. Hun sagde: „Ved Ham, som sendte dig med sandhedens budskab, der er intet ved hende jeg fatter uvilje mod, foruden at hun, så ung som hun er, kan småsove og lade hønsene æde den dej jeg har lavet for at bage.“ Profeten talte til muslimerne i moskéen da jeg stadig ikke kendte noget til hele sagen. Han sagde: „Jeg har ikke set noget ondt fra min hustru. De folk inddrager også en mand, fra hvem jeg ikke har erfaret noget ondt; han gik aldrig ind i mine hustruers værelser, undtagen under min tilstedeværelse.“ Sa‘ad ibn Mu‘ath, lederen af Aws, sagde: „Allâhs Sendebud, hvis disse mænd hører til Aws, vores stamme, vil vi spare dig besværet. Hvis de, på den anden side, hører til vores brødre Khazraj, skal du blot give os ordren.“ Sa‘ad ibn Ubâda, lederen af Khazraj, sagde til Sa‘ad ibn Mu‘ath: „Ved Allâh, du dræber dem ikke! Du siger kun dette fordi du ved at de er fra Khazraj!“ Ussaid ibn Hudhair, en fætter til Sa‘ad in Mu‘ath, sagde til Sa‘ad ibn Ubâda: „Du er ikke andet end en hykler som forsvarer andre hyklere!“ Profeten sad stadig på prædikestolen. Han forsøgte ihærdigt at dæmpe folk indtil det til sidst lykkedes ham. Jeg fortsatte med at græde resten af dagen. Jeg kunne ikke sove. Den næste morgen var begge mine forældre hos mig. Jeg havde tilbragt to nætter og en dag med at græde indtrængende. Mine tårer ville ikke standse. De følte begge at gråden ville sønderrive mit hjerte. Mens vi var i den tilstand, kom en kvinde fra *Ansâr* og begyndte at græde sammen med mig. Kort efter kom Profeten og satte sig. Han havde ikke siddet i mit værelse - siden rygterne begyndte. I en hel måned modtog han ingen åbenbaringer om mig. Da han satte sig ned, priste og forherligede han Allâh før han fortsatte: „Aisha, folk har snakket som du nu er vidende om. Hvis du er uskyldig, vil Allâh kundgøre din uskyld. Hvis du imidlertid har begået en synd, så bør du søge Allâhs tilgivelse og angre. Hvis en tjener af Allâh bekender sin synd og angre, vil Allâh tilgive

hende.“ Da Profeten var færdig, holdt mine tårer fuldstændig op, og jeg vendte mig mod min far og sagde: „Svar Profeten!“ Han sagde: „Ved Allâh, jeg ved ikke hvad jeg skal sige til Allâhs Sendebud, fred være med ham.“ Jeg sagde så til min mor: „Svar Profeten!“ Hun sagde: „Ved Allâh, jeg ved ikke hvad jeg skal sige til Allâhs Sendebud, fred være med ham.“ Jeg var stadig en ung pige, og jeg havde ikke læst meget af Koranen. Imidlertid sagde jeg: „Jeg ved at I alle har hørt denne historie blive gentaget igen og igen, indtil I nu tror på den. Hvis jeg fortæller jer at jeg er uskyldig, og Allâh ved at jeg er, vil I ikke tro mig. Hvis jeg på den anden side indrømmer noget, når Allâh ved at jeg er uskyldig, vil I tro mig. Jeg kender ikke nogen sammenlignelig situation, foruden den Josefs fader befandt sig i,“ – jeg forsøgte at ihukomme Jakobs navn, men kunne ikke – „da han sagde: 'Jeg vil være rolig og udholdende, og jeg vil søge Allâhs støtte mod jeres påstande.'" Jeg vendte mig derefter om og lagde mig på min seng. Jeg vidste at jeg var uskyldig og at Allâh ville bekendtgøre min uskyld. Det faldt mig imidlertid ikke et sekund ind at Allâh ville åbenbare en passage af Koranen angående mig. Jeg betragtede mig for underdanig til at min sag blev bemærket i Hans åbenbaring. Alt jeg håbede var at Profeten skulle se noget i sin drøm, som bevidnede min uskyld. Imidlertid begyndte Allâhs åbenbaring før Profeten forlod os og før nogen havde forladt huset. Profeten blev tildækket med sin kåbe, og en pude blev lagt under hans hoved. Da jeg så det, følte jeg ingen bekymring eller frygt. Jeg var sikker på min uskyld, og jeg vidste at Allâh, ubegrænset som Han er i sin pragt, ikke ville være uretfærdig mod mig. Med hensyn til mine forældre – ja, ved Ham som har min sjæl i sin hånd – mens de ventede på at Profeten skulle komme til sig selv, kunne de være døde af frygt for at den guddommelige åbenbaring ville bekræfte hvad folk sagde. Derefter var det hele overstået. Profeten satte sig op. Hans sved lignede perler på en regnvåd dag. Mens han tørrede sin pande, sagde han: „Aisha, jeg har glædelige nyheder til dig. Allâh

har erklæret din uskyld.“ Jeg sagde: „Allâh være lovet!“ Profeten gik derefter ud og talte med folk og reciterede åbenbaringen.³

‘Løgnens historie’ havde en vidtrækkende effekt på det muslimske samfund og på Profetens egen familie. Araberne satte ære højt, og det islamiske budskab lagde stor vægt på sømmelighed. Rygterne var derfor yderst byrdefulde for Profeten og de troende. Profeten anklagede imidlertid hverken ‘Aisha eller Safwân. Efter en måned kom forløsningen endelig, og åbenbaringen erklærede ‘Aishas uskyld.

Abu Ayyûb, som Profeten indkvarterede sig hos ved sin ankomst til Medina, talte med sin kone om rygterne. Hun spurgte om han også havde hørt dem. Han sagde: „Ja, det har jeg. Det er en vulgær løgn. Ville du, Umm Ayyûb, have gjort noget sådan?“ Hun svarede: „Nej, ved Allâh, Jeg ville aldrig agøre det.“ Han sagde: „Ved Allâh, og ‘Aisha er bedre end dig.“

Referencer til kapitlet: Al-Bukhâri, *Al-Jâmi‘ as-Sahîh*, vol.6, s.6-7, Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawîyah*, vol.3, s.302-315, Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.4, s.160-163, Ibn Sa‘ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.390-391, Koranen, 24:4. Al-Qaiyim, *Zadul-Ma‘ad*, vol.2, s.113-115.

3. Ibid.

ALLIANCEN

*Beskyt jer mod nid, for nid fortærer dyd
som ild fortærer træ.*

– profeten Muhammed,
Abu Dawûd

Jøderne fra An-Nadhîr-stammen, som efter deres konfrontation med muslimerne havde slået sig ned i Khaibar, indså at den eneste måde at gøre det af med muslimerne på var hvis muslimernes fjender allierede sig og angreb Medina i fællesskab. En delegation af ledere fra An-Nadhîr-stammen, blandt andre Huyay ibn Akhtab, Sallâm ibn Mishkam og hans fætter Kinana ibn abi al-Huqaiq samt to ledere fra en anden jødisk stamme drog af sted for at danne en alliance med Quraish og muslimernes øvrige modstandere.

Jøderne sagde til Quraish-stammens overhoveder: „Vi vil kæmpe på jeres side, indtil vi udrydder Muhammed og hans tilhængere.“ Quraish havde ikke behov for megen overtalelse før de indvilligede.

Imidlertid var nogle af de quraishitiske ledere lidt tøvende. De henvendte sig til den jødiske delegation: „I, det jødiske folk, er et folk med gamle skrifter. I kender til vores strid med Muhammed. Vi vil nu spørge jer hvilken af de to religioner er bedst, vores eller hans?“

Jøderne svarede: „Jeres religion er bestemt bedre end hans, og I er nærmere sandheden end han.“ Quraishiterne var tilfredse med denne erklæring, og alliancen blev dannet.

Den jødiske delegation besøgte dernæst Ghatafân, som var en stor arabisk stamme der havde en alliance med jøderne. Den forsøgte at overtale Ghatafân-stammen, og det lykkedes den til sidst at få den med i alliancen, efter at have lovet den et helt års daddelhøst hvis de opnåede sejr. Jøderne var også i stand til at sikre sig støtte fra andre arabiske stammer, heriblandt Sulaim, Asad, Ashja' og Fazârah. Tilsammen formåede denne alliance mod muslimerne at mobilisere en styrke på 10.000 mand. Det var den største hær der hidtil var udrustet på Den Arabiske Halvø. Den begyndte at marchere mod Medina under Abu Sufyâns kommando i *Shawwâl*-måneden i det sjette år efter Profetens udvandring, *Hijra*.

Da Profeten modtog efterretning om den fjendtlige alliance, rådførte han sig med sine ledsagere om hvordan Medina burde forsvares. De fleste beretninger angiver at det var Salmân al-Farisi, Profetens persiske ledsager, som foreslog at grave en skyttegrav omkring Medina. Det var en hidtil ukendt strategi hos araberne, som var vant til at kæmpe på åbne pladser.

Medinas beliggenhed var velegnet til en skyttegrav. Kun den nordlige del af byen var sårbar over for angreb. Mod øst og vest var der et større vulkansk område, og mod syd strakte frugtplantager med tykke palmetræer sig over et betydeligt område, som skabte en naturlig barriere. Bag disse plantager holdt den jødiske stamme Quraizah til, og den var bundet af sin fredsaftale med muslimerne. For at fuldstændiggøre forsvaret af Medina skulle skyttegraven kun være bred nok til at hindre ryttere i at springe over den og dyb nok til at forhindre en gennemkrydsning.

Profeten og hans ledsagere syntes om forslaget. Profeten inddelte sine 3.000 ledsagere, som udgjorde det muslimske forsvar, i arbejdsgrupper på ti personer og påbegyndte gravearbejdet med det samme.

Profeten selv deltog i udgravningen. Han arbejdede med økse og skovl og bar jorden væk. På et tidspunkt var han så træt at han satte sig ned for at hvile sig. Han lænede ryggen

til en sten og faldt i søvn. Abu Bakr og ‘Umar stod i nærheden og gav folk tegn til at bevæge sig væk, så Profeten ikke blev forstyrret. Da han pludselig vågnede, sagde han: „Hvorfor lod I mig sove? I skulle have vækket mig.“

‘Hyklerne’ syntes ikke om at deltage i det hårde arbejde og kom hele tiden med undskyldninger. Mange af dem deltog en kort stund og listede derefter bort. Muslimerne besluttede derfor at ingen måtte forlade arbejdet uden først at have fået Profetens tilladelse.

Muslimerne i Medina var fattige, og på det tidspunkt var kårene trange. Maden var knap, og mange sultede. Under det slidsomme arbejde var sulten særlig trykkende. Mange bandt en sten om maven for at lindre sulten. Profeten selv havde bundet to sten om sin mave.

Den unge Jâbir ibn ‘Abdullah beretter at han blev rørt over at se Profetens tilstand og anmodede om tilladelse til at forlade arbejdet midlertidigt. Han gik direkte hjem og sagde til sin kone: „Jeg har set Profeten i en tilstand jeg ikke kan affinde mig med. Har du noget mad?“ Hun sagde at hun havde lidt byg og en lille ged. Jâbir slagtede derpå geden og tilberedte den. Hans kone malede kornet og begyndte at koge kødet i en stor kasserolle.

Da maden var ved at være klar, gik Jâbir hen til Profeten og sagde: „O Allâhs Sendebud, jeg har noget mad i mit hjem. Kunne du tænke dig at være min gæst, med én eller to af dine ledsagere?“ Profeten spurgte hvor meget mad han havde, og sagde: „Det er fint og nok. Sig til din kone at hun ikke skal tage kasserollen af ilden eller brødet ud af ovnen før jeg ankommer.“

Profeten inviterede muslimerne til Jâbirs middag. Jâbir blev yderst forlegen, fordi maden var utilstrækkelig til den store skare. Han gik forud og sagde til sin kone: „Profeten er kommet og har bragt hele *Muhajirûn* og *Ansâr* med sig.“ Hun sagde: „Har han spurgt dig til den mad vi har?“ Da han svarede bekræftende, sagde hun: „Allâh og Hans Sendebud ved bedst.“

Da Profeten ankom til Jâbirs hus, sagde han til sine ledsagere: „Kom indenfor, men skub ikke til hinanden.“ Han begyndte at bryde brødet, lægge det i fad og hælde kød på. Han dækkede gryden og ovnen til igen. Han serverede fad efter fad for sine ledsagere indtil de alle havde fået et fuldt måltid. Både kasserollen og ovnen var dog stadig fulde. Profeten sagde til Jâbirs kone: „Spis af det, og send det som gave til andre folk, for vi har lidt under noget der nærmer sig hungersnød.“ Hun sendte brød og kød ud resten af dagen.

Skyttegraven var for dyb og for bred til at fjendens kavaleri kunne springe over den. Sandet og stenbrokkerne fra gravearbejdet blev hobet sammen til en stor bunke, som også formede en barriere. Medinas kvinder og børn blev anbragt i befæstede bygninger.

Den fjendtlige alliance havde et tydeligt mål; at gøre det af med Profeten og muslimerne. Huyay ibn Akhtab og de andre jødiske ledere, som havde taget initiativ til alliancen, gjorde det klart for Ghatafân og Quraish at deres styrker skulle besejre Medina og fjerne ethvert spor af islam.

Da de fjendtlige styrker nåede frem til Medina og opdagede skyttegraven, blev de rystede og forbløffede. Det var noget araberne ikke tidligere var stødt på. De vidste ikke hvordan man byggede et brohoved. De slog derfor lejr nær skyttegraven og ventede.

Fjendens kavaleri patruljerede dag og nat ved skyttegraven. De forsøgte at finde et svagt område, hvor de kunne passere og overrumple muslimerne. Muslimerne havde imidlertid placeret sig tæt på skyttegraven, og hver gang en enhed nærmede sig, sendte de en byge af pile af sted og tvang fjenden tilbage.

Muslimerne bevogtede deres forsvarslinje dag og nat. Muhammed ibn Maslama beretter: „Vores nat var blevet omdannet til dag. De ikke-troendes ledere demonstrerede deres styrke efter tur på den anden side af skyttegraven. Vi så Abu Sufyân føre nogle enheder bag skyttegraven. Derefter skiftedes nogle andre anførere til det den følgende dag;

Khalid ibn al-Walid, Amr ibn al-Âs, Hubairah ibn Ubbai, Ikrima ibn abi Jahl og Dhirar ibn al-Khattâb.“

Styrkedemonstrationen antydede at den fjendtlige alliance havde kommandoen over store styrker. Den afslørede samtidig at der ikke var en enkelt leder af alliancen, og det kunne vise sig at være alliansens akilleshæl.

Da situationen ikke ændrede sig efter flere dage, forsøgte en gruppe quraishitiske ledere at krydse skyttegraven på hesteryg. Faktisk lykkedes det nogle få at springe over på det smalleste sted. En enhed muslimer anført af Profetens fætter ‘Ali tvang dem imidlertid til at trække sig tilbage.

Medmindre Medinas forsvarslinje blev brudt, var muslimerne i stand til holde ud længe. De befandt sig i deres by, og deres marker var bag dem. Fjenden kunne ikke afskære deres forsyningslinje. De fjendtlige troppers situation var værre. De havde ingen forsyningslinje. Deres forråd ville snart slippe op, og de kunne ikke opretholde belejringen meget længere.

Den første til at erkende at der måtte gøres noget for at ændre situation, var Huyay ibn Akhtab, rabbineren som havde taget initiativet til alliancen.

Syd for Medina, på den anden side af byens marker, levede Quraizah-stammen, der var den største af de jødiske stammer som havde slået sig ned i Medina før islams indtræden. Quraizah havde efter Profetens ankomst også skrevet under på fredstraktaten med Profeten og havde, i modsætning til jøderne fra Qainuqa’ og An-Nadhîr, indtil videre respekteret traktatens betingelser.

Huyay indså at den eneste mulighed for at besejre muslimerne var at overtale Quraizah til at slå sig sammen med de allierede styrker og indlede en knibtangsmanøvre. Han drog af sted og fandt frem til den fæstning der tilhørte Ka‘ab ibn Asad, Quraizah-stammens overhoved.

Da Huyay bankede på Ka‘ab ibn Asads port og bad ham at åbne, nægtede Ka‘ab og sagde: „Huyay, du er en mand med

en ildevarslende skæbne. Jeg har en traktat med Muhammed, som jeg har i sinde at overholde. Jeg har ikke set andet fra ham end ærlighed og trofast overholdelse af sine forpligtelser.”

Huyay ville imidlertid ikke acceptere et nej, og hans opfordring til Ka‘ab blev mere indtrængende: „Du har kun låst din dør, fordi du ikke ønsker at jeg skal deltage i dit måltid.“ Huyays kneb gav til sidst resultat, og Ka‘ab lod ham komme ind.

Da han havde sat sig, sagde han: „Ka‘ab, kan du ikke se at jeg er kommet for at bringe dig alle tiders hæder. Jeg tilbyder dig et hav af godhed. Jeg har bragt Quraish, med alle deres overhoveder og ledere, helt til deres lejrplads ved Mujtama‘ al-Asyal, hvor bækkene løber sammen. Jeg har også bragt Ghatafân, med deres overhoveder og ledere, helt til deres lejrplads ved Uhud-bjerget. Begge har givet mig deres højtideligste løfte om ikke at drage af sted før vi har tilintetgjort Muhammed og alle hans følgere.“

Huyays overtalelsesevner var gode. Han blev ved med at presse på, og Ka‘ab gav til sidst gav efter for fristelsen.

Profeten hørte snart at Quraizah-stammen havde besluttet sig for at støtte alliancen. Han var klar over at en sådan nyhed kunne nedbryde muslimernes kampgejst fuldstændigt. Han ønskede at være helt sikker på den nye situation og sendte fire af sine ledsagere af sted, for at indhente oplysninger om Quraizahs position: „Hvis I finder ud af at den efterretning vi har modtaget er sand, giv mig da et vink, som jeg vil forstå. Forsøg at undgå at påvirke muslimernes moral. Hvis I på den anden side finder at Quraizah er tro mod deres traktat med os, lad da nyheden blive kendt for enhver.“

Delegationen drog af sted for at møde Quraizah. Den opfordrede jøderne til at opretholde deres fredelige forhold til muslimerne og befæste deres alliance med Profeten. Quraizah antog imidlertid en trodsig holdning: „I ønsker at vi skal befæste alliancen nu, når vi er blevet svækket af

An-Nadhîrs rømning. Hvem er Allâhs Sendebud? Vi kender ham ikke!”

Den muslimske delegation vendte tilbage til Profeten og gav ham et fingerpeg om Quraizahs indstilling. Profeten sagde: „Allâh er stor. Glæd jer, I muslimer, for det vil blive en lykkelig slutning.“

Muslimerne indså snart at Quraizah havde sluttet sig til fjenden. Quraizah-stammen havde nem adgang til Medina, og den kunne lade fjendens styrker indlede et angreb på byens befolkning. Alle voksne og rørige muslimske mænd var med ved frontlinjen. Kun kvinder, børn og gamle var blevet i Medina. De kunne ikke længere efterlades uden beskyttelse. Men hvis muslimerne skulle opdele deres styrker, ville deres geledder blive for skrøbelige til at modstå et angreb fra begge fronter. Der opstod snart ængstelse og tegn på modløshed blandt muslimerne.

Profeten forsøgte at berolige muslimerne. Han sagde at de ikke skulle bekymre sig, men stole på Allâh: „Ved Ham, som har min sjæl i sin hånd, Allâh vil sørge for en vej ud af dette dilemma. Jeg håber afgjort på at gå rundt om Ka’baen i absolut tryghed, og at Allâh vil gøre mig i stand til at holde Ka’baens nøgler i min hånd. Allâh vil bestemt omstyrte de persiske og byzantinske kejsere, og deres skatte vil blive brugt til at fremme Allâhs sag.“

I dette kritiske øjeblik demaskerede ‘hyklerne’ sig. Nogle af dem spurgte hvordan Profeten kunne love dem skatte fra store riger „når vi ikke engang føler os sikre nok til at forrette vores nødtørft“. Andre forsøgte at overtale muslimerne til at overgive sig.

I mellemtiden vendte Huyay ibn Akhtab tilbage til de quraishitiske hærførere med nyheden at Quraizah havde sluttet sig til deres alliance. Det skabte henrykkelse. De tændte store bål hver nat for at intimidere muslimerne og nedbryde deres moral.

Quraizah havde bedt om ti dage til at gøre sig klar. En af jødernes betingelser var at Quraish og deres allierede i mellemtiden skulle øge presset på muslimerne, så de ikke

forsøgte at angribe Quraizah-stammen. Småkampene blev derfor intensiveret, og der var gentagne angreb hen over skyttegraven. De fjendtlige styrker forøgede presset og holdt muslimerne optaget, så Quraizah kunne mobilisere.

Quraish og deres allierede var fornøjede over Huyay ibn Akhtabs bedrift og sikre på sejr. Dagligt afholdt deres styrker parader ved skyttegraven. På et tidspunkt indledte en quraishitisk bataljon et angreb på den stilling hvor Profeten befandt sig. Profeten og hans ledsagere kæmpede hårdt for at drive angrebet tilbage. Kampene var så heftige at hverken Profeten eller hans ledsagere var i stand til at forrette dagens tidebønner, *salâh*. De gik glip af middags-, eftermiddags- og aftenbønnen. De forpassede bønner blev derfor forrettet efter solnedgang.

Muslimerne var under belejring i 27 dage, hvor fjenden forberedte et angreb fra to fronter. Under belejringen besøgte en mand ved navn Nu'aim ibn Mas'ud fra Ghataf n-stammen Profeten. Han sagde: „Allâhs Sendebud, jeg nu er muslim, men mit folk er ikke klar over det. Du kan befale mig hvad du ønsker.“

Profeten instruerede Nu'aim om at forårsage splid blandt fjenden og sagde: „Hvis du slutter dig til os, øger du vores antal med én. Men forsøg, hvis du kan, at tale folk fra fra at angribe os. Krig vindes ved succesfuld taktik.“

Nu'aim var den rette person til denne opgave. Han var en forstandig og vellidt mand og havde mange venner blandt Quraizah. Han sagde til jøderne: „I ved at jeg holder oprigtigt af jer, og jeg er jeres gode ven.“ De svarede: „Dit venskab er bestemt ubestrideligt.“ Han sagde dernæst:

Quraish og Ghatafân befinder sig ikke i samme situation som jer. Denne by er jeres hjemby, hvor I lever med jeres egne kvinder og børn og har alle jeres værdier og ejendom. Quraish og Ghatafân er kommet for at angribe Muhammed og hans ledsagere, og I har nu sluttet jer til dem. Men deres

kvinder og børn, deres penge og ejendom er andetsteds. Det stiller dem i en anden situation end jer. Hvis der dukker en chance op for dem, vil de ikke lade være med at tage den. Men hvis det går skævt for dem, vil de bestemt drage bort og lade jer alene konfrontere jer med Muhammed i jeres egen by. Hvis I skal til at møde ham alene, er I afgjort ikke i stand til det. Mit råd til jer er at gardere jer mod dette. I skal ikke kæmpe side om side med Quraish og Ghatafân, medmindre I får nogle gidsler blandt deres ledere, så I kan være helt sikre på at de vil kæmpe sammen med jer, indtil Muhammed er overvundet.¹

Quraizah-stammen erkendte at Nu'aim havde fat i en væsentlig pointe og takkede ham for rådet. Nu'aim tog dernæst direkte til den quraishitiske lejrplads, hvor han mødtes med Abu Sufyân og de andre overhoveder.

Han sagde til dem: „I ved at jeg er jeres ven og at jeg ikke er en af Muhammeds tilhængere. Jeg er kommet til jer med et råd, som jeg føler jeg er nødsaget til at overbringe jer. Men fortæl ikke til nogen at jeg er jeres kilde.“ Efter at have fået Abu Sufyâns løfte, fortsatte Nu'aim:

Jeg ønsker I skal vide at jøderne har fortrudt bruddet på deres traktat med Muhammed. De sendte budbringere til ham, som overbragte ham deres fortrydelse over det de havde gjort. For at vise ham deres velvilje, spurgte de hvorvidt han ville blive tilfreds hvis de kunne give ham nogle prominente mænd fra Quraish og Ghatafân som han kunne dræbe. De lovede også at de var klar til at kæmpe med ham indtil I bliver udryddet. Han svarede at deres tilbud var tilfredsstillende. S , hvis jøderne beder jer om at sende nogle af jeres folk til dem, som en garanti for at I ikke forlader dem, send dem da ikke én eneste person.²

1. Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.3, s.266

2. Ibid.

Derefter gik Nu'aim direkte til Ghatafân og sagde til stammens overhoveder: „I er mit folk som jeg elsker inderligt. Jeg mener at jeg er en mand som I ikke forventer vil jer det ondt.“

Da de forvissede ham om hans gode anseelse blandt dem, sagde han det samme til Ghatafân som han havde sagt til Quraish og advarede dem mod at sende nogen til Quraizah.

På denne måde lykkedes det Nu'aim at så mistro blandt de tre store grupper i den fjendtlige alliance. Hver part ønskede nu at være helt sikker på de andres intentioner.

Abu Sufyân og lederne fra Ghatafân sendte en delegation til Quraizah under ledelse af Ikrima ibn abi Jahl. Delegationen drog af sted på sabbatnatten.

Den sagde til Quraizah: „Denne belejring har været til stort besvær for os. Vi kan ikke opretholde den meget længere. Vi er ved at være udmattede, så vi bliver nødt til foretage os noget. Gør jer klar, og lad os angribe Muhammed og gøre det af med ham og hans ledsagere.“ Quraizah-stammens ledere svarede:

I ved bestemt at det i dag er vores sabbat, hvor vi ikke foretager os noget. Nogle af os overtræde, i fordums tider, denne dags hellighed, og de udsatte sig for Allâhs straf, som I er bekendt med. Bortset fra dette kan vi ikke kæmpe mod Muhammed side om side med jer, medmindre I lader nogle af jeres egne folk blive hos os, så vi er helt sikre på at I er lige så beslutsomme som os på kæmpe mod Muhammed til den bitre ende. Vi frygter at hvis I finder det besværligt og hvis kampene går imod jer, vil I vende om og efterlade os til at kæmpe mod Muhammed i vores hjemby, hvor vi ikke kan måle os med ham.³

Da delegationen vendte tilbage, konkluderede lederne fra Quraish og Ghatafân at Nu'aim ibn Mas'uds oplysninger var

3. Ibn Hishâm, *Sirah an-Nabawiyah*, vol.3, s.266-267.

korrekte, og de sendte Quraizah-jøderne besked om at de ikke var rede til at sende dem én eneste person.

Da Quraizah modtog denne meddelelse, sluttede de også at Nu'aims anvisninger var velbegrundede. Der blev udvekslet flere meddelelser mellem de to parter, men ingen af dem var villige til at acceptere den andens betingelser. Der var nu opstået splittelse i fjendens rækker, og hele situationen skulle snart ændre sig.

I dagevis havde vejret være usædvanligt koldt og regnfuldt. En kold vind fra øst med regnskyl tvang alle til at søge ly. Natten faldt på, og et uvejr begyndte at rase over sletten. Vinden voksede til orkanstyrke. I fjendens lejrplads var der ikke et eneste telt der kunne stå oprejst, og intet bål kunne holdes tændt. Fjendens mænd trykkede sig op ad hinanden, for at holde varmen. Den muslimske lejr var i nogen grad skærmet mod vinden, men alle følte den bidende kulde.

Huthaifa ibn al-Yaman, en af Profetens ledsagere fra *Ansâr*, var mange år senere i Kufa, i Irak, da nogen spurgte ham: „Så jeres folk virkelig Allâhs Sendebud, og var I virkelig hans ledsagere?“ Da han svarede bekræftende, sagde manden: „Havde det været vores lykke at være hans ledsagere, ville vi ikke have ladet ham gå – vi ville have båret ham på vores skuldre.“

Huthaifa fortalte derpå manden om følgende hændelse som fandt sted mens den fjendtlige alliance var præget af internt klammeri og opløsning:

Det var nat da meget voldsomme vinde blæste over islams fjender. Natten var ualmindelig mørk og kold. De ikke-troende kunne ikke tænde bål på grund af vinden og regnen. De var ikke i stand til at lave mad fordi deres gryder og pander blev blæst bort. Deres telte begyndte at falde sammen, og de blev bekymrede for at muslimerne måske ville forsøge at angribe dem den nat. Tanker om tilbagetrækning begyndte at krybe ind i deres sind. Tilbage i den muslimske lejr stod Profeten og bad for en del af natten. Han vendte sig mod sine ledsagere og spurgte:

„Hvem er villig til at gå hen og finde ud af hvad vores fjender foretager sig og vende tilbage? At vende tilbage var en betingelse Profeten knyttede til denne særlige opgave. Jeg vil bede Allâh om at gøre enhver frivillig til min ledsager i Himlen.“ Ingen meldte sig frivilligt på grund af vores store frygt og sult den meget kolde nat. Da ingen svarede, bad Profeten mig om at træde frem. Jeg havde derfor intet andet valg end at gå. Han sagde til mig: „Huthaifa, gå ind i disse folks lejr, og find ud af hvad de vil. Gør ikke noget på egen hånd, for du kommer tilbage.“ Jeg gik ind i fjendens lejr og så hvordan vinden og Allâhs andre krigere foretog ødelæggelse i lejren. Ingen gryde eller pande blev på sin plads, intet bål kunne holdes tændt, og intet telt kunne holdes oprejst. Abu Sufyân sagde til sine folk: „Folk fra Quraish, lad enhver forsikre sig om hvem hans sidemand er.“ Jeg tog manden som sad ved siden af mig ved hånden og spurgte hvem han var. Han svarede mig ved at nævne sit eget og sin faders navn. Abu Sufyân sagde dernæst: „Folk fra Quraish, I ved vi ikke kan blive meget længere. Vi har døjet med store genvordigheder, og jøderne fra Quraizah har ikke opfyldt deres løfter til os. Vi har modtaget stærkt foruroligende oplysninger om deres indstilling. I ser hvad disse voldsomme vinde gør mod os. Vi kan ikke blive meget længere under disse kår, og mit råd til jer er at vende hjem sammen med mig.“ Han steg derpå op på sin kamel, som var bundet til en pæl. Han slog kamelen, som rejste sig med et sæt. Havde det ikke været for Profetens klare instruktioner om ikke at gøre noget alvorligt, kunne jeg have dræbt Abu Sufyân med min pil.⁴

Huthaifa vendte tilbage til Profeten med sine oplysninger. Han fandt Profeten i færd med at bede og satte sig tæt på ham. Profeten lagde sin kåbe om Huthaifa. Efter sin bøn lyttede han til ham.

4. Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.3, s.340-342, Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.394, Zurqâni, *Sharh 'ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.3, s.46-47.

Ghatafân-stammen besluttede sig for at følge trop med Quraish. Om morgenen så muslimerne at de fjendtlige styrker, der havde talt 10.000 mand, var borte. For de troende var det et tegn på at de blev støttet og beskyttet af Allâh.

Begivenheden er refereret i *sûra Al-Ahzbâb*, 'Alliancen', som henviser til de forskellige faser i konfrontationen mellem muslimerne og deres fjender. Sidste *âyah* beskriver enden på striden: „O I som tror! Ihukom Allâhs nåde mod jer, da (fjendtlige) hære kom til jer, hvorpå Vi sendte en vind og slog hære, som I ikke kunne se, mod dem.“ (Koranen, 33:9)

Profeten skuede ud over den plads hvor fjendens lejr havde ligget. Han så på sine ledsagere og sagde: „Nu vil vi angribe dem, hvorimod de ikke vil angribe os...Der er ingen gud foruden Allâh, som har opfyldt sit løfte til sin tjener, og beret sine soldater og Han har alene besejret Alliancen . Intet var før Ham, og intet består efter Ham.“

Referencer til kapitlet: Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahîh*, vol.1, s.411, vol.5, s.58, Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.3, s. 199-343, 266, Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol. 4, s.105, Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.385-394, At-Tabari, *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*, vol.2, s.233-236, Zurqâni, *Sharh 'ala al-Mawâhib al-Ladunnîyah*, vol.3, s.39, 46-47.

FREDSPAGT

Hvis en person dyrker jorden eller planter et træ, og derpå en fugl, et dyr eller et menneske spiser af det, modtager han belønning som havde han ydet almisse.

– profeten Muhammed,
Sahih Muslim

Sammenstødet mellem den fjendtlige alliance og muslimerne, 'Skyttegravsslaget', fandt sted i det sjette år efter Profetens udvandring til Medina. Muslimerne havde formået at modstå den største hær der hidtil var blevet udrustet på Den Arabiske Halvø. Det var en betydelig triumf, som cementerede islams stilling i Arabien.

'Hyklerne' i Medina befandt sig i himmelråbende fortvivlelse. De havde regnet med at de allierede styrker ville besegle muslimernes skæbne for stedse. I stedet var fjenden vendt hjem og den sidste jødiske stamme i Medina havde også overgivet sig. De mange beduinstammer omkring Medina indså også at de ikke længere kunne udfordre muslimerne, og de fleste af dem forsøgte at undgå konflikter med Medina.

Muslimerne befandt sig nu i en gunstig position hvor de nød en forholdsvis fredelig periode, som de ikke havde oplevet siden etableringen af det islamiske samfund i Medina. Situationen var imidlertid ikke uden farer, da en genoplivelse af alliancen mellem Quraish og jøderne i Khaibar var sandsynlig.

Profeten ønskede at demonstrere at muslimerne foretrak at leve i fred og blot ønskede at overbringe Allâhs budskab. En nat drømte han at han besøgte Ka'baen sammen med sine ledsagere, og at nogle af dem kronragede sig mens andre klippede håret. De var i stand til at bede uden at frygte nogen fjende eller møde nogen fare på deres vej.

Profeten nævnte sin drøm for sine ledsagere. Muslimerne var begejstrede. De ønskede inderligt at se Ka'baen, som nogle af dem havde været forhindret i at besøge i seks år og andre endnu ikke havde set. Kort efter kundgjorde Profeten for muslimerne og for de arabiske stammer omkring Medina at han havde til hensigt at besøge Ka'baen og bede dér. Han inviterede dem alle med sig på '*umra*, 'den lille valfart'.

De fleste arabiske stammer var ikke meget for at deltage, fordi de frygtede at Quraish ville modsætte sig muslimernes valfart og hindre dem i at besøge Mekka. Muslimerne sluttede sig imidlertid glædeligt til Profeten som gik i spidsen for 1.400 af sine tilhængere på denne valfartsekspedition.

Ka'baen befandt sig i Quraish-stammens hjemby, Mekka. Quraish var stadig den mægtigste og mest betydningsfulde stamme i Arabien. Den var også Ka'baens forvalter, og skulle tage vel imod alle der ønskede at valfarte til Ka'baen. Profeten og hans ledsagere kom i et fredeligt ærinde for at ære Ka'baen. Spørgsmålet var om Quraish-stammen kunne berettige en afvisning af muslimerne, uden at brændemærke sit ry som forvalter af 'Allâhs Hus'.

Profeten gjorde sit for at vise at hans ærinde var fredeligt og at han blot ønskede at ære Ka'baen. I februar måned, i det sjette år efter *Hijra*, år 6 e.H., drog muslimerne af sted uden nogen rustning eller andre våben end deres sværd, som var normalt for rejsende i ørkenen.

Profeten sadlede sin hunkamel, Al-Qaswa'. Han bragte 70 kameler med sig, som han havde til hensigt at slagte efter sin '*umra* og uddele kødet til fattige. Oftring er en del af pilgrimsritualet, og det meste af kødet bliver delt ud til

fattige i området omkring Mekka. Profeten tog sin hustru Umm Salama med på denne valfartsekspedition.

Da muslimerne ankom til Thul-Hulaifah, cirka ni kilometer fra Medina, standsede de for middagsbøn. Derefter mærkede Profeten kamelerne, så de kunne genkendes som offerdyr. Hans ledsagere gjorde ligeså. Derefter trak muslimerne i den hellige pilgrimstilstand, *ihrâm*, ved at tage deres *ihrâm*-klæder på. Det består af to store stykker hvidt stof uden syninger. Det ene stykke bindes omkring taljen, og det andet svøbes om skuldrene. Muslimerne fortsatte rejsen og messede fraser, der betonedede at de var draget af sted for at ære Ka'baen og lovprise Alláh.

Profeten bad Abbad ibn Bishr om at gå forud sammen med 20 mænd, for at forsikre sig om at der ikke var nogen fare undervejs. Han sendte også en spejder af sted for at holde øje med Quraish og finde ud af deres hensigter.

Quraishiterne blev urolige da de hørte at Profeten var på vej mod Mekka med 1.400 muslimer. Deres umiddelbare reaktion var at muslimerne ikke under nogen omstændigheder skulle have adgang til Mekka. Forberedelser til en konfrontation blev iværksat.

To navnkundige quraishitiske hærførere, Khalid ibn al-Walid og Ikrima ibn al-Walid, blev sendt af sted i spidsen for en enhed på 200 mand. Frivillige fra to andre stammer sluttede sig til den og var i stand til at etablere en kommunikationskæde der kunne underrette deres ledere om Profetens bevægelser.

Da Profetens spejder meddelte ham at Quraish ville hindre muslimerne i komme ind i Mekka, rådførte han sig med sine ledsagere. Abu Bakr sagde: „Alláhs Sendebud, du er draget af sted for at besøge 'Det Hellige Hus'. Du har ikke i sinde at kæmpe mod eller dræbe nogen. Fortsæt derfor mod 'Huset'. Hvis nogen forsøger at hindre os i at nå frem, så vil vi kæmpe mod dem.“ Profeten var glad for det svar og befalede sine ledsagere at fortsætte.

Da Profeten modtog efterretning om den quraishitiske styrke, spurgte han om der var nogen i hans lejr der kunne

lede dem via en alternativ rute. En mand fra Aslam-stammen meldte sig og ledte muslimerne via et ujævnt og barskt terræn. Omsider befandt de sig på et åbent område. Muslimerne fortsatte, indtil de ankom til Al-Hudaibiya-sletten, syd for Mekka, som kun lå én dags vandring fra den hellige by.

Pludselig satte Profetens kamel, Al-Qaswa', sig. Folk forsøgte at få den til at rejse sig, men den ville ikke bevæge sig. Profeten sagde: „Hun bliver holdt tilbage af samme grund som elefanten.“ Det var en henvisning til dengang den abessinske hærfører Abraha red i spidsen af en hær på elefantryk for at ødelægge Ka'baen. Da hæren nåede frem til Mekka, satte førerelefanten sig og nægtede at fortsætte (kapitel 1).

Profeten sagde: „Ved Ham, som har min sjæl i sin hånd, jeg vil svare imødekommende på ethvert forslag Quraish fremsætter i dag, som kan danne gode relationer og garantere ærbødighed for Allåhs helligdomme.“ Han befalede sine ledsagere at slå lejr på Al-Hudaibiya-sletten.

Al-Hudaibiya-sletten var meget tør. Der var kun en enkelt brønd med en smule vand. Selvom muslimerne var sparsommelige med vandet, blev brønden snart udtømt, og tørsten begyndte at melde sig.

Profeten gik hen til brønden og satte sig ved den. Han bad sine ledsagere om at bringe ham en spand med så meget vand som muligt. Han tog noget af vandet i sin hånd, skyllede munden og bad til Allåh. Han bad sine ledsagere om at hælde vandet tilbage i brønden og forlade den for en stund. Snart var brønden fuld af vand. Muslimerne kunne slukke deres tørst, vande deres dyr og udføre den rituelle afvaskning før bøn.

Da de quraishitiske overhoveder opdagede at Profeten havde undg et deres fremrykkede enheder, besluttede de at sende en budbringer til ham. Den første udsending var Budail ibn Warqa', fra Khuza'a-stammen. Han besøgte Profeten sammen med nogle af sine stammefæller.

Khuza'a-stammen havde altid næret velvilje over for Profeten og nogle af dens mænd havde antaget islam.

Budail talte med Profeten og sagde at Quraish var fast besluttet på at forhindre ham i at komme ind i Mekka. Profeten forsikrede ham om at han ikke havde til hensigt at kæmpe. Han ønskede blot at besøge Ka'baen og give udtryk for muslimernes anerkendelse af dens hellighed.

Profeten sagde: „Quraish er nu i sådan en tilstand at de kun kan tænke på krig. Jeg er rede til at indgå en våbenstilstand med dem, hvis de ønsker det. Jeg beder dem kun om at lade mig være, så jeg kan tale med folk. Hvis jeg er fremgangsrig og folk følger mig, så er det deres valg at gøre ligeså. Hvis Quraish er fast besluttet på at standse mig, sværger jeg ved Allâh at jeg vil kæmpe mod dem om denne sag indtil jeg dør, og selv da kan de ikke forpurre Allâhs vilje.“

Budail vendte tilbage til Quraish og sagde: „Vi er kommet til jer efter at have set denne mand og hørt hvad han siger. Kunne I tænke jer at høre hvad han sagde til os?“

Nogle af polyteisterne sagde: „Vi vil ikke høre på noget af det han siger!“ Andre bad ham om at berette. Budail fortalte hvad Profeten havde sagt og gav udtryk for at quraishiternes beslutning var overilet, da Muhammed ikke havde i sinde at kæmpe. Han ønskede blot at ære Ka'baen.

De quraishitiske overhoveder sagde: „Selv hvis han ikke ønsker at kæmpe, skal han ikke få lov til at træde ind i Mekka mod vores vilje. Ingen skal sige at vi tillod det.“

De sendte derpå en ny udsending for at tale med Profeten. Han kom imidlertid tilbage med samme besked som Budail.

Deres tredje udsending var Al-Hulais ibn Alqama, lederen af Habshi-stammen. Da Profeten så ham nærme sig i det fjerne, sagde han til sine ledsagere: „Dette er en mand fra et religiøst samfund. Før offerdyrene frem, så han kan se dem.“

Da Al-Hulais så offerdyrene, vendte han tilbage uden at tale med Profeten. Han indså at muslimerne var kommet som pilgrimme. Han rådede Quraish til at lade Muhammed være

og tillade muslimerne at bede ved Ka'baen. Men Quraish ændrede ikke holdning.

Polyteisternes overhoveder afslog alle tre udsendinges råd og besluttede sig for at sende en fjerde mand. Årsagen til at Quraish blev ved med at sende nye folk er uvis. Måske var det tegn på forvirring. På den anden side kunne det være et forsøg på selvretfærdighed. De quraishitiske ledere kunne hævde at de havde forsøgt deres ypperste for at imødekomme Muhammed.

Den fjerde mand de valgte var Urwa ibn Mas'ud, lederen af Thaḳīf-stammen som levede i Taif. Urwa ville sikre sig at han ikke modtog samme reaktion fra Quraish som de øvrige. Han sagde: „Jeg har bemærket hvordan I har nedrasket de personer I har sendt til Muhammed. I ved at I er som forældre for mig, og jeg er jeres søn. Da jeg hørte om jeres problem, samlede jeg dem som adlyder mig, og er kommet for at støtte jer.“ De svarede: „Det er bestemt sandt, og vi nærer ingen tvivl med hensyn til dig.“

Da Urwa nåede frem til Al-Hudaibiya-sletten, satte han sig med Profeten og sagde:

Muhammed, dit folk mobiliserer deres styrker. De sværger at de aldrig vil lade dig nå frem til 'Det Hellige Hus', indtil du overmander dem. Skulle der opstå kamp mellem dig og dem, står du over for to muligheder: Enten erobrer du dit eget folk, og vi har aldrig hørt om en mand som har erobret sit eget folk, eller også vil dine mænd blive besejret. Har du samlet denne pøbel for at tilintetgøre dit eget folk? Det er Quraish du kæmper imod, og Quraish har udrustet selv deres kvinder og børn. De er meget målbevidste og sværger ved Allāh at du aldrig kommer ind i deres by. Jeg mener at du vil befinde dig i en meget besværlig situation i morgen når denne pøbel skuffer dig. Jeg genkender ingen af dem og kan ikke se at nogen som helst af dem er af hæderlig afstamning!¹

1. Ibn Hishām, *Sīrah an-Nabawīyah*, vol.3, s.326, Ibn Sa'ad, *Tabaqāt al-Kubrah*, vol.1, s.413.

Abu Bakr brød ind og sagde at Urwa skulle agte sig. Mens Urwa talte, forsøgte han at røre ved Profetens skæg, en arabisk skik.

Al-Mughîra ibn Shu‘ba, der var en muslimsk nevø til Urwa, stod bag Profeten med sit sværd i hånden. Hver gang Urwa forsøgte at røre Profetens skæg, slog Al-Mughîra ham på hånden med sit sværdskæfte og sagde: „Hold din hånd fra Profetens ansigt eller den bliver hugget af!“ Urwa genkendte ikke sin nevø og sagde: „Gid pokker havde dig! Sikke uopdragen du er!“

Profeten smilede over Al-Mughîras handling. Han forsikrede Urwa om at han blot ønskede at besøge Ka‘baen på samme vis som enhver anden. Ka‘baen tilhørte ikke Quraish, de var blot dens forvaltere og havde ikke ret til at forhindre folk i at bede der.

Urwa var forundret over den ærbødighed muslimerne viste Profeten. Da han vendte tilbage, sagde han:

Folk fra Quraish! Jeg har set den persiske kejser, Khusru, Det Byzantinske Riges hersker og Abessinien's Negus i deres riger. Jeg sværger at jeg aldrig har set en konge eller kejser nyde samme stilling blandt sit folk som den Muhammed nyder blandt sine tilhængere. De hæver ikke deres stemmer når de taler til ham. Han behøver ikke at give mere end et vink, og de adlyder. Jeg har betragtet de mennesker og set at de er ligeglade med hvad der tilstøder dem, så længe de er i stand til at beskytte deres herre. Beslut jer nu. Han er kommet med et forslag, og jeg råder jer til at indgå en fredsftale med ham og tage imod hans forslag. Jeg frygter afgjort at I ikke vil være i stand til at overvinde ham.²

Men de quraishitiske overhoveder viste ikke tegn på imødekommenhed. Urwa forlod dem derfor sammen med sit folk og vendte tilbage til Taif.

2. Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol. 3, s.328. Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.4, s.167. Al-Qaiyim, *Zadul-Ma‘ad*, vol.3, s.255.

Profeten besluttede sig for at sende en budbringer, som skulle forsikre Quraish om at han blot ønskede at valfarte til Ka'baen som alle andre pilgrimme. Han tænkte i første omgang på at sende 'Umar af sted. Imidlertid fremhævede 'Umar at hans klan, Addi, ikke længere nød nogen indflydelse i Mekka. Ingen ville derfor kunne beskytte ham. Han foreslog at Uthmân, der tilhørte den umayyadiske klan af Quraish, ville være mere passende som Profetens udsending.

Uthmân talte med Quraish-stammens ældste og forklarede dem at Profeten var kommet til sin fødeby for at besøge Ka'baen og bede. Han forklarede at det ville være gavnligt for Quraish hvis araberne så dem som tro forvaltere af 'Det Hellige Hus'.

Men de quraishitiske koryfæer var ubøjelige. Den eneste indrømmelse Uthmân kunne få, var tilladelse til at udføre *tawâf*-ritualet ved at gå rundt om Ka'baen. Uthmân gjorde det imidlertid klart at han under ingen omstændigheder ville udføre *tawâf* før Profeten havde udført det.

Uthmâns møder med Quraish trak ud, og han opholdt sig i Mekka i tre dage. Under sit ophold kontaktede han tilsyneladende en del personer som i hemmelighed havde antaget islam. Nogle af dem var blevet fængslet af Quraish. De higede efter at møde Profeten. Uthmân overbragte dem en besked fra Profeten om at sejren var nær. De var henrykte og anmodede Uthmân om at overbringe Profeten deres hilsener.

Tilbage på Al-Hudaibiya-sletten samlede Profeten sine ledsagere og bad dem om at afgive løfte om at kæmpe for Allâhs sag til det sidste, hvis Quraish besluttede sig for at angribe. Han stod under et akacietræ, og hans ledsagere kom frem og afgav løfte ved at lægge deres hånd på Profetens hånd.

Hver enkelt gav sit ord på at kæmpe til sin død. Profeten afgav også et løfte på Uthmâns vegne med disse ord: „Uthmân er på en mission som Allâh og Hans Sendebud har sendt ham på. Derfor afgiver jeg et løfte på Uthmâns vegne.“

Han lagde derpå sin ene hånd oven på den anden og sagde: „Dette er for Uthmân.“

De troendes løfte varmede Profetens hjerte. Jâbir ibn ‘Abdullah beretter: „Profeten, fred være med ham, sagde den dag på Al-Hudaibiya til os: ‘I er det bedste folk på jorden.’“

Dette løfte betegnes som *Bay‘a ar-Ridhwân*, ‘Løftet der vandt Guds tilfredshed’. Koranen kommenterer det: „Allâh var bestemt tilfreds med de troende da de svor troskab til dig under træet. Han vidste hvad der var i deres hjerte, og Han sendte betryggelse ned over dem og lønnede dem med en snart forefaldende sejr og meget bytte som de tager. Allâh er sandelig Almægtig og Vis.“ (Koranen, 48:18-19).

Kort efter vendte Uthmân tilbage og afgav sin beretning til Profeten. Profeten var skuffet over quraishiternes holdning. Han overvejede situationen og vurderede hvilke muligheder muslimerne havde.

Quraish hørte snart om muslimernes løfte til Profeten. Tidligere erfaring viste at et sammenstød mellem de to parter meget vel kunne ende til muslimernes fordel. De quraishitiske ledere spekulerede desuden over hvorvidt de som Ka‘baens forvaltere kunne tillade at afvise de muslimske pilgrimme.

En sådan gestus kunne få konsekvenser for deres omdømme. Argumenterne for sindighed begyndte snart at dukke frem, og en ny delegation under ledelse af Suhail ibn Amr blev afsendt for at forhandle vilkårene for en fredsftale med Profeten.

Profeten tog godt imod delegationen. Forhandlingerne mellem de to parter omhandlede bl.a. Profetens besøg til Ka‘baen, muligheden for en længerevarende borgfred, forholdet mellem Quraish og Medina og hver parts frihed til politiske manøvrer i Arabien.

Profeten accepterede beredvilligt alle de betingelser delegationen fremsatte. Suhail ibn Amr brugte derimod lang

tid på at fremlægge hver betingelse. Faktisk var delegationen overrasket over Profetens imødekommenhed. Det var imidlertid nødvendigt at nedskrive aftalen og få den underskrevet af begge parter.

Profetens imødekommenhed over for polyteisternes betingelser skabte røre i den muslimske lejr. Ikke nok med at han godtog alle betingelserne, men denne gang rådførte han sig ikke med sine ledsagere, som det ellers var hans sædvane. Desuden virkede fredsaftalens betingelser kun fordelagtige for Quraish.

Nogle af muslimerne kunne ikke skjule deres mishag. Da fredsaftalen skulle nedskrives, gik 'Umar hen til Abu Bakr og sagde: „Abu Bakr, er han ikke Allåhs Sendebud?“ Abu Bakr svarede bekræftende. „Er vi ikke muslimer, og er de ikke afgudsdyrkerne?“ Abu Bakr svarede igen bekræftende, og 'Umar spurgte: „Hvorfor skal vi så affinde os med ydmygelse i spørgsmålet om vores tro?“

Abu Bakr sagde: „Følg ham, uanset hvad han gør, 'Umar. Jeg tror på at han er Allåhs Sendebud.“ 'Umar sagde: „Jeg tror også at han er Allåhs Sendebud.“

'Umar gik hen til Profeten og stillede de samme spørgsmål. Profeten svarede bekræftende. Til 'Umars spørgsmål om hvorfor de troende skulle affinde sig med polyteisternes ydmygende betingelser, svarede han: „Jeg er Allåhs tjener og sendebud. Jeg vil ikke være ulydig mod Ham, og Han vil aldrig forlade mig.“ Han hentydede til at han blot adlød guddommelige ordrer.

Profeten bad sin fætter 'Ali ibn abi Tâlib om at nedskrive fredsaftalen, så den kunne underskrives af begge parter. Han bad 'Ali om at skrive: „I Allåhs navn, Den Nådige, Atter Barmhjertige.“ Men Suhail ibn Amr afbrød: „Det kender jeg ikke noget til! Skriv: 'I Dit navn, Vor Herre'.“ Profeten sagde at 'Ali skulle skrive som Suhail foreslog.

Profeten fortsatte med at diktere: „Dette er vilkårene for fredsaftalen mellem Muhammed, Allåhs Sendebud, og Suhail ibn Amr.“ Igen brød Suhail ind: „Hvis jeg betragtede dig som

Allåhs Sendebud, ville jeg ikke have bekæmpet dig. Du skal skrive dit navn og din faders navn ned i stedet.“

Profeten bad derpå ‘Ali om at overstrege ordene ‘Allåhs Sendebud’. Men ‘Ali kunne ikke få sig selv til det. Profeten stregede dem derpå selv over. Fredsaftalen blev dermed affattet, og den lød:

Dette er vilkårene for fredsaftalen mellem Muhammed ibn ‘Abdullah og Suhail ibn Amr. Begge er blevet enige om en fuldstændig borgfred i en periode på ti år, hvorunder alle folk vil nyde fred og sikkerhed og ikke angribe hinanden. Endvidere, hvis nogen fra Quraish slutter sig til Muhammed, uden tilladelse fra sin beskytter eller leder, skal vedkommende sendes tilbage til Quraish. Hvis nogen fra Muhammeds lejr slutter sig til Quraish, behøver de imidlertid ikke at sende ham tilbage. Begge parter går ind på at nære gode intentioner til hinanden. Intet tyveri eller forræderi må tilgives. Enhver der ønsker at indgå en alliance med Muhammed må gøre det, og enhver der ønsker at indgå en alliance med Quraish må gøre det. Der er endvidere aftalt at du, Muhammed, skal vende tilbage dette år uden at træde ind i Mekka. Efter ét år kan du træde ind i Mekka sammen med dine ledsagere og kun blive der i tre dage. I må kun bære den nødvendige udrustning for en rejsende, nemlig jeres sværd i deres skeder. I må ikke bære yderligere våben.³

Dette var betingelserne for fredsaftalen mellem Quraish og muslimerne, der kendes som ‘Al-Hudaibiya-traktaten’. Da den var blevet nedskrevet, blev vidner fra begge parter bedt om at underskrive dokumentet.

3. Al-Bukhâri, *Al-Jâmi’ as-Sahîh*, vol.5, s.100. Ibn Hishâm, *Sirah an-Nabawiyyah*, vol. 3, s.332. Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.4, s.168. Ibn Sa’ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.414. Al-Qaiyim, *Zadul-Ma’ad*, vol.3, s.256.

I det øjeblik hændte der noget der skulle sætte muslimernes tålmodighed på en prøve. Suhail ibn Amrs egen søn Abu Jandal dukkede op iført lænker. Han var blevet fængslet af sin far, fordi han havde antaget islam. Da han hørte at Profeten var kommet, formåede han at flygte og nå frem til Al-Hudaibiya-sletten. Muslimerne modtog ham med stor glæde.

Mens fredstraktaten blev nedskrevet, havde Suhail ibn Amr for travlt til at bemærke noget. Da den var affattet, opdagede han sin søn. Han gik hen til ham, slog ham i ansigtet og greb fat i hans krave. Abu Jandal begyndte at råbe: „Mine muslimske brødre, skal jeg gives tilbage til de vantro, som forsøger at vende mig bort fra min religion!“

Suhail ibn Amr sagde til Profeten: „Dette er den første person hvis sag jeg tager op. Du skal returnere ham til mig.“ Profeten indvendte at Abu Jandal var ankommet før aftalen var skrevet under. Suhail sagde: „Så har jeg ikke nogen som helst aftale med dig!“

Et medlem fra den quraishitiske delegation sagde at han skulle lade Profeten få Abu Jandal. Men Suhail var ubøjelig. Han begyndte i stedet at prygle sin søn med en kæp. Profeten bad ham om at standse og frisætte Abu Jandal. Men Suhail ville ikke lytte. Nogle af delegationens medlemmer udvidede imidlertid deres beskyttelse til Abu Jandal, og hans far holdt op med at slå ham.

Profeten gik hen til Abu Jandal og forklarede ham situationen: „Abu Jandal, vær overbærende og hold din situation ud for Allåhs skyld. Han vil bestemt sørge for en udvej for dig og dem som lider sammen med dig. Vi har indgået en fredsaftale med disse folk, givet dem et løfte ved Allåh om at vi vil være tro mod aftalens betingelser. Vi vil ikke bryde vores løfte.“

‘Umar var oprørt over situationen. Han kunne ikke begribe hvorfor muslimerne skulle affinde sig med en sådan ydmygelse. Mens Abu Jandal blev ført bort, gik ‘Umar op ved siden af ham og sagde: „Vær tålmodig, Abu Jandal. Disse folk

er vantro. De er værdiløse, deres blod er ikke mere værd end en hunds.“

‘Umar blev ved med at holde sit sværdskæfte mod Abu Jandal så han kunne trække sværdet og dræbe sin far. Men enten ønskede Abu Jandal det ikke, eller også bemærkede han ikke ‘Umars gestus.

Da dokumentet var færdigt, bad Profeten nogle af sine ledsagere være vidner til aftalen. Da begge parter havde vidnet, vendte quraishiternes delegation hjem.

Få muslimer kunne få sig selv til at acceptere fredsaftalen uden en vis misfornøjelse. Aftalens betingelser var blandt andet at de skulle vende tilbage uden at fuldføre deres valfart, ‘*umra*.

I tilfælde af at en pilgrim ikke er i stand til at nå frem på grund af omstændigheder han ikke har magt over, påbyder Koranen ham at frigøre sig fra den hellige valfartstilstand, *ihrâm*, ved at slagte et offerdyr på det sted hvor han blev hindret i at fortsætte sin rejse. Pilgrimsrejsen betragtes derpå som fuldkommen.

Profeten sagde til sine ledsagere: „Slagt jeres dyr, og kronrag jer, og frigør jer fra *ihrâm*.“ Men ingen af muslimerne reagerede. Han gentog sin befaling tre gange, men der var stadig ingen der reagerede.

Profeten gik ind i sit telt til sin kone Umm Salama. Hun bemærkede vreden i hans ansigt og spurgte ham om grunden. Han svarede: „Muslimerne tæller sig selv. Jeg har givet dem en ordre, men de vil ikke adlyde.“

Umm Salama forsøgte at berolige ham: „Allåhs Sendebud, bebrejd dem ikke. De har været under et vældig pres på grund af alt det besvær I har været igennem for at opnå denne fredsaftale, og fordi de nu indser at de må begive sig på den lange færd hjem uden at have nået deres mål.“

Hun opfordrede ham til at gå ud og slagte sine egne offerdyr og kronrage sig uden at sige noget til dem. Profeten fulgte sin hustrus råd og slagtede sine kameler. Han kaldte derpå på nogen som kronragede ham. Da hans ledsagere så det, skyndte de sig at gøre ligeså. De bebrejdede sig selv og

var ulykkelige over ikke at have adlydt Profeten i første omgang.

Da muslimerne havde slagtet offerdyrene og frigjort sig fra *ihram*-tilstanden, påbegyndte de deres hjemrejse. De havde opholdt sig på Al-Hudaibiya-sletten i lidt over to uger. Imidlertid var de stadig tyngede af situationen.

Profeten havde sagt at de ville bede ved Ka'baen, og de begyndte at stille ham spørgsmål. Det var først 'Umar og dernæst nogle andre af Profetens ledsagere der spurgte: „O Profet, sagde du ikke at vi ville udføre *tawâf* om Ka'baen?“ Profeten svarede: „Sagde jeg at I ville gøre det i år?“ Da de svarede benægtende, sagde han: „I vil bestemt udføre jeres *tawâf* dér, om Allâh vil.“

Det andet som muslimerne havde svært ved at affinde sig med var fredstraktatens betingelser. Den krævede blandt andet at de skulle sende enhver person fra Quraish tilbage som ønskede at slutte sig til muslimerne. Derimod kunne Quraish tage imod enhver der forlod islam og sluttede sig til dem.

De spurgte Profeten hvordan han kunne acceptere de urimelige vilkår. Han svarede: „Måtte han som forlader os for at slutte sig til dem, aldrig vende tilbage til os. Hvis vi sender en muslim tilbage til dem, vil Allâh bestemt sørge for en udvej for ham.“

På rejsen hjem modtog Profeten nye åbenbaringer. Det var *sûra Al-Fath*, 'Sejren', som blev åbenbaret. Han sagde til 'Umar: „En *sûra* er blevet åbenbaret for mig i aften, som er mig mere dyrebar end alt hvad solen skinner over.“ Han reciterede derpå den nye *sûra*, der beskriver hændelsen ved Al-Hudaibiya som en 'tydelig sejr' og lover muslimerne et stort krigsbytte.

'Umar spurgte: „Er det en sejr, Allâhs Sendebud?“ Han svarede: „Ja sandelig. Ved Ham som har min sjæl i sin hånd, det er en tydelig sejr.“

En af muslimerne sagde senere: „Det kan ikke være en sejr. Vi er blevet forhindret i at besøge ‘Det Hellige Hus’, og vores offerdyr fik ikke lov til at nå frem til deres bestemmelsessted. Profeten måtte også sende nogle muslimer som forsøgte at slutte sig til os tilbage til afgudsdyrkerne.“ Da dette blev meddelt Profeten, sagde han:

Hvilke ringe ord. Det er bestemt den største sejr; polyteisterne var villige til at anvende fredelige midler for at hindre jer i at gå ind i deres hjemland. De var også rede til at møde jer, for at forhandle en fredsftale og en pagt om gensidig sikkerhed. Jeres gode samlede tilstand har foruroliget dem. Han har gjort jer i stand til at vende sikkert tilbage efter at have fortjent Hans gunst. Alt dette gør det bestemt til den største sejr. Har I glemt dagen ved Uhud, da I løb så hurtigt I kunne, flygtede fra dem, tænkte ikke på andet, og jeg kaldte jer tilbage for at kæmpe for det hinsides? Har I glemt den dag de samlede deres styrker mod jer og indledte en knibtangsmanøvre mod jer, angreb jer forfra og bagfra? Har I glemt hvilke kvaler I led under; jeres hjerte var næsten oppe i jeres hals, og al slags tvivl og rådvildhed herskede i jeres sind?⁴

Profetens ord beroligede muslimerne, som indså at det de havde opnået ikke var noget ubetydelig fremskridt. De sagde til ham: „Allâh og Hans Sendebud siger sandheden Det er bestemt den største sejr. O Profet, vi havde ikke tænkt over det som du har betonet. Du ved afgjort bedre hvad Allâh ønsker for os end vi gør.“

Muslimernes tvivl blev erstattet med vished. De var sikre på at fredstraktaten ville føre til noget godt. De satte deres lid til Allâh og Profeten. Imidlertid havde ingen af Profetens ledsagere nogen anelse om den store fremgang der skulle følge i kølvandet på Al-Hudaibiya-traktaten.

4. Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.4, s.170. Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.416. Al-Qaiyim, *Zadul-Ma'ad*, vol.3, s.260.

Den umiddelbare gevinst ved traktaten var at muslimerne kunne nyde en fredelig periode. De behøvede ikke at bekymre sig om deres hovedfjende, Quraish, som havde været katalysator for modstanden mod islam. For første gang havde Quraish søgt fred med og anerkendt det islamiske samfund i Medina. Det var en moralsk sejr, som gav det islamiske kald ny og større udsigt.

Desuden gjorde fredsftalen det muligt for muslimerne at etablere kontakter med andre stammer og overbringe det islamiske budskab. Folk havde mulighed for at forstå islams natur uden at frygte Quraish, og mange modtog det islamiske budskab positivt. Islam begyndte således at vinde flere tilhængere, og det islamiske samfund i Medina blev styrket.

Profeten var en vidtskuende leder. Efter fredsftalen skrev han til konger og herskere i Arabiens omgivende riger. Han informerede dem om islam og opfordrede dem til at tage imod Allåhs budskab. De fleste af disse herskere antog imidlertid ikke islam, og nogle af dem var fjendtligt indstillet. Ikke desto mindre gjorde udsendelsen af de muslimske gesandter islam kendt uden for Arabien.

Al-Hudaibiya-traktaten krævede som nævnt at muslimerne skulle sende enhver person fra polyteisterne tilbage, som ønskede at slutte sig til Profeten. Det varede imidlertid ikke længe før netop denne betingelse begyndte at forvolde Quraish problemer.

Abu Bussair var en ung mand hvis familie kom fra Taif og havde bosat sig i Mekka. Han antog islam og blev fængslet af Quraish. Han formåede at flygte til Medina og meddelte Profeten at han var muslim. Kort efter skrev to mænd fra hans stamme til Profeten og henviste til Al-Hudaibiya-traktatens klausul. Budbringeren var en mand fra Amirstammen og hans tjener. Da Profeten fik meddelelsen, talte han med Abu Bussair og forklarede ham at muslimerne ikke

brød deres løfter. Han havde derfor ikke andet valg end at sende ham tilbage.

Profeten sagde: „Allåh vil bestemt sørge for en udvej for dig og undertrykte folk som dig.“ Da Abu Bussair opponerede mod at blive sendt tilbage, kunne Profeten ikke gøre andet end at gentage sine ord.

Abu Bussair tog med de to udsendinge. Undervejs forsøgte han at vinde de to mænds tillid. Da de på et tidspunkt gjorde holdt for at hvile sig, viste manden fra Amir-stammen sine færdigheder med sit sværd. Han sagde pralende: „Jeg skal en skønne dag hugge mit sværd godt ind i muslimerne fra Aws og Khazraj!“

Abu Bussair sagde: „Da må dit sværd være meget skarpsleben.“ Manden svarede: „Ja bestemt, vil du se det?“ Abu Bussair tog imod sværdet. Så snart han havde sværdet i sit hånd, dræbte han manden. Da tjeneren så det, flygtede han mod Medina.

Profeten så tjeneren nærme sig, og sagde: „Denne mand må have set noget skrækkeligt.“ Da tjeneren havde fået vejret, fortalte han hvad der var sket. Kort efter ankom Abu Bussair også. Han hilste på Profeten og sagde: „I har holdt jeres ord. Allåh har respekteret jeres løfte. I har sendt mig tilbage til de folk, men jeg har formået at undvige forfølgelse.“

Profeten sagde at han kunne gå hvor end han ønskede, men han kunne ikke tillade ham at blive i Medina. Da Abu Bussair var draget af sted, kommenterede Profeten: „Den mand ville bestemt bevirke en krig, hvis han havde nogle mænd til at støtte sig.“

Abu Bussair forlod Medina og fandt et skjulested ved de quraishitiske karavaners kystrute. Hver gang en karavane fra Quraish passerede, angreb han og plyndrede den.

Angrebene blev rapporteret i Mekka, og det opmuntrede muslimerne i byen. Abu Jandal og andre fængslede muslimer begyndte at planlægge deres flugt. I alt 70 muslimske mænd formåede at flygte og sluttede sig til Abu Bussair.

Således opstod den første partisanstyrke i islams historie. Den angreb de quraishitiske karavaner, og snart sluttede folk

fra forskellige stammer sig til den. Det var folk fra bl.a. Ghifâr-, Aslam- og Juhaina-stammerne, som ikke var bundet af fredstraktaten. Styrken bestod af 300 mænd, og den var i stand til at forvolde Quraish betydelige kvaler.

Det varede ikke længe før Quraish havde fået nok af situationen. De appellerede til Profeten om at tage imod disse frihedskæmpere og spare Quraish for de skader de påførte dem.

Profeten sendte bud til Abu Bussair og Abu Jandal om at slutte sig til ham i Medina. De muslimer som ikke havde noget sted at gå hen kunne også slutte sig til Profeten. Øvrige personer fra forskellige stammer skulle vende tilbage til deres folk hvor de kunne forkynde islam i sikkerhed.

Tilsyneladende havde Abu Bussair pådraget sig en alvorlig læsion under et af sine seneste togter, og da han modtog Profetens brev, var han døden nær. Han døde snart og Abu Jandal og hans kammerater begravede ham på det sted hvor han indledte sine togter mod Quraish.

Således blev den betingelse som Quraish havde pålagt muslimerne ophævet af Quraish selv. Den traktat som de fleste muslimer fandt urimelig og ydmygende viste sig at styrke islams sag – og de efterfølgende begivenheder berettiger at Profeten kaldte den 'en tydelig sejr'.

Referencer til kapitlet: Al-Asqalâni, *Fath-ul-Bari*, vol.7, s.354, Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahîh*, vol.5, s.75, 100, Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.3, s.321-338, Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.4, s.167-169, Koranen, 2:196, 48:18.19, Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.412-414, Koranen, 48:18, 24, 27, Al-Qaiyim, *Zadul-Ma'ad*, vol.3, s.235, 255-256., Zurqâni, *Sharh 'ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.3, s.170-174, 185-193, 210-217.

SEJRSGANG

Allâh siger: „O Mine tjenere! Skulle de første blandt jer og de sidste blandt jer, menneskene blandt jer og jinnerne blandt jer, rejse jer i fællesskab og anmode Mig om noget, og skulle Jeg give hver især hvad han bad om, ville det ikke mindske hvad Jeg besidder, mere end en nål mindsker havet når den dyppes deri.“

– profeten Muhammed,
Sahih Muslim

Den største trussel mod det islamiske samfund var polyteisterne i Mekka og jøderne som havde deres højborg i Khaibar, i det nordøstlige Arabien. Efter indgåelsen af Al-Hudaibiya-traktaten med Quraish kunne Profeten fokusere på at neutralisere truslen fra jøderne.

Det var fra Khaibar at jødiske overhoveder som Huyay ibn Akhtab iværksatte sammensværgelser mod muslimerne i Medina. Huyay var drivkraften for alliancen som havde til hensigt at tilintetgøre muslimerne for stedse under det sammenstød der betegnes 'Skyttegravsslaget'. Da Huyay var borte fra scenen, gik lederskabet til Ussair ibn Rizâm.

Ussair valgte at gå i sine forgængeres fodspor, og han fornyede jødernes alliance med den arabiske stamme Ghatafân mod muslimerne. Ghatafâns tilholdssted lå ikke langt fra Khaibar. Ussair følte at en fornyelse af alliancen med Ghatafân var nødvendig, i tilfælde af et nyt sammenstød med muslimerne.

Da Profeten fik efterretning om Ussair ibn Rizâms aktiviteter, sendte han en delegation på 30 muslimer fra *Ansâr*, under ledelse af ‘Abdullah ibn Rawâha, af sted, som skulle forsøge at overtale Ussair til at antage en mere progressiv holdning til muslimerne.

‘Abdullah ibn Rawâha forklarede at muslimerne ikke ønskede en militær konflikt med jøderne. Han forsikrede Ussair om at jøderne ikke behøvede at frygte nogen trussel fra muslimernes side hvis de var villige til at leve i fred.

Han foreslog at Ussair skulle tage til Medina og indgå en fredsaftale med Profeten. Tilsyneladende var Ussair enig og tog med muslimerne sammen med en jødisk delegation. Imidlertid havde de ikke rejst længe, før Ussair ombestemte sig og forsøgte at dræbe ‘Abdullah ibn Rawâha, men Ussair blev imidlertid selv dræbt.

Ussair blev efterfulgt af Sallâm ibn Mishkam som jødernes overhoved. Han fulgte samme kurs som sine forgængere og gik i gang med at konsolidere alliancer mod muslimerne.

Omtrent halvanden måned efter Al-Hudaibiya-traktatens affattelse befalede Profeten derfor muslimerne at marchere mod Khaibar. Han gjorde det tydeligt at kun dem som havde sluttet sig til ‘*umra*-ekspeditionen, ‘den lille valfart’, mod Mekka kunne deltage.

Muslimerne havde vind i sejlene efter fredsaftalen med Quraish, og desuden havde *sûraen* med titlen ‘Sejren’ lovet et stort forestående krigsbytte. Det kunne forlede folk til at deltage i ekspeditionen på grund af udsigten til et stort bytte. Derfor befalede Profeten at kun folk som havde været til stede ved Al-Hudaibiya måtte deltage.

I år 7 e.H. marcherede den muslimske styrke mod Khaibar, som lå cirka 160 kilometer nord for Medina. Det var en rejse som tog fem dage på kamelryg. Styrken var på 1.400 mand. Opgaven den stod over for var dog ikke let. Khaibar var velbefæstet, og jøderne kunne opbyde store styrker.

Profeten forsøgte altid at overraske fjenden. Denne gang havde jøderne i Khaibar imidlertid modtaget efterretning om

Profetens intentioner. Det berettes at 'Abdullah ibn Ubbai advarede jøderne, som begyndte at mobilisere.

Profeten var klar over at hastighed var en afgørende faktor hvis jøderne skulle overraskes. Han tilbagelagde derfor distancen på kun tre dage og ankom til Khaibars tilstødende område ved daggry den fjerde dag.

Muslimerne slog lejr ved Ar-Raji'-dalen, som lå på ruten mellem Ghatafân og Khaibar. Profeten ønskede at afskære ruten så Ghatafân-stammen ikke kunne komme sine jødiske allierede til undsætning.

Nogle kilder hævder at Ghatafân udsendte et par enheder. Men da de hørte om uro fra deres egne kvarterer, troede de at muslimerne var i færd med at angribe og vendte tilbage for at forsvare sig.

Det som sandsynligvis fandt sted var at Profeten sendte en deling for at skræmme Ghatafân fra at komme jøderne til undsætning. Andre kilder påstår at Profeten bad Ghatafân om ikke at støtte jøderne og lovede dem til gengæld en del af krigsbyttet hvis muslimerne sejrede. Uanset hvilken af beretninger der gengiver de virkelige hændelser, er det imidlertid en kendsgerning at Ghatafân ikke kom jøderne i Khaibar til undsætning.

Khaibar var en frugtbar oase med marker og frugtplantager, som strakte sig over store områder. Dens befolkning var ikke koncentreret i et enkelt område, men spredt over de tilgrænsende bakker og dale. Terrænet var vanskeligt at krydse for en angribende hær på grund af markerne, dalene og de mange bakker.

Khaibar var opdelt i tre sektioner: Natta, Shiqq og Katîba. Hver sektion havde flere fæstninger. I Natta-sektionen lå forterne Na'im, Sa'ab og Zubair. De mest prominente forter i Shiqq var Ubair og Bari'. Og i Katîba-sektionen lå blandt andet Qamûs-fortet, som tilhørte Kinana ibn abi al-Huqaiqs familie, en af de rigeste og stærkeste klaner fra An-Nadhîr-stammen.

Den jødiske befolkning i Khaibar var erfarne krigere og de bedst udrustede i Arabien. Jøderne kæmpede ikke på åbne pladser, men foretrak at kæmpe foran deres fæstninger og borge, som de kunne trække sig tilbage til hvis slaget skulle gå imod dem.

Da muslimerne ankom til Khaibars opland, ønskede Profeten at slå lejr nær Natta-sektionen og dens borge. En af hans ledsagere Al-Hubab ibn al-Munthir sagde: „Natta-folket er navnkundige for deres bueskytter. De kan skyde med pile fra store distancer. Desuden befinder de sig et godt stykke over os i deres fæstninger. Det giver dem en ekstra fordel. Hvis vi slår lejr her, kan vi ikke fuldt ud forsvare os mod et natangreb, hvor de kan drage fordel af deres daddelpalmer som kan yde dem ekstra beskyttelse. Det vil være bedre at slå lejr andetsteds.“

Profeten svarede: „Dit råd er bestemt godt,“ og befalede sin styrke at bevæge sig tilbage, så den var et godt stykke fra jødernes fæstninger og uden for bueskytternes rækkevidde.

Khaibars indbyggere lå og sov og bemærkede intet før deres folk gik ud af borgene for at arbejde på deres marker. Da de opdagede muslimerne, råbte de: „Muhammed og hans hær! Muhammed og hans hær!“ og løb tilbage til deres borge. Jøderne vågnede op til denne ubehagelige overraskelse. De havde to muligheder; enten kunne de overgive sig, eller også måtte de kæmpe til sidste mand. Iblandt dem var jøder der havde rømmet Medina. At opleve muslimerne belejre deres fæstninger endnu en gang var ikke et godt varsel for dem, og de frygtede det værste.

Kampene brød ud ved Na'im-fæstningen, hvor jøderne havde samlet en stor styrke. Lederen ved denne fæstning var Sallâm ibn Mishkam, Khaibar-jødernes overhoved. Her var jøderne forberedt på en lang og heftig kamp.

For at opnå en sejr i en befæstet by som Khaibar måtte Profeten overvinde de jødiske styrker i hvert eneste fort. I sin strategi tog han højde for terrænet og størrelsen af fjendens

styrker. Han udpegede små delinger som skulle angribe de forskellige fæstninger, mens en større enhed fik til opgave at belejre et enkelt fort ad gangen.

Det første slag var voldsomt, og jøderne gav muslimerne megen modstand. Men hver gang jøderne forsøgte at komme ud af deres fæstning, blev de tvunget til at trække sig tilbage.

Belejringen af Na'im-fortet fortsatte dag efter dag. Hver dag overdrog Profeten muslimernes flag til en ny deling. Imidlertid var ingen af de muslimske enheder i stand til at gennembryde fortets porte. Den syvende dag fik Profetens fætter 'Ali overdraget flaget, og han formåede at nedbryde fjendens forsvar og bryde igennem fortets porte.

Da Na'im-fortets porte var blevet forceret, trak jøderne sig tilbage til den næste fæstning, Sa'ab, som muslimerne satte under belejring. Jøderne kæmpede resolut og angreb med store styrker. Den muslimske enhed blev tvunget tilbage, men formåede at bevare presset. Det lykkedes muslimerne at gennembryde fortets port, og Sa'ab-fortet overgav sig.

I fortet fandt muslimerne en stor mængde byg, dadler, smør, honning og andre forsyninger. Muslimerne var løbet tør for proviant og folk og dyr var udmattede og sultne. Profeten ønskede imidlertid ikke at muslimerne skulle blive optagede af indsamling af proviant. Han gav dem tilladelse til at spise og give deres heste og kameler hvad de behøvede, men de måtte ikke indsamle byttet.

Muslimerne fandt også et stort antal kastemaskiner, skjolde, sværd og andre våben gemt væk i fortet. De anvendte disse våben under resten af slaget. Opdagelsen skete på grund af en jøde som blev taget til fange under belejringen af Na'im-fortet. Han tilbød Profeten denne information til gengæld for at han blev skånet.

Den næste fæstning jøderne begyndte at forsvare var Zubair. Muslimerne belejrede fæstningen i tre dage, men jøderne opgav ikke. Profeten befalede derpå at et vandløb, som løb ind i fortets bagside, skulle omledes. Det virkede, og jøderne blev nødt til at komme ud og kæmpe. Det var et heftigt

sammenstød med tab på begge sider. Imidlertid fik muslimerne snart overtaget, og den sidste fæstning i Natta-sektionen faldt omsider.

Jøderne søgte derpå tilflugt i Shiqq-sektionen, hvor de først forsvarede Ubair-fortet og derefter Bari'-fortet. Da muslimerne rykkede frem mod Bari'-fortet, blev de mødt af en byge af pile og sten. Nogle af pilene ramte selvste Profetens klæder. Han befalede sine ledsagere at føre kastemaskinen frem og anvende den. Den jødiske styrke blev skræmt og flygtede til den tredje og sidste sektion, Katiba.

I Katiba-sektionen forsvarede jøderne Qamûs-fortet, som muslimerne satte under belejring i 20 dage indtil det overgav sig. Et stort antal kvinder blev taget som fanger fra dette fort. Blandt dem var Safiyah bint Huyay, datter af An-Nadhîr-stammens tidligere overhoved Huyay ibn Akhtab.

Jøderne var tvunget til at trække sig tilbage til deres to sidste fæstninger i sektionen, hvor de efter over to ugers belejring indså at de ikke havde nogen chance. De tilbød at overgive sig til gengæld for deres sikkerhed. Kinana ibn abi al-Huqaiq fra An-Nadhîr-stammen kom ud for at underskrive en aftale med Profeten.

Jøderne tilbød at opgive deres land, penge, heste og våben til gengæld for at de fik lov til at forlade Khaibar. Profeten indvilligede, og en fredsaftale blev indgået.

Efter fredsaftalens affattelse kom jøderne til Profeten og bad om tilladelse til at blive i Khaibar og arbejde i markerne og frugtplantagerne. De sagde: „Vi er bedre end jer til den slags arbejde, og jorden vil give bedre afgrøder.“ De tilbød til gengæld muslimerne halvdelen af høsten. Profeten accepterede tilbuddet, men tilføjede at muslimerne kunne udvise jøderne på et hvilket som helst tidspunkt.

Der var flere områder med jødisk befolkning omkring Khaibar: Fadak, Wadi al-Qura' og Taima'. Da jøderne i Fadak hørte om fredsaftalen mellem Profeten og Khaibar, sendte de en delegation til Profeten for at indgå en lignende aftale.

Efter erobringen af Khaibar marcherede Profeten mod Wadi al-Qura', som blev sat under belejring i flere dage. Jøderne her besluttede sig for at overgive sig og indgik en fredsaftale med Profeten. Jøderne i Taima' overgav sig også frivilligt.

Således havde jøderne i Arabien accepteret muslimernes autoritet. Det arabiske magtsceneri var fuldstændig forandret. Jødernes politiske og økonomiske magt i Arabien var udhulet, og efter Al-Hudaibiya-aftalen var truslen fra Quraish også neutraliseret.

I Khaibar fik muslimerne en positiv overraskelse. Profetens fætter Ja'far ibn abi Tâlib dukkede op sammen med en gruppe muslimer. De var 14 år tidligere, i åbenbaringens sjette år, emigreret til Abessinien.

Profeten havde inden marchen mod Khaibar sendt Amr ibn Umayyah ad-Dhamri til Abessiniens konge, Negus, for at bede ham sørge for hjemsendelsen af de muslimer som havde søgt tilflugt i hans land. Negus selv havde antaget islam. Da han modtog Profetens meddelelse, sendte han muslimerne af sted i to både. Gruppen af immigranter, 16 mænd og nogle få kvinder, rejste direkte til Khaibar for at slutte sig til Profeten. De blev ledsaget af muslimer fra Abessinien og Yemen.

Profeten blev særdeles glad over at gense de muslimer der i islams tidlige år var udvandret til Abessinien. Han omfavnede Ja'far og kyssede ham på panden og sagde: „Jeg ved ikke hvilken af de to der behager mig mest; erobringen af Khaibar eller Ja'fars tilbagekomst!“ Profeten gav dem ligelig del i krigsbyttet fra Khaibar.

Krigsbyttet fra Khaibar var stort og blev udgjort af frugtplantager, marker, heste, kameler og våben. Profeten satte en femtedel af krigsbyttet til side til det islamiske samfunds offentlige skatkammer. Resten blev fordelt mellem de muslimske soldater og muslimerne der ankom med Profetens fætter Ja'far.

Muslimerne slog lejr i Khaibar og hvilede sig oven på de udmattende kampe. En af de tilfangetagne kvinder var Zainab bint al-Hârith. Hun var kone til Khaibars leder Sallâm ibn Mishkam, som blev dræbt under slaget. Hun forberedte et lam og havde på forhånd forhørt sig om hvilken del af kødet Profeten bedst kunne lide. Hun fik at vide at Profeten foretrak bovstykket.

Da kødet var tilberedt, forgiftede hun det og hældte en ekstra dosis gift i bovstykket. Hun bragte det til Profeten, som tog en bid, men spyttede det ud igen og sagde: „Denne steg fortæller mig at den er forgiftet.“

En af hans ledsagere Bishr ibn al-Bara‘ havde spist lidt af lammet og syntes at det var i orden. Giften viste imidlertid snart sin virkning, og han døde hurtigt.

Kvinden blev kaldt ind og afhørt. Profeten spurgte hende om lammekødet. Hun indrømmede at have forgiftet det og sagde: „Du ved hvad du har gjort ved mit folk. Jeg tænkte at hvis du var en konge, ville jeg få min hævn og vi ville skaffe os af med dig. Hvis du i sandhed var en profet, ville du få kendskab til giften.“ Profeten tilgav hende.

I det arabiske stammesamfund betød ægteskab mellem stammeoverhoveders familier oprettelse af bånd mellem de pågældende stammer. Profeten ønskede at indlede et sådant forhold til gårsdagens fjender.

Efter Khaibars fald ægtede Profeten Safiyah bint Huyay. Hun var datter af rabbineren Huyay ibn Akhtab, som havde modarbejdet islam lige fra den dag Profeten ankom til Medina. Han var med til at planlægge et attentatforsøg på Profeten i Medina og var manden bag alliancen mod muslimerne. Safiyahs herkomst var meget nobel, og hendes slægt kunne føres tilbage til profeten Aron.

Safiyah var sorgbetynet, og Profeten gjorde sit bedste for at trøste hende. På et senere tidspunkt udtalte hun: „Jeg nrede udvilje mod Allâhs Sendebud, fred være med ham, fordi han dræbte min mand og fader. Dog fortsatte han med at undskyldte over for mig og sagde at min fader havde

samlet araberne mod ham. Han gjorde dette og hint, indtil jeg ikke bar nag længere.“

En dag, da Profeten gik ind i Safiyahs værelse, fandt han hende grædende. Da han spurgte hende om grunden, sagde hun at Profetens hustruer 'Aisha og Hafsa talte om hende og bagatelliserede hendes stilling. De sagde at de begge var højerestående, fordi de var fjernere kusiner til Profeten og fordi han ikke havde giftet sig med dem af andre årsager end deres karakter.

Profeten sagde til Safiyah: „Hvorfor svarer du dem ikke: Hvordan kan I være mere højerestående, når Aron er min fader, og Moses er min onkel, og min ægtefælle er Muhammed.“

Det berettes at Safiyah som barn havde en drøm hvor hun så månen falde ned i sit skød. Hun nævnte drømmen for sin far som reagerede med at slå hende i ansigtet og udbrød: „Du ønsker uden tvivl at blive ægteviet med arabernes konge!“

Ifølge fredsaftalen kunne jøderne fortsat blive i Khaibar og dyrke deres marker. Til gengæld tilfaldt halvdelen af høsten muslimerne. Profeten understregede over for muslimerne at de skulle behandle jøderne retfærdigt.

På et tidspunkt klagede jøderne over at nogle muslimer var gået ind på deres marker og havde taget nogle af frugterne og afgrøderne. Profeten befalede muslimerne at samle sig. Han sagde til dem: „Jøderne har klaget til mig over at I har taget fra deres jord og stalde. I ved at vi har indgået en aftale med dem, ydet dem sikkerhed for deres liv og ejendom i deres land. Vi aftalte også at de vil arbejde på marker for os. Ingen muslim har lov til at tage noget som helst der tilhører nogen som vi har en fredsaftale med, medmindre han betaler en rimelig pris for det.“

Blandt de sager muslimerne kom i besiddelse af i Khaibar, var nogle gamle ark fra jødernes hellige skrifter. Jøderne bad Profeten om at få tilbageleveret dem hvilket han gjorde.

Da Profeten indledte sin march mod Khaibar, vakte det stor interesse i hele Arabien. Især Quraish-stammen var spændt på udfaldet. Det var kun omtrent et år siden Quraish og jøderne havde rustet den største hær på Den Arabiske Halvø mod muslimerne under 'Skyttegravsslaget'.

Blandt quraishiterne var der forskellige bud på hvad resultatet af sammenstødet ville blive. Nogle af dem, som var bekendt med jødernes oprustning, fæstninger og alliancer forventede at jøderne ville vinde slaget. Andre gav ikke jøderne store chancer.

Der var megen diskussion blandt polyteisterne, og væddemål blev indgået. Folk var derfor ivrige efter enhver nyhed fra en enhver rejsende eller karavane. Nogle gik endda uden for Mekka for at udsperge de vejfarende.

Tilbage i muslimernes lejr i Khaibar kom en mand ved navn Al-Hajjâj ibn Allât til Profeten. Han havde for nylig antaget islam og deltaget i kampene. Han sagde: „O Allâhs Sendebud, jeg efterlod min formue hos min kone, og en del handelsmænd i Mekka skylder mig store pengesummer. Jeg anmoder om tilladelse til at drage af sted for at indsamle min gæld. Jeg bliver måske nødt til at sige ting der nok ikke er helt korrekte.“ Profeten gav ham sin tilladelse.

Al-Hajjâj rejste så hurtigt han kunne, indtil han ankom til Thanîyat al-Baida, i udkanten af Mekka. Der så han nogle mænd fra Quraish som ventede på nyheder. Intetanende om at Al-Hajjâj var blevet muslim, udbrød de: „Det er Al-Hajjâj ibn Allât! Han må have nyt!“

De løb hen imod ham og sagde: „Hajjâj! Vi har hørt at manden er marcheret mod Khaibar.“ Han svarede: „Ja, jeg har hørt det, og jeg har glædelige nyheder til jer.“ Al-Hajjâj beretter:

De skyndte sig at samle sig omkring min hunkamel og bad mig om at fortælle. Jeg sagde: „Muhammed blev fuldstændig slået, og hans ledsagere led store tab, og Muhammed selv blev taget til fange. Jøderne besluttede ikke at dræbe ham, men at sende ham til Mekka, så I kan

dræbe ham som hævn for jeres ledere der blev dræbt af ham." Da mændene fra Quraish hørte det, fór de af sted for at overbringe nyheden til Mekkas folk. De sagde til alle og enhver at de ventede nyheder var kommet, og at Muhammed ville blive sendt til dem i lænker for at blive henrettet. Mens alle var henrykte, sagde jeg til dem: „Hjælp mig med at indsamle mine penge fra mine skyldnere, for jeg ønsker at drage til Khaibar og samle så meget jeg kan af det Muhammeds hær har efterladt sig før andre.“ Mange kom og hjalp mig og indsamlede min gæld på kort tid. Jeg gik dernæst hen til min kone og bad hende om at give mig mine penge, som jeg havde efterladt i hendes forvaring.

Al-Hajjâjs oplysninger vakte stort røre i Mekka. Det var uventede nyheder der indikerede en gennemgribende ændring af situationen i Arabien og at Quraish-stammen stod til at genvinde sin væld. Men der var også mange i Mekka som i hemmelighed havde antaget islam. De var rådvilde. Hvis nyheden var sand, gik de en trøstesløs fremtid i møde.

Den hashimidiske klan var også bekymret. Den ønskede ikke muslimerne ondt. Profetens onkel Al-Abbâs ibn ‘Abdulmuttalib, et af hashimidernes overhoveder, ønskede at få nyheden bekræftet. Han søgte efter Al-Hajjâj og fandt ham i et købmandstelt.

Al-Abbâs gik ind i teltet og spurgte: „Hajjâj, hvad er det for en nyhed du har spredt?“ Al-Hajjâj sagde sagte: „Kan jeg stole på at du værner om det jeg betror dig?“ Da Al-Abbâs svarede bekræftende, bad Al-Hajjâj ham om at vente til han havde indsamlet sin gæld og møde ham.

Da han skulle til at tage af sted, mødte han Al-Abbâs og sagde: „Lyt omhyggeligt, og hold hvad jeg fortæller dig hemmeligt i tre dage, fordi jeg frygter at Quraish vil forfølge mig voldsomt hvis de får kendskab til det jeg vil fortælle dig. Efter tre dage kan du sige hvad du vil.“

Al-Abbâs gav sit ord, og Al-Hajjâj sagde: „Ved Allâh, jeg efterlod din nevø ægteviet med deres konges datter. Han har

bestemt besejret Khaibar. Hele byen og dens omgivelser tilhører nu ham og hans ledsagere. Det er bestemt sandt!”

Al-Abbâs lyttede begejstret, og Al-Hajjâj fortsatte: „Vær venlig at holde det hemmeligt. Jeg er muslim og er kun kommet for at indsamle mine penge. Jeg frygtede at mine skyldnere ellers aldrig ville betale mig. Efter tre dage kan du kundgøre hvad jeg har fortalt dig, fordi det bestemt er sandheden.“ Han drog derefter af sted, og Al-Abbâs vendte hjem, sorgfri og glad.

Da der var gået tre dage, ikklædte Al-Abbâs sig sit fineste tøj og gik hen til Ka'baen for at udføre *tawâf*-ritualet. Da quraishiterne så ham, sagde de: „Abu al-Fadl, du viser sandelig overbærenhed, til trods for denne uventede katastrofe.“

Al-Abbâs svarede: „Nej, bestemt. Muhammed har sandelig erobret Khaibar og ægtet deres konges datter, og han har taget hele Khaibar og dets land, som nu tilhører ham og hans ledsagere.“

Folk udrød: „Hvem har fortalt dig det?“ Al-Abbâs sagde at han havde hørt det fra Al-Hajjâj som var muslim og blot var kommet for at hente sine penge og nu havde genforenet sig med muslimerne.

Polyteisternes eufori blev hurtigt afløst af skuffelse og mismod. De truede med at gøre det af med Al-Hajjâj, men han var imidlertid flygtet. Quraishiterne kunne ikke gøre andet end at bøje sig for den kendsgerning at islam nu var den stærkeste magt i Arabien.

Referencer til kapitlet: Ibn Hishâm, *Sirah an-Nabawiyah*, vol.3, s.245, 343-352, 369-371, Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.4, s.186-199, 210-218, Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.420-423, 428-429. At-Tabari, *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*, vol.2, s.298-306, Al-Qaiyim, *Zad ul-Ma'ad*, vol.3, s.277, Zurqâni, *Sharh 'ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.3, s.245, 259-268, 301-303.

28.

BUDE TIL OMVERDENEN

Sandelig, Vi har i sandhed åbenbaret dig Bogen (som en vejledning) til menneskene. Den som lader sig retlede, gavner sig selv. Den som forvilder sig, skader sig selv.

– Koranen, 39:41

Efter fredstraktaten med Quraish og erobringen af Khaibar kunne Profeten fokusere på at sprede det islamiske budskab uden for Arabiens grænser. Han håndplukkede nogle af sine ledsagere, som besad begavelse og taktfølelse, og sendte dem som gesandter til Arabiens naboriger. Blandt dem var stormagterne Persien og Det Byzantinske Rige.

Profeten spurgte sine ledsagere: „Hvem er rede til at overbringe mit brev til Byzans hersker og blive garanteret Paradis?“ En mand spurgte: „Også hvis han afviser brevet?“ Profeten svarede bekræftende.

Dihya ibn Khalifa tog derpå imod brevet og rejste til Det Byzantinske Rige og overbragte Profetens budskab til Herakules. Dihya var en charmerende og køn mand, og det berettes at englen Gabriel nogle gange kom til Profeten i hans skikkelse.

Herakules havde reddet Byzans fra at bukke under for Det Persiske Rige. Han formåede at tilføje perserne et stort nederlag i år 625 e.Kr. Fire år senere rejste han til Jerusalem for at fuldbyrde sit løfte om at tilbagebringe det hellige krucifiks, som han havde genvundet fra perserne. Han fik en

overdådig modtagelse i Jerusalem hvor krucifiksets tilbagekomst blev fejret.

Det var under Herakules' ophold i Jerusalem at Dihya ankom med Profetens brev som lød:

I Allåhs navn, Den Nådige, Atter Barmhjertige. Fra Muhammed, Allåhs Sendebud, til Herakules, den byzantinske hersker. Fred være med dem som følger ret vejledning. Jeg kalder dig til at tro på islam. Antag islam og du vil være velbeholden, og Allåh vil fordoble din belønning. Hvis du afslår, vil du skulle st til ansvar over for arianerne^{1,2}.

Herakules tog godt imod Dihya. Han ønskede imidlertid at indhente mere viden om Profeten. Han befalede at man skulle finde personer fra Mekka som kunne udspørges om Profeten Muhammed. Tilfældigvis opholdt Quraishstammens leder, Abu Sufyân, sig i Gaza i disse dage. Han blev bragt til Herakules sammen sine ledsagere. Herakules udspurgte dem via sin tolk.

„Hvem blandt jer er den nærmeste slægtning til denne mand som hævder at være profet?“ Abu Sufyân sagde at han var den nærmeste. Herakules bad ham om at træde nærmere og sagde til Abu Sufyâns ledsagere at de skulle pege mod ham hvis han løj.

Abu Sufyân beretter om begivenheden: „Ved Allåh, hvis jeg skulle lyve, ville de ikke pege på mig. Men jeg er en mand af nobel slægt og for ærværdig til at lyve, og jeg vidste at det ville være nemt for dem, hvis jeg løj, at huske det mod mig, så jeg løj ikke.“

1. Tilhængere af *arianismen* – en kristen retning fra det fjerde århundrede, delvis stiftet af Arius (250-336 e.Kr.). Det centrale i arianismens teologiske position var at Sønnen, Jesus Kristus, ikke helt og holdent var Gud, og at han var skabt af og undergivet Faderen.

2. Al-Bukhârî, *Al-Jâmi' as-Sahîh*, vol.1, s.7.

Herakules spurgte mig: 'Fortæl om denne mand, som er fremstået blandt jer med disse påstande.'

Jeg begyndte at bagatellisere Muhammed og sagde: 'Lad ikke ham forvolde jer bekymring; hans betydning er ikke så stor som I har hørt.'

Herakules sagde: 'Svar mig på det jeg spørger om.' Jeg sagde at han kunne spørge om hvad han ville, og han spurgte:

'Hvilken herkomst besidder han blandt jer?'

'Hans herkomst er fornem,' sagde jeg.

'Var nogen af hans forfædre konge?'

'Nej.'

'Er nogen blandt jer kommet med en lignede påstand før ham?'

'Nej.'

'Tilhører størstedelen af hans tilhængere overklassen, eller er de fattige?'

'De er fattige.'

'Vokser de eller bliver de færre?'

'De vokser'.

'Vender nogen af dem sig bort fra hans religion efter at have antaget den?'

'Nej.'

'Har du hørt ham lyve før han kom med sin påstand?'

'Nej.'

'Er han tilbøjelig til at forråde jer?'

'Nej, imidlertid har vi en våbenhvile med ham for tiden, og vi ved ikke hvad han vil gøre i løbet af denne periode.'

'Har du nogensinde kæmpet mod ham?'

'Ja.'

'Hvordan gik jeres kampe?'

'Nogle gange vinder han, nogle gange vinder vi.'

'Hvilke slags påbud giver han jer?'

'Han siger vi alene skal tilbede Allâh og ikke tilskrive nogen andre guddommelighed. Han siger vi ikke skal følge vores forfædre. Han befaler os at bede, at være sandfærdige og sømmelige og venlige over for vores medmennesker'."

Herakules sagde derpå til Abu Sufyân:

Du har sagt at hans herkomst er fornem, og det er tilfældet med alle profeter. Siden du siger at ingen andre blandt jer har hævdet noget lignende, kan jeg ikke se at han efterligner andre. Du afviste også at nogen af hans forfædre var konger, hvilket betyder at han ikke gør krav på et kongerige. Du har også nævnt at man ikke har hørt ham sige en løgn før han kom ud med sit budskab. Du siger at de fattige er hans tilhængere, og det er tilfældet med alle budbringere fra Gud. Den kendsgerning at hans tilhængerskare er voksende, er et kendetegn ved sand tro indtil den er fuldendt. Du har også nævnt at ingen vender sig fra hans religion efter at have antaget den. Det er et kendemærke ved tro når dens lys skinner i folks hjerter. Du afviste også at han er svigefuld, og ingen af Guds sendebude var svigefulde. Du sagde også at han opfordrer jer til at tro på én Gud, at bede, være sandfærdige og sømmelige. Hvis det du har fortalt mig er sandt, så vil han få herredømmet lige her hvor jeg står. Havde det været i min magt, ville jeg bestemt have ulejliget mig med at møde ham og vaske hans fødder.³

Herakules meddelte Profeten at han personligt havde accepteret islam, men at hans kirke hindrede ham i at offentliggøre det. Sandsynligvis frygtede Herakules at miste sin trone, og det kan ikke bekræftes om han antog islam eller ej. Han gav også Dihya nogle guldmønter, som Profeten uddelte til de fattige i Medina.

Den anden stormagt var Det Persiske Rige hvis hersker var Khusru II, som overtog tronen i år 590. Khusru II var blandt de mægtigste af Persiens herskere. Han hævdede endda at være guddom-melig. Profeten sendte sin ledsager ‘Abdullah ibn Huthafa med sit budskab til Khusru. Profetens brev lød:

3. Al-Bukhâri, *Al-Jâmi’ as-Sahîh*, vol.1, s.7. At-Tabari, *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*, vol.2, s.291.

I Allâhs navn, Den Nådige, Atter Barmhjertige. Fra Muhammed, Allâhs Sendebud, til Khusru, hersker af Persien. Fred være med ham som følger ret vejledning, tror på Allâh og Hans Sendebud og erklærer at der ingen guddom er udover Allâh, Den Eneste Gud, uden partnere, og at Muhammed er Hans tjener og sendebud. Jeg ønsker at overbringe dig Allâhs kald, for jeg er Allâhs budbringer til menneskeheden sendt for at varsko alle levende om at de der fornægter troen vil gå deres undergang i møde. Hvis du underkaster dig Allâh, vil du være velbeholden. Hvis du afslår, vil du skulle stå til ansvar over for magierne^{4, 5}.

Khusru rev rasende Profetens brev i stykker og sagde: „Hvor vover han at skrive sådan et brev til mig, når han er min slave!“ Han skrev til sin guvernør i Yemen, der dengang var en persisk provins, og befalede ham at arrestere Profeten.

Guvernøren, Bathân, sendte straks en af sine assistenter og en persisk officer af sted med en arrestordre der krævede at Profeten skulle overgive sig. Guvernøren bad også sin assistent om at finde ud af hvorvidt der virkelig var tale om en arabisk profet.

De to udsendinge drog af sted fra Yemen, indtil de nåede til Taif, cirka 100 kilometer sydøst for Mekka. Taifs folk fortalte at Profeten nu befandt sig i Medina. Taifs ledere og quraishiterne blev særdeles fornøjede over at erfare at den persiske hersker havde udstedt en arrestordre på Muhammed.

De to mænd fra Yemen ankom til Medina hvor de mødte Profeten. De var begge glatbarberede med store overskæg. Guvernørens assistent sagde til Profeten: „Khusru, kongen over kongerne, har skrevet til Bathân, Yemens konge, og befalet ham at sende os, for at bringe dig til ham. Hvis du samtykker, vil Bathân skrive til kongernes konge og mægle

4. Magierne var præster fra Mesopotamien, som troede på den gamle iranske naturreligion der gik forud for zoroatrismen.

5. Al-Asqalâni, *Fath-ul-Bari*, vol.8, s.127. At-Tabari, *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*, vol.2, s.266..

på dine vegne. Det vil spare dig for megen besvær. Hvis du afslår, så ved du hvor mægtig han er. Han vil med sikkerhed tilintetgøre dig, dit folk og dit land.“

Profeten spurgte hvem der foreskrev dem at barbere deres skæg. De svarede: „Vores herre (Khusru).“ Profeten sagde: „Men min Herre har påbudt mig at bære skæg og studse mit overskæg.“ Han bad dem om at vente til den efterfølgende dag.

Næste morgen kaldte Profeten de to officerer ind og fortalte at Khusru var blevet myrdet af sin egen søn. De to mænd udrød: „Er du klar over hvad du siger! Ønsker du at vi skal nedskrive og meddele Kong Bathân hvad du lige har sagt?“

Profeten svarede: „Ja, fortæl ham også at min religion og mit rige vil afløse Khusrus og nå grænser som Khusrus rige aldrig nåede. Fortæl ham også at hvis han antager islam, vil jeg tildele ham hvad han nu besidder under sin autoritet og vil gøre ham til regent i det område han hersker over.“ Han gav derpå mændene en pose guld med sig, som han havde fået som gave fra en anden konge.

De to officerer forlod Medina og rejste hjem til Yemen hvor de fortalte Bathân hvad profeten Muhammed havde sagt. Bathân sagde: „Det er ikke den slags en konge ville sige. Hvis det er sandt at Khusru er blevet dræbt, er manden en profet og sendebud. Hvis ikke, vil vi beslutte hvad vi skal gøre med ham.“

Snart modtog Bathân en meddelelse fra Khusrus søn Shirawai om at han havde likvideret sin far på grund af hans despotiske praksis over for adelstanden. Han befalede Bathân at bede sine hærførere sværge den nye hersker troskab. Han meddelte desuden at der ikke skulle tages noget skridt med hensyn til den arabiske profet før han modtog yderligere instrukser.

Bathân indkaldte sin assistent og udspurgte ham om Profeten. Assistenten fortalte at Profeten ikke havde nogen livvagter til at beskytte sig: „Ikke desto mindre har jeg aldrig

talt med en mand som har indgydt mig mere ærefrygt end ham.“

Bathân var overbevist om at Muhammed var en profet, og han meddelte sine rådgivere at han ønskede at blive muslim. De sluttede sig til ham, og det blev begyndelsen til islams udbredelse i Yemen. Yemenitterne begyndte snart at antage islam, og Profeten sendte nogle af sine ledsagere af sted for at instruere dem i at leve som muslimer.

Amr ibn Umayyah var Profetens udsending til Abessiniens konge, som var kendt under sin kongetitel, 'Negus'. Abessinien, det nuværende Etiopien, var et uafhængigt kristent land. Det havde et hjerteligt forhold til Det Byzantinske Rige, som ligeledes var kristent.

Amrs rejse til Abessinien var ikke hans første. Tidligere i bogen er forholdet mellem muslimerne og Abessiniens konge blevet beskrevet. Negus modtog emigranterne fra Mekka og ydede dem beskyttelse. Profetens brev lød:

I Allâhs navn, Den Nådige, Atter Barmhjertige. Fra Muhammed, Allâhs Sendebud, til Negus al-Ashâm, konge af Abessinien. Fred være med dig. Jeg priser Allâh, Den Eneste Gud, Kongen, Den Lovpriste, Freden, Han som er Herre over alt. Jeg bevidner at Jesus, søn af Maria, var Allâhs ånd og Hans ord, givet til Maria, Jomfruen, Den Rene. Således undfangede hun Jesus, Marias søn, som Allâh skabte af sin egen ånd, ligesom Han skabte Adam af sin egen hånd. Jeg kalder dig til at tro på Allâh alene og ikke at tilskrive ham nogen partner og fortsat at adlyde Ham og at følge mig og tro på hvad der er blevet mig åbenbaret. Jeg er Allâhs Sendebud, og jeg kalder dig og dine undergivne og dine soldater til at tro på Allâh, Den Almægtige. Jeg har således overbragt mit budskab og givet ret vejledning. Fred være med dem som følger ret vejledning.⁶

6. Al-Qaiyim, *Zadul-Ma'ad*, vol.3, s.574-575. Zurqâni, *Sharh 'ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.5, s.20.

Negus sagde til Amr: „Jeg sværger ved Allâh, han er Profeten ventet af tidligere åbenbaringers folk. Moses har fortalt om en kommende profets opståen, som rider på et æsel, på samme måde som Jesus har givet nyheden om en forestående fremkomst af en profet, som rider på en kamel.“ Han skrev tilbage til Profeten:

I Allâhs navn, Den Nådige, Atter Barmhjertige. Til Muhammed, Allâhs Sendebud, fra Negus. Allâhs fred være med dig, o Profet, sammen med Allâhs nåde og velsignelser. Jeg har modtaget dit brev, Allâhs Sendebud, og lagt mærke til hvad du har sagt om Jesus. Ved Himlenes og Jordens Herre, Jesus, søn af Maria, er ikke mere end hvad du har oplyst. Jeg kender sandheden i det du har sagt til mig, og jeg har udvidet min gæstfrihed til din fætter og hans følge. Jeg bevidner at du er Allâhs Sendebud, som siger sandheden. Jeg aflægger løfte om troskab til dig, og jeg har aflagt dette løfte til din fætter og er blevet muslim. Jeg underkaster mig Allâh, universets Herre.⁷

Det var det mest imødekommende svar Profeten fik på sine breve til naborigernes herskere. Det betød at islam fik en solid base på den anden side af Rødehavet, et godt stykke inde i Afrika. Negus fortsatte ved magten indtil sin død to år senere. Da Negus døde, det niende år i den islamiske kalender, ledte Profeten en in absentia begravelsesbøn for Negus.

En anden af Profetens ledsagere, Hâtib ibn abi Balta‘a, overbragte hans brev til Ægyptens kristne guvernør i Alexandria. Det var en generalguvernør udnævnt af den byzantinske hersker. Profetens brev lød:

I Allâhs navn, Den Nådige, Atter Barmhjertige. Fra Muhammed ibn ‘Abdullah til Al-Muquqis, kopternes leder.

7. Al-Qaiyim, *Zadul-Ma‘ad*, vol.3, s.575.

Fred være med dem som følger ret vejledning. Jeg ønsker at overbringe dig islams budskab. Antag islam og du vil være velbeholden. Antag den, og Allâh vil fordoble din belønning. Hvis du vender ryggen til den, vil du stå til ansvar over for kopterne⁸. Folk fra tidligere åbenbaring, lad os alle nå til rimelig enighed; at vi ikke tilbeder andre end Allâh, at vi aldrig vil tilskrive nogen anden guddommelighed, og at ingen af os vil give andre status af Herre ved siden af Allâh. Hvis de nægter, sig da til dem: Vær vidner til at vi underkaster os Allâh.⁹

Hâtib red direkte mod Alexandria hvor han præsenterede sig for guvernøren. Han indledte med disse ord:

Vi har en religion som vi aldrig vil forsage. Vores religion er islâm, med hvilken Allâh opvejer mennesket for hvad end det måtte miste. Denne vores profet kaldte folk til at tro på Allâh. Hans mest voldsomme modstandere var Quraish, mens de mest fjendtlige var jøderne. De kristne var de nærmeste til ham. Jeg kan forsikre dig om at ligesom Moses gav nyheden om at Jesus, søn af Maria, vil blive sendt senere, gav Jesus nyheden om Muhammeds, fred være med ham, fremkomst. Vores opfordring til dig om at tro på Koranen er den samme som din opfordring til dem der tror på Toraen om at antage evangeliet. Ethvert folk, der tilfældigvis er samtidig med en ny profet, hører til hans nation, og de må følge ham. Du er bestemt en samtidig til denne profet. Vi forbyder dig ikke at følge Jesu tro, faktisk beder vi dig følge den.¹⁰

8. Kopter betyder ganske enkelt 'ægypter' og refererer til Ægyptens kristne befolkning. Kopterne er efterkommere af de gamle ægyptere, og deres historie går tilbage til cirka 3050 f.Kr.

9. Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.177. At-Tabari, *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*, vol.2, s.269. Al-Qaiyim, *Zadul-Ma'ad*, vol.3, s.576.

10. Ibid.

Al-Muqauqis lagde Profetens brev i et elfenbensskrin og forseglede det. Han indkaldte en skriver og dikterede:

I Allåhs navn, Den Nådige, Atter Barmhjertige. Til Muhammed ibn ‘Abdullah, fra Al-Muqauqis, kopternes leder. Fred, jeg har læst dit brev og forstået dets indhold og hvad du har opfordret mig til. Jeg ved sandelig at endnu en profet ville blive sendt, men jeg troede at han ville fremstå i Syrien. Jeg har udvidet min gæstfrihed til dit sendebud, og jeg sender dig to tjenestepiger, som nyder stor hæder blandt kopterne, og jeg forærer dig tøj og et muldyr som du kan ride på. Fred være med dig.¹¹

Al-Muqauqis antog imidlertid ikke islam. Han forklarede Hâtib at hans folk ikke ville tage imod hans råd om at følge Profeten og blive muslimer. Han gav Hâtib nogle guldbroderede klæder i gave.

Da Hâtib kom tilbage til Medina og fortalte Profeten om sin samtale med Al-Muqauqis og de gaver han havde sendt, sagde Profeten at guvernøren frygtede for sin magt og at den ikke ville bestå.

Profeten sendte også et brev til øen Bahraíns hersker Al-Munthir ibn Sawa i samme stil som de andre breve. Al-Munthir skrev tilbage: „Allåhs Sendebud, jeg har oplæst dit brev for Bahraíns folk. Nogle af dem kunne lide det og de antog islam. Andre afslog. Der er magiere og jøder blandt min befolkning, og jeg afventer dine instrukser.“ Profeten svarede:

I Allåhs navn, Den Nådige, Atter Barmhjertige (...) Mine udsendinge har berømmet dig, og jeg accepterer din forbøn for dit folk. Jeg tilgiver alle der har syndet, så tag imod deres løfter. Vi vil ikke afskedige dig fra dit embede, så længe du udøver ret. De, som ønsker at forblive jøder eller magiere, skal betale en afgift som tegn på deres loyalitet.¹²

11. Ibid.

12. Al-Qaiyim, *Zadul-Ma‘ad*, vol.3, s.577.

Således imødekom og accepterede Bahrain, der ligger ved Arabiens østkyst, islams autoritet. Al-Munthir ibn Sawa levede som en hengiven muslim og døde få år senere.

Referencer til kapitlet: Al-Asqalâni, *Fath-ul-Bari*, vol.8, s.127, Al-Bukhârî, *Al-Jâmi' as-Sahîh*, vol.1, s.7, Ibn Hishâm, *Sirah an-Nabawiyah*, vol.4, s.254, Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.4, s.269, Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.176-177, At-Tabari, *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*, vol.2, s.266-267, 289-292, Al-Qaiyim, *Zadul-Ma'ad*, vol.3, s.573-58, Zurqâni, *Sharh 'ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.5, s.12-15.

29.

VALFART TIL MEKKA

Gud siger: „Jeg er hos min tjener når han ihukommer Mig. Hvis han ihukommer Mig alene, ihukommer Jeg ham alene. Hvis han ihukommer Mig i en forsamling, ihukommer Jeg ham i en bedre forsamling. Hvis han nærmer Mig én tomme, nærmer Jeg ham én alen, og hvis han kommer til Mig gående, kommer Jeg til ham løbende.“

– profeten Muhammed,
Al-Bukhâri

Fredsftalen mellem muslimerne og Quraish-stammen, Al-Hudaibiya-traktaten, bevirkede at muslimerne nød en relativ fredelig periode. Den blev kun forstyrret af mindre træfninger med beduin-stammer, der truede handelsruter og rejsende. Ud over Arabiens tilgrænsende riger henvendte Profeten sig også til forskellige arabiske stammer i denne periode. Mange valgte at slutte sig til islam.

Al-Hudaibiya-traktaten indeholdt bestemmelsen at muslimerne måtte valfarte til Mekka efter ét år. Profeten begyndte derfor at forberede sig til *'umra*, den lille valfart. Islamiske kilder betegner denne valfart *'Erstatnings-'umraet'*. Profeten bad sine ledsagere om at gøre sig klar og sagde at ingen som var med ved Al-Hudaibiya skulle blive hjemme.

I alt 2.000 muslimske mænd, kvinder og børn sluttede sig til denne ekspedition, der fandt sted i slutningen af år 7 e.H. Profeten bragte 60 offerkameler med sig. Ved dørtrinet til sin

moské iførte han sig *ihram*-klæder, af to stykker hvidt stof, som alle pilgrimme påkræves. Mens muslimerne drog af sted, messede de fraser der udtrykte deres hengivenhed til Allâh.

Fredstraktaten indeholdt betingelsen at muslimerne kun måtte have deres sværd på sig. Profeten anså det imidlertid for sandsynligt at Quraish ville bryde deres aftale, og han bragte derfor ekstra oprustning med sig. Det var skjolde, spyd og hjelme. Han havde også 100 heste med. Han gav Bashîr ibn Sa'ad ansvaret for våbnene, mens Muhammed ibn Maslama skulle tage sig af hestene.

Da muslimerne havde rejst blot 11 kilometer, befalede Profeten at hestene og våbnene skulle befinde sig i spidsen af optoget. Muhammed ibn Maslama og Bashîr ibn Sa'ad red forud med deres heste og våben, indtil de ankom til et sted kaldet Mar ad-Dhahrân, som lå blot én dags kamelridt fra Mekka. Her mødte de nogle mænd fra Quraish, som udsurgte dem om deres ærinde. De sagde: „Allâhs Sendebud, fred være med ham, vil slå lejr her i morgen, om Allâh vil.“

De quraishitiske mænd drog hurtigt til Mekka, for at fortælle hvad de havde set. Nyheden vakte uro blandt polyteisterne som sagde: „Vi har bestemt respekteret vores løfter. Hvorfor kommer Muhammed og hans ledsagere for at angribe os?“

Quraish sendte Mikraz ibn Hafs i spidsen for en delegation til Profeten. Han sagde: „Muhammed, vi har aldrig oplevet dig bryde et løfte. Ønsker du at gå ind i din hjemby med alle dine våben, når du har lovet at du vil komme med en fredelig rejsendes udrustning, med sværdet i dets skede?“

Profeten sagde: „Jeg vil ikke tage våbnene med ind i byen.“ Mikraz svarede: „Det ligner mere din redelighed.“ Han vendte hurtigt tilbage til Mekka og fortalte at Muhammed overholdt sine løfter. Quraishiterne var tilfredse og gav de muslimske pilgrimme adgang til Mekka.

Muslimernes procession ind i Mekka var en begivenhed som få mekkanere ønskede at gå glip af, ikke mindst

fordi der gik et rygte i byen om at muslimerne var fysisk svækkede på grund af en epidemi i Medina, og at de knap nok kunne gå.

Profeten red på sin hunkamel, Al-Qaswa', omgivet af nogle af sine ledsagere som bevogtede ham. Processionen hyldede Allâh. 'Abdullah ibn Rawâha fra *Ansâr* holdt i Al-Qaswa's tøjler og fremsagde et digt han havde komponeret.

Da Profeten var meget tæt på *Haram*, det hellige område i hvis midte Ka'baen befinder sig, sagde han til 'Abdullah at han skulle gentage: „Der er ingen guddom foruden Allâh. Han har opfyldt sit løfte, tildelt sin tjener sejr og sine krigere ophøjethed, og Han har alene overvundet 'Alliancen'!“ Muslimerne messede entusiastisk frasen.

Profeten var klar over det rygte Quraish havde spredt om muslimerne. Han instruerede sine ledsagere om ikke at vise nogen tegn på svaghed. De bar alle *ihrâm*-klæder. Profeten befalede at de skulle blotte deres højre skulder og udføre en del af *tawâf*-ritualet løbende.

Profeten gik ind i Moskéen og rørte 'Den Sorte Sten' i Ka'baens hjørne med en gren. Han sagde til sine ledsagere: „Må Allâh være enhver nådig, der viser dem at han er stærk,“ hvorefter han begyndte at udføre *tawâf* om Ka'baen i et let løb de første tre omgange. Muslimerne fulgte efter. De resterende fire runder fortsatte han gående.

Nogle af polyteisterne sagde til hinanden: „Er I sikre på at disse mennesker er blevet svækket af feber? De løber og hopper som hjorte!“

Efter sin *tawâf* gik Profeten i gang med at udføre vandreritualet mellem højene Safâ og Marwa på sin kamel. Det var mellem disse to hellige bakker at Hagar, profeten Ismaels moder, havde løbet frem og tilbage i søgen efter vand

Da han var færdig, sagde han: „Dette er stedet at slagte jeres offerdyr, og hele Mekka er et sådant sted!“ og begyndte at slagte sine kameler. Bagefter kronragede Profeten og hans ledsagere sig og frigjorde sig derved fra den hellige *ihrâm*-tilstand.

Profeten havde efterladt hestene og våbnene i Yajaj, nær Mekka, sammen med 200 af sine ledsagere, som holdt vagt i tilfælde af et angreb fra Quraish. Da muslimerne havde fuldført deres *'umra*, sendte Profeten en gruppe til Yajaj for at afløse den første gruppe, så den også kunne gennemføre *'umra*.

Profeten blev ved Ka'baen, indtil det blev tid til middagsbøn, *Zuhr*. Han befalede Bilal at stige op på Ka'baen og kalde til bøn. Bilal klatrede op på toppen af Ka'baen og fremsagde det islamiske kald til tidebønnerne, *Adhân*, med sin melodiske stemme. Det var et bevægende øjeblik for muslimerne.

Flere af de quraishitiske ledere dækkede deres ansigter, for at udtrykke deres harme. Det gjorde ikke situationen bedre at Bilal var en forhenværende slave. For polyteisterne var synet af en sort slave på selveste Ka'baen, i hvilken deres højststående guder befandt sig, ikke til at holde ud.

Abu Jahls søn Ikrima ibn abi Jahl sagde forbitret: „Allâh har bestemt været god mod min fader ved at lade ham dø før han kunne høre en slave sige sådanne ord!“ En anden udbød: „Jeg takker Allâh for at min fader døde før han kunne opleve denne dag, med Umm Bilals søn gående på toppen af Ka'baen!“

Profeten og hans ledsagere opholdt sig tre dage i Mekka, i overensstemmelse med fredstraktatens bestemmelse, hvor de kunne bevæge sig frit i byen. I løbet af disse dage betragtede mekkanerne muslimerne. De kunne ikke tilbageholde deres beundring for det fællesskab som Profeten havde formået at skabe blandt sine tilhængere.

Mekkas overhoveder var derfor bekymrede for at folk måske ville begynde at ombestemme sig med hensyn til islam. Da de tre dage var gået, sendte de Suhail ibn Amr og Huwaitib ibn 'Abduluzza til den muslimske lejr. De sagde til Profeten: „Din tid er udløbet, og du skal tage af sted igen.“

Profeten var bevidst om at hans ophold i sin hjemby havde en positiv effekt på befolkningen. Han sagde: „Hvad skade ville det gøre hvis I lod mig holde mit bryllup på jeres sted? Vi vil arrangere et festmåltid for jer.“ Profetens onkel Al-Abbâs havde kort inden besøgt Profeten og anmodet ham om at ægte sin kones søster Maimuna bint al-Hârith, der for nylig var blevet enke.

De to udsendinge forstod straks hvilke konsekvenser et sådant arrangement kunne få. Hvis Muhammed fik mulighed for at give en bryllupsfest på quraishiternes enemærker og tale med sit folk i en imødekommende atmosfære, kunne han vinde folks hjerter.

De afslog forslaget: „Vi har ikke behov for mad. Vi kræver at du tager af sted. Vi appellerer til dig ved Allâh og ved den pagt der eksisterer mellem dig og os om at forlade vores land med det samme. Dine tre dage er udløbet!“

Sa‘ad ibn Ubâda, lederen af Khazraj, gik hen til Suhail ibn Amr og sagde: „Løgner! Det er ikke dit land, ej heller var det din faders. Profeten vil ikke gå herfra, medmindre han selv ønsker!“

Profeten smilede og sagde: „Sa‘ad, vær ikke så hård over for disse mennesker, som har besøgt os i vores lejr.“ Han beordrede derpå sine ledsagere om at gøre sig klar til at tage af sted. Muslimerne drog til Saref, i udkanten af Mekka, hvor Profeten holdt bryllupsfesten.

‘Erstatnings-‘*umraen*’ markerede et vendepunkt i forholdet mellem mekkanerne og islam. I kølvandet på Profetens ophold i Mekka begyndte polyteisternes holdning til muslimerne at ændre sig. Folk fra alle lag i det mekkanske samfund begyndte at overveje at slutte sig til islam. Beretningen om to sådanne personer illustrerer islams fremgang blandt mekkanerne.

Amr ibn al-Âs var en kløgtig mand. Det var ham som Quraish for næsten 15 år siden udsendte til Abessinien konge, Negus, for at kræve udleveringen af de muslimer som havde søgt tilflugt i Abessinien (kapitel 10). Amr beretter:

Jeg var stærkt fjendtlig over for islam. Jeg deltog i slagene ved Badr, Uhud og skyttegraven og kæmpede side om side med afgudsdyrkerne, og jeg var i stand til at overleve. Nu begyndte jeg at tænke at Muhammed i sidste instans ville sejre over Quraish. Jeg tog derfor til mit sted ved Ar-Ruth, hvor jeg levede delvis isoleret. Efter Al-Hudaibiya, hvor Profeten vendte hjem efter at have underskrevet fredstraktaten med Quraish, vendte Quraish tilbage til Mekka. Jeg begyndte at fundere: Muhammed vil sammen med sine ledsagere træde ind i Mekka næste år. Mekka er bestemt ikke et sted at opholde sig, ej heller er Taif. Det bedste er at tage bort. Jeg var stadig meget fjendtlig over for islam, og jeg følte at selv hvis enhver fra Quraish antog islam, ville jeg ikke gøre det. Jeg tog til Mekka, hvor jeg talte med nogle blandt mit folk som satte pris på min mening og rådførte sig med mig omkring alle betydningsfulde sager. Da jeg spurgte om deres mening, sagde de: „Du er vores vise mand og vores talsmand.“ Jeg fortalte dem at jeg mente at Muhammed red på en bølgetop, og han ville få bugt med enhver som modsætter sig ham. Jeg forklarede at det ville være klogere at søge tilflugt i Abessinien, hvor vi kunne slutte os til Negus. Hvis Muhammed skulle få bugt med sine fjender, ville vi være i sikkerhed hos Negus. Hvis det imidlertid skulle vise sig at Quraish sejrede, ville de vide at vi var på deres side. De var alle enige med mig, og vi begyndte at forberede vores rejse. Jeg foreslog at de skulle samle en værdifuld gave som Negus ville værdsætte. Det han bedst kunne lide fra vores del af verden var dyreskind. Vi bragte derfor en stor mængde skind med til Abessinien. Da vi befandt os ved Negus' hof, ankom Amr ibn Umayyah ad-Dhamri, Muhammeds udsending, med et budskab. Da jeg så ham i audiens hos Negus og gå igen kort efter, sagde jeg til mine folk: „Det er Amr ibn Umayyah. Hvis jeg kan overtale Negus til at udlevere ham til mig, vil jeg dræbe ham, til umådelig glæde for Quraish.“ Da jeg fik foretræde for Negus, gjorde jeg knæfald for ham som jeg plejede. Han sagde til mig: „Velkommen, min ven. Har du bragt mig

gaver fra din del af verden?" Jeg sagde: „Ja, jeg har bragt skind.“ Jeg præsenterede min gave, og han var meget fornøjet over den. Han gav en del af den til sine biskopper og patriarker og befalede at resten skulle optegnes og opbevares. Da jeg så at han var fornøjet over min gave, sagde jeg: „Deres Majestæt, jeg har set en mand gå ud fra jeres hof. Han er vores fjendes udsending, som har dræbt et antal af vores ledere og adelsmænd. Må jeg anmode jer om at udlevere ham til mig, så jeg kan dræbe ham?“ Han blev meget vred over det jeg havde sagt og slog mig i ansigtet. Det føltes som om min næse var brækket. Min næse blødte meget, og jeg forsøgte at tørre blodet bort med mit tøj. Jeg var så ydmyget at jeg ønskede jorden ville åbne sig og sluge mig. Jeg sagde: „Deres Majestæt, havde jeg vidst I ville blive misfornøjet over hvad jeg sagde, ville jeg ikke have fremsat denne anmodning.“ Han blev en smule fløv og sagde til mig: „Amr, du beder mig udlevere den mands udsending, som modtager Ærkeenglen der plejede at komme til Moses og Jesus, for at du kan dræbe ham?“ Da jeg hørte hans ord, følte jeg en indre forandring. Jeg følte at Negus, araberne, og ikke-araberne så sandheden, mens jeg med vilje vendte ryggen til den. Jeg sagde: „Vidner I om det, Deres Majestæt?“ Han sagde: „Ja, jeg vidner om det foran Allâh, Amr. Gør som jeg siger, og følg ham, for hans sag er sandhedens, og han vil sejre over alle som modsætter sig ham, på samme vis som Moses sejrede over Farao og hans soldater.“ Jeg sagde til Negus: „Tager du, på hans vegne, imod mit løfte om at følge islam?“ Han svarede bekræftende og rakte sin hånd frem. Jeg aflagde løfte om at blive muslim. Han fik derpå bragt en skål med vand ind som jeg kunne vaske mig med. Han gav mig også nyt tøj, da mit var blevet plettet af blod. Da jeg gik ud, blev mine venner meget fornøjede over at se mig iført nyt tøj. De spurgte hvorvidt han havde efterkommet min anmodning, og jeg svarede at jeg ikke følte at lejligheden var passende for sådan en anmodning, eftersom det var første gang jeg talte med ham. De var enige, og jeg foregav at jeg skulle tage mig af et privat ærinde og forlod dem. Jeg gik

direkte til havnen, hvor jeg fandt et skib der gjorde klar til at sejle. Jeg gik om bord og sejlede til et sted kaldet Ash-Shu'ba hvor jeg gik i land. Jeg købte en kamel og rejste videre mod Medina. Jeg passerede Mar ad-Dahrân og fortsatte indtil jeg ankom til Al-Haddah. Jeg så to mænd, som var ankommet der kort tid før, og forsøgte at finde et sted at slå lejr. En af dem var inde i teltet, mens den anden holdt deres to kamelers tøjler. Snart genkendte jeg Khalid ibn al-Walid. Da jeg spurgte ham hvor han skulle hen, sagde han: „Til Muhammed. Alle betydningsfulde personer er blevet muslimer. Hvis vi fortsætter fjendskabet, vil han tage fat i vores nakke, på samme måde som en hyæne bliver fanget i sin hule.“ Jeg fortalte ham at jeg også var på vej til Muhammed og ønskede at blive muslim. Uthmân ibn Talha kom ud af teltet og bød mig velkommen. Vi opholdt os der den nat. Vi rejste derpå videre, indtil vi ankom til Medina. Jeg vil aldrig glemme en mand som da vi nærmede os sagde: „Hvilken gunstig morgen!“ Han gentog dette tre gange. Vi blev meget glade da vi hørte ham sige det. Mens han så på os, sagde han: „Mekka har opgivet herredømmet, efter at disse to er kommet for at slutte sig til os.“ Jeg tænkte at han mente Khalid ibn al-Walid og mig. Han gik hurtigt mod moskéen. Jeg tænkte at han var gået hen for at meddele Profeten om vores ankomst. Det viste sig at jeg havde ret. Vi gjorde for en stund holdt ved det gamle vulkanske område uden for Medina, hvor vi iførte os vores bedste klæder. Da kaldet til middagsbønnen lød, fortsatte vi indtil vi ankom til moskéen hvor vi mødte Profeten. Hans ansigt strålede af glæde, og alle muslimerne blev glade da de fik at vide at vi havde antaget islam. Khalid ibn al-Walid gik først hen for at aflægge sit troskabsløfte til Profeten. Han blev efterfulgt af Uthmân ibn Talha. Jeg var den tredje. Da jeg satte mig foran ham, kunne jeg ikke løfte mit ansigt af ydmyghed. Jeg afgav løfte om troskab, forudsat at Allâh ville tilgive mig alle mine tidligere synder. Jeg glemte at inkludere hvad jeg måtte gøre i fremtiden. Profeten sagde: „Når du slutter dig til islam,

bliver alle dine tidligere synder tilgivet. Når du udvandrer for Allåhs skyld, sikrer din udvandring også dine tidligere synders tilgivelse." Efter at vi havde antaget islam, placerede Profeten Khalid ibn al-Walid og mig blandt sine øverste rådgivere i alle betydningsfulde sager. Ja, vi nød samme position som Abu Bakr.

Den anden beretning omhandler Khalid ibn al-Walid, den berømte quraishitiske hærfører. Khalid var en enestående militærtaktiker, og det var ham som formåede at vende slagets gang ved Uhud-bjerget. Khalid beretter:

Jeg udkæmpede alle de slag mod Muhammed. Hver gang følte jeg at alle mine anstrengelser ikke var til nogen gavn. Jeg var sikker på at Muhammed i sidste instans ville sejre. Da Profeten kom og slog lejr på Al-Hudaibiya, anførte jeg en deling kavalerister, indtil vi mødte Profeten og hans ledsagere. Jeg kom tættere på for at provokere ham. Han og hans ledsagere forrettede *Zuhr*-bønnen foran os. Vi overvejede at angribe, men lod være. Han må have vidst hvad vi tænkte på da det var tid til den næste bøn, *Asr*. Han ledte derfor sine ledsagere i hvad der kendes som 'bøn under fare'. Det påvirkede os dybt, og vi indså at han var immun over for vores angreb. Vi trak os derfor tilbage. Da vilkårene for Al-Hudaibiya-fredstraktaten var blevet forhandlet og Profeten og hans ledsagere vendte hjem, begyndte jeg at tænke på hvad der nu ville ske og hvad der ventede os. Jeg spekulerede indgående. Hvor skulle jeg tage hen? Skulle jeg slutte mig til Negus? Men så erindrede jeg at han allerede var blevet en af Muhammeds følgere, og at Muhammed og hans følgere var sikre under hans beskyttelse. Skulle jeg slutte mig til Herakules? Så skulle jeg konvertere til kristendom eller jødedom. Den udsigt syntes jeg ikke om. Skulle jeg emigrere, eller skulle jeg blive her og vente på at noget ville ske?

Uger og måneder gik uden at Khalid kunne bestemme sig. Da der var gået et år og Profeten ankom til Mekka sammen med sine ledsagere for 'Erstatnings-'*umra*, ønskede Khalid ikke at se muslimerne gå ind i Mekka. Han tog ud i bjergene, hvor han opholdt sig indtil muslimerne var draget af sted.

Da Khalid vendte tilbage, fandt han et brev fra sin bror Al-Walid ibn al-Walid, som havde været muslim i en tid. Efter at have udført sin '*umra*' havde han forsøgt at opsøge sin broder. Da han ikke kunne finde ham, indså han at Khalid forsøgte at undfly islam. Imidlertid følte Al-Walid at et broderligt ord nok ikke ville være af vejen og skrev et brev til ham:

I Allåhs navn, Den Nådige og Atter Barmhjertige. Jeg forundres umådeligt over den kendsgerning at du bliver ved med at vende ryggen til islâm, når du er så begavet som jeg ved du er. Ingen kan være så blind over for islams sandhed. Allåhs Sendebud spurgte mig om dig og sagde: „Hvor er Khalid?“ Jeg sagde til ham: „Allåh vil føre ham til os.“ Han sagde: „En mand af hans støbning kan ikke forblive uvidende om islam. Hvis han ville bruge sin kløgt og sin erfaring, ville han have gavn af det. Vi ville bestemt give ham forrang over andre.“ Det er på tide, broder, at du opvejer alt det du har fortabt.

Da Khalid læste sit brors brev, følte han et slør blive løftet fra sine øjne. Han var bevæget over at Profeten havde spurgt til ham og blev overvældet af et ønske om at blive muslim. Khalid besluttede sig for at slutte sig til Profeten i Medina. Samme nat drømte han at han befandt sig på et smalt stykke land i en ufrugtbar ørken. Han gik og gik indtil han kom til et åbent og grønt område.

Imidlertid følte han at han måtte have nogen med sig. Han så sig om efter en ung mand fra Mekkas overklasse. Den første han henvendte sig til var Safwân ibn Umayyah. Safwâns far og bror var begge blevet dræbt under Slaget ved Badr, og hans onkel blev dræbt under Slaget ved

Uhud-bjerget. Han tilhørte den nye generation af quraishitiske ledere, som ikke ønskede nogen form for kompromis med Muhammed. Ikke desto mindre sagde Khalid til ham: „Ser du ikke at Muhammed får overtaget over både arabere og ikke-arabere? Det er bestemt praktisk for os at slutte os til ham og få del i den succes han end måtte opnå.“ Safwân svarede: „Hvis alle arabere fulgte Muhammed og jeg var den eneste tilbage, ville jeg aldrig følge ham.“

Khalid forsøgte at finde en anden. Tilfældigvis mødte han Ikrima ibn abi Jahl. Hans far, Abu Jahl, 'Uvidenhedens Fader', en af islams mest forhærdede modstandere, blev dræbt ved Badr. Ikrimas svar var imidlertid meget lig Safwâns. Khalid bad ham om ikke at nævne deres samtale til nogen hvilket Ikrima lovede.

Den næste Khalid mødte var Uthmân ibn Talha, som var en af hans nære venner. Han overvejede at tale med ham om sagen, men kom i tanke om at Uthmâns far, onkel og fire brødre alle blev dræbt ved Uhud. Khalid besluttede alligevel at sondere terrænet.

Indledningsvis talte han med Uthmân om den kendsgerning at muslimerne blev stærkere og stærkere. Han sagde dernæst: „Jeg sidestiller vores position med en ræv i et hul. Hvis du hælder en spand vand ned i hullet, kan du være sikker på at ræven vil komme ud.“ Han foreslog Uthmân at de skulle slutte sig til Profeten i Medina. Uthmân reagerede positivt.

De to venner blev enige om at rejse hver for sig om natten og mødes om morgenen ved Yajaj. Derfra fortsatte de sammen, indtil de ankom til Al-Haddah. Her mødte de Amr ibn al-Âs, som var på vej for at forene sig med muslimerne. De rejste alle tre sammen, indtil de ankom til udkanten af Medina hvor de gjorde ophold for at skifte klæder. Khalid beretter:

Allâhs Sendebud fik besked om vores ankomst, og han var glad. Jeg iførte mig mit bedste tøj og tog af sted for at møde Profeten. På vejen blev jeg mødt af min bror, som sagde til

mig: „Skynd dig! Allâhs Sendebud er blevet informeret om din ankomst, og han er fornøjet. Han venter på dig.“ Vi bevægede os hurtigere, indtil vi så ham noget borte, smilende. Han blev ved med at smile, indtil jeg nåede hen til ham og hilste på ham som Allâhs profet og sendebud. Han besvarede min hilsen med ansigtet strålende af glæde. Jeg sagde: „Jeg erklærer at der ingen guddom er foruden Allâh, og at du er Hans Sendebud.“ Han sagde: „Kom nærmere.“ Da jeg trådte nærmere, sagde han: „Jeg priser Allâh for at have ledt dig til islam. Jeg har altid været klar over at du er udrustet med stor begavelse, og jeg har altid håbet at din begavelse vil lede dig til hvad der er ret og gavnligt.“ Jeg sagde: „Allâhs Sendebud, jeg tænker på de slag hvor jeg kæmpede mod sandheden. Jeg anmoder dig bede til Allâh om at tilgive mig.“ Han sagde: „Når du omfavner islam, tilgives alle dine tidligere synder. Min Herre, tilgiv Khalid ibn al-Walid hver en anstrengelse han gjorde for at vende folk fra Din sti.“ Uthmân og Amr gav dernæst deres løfte om troskab til Profeten. Ved Allâh, lige siden vores ankomst i *Safar*-måneden, i det ottende år for Profetens udvandring, rådførte Profeten sig med mig frem for alle sine andre ledsagere i alle vigtige sager der dukkede op.

Khalid nævnte sin drøm for Profetens nærmeste ledsager, Abu Bakr. Abu Bakr sagde at det smalle og øde land repræsenterede de falske overbevisninger han delte med sit polyteistiske folk. At han senere trådte ind i et åbent og frugtbart land, var et billede på at Allâh havde ledt ham til islam.

Khalid ibn al-Walid skulle vise sig at blive en af de mest fremtrædende hærførere i islams historie. Profeten gav ham titlen 'Allâhs Sværd'. Senere førte Khalid muslimske hære, der bl.a. besejrede byzantinerne og Det Persiske Rige.

Referencer til kapitlet: Al-Asqalani, *Fathul-Bari*, vol.7, s.700, Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahîh*, vol.5, s.101, Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.4, s.12-14, Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.4, s.226-232, Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.431-432, At-Tabari, *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*, vol.2, s.310, Al-Qaiyim, *Zadul-Ma'ad*, vol.2, s.151, Zurqâni, *Sharh 'ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.3, s.320-324.

30.

SAMMENSTØD MED BYZANTINERNE

Blandt Profetens udsendinge til Arabiens tilgrænsende riger var Al-Hârith ibn Umair. Han overbragte Profetens budskab til Shurahbîl ibn Amr, hersker over Busra i det sydlige Syrien. Busra var en provins i Det Byzantinske Rige som nød en form for politisk autonomi.

Da Shurahbîl ibn Amr modtog Profetens budskab, fornærmede han Profeten og gav ordre til at hans udsending skulle bagbindes og halshugges. Drabet på den muslimske budbringer var en provokation som muslimerne ikke kunne se gennem fingre med, hvis folk skulle tage det islamiske samfund alvorligt.

Profeten besluttede at sende en styrke der skulle vise Shurahbîl ibn Amr og omverdenen at likvidering af hans udsendinge ville få konsekvenser. En hær på 3.000 mand blev mobiliseret. Da den var klar til at marchere, udpegede Profeten tre af sine ledsagere som hærførere. De skulle afløse hinanden hvis nogen af dem blev dræbt. Profeten deltog ikke selv denne gang.

Hæren indledte sin march i år 8 e.H. under ledelse af Zaid ibn Hâritha, Profetens adoptivsøn og den første mand der blev muslim. Profeten befalede at hvis Zaid blev dræbt, skulle Profetens fætter Ja'far ibn abi Tâlib overtage kommandoen, og hvis han blev dræbt, skulle 'Abdullah ibn

Rawâha være hærfører. Hvis også han blev dræbt, skulle hæren selv vælge en ny feltherre.

Profeten instruerede den muslimske hær om at marchere indtil den nåede det område hvor Al-Hârith ibn Umair var blevet henrettet. Her skulle muslimerne først tilbyde deres modstandere og områdets folk at tage imod islam. Hvis de nægtede, skulle de kæmpe mod dem og bede Allâh om støtte.

Han sagde også: „I må ikke dræbe børn, kvinder, gamle eller munke. I må ikke ødelægge træer, bygninger og bedesteder. I må ej dræbe en sovende soldat eller en såret. I må ej mishandle lig. I må ej dræbe folk der flygter.“ Profeten fulgte hæren til Medinas udkant hvor han tog afsked med den.

Nyheden om muslimernes fremmarch nåede hurtigt frem til fjenden. Shurahbîl ibn Amr mobiliserede alle arabiske stammer under sin kommando og formåede at opbyde en hær på 100.000 mand. Ydermere sendte Herakules, den byzantinske kejser, en styrke på 100.000 soldater for at forsvare Busra.

Selvom den muslimske hær var stor i forhold til Medinas standard, var den stærkt underlegen talmæssigt. Det berettes at en af Profetens ledsagere, Abu Huraira, var meget forbløffet over uligheden mellem de to styrker. Thâbit ibn Arqam sagde til ham: „Abu Huraira, du ser ud til at være forbløffet over deres overlegne styrker? Du var ikke til stede under Slaget ved Badr. Vi vandt ikke på grund af vores talmæssige styrke.“

Ikke desto mindre var uligheden mellem de to styrker så stor at muslimerne følte at de måtte vurdere situationen på ny. Da de nåede frem til Ma‘an, i det sydlige Jordan, slog de lejr og rådspurgte hinanden. Nogle af dem forslog at de skulle skrive til Profeten og informere ham om situationen og afvente hans ordrer. Han ville antagelig sende dem støtte eller give dem yderligere instrukser.

‘Abdullah ibn Rawâha, den tredje feltherre udpeget af Profeten, mente imidlertid at det ville være for tidskrævende.

Han opfordrede muslimerne til ikke at tøve med at møde fjenden:

Vi har aldrig kæmpet mod en hær ud fra vores størrelse, udrustning eller heste. Vi kæmper kun mod dem med denne religion, som Allâh har velsignet os med. Lad os marchere videre. Jeg deltog i Slaget ved Badr, da vi kun havde to heste. Under Slaget ved Uhud var der kun én rytter i vores geledder. Marchér videre, brødre. Vi står til at vinde én af to store belønninger; enten vil vi opnå sejr, og det er hvad Allâh og Hans Sendebud har lovet os, eller også vil vi som martyrer forene os med vore brødre i Himlen.¹

‘Abdullah ibn Rawâhas ord gjorde indtryk på muslimerne, og de valgte at marchere videre. Efter to nætter ankom de til deres bestemmelsessted. De fandt ud af at de fjendtlige styrker havde slået lejr i en landsby kaldet Masharif. Fjendtlige divisioner begyndte at nærme sig, og muslimerne bevægede sig til landsbyen Mu‘ta, hvor de indtog deres stillinger.

Store byzantinske divisioner forsøgte at bestorme den muslimske styrke. Muslimerne koncentrerede presset på midten samtidig med at de forsøgte at hindre fjendens flanker i at omringe dem.

Zaid ibn Hâritha var den første muslimske feltherre. Han holdt muslimernes flag og kæmpede hårdt. Tilsyneladende bestræbte de byzantinske divisioner sig på at dræbe den muslimske feltherre og lagde presset på Zaid's stilling. Han blev snart dræbt.

Ja‘far ibn abi Tâlib overtog flaget og blev dermed mål for et koncentreret angreb. Han steg af hesten for bedre at kunne kæmpe. Han kæmpede med flaget i den ene hånd og sit sværd i den anden. En fjendtlig soldat formåede at hugge hans højre hånd af. Ja‘far tog flaget i sin venstre hånd som også blev hugget af, og han blev hurtigt dræbt. Det berettes

1. Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.4, s.17. Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.4, s.243.

at man talte nær ved halvtreds sværdhug på hans krop da han skulle begravnes.

Den muslimske hærs flag blev dernæst overtaget af 'Abdullah ibn Rawâha, som havde udtrykt et indtrængende ønske om at blive martyr. Under kampene gav en af hans fætre ham noget kød og sagde: „Spis det, og styrk dig. Du har næsten opbrugt al din energi i dag.“ Han tog en bid, så ud over slagmarken og sagde: „Og jeg er stadig i denne verden?“ hvorefter han smed kødet og kæmpede indtil han blev dræbt.

Det var nær ved aften da den muslimske hærs sidste feltherre blev dræbt. Ifølge Profetens instrukser skulle muslimerne selv vælge deres næste feltherre.

Thâbit ibn Arqam samlede flaget op og råbte til muslimerne: „I skal nu selv vælge jeres anfører!“ Nogle af dem sagde: „Vi vælger dig.“ Han svarede: „Nej, jeg accepterer ikke.“ Muslimerne valgte derpå Khalid ibn al-Walid, som havde sluttet sig til muslimerne nogle få måneder tidligere.

Det var Khalids første slag på muslimernes side. Han var en dygtig hærfører. Han indså imidlertid at en fuldstændig sejr ikke kunne opnås med den store ulighed mellem de to styrker. Fjendens styrker talte omtrent 200.000 mand hvorimod muslimernes styrke kun var på 3.000 mand. Da mørket faldt på og de to hære skiltes for natten, havde Khalid en vanskelig opgave foran sig.

Efter at have gjort status over situationen indså Khalid at det bedste muslimerne kunne gøre var at prøve på at minimere egne tab og undgå et totalt nederlag. Han omgrupperede sine styrker fuldstændigt i løbet af natten. Han flyttede højre flanke til venstre og vice versa. Han byttede også om på for- og bagtropperne og befalede en enhed at frembringe en stor støvsky bag hæren og larme så meget som muligt.

Ved daggry blev kampene genoptaget. De byzantinske styrker blev overraskede over at se nye ansigter og troede at muslimerne havde fået frisk støtte. De blev foruroligede, og

muslimerne var i stand til at tage initiativet, og dræbe mange iblandt fjenden.

Imidlertid var det ikke Khalids hensigt at lade kampene fortsætte. Mens hans enheder kæmpede, trak han dem samtidig behændigt tilbage. De byzantinske feltherrer troede at muslimerne prøvede at tvinge dem ud i den åbne ørken. Det ville udsætte dem for en større risiko, og de holdt deres stillinger.

Khalid formåede således at afbryde kontakten med fjenden uden at pådrage muslimerne større tab. Muslimerne mistede kun 12 mænd under denne heftige konfrontation. Khalid ibn al-Walid sagde om sammenstødet: „Under Slaget ved Mu'ta gik ni sværd i stykker i min hånd.“

Slaget ved Mu'ta gav byzantinerne og deres arabiske allierede et indtryk af hvad det ville sige at kæmpe mod muslimerne. Efter denne konfrontation så de byzantinske styrker på intet tidspunkt frem til at møde muslimerne på slagmarken igen. Desuden konsoliderede Slaget ved Mu'ta muslimernes position, og flere nordlige arabiske stammer begyndte at slutte sig til islam.

Tilbage i Medina oplyste Profeten muslimerne om slagets gang. Han sagde med tårer i øjnene: „Zaid bar flaget, indtil han blev dræbt. Det blev derefter båret af Ja'far, indtil han blev dræbt. Så bar ibn Rawâha flaget indtil han blev dræbt ... Det blev overtaget af en mand, der er et af Allâhs sværd, og han kæmpede, indtil Allâh skænkede ham fremgang.“

Nogle dage senere talte Profeten om de feltherrer der var blevet martyrer under Slaget ved Mu'ta, og han sagde til sine ledsagere: „Lige nu ville de ikke ønske at være her hos os.“ Han besøgte også sin fætter Ja'fars familie og sagde: „Græd ikke mere over min broders død. Lad mig se hans børn.“ Ja'fars sønner, Muhammed og 'Abdullah, blev bragt til Profeten. Han sagde: „Muhammed ligner vores onkel Abu Tâlib. 'Abdullah ligner mig i skikkelse og karakter.“ Han tog 'Abdullah i hånden og bad: „Min Herre, tag Dig af Ja'fars

familie. Velsign hver enkelt af ‘Abdullahs gerninger.“ Han gentog det tre gange. Deres moder sagde at børnene var blevet forældreløse hvortil Profeten svarede: „Frygter du at de vil leve i armod, når jeg er deres værge i dette liv og i livet efter dette?“

Referencer til kapitlet: Al-Asqalâni, *Fath-ul-Bari*, vol.7, s.511-514. Al-Bukhâri, *Al-Jâmi‘ as-Sahîh*, vol.5, s.102-103. Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawîyah*, vol.3, s.379, vol.4, s.15-23. Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.4, s.242-248. Ibn Sa‘ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.436-437. Al-Qaiyim, *Zad ul-Ma‘ad*, vol.3, s.332. Zurqâni, *Sharh ‘ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.3, s. 338-349.

MEKKAS FALD

Ifølge Ibn 'Umar: „Allåhs Sendebud, fred være med ham, tog mig ved skulderen og sagde: Vær i denne verden som en fremmed eller en rejsende.“

– Al-Bukhâri

Profeten var sikker på at det nu kun var et spørgsmål om tid før Quraish-stammen opgav sine bestræbelser på at tvinge islam i knæ. Mekkas ledere begreb også at muslimerne havde opnået en stærk og anseelig position i Arabien. Og siden underskrivelsen af Al-Hudaibiya-traktaten havde islam, imod al forventning, haft yderligere fremgang. De begivenheder der skildres i det følgende fandt sted cirka to år efter Al-Hudaibiya-aftalen.

Fredstraktaten mellem muslimerne og Quraish gav enhver stamme mulighed for at indgå alliancer med hvilken som helst af de to hovedparter i aftalen. Traktatens betingelser gjaldt også parternes allierede.

Stammen Bakr sluttede sig til Quraish mens Khuza'a indgik en alliance med muslimerne. Før islams fremkomst røg de to stammer tit i totterne på hinanden, og de nærrede stadig mistillid til hinanden.

En gren af Bakr-stammen, Dail-klanen, havde et regnskab at gøre op med Khuza'a. Klanens leder, Nawfal ibn Mu'awiya, følte at borgfreden i Arabien gav ham en chance for at hævne sig. Han indledte et overraskelsesangreb på Khuza'a, hvis mænd var forsamlet ved en kilde.

Kampe brød ud, og mændene fra Khuza'a blev tvunget til at trække sig tilbage. Da Khuza'a levede meget tæt på Mekka, førte tilbagetrækningen dem til det hellige område omkring Ka'baen, *Haram*. Her havde enhver form for kamp været forbudt siden profeten Abrahams tid, og alle arabere anerkendte områdets ukrænkelighed.

Bakr-stammens optræden var derfor ikke kun en overtrædelse af Al-Hudaibiya-traktaten, men også en krænkelse af det hellige område. Nogle af stammens mænd sagde til deres leder: „Nawfal, vi er trængt ind i det hellige område, væk ikke din guds vrede.“

Nawfals ønske om hævn var imidlertid stærkt. Han sagde: „I dag har jeg ingen gud! Bakrs børn, tag jeres hævn. Jeg ved at I stjæler i det hellige område, vil I da ikke tage jeres hævn der!“

Bakr gennemførte deres angreb og dræbte en hel del mænd fra Khuza'a. Desuden gav Quraish dem en hjælpende hånd. De forsynede dem med våben, og nogle quraishiter tog direkte del i angrebet.

Efter angrebet sendte Khuza'a-stammen Amr ibn Salim til Profeten for at informere ham. Amr rejste til Medina så hurtigt han kunne. Han gik direkte til moskéen og overbragte sit budskab i form af poesi, den traditionelle formidlingsform. Profetens svar var kort: „Du vil få vores støtte, Amr ibn Salim.“

Amr blev efterfulgt af en delegation fra Khuza'a, som redegjorde for hændelsen og oplyste at Quraish aktivt støttede angrebet på Khuza'a.

Der herskede ingen tvivl om at Quraish havde overtrådt fredstraktaten. Imidlertid kom Profeten ikke med flere løfter end sit første løfte om støtte. Han foretrak ikke at offentliggøre sit næste træk. Delegationen vendte tilfreds hjem igen. Profeten sagde til sine ledsagere at han forventede at Abu Sufyân ville dukke op under påskud af at stadfæste fredstraktaten.

Quraish begyndte snart at opfatte hvilken misgerning de havde begået. For lidt vinding havde de anbragt sig selv i en særdeles ubekvem situation. Nogle af dem foreslog at de måtte reagere hurtigt for at undgå en eventuel gengældelsesaktion fra muslimerne. De sendte derfor deres overhoved, Abu Sufyân, til Medina, angiveligt for at forhandle en revision af fredstraktaten og forlænge den.

Abu Sufyân drog til Medina. Han var dog bekymret for at hans anstrengelser ville være frugtesløse. Han ønskede at indhente støtte fra en person fra Profetens familie og henvendte sig til sin datter Umm Habiba, som var Profetens hustru.

Han gik ind i hendes værelse. Da han skulle til at sætte sig på Profetens madras, foldede Umm Habiba madrassen sammen og fjernede den. Abu Sufyân sagde forbløffet: „Jeg er ikke helt sikker, barn, hvorvidt du mener at jeg er hævet over at sidde på din madras eller at den er for god til mig.“

Umm Habiba sagde: „Denne madras tilhører Allâhs Sendebud, og da du er en afgudsdyrker, er du uren. Derfor ønsker jeg ikke at du sidder på Allâhs Sendebuds madras, fred være med ham.“ Abu Sufyân sagde: „Jeg er sikker på at noget skadeligt er hændt dig siden du forlod mig, datter.“

Ydmyget forlod Abu Sufyân sin datter og gik direkte ind i moskéen, hvor han mødte Profeten. Han sagde: „Muhammed, jeg er kommet for at bede dig bekræfte vores fredstraktat og erklære den gyldig for en længere periode.“

Profeten spurgte: „Er det hvad du er kommet her for? Har du forvoldt problemer?“ Abu Sufyân skyndte sig at benægte noget kendskab til brud på fredstraktaten og sagde: „Vi står ved vores fredsftale ved Al-Hudaibiya. Vi overholder strengt dens betingelser.“ Profeten sagde ikke noget yderligere, og Abu Sufyâns forsøg på at få ham i tale var omsonst.

Abu Sufyân gik derfor hen for at tale med Abu Bakr og fremsatte samme anmodning. Men Abu Bakr sagde imidlertid at han kun ville gøre som Profeten befalede. Han ville ikke tale med Profeten på Quraish-stammens vegne.

Abu Sufyân henvendte sig derefter til ‘Umar og forsøgte at overtale ham til at tale med Profeten. ‘Umar sagde: „Du ønsker at jeg skal være din talsmand? Hvis jeg ikke kunne finde andet at kæmpe mod jer med end støv, ville jeg bestemt kæmpe mod jer!“

Abu Sufyân fortsatte imidlertid sine bestræbelser. Han henvendte sig til adskillige prominente muslimer, men modtog afslag hver gang. Ledere fra både *Muhajirûn* og *Ansâr* sagde til ham: „Vi retter os blot efter Profetens instrukser. Vi vil overholde ethvert løfte han giver.“

Abu Sufyân opsøgte derpå Profetens fætter og svigersøn, ‘Ali, og sagde: „‘Ali, du er min nærmeste slægtning blandt muslimerne, og vores bånd har altid været nære. Jeg er kommet til dig af en bestemt grund, og jeg ønsker ikke at vende tomhændet tilbage. Vil du være så venlig at gå i forbøn hos Profeten på mine vegne?“ ‘Ali svarede: „Allâhs Sendebud har besluttet sig for noget og ingen af os kan tale med ham om det.“

Abu Sufyân var fortvivlet. ‘Alis hustru, Fatimah, var til stede. Deres ældste søn, Hassan, legede i værelset. Abu Sufyân sagde: „Muhammets datter, vil du bede dit unge barn om at erklære fred mellem vores to sider, og han vil være den største araber for altid.“ Fatimah svarede: „Mit barn er for ung til at erklære fred mellem folk. Ingen kan udvide beskyttelse til nogen imod Allâhs Sendebud, fred være med ham.“

Abu Sufyân anede ikke sine levende råd. Han sagde til ‘Ali: „Jeg føler at sagen er blevet for svær for mig, og jeg ønsker dit råd.“ ‘Ali svarede: „Ved Allâh, jeg kender ikke til noget der kan være dig til nogen nytte. Imidlertid er du leder af en af Arabiens mægtige stammer. Gå og erklær fred mellem folk, og tag derefter hjem.“ Abu Sufyân spurgte hvorvidt et sådant skridt ville være til nogen gavn. ‘Ali svarede: „Jeg ser ikke andre udveje for dig.“

Abu Sufyân gik ud og erklærede: „Lad enhver vide at jeg har erklæret fred mellem folk, og jeg tror ikke at nogen vil bryde mit løfte!“ Hans skridt var i overensstemmelse med

arabisk praksis. Hvis en stammeleder bekendtgjorde fred, anerkendte folk det normalt som en erklæring om borgfred.

Abu Sufyân gik hen til Profeten for at sikre sig at hans bekendtgørelse ville blive påskønnet. Han sagde: „Muhammed, jeg har erklæret fred mellem folk, og jeg regner ikke med at nogen vil bryde mit løfte eller krænke min beskyttelse.“ Profeten svarede: „Du er den som siger dette.“

Da Abu Sufyân ankom til Mekka, spurgte folk om han havde en aftale eller et dokument fra Muhammed med sig. Han sagde at han ikke havde haft succes og fortalte dem om ‘Alis forslag og at han havde handlet efter det.

Quraishiterne sagde til deres leder: „Du er vendt tilbage med noget der er ubrugeligt for både os og dig. ‘Ali lavede blot numre. Din fred og beskyttelse er ikke blevet accepteret og er ikke bindende for dem.“

Kort efter Abu Sufyâns afrejse fra Medina bad Profeten ‘Aisha om at gøre hans rustning klar. Hun begyndte også at tilberede forsyninger. Hendes fader, Abu Bakr, kom ind til hende. Da han så hvad ‘Aisha var i gang med, spurgte han til det. Men ‘Aisha svarede ikke. Abu Bakr spurgte om Profeten ønskede at indlede en ekspedition, men ‘Aisha forblev tavs. Abu Bakr spurgte om hvorvidt Profetens mål var byzantinerne, Najd eller Quraish, men hun svarede ikke. Profeten kom ind, og Abu Bakr spurgte ham om det samme. Profeten bekræftede at hans mål var Quraish, der havde brudt deres fredstraktat.

Profeten informerede ellers ingen om hvad der var målet med den forestående ekspedition. Han beordrede blot sine ledsagere til at gøre sig klar. Han gav ‘Umar ansvar for Medinas sikkerhed. ‘Umar indsatte vagtenheder på alle veje til Medina. Profeten ville overraske Quraish og ønskede ikke at nogen skulle få viden om den forestående ekspedition.

Den muslimske hær påbegyndte sin march mod Mekka i fastemåned, *Ramadhân*, år 8 e.H., svarende til 630 e.Kr. Hæren var på 10.000 mand. Adskillige stammer

havde sluttet sig til i stort tal, bl.a. stødte omtrent 2.000 mand fra stammerne Sulaim og Muzaina til undervejs. Det var den største hær muslimerne hidtil havde udrustet.

Muslimerne havde ikke marcheret l nge før de mødte Profetens onkel Al-Abbâs. Han havde sin familie med sig og var draget af sted for at forene sig med muslimerne. Kort efter mødte muslimerne yderligere to mænd fra Quraish som også var draget af sted for at slutte sig til Profeten.

Da Profeten ankom til Assafan, ikke langt fra Medina, bad han om en kande vand. Da kanden blev bragt til ham, løftede han den, for at så mange som muligt kunne se ham drikke. Han gjorde dette så hans ledsagere kunne følge hans eksempel og undlade at faste under en sådan ekspedition. Han fastede ikke nogen af de følgende dage, indtil han nåede til Mekka. Hæren fortsatte med at marchere, indtil den nåede til Mar ad-Dhahrân, tæt på Mekka, hvor muslimerne slog lejr.

Det var ret bem rkelsesv rdigt at Quraish ikke havde modtaget efterretning om den muslimske hær. Ikke desto mindre var quraishiterne meget urolige. De var klar over at Profeten ville handle og sendte folk ud for at indsamle oplysninger.

Da muslimerne havde slået lejr, befalede Profeten sine ledsagere at tænde bål om aftenen. Han håbede at et sådant syn ville afskrække Quraish fra et sammenstød med muslimerne.

Profetens onkel Al-Abbâs var klar over at quraishiternes sag var håbløs, medmindre de overgav sig. Han indså at den eneste udvej for Quraish var at overgive sig. Han besluttede at sende en meddelelse til Quraish der tilskyndede dem til at anmode Profeten om en fredelig afgørelse. Følgende er Al-Abbâs' egen redegørelse for begivenhederne den pågældende nat:

Da Allâhs Sendebud, fred være med ham, slog lejr ved Mar ad-Dhahrân, var jeg bedrøvet over Mekkas folk. Jeg tænkte at hvis Allâhs Sendebud indtog Mekka med magt, før Quraish kom frem for at søge en fredelig løsning med ham,

ville det blive enden på Quraish. Jeg sadlede derfor Profetens eget muldyr og red til Arâk-dalen, der havde sit navn på grund af de mange Arâk-træer. Jeg tænkte at jeg måske ville finde en skovarbejder eller hyrde eller en anden person, som jeg kunne bede tage til Mekka og fortælle hvor Profeten havde slået lejr og viderebringe mit råd om at træde frem og søge deres bys sikkerhed før han indtog den med magt. Det var Allâhs vilje at Abu Sufyân ibn Harb, Quraish-stammens leder, var taget ud den nat i selskab med Hakîm ibn Hizam og Budail ibn Warqa', for at finde rejsende der måske var i besiddelse af oplysninger. Jeg red på Profetens muldyr da jeg overhørte en samtale mellem de to mænd. Abu Sufyân sagde: „Aldrig før har jeg set sådanne bål og så stor en hær.“ Budail ibn Warqa' svarede ham: „Det må være Khuza'a-stammen med krigens ild.“ Abu Sufyân sagde: „Khuza'a er for lille til at ruste så stor en hær med så store bål.“ Jeg genkendte Abu Sufyâns stemme og kaldte på ham med hans andet tilnavn, Abu Hanthala. Han genkendte mig og sagde: „Abu al-Fadl? Hvad bringer dig hid?“ Jeg svarede: „Situationen er sandelig alvorlig, Abu Sufyân. Dette er Allâhs Sendebud med sit folk. Quraish er bestemt prisgivet. Han sagde: „Hvad kan vi gøre, min kære ven?“ Jeg sagde: „Jeg er sikker på at hvis han tog dig til fange, ville han lade dig halshugge. Stig op på dette muldyr, og jeg vil bringe dig til Allâhs Sendebud og sikre din beskyttelse.“ Han steg op, og hans to ledsagere vendte tilbage. Hver gang jeg passerede en gruppe muslimer ved deres bål, undrede de sig over hvem det var som gik forbi dem. Hver gang lod de os passere da de opdagede at jeg red på Profetens muldyr. Jeg red dernæst forbi 'Umar ibn al-Khattâbs bål, og han sagde: „Hvem er det?“ og kom nærmere. Da han opdagede at Abu Sufyân sad bag mig, sagde han: „Abu Sufyân, Allâhs fjende! Allâh være lovet, som har bragt dig her uden nogen traktat eller løfte som kan redde dig!“ Han løb mod Profetens telt. Muldyret begyndte også at løbe, og det overhalede ham. Jeg steg hurtigt af og trådte ind i Profetens telt. 'Umar kom ind lige

efter mig og sagde: „Allâhs Sendebud! Dette er Abu Sufyân, Allâhs fjende. Allâh har givet ham til os uden nogen traktat eller aftale som kan redde ham. Tillad mig at hugge hans hoved af!“ Jeg afbrød: „Allâhs Sendebud, jeg har udvidet min beskyttelse til ham.“ Jeg satte mig derpå ned for at tale med Profeten og var fast besluttet på ikke at lade nogen spolere mit forehavende.¹

Tilsyneladende opstod der en ophedet diskussion mellem Al-Abbâs og ‘Umar med hensyn til Abu Sufyâns skæbne. ‘Umar insisterede på at han skulle henrettes. Al-Abbâs sagde: „Jeg sværger, ‘Umar, havde Abu Sufyân været en mand fra Addi, ville du have sagt noget andet. Du ved imidlertid at han tilhører Abd Manâf.“

‘Umar svarede: „Drag ikke forhastede konklusioner, Al-Abbâs. Da du antog islam, blev jeg lykkeligere end jeg ville have været hvis min fader ,Al-Khattâb, have antaget islam. Det er kun fordi jeg ved at Profeten er mere tilfreds med at du blev muslim end han ville have været hvis Al-Khattâb blev muslim.“

Profeten sagde til sin onkel at han skulle lade Abu Sufyân overnatte i sit telt og bringe ham tilbage om morgenen.

Abu Sufyân overnattede hos Al-Abbâs den pågældende nat. Ved daggry overværede han muslimerne forrette den rituelle afvaskning før morgenbønnen. Han skælvede af frygt og spurgte Al-Abbâs hvad de gjorde. Al-Abbâs forklarede at muslimerne blot forberedte sig til bøn.

Abu Sufyân så forundret til mens den muslimske hær bad bag Profeten. Han så Profeten bøje sig mod jorden og alle muslimerne følge efter. Han sagde: „Al-Abbâs, gør de altid det han byder dem?“ Al-Abbâs svarede: „Ja, bestemt. Hvis han

1. Ibn Hishâm, *Sirah an-Nabawiyah*, vol.4, s.44-45. Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.4, s.289. Ibn Sa‘ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.441. Al-Qaiyim, *Zadul-Ma‘ad*, vol.3, s.349.

befalede dem at holde op med at spise og drikke, ville de adlyde ham.“

Mens Profeten udførte den rituelle afvaskning forsøgte flere af muslimerne at opfange de vandråber som dryppede fra hans ansigt og hænder og gned dem på deres ansigt. Abu Sufyân sagde: „Jeg har aldrig set en konge eller kejser blive behandlet sådan.“

Da Abu Sufyân blev ført til Profeten, spurgte Profeten ham: „Abu Sufyân, er det ikke på tide at du indser at der ingen anden guddom er end Allâh?“ Abu Sufyâns svarede: „Hvor overbærende, storsindet og venlig du er. Ved Allâh, havde der været nogen guddom ved siden af Allâh, ville han for længst have gjort mig nytte.“

Profeten spurgte: „Er det ikke på tide at du indser at jeg er Allâhs Sendebud?“ Abu Sufyân svarede igen kort og uden omsvøb: „Hvor overbærende, storsindet og venlig du er. Angående det nærer jeg stadig nogen tvivl.“

I Abu Sufyâns svar lå årsagen til megen af den modvilje som Quraish havde vist mod islam. De quraishitiske ledere, der kappedes om hæder, havde nemlig svært ved at affinde sig med at den almægtige Allâh ville vælge et almindeligt menneske til at overbringe sit budskab.

Al-Abbâs mindede Abu Sufyân om at hans situation var ganske håbløs hvis han ikke affandt sig med islam, og Abu Sufyân udtalte efterfølgende den islamiske trosbekendelse. Profeten gjorde det imidlertid klart at han stadig betragtede Quraish-stammens forræderi med stor alvor. Ikke desto mindre ønskede han en fredelig løsning på konflikten.

Al-Abbâs anmodede Profeten om at lade Abu Sufyân vende tilbage med særlig hæder. Profeten sagde: „De der går ind i Abu Sufyâns hjem, er i sikkerhed.“ Abu Sufyân sagde imidlertid: „Hvor mange mennesker kan der være i mit hjem?“ Profeten sagde derpå: „Og de der går ind i Ka‘baen, er i sikkerhed.“ Abu Sufyân bemærkede at Ka‘baen ikke kunne rumme mange mennesker, og Profeten tilføjede: „Og de der går ind i Moskéen, er i sikkerhed.“ Abu Sufyân sagde: „Hvor mange mennesker kan der være i Moskéen?“ Profeten

tilføjede: „Og de der bliver hjemme, med døren låst, er i sikkerhed.“ Abu Sufyân var tilfreds og sagde: „Det er bestemt mere end tilstrækkeligt.“ Han var rede til at vende tilbage og informere sit folk om mødets resultat.

Tilbage i Mekka var folk rastløse og havde forsamlet sig. Da Abu Sufyân ankom, løb de mod ham for at høre nyt. Abu Sufyân råbte: „Folk fra Quraish! Muhammed nærmer sig i spidsen for en hær som I ikke kan måle jer med. De der går ind i Abu Sufyâns hus, er i sikkerhed!“

Abu Sufyâns kone Hind løb hen til sin mand, tog fat i hans skæg og sagde: „Dræb denne uduelige fede mand! Din uduelige leder!“ Abu Sufyân sagde: „Lad ikke denne kvinde forlede jer! I står til at møde noget som I ikke kan måle jer med. De som går ind i Abu Sufyâns hjem, er i sikkerhed!“

Han blev afbrudt af folk: „Gid pokker havde dig! Til hvilken nytte vil dit hus være for os?“ Abu Sufyân fortsatte: „De der går ind i Moskéen er sikre, og de der bliver hjemme med dørene lukkede er sikre!“

Menneskemængden opløste sig. Flertallet gik hjem, nogle gik hen til Moskéen mens nogle få søgte tilflugt i Abu Sufyâns hus. En atmosfære af frygt havde spredt sig i Mekka. Selv Quraish-stammens navnkundige krigere blev inden døre og ventede foruroliget.

Da den muslimske hær ankom til Mekkas udkant, opdelte Profeten den i fire delinger, der marcherede ind i Mekka fra hver sine retning. Sa'ad ibn Ubâda og hans søn Qais ibn Sa'ad ledte delingen der gik ind fra øst. Abu Ubaida Amir anførte delingen fra vest. Profeten befandt sig også i denne deling. Zubair ibn al-Awwam anførte *Muhajirûn* og *Ansâr* fra nordsiden, og Khalid ibn al-Walid havde kommandoen over styrken som marcherede ind i Mekka fra syd.

Alle hærførerne havde modtaget ordrer om ikke at indlede kampe, medmindre de blev angrebet. Profeten ønskede at undgå blodsudgydelse i Mekka.

Lederen af delingen fra østsiden, Sa'ad ibn Ubâda, råbte: „Dette er dagen for det store sammenstød! Dette er dagen hvor Helligdommen bliver besejret!“ Da dette blev rapporteret til Profeten, udskiftede han Sa'ad med hans søn Qais.

De fire muslimske delinger marcherede ind i Mekka. Kun otte år tidligere måtte Profeten flygte fra selv samme by med en dusør på sit hoved. Nu marcherede hans styrker ind i Mekka uden at møde modstand. Det var et stort og bevægende øjeblik for muslimerne.

Profeten bøjede hovedet i ydmyghed mens han red ind i Mekka på sin kamel. Han var taknemmelig for Allâhs gunst. Han bøjede sig så meget at han næsten rørte sin kamels ryg mens han hele tiden reciterede *sûra Al-Fath*, 'Sejren'.

Den sydlige deling, som Khalid ibn al-Walid havde kommandoen over, blev angrebet af en gruppe quraishiter, som havde besluttet sig for ikke at overgive sig uden kamp. Denne gruppe kunne dog ikke måle sig med den muslimske styrke. 20 mænd fra Quraish og to muslimer blev dræbt under sammenstødet.

Da Profeten hørte om dette, blev han vred og sagde: „Har jeg ikke givet alle enheder klare ordrer om ikke at kæmpe?“ Da han fik at vide at polyteisterne først havde angrebet, sagde han: „Hvad end Allâh bringer, er godt.“

Profeten red direkte til Ka'baen. Han rørte 'Den Sorte Sten' med en gren og sagde: „Allâh er stor!“ Muslimerne gentog efter ham, og deres råb gav genlyd i hele Mekka.

Profeten påbegyndte sin *tawâf* om Ka'baen på sin hunkamel, Al-Qaswa', og rørte 'Den Sorte Sten' med sin gren hver gang han passerede den. Da han havde redet syv omgange, steg han af og forrettede en kort bøn ved *Maqâm Ibrahim*, 'Abrahams stædet', det sted hvor profeten Abrahams fodaftryk er blevet bevaret fra dengang han opførte Ka'baen sammen med sin søn Ismael.

Profeten fortsatte til Zamzam-kilden, hvor han drak noget af dens hellige vand og udførte den rituelle afvaskning. Muslimerne omkring ham kappedes om at opfange

vanddråberne fra hans ansigt og hænder. Polyteisterne så forbløffede til.

Profeten kaldte på Uthmân ibn Talha, som opbevarede Ka'baens nøgler. Uthmân åbnede Ka'baen for Profeten som gik ind og forrettede en kort bøn.

En kilde nævner at Profeten inde i Ka'baen fandt afbildninger af engle og en illustration af profeten Abraham i færd med at kaste lod. Profeten reciterede en *âyah* fra Koranen: „Abraham var hverken jøde eller kristen, men han var gudhengiven og havde overgivet sig til Ham (som muslim), og han var ikke en af afgudsdyrkerne.“ (Koranen, 3:67). Han befalede at alle billederne skulle udviskes. ‘Umar anvendte en våd kappe til at fjerne dem.

Da Profeten gik ind i Ka'baen, var der i alt 360 afguder i og omkring Ka'baen. Profeten rørte afguderne med sin gren og væltede dem mens han gentog: „Sandheden er kommet og bedraget er forsvundet – for bedraget er flygtigt.“ (Koranen 17:81). Da han var færdig, stillede han sig på Ka'baens dørtrin og sagde:

Der er ingen gud foruden Allâh, som har opfyldt sit løfte, støttet sin tjener og selv besejret De Forenede Stammer. Ingen hæderspraksis eller særret, ej heller nogen hævn eller fordring på nogen ejendom, er gyldig, ud over Ka'baens forvaltning og tilvejebringelse af drikkevand for pilgrimmene. Folk fra Quraish, Allâh har frataget jer uvidenhedens lidenskabelige stolthed, der fik jer til at tildele jeres forfædre stor hæder og betydning og værdsætte dem højt. Alle folk er Adams efterkommere, og Adam var skabt af ler.²

Han reciterede følgende *âyat* fra Koranen:

O mennesker! Vi har skabt jer af mand og kvinde, og gjort jer til folkeslag og stammer, for at I kan kende hinanden.

2. Ibn Hishâm, *Sirah an-Nabawiyah*, vol.4, s.54. Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.4, s.301. Al-Qaiyim, *Zadul-Ma'ad*, vol.3, s.354.

Den mest hæderkronede blandt jer hos Allâh er den mest gudfrygtige. Allâh er Alvidende, Bekendt (med alt).

(Koranen, 49:13)

Profeten henvendte sig dernæst til Quraish og spurgte dem: „Hvilken dom tror I jeg vil fælde over jer?“ De svarede: „En barmhjertig dom. Du er en hæderværdig broder og søn af en af vores hæderværdige brødre!“ Profeten sagde: „I kan alle frit gå. I er alle tilgivet.“

Profetens fætter ‘Ali kom hen til ham. Han havde Ka‘baens nøgler i sin hånd og sagde: „Allâhs Sendebud, giv os det privilegium at forvalte Ka‘baen i tillæg til vores nuværende med at forsyne pilgrimmene med vand.“ Profeten afslog og kaldte på Uthmân ibn Talha, som han leverede nøglerne tilbage med ordene: „Dette er ærlighedens dag, hvor løfter bliver overholdt.“

Referencer til kapitlet: Al-Bukhâri, *Al-Jâmi‘ as-Sahîh*, vol.5, s.107-108. Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.4, s.32-59. Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.4, s.278-302. Ibn Sa‘ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.440-443. Al-Qaiyim, *Zad ul-Ma‘ad*, vol.3, s.334-353. Zurqâni, *Sharh ‘ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.3. s.377-416, 422, 434, 464.

FOLKET VINDES

Abu Huraira beretter at han hørte Allåhs Sendebud sige: „Alle dele af menneskets krop bør foretage en velgørende handling hver dag, ligesom solen dagligt står op. At mægle mellem to mennesker er en velgørende handling. At hjælpe en mand med hans læs er en velgørende handling. Et godt ord er velgørende, ligesom ethvert skridt på vej til bøn er det. At fjerne en skadelig genstand fra vejen er ligeledes en velgørende handling.“

– Al-Bukhâri og Muslim

En dag, da Profeten udførte *tawâf* om Ka'baen, blev han iagttaget af en mand fra Quraish ved navn Fadâla ibn Umair. Fadâla havde svært ved at affinde sig med at muslimerne havde formået at marchere ind i Mekka. Han tænkte: Hvorfor dræber jeg ikke Muhammed, nu når han føler sig sikker? Jeg er ligeglad med hvad der vil ske mig hvis jeg kan hævne vores nederlag.

Fadâla gik hen til Ka'baen og listede sig bag Profeten. Pludselig vendte Profeten sig om og sagde:

„Er det Fadâla?“

„Ja, Allåhs Sendebud!“

„Hvad er det du har sagt til dig selv?“

„Ingenting. Jeg lovpriste blot Allâh“, sagde Fadâla vaklende. Profeten lo og sagde: „Søg Allåhs tilgivelse“ og lagde sin hånd på hans brystkasse og pressede en smule indtil Fadâla faldt til ro.

På et senere tidspunkt sagde Fadâla: „Jeg sværger ved Allâh, da han fjernede sin hånd fra min brystkasse, var der ingen i denne verden der var mig mere kær end ham.“

Fadâla var en levemand. På vej hjem passerede han en kvinde som han havde haft et forhold til. Hun inviterede ham ind, men han afslog og sagde at han var blevet muslim.

Profeten var opsat på at vinde folks hjerte, og inden for kort tid begyndte flere og flere af Mekkas polyteister at antage islam.

Safwân ibn Umayyah var blandt den unge generation af quraishitiske ledere og Jumah-klanens overhoved. Safwân nærede et stort had til muslimerne. Under Slaget ved Badr havde han mistet både sin far og bror, og under slaget ved Uhud-bjerget blev hans onkel dræbt.

Kort efter Slaget ved Badr havde han talt med sin ven Umair om at likvidere Profeten (kapitel 19). Efter sit møde med Profeten antog Umair imidlertid islam. Han blev i Medina og kæmpede på muslimernes side i de efterfølgende slag. Safwân blev skuffet og rasende da han hørte at Umair havde sluttet sig til muslimerne.

Umair fortsatte imidlertid med at ønske sin gamle ven det bedste. Da den muslimske hær opholdt sig i Mekka, tænkte han på Safwân. Da han forhørte sig om sin ven, fik han fortalt at han var taget til Jeddah hvorfra han ville rejse videre til Yemen.

Dengang betragtede araberne rejser til søs som særdeles farlige, og Umair følte at han måtte gøre sit bedste for at redde sin ven. Han gik til Profeten og sagde: „O Allâhs Sendebud, Safwân er sin klans overhoved. Han er flygtet for at redde sig selv fra dig. Dog vil han udsætte sig for fare på havet. Vil du give mig en garanti for hans sikkerhed? Må Allâh overøse dig med velsignelser.“

Profeten efterkom Umairs anmodning. Umair bad om et tegn som han kunne give Safwân, og Profeten gav ham den turban han bar da han red ind i Mekka.

Umair rejste så hurtigt han kunne og formåede at indhente Safwân, der var ved at g om bord på et skib. Han sagde:

„Safwân! Måtte mine forældre blive ofret for din skyld. Tag dig i agt før du tilintetgør dig selv. Jeg har bragt dig en sikkerhedsgaranti fra Allâhs Sendebud.“ Safwân sagde: „Lad mig være, og tal ikke til mig, din løgner!“

Umair sagde: „Jeg er kommet her efter at have talt med den mest godhjertede og barmhjertige af alle mennesker. Han er din fætter. Du ved at du kan tage del i hans ære, magt og rige.“ Safwân sagde: „Jeg frygter for mit liv.“ Umair forsikrede ham og sagde: „Han er alt for god og overbærende til at du behøver at frygte for dit liv.“ Safwân vendte derpå tilbage med sin gamle ven.

Da de ankom til Mekka, bragte Umair ham direkte til Profeten. Efter at have hilst på Profeten, sagde Safwân:

„Denne mand påstår at du har ydet mig beskyttelse.“

„Han siger sandheden“, sagde Profeten.

„Så tillad mig en periode på to måneder til at tænke over min situation.“

„Du har fire måneder til at tænke og træffe dit frie valg.“ Safwân kunne således bevæge sig frit omkring i Mekka, uden at være forpligtet til at slutte sig til islam.

Profetens hjertelighed og muslimernes tilstedeværelse påvirkede Mekkas indbyggere, og der gik ikke lang tid før flertallet af mekkanerne ønskede at erklære deres tro på islam over for Profeten.

Profeten satte sig på Safâ-højen for at tage imod folks løfter. Samme høj han stod på for 17 år siden og for første gang kundgjorde islam for sit folk. ‘Umar tog også imod folks løfter på vegne af Profeten. Ingen var tvunget til at komme. Folk kom imidlertid i hobevis og aflagde løfte om at adlyde Allâh og Profeten. Nogle mekkanere ønskede også at aflægge løfte om at emigrere til Medina for at forene sig med Profeten.

En mand fra udvandrerne, *Muhajirûn* bragte sin bror til Profeten og sagde: „O Allâhs Sendebud, jeg har bragt dig min

broder så du kan tage imod hans løfte om at emigrere med *Muhajirûn*."

Profeten svarede: „Udvandring tilhører nu fortiden. De som er udvandret, har taget al dens belønning.“ Han spurgte Profeten: „Hvilket løfte vil du så tage imod fra ham?“ Profeten svarede: „Jeg tager imod hans løfte om at antage islam, at være en oprigtig troende og stræbe for Allâhs sag.“

Profeten gjorde det klart at *Muhajirûn*, der var emigreret dengang muslimerne stod over for de værste forfølgelser, havde opnået en status som ingen andre kunne opnå. De havde forladt deres hjem og ejendom da islams sag var skrøbelig. Nu, da muslimerne var Arabiens stærkeste magt og folk sluttede sig til islam i hobotal, kunne nye muslimer ikke opnå samme status som *Muhajirûn*.

Da Profeten havde taget imod mændenes løfter, mødte han kvinderne. Kvindernes løfter var lidt mere detaljerede. De skulle love: „Ikke at sætte guder ved siden af Allâh, ikke at stjæle, ikke begå ægteskabsbrud, ikke dræbe deres børn, ikke komme med usande påstande om at et barn tilhører en bestemt mand hvis det ikke gør det og ikke at være ulydige mod Profeten i ethvert rimeligt påbud han giver dem.“

Abu Sufyân's kone Hind var en varmbloedig kvinde, der havde næret et stort had til muslimerne. Hun var også dukket op. Hun havde skjult sit ansigt.

Da Profeten sagde til de mekkanske kvinder: „Lov mig at I ikke sætter andre guder ved siden af Allâh,“ sagde Hind: „Du beder os bestemt om mere end du bad mændene om.“ Profeten fortsatte: „Og ikke at stjæle.“ Hun sagde: „Jeg plejede at tage nogle penge fra Abu Sufyân, bag hans ryg. Jeg vidste ikke om det var tilladt eller ej.“

Abu Sufyân var til stede og sagde: „Hvad end du har taget førhen, er dit.“ Profeten sagde: „Så er du Hind bint Utba?“ Hun svarede: „Ja, tilgiv fortiden, må Allâh tilgive dig.“

Da Profeten nævnte den næste betingelse: „Og ikke at dræbe jeres børn,“ sagde hun: „Vi opfostrede dem fra de var unge til de voksede op, og dernæst dræbte du og dine ledsagere dem ved Badr.“ ‘Umar lo ad hendes bemærkning.

Profeten fortsatte med at beskrive de resterende betingelser og bad derpå 'Umar om at tage imod kvindernes løfter.

Profeten opholdt sig næsten 20 dage i Mekka, hvor han sørgede for at bringe byens anliggender i harmoni med islam. Han fjernede desuden alle tegn på hedenskab og polyteisme fra den hellige by.

Han befalede mekkanerne at fjerne alle afguder fra deres hjem, og folk begyndte at ødelægge deres afguder. Hind tog en økse og knuste sin gudestatuette med ordene: „Vi blev narret af dig!“

Profeten udsendte også ekspeditioner til Mekkas omgivende områder for at tilintetgøre afguder. Khalid ibn al-Walid blev sendt i spidsen for et mindre kavaleri til Nakhla-dalen, nordøst for Mekka, hvor guden Al-Uzzas tempel lå. Khalid tilintetgjorde afguden, mens templets opsynsmand råbte: „Al-Uzza, vis dem din vrede!“ 'Ali blev også udsendt for at ødelægge endnu en af de store afguder Manat, hvis tempel lå i Qudayd, ved Rødehavet.

Således blev alle tegn på hedenskab og polyteisme, som var dukket op i den hellige by og dens omgivelser efter profeterne Abraham og Ismaels tid, fjernet for stedse, og flertallet af mekkanerne havde nu erklæret deres tro på det budskab som Profeten Muhammed, deres bysbarn, begyndte at forkynde iblandt dem for omtrent to årtier siden.

Referencer til kapitlet: Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahîh*, vol.2, s.613, Ibn Hishâm, *Sirah an-Nabawiyah*, vol.4, s.58-62, Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.4, s.317-319, Al-Qaiyim, *Zad ul-Ma'ad*, vol.3, s.334-353, Zurqâni, *Sharh 'ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.3. s. 464-466.

SLAGET VED HUNAIN

Der var stadig store stammer i Arabien som holdt fast ved modstanden mod islam. Mekkas overgivelse var et stort tilbageslag for dem. Til trods for dette mente de imidlertid stadig at de kunne samle styrker nok til at overvinde muslimerne.

Blandt disse stammer var Haw zin, som levede i et bjergrigt område nær Taif. Taif var Arabiens mest frugtbare område, og det var her Al-Lat, den næststørste af de arabiske polyteisters guder, blev tilbedt. Taif var hjemby for Arabiens næststørste stamme, Thaḳîf. Det var den stamme der satte sine slaver og tjenere til at jage og stene Profeten da han kom for at søge deres støtte, dengang han forkyndte i Mekka (kapitel 12).

Rangspersoner fra de to stammer mødtes for at rådføre sig med hinanden. De følte sig truet af muslimerne efter Mekkas fald. De besluttede sig for at tage initiativet til en alliance før muslimerne begyndte at marchere mod dem.

Hawâzin-stammen var den mest aktive deltager i alliancen. Dens leder, Mâlik ibn Auf, var kendt for sin dristighed. Han forsøgte ihærdigt at samle alle klaner til den ultimative offensiv mod muslimerne. Adskillige stammer sluttede sig til Hawâzin og Thaḳîf, blandt andre Nasr, Jusham, Sa'ad ibn Bakr og grupper af Hilal-stammen. To betydningsfulde stammer der imidlertid ikke deltog, var Ka'ab og Kilâb. De allierede stammer blev enige om at give den overordnede kommando til Mâlik ibn Auf.

Selvom Mâlik var modig, manglede han imidlertid praktisk kløgt. Da de allierede styrker havde slået lejr ved en dal kaldet Awtas, sagde en gammel mand fra Jusham-stammen til Mâlik: „Du har nu overtaget ledelsen af dit folk. Dette er en dag som vil få betydning for fremtiden. Jeg hører larm fra husdyr, får og æsler, og jeg hører barnegråd. Kan du sige mig hvad det er?“

Mâlik svarede: „Jeg har bedt folk om at tage deres ejendom og familie med. Jeg ønsker at enhver kriger skal tænke på at hans værdier og familie er bag ham, så han kæmper hårdt for at beskytte dem.“

Den gamle mand, Durraid ibn as-Simma, sagde: „Du er ikke andet end en fårehyrde. Hvis du sejrer, vil ingen være dig til gavn, udover en mand som kan håndtere et sværd eller et spyd. Hvis du taber, vil du forvolde dit folk den største skandale af alle, og de vil miste al deres ejendom.“

Durraid spurgte også til stammerne Ka‘ab og Kilâb, og da han fik oplyst at de ikke deltog i alliancen, sagde han: „Mod og handlekraft er udeblevet. De ville ikke være udeblevet hvis resultatet ville blive gloriøst. Jeg vil fortrække at du fulgte deres eksempel, Mâlik. Du kan ikke opnå meget ved at bringe hele Hawâzin til slagmarken. Jeg vil råde dig til at anbringe folk i beskyttede områder, før I møder muslimerne på jeres heste. Hvis du vinder, kan dit folk slutte sig til jer. Hvis du taber, har du reddet dit folk og deres ejendele.“

Den ildfulde Mâlik sagde: „Ved Allâh, jeg vil ikke gøre sådan. Du er blevet gammel, og det er din forstand også!“ Han henvendte sig til sit folk og sagde: „Hawâzins folk, I vil enten gøre som jeg siger, eller også vil jeg lade dette sværd spidde mig!“ Hawâzin aflagde løfte om at de ville adlyde ham og begyndte at marchere sammen med deres kvinder, børn og deres ejendele.

I Mekka modtog Profeten efterretning om den nye alliance mod muslimerne. Han sendte derfor en mand af sted for at indhente yderligere oplysninger. Profeten instruerede ham om at gå helt ind i Hawazin-stammens lejr og indhente informationer.

Det lykkedes Profetens spejder at komme ind i Hawâzins lejr. Han talte endda med Mâlik ibn Auf og skaffede sig vished om hans planer. Han vendte tilbage og fortalte Profeten om det forestående angreb. Han fortalte at Hawâzin og Thaqîf planlagde at marchere til Hunain-dalen. Profeten sagde: „Dette vil være en belønning til muslimerne, om Allâh vil.“

Profeten påbegyndte forberedelser til kamp. Han bad Mekkas befolkning, også dem som ikke var blevet muslimer, om at hjælpe til med forberedelserne. Han bad blandt andre Safwân ibn Umayyah om at låne muslimerne nogle våben.

Safwân spurgte: „Vil du tage de våben med magt, Muhammed?“ Profeten svarede: „Nej. Vi ønsker at låne dem, og vi garanterer at levere dem tilbage.“ Safwân gav ham derpå 100 skjolde med tilhørende våben.

Da muslimerne havde mobiliseret, forlod Profeten Mekka i spidsen for sin hær. Profetens hær var på 12.000 mand. Der havde været 10.000 mand med ham da han forlod Medina. Nu var styrken forøget med yderligere 2.000 mand fra Mekka.

Profetens hær begyndte at marchere om søndagen og ankom til Hunain-dalen tirsdag aften. Profeten håbede på at kunne overraske fjenden om natten. Han grupperede sine styrker, tildelte flag og udpegede feltherrer. Han gav kommandoen over kavaleriet til Khalid ibn al-Walid.

De fjendtlige styrkers anfører, Mâlik ibn Auf, havde slået lejr i Hunain-dalen. Det var en skrånende dal med en bakket og snæver indgang. Mâlik ønskede at udnytte den strategiske fordel som indgangen gav, og han placerede enheder på toppen af hvert smalt sted.

Hawâzin-stammen var kendt for sine dygtige bueskytter. Mâlik anbragte nogle af de bedste skytter på bakkedrag, tæt på de smalle passager, og befalede dem at sende en byge af pile efter muslimerne når de fik øje på dem. Han håbede at det ville skabe kaos blandt muslimerne.

Den muslimske hær marcherede før solen var stået op. Kavaleriet, under Khalid ibn al-Walids kommando,

marcherede forrest efterfulgt af infanteribataljonerne. Bagerst red Profeten på sit hvide muldyr iført sin rustning. Sammen med ham red nogle af de ledende personer blandt hans ledsagere og nogle af hans slægtninge.

Så snart de forreste styrker nåede frem til dalen, blev de overrasket af en byge af pile fra alle retninger. De befandt sig pludselig i en svær situation som krævede retræte. Deres tilbageslag var imidlertid præget af forvirring, og fjendens infanteri og kavaleri gik til angreb. Det var stadig mørkt, og der opstod kaos blandt muslimerne. Mange forsøgte at flygte.

Da Profeten så tumulten blandt sine soldater, råbte han: „Hvor skal I hen folk? Kom tilbage til mig! Jeg er Allâhs Sendebud. Jeg er Muhammed ibn ‘Abdullah!“

Få ænsede imidlertid Profetens råb, og snart befandt han sig i en sårbar situation. Kun en mindre gruppe fra *Muhajirûn* og *Ansâr* var hos ham. Blandt dem var Profetens onkel Al-Abbâs, som var kendt for sin kraftige stemme. Profeten bad ham om at kalde på muslimerne.

Al-Abbâs råbte: „Jer fra *Ansâr*, som bød Profeten velkommen og støttede ham! I, *Muhajirûn*, som aflagde løfte om at ofre jeres liv! Kom tilbage til Allâhs Sendebud!“ Så snart nogle fra *Ansâr* og *Muhajirûn* hørte ham, vendte de sig om.

I mellemtiden fortsatte Profeten med at bevæge sig frem sammen med de få muslimer der var hos ham. Han kom tæt på fjenden og befandt sig i en faretruende situation. Han samlede noget grus op som han kastede mod fjendens styrker og sagde: „Jeres ansigter er formårkede.“ Det siges at da Profeten kastede gruset mod de fjendtlige styrker, følte hver enkelt soldat gruset i sine øjne, og der opstod kaos blandt dem.

En mindre gruppe fra *Ansâr* og *Muhajirûn* begyndte at samle sig omkring Profeten, og snart begyndte situationen at ændre sig. Den lille gruppe formåede at modstå fjendens pres. Flere kom til dens undsætning, og muslimerne evnede at vende presset.

Det var blevet dagslys, og muslimerne var i stand til at se fjendens stillinger. De indledte et modangreb og fik snart vendt situationen. Der opstod i stedet kaos blandt fjendens styrker. Muslimerne jagede dem og tog nogle til fange. Et stort antal flygtede, blandt andre Málík ibn Auf som formåede at nå frem til Taif, hvor han søgte tilflugt i Thaqifstammens fæstninger.

Fjenden efterlod alt sit kvæg og ejendele. Krigsbyttet var enormt. Muslimerne tilfangetog også de kvinder og børn, omkring 6.000 personer, som de fjendtlige styrker havde bragt med sig. Koranen kommenterer Slaget ved Hunain:

Alláh har sandelig hjulpet jer mange steder, og (ikke mindst) på Dagen ved Hunain, da jeres store antal gjorde jer stolte. Men det var jer til ingen nytte, og jorden blev trang for jer, selvom den var vidtstrakt, og I flygtede med ryggen til. Derpå sendte Alláh sin betryggelse ned over sit Sendebud og de troende, og Han sendte hære (af engle) ned, som I ikke så, og straffede dem der fornægtede troen. Det er gengældelsen for dem der fornægter troen.

(Koranen, 9:25-26)

Historikere begrunder modgangen i begyndelsen af Slaget ved Hunain med de nye elementer blandt muslimernes geledder. Iblandt dem var der både nye muslimer og ikke-muslimer, og nogle af dem havde først og fremmest sluttet sig til hæren for at få del i krigsbyttet.

Da slaget var forbi, befalede Profeten at alt kvæg, ejendom og alle fangerne skulle føres til en dal kaldet Al-Ji'rana, et kort stykke fra Mekka. Han udpegede Mas'ud ibn Amr til at holde opsyn med krigsbyttet, der skulle fordeles på et senere tidspunkt. Den muslimske hær havde stadig en vigtig opgave at fuldende, og Profeten befalede sin styrke at marchere mod Taif.

De fleste mænd fra Hawâzin, inklusive deres leder, flygtede til Taif og sluttede sig til Thaqîf-stammen i dens borge. Thaqîf havde forberedt sig på en belejring og havde samlet nok proviant i deres fæstninger. De havde besluttet sig for ikke at bukke under for de muslimske styrker. Profeten håbede dog at Thaqîf ville overveje deres situation og overgive sig.

Så snart den muslimske styrke nærmede sig fæstningerne, blev den imidlertid mødt af en regn af pile. Nogle få soldater blev dræbt og andre såret. Muslimerne måtte trække sig tilbage. De indtog deres stillinger og satte Taif under en 20 dage lang belejring.

I løbet af denne periode prøvede muslimerne forgæves at drive Thaqîf-stammen ud af dens borge. De udfordrede den også til individuelle dueller, men Thaqîf afslog.

Nogle muslimer benyttede en primitiv trævogn til at nå ind til et forts mur. Thaqîf reagerede med at kaste glødende jernstykker, som tvang muslimerne ud af vognen, hvorpå de skød med pile efter dem og dræbte nogle af dem.

Muslimerne forsøgte også at afhugge Thaqîfs vinstokke. Dette foruroligede Thaqîf, og de bad Profeten lade være, for Allâhs og slægtskabets skyld. Profeten befalede sine mænd at holde op med at ødelægge vinstokkene.

Profeten erklærede dernæst at enhver slave der tilhørte Thaqîf straks ville blive sat fri hvis han deserterede og sluttede sig til muslimerne. Det fik omtrent 20 slaver til at rømme Thaqîfs borge, og Profeten gav dem deres frihed. Fra slaverne modtog han oplysninger om at Thaqîf havde forsyninger nok til at modstå belejringen i et helt år.

Profeten rådførte sig med sine ledsagere. En af dem sagde: „De er som ræven i en hule. Hvis du udpiner ræven, vil den komme ud. Hvis du lader den være, vil den ikke forvolde dig skade.“

Profeten befalede derpå sin hær at forlade Taif og vende tilbage til Mekka. Han håbede stadig at Thaqîf-stammen ville ændre sin indstilling til islam. Da den muslimske hær begyndte at marchere, foreslog en af Profetens ledsagere at

han skulle bede Allâh om at tilintetgøre Thaqîf. Men Profeten bad i stedet for dem med disse ord: „Min Herre, retled Thaqîf, og lad dem ikke være en byrde for os.“

Referencer til kapitlet: Al-Asqalâni, *Fath-ul-Bari*, vol.8, s.22, Al-Bukhârî, *Al-Jâmi' as-Sahîh*, vol.5, s.117, Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.4, s.80-91,125-132, Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.4, s.323-337, Koranen, 9:25-26, Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.451-458, Al-Qaiyim, *Zadul-Ma'ad*, vol.3, s.403-408,426. Zurqâni, *Sharh 'ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol. 3, s.497-508, 514-515.

34.

GAVER TIL FORDUMS FJENDER

*Anas ibn Mâlik beretter at Allâhs Sendebud sagde til ham:
„Min søn, hvis du tilbringer dine dage og nætter uden at
huse noget slet i dit hjerte for et andet menneske – det er mit
eksempel. Og enhver der elsker mit eksempel, elsker mig.“*

– Sahîh Muslim

Den muslimske hærs opbrud fra Taif signalerede at tiden for distribueringen af krigsbyttet fra Slaget ved Hunain var nær. Profeten havde sendt alt byttet til Al-Ji'rana, og han var nu på vej for at fordele det. Da han ankom til Al-Ji'rana, blev han imidlertid mødt af en delegation fra Hawâzin-stammen som sagde til ham: „Allâhs Sendebud, vi er dit folk og din egen klan. Du ved hvilken ulykke der har ramt os. Vi bønfaller dig om at vise os overbærenhed, må Allâh give dig af sin gunst.“

Dens talsmand sagde: „Allâhs Sendebud, blandt de kvinder som er taget til fange er nogle dine tanter, og nogle af kvinderne var dine ammer da du var barn.“ Profeten spurgte dem hvad de elskede mest - deres kvinder og børn eller deres rigdom. De svarede at de elskede deres kvinder og børn mere end deres ejendele.

Profeten sagde: „Min egen andel og min klans, ‘Abdulmuttalib, andel er jeres. Når jeg er færdig med menighedsbønnen, rejs jer da og sig: „Vi appellerer ved Allâhs Sendebud til muslimerne, og vi appellerer ved

muslimerne til Allâhs Sendebud om at løslade vores kvinder og børn.“ Når I gør det, vil jeg give hvad jeg er i stand til, og jeg vil bede andre give jer hvad de kan.“

Efter eftermiddagsbønnen rejste delegationen sig og gjorde som Profeten havde instrueret. Profeten sagde til den muslimske menighed at Hawâzin havde angret og var blevet muslimer. Han sagde til Hawâzin: „Min egen andel og ‘Abdulmuttalib-klanens andel er jeres.“

Muhajirûn sagde derpå: „Vores andel tilhører Allâhs Sendebud,“ og *Ansâr* sagde ligeså. Lederen af Tamîm-stammen sagde imidlertid: „Min stamme afslår,“ og lederne af stammerne Fazârah og Sulaim gav udtryk for samme holdning.

Imidlertid havde Sulaim-stammens folk ikke samme indstilling som deres overhoved og sagde: „Vores andel tilhører helt bestemt Allâhs Sendebud.“ Deres leder, Al-Abbâs ibn Mirdâs, sagde til dem: „I har svigtet mig!“

Dette skabte en situation hvor nogle af Hawâzin-stammens kvinder og børn stadig var fanger. Det var en hævdvunden tradition at krigsfanger blev anvendt som slaver.

Profeten erklærede derfor: „De blandt jer som forsager jeres ret, vil i stedet oppebære seks gange mere fra det førstkommende krigsbytte vi opnår.“ Det var en stor godtgørelse, som folk var yderst tilfredse med. Alle kvinder og børn fra Hawâzin blev derpå frisat og eskorteret tilbage til deres folk.

Muslimerne havde også opnået et stort antal kameler, får og sølv. Da alt sølvet, mere end hundrede kilo, blev lagt foran Profeten, så Abu Sufyân målløs på det og sagde: „Allâhs Sendebud! Du er blevet den rigeste blandt Quraish.“ Profeten smilede. Abu Sufyân sagde: „Giv mig noget af det, Allâhs Sendebud.“ Profeten sagde til Bilal: „Afvej ét kilo sølv til Abu Sufyân, og giv ham 100 kameler.“

Abu Sufyân var fornøjet og sagde: „Hvad med min søn Yazîd?“ Profeten sagde: „Afvej ét kilo sølv og 100 kameler til Yazîd.“ Abu Sufyân sagde henrykt: „Og min søn Mu‘awiya?“

Profeten sagde til Bilal: „Og ét kilo sølv og 100 kameler til Mu‘awiya.“

Abu Sufyân var overvældet og udbrød: „Du er bestemt meget storsindet! Måtte mine forældre dø for din skyld. Vi bekæmpede dig, og du var den mest retskafne blandt fjender. Jeg har indgået fred med dig, og du har vist dig at være den bedste blandt venner. Må Allâh belønne dig med sine velsignelser.“

Profeten gav en hel del andre personer 100 kameler. Det var for det meste nye muslimer, stammeledere og andre rangspersoner som endnu ikke var blevet muslimer. Han gav blandt andre Safwân ibn Umayyah 300 kameler. Safwân havde næret et stort had til muslimerne og havde planlagt at likvidere Profeten.

Da Profeten så Safwân betragte et stykke land med kvæg, spurgte han: „Kan du lide det stykke land, Abu Wahb?“ Safwân sagde: „Ja, bestemt.“ Profeten sagde: „Det er dit, med alt hvad der er i det.“ Safwân var overvældet og sagde: „Kun en profet kan være så generøs. Jeg erklærer at der ingen gud er foruden Allâh, og at du er Hans sendebud.“

På et senere tidspunkt sagde Safwân: „Allâhs Sendebud var den person jeg afskyede mest, men han fortsatte med at give mig krigsbytte fra Slaget ved Hunain, indtil han var mig mere kær end nogen anden på jordens overflade.“

For araberne var en kamel meget værdifuld. Den var det vigtigste transportmiddel i ørkenen, og den kunne slagtes til føde. Desuden gav hunkamelen mælk og fik afkom. Hundrede kameler til hver enkelt stammeleder var en stor rigdom.

Da folk hørte at Profeten uddelte store andele, kappedes folk fra alle stammer og klaner om at få deres portion. Beduiner omringede Profeten og sagde: „Allâhs Sendebud! Del vores bytte mellem os!“

De var mange, og de pressede ham. Profeten stillede sig op ad et træ, og en del af hans kåbe faldt af ham. Han sagde: „Giv mig min kåbe tilbage, I folk! Ved Ham, som har min sjæl i sin hånd, hvis jeg havde så meget kvæg som der er træer i

Tihama, ville jeg have uddelt det blandt jer uden at misunde jer noget af det. I ville ikke have fundet mig karrig, fej eller tvetunget!”

Han tog et kamelhår og holdt det op mellem to fingre: „Intet af jeres bytte tilhører mig, ikke engang dette hår, undtagen en femtedel af det, og denne femtedel gives tilbage til jer.“ Det var en hentydning til den islamiske nations andel af krigsbyttet.

Profeten gav gårsdagens fjender størst andel i krigsbyttet og generøse gaver. Dette vakte utilfredshed hos nogle muslimer. Nogen kommenterede: „Denne fordeling er blottet for retfærdighed. Den er ikke foretaget for Allåhs skyld.“

Da Profeten hørte om dette, sagde han: „Hvem er retfærdig, hvis ikke Allâh og Hans Sendebud er det? Må Allâh have barmhjertighed med Moses, værre forhånelser blev han overøst med, og han tålte det overbærende.“ Abu Sa‘id al-Khudri, en af Profetens unge ledsagere fra *Ansâr*, beretter:

Da Allåhs Sendebud, fred være med ham, uddelte de generøse gaver til Quraish og andre arabiske stammer, mens ingen sådanne gaver blev uddelt til nogen fra *Ansâr*, følte *Ansâr* at det var urimeligt. Utilfredse bemærkninger blev hyppigt udtrykt. Nogle af dem sagde: „Sandelig, Allåhs Sendebud har mødt sit folk,“ hvilket betød at han havde forsømt sine loyale tilhængere.¹

Khazraj-stammens leder, Sa‘ad ibn Ubâda, gik hen til Profeten og sagde: „Allåhs Sendebud, disse klaner fra *Ansâr* har ikke været tilfredse med din handling.“ Profeten spurgte ham: „Hvilken handling, Sa‘ad?“ Han svarede: „Den måde du har fordelt krigsbyttet på blandt dit eget folk og de andre

1. Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.1, s.142. Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.4, s.356. Zurqâni, *Sharh ‘ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.4, s.22.

arabiske stammer. Ingen sådanne gaver blev uddelt til nogen fra *Ansâr*." Profeten spurgte Sa'ad: „Hvad er din egen holdning?" Han svarede: „Jeg er blot én blandt mit folk.“

Profeten sagde til Sa'ad at han skulle bede sit folk samle sig. Da *Ansâr* havde forsamlet sig, talte Profeten til dem. Han priste Allâh og sagde:

Folk fra *Ansâr*, hvad er det som jeg er blevet meddelt at I har sagt? Kom jeg ikke til jer da I var på afveje, og Allâh har ledt jer på rette vej? Fandt jeg jer ikke nødlidende, og Allâh har givet jer af sin rigdom? Kom jeg ikke til jer da I lå i krig med hinanden, og Allâh har forenet jeres hjerter? Hvorfor svarer I mig ikke, o folk fra *Ansâr*?²

Muslimerne fra *Ansâr* stod slukørede foran Profeten. De sagde: „Hvordan kan vi svare dig, Allâhs Sendebud? Vi står i stor gæld til Allâh og Hans Sendebud.“ Profeten sagde:

I kan, hvis I ønsker, sige det der er sandt: „Du kom til os da folk forkastede dit budskab, og vi har taget imod det. Du blev afvist, med en tung byrde på dine skuldre da du kom til os, og vi har modtaget og støttet dig og har lettet din byrde.“ Folk fra *Ansâr*, føler I jer s rede over denne verdens ligegyldigheder, som jeg har givet til bestemte folk for at vinde deres hjerte til islam og ladet jer stole på jeres tro? Er I, o folk fra *Ansâr*, ikke tilfredse med at andre kan gå tilbage til deres kvarterer med får og kameler, mens I går tilbage med Allâhs Sendebud? Ved Ham, som har min sjæl i sin hånd, havde det ikke været for min udvandring, ville jeg have været en af *Ansâr*. Hvis alle folk gik den ene vej og *Ansâr* gik den anden vej, ville jeg gå med *Ansâr*. „Min Herre,

2. Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahîh*, vol.5, s.122-125. Ibn Hishâm, *Sirah an-Nabawiyah*, vol.1, s.142. Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.4, s.356-357. Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.454-455. Zurqâni, *Sharh 'ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.4, s.23-24.

overøs *Ansâr* og deres børn og deres børns børn med Din
n de.”³

Muslimerne blev rørte over Profetens ord. Deres øjne var fulde af tårer, og de udbrød: „Vi er tilfredse med Allâhs Sendebud som vores andel!“

Da Profeten havde distribueret krigsbyttet, indtog han den hellige tilstand *ihrâm*, for at udføre ‘den lille valfart’, ‘*umra*. Da han havde udført sin ‘*umra*, sagde folk fra *Ansâr* indbyrdes: „Nu da Allâh har givet sit Sendebud sit eget land og sin egen by, tror I at han vil slå sig ned her?“

Profeten spurgte *Ansâr* hvad de havde sagt. De sagde at de frygtede at han måske ville blive i Mekka, hos sit folk. Profeten svarede: „Ingenlunde. Mit liv er blandt jer, og min død vil være blandt jer.“

Profeten udpegede en af sine ledsagere fra *Ansâr* til at undervise mekkanerne i Koranen og sin *Sunnâ*⁴. Han udpegede også Attab ibn Ussaid som Mekkas guvernør. Attab var en modig og kløgtig ung mand. Han var kun 20 år gammel. Profeten havde fastsat hans gage til blot én dinar om dagen. Attab var imidlertid tilfreds og sagde til folket: „Profeten har givet mig én dinar om dagen hvilket betyder at jeg ikke behøver noget fra nogen anden.“

Profeten begav sig derpå af sted mod Medina med *Muhajirûn* og *Ansâr*. På vejen sagde han: „Vi er vendt tilbage fra Den Lille *Jihâd* til Den Store *Jihâd*.“ Hans ledsagere spurgte ham: „Hvad er Den Store *Jihâd*, Allâhs Sendebud?“ Han svarede: „Kampen mod selvet.“

3. Ibid.

4. Profeten Muhammeds eksempel og sædvane. *Sunnaen* kendes gennem et stort antal overleverede traditioner, *ahadith*, der gengiver hvad Profeten sagde og hvorledes han plejede at gøre dette og hint.

Referencer til kapitlet: Al-Asqalâni, *Fath-ul-Bari*, vol.8, s.40, Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahih*, vol.5, s.117, 122-125. Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.1, s.126-143, Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.4, s.356-359, Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.454-458, At-Tabari, *Tarîkh al-Umam wal-Mulûk*, vol.2, s.356, Al-Qaiyim, *Zadul-Ma'ad*, vol.3, s.408-411. Zurqâni, *Sharh 'ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.4, s.20-24.

MOD NORD

Enhver der påtænker en god handling, men ikke udfører den, da nedskriver Allâh det hos sig som én fuldført god handling; men hvis han påtænker og udfører den, skriver Allâh den hos sig som ti gode gerninger, op til syv hundrede gange, eller mere. Men hvis han påtænker at gøre en slet handling, men ikke gør den, da nedskriver Allâh den hos sig som én fuldført god handling; men hvis han påtænker den og udfører den, skriver Allâh den kun som én slet handling.

– profeten Muhammed
Al-Bukhâri og Muslim

De første fire måneder efter tilbagekomsten til Medina var en forholdsvis fredelig periode. Men Profeten modtog snart efterretning om at byzantinerne var i færd med at udruste en stor hær, for at svække muslimernes stilling i Arabien.

Den byzantinske kejser så at hele Arabien var loyal over for det islamiske samfund. Arabien sceneri havde forandret sig markant, og al modsand mod islam var kollapsed. Jøderne udgjorde ikke længere nogen trussel, og selv Quraish-stammen, der længe havde været brændpunktet for modstanden mod islam, havde erklæret sin troskab over for Profeten.

Profeten fik bekræftet oplysningerne om byzantinernes mobilisering. Informationerne blev for det meste overbragt af koptiske købmænd. Han begyndte derfor at forberede en

ekspedition til Tabûk, som lå på Det Byzantinske Riges grænse.

Det Byzantinske Rige viste stor interesse for hvad der foregik i Medina. Via forbindelser til 'hyklerne' i Medina, de mennesker der foregav at være muslimer, men i virkeligheden forsøgte at infiltrere det islamiske samfund, kunne byzantinerne holde sig underrettet om muslimernes bevægelser.

Et eksempel på Det Byzantinske Riges interesse for muslimernes anliggender er sagen om Abu Amir Ar-Rahib. Han var en meget agtet mand i Medina før islams opdukken. Han opfattede sig selv som den forventede profet, men efter profeten Muhammeds ankomst til Medina sluttede han sig til Quraish og senere til byzantinerne hvor han forsøgte at samle støtte mod Profeten. Den byzantinske kejser modtog ham vel og lovede ham sin opbakning.

Abu Amir oprettede forbindelser til nogle af 'hyklerne' i Medina og lovede dem at mobilisere en hær mod Profeten når tiden var inde. Han opmuntrede dem til at oprette et hovedkvarter som hans udsendinge kunne bruge.

'Hyklerne' fik den idé at bygge en moské som deres hovedkvarter og invitere Profeten til at bede i den. De valgte et sted tæt på moskéen i landsbyen Qubâ, som Profeten havde opført da han emigrerede til Medina.

Qubâ lå blot nogle få kilometer fra Medina. Opførelsen af en moské i Qubâ ville tjene et dobbelt formål; 'hyklerne' kunne vise at de var gode muslimer, og samtidig kunne de modarbejde Profeten uden at blive overvåget af hans nærmeste ledsagere.

De ønskede at Profeten skulle billige deres arbejde. Efter at have opført moskéen gik de til Profeten mens han forberedte sig på ekspeditionen til Tabûk. De sagde: „Allåhs Sendebud, vi har bygget en moské til de svage og fattige. Den er nem for folk uden for Medina at bruge på regnfulde nætter. Vi vil være taknemmelige hvis du kom og bad der.“

Profeten sagde: „I ser at vi forbereder os på en lang rejse, og vi er optagede af vores forberedelser. Når vi vender tilbage, vil vi, om Allâh vil, besøge jeres sted og bede der.“ Profeten kendte imidlertid til ‘hyklernes’ hensigter. Moskéen var et skalkeskjul for deres rænkespil og en forpost for muslimernes fjender. På sin vej tilbage fra Tabûk sendte han nogle af sine ledsagere af sted for at tilintetgøre bygningen. Koranen beskriver ‘hyklernes’ moske i dette vers:

Og (blandt hyklerne er der) dem der opførte en moske (som et dække) for at skade (muslimerne) og (støtte dem der fastholder) fornægtelse af troen og skabe splid mellem de troende, og som en forpost for dem der i forvejen førte krig mod Allâh og Hans Sendebud. De vil bestemt sværge: ”Vi mente ikke andet end det bedste (med at opføre denne moske).” Men Allâh bevidner at de bestemt er løgnere.

(Koranen 9:107)

Profeten modtog efterretning om at byzantinske tropper blev mobiliseret i Syrien og bevægede sig mod Balqa’ sletterne i Palæstina. Muslimerne stod over for to alternativer. De kunne enten tillade byzantinerne at trænge ind i den arabiske ørken eller også kunne de selv indlede et angreb. Den første mulighed var lettest for muslimerne. Men hvis de fjendtlige styrker trængte ind i Arabien, var der risiko for at muslimerne ville miste loyaliteten hos de stammer i det nordlige Arabien som for nylig havde indgået en alliance med muslimerne.

Profeten valgte det andet alternativ. Det var ikke noget nemt valg; muslimerne skulle indlede et angreb på en frygtet stormagt. De skulle udfordre den byzantinske kejser og hans mægtige styrker.

Indkaldelsen til kamp skete i *Rajab*-måneden, som faldt da sommeren var på sit højdepunkt. Varmen var ekstrem, og det var næsten uudholdeligt at rejse i ørkenen. På det tidspunkt af året foretrak folk at blive hjemme og udføre så lidt arbejde

som muligt. Udsigten til en rejse på omtrent 1.000 kilometer på kamelryg, for at møde en stormagt var ikke noget man så frem til. Men der var imidlertid tale om en krisesituation, og kaldet til kamp blev udbredt over det islamiske Arabien.

Profeten bekendtgjorde denne gang sit bestemmelsessted. En af grundene til dette var at han ønskede at afskrække 'hyklerne' fra at slutte sig til hæren. Profeten ønskede kun at have de mest hårdføre og dedikerede folk med sig.

De fleste muslimer havde ikke noget transport-middel, og der var behov for at mobilisere alle resurser. Der var brug for penge, heste og kameler til ekspeditionen. Profeten henvendte sig til de troende og bad dem om at svare på kaldet til *Jihâd*. Han mindede dem om betydningen af at ofre penge for Allâhs sag og opmuntrede de velhavende til at give rundhåndet.

Mange af Profetens ledsagere donerede storsindet. Abdurrahman ibn Auf donerede for eksempel over fem kilo sølv, og Profetens onkel Al-Abbâs gav efter sigende 9.000 dinarer. 'Umar ibn al-Khattâb delte al sin ejendom i to dele og skænkede den ene halvdel. Abu Bakr tømte sit hjem og bragte alt hvad han overhovedet ejede. Profeten blev rørt over dette. Da han spurgte hvad han havde beholdt til sin familie, svarede Abu Bakr: „Allâh og Hans Sendebud.“

Da Profeten talte til muslimerne fra prædikestolen og bad dem om at bidrage generøst til den forestående ekspedition, sagde Uthmân ibn Affân: „Jeg forpligter mig til at give 100 kameler.“ Da Profeten steg ét trin ned fra prædikestolen, forpligtede Uthmân sig til at give yderligere 100 kameler til ekspeditionen. Profeten steg yderligere ét trin ned, og Uthmân øgede sit bidrag til 300 fuldt udstyrede kameler. Profeten blev rørt over Uthmâns bidrag og sagde: „Uthmân vil ikke lide for noget han gør i fremtiden.“

Profeten sagde til muslimerne: „Den som har udstyret 'Den Vanskelige Hær', har fået tilgivet alle sine tidligere synder.“ Ekspeditionen var forbundet med kvaler fra begyndelsen, og

den var en svær prøve for muslimerne, derfor kaldes den 'Den Vanskelige Hær'.

Da indkaldelsen til kamp fandt sted, befandt 'hyklerne' sig i en penibel situation, og de spekulerede over hvilket standpunkt de skulle indtage. Skulle de demonstrere deres uvilje mod at deltage og dermed afsløre sig selv? Eller skulle de slutte sig til hæren og begive sig ud på en ulidelig rejse for at konfrontere byzantinerne? Ikke overraskende besluttede de fleste sig for at springe dette togt over. Deres undskyldning var at den hede sommer ikke egnede sig til krig, og de rådede muslimerne til ikke at begive sig af sted.

Blandt de mere seriøse undskyldninger var Al-Jadd ibn Qais'. Profeten mødte ham en dag mens muslimerne oprustedes og spurgte ham: „Hvad synes du om at kæmpe mod byzantinerne i år?“ Al-Jadd sagde: „Jeg foretrækker at du fritager mig og ikke sætter mig på en så svær prøve. Mit folk ved ganske vel at ingen mand er mere betaget af kvinder end jeg. Jeg frygter at jeg ikke vil være i stand til at modstå fristelsen hvis jeg ser de byzantinske kvinder.“ Profeten forlod ham med ordene: „Jeg fritager dig.“

'Hyklerne' forsøgte at afskrække de troende fra at slutte sig til hæren. De sagde: „Muhammed vil kæmpe mod byzantinerne til trods for manglen på resurser, heden og den lange færd. Forestiller han sig at en krig mod byzantinerne vil være lige så simpel som en stammekrig blandt araberne? Det er ikke svært at forestille sig at hans ledsagere i morgen vil blive lagt i lænker af byzantinerne!“

Mange af dem lod som om de var rede til at tage med muslimerne. Men da tiden var inde og muslimerne begyndte at marchere mod nord, blev 'Hyklernes Leder', 'Abdullah ibn Ubbai, og hans tilhængere tilbage.

Den muslimske hær forlod Medina i år 9 e.H. mens sommeren var på sit højdepunkt. Hæren bestod af 30.000 soldater og var den største muslimske hær, som var blevet mobiliseret under Profetens ledelse. Der var nogle personer som havde reelle grunde til ikke at tage med, og der var nogle som Profeten havde bedt om at blive hjemme. Blandt

dem var Profetens fætter 'Ali som Profeten havde bedt om at tage sig af deres fælles familie.

'Hyklerne' benyttede lejligheden til at bagtale 'Ali og sagde at Profeten ikke brød sig om 'Alis tilstedeværelse. Da rygten blev spredt i Medina, tog 'Ali sine våben og skyndte sig efter hæren. Han formåede at indhente den ved muslimernes første lejrplads, et kort stykke fra Medina.

'Ali fortalte Profeten hvad 'hyklerne' sagde til folk. Profeten sagde: „De fortæller løgne. Jeg har bedt dig om at blive for at tage dig af dem jeg har efterladt. Tag derfor tilbage, og se efter min og din familie. Er du da ikke tilfreds med, 'Ali, at have samme forhold til mig som Aron havde til Moses? Den eneste forskel er at der ikke kan være nogen profet efter mig.“ 'Ali vendte tilbage igen.

Det var en lang og barsk rejse som muslimerne indledte, og det var naturligt at der blandt den muslimske styrke på 30.000 mand ville være nogle som ikke kunne holde trit med hæren. Hver gang en person sakkede bagud, blev det meddelt Profeten, og hver gang gav Profeten det samme svar: „Lad ham være. Hvis han er god, vil Allåh sørge for at han indhenter jer. Hvis han er det modsatte, så gudskelov.“ Profeten ønskede at gøre det klart for sine ledsagere at han ikke ville vente på nogen. De som ønskede at deltage, skulle ikke tillade sig selv at blive afledt af noget som helst.

På et tidspunkt sakkede Abu Thar, en muslim fra *Muhajirûn*, bagud. Hans kamel var ikke længere i stand til at holde trit med hæren. Profeten fik besked om dette og gentog sit svar. Abu Thar indså at hans anstrengelser var forgæves. Hans kamel var fuldstændig udmattet. Han steg af kamelen og begyndte i stedet at vandre hurtigt.

Snart standsede Profeten for en kort stund for at hæren kunne hvile sig. Det gav Abu Thar mulighed for at indhente hæren. En mand sagde: „Allåhs Sendebud, der er en mand der kommer alene gående i vores spor.“

Profeten sagde: „Lad det være Abu Thar.“ Da manden kom nærmere, sagde folk: „Allåhs Sendebud, det er sandelig Abu

Thar!“ Profeten sagde: „Må Allâh være barmhjertig mod Abu Thar – han vandrer alene, dør alene og vil genopstå alene.“

Det skal i denne forbindelse nævnes at da Abu Thar var døende, befandt han sig på et sted kaldet Ar-Rabatha, nær Medina. Kun hans kone og tjener var ved hans side. Han sagde at de skulle vaske og indhulle ham når han døde og lægge hans krop ud på vejen og vente på den første karavane som passerede. De skulle fortælle at den døde var Abu Thar, Profetens ledsager, og bede om deres hjælp til at begrave ham.

Da han døde, gjorde hans kone og tjener som han havde ønsket. Snart kom en gruppe muslimer fra Irak forbi på vej mod Mekka for at udføre *‘umra*. Iblandt dem var en anden af Profetens ledsagere, ‘Abdullah ibn Mas‘ud. De var overraskede over at finde en død på vejen. Tjeneren sagde til dem: „Dette er Abu Thar, Profetens ledsager. Hjælp mig venligst med at begrave ham.“

Da ‘Abdullah ibn Mas‘ud genkendte Abu Thar, sagde han med tårer i øjnene: „Profeten sagde sandheden; du vandrer alene, dør alene og vil genopstå alene.“ De steg ned og hjalp med at begrave ham.

Nogle få ‘hyklere’ havde besluttet sig for at deltage i denne ekspedition. De trodsede bevidst Profeten i håb om at demonstrere at han blot var en almindelig leder som behændigt udnyttede gunstige omstændigheder. På et tidspunkt forvildede Profetens kamel sig, og hans ledsagere gik ud for lede efter den i ørkenen. En mand ved navn Zaid al-Lusait sagde til en muslim: „Hævder Muhammed at han er en profet og kan oplyse om det i himlen, når han ikke ved hvor hans kamel er?“

Profeten sagde: „En mand har sagt: ‘Muhammed siger jer at han er en profet og hævder at han oplyser jer om det skjulte, dog uden at vide hvor hans kamel er’. Ved Allâh, jeg ved blot hvad Allâh har fortalt mig, og Han har vist mig hvor den er. Den er i denne fordybning ved den og den kløft. Et træ har fanget den ved dens grime, så gå og bring den til mig.“

Dengang lå Tabûk tæt på Det Byzantinske Riges grænser. Da den muslimske hær ankom til Tabûk, slog den lejr og gjorde sig klar til at konfrontere sig med de byzantinske tropper. Imidlertid var der intet spor af byzantinske styrker. En af forklaringerne er at byzantinerne valgte at trække deres styrker tilbage, da de fik oplysningerne om størrelsen på den muslimske hær. Under det forrige sammenstød, Slaget ved Mu'ta, var den muslimske styrke en brøkdel af byzantinerne, men formåede alligevel at påføre dem betydelige tab. Denne gang havde muslimerne mobiliseret den største hær nogensinde på Den Arabiske Halvø, og udsigten til at kæmpe mod den var ikke særlig indbydende for den byzantinske hersker.

Muslimerne slog lejr i Tabûk, hvor de tilbragte de næste 20 dage. Efter sin ankomst priste og takkede Profeten Allâh og holdt en prædiken for muslimerne:

Sandelig, det mest sandfærdige ord er Allâhs Bog. Den mest vederhæftige støttstav er fromhed. Den bedste religion er Abrahams religion. De bedste af de foregående er Muhammeds foregående. Den ædleste tale er påkaldelse af Allâh. Den fornemmeste beretning er Koranen. De bedste anliggender er dem der er blevet rådspurgt omkring. De værste religioner er dem som er skabt uden billigelse. Den bedste vej er den som profeterne har betrådt. Den mest noble død er en martyrs død. Den mest kummerlige vildfarelse er vildfarelse efter vejledning. Den bedste handling er den som er velgørende. Den bedste vejledning er den som virkeliggøres. Den værste blindhed er hjertets blindhed. Den øvre hånd (der giver) er bedre end den nedre (der modtager). Det lidet der rækker er bedre end det overflødige og besnærende. Den værste undskyldning er den som fremføres når døden stirrer én i ansigtet. Den værste fortrydelse er den som føles på genopstandelsens dag. Den tunge der er forfalden til løgn, er en sprudlende kilde af synd. Den mest dyrebare besiddelse er hjertets tilfredshed. Den bedste anskaffelse er fromhed. Den højeste visdom er

ærefrygt for Allâh, Den Mægtige. Det bedste at nære i hjertet er tro og forvisning, tvivl er en del af vantro. Det værste der fortæres, er det som tilhører en forældreløs. Velsignet er han som modtager vejledning fra andre. Enhver af jer skal til et sted af fire alen (graven). Jeres affærer vil i sidste instans blive bedømt i det næste liv. Hvad der end venter, er nær. At krænke en troende er en synd. At løfte hånden mod ham er vantro. At bagvaske ham er ulydighed over for Allâh. Hans ejendoms ukrænkelighed er ligesom hans blods. Han som sværger (falsk) ved Allâh, fornægter Allâh. Han som benåder, bliver benådet. Han som tilgiver, bliver tilgivet af Allâh for sine synder. Han som overvinder sin vrede, Allâh belønner ham. Han som møder modgang med udholdenhed, Allâh godtgør ham. Han som kun handler for ry og berømmelse, Allâh vanærer ham. Han som viser tålmodighed og overbærenhed, Allâh fordobler hans belønning. Han som er ulydig over for Allâh, Allâh straffer ham. Jeg søger Allâhs tilgivelse, jeg søger Allâhs tilgivelse, jeg søger Allâhs tilgivelse.

Selvom det ikke kom til noget sammenstød, havde muslimernes march til Tabûk ikke desto mindre været en væsentlig styrkedemonstration, som konsoliderede islams myndighed i Arabien. Der var desuden nogle politiske vindinger forbundet med den.

Profeten var klar over at Arabiens nordlige dele, som lå tæt på Det Byzantinske Rige, udgjorde en trussel mod det islamiske samfund. Byzantinerne kunne bruge dem til at forvolde muslimerne problemer. Ekspeditionen til Dûmat skal ses i dette lys.

Dûmat lå ikke langt fra Tabûk. Områdets hersker var en kristen ved navn Ukaider ibn 'Abdulmalik. Profeten udsendte en deling under Khalid ibn al-Walids ledelse, som skulle bringe Ukaider til ham. Profeten sagde til Khalid: „Du vil finde ham jagende køer.“

Det var en varm aften i Dûmat, og Ukaider befandt sig med sin hustru på taget af sit palads. Tyre og køer kom tæt på paladset og skrabede hornene mod dets porte og mure. Ukaiders hustru opfordrede ham til at gå ned og jage dem bort.

Ukaider red ud med sine tjenere. Da de var ude i det fri og begyndte at jage, ankom Khalid ibn al-Walids deling og arresterede Ukaider. Ukaider bar en guldbroderet kappe, som Khalid sendte til Profeten. Da muslimerne så kappen, udtrykte de deres beundring. Profeten sagde: „Forundres I ved denne kappe? Ved Ham, som har min sjæl i sin hånd, Sa‘ad ibn Mu‘aths lommetørklæde i Himlen er meget bedre end den.“

Profeten indgik en fredstraktat med Ukaider, som krævede at Ukaider skulle betale *jizya*² til det islamiske rige og anerkende dets autoritet, til gengæld for beskyttelse. Profeten tillod ham derefter at vende tilbage. Kort efter brød Ukaider imidlertid aftalen. Khalid ibn al-Walid blev udsendt og han formåede at besejre Ukaiders styrker.

I Tabûk mødtes Profeten også med lederen af et sted kaldet Aylah, som han indgik en fredstraktat med. Desuden ankom delegationer fra Jarba'- og Athru-folket som mødtes med Profeten. De indgik også en fredstraktat og indvilligede i at betale *jizya*. Dette var vigtige skridt der udhulede truslen fra Arabiens nordlige områder og befæstede muslimernes autoritet.

Den muslimske hær tilbragte 20 dage i Tabûk. Profeten rådførte sig derefter med sine ledsagere om hvorvidt de skulle fortsætte til Syrien eller vende tilbage til Medina. ‘Umar sagde: „Allåhs Sendebud, hvis du er blevet beordret til at marchere videre, så gør det.“ Profeten svarede: „Var jeg blevet beordret til at marchere videre, ville jeg ikke have rådspurgt nogen.“

². *Jizya* betyder 'erstatning' eller 'kompensation' og er betegnelsen for den skat ikke-muslimer i et islamisk rige (*dhimmi*) betaler for beskyttelse og selvstyre. Ikke-muslimer er fritaget for militære forpligtelser og den lovpligtige almisse, *zakâh*, og betaler i stedet *jizya*.

‘Umar sagde: „Allåhs Sendebud, byzantinerne råder over meget store styrker. Der er ingen muslimer i Syrien. Du er bestemt kommet tæt på dem, og de er bekymrede over din ankomst. Jeg synes at vi bør vende tilbage i år og se hvordan Allåh vil forme fremtidige begivenheder.“ Profeten fulgte ‘Umars råd.

Muslimerne havde behov for at fylde deres vandbeholdninger ved enhver mulig lejlighed. På et tidspunkt nærmede de sig en dal, hvor der var en lille dam med en smule vand. Profeten instruerede sine soldater om ikke at tage noget af vandet, hvis de skulle nå frem til dammen.

Nogle af ‘hyklerne’ i hæren gik forud og nåede frem til dammen før alle andre. De tog den smule vand der var og efterlod en dryppende kilde.

Da Profeten ankom, sagde han: „Gav jeg jer ikke klare instrukser om at ingen måtte tage dette vand?“ Han fordømte dem og bad Allåh om ikke at vise dem nåde. Han steg af sin kamel og lagde sin hånd under det dryppende vand. Han holdt hånden under vandet en stund før han tog noget af vandet og hældte det på selve kilden. Han bad til Allåh med dæmpet stemme.

Snart begyndte vandet at fosse frem, og alle soldaterne og deres dyr kunne slukke tørsten. Da de forlod stedet sagde Profeten at de personer som ville leve nogle få år endnu, ville høre at dalen var den mest frugtbare i hele området.

Da hæren nærmede sig Medina, sendte Profeten to af sine ledsagere af sted for at tilintetgøre den moské ‘hyklerne’ havde bygget i Qubâ som dække for deres sammensværgelser mod muslimerne.

Medinenserne tog jublende imod hæren. Kvinder og børn bød Profeten og hans ledsagere velkommen med sang. Folk som ikke havde deltaget i hæren bad Profeten om tilgivelse, og han tilgav dem beredvilligt.

Det var nu det tiende år efter *Hijra*, Profetens udvandring til Medina. Profeten havde kort efter Mekkas overgivelse fået en søn med sin kone Maria. Hun var en koptisk slavepige, som Ægyptens kristne guvernør i Alexandria havde sendt som gave til Profeten. Profeten gav sin søn navnet Ibrahîm. Der var stor glæde i Medina og konkurrence blandt kvinderne om hvem der skulle være Ibrahîms amme. Valget faldt på en grovsmeds kone.

Ibrahîm kunne nu gå og var så småt begyndt at tale. Blandt de andre små familiemedlemmer var Fatimahs og 'Alis børn, Hassan og Husain. Profeten elskede sine børnebørn særdeles højt. Han lod ofte de to drenge kravle op sin ryg når han bad.

Ibrahîm blev imidlertid syg, og det stod snart klart at han ikke ville overleve. Profeten befandt sig hos ham da han døde. Da den lille dreng drog sit sidste åndedrag, holdt Profeten ham i sine arme. Da Profetens ledsager Abdurrahman ibn Auf så Profeten græde, sagde han: „O Allâhs Sendebud, det er hvad du har forbudt os. Når muslimerne ser dig græde, vil de også græde.“

Profeten fortsatte med at græde og sagde: „Ikke dette forbyder jeg. Det fremkaldes af følsomhed og barmhjertighed, og han som ikke viser barmhjertighed, vil ikke blive vist barmhjertighed. O Ibrahîm, var det ikke fordi løftet om genforening var sikker og dette er en sti som alle må betræde, og at den sidste blandt os vil indhente den første, ville vi sandelig sørge over dig med større kvaler.“ Han trøstede Maria og forsikrede hende om at Ibrahîm var i Paradis.

Profeten ledte begravelsesbønnen og bad endnu en gang for sin søn ved graven. Da jorden var blevet lagt over graven, blev han stående ved den. Han bemærkede en ujævnhed på overfladen og sagde: „Når nogen af jer gør noget, lad ham da gøre det fejlfrit.“ Han strøg sin hånd over jorden og udjævnede den mens han sagde: „Ingen skade gør det, ej heller nogen gavn, men det er en lindring for den plagedes sjæl.“

Referencer til kapitlet: Al-Asqalâni, *Fath-ul-Bari*, vol.7, s.54, Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahîh*, vol.3, s.134, vol.5, s.26-27, vol.6, s.203, vol.7, s.153. Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.3, s.224, vol.4, s.159-182, Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol., 3, s.481, Koranen 9:42-49, 81-84, 90-95, 107, 117-118, Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.92-93, 389, 462. Al-Qaiyim, *Zadul-Ma'ad*, vol.3, s.449-474. Zurqâni, *Sharh 'ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.2, s.540, vol.4, s.68-72, 93-94, 346-348.

36.

GUDINDENS UNDERGANG

Gud rækker sin hånd om natten, så Han kan tage imod anger fra den som forfalder til synd i løbet af dagen. Gud rækker sin hånd om dagen, så Han kan tage imod anger fra den som forfalder til synd om natten. Dette vil fortsætte, indtil solen står op fra vest.

– profeten Muhammed,
Sahih Muslim

Belejringen af Taif, hvor den næststørste arabiske stamme, Thaqif, boede, blev skildret tidligere. Den fandt sted kort efter muslimernes indtagelse af Mekka. Da Profeten ophævede belejringen og forlod Taif, blev han fulgt af Urwa ibn Mas‘ud, en af Thaqif-stammens ledere.

Urwa indhentede Profeten og erklærede sin tro på islam. Han rejste med muslimerne til Medina. Efter nogle dage bad han Profeten om tilladelse til at vende tilbage til Taif og opfordre sit folk til at tage imod islam. Profeten advarede ham om at Thaqif ville slå ham ihjel. Urwa sagde: „Allåhs Sendebud, de elsker mig mere end de elsker deres børn.“

Urwas folk var ham ganske vist meget hengivne, og de føjede ham praktisk talt i alle sager. Han håbede derfor at de ville efterkomme hans kald til islam. Imidlertid viste det sig at han ikke havde bedømt dem helt korrekt.

Urwa henvendte sig til sit folk fra en forhøjning. Han gjorde det klart for dem at han var blevet muslim og opfordrede dem til at følge hans eksempel. Men hans ord faldt ikke i god jord blandt tilhørerne. Han blev angrebet med pile og dræbt.

På sit dødsleje blev han spurgt hvordan hans død skulle hævnnes. Han sagde: „Min død er en hæder fra Allâh, som har gjort mig til martyr. Der skal ikke gøres mere end der blev gjort for de martyrer som blev dræbt før Allâhs Sendebud tog herfra. Begrav mig ved siden af dem.“ Han blev begravet samme sted som de muslimske martyrer.

Der gik nogle måneder, og Thaḳîf var stadig den eneste store arabiske stamme der var modstander af islam. Den indså imidlertid snart at dens situation ikke var særlig bekvem. Skulle der opstå en ny konflikt, ville den stå alene over for resten af Arabien. Thaḳîf overvejede længe deres situation, før de besluttede at sende en repræsentant til Medina for indledende samtaler med Profeten. De valgte en af deres ledere, Abd Yalîl ibn Amr.

Abd Yalîl frygtede imidlertid at hans stamme ville give ham samme behandling som Urwa, hvis han vendte tilbage med noget de ikke brød sig om. Han sagde derfor: „Jeg vil ikke tage af sted alene. I skal sende en delegation med mig.“ De sammensatte derfor en delegation på seks personer.

Profeten tog vel imod delegationen fra Taif. Han fik opført et telt nær moskéen til den, så den kunne lytte til Koranen og iagttage de bedende muslimer.

Hver morgen gik delegationens medlemmer til Profeten for at tale med ham, og de efterlod den yngste iblandt dem, den 20-årige Uthmân ibn abi al-Âs, som holdt øje med deres ejendele. Når de kom tilbage for at hvile sig, gik Uthmân hen til Profeten for at lære om islam. Det gjorde han tit, og han erhvervede sig snart solid viden om islam. Profeten holdt af den videbegærlige unge mand. Hvis Profeten var optaget, gik Uthmân i stedet hen til Abu Bakr for at lære. Han fortalte ikke resten af delegationen om dette.

Efter flere samtaler med Profeten sagde Abd Yalil en morgen: „Vil du indgå en fredstraktat med os, så vi kan vende tilbage til vores folk?“ Profeten svarede: „Ja, hvis I tager imod islam. Hvis ikke, har vi ingen overensstemmelse, og vi kan ikke indgå en fredstraktat.“

Delegationens medlemmer vidste at de skulle afholde sig fra de ting islam forbyder hvis de antog islam. De frygtede at deres folk ikke beredvilligt ville acceptere sådanne restriktioner. Abd Yalil sagde: „Vi rejser vidt og bredt, og vi kan ikke undvære utugt. Kan du give os dispensation?“ Profeten svarede: „Det er forbudt. Allâh siger: ‘Begå ikke hor, for det er bestemt vederstyggeligt og en ond vej.’“

Abd Yalil fremsatte en anden anmodning. Han sagde at hele Thaḳîfs indtægt kom fra åger og bad om dispensation på dette punkt. Profeten svarede: „I kan kun få jeres hovedstol igen. Allâh siger: ‘O troende, frygt Allâh og opgiv al ubetalt udbytte fra åger, hvis I er sande troende.’“

Abd Yalil forsøgte at blive fritaget på andre områder. Han sagde: „Hvad med vin? Det er blot saften fra de frugter vi dyrker, og vi kan ikke klare os uden.“ Profeten sagde at Allâh nu havde forbudt det helt og citerede Koranen: „O I som tror! Vin og hasardspil og stenafguder og orakelpile er bestemt urent og af Satans værk. Afhold jer da fra det, så I kan få medgang.“ (Koranen 5:90)

Mændene fra delegationen gik tilbage for at rådføre sig med hinanden. De overvejede hvad udfaldet ville blive hvis de vendte hjem uden at antage islam. Nogle af dem sagde at de frygtede at Profeten ville indtage deres by, ligesom han indtog Mekka. Deres indbyrdes drøftelser endte med at de blev enige om at acceptere Profetens betingelser.

De gik tilbage til Profeten og sagde at de accepterede vilkårene. De spurgte ham hvad der skulle gøres ved Al-Lat, hvis tempel befandt sig i Taif. Profeten sagde at de skulle tilintetgøre afguden. Men de svarede: „Det er umuligt. Hvis gudinden finder ud af at du vil have os til at ødelægge den, vil hun dræbe alle i nærheden.“

De bad om at beholde Al-Lat i tre år, men Profeten afviste. De forsøgte at reducere perioden til to år og siden til ét år, men uden resultat. De sagde at de frygtede for deres liv, fordi folk ville blive skrækslagne over at se Al-Lat blive ødelagt. De nedskar perioden til én måned, men Profeten sagde at han ikke kunne imødekomme deres anmodning. De sagde til sidst: „Så ødelæg I den selv. Vi vil ikke ødelægge hende.“

Delegationen forsøgte stadig at få dispensation på andre punkter og bad Profeten om fritagelse for tidebønnerne, *salâh*. Han sagde til den: „Jeg vil skåne jer for at tilintetgøre jeres afguder med jeres egne hænder. Hvad angår bønnerne – ingen god religion er uden bønner.“

Der var yderligere en række samtaler mellem delegationen og Profeten. Det endte med at den erklærede sin tro på islam, og fredstraktaten blev endelig affattet.

Delegationen fra Thaḳîf anmodede Profeten om at udpege en mand som skulle lede bønnerne for dem. Profeten gav opgaven til den unge Uthmân ibn abi al-Âs, som havde vist stor interesse for at lære Koranen udenad.

Uthmân kom til Profeten og fortalte at han blev ved med at glemme det han havde lært. Profeten lagde sin hånd på Uthmâns brystkasse og bad Allâh om at hjælpe ham. Uthmân beretter at han efterfølgende ikke glemte det han lærte af Koranen.

Da delegationsmedlemmerne var på vej hjem, diskuterede de hvordan de skulle fortælle deres folk at de havde antaget islam. De blev enige om at følge Abd Yalîls råd, som sagde: „Jeg kender Thaḳîf bedre end nogen anden. Lad os indtil videre holde vores aftale med Profeten hemmelig og give dem opfattelse af at vi bliver nødt til at møde muslimerne i krig. Lad os fortælle dem at Muhammed har stillet for store krav til os og at vi stod fast og afslog. Fortæl dem at han har forlangt at vi ødelægger Al-Lat, forbudt vin og hor og at vi gør en ende på ågerhandel.“

Da de nærmede sig Taif, kom folk for at tage imod dem. Folk var rystede over at de havde tildækket deres ansigt. Det

gjorde de for at udtrykke bedrøvelse over at deres rejse havde været en fiasko. De gik straks hen til Al-Lat, for at vise deres ærbødighed og hver af dem gik derefter hjem.

De fik snart besøg af nære slægtninge og naboer, som var ivrige efter at høre nyt. De fortalte: „Vi mødte en meget barsk mand, som ikke ville indgå nogen form for kompromis, fordi han har magten i hele Arabien. Hans forslag var meget svære for os at acceptere. Han vil have at vi tilintetgør Al-Lat, afskaffer ågerhandel og kun tager det oprindelige lån tilbage. Han vil have at vi forbyder berusende drikke og hor.“

Deres stammefæller sagde: „Vi vil ingenlunde acceptere sådanne betingelser!“ Udsendingene rådede dem derpå til at gøre sig klar, mobilisere deres styrker og forskanse deres fæstninger.

I to til tre dage oprustedes Thaqîf. Imidlertid havde folk håbet på at delegationen vendte hjem med en fredsaftale med Profeten. De frygtede udfaldet af et sammenstød.

Folk begyndte at sige: „Vi kan ikke måle os med Muhammed, når resten af Arabien har underkastet sig ham. Lad delegationen drage af sted og sige at vi affinder os med hans betingelser, og lad os indgå en fredsaftale.“

Medlemmerne af delegationen sagde derpå: „Vi har faktisk indgået en fredsaftale med ham, givet ham det vi ønskede at give og fastsat vores betingelser. Vi fandt ham som den mest gudfrygtige, sandfærdige og åbenhjertige af alle mennesker. Vi ser vores mission som en velsignelse for os og alle jer.“

Deres folk sagde: „Hvorfor har I så skjult sandheden for os og gjort os mismodige over udsigten til krig?“ De svarede: „Vi ønskede blot at give jer mulighed for at frigøre jer fra jeres stolthed.“

Der gik nogle dage, og en delegation fra Medina ankom til Taif. Den var ledet af Khalid ibn al-Walid. Al-Mughîra ibn Shu'ba fra Taif, som havde antaget islam for nogle år siden, var også med. De tog straks hen til Al-Lats tempel for at ødelægge afguden. Folk fra Thaqîf flokkedes for at overvære begivenheden.

Al-Mughîra tog en økse i sin hånd og sagde sagte til de andre fra delegationen: „Nu vil I få jer noget at le over.“ Han slog ud efter afguden med øksen og faldt omkuld.

Flokken begyndte at juble og udbrød: „Han er blevet dræbt af gudinden! Lad dem som tør prøve at ødelægge hende. I vil snart finde ud af at I ikke kan røre hende!“ Al-Mughîra rejste sig og sagde: „I tåber! Hvad er hun andet end en dyng mudder og sten? Det er på tide I erkender Allâhs velsignelser og alene tilbeder Ham!“ Delegationen ødelagde derpå Al-Lat.

Således skiftede Thaqîf-stammen lejr. Det var den sidste store arabiske stamme der gik over til islam. Men da den omsider gjorde det, var skiftet definitivt. Udsendingene fra Thaqîf var de første af en lang række af delegationer fra forskellige stammer der begyndte at ankomme til Medina for at erklære deres tro på islâm, eller for at indgå alliancer og fredstraktater med Profeten.

Referencer til kapitlet: Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.4, s.182-185, Ibn Sa‘ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.213-214, At-Tabari, *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*, vol.2, s.365, Zurqâni, *Sharh ‘ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.5, s.121-125.

37.

DELEGATIONERNES ÅR

*Når Allåhs støtte og sejr kommer, og du skuer folk træde ind i
Allåhs religion i hobevis, lovpris da din Herre,
og bed om Hans nåde, for Han er atter tilgivende.*

– Koranen, 110

En vigtig begivenhed som fandt sted efter fredstraktaten med Thaqîf-stammen, var ‘Abdullah ibn Ubbais død. Han var kendt som ‘Hyklernes Leder’. Han havde en betydelig position blandt sit folk og stod til at blive konge af Medina før Profetens ankomst.

Til trods for ‘Abdullah ibn Ubbais varige modstand mod muslimerne besøgte Profeten ham under hans sygdom. Profeten sagde: „Jeg advarede dig gentagne gange mod foretrække jøderne.“ ‘Abdullah ibn Ubbai sagde: „As‘ad ibn Zurâra hadede dem, men hvad gavn gjorde det ham?“ As‘ad var blandt de første i Medina som tog imod islam, og han døde snart efter islams indtræden i Medina.

Han sagde dernæst: „Allåhs Sendebud, lad os ikke tale om tidligere begivenheder. Jeg er døende. Kan jeg bede dig om at være til stede, når de begraver mig? Kan jeg også bede dig give mig det klæde du bærer tæt på din krop, så jeg kan blive hyllet ind i det?“ Profeten efterkom hans anmodning

En anden beretning skildrer at da ‘Abdullah ibn Ubbai døde, kom hans søn ‘Abdullah til Profeten og bad om hans skjorte til at dække sin far med. Profeten gav ham sin skjorte. ‘Abdullah bad ham også om at varetage begravelsesbønnen for sin far, og Profeten indvilligede.

‘Umar sagde: „Allåhs Sendebud, vil du bede for ham, selvom Allåh har påbudt dig ikke at gøre det?“ Profeten svarede: „Allåh har givet mig valget da han sagde: ‘Om du beder om tilgivelse for dem (der håner jer) eller ikke beder om tilgivelse for dem. Om du så beder om tilgivelse for dem halvfjerds gange, vil Allåh bestemt ikke tilgive dem, fordi de fornægtede Allåh og Hans Sendebud.’“ (Koranen 9:80)

‘Umar insisterede og spurgte Profeten hvordan han kunne lede begravelsesbønnen for en hykler, som altid havde været fjendtlig over for islam. Profeten sagde: „Lad mig være, ‘Umar. Jeg har fået en valgmulighed. Vidste jeg at han ville blive tilgivet hvis jeg bad for ham 70 gange, ville jeg bestemt gøre det.“

‘Abdullah ibn Ubbais død fandt sted da islam var Arabiens største magt. Tabûk-ekspeditionen, også kendt som ‘Den Vanskelige Hær’, var den sidste ekspedition under Profetens ledelse. Efter at Mekka havde erklæret sin loyalitet over for Profeten, var der ikke nogen magt i Arabien der kunne true muslimerne.

Der var immervæk talrige stammer spredt over Den Arabiske Halvø, som ikke havde bestemt sig for hvilket standpunkt de skulle tage over for islam. Delegationer og stammeledere var begyndt at rejse til Medina, og det var forventet at alle stammer snart ville klarlægge deres position.

På det individuelle plan kunne det imidlertid ikke formodes at folk ville ændre ældgamle skikke og overbevisninger, blot fordi deres overhoveder gav dem ordrer til det. Desuden behøvede de mennesker der lige havde antaget islam, tid til at lære deres nye religion og dens værdier at kende. Tiden var moden til at islamisk skik og praksis blev demonstreret og besejlet.

To måneder efter Tabûk-ekspeditionen sendte Profeten sin nærmeste ledsager, Abu Bakr, af sted på pilgrimsfærd, *Hajj*. Abu Bakr skulle lede 300 muslimske pilgrimme. Profeten sendte 20 kameler, som skulle ofres i Mekka på hans vegne. Abu Bakr tog selv fem kameler med sig. Formålet med

pilgrimsfærden var at demonstrere pilgrimsritualerne som islam foreskriver dem.

Da Abu Bakr var taget af sted blev *sûra Tawba*, 'Anger', åbenbaret. Den indleder med en proklamation der ophæver alle tidligere traktater mellem Profeten og de arabiske stammer der ikke respekterede aftalernes betingelser. Der blev erklæret en frist på fire måneder.

Valfartssæsonen var det rette tidspunkt for at bekendtgøre dette. Profeten rådførte sig med sine ledsagere, og de foreslog at han skulle sende nogen af sted for at informere Abu Bakr. Profeten sagde: „Kun en mand fra min egen husstand bør overbringe dette på mine vegne.“

Han indkaldte sin fætter 'Ali og gav ham følgende instrukser: „Bring denne nye åbenbaring ud, og kundgør den for alle folk på offerdagen, når de har samlet sig i Minâ; at ingen der fornægter troen vil komme i Himlen, og ingen polyteist kan udføre valfarten efter dette år. Ingen har tilladelse til at udføre Ka'baens *tawâf* nogen, og hvem der end har en pagt eller traktat med Profeten, vil den blive respekteret i dens fulde periode.“

'Ali rejste hurtigt. Da han indhentede Abu Bakr, spurgte han 'Ali om hvorvidt han var blevet udnævnt til leder af ekspeditionen eller blot sluttede sig til ekspeditionen. 'Ali sagde at Abu Bakr forblev lederen. Abu Bakr ledte bønnerne og tog sig af muslimerne under pilgrimsritualerne. På den fastsatte dag, da alle pilgrimmene befandt sig i Minâ, bekendtgjorde 'Ali:

Dette er en henvendelse til alle folk. Lad dem alle vide at ingen ikke-troende vil få adgang til Himlen. Ingen polyteist har lov til at udføre valfarten efter denne sæson, og ingen har lov til at udføre *tawâf* nogen. Enhver som har en pagt med Profeten, den pagt vil blive respekteret i dens fulde periode. De som ikke har en pagt med Profeten, gives hermed en frist på fire måneder.¹

1. At-Tabari, *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*, vol. 2, s.383. Al-Qaiyim, *Zadul-Ma'ad*, vol.3, s.504.

Abu Bakr sendte folk af sted som gentog bekendtgørelsen på de forskellige stammers lejrpladser. Erklæringen betød at de folk der ikke havde en fredsaftale med Profeten, var nødt til at klarlægge deres position. De havde fire måneder til at beslutte sig.

Før islam anerkendte alle arabiske stammer quraishiternes overherredømme. Da de så at Quraish-stammen indtog en fjendtlig holdning over for islam, støttede de enten Quraish eller også forblev de neutrale og valgte at se tiden an. Skulle islam sejre, ville de overveje at slutte sig til muslimerne. Hvis den nye bevægelse derimod blev knægtet og overvundet, havde de ikke sat deres forhold til Quraish på spil.

Den ene delegation efter den anden rejste til Medina i år 10 e.H., enten for at få viden om islam eller for at afgive løfte om loyalitet over for Profeten og erklære deres tro på islam. Der var imidlertid nogle delegationer som adskilte sig fra resten.

En af de første delegationer der ankom til Medina var fra Amir-stammen. Den bestod blandt andre af to mænd, Amir ibn at-Tufail og Arbad ibn Qais, der var stærkt fjendtlige over for islam. Førstnævnte var manden der stod bag massakren på den muslimske forkyndelsesdelegation ved Bi'r Ma'una. Hans hensigt var at dræbe Profeten.

Resten af delegationen rådede imidlertid de to til ikke at gøre noget tåbeligt. De sagde at flertallet af araberne nu var muslimer og at det kun var klogt og fordelagtigt for dem at følge trop.

Amir ibn at-Tufail sagde imidlertid: „Jeg har lovet mig selv ikke at helme før jeg har tvunget alle araberne til at underkaste sig min magt. Skal jeg nu til at acceptere denne quraishitiske mands autoritet!“

Da delegationen hilste på Profeten, sagde den: „Du er vores hersker og den som har magt over os.“ Profeten svarede: „Pas på hvad I siger, og lad ikke Satan narre jer. Herskeren er Allâh.“

Amir sagde til sin ven Arbad: „Når vi sætter os med denne mand, vil jeg prøve at distrahere ham, så du kan hugge ham med dit sværd.“ Da de mødtes med Profeten, sagde Amir at han ønskede at tale med ham privat. Profeten sagde: „Ikke før du har erklæret din tro på Allâhs enhed.“ Amir gentog sin anmodning, men Profeten stillede samme betingelse.

Mens diskussion mellem de to stod på, ventede Amir på at Arbad skulle hugge Profeten med sit sværd. Men Arbad bevægede sig ikke. Amir sagde til Profeten: „Du kan vælge mellem følgende: du hersker over byfolkene og jeg over ørkenfolket, eller jeg bliver din efterfølger, eller jeg samler Ghatafân mod dig og mobiliserer tusindvis af soldater til hest.“ Profeten afslog.

Da delegationen forlod Profeten, sagde Amir til Arbad: „Gid pokker havde dig, Arbad! Hvorfor gjorde du ikke som jeg havde sagt? Jeg plejede at frygte dig mere end nogen anden mand på jorden. Ved Allâh, jeg vil aldrig frygte dig mere!“

Arbad sagde: „Giv ikke mig skylden. Hver gang jeg skulle til at gøre som du havde sagt, så jeg dig mellem ham og mig. Ville du have at jeg havde ramt dig med mit sværd?“

Profeten bad Allâh om at retlede stammen og om at blive skånet for Amir ibn at-Tufail. Under hjemrejsen pådrog Amir sig en sygdom og døde. Da delegationen ankom til sine bosteder, spurgte folk Arbad hvad Profeten havde sagt. Han sagde forbitret: „Han bad mig om at tilbede én som jeg ville ønske var foran mig nu, så jeg kunne dræbe ham med min pil!“ Få dage efter omkom Arbad ibn Qais også under et uvejr.

Hanifa-stammen, der holdt til i Yamama, et af Arabiens afsondrede områder, sendte også en delegation til Medina. I delegationen var en mand ved navn Musailima ibn Habib. Han havde et brændende ønske om at blive profet og plejede at sige til sit folk at han ville efterfølge profeten Muhammed.

Da stammens repræsentanter ankom til Medina, lod de Musailima holde øje med deres kameler og ejendele. Efter deres møde med Profeten tog de imod islam. De fortalte også at de havde efterladt Musailima til at tage sig af deres

ejendele. Profeten kommenterede: „Det gør ikke mandens status ringere.“

Da delegationen vendte tilbage til Yamama, hævdede Musailima at han var profet. Han sagde til sit folk at han havde fået ligelig del i Muhammeds profetskab og sagde til delegationen: „Sagde han ikke til jer, da I nævnte mig, at min status ikke var ringere? Han vidste bestemt at jeg er hans lige.“

Musailima påstod at han modtog åbenbaringer fra Allâh og begyndte at fremsige nogle rimende vers. Han ophævede forbuddet mod vin og hor og sagde til sit folk at de ikke behøvede at forrette tidebønnerne.

Han fortsatte imidlertid med at omtale Profeten som Allâhs Sendebud og ønskede at blive betragtet ligeså. Hans stamme accepterede ham som profet og begyndte at følge ham. En enkelt kilde skildrer at Musailima mødtes med Profeten før delegationen drog hjem og bad om at få tilkendt samme status og hæder. Profeten sagde at han end ikke ville give ham et stykke træ.

Profeten nævnte også at han havde en bestemt drøm som antageligt henviste til Musailima: „I min drøm så jeg at jeg bar to guldarmbånd på mine håndled. Jeg blev urolig over at se dem på mine håndled². Jeg pustede på dem, og de blæste bort. Jeg fortolker dem som to løgnere der senere ville fremkomme med deres påstande. Her er de nu. Den ene er Ans fra Sana. Den anden er Musailima, ‘Løgneren fra Yamama.’“

Musailima formåede at opbyde store styrker, og han forvoldte megen postyr kort før Profetens død og under Abu Bakrs tidlige regeringstid. Under Abu Bakrs tid som kalif fandt der et slag sted mellem Musailima og islams styrker. Khalid ibn al-Walid førte de muslimske styrker og dræbte Musailima.

I det sydlige Arabien, nær Yemen, ligger Najran. Under Profetens tid var Najran en kristen dal. Der lå 73 landsbyer

2. Den islamiske tradition forbyder nemlig mænd at udsmykke sig med guld.

i dalen, som tilsammen var i stand til at mobilisere 100.000 mænd. Najran havde en biskop ved navn Abu Hâritha ibn Alqama. Han blev betragtet som en autoritet inden for kristendommen. Han havde kontakt til de byzantinske herskere, som støttede ham økonomisk og hjalp med at opføre en del kirker i området. Da muslimerne opnåede herredømmet i Arabien, sendte Profeten et brev til biskoppen:

I den Guds navn som blev tilbudt af Abraham, Isak og Jakob. Jeg kalder dig til at tilbede Allâh alene og ikke tilbede nogen ved siden af Ham. Og jeg kalder dig til at vise Allâh loyalitet frem for nogen af Hans tjenere. Afviser du, skal du betale *jizya*. Hvis du også afslår dette, erklærer jeg krig mod dig.

Biskoppen blev bekymret. Han indkaldte sin rådgiver Shurahbîl ibn Wada' og gav ham Profetens brev.

Shurahbîl svarede: „Du ved at Gud har lovet Abraham at sende en profet fra Ismaels børn. Du kan ikke udelukke at dette måske er Profeten. Jeg kan ikke udtale mig med hensyn til profetskab. Havde det været en sag af denne verden, ville jeg have overvejet den nøje og givet dig min mening.“

Biskoppen rådførte sig også med andre og besluttede at kalde folk til et offentligt møde. Kirkeklokkerne ringede, for at gøre folk opmærksomme på at der skulle tages stilling til en vigtig sag. Folk fra hele dalen samlede sig for at finde ud af hvad der var på færde. Profetens brev blev oplæst, og biskoppen bad om folkets mening. Man blev enig om at sende en delegation på 60 højtstående personer til Medina.

Da delegationsmedlemmerne ankom til Medina, iklædte de sig fine silkeklæder. De tog også guldsmykker på før de mødte Profeten. De hilste på Profeten, men han svarede ikke. De forsøgte at tale med ham, men Profeten forblev tavs. Forundrede over Profetens adfærd opsøgte delegationen Uthmân ibn Affân og Abdurrahman ibn Auf,

som den kendte på grund af deres handelsforbindelser til Najran.

De kristne fra Najran fortalte dem at de var kommet fordi Profeten havde skrevet til dem, men han ville hverken besvare deres hilsener eller tale med dem. De spurgte om de skulle vende hjem. Uthmân og Abdurrahman spurgte 'Ali om hans mening. 'Ali sagde: „Jeg synes at de skal tage det tøj og guldringene af og skifte til deres rejseklæder før de tager hen til Profeten igen.“

Delegationen gjorde som 'Ali havde foreslået. Profeten hilste derpå på den og tog imod den i moskéen. Deres samtaler varede flere dage.

Folkene fra Najran ønskede på et tidspunkt at forrette gudstjeneste, og Profeten tilbød dem at bede i moskéen. Nogle muslimer prøvede at hindre den kristne delegationen i at forrette gudstjeneste i moskéen, men Profeten befalede dem ikke at hindre det.

Herefter blev samtalerne genoptaget. Delegationen udviste trods og ønskede ikke at acceptere Profetens betingelser. Under deres møder blev kristne og islamiske doktriner diskuteret og delegationen spurgte til sidst Profeten om Jesus' væsen: „Hvad siger du om Jesus? Da vi er kristne, kunne vi godt tænke os at høre din mening så vi kan fortælle vores folk om den.“

Profeten svarede: „Jeg har intet nyt at sige om ham i dag. I er nødt til at blive indtil jeg kan fortælle jer hvad jeg får fortalt om Jesus, fred være med ham.“ Den følgende morgen modtog Profeten nye åbenbaringer om profeten Jesus' natur:

Sandelig, med Jesus er det hos Allâh som med Adam; Han skabte ham af jord og sagde derpå til ham: "Bliv til!", og han blev til. Det er sandheden fra din Herre, så vær ikke en af tvivlerne. Den der strides med dig derom, efter at viden er kommet til dig, sig da: "Kom, lad os sammenkalde vore sønner og jeres sønner og vore kvinder og jeres kvinder og os selv og jer selv. Lad os så bede inderligt og nedkalde Allâhs forbandelse over løgnerne!" (Koranen, 3:59-61)

Da Profeten fremlagde åbenbaringen, nægtede delegationen at acceptere den. Profeten betonedede derfor sidste del af åbenbaringen, som betød at Najran risikerede at blive forbandet af Gud og Hans profet.

Den efterfølgende morgen gik Profeten sammen med sin fætter 'Ali, sin datter Fatimah og deres to børn, Hassan og Husain, forbi delegationen fra Najran. Han spredte sin kappe ud så den indhyllede dem alle. Da delegationen så dem, sagde Shurahbîl foruroliget til de andre:

I ved at vores dal ikke vil anerkende nogen andens mening end min. Jeg synes sagen er meget alvorlig. Hvis denne mand er en konge, og hvis vi er de første blandt araberne til at afvise hans autoritet og udfordre ham, vil han altid have et horn i siden på os. Han vil ikke standse før han overmander os. Vi er ikke langt fra hans rækkevidde. Hvis han virkelig er et sendebud fra Allâh, og vi udveksler forbandelser med ham, går vi vores undergang i møde.

De andre var enige. Shurahbîl sagde: „Jeg synes at vi skal acceptere hans kendelse. Jeg ser ham som et mønsterbillede på retskaffenhed.“

Han gik hen til Profeten og sagde: „Jeg har et bedre forslag end at udveksle forbandelser. Jeg vil give dig et døgn til at afgive din kendelse i vores sag. Hvad end din kendelse bliver, vil vi godtage den.“

Profeten sagde: „Der vil formentlig være nogle blandt dit folk som vil dadle dig for dette.“ Shurahbîl sagde at hele dalen altid anerkendte hans mening.

Den følgende dag mødtes delegationen med Profeten som dikterede betingelserne for fredstraktaten:

I Allâhs navn, Den Nådige, Atter Barmhjertige. Dette er hvad Muhammed, Profeten og Allâhs budbringer, har nedskrevet for Najrans folk, da han har myndigheden over

alt deres udbytte, guld, sølv, høst og slaver. Han har velvilligt ladet dem beholde alt dette til gengæld for 2.000 *hullas* årligt, 1.000 som gives i *Rajab*-måned og 1.000 i *Safar*-måned. Hver *hulla* er lig ét unse. Najran er også påbudt at sørge for logi og udgifter til mine budbringere i op til 20 dage. Ingen af mine budbringere skal opholde sig i Najran mere end én måned. De er også påbudt at give, som et lån, 30 skjolde, 30 heste og 30 kameler, i tilfælde af uroligheder eller forræderi i Yemen. Hvis nogle af de skjolde, heste eller kameler, som mine budbringere låner, går tabt, vil mine budbringere stå som skyldnere, indtil de er leveret tilbage. Najran er under Allâhs værn og profeten Muhammeds løfte om at beskytte deres liv, religion, land og ejendom, de der er fraværende og de der er til stede og deres klan og allierede. De behøver ikke at ændre deres tidligere skikke. Ingen af deres eller deres religions rettigheder vil blive ændret. Ingen biskop, munk eller kirkevogter vil blive fjernet fra sit embede. Hvad end de har, er deres, uanset hvor meget eller hvor lidt. Der næres ikke mistanke til dem, og de vil ikke lide hævn drab. De er ikke påkrævet at mobilisere, og ingen hær skal trænge ind i deres land. Hvis nogen blandt dem anmoder om at få sin ret, skal retfærdighed forvaltes blandt dem. Han som opkræver åger af tidligere lån, er ikke under min beskyttelse. Ingen person i Najran er ansvarlig for nogen uretfærdighed begået af en anden.

Da traktaten var udfærdiget, vendte den kristne delegation hjem. På vejen blev den mødt af Najrans biskop og andre notabiliteter som havde rejst en nat for at møde dem.

Ved siden af biskoppen var hans halvbror og fætter, Abu Alqama. Biskoppen fik overdraget fredstraktaten. Mens han læste den, gled Abu Alqamas kamel, og han udbrød: „Gid pokker havde den mand!“ dvs. Profeten.

Biskoppen sagde: „Du har bestemt forbandet en profet fra Allâh.“ Abu Alqama sagde bodfærdigt: „Ja bestemt. Ved Allâh,

min kamel skal ikke hvile før jeg når hen til ham," og begyndte at ride mod Medina.

Biskoppen indhentede ham og sagde: „Prøv at forstå mig. Jeg sagde blot dette for at folk skulle høre det. Jeg frygter at de måske siger at vi har været naive eller at vi har givet denne mand hvad ingen anden stamme har givet ham, skønt vi er de stærkeste blandt dem.“

Abu Alqama sagde: „Ved Allâh, jeg vil aldrig tilgive dig for dette.“ Han red hurtigt mod Medina. Da han nåede frem til Medina, gik han direkte til Profeten og antog islam.

Referencer til kapitlet: Al-Asqalâni, *Fath-ul-Bari*, vol.8, s.271, Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahîh*, vol.1, s.220, Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.4, s.195-197, 205-245, Koranen, 9:4, Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.200-242, At-Tabari, *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*, vol. 2, s.381-383, Al-Qaiyim, *Zadul-Ma'ad*, vol.3, s.504-572, Zurqâni, *Sharh 'ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.3, s.124-128.

DET ISLAMISKE ARABIEN

Ved et absolut mageløst eksempel i historien står Muhammed, som en trefoldig grundlægger af en nation, et storrige og en religion.

– Pastor R. Bosworth-Smith,
Mohammed and Mohammedanism

Yemen ligger i Arabiens fjerneste sydlige hjørne. Yemenitterne begyndte at tage imod islam før muslimernes indtog i Mekka. Profeten havde sendt Mu'ath ibn Jabal af sted for at lære yemenitterne om islam. I det niende år efter Profetens udvandring til Medina, få måneder efter at Mekka overgav sig, rejste en yemenitisk delegation fra klanen Tujib til Medina. Tujib var en gren af Kindah, den fremherskende stamme i Yemen.

Delegationen var muslimsk og bragte den *zakâh* med sig som var blevet indsamlet. Profeten tog imod delegationen. Han var meget glad for at se den og sørgede for at dens ophold i Medina blev bekvemt.

Muslimerne fra Yemen sagde: „O Allâhs Sendebud, vi bringer den del af vores ejendom, som tilkommer Allâh.“ Profeten svarede: „Tag den med tilbage, og uddel den blandt jeres fattige.“ De sagde: „Allâhs Sendebud, vi har kun taget det med som var i overskud efter at have opfyldt vore fattiges behov.“

Abu Bakr bemærkede: „Allâhs Sendebud, ingen arabisk klan er kommet med noget der ligner hvad denne klan har medbragt.“ Profeten sagde: „Retledning kommer fra Allâh. Når Han ønsker at retledning skal tilkomme en bestemt person, gør Han vedkommendes hjerte modtageligt for tro.“

Delegationen fremkom med nogle anmodninger, og Profeten sørgede for at de blev efterkommet. Den opholdt sig i Medina nogle dage. Profeten bad Bilal om at være særlig gæstfri over for den og give den en mere værdifuld gave end normalt. Han spurgte også om der var nogen i delegationen som han ikke havde mødt endnu.

Yemenitterne sagde at de havde efterladt den yngste blandt dem, for at holde øje med deres kameler og bagage. Profeten sagde at han ønskede at møde ham. De gik tilbage til deres lejr og sagde til den unge mand: „Gå hen til Allâhs Sendebud, og afslut dit ærinde hos ham. Vi har afsluttet vores ærinde hos ham og taget afsked.“

Den unge mand sagde til Profeten: „O Allâhs Sendebud, jeg er en mand fra Abtah-klanen (et andet navn for Tujîb) og fra den delegation som lige har besøgt dig og hvis anmodninger du velvilligt har imødekommet. Vil du venligst imødekomme mit ønske, Allâhs Sendebud?“

Profeten spurgte hvad han ønskede. Han sagde: „Min anmodning er anderledes end mine venners. Jeg er kommet fra mit hjemland blot for at anmode dig om at bede til Allâh, Den Almægtige, om at tilgive mig og være barmhjertig mod mig og gør mit hjerte stort.“

Profeten bad for ham: „Min Herre, tilgiv ham og vær barmhjertig mod ham og gør hans hjerte stort.“ Han befalede også at den unge mand skulle modtage en lignende gave som de andre. Delegationen rejste derpå hjem.

Et år senere mødte de samme folk Profeten i Minâ under hans afskedsvalfart. Profeten spurgte: „Hvad er der blevet af drengen som kom med jer?“ De svarede: „Allâhs Sendebud, vi har aldrig set nogen som ham. Vi har aldrig hørt nogen være så tilfreds med hvad Allâh har givet som denne dreng. Skulle nogen få hele verden til deres rådighed, ville han end ikke

vende sit ansigt mod dem.“ Profeten sagde: „Allâh være lovet. Jeg håber han dør fuldkommen.“

Nogle af den unge mands folk berettede: „Drengen fortsatte med at leve blandt os som et af de bedste mennesker. Han interesserede sig ikke for denne verdens goder. Da Allâhs Sendebud gik bort, forlod bestemte folk fra Yemen islam og genoptog deres forvildede sædvaner. Han henvendte sig til sit folk, mindede dem om Allâh og deres tro så ingen af dem hjemfaldt til vantro.“

Abu Bakr huskede drengen under sin tid som kalif. Han blev ved med at spørge til den unge mand, hvis navn ikke er blevet bevaret, indtil han fandt ud af hvor han befandt sig. Han skrev til sin guvernør i Yemen og bad ham om at tage sig godt af ham.

Det tiende år for Profetens udvandring betegnes 'Delegationernes År', da talrige delegationer rejste til Medina for at aflægge løfte om loyalitet over for Profeten og det islamiske samfund. Profeten, der nu var omkring tres år gammel, tog varmt imod dem alle.

Nogle kom blot for at finde ud af hvad der skete i Medina og hvad islams natur var. Nogle repræsenterede stammer som allerede var muslimer, og andre kom for at vise deres loyalitet og støtte, dog uden at forpligte sig til at blive muslimer. Størstedelen af delegationerne vendte imidlertid hjem efter at have erklæret deres tro på islam. Profeten var gavmild over for dem alle, uanset om de antog islam eller ej.

'Delegationernes År' var præget af en fred og idyl, som det muslimske samfund i Medina ikke før havde oplevet. Hele Arabien var nu mere eller mindre loyal over for islam. Enhver stamme, som påtænkte at sætte sig op mod muslimerne, kunne være sikker på fiasko.

Delegationerne ankom løbende. Den sidste var fra An-Nakha'-stammen i Yemen, som ankom år 11 e.H. Det var den største delegation og bestod af 200 personer. Den havde erklæret sin tro på islam over for Mu'at ibn Jabal, Profetens

guvernør i Yemen. Dens formål var at møde Profeten og opnå status som hans ledsagere, *sahâbi*.

En mand fra delegationen ved navn Zurâra ibn Amr fortalte Profeten om en kuriøs drøm han havde haft. Han så en æselhoppe som han efterlod hjemme, føde en ged som havde en sort og en rød farve.

Profeten spurgte om han havde gjort en ugift slavepige gravid. Da manden svarede bekræftende, sagde Profeten at slavepigen var nedkommet med hans søn. Zurâra spurgte hvorfor geden havde sådan en mærkelig farve. Profeten bad ham om at komme nærmere og spurgte sagte:

„Har du et blegt område på huden, som du skjuler for folk?“

„Ved Ham som har sendt dig med sandheden, ingen har set det eller kender til det foruden dig,“ sagde Zurâra.

„Det forklarer det,“ sagde Profeten.

„Allâhs Sendebud, jeg så også en hæslig gammel kvinde komme op af jorden.“

„Det er hvad der er levnet fra denne verden.“

„Og jeg så også en flamme komme op af jorden, som adskilte mig fra min søn Amr. Den talte og sagde: „Ild, ild! En mand med øjne og en blind mand! Mad mig, og jeg vil fortære jer alle med familie og ejendom!“

„Det er en stridstilstand som vil finde sted på et senere tidspunkt.“

Zurâra spurgte til denne stridstilstand, og Profeten sagde:

„Folk vil dræbe deres leder, og en knusende konflikt vil finde sted mellem folk. Han som gør uret, tror han gør ret. En troende føler at udgydelse af en anden troendes blod er mere tilfredsstillende end en tår vand. Hvis din søn dør før dig, vil du bevidne denne strid, og hvis du dør før ham, vil han bevidne den.“

Zurâra anmodede Profeten om at bede Allâh om ikke lade ham overvære denne strid. Profeten bad: „Min Herre, lad ham ikke opleve den.“ Zurâra døde inden de stridigheder og oprør fandt sted, som Profeten refererede til, og som førte til

mordet på Profetens ledsager Uthmân ibn Affân, islams tredje kalif.

Det ser ud til at Profeten var særlig opmærksom på Yemen de år. Han sendte flere udsendinge til Yemen med forskellige opgaver.

Abu Musa og Mu'ath ibn Jabal blev udpeget som guvernører med ansvar for hver deres del af Yemen. Profeten sagde at de skulle gøre tingene enkle for folk. De skulle opmuntre folk med håb og ikke tage modet fra dem, og skulle altid være på god fod med hinanden.

Da Mu'ath ibn Jabal skulle til at rejse til Yemen, ledsagede Profeten ham et stykke. Mu'ath red på sin kamel og Profeten gik ved siden af ham. Han sagde:

Du vil være blandt folk, som tidligere har modtaget åbenbaring. Når du ankommer, kald dem til at tro på at der ingen gud er foruden Allâh, og at Muhammed er Hans sendebud. Hvis de godtager dette fra dig, fortæl dem at Allâh har pålagt dem at forrette *salâh* fem gange om dagen. Hvis de godtager dette fra dig, fortæl dem at Allâh har pålagt dem at betale *zakâh*, som opkræves fra de rige iblandt dem og gives til de fattige. Hvis de godtager dette fra dig, rør da aldrig deres retmæssige penge. Tag dig i agt for en klagebøn mod dig fra en person der lider uret, for sådan en klagebøn går direkte til Allâh.¹

Profeten sagde: „Mu'ath, du møder mig muligvis ikke efter dette år. Du g r måske forbi denne min moské og opdager min grav.“ Mu'aths øjne var fulde af tårer. Profeten sagde: „Græd ikke, Mu'ath. Der er et tidspunkt for at græde. Jammer er fra Djævelen.“ Profeten standsede, han kiggede mod Medina og sagde: „De folk der er mig nærmest, er de gudfrygtige – hvem de end er og hvor de end befinder sig...“

1. Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahîh*, vol.5, s.126. Ibn Hishâm, *Sirah an-Nabawiyah*, vol.4, s.237.

Referencer til kapitlet: Al-Asqalâni, *Fath-ul-Bari*, vol.8, s.83-103, Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahîh*, vol.5, s.126, Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.4, s. 205-245, Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.200-242. Al-Qaiyim, *Zadul-Ma'ad*, vol.3, s.504-572, Zurqâni, *Sharh ' la al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.3, s.124-233.

RELIGIONEN FULDENDT

*Denne dag har jeg fuldendt jeres religion for jer
og fuldbyrdet Min nåde over jer
og valgt islam som jeres religion.*

– Koranen, 5:3

Da valfartssæsonen nærmede sig, lod Profeten bekendtgøre over det islamiske rige at han havde til hensigt at drage til Mekka på pilgrimsfærd, *Hajj*. Han bekendtgjorde at alle og enhver der ønskede at udføre valfarten sammen med ham, var velkomne. Folk begyndte at ankomme til Medina i hobevis for at deltage i Profetens pilgrimsfærd.

Profetens ledsager Jâbir ibn ‘Abdullah beretter at da pilgrimsoptøget begyndte, kunne han hverken se folkemassens ende, front eller sider. Tallene på hvor mange muslimer der deltog i optøget varierer fra 90.000 til 130.000. Et lignende antal ventede i Mekka på at slutte sig til Profeten.

Profeten drog af sted fra Medina lørdag middag i måneden *Thulqa’da*, år 10 e.H. Denne valfart betegnes *Hajjat al-Wada’*, ‘Afskedsvalfarten’. Med Profeten var alle hans hustruer og familiemedlemmer. Han havde 100 offerkameler med sig.

Da optøget ankom til et sted kaldet Abyar ‘Ali, cirka ti kilometer fra Medina, forrettede han eftermiddagsbønnen, *Asr*, i en forkortet udgave, fordi han var rejsende. Han indtog

derpå den hellige tilstand *ihrâm* ved at tage to hvide stykker klæde på, det ene dækkede kroppen fra taljen til under knæene og det andet om skuldrene. Han ønskede at udføre *'umra* og *Hajj* på samme tid.

Da han steg op på sin hunkamel for at genoptage rejsen, sagde han: „Jeg svarer på Dit kald, min Herre. Jeg svarer Dig; der er ingen gud foruden Dig. Al hæder, ære og værdighed tilhører Dig. Du er uden partnere!“ Hele optoget messede frasen. Det var et fredeligt og helligt optog. Ingen bar våben, jagede eller ødelagde nogen former for planter på deres vej.

Rejsen varede flere dage, og optoget ankom til Mekka ved solnedgang. Profeten opholdt sig én nat i et område kaldet Thu Tuwa. Om morgenen tog han et bad og red ind i Mekka. Da Profeten ankom og så Ka'baen, løftede han sine hænder og bad Allâh om at forøge dens værdighed og hellighed og belønne enhver som ærer Ka'baen med valfarten.

Profeten begyndte at udføre *tawâf* om Ka'baen på sin kamel. Derefter forrettede han en kort bøn ved 'Abrahams ståsted', hvor profeten Abrahams fodaftryk er blevet bevaret fra dengang han opførte Ka'baen.

Han begyndte at ride mellem de to høje Safâ og Marwa hvor Ismaels moder, Hagar, havde løbet frem og tilbage i søgen efter vand. Da han var færdig, beordrede han de muslimer der ikke havde bragt deres offerdyr med sig, om at frigøre sig fra *ihrâm*-tilstanden.

Profeten og hans ledsagere blev i Mekka indtil pilgrimsritualerne var overstået. Herefter red Profeten til Minâ hvor han tilbragte natten. Ved daggry forrettede han morgenbønnen, *Fajr*, i Minâ og red til Arafat-bjerget. Her holdt han sin afskedsprædiken, *Khutbat al-Wada'*, til den store folkemasse. En mand med en kraftig stemme stod ved siden af Profetens kamel og gentog hver eneste sætning:

O, folk! Lyt nøje til mig, for jeg ved ikke om jeg, efter dette år, vil være blandt jer længere. Lyt derfor opmærksomt til mig, og overbring disse ord til dem som ikke kunne være til

stede i dag. Folk, ved I hvilken måned, dag og by I befinder jer i?

– Vi befinder os her på en hellig dag, i en hellig måned, i en hellig by! Svarede folkemængden.

– Min Herre, vær mit vidne! O folk, ligesom I betragter denne måned, denne dag, denne by som hellig, betragt tillige ethvert menneskes liv og ejendom som hellig forvaring. Tilbagelever de besiddelser som I er blevet betroet til deres retmæssige ejere. Gør ingen fortræd, så ingen kan gøre jer fortræd. Husk at I afgjort vil møde jeres Herre, og at Han vil gøre jeres gerninger op. Allâh har forbudt jer åger, derfor skal al åger for fremtiden opgives. Al blodhævn skal hermed opgives. Vogt jer for Satan for jeres religions skyld. Han har opgivet alt håb om at føre jer på vildspor i større sager, så vogt jer for at følge ham i mindre sager. Når jeg går bort, vend da ikke tilbage til vantro og til at dræbe hinanden. Har jeg overbragt mit budskab?

– Ja, det har du! Svarede folkeskaren.

– Min Herre, vær mit vidne! O folk, I har rettigheder over jeres kvinder, og de har rettigheder over jer. Hvis de overholder jeres rettigheder, da har de krav på imødekommende underhold. Behandl jeres kvinder godt, og vær elskværdige over for dem, for de er jeres fæller og betroede støtter. Og det er jeres ret at de ikke knytter forbindelse til nogen I misbilliger og aldrig begår hor. Har jeg overbragt mit budskab?

– Ja, det har du!

– Min Herre, vær mit vidne! Tilbed Allâh, forret jeres fem daglige bønner, overhold fasten under *Ramadhân* og giv *zakâh* af jeres værdier. Udfør *Hajj*, hvis I er i stand til det. Enhver muslim er en anden muslims broder. Folk, I er alle børn af Adam, og Adam var skabt af ler. Ingen hvid er hævet over en farvet, og ingen farvet over en hvid. Ingen har forrang over andre, foruden i fromhed og gode gerninger. Tag jer af de trængende, bespis dem med hvad I selv spiser og klæd dem med det I selv klæder jer. Har jeg overbragt mit budskab?

– Ja, det har du!

– Min Herre, vær mit vidne. O folk, ingen sendebud eller profet vil komme efter mig, ej heller nogen ny religion. Jeg efterlader mig to ting som vil holde jer fra vildfarelse; Allâhs Bog, Koranen, og Hans Sendebuds eksempel, *Sunna*. I vil blive forhørt om mig. Hvad vil I sige?

– Vi bevidner at du har overbragt dit budskab, og du har udført din opgave og givet ret vejledning!¹

Profeten løftede sin pegefingertil mod himlen, sænkede den og pegede mod folkemængden mens han gentog: „Min Herre, vær mit vidne, min Herre, vær mit vidne.“ Han sagde derpå:

Lad de der er til stede viderebringe mine ord til andre og dem igen til andre, og må den sidste forstå mine ord bedre end dem som lytter direkte til mig. Vær mit vidne, o Allâh, at jeg har overbragt Dit budskab til Dit folk.²

Profetens hverv var fuldendt. Han havde overbragt det guddommelige budskab, og Koranens åbenbaring var komplet. Han antydede også for sine ledsagere at hans tid iblandt dem nærmede sig sin afslutning. Da han oplæste den sidste åbenbaring: „Denne dag har Jeg fuldstændiggjort jeres religion for jer, og fuldendt Min nåde over jer og har valgt islam som jeres religion,“ blev ‘Umars øjne fulde af tårer.

Da Profeten gik hen for at udføre steningensritualet, der symboliserer Abrahams bortstening af Satan, sagde han til

1. Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahîh*, vol.1, s.29, vol.5, s.148. Al-Hâkim, Abu ‘Abdullah, *Al-Mustadrak*, vol.1, s.193. Hanbal, *Musnad Ahmad*, vol.5, s.411. Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.4, s.250-252. Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.5, s.170-171,198. Ibn Sa‘ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.477. Sijistani, *Sunan Abu Dawûd*, vol.2, s.185. At-Tabari, *Tarîkh al-Umam wal-Mulûk*, vol.2, s.402-403. At-Tirmidhî, *Jami' At-Tirmidhî*, vol.3, s.91. Al-Qaiyim, *Zadul-Ma‘ad*, vol.2, s.226.

2. Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahîh*, vol.1, s.29. Ibn Sa‘ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.476-477. Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.5, s.198.

den store flok pilgrimme der omgav ham: „Lær jeres riter af mig, for måske udfører jeg aldrig valfarten igen.“

Efter 'Afskedsvalfarten' vendte Profeten tilbage til Medina for at genoptage sit hverv. Selvom han havde overbragt det islamiske budskab til fulde, ønskede han at vise muslimerne at bestræbelserne for Allåhs sag stod på til sidste åndedrag.

Den fredelige periode som Medina oplevede skulle snart blive forstyrret på ny. Farwa ibn 'Umar var guvernør i Ma'an, det nuværende Jordans sydlige del. Han var udpeget af den byzantinske kejser. Farwa antog imidlertid islam og sendte besked til Profeten om at han var blevet muslim. Det gjorde den byzantinske kejser rasende og Farwa blev arresteret.

Efter en kortfattet rettergang blev Farwa dømt til døden og henrettet, nær en bæk kaldet Afrâ i Palæstina. Han blev korsfæstet, og man lod ham hænge for at afskrække andre fra at følge hans eksempel. Det berettes at hans sidste ord var en appel til de tilstedeværende om at meddele Profeten at han havde ofret sit liv for islams skyld.

Profeten så henrettelsen af Farwa som en provokation som det islamiske rige ikke kunne ignorere. Han beordrede mobiliseringen af en hær under den kun 17-årige Usâma ibn Zaid ibn Hârithas kommando.

Usâma var en begavet ung mand som Profeten holdt meget af. Han var søn af Zaid ibn Hâritha, den tidligere slave og Profetens adoptivsøn. Under muslimernes første konfrontation med byzantinerne, Slaget ved Mu'ta, var Zaid blandt de muslimske feltherrer, og han blev dræbt under slaget.

Der fandtes mange ældre og dygtige hærfører blandt muslimerne. Profeten ønskede imidlertid at demonstrere at alder, herkomst og status ikke var afgørende – duelighed var det udslagsgivende kriterium. Dog foranledigede Usâmas unge alder nogle af muslimerne til at betvivle udnævnelser af ham.

Da Profeten blev informeret om dette, var han syg. Han gik hen til moskéen med et omslag om sit hoved og henvendte sig til muslimerne: „Folk, lad denne Usâmas hær fuldføre sin opgave. Jeg ved at I betvivler hans udnævnelse, som I betvivlede udnævnelsen af hans fader til hærfører. Han er en værdig hærfører, ligesom hans fader var en værdig hærfører.“ Profeten gav Usâma klare instrukser. Han skulle føre sin hær ind i det centrale Palæstina, til Al-Balqa'- og Darûm-området. Usâmas mission var en styrkedemonstration der skulle få den byzantinske hersker til at tænke sig om en ekstra gang før han indlod sig på at udfordre muslimerne. Samtidig skulle de arabiske stammer i det islamiske riges grænseområder forsikres om at muslimerne ikke lod sig skræmme af deres mægtige nabo. De skulle føle sig trygge ved at have antaget islam og leve uden frygt for byzantinerne.

Flere af Profetens prominente ledsagere, herunder Abu Bakr og 'Umar ibn al-Khattâb, deltog. Usâmas hær slog lejr på Al-Jurf, nogle få kilometer fra Medina, og ventede på at de frivillige skulle gøre sig klar. Den muslimske hærs afrejse blev imidlertid forsinket af en uventet og trist begivenhed.

Referencer til kapitlet: Al-Asqalâni, *Fath-ul-Bari*, vol.9, s.172, Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahîh*, vol.1, s.29, vol.5, s.148, Al-Hâkim, *Al-Mustadrak*, vol.1, s.193, Hanbal, *Musnad Ahmad*, vol.5, s.411, Ibn Hishâm, *Sirah an-Nabawiyah*, vol.4, s.250-253, Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.5, s.170-171,198, Ibn Mâja, *Sunan Ibn Mâja*, vol.2, s.1025, Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.477-480, Muslim, *Sahîh Muslim*, vol.4, s.41, Sijistani, *Sunan Abu Dawûd*, vol.2, s.185, At-Tabari, *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*, vol.2, s.402-403, At-Tirmidhî, *Jami' At-Tirmidhî*, vol.3, s.91, Al-Qaiyim, *Zadul-Ma'ad*, vol.2, s.226.

AFSKED

Hvad skal jeg med denne verden? Jeg og denne verden er som en rejsende og et træ, under hvilket han søger læ. Derpå fortsætter han på sin vej og lader det bag sig.

– profeten Muhammed,
At-Tirmidhi

Det var i slutningen af *Safar*-måned, den anden måned i den islamiske kalender og det ellefte år efter profetens udvandring til Medina, *Hijra*. Profeten bad en nat en af sine medhjælpere om at ledsage ham til Medinas gravplads. Her stod han og bad Allâh om at tilgive dem som lå begravet, fordi de havde tjent islam.

Om morgenen klagede ‘Aisha over sin hovedpine, men Profeten sagde til hende at han også havde en slem hovedpine. I overensstemmelse med sin vane besøgte han alle sine hustruer, men han havde store smerter. Han følte sig for svag til at fortsætte besøgene og bad sine hustruer om tilladelse til at blive plejet hos ‘Aisha. De samtykkede, og han gik ind til ‘Aisha, støttet af to af sine fætre.

Profetens tilstand forværredes, og han havde feber. Han bad om at få et koldt bad og sagde til sine nære slægtninge: „Hæld syv beholdere af vand fra forskellige brønde over mig.“ ‘Aisha beretter at de hjalp ham i et badekar, der tilhørte Profetens hustru Hafsah og hældte vand over ham, indtil han sagde at de skulle standse.

Da han følte at hans feber var faldet, bad han sin fætter Al-Fadl ibn Al-Abbâs om at tage hans hånd og føre ham til

moskéen. Han satte sig på prædikestolen med et omslag om sit hoved. Han anmodede folk om at samle sig og sagde til muslimerne:

Jeg priser Allâh, Den Eneste Gud. Hvis jeg nogensinde har slået nogen af jer på ryggen, lad ham da komme og hævne sig og slå mig på ryggen. Hvis jeg nogensinde hånede nogen af jer, lad ham da komme og håne mig. At strides er ikke del af mit væsen, ej heller behager det mig. De af jer som er mig nærmest, er dem som har et mellemværende med mig og gør krav på det. Derved forløser de mig, og jeg vil være i stand til at møde Allâh uden at nogen har et udestående med mig.¹

Profeten holdt sig indendørs efterhånden som hans tilstand gradvis blev forværret. De få gange hvor han følte sig bedre tilpas, gik han ind i moskéen, hvor han betragtede det samfund han havde skabt og de folk han elskede.

Profetens ledsager Abu Sa'id beretter at Profeten en dag på prædikestolen sagde: „En tjener af Allâh har fået valget mellem at tage hvad end han ønsker fra denne verden eller være hos Allâh. Han valgte det sidste.“

Abu Bakr begyndte at græde og sagde: „Vi ofrer vores forældre for din skyld, Allâhs Sendebud.“ Forsamlingen var forbavset over Abu Bakrs reaktion, da Profeten blot talte om et valg en af Allâhs tjenere havde truffet. Abu Bakr forstod imidlertid at Profeten mente sig selv.

Profeten sagde til muslimerne: „Den som har givet mig den største støtte som ledsager og fra sin rigdom, er Abu Bakr. Skulle jeg vælge en særlig ven, ville jeg vælge Abu Bakr. Imidlertid vælger jeg et islamisk broderskab med ham, indtil Allâh forener os alle hos sig.“

De få stunder Profeten følte sig bedre tilpas, gav nogle af hans ledsagere det indtryk at der havde været tale om

1. Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.5, s.231. Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.525.

en midlertidig lidelse og at han var i bedring. De var sikre på at han snart ville være i fuld vigør og fortsætte med at tage sig af det islamiske samfund.

En dag besøgte 'Ali Profeten. Efter besøget spurgte folk ham hvordan Profetens tilstand var. Han sagde: „Jeg tror han er kommet sig, Allâh være lovet.“

Hans onkel Al-Abbâs sagde imidlertid: „Indser du ikke? Om tre dage vil alt være forbi. Jeg tror Allâhs Sendebud vil dø som følge af sin sygdom. Jeg har set mænd fra 'Abdulmuttalibs familie når de var ved at dø. Jeg synes at du skal gå hen til Allâhs Sendebud og spørge hvem der skal lede når han er borte. Skulle det være en af os ville vi vide det, og hvis han er fra en anden klan, vil Profeten måske lægge et godt ord ind for os.“

'Ali ønskede imidlertid ikke at spørge Profeten om dette. Det var et valg muslimerne i fællesskab skulle træffe. Han svarede: „Hvis jeg skulle spørge Allâhs Sendebud og han nægtede os myndighed efter ham, ville folk aldrig give os den i fremtiden. Ved Allâh, jeg ville aldrig spørge Profeten om det.“

Der herskede en trist atmosfære i Medina i disse dage. Profeten viste ingen tegn på bedring, hans tilstand blev blot værre. Han led meget, og de som var omkring ham, var ulykkelige over at se ham. Hans datter Fatimah sagde til ham: „Min stakkels, lidende fader.“ Han svarede: „Din fader vil ikke lide efter denne dag.“

Hæren under Usâmas ledelse havde udsat sin afrejse på grund af Profetens sygdom. Da den hørte at der ikke var tegn på bedring, kom Usâma og nogle af hans mænd for at se til Profeten. Da de trådte ind i Profetens værelse, fandt de ham ude af stand til at tale. Usâma sagde bagefter at Profeten løftede sin hånd mod himlen og lagde den på ham. Han forstod at Profeten bad for ham.

De gange Profeten havde kræfter til det, gik han ind i moskéen for at tale til muslimerne. En dag sad han på prædikestolen med et omslag om hovedet og folk omkring sig. Han velsignede de personer der var blevet martyrer

under Slaget ved Uhud-bjerget og bad længe for dem. Han priste også *Ansâr* og bad *Muhajirûn* om at tage sig af dem. Han sagde: „De har været mine hengivne hjælpere, som har givet mig ly og støtte. Vær elskværdige over for de gode blandt dem, og tilgiv dem som begår fejl.“

Tilsyneladende blev Profeten somme tider bevidstløs under sin sygdom. En dag var der nogle kvinder hjemme hos ham, heriblandt nogle af hans hustruer og desuden hans onkel Al-Abbâs. Efter at have drøftet hans tilstand blev de enige om give ham noget medicin i hans ene kind.

Da han kom til bevidsthed, spurgte han hvem der havde gjort det mod ham. De sagde at det var hans onkel der havde givet ham noget medicin som var bragt fra Abessinien. Da han spurgte hvorfor de havde gjort det, sagde Al-Abbâs at han frygtede at han led af lungehindebetændelse. Profeten svarede: „Det er en sygdom som Allâh ikke ville påføre mig.“

I begyndelsen af sin sygdom fortsatte Profeten med at lede bønnerne, men da hans tilstand blev forværret var han ikke længere i stand til det. Han beordrede derfor at Abu Bakr skulle lede bønnerne i moskéen. Abu Bakr ledte bønnerne i tre og en halv dag mens Profeten var meget syg. Det berettes at han sagde: „Jeg lider lige så meget som to af jer tilsammen.“

En af Profetens nære ledsagere Anas ibn Mâlik beretter at Profeten mens han lå syg udtalte: „Hold *salâh*, hold *salâh*. Bebyrd ikke dem som jeres højre hånd besidder, med mere end de kan bære. Frygt Allâh i jeres behandling af kvinder.“ Samme dag som Profeten udåndede betragtede han muslimerne i færd med at forrette morgenbønnen, *Fajr*, under Abu Bakrs ledelse. Da muslimerne havde stillet sig i rækker og var optagede af tilbedelse, kom Profeten ud af ‘Aishas værelse og så på dem.

Da muslimerne fik øje på ham, blev de henrykte. Selvom de var i færd med at bede, begyndte de at kigge mod ham og flytte sig, så han kunne komme forbi. Profeten smilede og gav dem tegn til at holde deres rækker. Han strålede af

glæde. Anas ibn Mâlik beretter: „Jeg har aldrig set Allâhs Sendebud i en bedre tilstand end på det tidspunkt.“

Profetens opdukken under morgenbønnen gav muslimerne det indtryk at han var i bedring. Fornøjede over denne nyhed genoptog folk deres daglige affærer. Selv Abu Bakr søgte Profetens tilladelse til at besøge slægtninge i Medinas udkant. Imidlertid blev folks forhåbninger snart knust. ‘Aisha beretter:

Den dag da Allâhs Sendebud gik ind i moskéen, kom han tilbage og lagde sig med hovedet i mit skød. En mand fra Abu Bakrs husstand kom ind med en grøn *miswâk*² i sin hånd. Allâhs Sendebud kiggede på ham, og jeg forstod at han ønskede *miswâken*. Jeg spurgte om han ønskede at jeg skulle give ham den, og han svarede bekræftende. Jeg tog den og tyggede lidt på den, for at gøre den blød før jeg gav den til Profeten. Han rensede sine tænder meget heftig med den, på en måde jeg aldrig før har set ham gøre det. Han lagde den derpå ned. Jeg følte at hans hoved blev tungere i mit skød.³

Profeten blev bevidstløs, og ‘Aisha troede at han udåndede, men efter noget tid åbnede han øjnene. Hun erindrede da at han engang havde sagt: „Ingen profet bliver taget af døden før han får vist sit sted i Paradis og derefter tilbudt valget mellem at leve eller dø.“ ‘Aisha fortsætter:

Jeg kiggede på hans ansigt og bemærkede at hans øjne stirrede intenst. Han sagde med en svag stemme: „Det Højeste Fællesskab i Himlen ...“ Jeg sagde: „Ved Ham, som har sendt dig med sandheden, du har fået et valg, og du har

2. En træpind der bruges som tandbørste.

3. Al-Bukhâri, *Al-Jâmi’ as-Sahîh*, vol.5, s.165. Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.4, s.305. Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.5, 238. Ibn Sa’ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.53, 524-530.

truffet dit valg.“ Allåhs Sendebud, fred være med ham, udåndede derpå.⁴

Profeten Muhammed døde mandag den 12. *Rabi' al-Awwal*, år 11 e.H., svarende til den ottende juni år 632 e.Kr. Han blev 63 år gammel.

Den tragiske nyhed blev snart kendt, og folk var lamslåede. Det var som om Medina sank ned i et bundløst mørke. Folk vidste ikke hvad de skulle gøre. Til trods for Profetens gentagne hentydninger til sin forestående død kunne de troende hverken forestille sig det eller begribe det. Nogle af muslimerne gik i chok mens andre blev rådvilde og perplekse.

Selv 'Umar kunne ikke fatte det og afviste nyheden. Han stod op i moskéen og sagde til folk: „Nogle hyklere påstår at Allåhs Sendebud, fred være med ham, er død. Allåhs Sendebud er ikke død. Han er taget til sin Herre, ligesom Moses gjorde og var borte fra sit folk i fyrretyve nætter. Han vendte derpå tilbage efter at folk havde hævdet han var død. Jeg sværger at Allåhs Sendebud vender tilbage og hugger alle dem ned som påstår at han er død!“

Mens 'Umar talte, ankom Abu Bakr på hesteryg. Han havde ikke lagt mærke til hvad der foregik omkring ham indtil han gik ind i 'Aishas værelse. Profeten var dækket til med en yemenitisk kappe. Abu Bakr gik hen til ham og satte sig på knæ. Han løftede kappen fra hans ansigt, kyssede hans pande og sagde: „Må min fader og moder blive ofret for din skyld. Den død som Allåh har bestemt at du skal få, har du nu fået. Du skal aldrig dø igen.“

Han dækkede Profetens ansigt til og gik ind i moskéen, hvor 'Umar stadig talte til folk. Abu Bakr sagde til ham: „Hør på mig.“ 'Umar fortsatte imidlertid med at tale. Abu Bakr begyndte derfor at tale til muslimerne. Da de så at det var Abu Bakr, vendte de sig mod ham. Han begyndte med at lovprise Allåh og sagde derpå: Folk, hvis nogen af jer har tilbedt Muhammed, lad ham vide at Muhammed, fred være

4. Ibid.

med ham, er død. Han som tilbeder Allâh alene, ved at Allâh altid er levende, Han dør aldrig: „Muhammed er kun et sendebud; før ham er sendebude gået bort. Vil I da vende om på jeres hæl, hvis han skulle dø eller blive slået ihjel? Den som vender om på sin hæl, kan ikke forvolde Allâh nogen skade.“⁵

Det var som om folk aldrig havde hørt det vers fra Koranen. ‘Umar sagde: „Da jeg hørte Abu Bakr læse den *âyah*, var jeg lamslået og perpleks. Mine ben kunne ikke støtte mig, og jeg faldt om på jorden. Jeg indså imidlertid at Allâhs Sendebud var død.“

Profetens krop skulle forberedes til begravelse og have et rituelt bad. Profetens fætter ‘Ali , Usâma ibn Zaid, Al-Abbâs’ to sønner og to andre muslimske mænd fik denne opgave.

‘Aisha beretter at da mændene skulle til at vaske Profetens krop, var de i tvivl om hvorvidt de skulle tage hans klæder af eller vaske ham med tøjet på. De var uenige og faldt pludselig i søvn. De hørte en stemme sige at de skulle vaske Profeten med tøjet på. Da de vågnede, vaskede de ham uden at tage hans klæder af og indhyllede ham i tre stykker stof.

Der var forskellige forslag til hvor Profeten skulle begraves. Nogle foreslog at han skulle begraves i sin moské, andre at han burde begraves ved siden af sine ledsagere.

Abu Bakr sagde imidlertid at han havde hørt Profeten sige: „Enhver profet blev begravet dér hvor han døde.“ Det afgjorde sagen. Den seng Profeten udåndede i blev fjernet, og hans grav blev udgravet. Han blev begravet onsdag nat i ‘Aishas værelse. Det er stedet hvor hans grav stadig findes.

Efter at Profeten var blevet vasket og indhyllet, blev han anbragt på sin seng. Abu Bakr og ‘Umar trådte ind i værelset og sagde: „Fred være med dig, Allâhs Sendebud, og Allâhs nåde og velsignelser.“ Også et antal muslimer, så mange som værelset kunne rumme, gik ind sammen med dem og

5. Al-Bukhâri, *Al-Jâmi’ as-Sahîh*, vol.5, s.165. Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.4, s.306. Ibn Sa’ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.534.

frem sagde samme hilsen. Derefter stillede de sig i rækker og forrettede begravelsesbønnen. Abu Bakr og ‘Umar stod i den første række. De sagde:

Vor Herre, vi bevidner at han har overbragt os det han blev åbenbaret, givet sin nation ret vejledning, slidt for Allâhs sag, indtil Allâh har ladet sin religion sejre ved hans hånd, og indtil Allâhs ord var fuldstændigt, og folk troede alene på Ham, uden fæller. Vor Herre, anbring os med dem som følger det han er blevet åbenbaret, og slut os til ham, så han kender os og Du lader ham kende os. For han var medfølelse og barmhjertig over for de troende.⁶

Da de var færdige, forlod de rummet, så den næste gruppe muslimer kunne forrette begravelsesbønnen. Da alle mændene var færdige, gik kvinderne ind gruppevis for at bede. Herefter fulgte børnene. Begravelsesbønnen fandt sted tirsdag, og Profeten blev begravet onsdag. Således endte islams profet Muhammed, Allâhs Sendebud, sit liv.

Jeg ønskede viden om én som i dag har en ubestridelig indflydelse på millioner af menneskers hjerter ... Jeg blev mere end nogensinde overbevist om at det ikke var svært der vandt et sted for islam. Det var den rene enkelthed, den totale selvopofrelse hos Profeten, hans trofaste agtelse for løfter, hengivenhed til sine følgere, hans frygtløshed, hans absolutte lid til Gud og til sin egen mission. Dette bar det hele og overvandt alle hindringer.

– M. K. Gandhi, *Young India*

6. Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.5, s.65. Ibn Sa‘ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.550.

Referencer til kapitlet: Al-Bukhâri, *Al-Jâmi' as-Sahîh*, vol.2, s.115, vol.5, s.66, 163-165, 230, Ibn Hishâm, *Sîrah an-Nabawiyah*, vol.4, s.292-314, Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, vol.4, s.306, vol.5, 65, 224-243, Ibn Sa'ad, *Tabaqât al-Kubrah*, vol.1, s.53, 353-354, 490-534, 550-552, vol.4, s.521, Zurqâni, *Sharh 'ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, vol.12, s.111-137, 137-169.

BIBLIOGRAFI

- Abdul Hakim, Khalifa, *The Prophet and His Message*, Lahore, Institute of Islamic Culture, 1972
- Ahmad, Syed Khan Bahadur, *Essays of the Life of Mohammed and Subjects Subsidiary Thereto*, Vol.1, London, Trubner, 1870.
- Al-Ismail, Tahia, *The Life of Muhammad: His life based on the earliest sources*, London, Ta-Ha Publishers Ltd., 1998.
- Amin, Muhammad (ed.), *The Sayings of the Prophet Muhammad*, Lahore, Lion Press, 1960.
- Armstrong, Karen, *Muhammad: A Biography of The Prophet*, London, Phoenix Press, 2001.
- Arnold, Thomas W, 'Saints and Martyrs', in *Encyclopaedia of Religion and Ethics*, vol. II, p.68-73, Edinburgh, 1958.
- Asqalani, Ahmad bin Ali bin Hajar, *Fathul-Bari*, As-Salafiyah Press, Ar-Rawdah, Cairo.
- Azzam, Abdel Rahman, *The Eternal Message of Muhammad*, translated by Caesar E. Farah, New York, Devin-Adair Co., 1964.
- Berg, C. C., 'Sawm', in *First Encyclopaedia of Islam*, vol.7, s.192-199, Leiden, 1913.
- Besant, Annie, *The Life and Teachings of Muhammad*, Madras, 1932.
- Bewley, Aisha, *Glossary of Islamic Terms*, London, Ta-Ha Publishers, 1998.
- Bodley, Ronald Victor Courtenay, *The Messenger: The Life of Muhammad*, Garden City, New York, Doubleday and Co., 1946.
- Bosworth-Smith, R, *Mohammed and Mohammedanism*, London, Murray, 1889.
- Al-Bukhâri, Abu Abdullah Muhammad ibn Ismaïl (d.870), *Al-Jâmi' as-Sahîh*, Beirut, 1989.
- Burton, John, *The Collection of the Qur'an*, Cambridge, 1977.

- Carlyle, Thomas, *On Heroes, Hero Worship, and the Heroic in History*, Berkely, University of California Press, 1993.
- Dawud, Abdul-Ahad (Rev. David Benjamin Keldani), *Muhammad in the Bible*, Birmingham, IPCI. 1990.
- Denffer, Ahmad von, *A Day with The Prophet*, The Islamic Foundation, 1992.
- Denffer, Ahmad von, *Krieg und Frieden im Islam*, München, 1995.
- Doi, Abdul Rahman I., *Non-Muslim under Shari'ah (Islamic Law)*, Lahore, 1981.
- Draper, John William, *A History of the Intellectual Development of Europe*, vol. 1, London, 1875.
- Draz, Muhammad Abdallah, *Islam, The Straight Path*, edited by Kenneth Morgan, New York, The Ronald Press, 1958.
- Essad Bey, *Mohammad: A Biography*, translated by Helmut L. Ripperger, New York and Toronto, Longmans, Green and Co., 1936.
- Esposito, John L., *The Oxford Encyclopedia of the Modern Islamic World*, vol. I-IV, Oxford University Press, 1995.
- Galwash, A. A., *The Life of Prophet Mohammad*, The Religion of Islam, 5th ed., Kairo, Imprimerie Misr, 1958.
- Ghafuri, Ali, *The Ritual Prayer of Islam*, Translated by Laleh Bakhtiar and Mohamed Nematzadeh, Houston, 1982.
- Ghazali, Abu Hamid, *The Mysteries of Fasting (A Translation of the Kitab al-sawm of the Ihya'uluma al-din)*. Translated by Nabih A. Faris, Lahore, 1968.
- Glubb, Sir John Bagot, *The Life and Times of Muhammad*, London, Hodder and Stoughton, and New York; Stein and Day, 1970.
- Guillaume, Alfred, *New Light on the Life of Muhammad*, Manchester, Manchester University Press, 1960.
- Guillaume, Alfred, *The Life of Muhammad: A translation of Ibn Ishâq's 'Sîrat Rasûl Allâh'*, Karachi, Oxford University Press, 2001.
- Gulick, Robert, *Muhammad, the Educator*, Lahore, Institute of Islamic Culture, 1953.

- Hakim, Khalifa Abdul, *The Prophet and His Message*, Lahore, Institute of Islamic Culture, 1972.
- Hamidullah, Dr. Muhammad, *Muslim Conduct of State*, 6th rev. ed. Lahore, 1973.
- Al-Hâkim, Abu Abdullah, *Al-Mustadrak*, Beirut, 1990.
- Hanbal, *Musnad Ahmad*, Beirut.
- Hart, Michael H., *The 100: A Ranking of the Most Influential Persons in History*, New York, Hart Publishing Company, 1978.
- Haykal, Muhammad Hussein, *The Life of Muhammad*, translated by Ishmaïl Ragi A. al-Faruqi, Indiana, American Trust Publications, 1997.
- Hilliard, Frederick Hadaway, *The Buddha, the Prophet, and the Christ*, London and New York, G. Allen and Unwin and Macmillan, 1956.
- Hosain, Saiyid Safdar, *The Early History of Islam: An Impartial Review of the Early Islamic Period Compiled from Authentic Sources*, Karachi, Laddhani, 1971.
- Husain, Athar, *Prophet Muhammad and His Mission*, Bombay and New York, Asia Publishing House, 1967.
- Ibn Hisham, Abd al-Mâlik, *Sîrah an-Nabawiyah*, Beirut.
- Ibn Kathîr, *Al-Biddâya wan-Nihâya*, Beirut.
- Ibn Mâja, *Sunan Ibn Mâja*, Beirut, Dar-ul-Kutb 'Almiya, 1998
- Ibn Sa'ad, Muhammad, *Kitâb at-Tabaqât al-Kabir*, translated by A. Moin-ul-Haq, assisted by H. K. Ghazanfar, Karachi, Pakistan Historical Society, 1967.
- Ibn Sa'ad, Muhammad (d. 924), *Tabaqât al-Kubrah*, Libanon, 1978.
- Imamuddin, A. M., *A Political History of Muslims: Prophet and Pious Caliphs*, Dacca, Najmah, 1967.
- Iqbal, Afzal, *Diplomacy in Islam: An Essay on the Art of Negotiations as Conceived and Developed by the Prophet of Islam*, Lahore, Institute of Islamic Culture, 1962.
- Jeffery, Arthur, ed., *A Reader on Islam*, The Hague, 1962.
- Johnstone, P. Delacay, *Muhammad and His Power*, New York, Charles Scribner's Sons, 1901.

- Kandhalavi, Muhammad Zakariya, *Virtues of Salât*, Lahore, 1982.
- Kelsay, John and James T. Johnson, eds., *The Just War and Jihâd*, Historical and Theoretical Perspectives on War and Peace in Western and Islamic Traditions, New York, 1991.
- Khadduri, Majid, *War and Peace in the Law of Islam*, Baltimore, 1995.
- Khan, Wahiduddin, *Words of The Prophet Muhammad: Selections from the Hadith*, Goodwood Books, New Delhi, 2000.
- Lane, E.J., *Arabic-English Lexicon*, Cambridge, The Islamic Texts Society, 1984.
- Al-Mubarakpuri, Safi-ur-Rahman, *Ar-Raheeq Al-Makhtum, The Sealed Nectar*, Islamic University, Al-Madinah Al-Munawwarah, Darussalam, 2002.
- Kopeck, M.R., *Neo Arian Religion: Evidence of the Apostolic Constitutions, Arianism: Historical and Theological Reassessments*, Philadelphia, 1985.
- Lane-Poole, Stanley, *The Prophet and Islam*, abridged from 1879 edition, Lahore, National Buk Society, 1964.
- Lings, Martin, *Muhammad – His life based on the earliest sources*, Cambridge, The Islamic Texts Society, 1991.
- Misri, Ahmad ibn al-Naqib, *The Reliance of the Traveller: A Classical Manual of Islamic Sacred Law*, Translated by Noah H. M. Keller, Evanston, 1993.
- Mohy-ud-Din, Ata, *The Arabian Prophet: His Message and Achievements*, Karachi, Ferozsons, 1955.
- Morgan, Kenneth W., ed., *Islam – the Straight Path: Islam Interpreted by Muslims*, New York, 1958.
- Muir, Sir William, *The Life of Mohammad from Original Sources*, a new and revised edition by T. H. Weir, Edinburgh, J. Grant, 1923.
- Mutahhari, Murtaza, *Fundamentals of Islamic Thought: God, Man and the Universe*, Translated by R. Cambell, Berkely, 1985.
- Muslim, *Sahih Muslim*, Beirut, Dar-ul-Hiya.

- O'Leary, De Lacy, *Islam at the Crossroads*, London, 1923.
- Peters, Rudolph, *Jihâd in Medieval and Modern Islam*, Leiden, 1977.
- Peters, Rudolph, *Islam and Colonialism: The Doctrine of Jihâd in Modern History*, The Hague, 1979.
- Pike, Edgar Royston, *Mohammed, Prophet of the Religion of Islam*, 2nd ed., London, Weidenfeld, 1968.
- Qadri, Dr. Muhammad Tahir, *Sirat-ul-Rasûl*, vol.1, Lahore, Minhaj Publishers.
- Rahman, Fazlur, *Major Themes of the Qur'ân*, Minneapolis, 1980.
- Renard, John: *Al-jihâd al-akbar*, The Muslim World, vol.78, 1988, s.225-242.
- Sa'id, Labib, *The Recited Koran*, Translated by Bernard G. Weiss et al. Princeton, 1975.
- Salahi, Adil, *Muhammad: Man and Prophet*, United Kingdom, Element Books Limited, 1998.
- Sarwar, Hafiz Ghulam, *Muhammad the Holy Prophet*, Lahore, Sh. Muhammad Ashraf, 1964.
- Shaybani, Muhammad ibn al-Hasan, *The Islamic Law of Nations: Shaybanis Siyar*, Translated by Majid Khadduri, Baltimore, 1966.
- Siddiqui, Abdel Hamid, *The Life of Muhammad*, Lahore, Islamic Publications, 1969.
- Sharma, Diwan Chand, *The Prophet of The East*, Calcutta, 1935.
- Sijistani, *Sunan Abu Dawûd*, Beirut, Dar-ul-Fikr, 1994.
- Smith, Jane I. and Yazbeck Haddad, *The Islamic Understanding of Death and Resurrection*, Albany, N.Y., 1981.
- Suhrawardy, Sir Abdullah al-Manun, *The Sayings of Muhammad*, London, J. Murray, 1954.
- At-Tabari, *Tarikh al-Umam wal-Mulûk*, Beirut.
- At-Tirmidhî, *Jami' At-Tirmidhî*, Beirut, Dar-ul-Gharb Islami, 1998.
- Wadud-Muhsin, *Amina, Qur'ân and Woman*, Kuala Lumpur, 1992.

- Watt, William Montgomery, *Muhammad at Mecca*, Oxford, Clarendon Press, 1960.
- Watt, William Montgomery, *Muhammad at Medina*, Oxford, Clarendon Press, 1966.
- Watt, William Montgomery, *Muhammad: Prophet and Statesman*, London, Oxford University Press, 1961.
- Watt, Montgomery W., and McDonald, M.W., (trans.), *The History of al-Tabari (Târikh al-Rasûl Wa'l-mulûk)*, State University of New York Press, 1988.
- Zurqâni, *Sharh 'ala al-Mawâhib al-Ladunniyah*, Beirut.
- Al-Qaiyim, *Zadul-Ma'ad*, Beirut.

INDEKS

- Abbad ibn Bishr, 282
Abdaddâr-klanen, 48, 223-224
Abd Manâf-klanen, 23, 79, 111, 124, 127, 154, 347
Abdullah (Abu Bakrs søn), 155, 164
Abdullah (Muhammeds søn), 46
Abdullah (Abdullah ibn Ubbais søn), 251, 259-260, 391
Abdullah ibn Abdulmuttalib (Muhammeds fader), 21-24; og Zamzam-brønden, 24-26; og løftet til Allâh, 26-27; ægteskab med Aminah og hans død
Abdullah ibn abi Rabi'a, 105
Abdullah ibn abi Umayyah, 117
Abdullah ibn Amr, 221
Abdullah ibn Anîs, 237
Abdullah ibn Arqat (stifinderen), 155
Abdullah ibn Huthafa, 313
Abdullah ibn Jahsh, 54-55, 170
Abdullah ibn Jubair, 222-225
Abdullah ibn Jud'an, 42-43
Abdullah ibn Mas'ud, 71-72, 130, 187, 378
Abdullah ibn Rawâha, 299, 323, 335-337
Abdullah ibn Ubbai ('hyklernes Leder'), 149, 210-211, 216, 221; deserterer fra den muslimske hær, 231, 233, 236; opfordrer An-Nadhîr-stammen til at kæmpe mod muslimerne, 243-244, 251, 255, 257-262; 'Løgnens historie', 300, 376; Tabûk-ekspeditionen, 391-392; død og begravelse
Abdullah og Rafi' (brødrene), 220, 231
Abdulmuttalib (Muhammeds farfar), 21-24; og Zamzam-brønden, 25-26, 27-30; Abrahams elefanthær, 26-27; hans søn Abdullahs ægteskab og død, 37-38, 43, 78, 147,
Abdulmuttalib-klanen, 79, 121, 175, 365, 366
Abduluzza ('Flammens Fader') *se* Abu Lahab
Abdurrahman ibn Auf, 71, 166, 185, 375, 383, 397
Abd Yalîl ibn abd Kulal, 134
Abd Yalîl ibn Amr, 386-387
Abessinien, 28, 55, 91, 102-104; muslimer udvanderer til, 102-109; Quraisih sender delegation til, 139, 164, 213, 252, 253, 286, 304; Negus sender muslimer af sted,

- 316; Muhammeds brev til
Negus, 325, 326, 417
- Abraha (abessinsk guvernør),
28-31; marcherer mod
Mekka, 283
- Abraham, 12-13; og Sarah,
13; drager ud i ørkenen
med Hagar og Ismael, 15;
og ofringen af Ismael, 16;
og Ismael opfører Ka'baen,
18, 28, 29, 47, 48; 'Den
Sorte Sten', 51, 53, 54, 55,
97, 136, 191, 341, 301, 318,
333, 343, 345
- 'Abrahams ståsted', 350
- Abu al-Âs ibn ar-Rabi' (Mu-
hammeds svigersøn), 164,
192-193, 195, 197-199
- Abu al-Bakhtari ibn Hisham,
124, 150, 184
- Abu al-Haitham (fra *Ansâr*),
148
- Abu al-Hakam ibn Hisham *se*
Abu Jahl
- Abu Alqama, 400
- Abu Amir Ar-Rahib 216, 222,
373
- Abu Ayyûb Ansâri
(Muhammeds vært i
Medina), 159, 163-164, 266
- Abu Aziz ibn Umair, 191
- Abu Bakr (Muhammeds nære
ledsager og barndomsven),
51, 69-72; tager imod
islam, 84-85; løskøber
slaver, 89; overfaldes af
polyteisterne, 96, 137-138;
og Muhammeds nattefærd
(*Isrâ'* og *Mi'râj*), 150, 153,
154-159; udvander til
Medina med Muhammed,
177, 184, 191, 242, 269,
282, 286, 289, 214, 228,
240, 243, 245, 278, 281,
289, 332, 342, 344, 375;
giver sin ejendom væk,
386, 392-394; pilgrimsfærd
til Mekka, 396, 403, 404,
413, 415, 417-421
- Abu Bara', 239-242
- Abu Bussair, 295-297
- Abu Dawûd (*hadîth*-samler, d.
888), 62
- Abu Dujâna, 223
- Abu Hanthala *se* Abu Sufyân
- Abu Hâritha ibn Alqama
(Najrans biskop), 397, 400
- Abu Huraira, 335, 353
- Abu Imâra *se* Hamza
- Abu Jahl, 'Uvidenhedens
Fader', 83-87; forfølger
muslimer, 92, 96; og
Hamza, 104, 113, 115, 117-
118; forsøger at dræbe
Muhammed, 123-125, 127,
128, 130, 134, 137; og
Muhammeds nattefærd
(*Isrâ'* og *Mi'râj*), 152, 154-
155; attentatforsøg mod
Muhammed, 169, 174-176,
181-184; og Slaget ved
Badr
- Abu Jandal, 291-292, 296-297

- Abu Lahab 'Flammens Fader' (Muhammeds onkel), 75-79; afviser Muhammed, 89, 121-122; tilslutter sig bojkotten af hashimiderne, 140; kampagne mod islam, 175, 199-200
- Abu Musa, 406
- Abu Sa'id al-Khudri, 368
- Abu Salama, 237, 252
- Abu Sufyân, 79, 115, 127; lytter til Koranen i smug, 128, 173-176; leder handelskaravane, 194-196-167; efter nederlaget ved Badr, 212-213; *Sawîq*-ekspeditionen, 217-229; Slaget ved Uhud-bjerget, 232-233, 239, 250-251, 253, 268-278; 'Skyttegravsslaget', 311-311; og Herakules, 342-344; forsøger at forny fredstraktat, 346-349; muslimernes march mod Mekka, 356, 366-367
- Abu Tâlib (Muhammeds onkel), 38-39; tager ung Muhammed med til Syrien, 41; deltager i afgudsfestival, 44-45; sender Muhammed på handelsrejse som Khadijahs agent, 46; ægteskab mellem Muhammed og Khadijah, 67, 78-80; støtter Muhammeds kald, 88; afviser quraishitisk delegation, 89-90, 92, 100, 121-123; og bojkotten af hashimiderne, 128-129; sygdom og død, 338
- Abu Thar, 377-378
- Abu Umayyah ibn al-Mughîra, 48
- Adam, 126, 136, 316, 351, 398, 410
- Addâs (den kristne tjener), 133
- Addi-klanen, 85, 113, 153, 180, 187, 287, 347
- Âd-folket, 103
- Adhân* (kaldet til bøn), 324
- afguder, 22, 41-42, 51-52, 84, 104, 106-107, 114, 140, 351, 357
- afgudsdyrkelse, 17, 18, 51, 54-56, 76, 82, 107, 138, 357
- Affif al-Kindi, 73
- Afrika, 45, 50
- afskedsprædiken, *Khutbat al-Wada'*, 409-411
- afskedsvalfarten, *Hajjat al-Wada'*, 408-412
- afvaskning *se wudû*
- Ainan-bakken (ved Uhud-bjerget), 221-222, 224-225, 233
- 'Aisha (Muhammeds hustru), 60, 64, 134, 164, 252, 256, 260-261, 262-265; og 'Løgnens historie', 306, 344, 414, 417-418

- Al-Abbâs (Muhammeds onkel), 47; og Muhammed istandsætter Ka'baen, 67; og Muhammed hjælper Abu Tâlib, 73, 129; Abu Tâlibs død, 147; muslimernes møde på Aqaba, 174-175; hans søsters drøm, 184, 193; som krigsfange, 199, 217; informerer Muhammed om Quraish-stammens fremmarch, 308-309; og Al-Hajjâj ibn Allât, 325, 345; forener sig med muslimerne, 345-348; og Abu Sufyân, 361; Slaget ved Hunain, 375, 416-417
- Al-Abbâs ibn Mirdâs, 366
- Al-Abbâs ibn Ubâda (fra Ansâr), 148
- Al-Abwa'-landsbyen, 37
- Al-Ahzbâb*, 'Alliancen', (*sûra*), 279
- Al-Akhnas ibn Sharîq, 127
- Al-Arqam, 71, 86, 92, 112, 114
- Al-Âs ibn Wa'il, 41-42, 114
- Al-Aswad, 182-183
- Al-Baqi (Medinas gravplads), 260-261
- Al-Bara' ibn Ma'rur (fra Ansâr), 148
- Al-Bukhâri (*hadith*-samlere, d. 870), 62
- Alexandria, 317, 318, 383
- Al-Fadl ibn Al-Abbâs (Muhammeds fætter), 414
- '*Al-Fat'h*', 'Sejren', (*sûra*), 293-294, 350
- Al-Fijâr-krigen, 42
- Al-Hajjâj ibn Allât, 307-309
- Al-Hakam ibn abi al-Âs, 88
- Al-Hârith (Abdulmuttâlibs ældste søn), 22, 27
- Al-Hârith ibn abi Dhîrar, 255-256
- Al-Hârith ibn Harb, 150
- Al-Hârith ibn Umair, 334
- Al-Hubab ibn al-Munthir, 301
- Al-Hudaibiya-sletten, 283, 285, 287-288, 291, 293, 342
- Al-Hudaibiya-traktaten, 289-295, 321, 326, 329, 340-342
- Al-Hulais ibn Alqama, 284
- 'Ali ibn abi Tâlib (Muhammeds fætter), 23, 39, 43, 67; tager imod islam som dreng, 61, 69, 73, 92, 153-156; Muhammeds udvandring, 176-183; Slaget ved Badr, 191, 227-229; Slaget ved Uhud-bjerget, 231, 263, 271; 'Skyttegravsslaget', 289-290; Al-Hudaibiya-traktaten, 302; erobringen af Khaibar, 343-344; og Abu Sufyân, 352, 357; ødelægger afgudstempel, 377; Tabûk-ekspeditionen, 393; pilgrimsfærd med Abu

- Bakr, 334-398; Najran-delegationen, 416, 420
- Al-Jadd ibn Qais, 376
- Al-Ji'rana-dalen, 362, 365
- '*Al-Kahf*', 'Hulen', (*sûra*), 120
- Al-Khattâb (Umar ibn al-Khattâbs fader), 55-56, 347
- Allâh, 12; definition
- 'Allâhs Hus' *se* Ka'baen
- 'Allâhs Sværd' *se* Khalid ibn al-Walid
- Allahs Trone, 234
- Al-Lat (gudinden), 28, 52, 84, 87, 104, 131, 140, 358, 387-390
- almisse (*se* også *zakâh*), 66, 107, 108, 206, 280
- Al-Mughîra ibn Abdullah, 25
- Al-Mughîra ibn Shu'ba, 286, 389-390
- '*Al-Munafiqûn*', 'Hyklerne', (*sûra*), 259
- Al-Munthîr ibn Amr, 150
- Al-Munthîr ibn Sawa, 319-320
- Al-Muqaucis (ægyptisk guvernør), 317-319
- '*Al-Mursalât*', 'De Udsendte', (*sûra*), 63
- Al-Mustalaq-ekspeditionen, 255-261
- Al-Mut'im ibn Addi, 88, 124, 134
- Al-Qasim (Muhammeds søn), 96
- Al-Qaswa' (Muhammeds kamel), 159, 281, 283, 323
- Al-Qur'ân se* Koranen
- Al-Uzza (guden), 52, 85, 87, 104, 140, 357
- Al-Walid ibn al-Mughîra, 47, 89, 104, 114-115
- Al-Yaman, 228
- Aminah bint Wahb (Muhammeds moder), 26-27, 33, 36-37
- Amir ibn at-Tufail (Amir-stammen), 240, 394-395
- Amir ibn Fuhaira (Abu Bakrs færehyrde), 84, 155
- Amir ibn Jihâsh ibn Ka'ab, 242 (An-Nadhîr-stammen)
- Amir-stammen, 239-240, 295-296, 394
- Ammar, 86-87
- Amr ibn al-Âs, 105-107, 271, 325, 331-332
- Amr ibn Asad (Khadijahs onkel), 46
- Amr ibn Hisham *se* Abu Jahl
- Amr ibn Makhtûm, 220, 231
- Amr ibn Salim, 341
- Amr ibn Umayyah ad-Dhamri, 304, 326
- Anas ibn Mâlik, 365, 417, 418
- An-Nadhîr-stammen (jødisk stamme i Medina), 161, 209, 212-213, 241-246; attentatforsøg mod Muhammed og konfrontationen med muslimerne, 257; initiativ til alliance mod muslimerne, 300, 303

- An-Nadhr ibn al-Hârith, 119
- An-Najjar-klanen
(Muhammeds moders klan), 27, 37, 14
- '*An-Najm*', 'Stjernen', (*sûra*), 103
- An-Nakha'-stammen, 404-405
- An-Nasâi (*hadith*-samlere, d. 915), 62
- Ans ('løgneren fra Sana'), 396
- Ansâr*, 'Hjælperne', 152; tager imod muslimerne fra Mekka, 159; tager imod Muhammed og Abu Bakr, 165-166; broderskabsbånd mellem *Muhajirûn* og, 177-186; Slaget ved Badr, 191, 208-210; jøderne i Medina, 216, 220; Slaget ved Uhud-bjerget, 239-240; massakren ved Bi'r Ma'una, 244-246; byttet fra An-Nadhîr-stammen, 257, 264, 269, 299; delegation til jøderne i Khaibar, 323, 343, 349, 361; Slaget ved Hunain, 366-369; krigsbyttet fra Hunain, 349
- Aqaba-kløften, 142, 147, 149, 177
- Aqaba-pagten *se* pagt
- Aqîl ibn abi Tâlib
(Muhammeds fætter), 191, 193
- Arabien, 9, 10, 17, 18, 27, 46, 50, 56, 75, 99, 140, 146, 158, 161, 167, 168, 176, 288, 295, 304, 307, 308, 309, 340, 372, 374, 375, 380, 389, 392, 402
- Arafat-bjerget, 53, 409
- Arbad ibn Qais, 394-395
- arianismen*, 311
- Aron (profet), 243, 305, 306, 377
- As'ad ibn Zurâra, 391, 405
- Asad-stammen, 237
- Ashja'-stammen, 268
- Asien, 50
- Âsim ibn Thâbit, 238
- Aslam-stammen, 238, 297
- Assafan, 345
- Athru-folket, 381
- Atikah bint Abdulmuttâlib
(Muhammeds tante), 174-175
- Atîq *se* Abu Bakr
- Attab ibn Ussaid, 370
- At-Tirmidhî (*hadith*-samlere, d. 892), 62
- At-Tufail ibn Amr (lederen af Daws-stammen), 141
- Aws-stammen (*se* også *Ansâr*), 142-144, 147, 149, 161, 165, 178, 190, 208, 216-217, 218, 220, 222, 230, 246, 258, 264, 296
- âyah* (koranvers, sing.), 94, 103, 279, 351
- âyat* (koranvers, plur.), 94, 112, 189, 351
- '*ayn*, 10

- Ayyash ibn Rabi‘a (Abu Jahls halvbror), 152
- Badr, ‘Halvmånedalen’, (se også Slaget ved Badr), 174, 176; Quraish marcherer mod, 178, 183-187; Slaget ved Badr, 190-193; krigsfangerne, 166, 199-204; efter slaget ved, 209, 212, 218, 229, 242, 250-252, 354, 356
- Bahira (munken), 7, 39
- Bahrain, 319-320
- Bakr-stammen, 287-288
- Balqa’-sletterne, 314, 346
- ‘*Bani Isra’îl*’, ‘Israels Børn’ (*sûra*), 103
- Bani Muhârib-klanen (fra Ghatafân-stammen), 210
- Bani Tha’labah (fra Ghatafân-stammen), 247
- Bari’-fortet (i Khaibar), 300, 303
- Barîrah (‘Aishas tjenestepige), 264
- Bashîr ibn Sa‘ad, 322
- Bathân (guvernøren i Yemen), 314-316
- Bay‘a ar-Ridhwân*, ‘Løftet der vandt Gud tilfredshed’, 288
- beduiner, 67, 156, 170, 214, 237, 247, 280, 321, 367
- Bilal, 84-85; torteres af polyteister, løskøbes af Abu Bakr, 185, 186, 230, 250, 324-275; kalder til bøn fra Ka‘baens tag, 366-367, 403
- Bi‘r Ma‘una, 240-241; massakren ved, 394
- Bishr ibn al-Bara‘, 305
- biskop, 327, 397-401; Najrans
- Bjergenes Engel, 135
- blodpenge, 26, 154, 242
- Bogen *se* Koranen
- boykot, 83, 121-125; af hashimiderne
- broderskabsbånd mellem *Ansâr* og *Muhajirûn*, 165-166
- bryllup, 26; Aminah og ‘Abdullahs, 166, 249-250; Jâbirs, 253, 325
- Buâth-krigen, 161, 208
- Budail ibn Warqa‘, 283-284, 346
- Burâq* (lysvæsenet), 135-136
- Buwâba (guden), 41
- Byzantinske Rige, 310, 316-318, 334-338; Slaget ved Mu‘ta
- bøn *se salâh*
- Dail-klanen, 340
- David (profeten), 205
- Daws-stammen, 141
- ‘De Hellige’ (*hum*), 53-54
- ‘De Mystiske Bogstaver’ (*Al-Muqattâf*), 112
- ‘DeN Omstyrtede By’, 103
- ‘De Retledte Kaliffer’, 89
- ‘De Ædle Traner’, 104
- ‘Delegationernes År’, 391
- Den Arabiske Halvø, 6, 10, 13, 98, 279, 392

- 'Den Hellige Moské' *se*
 Moskéen
 'Den lille Jihâd' (*Al-Jihâd al-*
Asghar) *se* Jihâd
 'den lille valfart' *se* 'umra
 'Den Sandfærdige' (*Al-Amîn*),
 43, 49
 'Den Sorte Sten', 47-49, 323
 'Den Store Jihâd' (*Al-Jihâd al-*
Akbar) *se* Jihâd
 'Den Vanskelige Hær' *se*
 Tabûk-ekspeditionen
 'Det Hellige Hus' *se* Ka'baen
 det hellige krucifiks, 310-311
 Dhamdham, 174-175
 Dhammad, 100
dhimmi, 381
 Dihya ibn Khalîfa, 64, 310-
 313
 Dîl-klanen, 313
 Djævelen *se* Satan
 Dommens Dag, 57, 126, 128,
 204
 duftmarked, 163
 Dûmat, 253, 380-381
 Durraid ibn as-Simma (fra
 Hawâzin-stammen), 359
 'Elefanten' (*sûra*), 31
 'Elefanthæren', 28-31
 'Elefantens Folk', 31
 'Elefantens År', 33
 emigration *se* udvandringen
 (*Hijra*)
 'emigranterne' *se* *Muhajirîn*
 engle (se også Gabriel), 14,
 15, 52, 61, 64, 116-117,
 135, 200, 351, 363
 'Erstatnings-'*umraen*', 321-
 325, 330
 evangeliet, 63, 208, 318
 Fadak, 303
 Fadâla ibn Umair, 353-354
 Fatimah (Muhammeds
 datter), 46, 130, 164, 343,
 383, 399, 416,
 Fatimah (Umar ibn al-
 Khattâbs søster), 111-112
 Faraô, 208, 327
 Furat ibn Hayyan, 214
 Farwa ibn Umar, 412
 faste (se også *Ramadhân*), 66,
 107, 345, 410
fay', 245-246
 Fazârah-stammen, 268, 366
 festival, 41-42, 54
 flerkoneri, 46
 forbillede, 5-8; Muhammed
 som
 forfølgelseskampagne, 83-89
 forkyndelse, 9, 82, 115, 168,
 255, 394
 fredshilsen, 171
 fredstraktat, 210; Qainuqa'-
 jøderne bryder, 242; An-
 Nadhîr-jøderne bryder,
 272; Quraizah-jøderne
 bryder, 290; med Quraish,
 303; med jøderne i
 Khaibar, 381; med Ukaider
 ibn Abdulmalik, 387; med
 Thaqqîf-stammen
 'Fussilat', 'Forklaringen',
 (*sûra*), 94

- Gabriel (englen), 36, 48, 62-64, 107, 118, 121, 135-136, 184, 261, 310
- Gaza, 311
- genopstandelse, 56, 57, 103, 379
- Ghatafân-stammen, 243-244, 247-248, 268-279, 298, 300
- Ghifâr-stammen, 297
- Ghorâth, 248
- Habib ibn abd Kallal, 132
- Habshi-stammen, 284
- hadîth*, 9, 62; definition
- Hadramût, 87
- Hafsah bint Umar
(Muhammeds hustru), 252, 306, 414
- Hagar (profeten Ismaels moder), 14-15, 22, 274
- Hajj* (den store valfart), 66, 409, 410
- Hajjat al-Wada'* se 'Afskedsvalfarten'
- Hakîm ibn Hizam (Khadijahs nevø), 67, 180-181, 346
- Halimah bint abi Thu'aib (Muhammeds plejemor), 34-36
- Halvmånedalen se Badr
- Hamza (Muhammeds onkel), 97, 112, 114, 121, 169, 183, 219, 224, 229,
- Hanifa-stammen, 395
- Haram* (det hellige område omkring Ka'baen) se Moskéen
- Hâriṯha ibn Sharahîl, 69
- hasardspil, 41, 387
- Hashim ibn Abd Manâf, 20-21
- hashimiderne, 78-79, 89; beskytter Muhammed, 100, 121-125; boykotten af, 126, 131, 135, 150, 184, 308
- Hassan (Muhammeds barnebarn), 343, 382, 399
- Hâtib ibn abi Balta'a, 317-319
- Hawâzin-stammen, 42, 358-366
- hebraisk, 162
- hedensk tro, 18, 51-54, 142, 357
- Helvede, 57, 75, 77, 136, 228, 259
- Herakules, 310-313, 329, 335
- Hijra* se udvandring
- Hilal-stammen, 358
- Hind bint Utba (Abu Sufyâns kone), 195-197, 212, 216, 223, 224, 349, 356, 357
- Hirâ-bjerget, 60-61, 65, 72
- Hisham ibn Amr se Abu Jahl 'Hjælperne' se *Ansâr*
- hor, 143, 387-389, 396, 410
- Hubairah ibn Ubbai, 271
- Hubal (guden), 52, 228
- Hulail ibn Hubshiya, 19
- hulla*, 400
- Hunain-dalen (se også Slaget ved Hunain), 36
- Husain (Muhammeds barnebarn), 383, 399
- 'Huset' se Ka'baen

- Huthaifa ibn al-Yaman, 228, 277-278
- Huthail-stammen, 237-238
- Huyay ibn Akhtab (rabbineren), 212, 243; nægter at rømme Medina, 267; alliancen mod muslimerne, 270, 271-274; overtaler Quraizah til at deltage i alliancen, 298, 303, 305
- Huwaitib ibn Abduluzza, 324 'hyklerne' (*Al-Munafiqûn*), 205; beskrivelse, 211; Abdullah ibn Ubbai, 221; deserterer fra den muslimske hær, 236; efter Slaget ved Uhud-bjerget, 241, 243, 255; Al-Mustalaq-ekspeditionen, 260; 'Løgnens historie', 269; udgravningen af skyttegravnen, 273; 'Skyttegravsslaget', 280, 373-374; bygger en moské, 376; Tabûk-ekspeditionen 'Hyklernes Leder' se Abdullah ibn Ubbai
- Ibn al-Hadrami, 171, 175, 181
- Ibn Ishâq, 6-9
- Ibn Mâja (*hadith*-samler, d. 886), 62
- Ibn Qami'a, 228-229
- Ibrahîm (Muhammeds søn), 383
- Ihrâm (pilgrimsdragt), 53; definition, 282, 292-293, 322-323, 370, 409
- Ikrima ibn abi Jahl (Abu Jahls søn), 186, 217, 223, 225, 271, 276, 325, 331
- imân* (tro), 209
- Imâra ibn al-Walid, 88
- Irak, 55, 116, 133, 213-214, 254, 277, 378
- Isak (profeten), 397
- islam, 66; definition (se også forord)
- islamisk samfund, 109, 146, 163, 165-168, 205, 245-245, 253-254, 295, 304, 334, 372-373, 380
- 'islams søjler', 66
- Ismael (Abrahams søn), 13-18, 28, 51, 53, 97, 323, 397
- ismaelitterne, 17
- Isrâ'* ('Nattefærden'), 135
- israelitterne, 143, 177
- Iyâs ibn Aws, 219
- Jâbir ibn Abdullah, 231, 248-250, 269-270, 288, 408
- Ja'far ibn abi Tâlib (Muhammeds fætter), 67, 106-108; ved Negus' hof, 304; ankommer til Khaibar, 334-338
- Jâhiliya* se 'uvidenhedens tid'
- Jahja ('Umars tjener), 257
- Jakob (profeten), 265, 397
- Jamil ibn Ma'mar, 113

- Jerusalem, 135-138, 165, 310-311
- Jesus, 316-318, 327, 398
- Jihâd*, 234; definition, 370, 375
- jinner*, 25; beskrivelse, 52, 140, 298
- jizya*, 381, 397
- Jomfruen *se* Maria
- Jonas (profeten), 133, 136
- Jordan, 355, 412
- Josef (profeten), 136, 265
- Jubair ibn Mut'im, 150
- Juhaina-stammen, 297
- Jumah-klanen, 84, 185, 191, 354,
- Jurhum-stammen, 14-15, 17-18, 22
- Jusham-stammen, 358-359
- juvelermarked, 162-163, 210
- Juwairiyah bint Al-Hârith (Muhammeds hustru), 257
- jøder, 7, 39, 55, 56-58; i Yathrib, 61, 120; Quraish sender delegation til, 142-143; i Medina 146, 148, 159, 161-163, 167; og 'Medina-traktaten', 205-209; modsætter sig Muhammed, 210-212; Qainuqa'-jødernes konfrontation med muslimerne, 242-244; An-Nadhîr-jødernes konfrontation med muslimerne, 267; initiativ til alliance mod muslimerne, 271-278; 'Skyttegravsslaget', 298-299, 300-303; Khaibars fald, 303-304; fredsaftale med Muhammed, 306, 372, 391
- Ka'ab ibn al-Ashraf (fra An-Nadhîr-stammen), 242
- Ka'ab ibn Asad (Quraizah-stammen), 271-272
- Ka'ab ibn Sharahîl, 69
- Ka'baen ('Allâhs Hus'), 17-18; Abraham og, 18-20; forvaltningen af, 28; Abraha marcherer mod, 46; Quraish istandsætter, 48; 'Den Sorte Sten', 52-53, 96; Muhammed hånes ved, 113; muslimerne holder bøn ved, 322; muslimerne valfarter til, 351; Muhammed vælter afguderne i, 409; 'Afskedsvalfarten'
- kalif* ('stedfortræder'), 6, 89; definition, 158, 396, 404, 405
- 'kampen mod selvet' *se* *Jihâd*
- Khabbâb ibn al-Aratt (sværdsmeden), 87, 111-112
- Khadijah bint Khuwailid (Muhammeds første hustru), 44; Muhammed arbejder som handelsagent for, 46; ægteskab med Muhammed, 61-65; og den

- første åbenbaring, 66-67,
129; hendes død
- Khaibar (se også Slaget ved
Khaibar), 207, 244, 267,
298
- Khalidah bint al-Hârith, 206-
207
- Khalid ibn al-Walid, 217, 223-
225; Slaget ved Uhud, 271;
'Skyttegravsslaget', 282,
328-329; forener sig med
muslimerne, 330-332, 337-
338; Slaget ved Mu'ta, 349-
350, 357, 360; Slaget ved
Hunain, 380-381, 389, 396
- Khalid ibn Sufyân, 239
- Khalifa *se* stedfortræder
- Khazraj-stammen (se også
Ansâr) 142-144, 161, 165,
208, 218, 220, 222, 230,
246, 257, 264, 325, 368
- Khubaib ibn Addi, 238-239
- Khusru ibn Hormuz (Persiens
hersker), 157, 286, 313-314
- Khutbat al-Wada'* *se* afskeds-
prædiken
- Khuza'a-stammen, 18-19,
232, 283-284, 340-341, 346
- Kilâb-stammen, 358, 359
- Kinana ibn abi al-Huqaiq,
267, 300, 303
- Kinana ibn al-Rabi', 196
- Kinana-stammen, 140
- Kindah-stammen, 402
- kirke, 28, 313, 397, 400
- 'Klædestykke-ekspeditionen',
247-250
- kopter, 317-319
- Koranen (*Al-Qur'ân*), 11, 31;
beskrivelse
- kristendom, 55, 61, 106, 397
- kristne, 398-400; i Najran, 56,
70, 146
- kufr* ('vantro'), 209
- Quraizah-stammen (jødisk
stamme i Medina), 161,
243-244, 268, 271-277
- lodtrækning, 25-26, 52
- 'Løgnens historie', 255
- Ma'bad (fra Khuza'a-
stammen), 232-233
- Madîna *se* Medina
- magier, 314, 319
- magiker, 98-100
- Maimuna bint al-Hârith
(Muhammeds hustru), 325
- Makhzûm-klanen, 83, 84, 86,
92, 123, 182
- Mâlik ibn Auf (Hawâzin-
stammen), 358-362
- Manât (guden), 104
- Maqâm Ibrahim* ('Abrahams
ståsted', 296, 343)
- Maria (Jesus' moder), 107-
108, 129, 316-318
- Maria (Muhammeds hustru),
383
- 'Maria' (*sûra*), 107-108
- martyr, 87, 183, 228, 230,
336, 337, 379, 386, 417
- Marwa-højen, 14, 22, 323,
409

- massakrene ved Ar-Raji‘ og
Bi‘r Ma‘una, 238-241
- Mas‘ud ibn Amr, 362
- ‘Medina-traktaten’, 168
- Mekka-dalen, 15, 17
- Mikraz ibn Hafs, 192,
- Minâ (pilgrimmenes lejrsted),
15, 140, 142, 393, 403, 409
- Miqdâd ibn Amr, 151
- Mi‘râj* (‘Himmelfærden’), 115,
119
- miswâk*, 418
- monoteisme, 10, 18, 51, 82,
143
- Moses, 7, 61, 136; og
Muhammeds nattefærd
(*Isrâ’* og *Mi‘râj*), 177, 191,
206, 243, 306, 317, 318,
327, 377, 419
- Moskéen i Mekka (*Haram*),
53, 172, 323, 341
- moskéen i Qubâ, 158
- Mu‘ath ibn Amr, 186
- Mu‘ath ibn Jabal, 402, 404,
406
- Mudlij-stammen, 156
- Muhajirûn*, ‘Emigranterne’,
152, 159, 165-166;
broderskabspagt med
Ansâr, 145, 170, 177; Slaget
ved Badr, 220; Slaget ved
Uhud-bjerget, 222, 226,
230, 244-246, 257, 263,
269, 343, 349, 355-356,
366, 370, 417
- Muhammed ibn Maslama,
270-271, 322
- Mukhairîq (rabbineren), 205-
206
- Munafiqûn* se ‘hyklerne’
munk, 7, 38-39, 335, 400
- Mus‘ab ibn Umair, 144-146,
226, 229
- Musailima ibn Habib
(‘Løgneren fra Yamama’),
395-396
- Muslim (*hadîth*-samler, d.
875), 62
- Muzaina-stammen, 345
- Najran (kristen dal), 396-400
- Nawfal ibn al-Hârith
(Muhammeds fætter), 193
- Nawfal ibn Mu‘awiya, 340-
341
- Nasr-stammen, 358
- ‘Nattefærden’ se *Isrâ’*
- Negus al-Ashâm (Abessiniens
konge), 102, 105-108;
Quraish sender delegation
til, 304, 316-317;
Muhammeds udsending til,
325-327; Amr ibn al-Âs
- Nineveh, 133
- Noah (profeten), 103, 191
- Nu‘aim ibn ‘Abdullah, 111-
95
- Nu‘aim ibn Mas‘ud, 274-276
- Nufail ibn Habib, 28, 30
- Nufaisah bint Munyah
(Khadijahs veninde), 45

- offer, 15; Abrahams, 26, 54, 282, 284, 292, 294, 361, 323, 393, 408-409
- overlevering, 7-9
- overtro, 53
- pagt, 42-43; hos Abdullah ibn Jud'an, 48; 'Den Sorte Sten', 74, 143-144; Aqaba-pagten, 163; med jøderne i Medina, 288; 'Løftet der vandt Guds tilfredshed', 292; med Quraish, 393
- Palæstina, 15, 18, 253, 374, 412
- Paradis, 48, 110, 136, 201, 226, 228, 230, 234, 255, 418
- Persien, 119, 310, 313-314
- pilgrimme, 15, 19-22, 24, 54, 98-100, 139-140, 149, 171, 194, 284, 287-288, 292, 322, 351-352, 392-393, 408-409, 412
- polyteisme *se* afgudsdyrkelse
- 'Profetens Moské' (i Medina), 165, 197-198, 218-220
- Qainuqa'-stammen (jødisk stamme i Medina), 161-163, 209-212; konfronterer muslimerne, 271
- qibla* (bederetning), 165
- Qubâ-moskeén, 158, 373
- Quda'a-stammen, 18
- Quraish-stammen, 18, 46-49; istandsætter Ka'baen, 50; 'De Hellige' (*hum*), 82; forfølger muslimerne, 121; boykotter hashimiderne, 154; attentatforsøg mod Muhammed, 290; fredstraktat med Muhammed
- Qur'ân se* Koranen
- Qusai ibn Kilâb (Muhammeds tip-tipoldefar), 18-20
- Rabi'a ibn Amir, 153
- Rabi'a ibn Harâm, 18
- Rabi'a ibn Ibad, 140
- Rabi' al-Awwal*-måned, 419
- Rafi', 220, 231
- Rahmân, 117
- Rajab*-måned, 171, 374, 400
- Ramadhân*-måned (fastemåned), 59, 60, 66, 170, 173, 344, 410
- rente *se* åger
- Rifâdah*-traditionen, 19-21
- rituel afvaskning *se wudû*
- Ruqayyah (Muhammeds datter), 46, 79, 102, 164, 188
- Rødehavet, 317, 357
- rådssalen (i Mekka), 19, 153-154
- Sa'ad ibn abi Waqqâs (*Muhajirîn*), 71, 92, 122, 171, 226

- Sa'ad ibn ar-Rabi' (*Ansâr*), 166
- Sa'ad ibn Bakr-stammen, 34, 358
- Sa'ad ibn Mu'ath (en af Aws-stammens ledere), 144-145; bliver muslim, 178, 179, 220, 230, 246, 264, 381
- Sa'ad ibn Ubâda (Khazraj-stammens leder), 150, 246, 325, 349, 350, 368
- Safâ-højen, 13, 22, 72, 74, 79, 109, 323, 355, 409
- Safar*-måned, 332, 400, 414,
- Safiyah bint Huyay (Muhammeds hustru), 303, 305-306
- Safwân ibn al-Muattal, 262, 266
- Safwân ibn Umayyah, 330-331, 354-355, 360, 367
- Sahâbi*, 'Profetens ledsagere', 56, 405
- Sa'id ibn Zaid, 57, 111
- salâh* (tidebønnen), 66, 72; definition, 91-91, 114, 136, 237, 247; '*salâh* under fare', 274, 388, 406, 417
- Sallâm ibn Mishkam (jødisk leder), 213, 267, 299, 301, 305
- Salama ibn Waqash, 56-57
- Salmân al-Farisi (Muhammeds persiske ledsager), 268
- 'Samleren' *se* Qusai ibn Kilâb
- Samura, 220
- Sana (Yemen), 28, 50, 87, 396
- Sarah (Abrahams hustru), 12-13
- Satan, 15; frister Abraham, 36, 182, 387, 394, 406, 410
- Sawdah bint Zama'a (Muhammeds hustru), 164, 252
- '*Sawîq*-ekspeditionen', 212-213
- sawm* (faste) *se* *Ramadhân*
- Sha'bân*-måned, 251
- shahâda* (trosbekendelsen), 66, 129
- Shaiba ibn Rabi'a, 130, 133, 182, 183, 185
- Shanu'a-stammen, 100
- Shâs ibn Qais, 208
- Shawwâl*-måned, 216, 268
- Shirawai, 315
- Shurahbîl ibn Amr (Busras hersker), 334-335
- Shurahbîl ibn Wada' (fra Najran), 397-399
- Siddiq*, 'Den Sande', *se* Abu Bakr
- Sîra*, 7-9
- Sirius, 103
- 'Skyttegravsslaget', 268-280
- Slaget ved Badr (*se* også Badr), 183-187, 190-193; krigsfangerne, 166, 189; striden om krigsbyttet
- Slaget ved Hunain, 360-362
- Slaget ved Khaibar, 299-303
- Slaget ved Mu'ta, 334-338

- Slaget ved Uhud-bjerget, 216-229
- slaver, 52, 67; Zaid ibn Hâritha, 82, 84; Bilal, 84-85; Abu Bakr løskøber, 133; Addâs, 224; Wahshi, 363, 366
- 'Sorgens År', 129
- spejderpatruljer, 145-146, 181, 184, 215, 240, 303
- spåkoner, 22, 24, 47
- stammesamfund, 33, 45, 70, 94, 114, 259
- stedfortræder *se* kalif
- Suhail ibn Amr, 192, 288-291, 324-325
- Sulaim-stammen, 345, 366
- Sumayyah, 86-87
- Sunnâ* (Muhammeds sædvane), 8, 10, 370; definition, 411
- sûra* (kapitel i Koranen), 31; 'Elefanten', 72; 'De Udsendte', 94; 'Forklaringen', 103; 'Stjernen', 107-108; 'Maria', 112; '*Tâ Hâ'*, 120-121; 'Hulen', 189; 'Byttet', 259; 'Hyklerne', 279; 'Alliancen', 293; 'Sejren', 393; 'Anger'
- Suraqa ibn Mâlik, 157-158
- Syrien, 21, 23, 26, 38-39, 44, 55-57, 67, 116, 137, 173, 197, 213-214, 244, 250, 253, 319, 334, 374, 381-382
- Tabûk-ekspeditionen, 373-380
- Taif, 28-29, 52, 131-134, 285-286, 314, 358, 362-365, 385-390
- Talha ibn Ubaidalla (*Muhajirûn*), 71, 226
- Tamîm-stammen, 366
- tawâf*-ritualet, 48, 54, 95-96, 124, 287, 293, 309, 323, 350, 393, 409,
- '*Tawba*', 'Anger', (*sûra*), 393
- Thamûd-folket, 103
- Thaqîf-stammen (fra Taif), 131-135; afviser Muhammed, 285, 358, 360, 362-363, 385-390
- Thaur-bjerget, 155
- Thu Nafar, 28
- Thulqa'da*-måned, 408
- 'Thul-Qarnain' ('ham med de to horn'), 121
- tidebønner *se salâh*
- 'Timen', 206,
- Toraen, 63, 207, 318,
- Toraens Folk *se* jøder
- tradition, den islamiske, 6-9
- traktat *se* fredstraktat
- transskription, 10
- troldkarl, 95
- trosbekendelse *se shahâda*
- Tujîb-klanen, 402-403
- Ubâda ibn as-Sâmit, 210-211
- Ubbai ibn Ka'ab, 217

- udvandring, 102; til
 Abessinien, 155-159; til
 Medina (*Hijra*)
- Uhud *se* Slaget ved Uhud
- Ukaider ibn Abdulmalik, 380-381
- Ukkasha ibn Mihsân, 171
- Umair ibn Wahb, 179-180, 200-201
- ‘Umar ibn al-Khattâb, 110-113; bliver muslim, 151, 158, 180, 191-192, 201, 238, 256, 258-260, 289; og fredsftalen med Quraish, 343, 346-347, 355; tager imod mekkanernes troskabsløfte, 375, 392, 411, 419-421; og Muhammeds død
- Umayyah ibn Khalaf, 84, 115, 128, 130, 185
- umayyadiske klan, 71, 88, 173, 287
- Umm al-Fadl (Al-Abbâs’ kone), 193, 199-200
- Umm Ayman (Muhammeds barnepige), 37, 41-42, 164
- Umm Ayyûb, 163, 266
- Umm Ma‘bad, 158
- Umm Mistah, 263
- Umm Habiba bint abi Sufyân (Muhammeds hustru), 253, 342
- Umm Hani’ bint abi Tâlib (Muhammeds kusine), 135-136
- Umm Jamil Arwa bint Harb (Abu Lahabs kone), 79
- Umm Kulthûm (Muhammeds datter), 164, 188
- Umm Salama (Muhammeds hustru), 252, 282, 292
- ‘*umra* (den lille valfart), 194, 281, 292, 299, 321, 324, 370, 378, 409
- Uqba ibn abi Mu‘ait, 119, 130
- Urwa ibn Mas‘ud (Thaqifstammen), 285-286, 385-386
- Usâma ibn Zaid ibn Hâritha, 188, 263, 412-413, 416, 420
- Ussaid ibn Hudhair (en af Aws-stammens ledere), 144-145; bliver muslim, 190, 220, 258, 264
- Ussair ibn Rizâm, 298-299
- Utaiba ibn abi Lahab, 79
- Utba ibn abi Lahab, 79
- Utba ibn Amr, 193
- Utba ibn Ghazwân, 171-172
- Utba ibn Rabi‘a, 89, 128; forhandler med Muhammed, 130, 180-185; Slaget ved Badr, 158
- Uthmân ibn abi al-Âs (Thaqifstammen), 383, 388
- Uthmân ibn Affân, 88, 102, 164, 188, 287-288, 375, 397-398
- Uthmân ibn al-Huwairith, 54-55

- Uthmân ibn Talha, 328, 331, 351-352,
 'uvidenhedens tid' (*Jâhiliya*),
 39, 208, 257, 351
- valfart *se* *Hajj* og 'umra
 vandreritualet, 22, 323
- vantro *se* *kufir*
- videnskab, 51
- vin (*se* også druk), 387, 388, 396
- vinstokke, 363
- Wahb ibn Abd Manâf
 (Aminahs fader), 26
- Wahshi (abessinsk slave), 224
- Waraqâ ibn Nawfal
 (Khadijahs kristne onkel),
 45, 54-55, 60-63
- wudû* (rituel afvaskning), 145, 283, 347, 348, 350
- Yassir, 86-87
- Yathrib (Medina), 27, 37, 56, 119-120, 142, 160, 168
- Yazîd ibn abi Sufyân, 366
- Yemen, 21, 31, 39, 44, 50, 131, 304, 314-316, 402-406
- Zaid al-Lusait, 378
- Zaid ibn ad-Dathinna, 239-240
- Zaid ibn Amr, 54-55
- Zaid ibn Arqam, 258
- Zaid ibn Hâritha
 (Muhammeds adoptivson),
 67-69; sælges som
 slavedreng, købes af
 Khadijahs nevø, adopteres
 af Muhammed, 131; i Taif
 med Muhammed, 164, 197,
 214, 334, 336
- Zainab (Muhammeds datter),
 46, 164, 192-193, 195-199
- Zainab bint al-Hârith, 305
- zakâh* (almissen), 66, 245;
 definition, 402, 406, 410
- Zama'a ibn al-Aswad, 124
- Zamzam-kilden, 14; bruser
 frem under Ismaels fødder,
 18; Jurhum-stammen
 tildækker, 22-24;
 udgravningen af, 199-200
- zoroatrismen, 314
- Zubaid-klanen, 42
- Zubair ibn Abdulmuttâlib
 (Muhammeds onkel), 43
- Zubair ibn al-Awwam
 (Khadijahs nevø), 71, 349
- Zuhair ibn Umayyah, 123
- Zuhrah, 18
- Zuhrah-klanen, 26, 180, 187
- Zurâra ibn Amr, 405
- Ægypten, 12, 317, 383,
 åbenbaring, 38, 46, 53, 61;
 den første åbenbaring, 108,
 115, 120, 127, 138, 171-
 172, 265-266, 293, 318,
 393, 398-399, 411
- ådsler, 91
- åger (rente), 161, 387-389,
 400, 410

Sendebudet - historien om profeten Muhammed og islam er den første udførlige biografi på dansk over Profeten Muhammeds liv; fra hans tidlige forkyndelse i ørkenen og gennem de næste to årtier, hvor islam udvikler sig til den dominerende religion på Den Arabiske Halvø. Bogen belyser islams begyndelse, Koranens åbenbaring og det første islamiske samfund, med afsæt i de tidlige klassiske kilder.

"Med Sendebudet har Majid skrevet en bog, som jeg godt tør vove at kalde et moderne bidrag til sira-litteraturen på dansk. Bogen er værdig både som historien om Muhammed og som kultur-begivenhed. Værket er yderst velskrevet og læsevenligt og kun lettere arkaiserende, hvilket giver en lige tilpas dosis andægtighed og fornemmelse af historisk vingesus."

– Jakob Feldt, Information

ebog ISBN 9788799348411

9 788799 348411